

# שאלות ותשובות בחסידות ברסלב

אוסף שאלות ותשובות אקטואליות  
העוסקות בכל תחומי החיים

אמונה

זוגיות

חינוך

ברסלב

פרנסה

אקטואליה

שמחה

ועוד

חלק ג'



הכתובת להשיג את הספר הקדוש הזה וכל ספרי  
אדמו"ר מוהר"ן מברסלב זי"ע וספרי תלמידיו הקדושים

To obtain this and other Breslov publications:

היכל הקודש בארא פארק

Heichal Hakodesh Boro Park

1011 41 Street

718-384-1652

היכל הקודש וויליאמסבורג

Heichal Hakodesh Williamsburg

27 Skillman Street

718-384-1652

היכל הקודש קרית יואל

Heichal Hakodesh Kiryas Joel

8 Premishlan Way.

845-243-0563

היכל הקודש קרית יואל

Heichal Hakodesh Kiryas Joel

8 Hayes Ct.

845-467-5299

היכל הקודש מאנסי

Heichal Hakodesh Monsey

32 Dolson Rd.

347-733-7551

היכל הקודש בלומינגראוו

Heichal Hakodesh Bloominggrove

24 Merriewold Ln S

845-379-1161

בארץ ישראל

מוסדות "היכל הקודש" חסידי ברסלב

שע"י עמותת "ישמח צדיק-קהילת ברסלב בגליל"

בהתייסדות ע"י כ"ק מוהרא"ש זצוק"ל

רחוב רבי נחמן מברסלב 1 ת.ד. 421 יבנאל 15225

טלפון רב קווי 04-6708356

פקס: 04-6708359

Visit Our Web Site:

[www.breslevcenter.com](http://www.breslevcenter.com)

לשמוע השיעורים 212-444-9191

Find our entire book selection at: [amazon.com](http://amazon.com)

To donate and/or sponsor one of our books please call: 845-248-1651

# תְּכַן הָעֵינַיִם

- הקדמה**..... יג
- רעה.** מאז ששמעתי דרשה בענין בטול תורה, נשברתי מאד  
**טו**..... וקשה לי להתחזק
- רעט.** דברתי עם נהג האוטובוס וחקתי אותו, האם נהגתי כשורה? ... יח
- רפ.** לאחרונה סגרו את בית התמחוי שעבדנו בו, ומאז לא  
**יט**..... קבלנו משכורות
- רפא.** למרות שלא חסר לי כלום, אני תמיד עצוב..... כא
- רפב.** כלם מותחים עלי בקורת ואף אחד לא מבין אותי..... כו
- רפג.** קשה לי להתפשר בשדוכים, למרות שאני בן עשרים ותשע..... ל
- רפד.** מהו למוד גמרא בעינין על פי דעת רבנו ז"ל?..... לד
- רפה.** באמצע שעור שמסרתי לנשים נתקפתי בחרדה ולא  
**לו**..... הצלחתי להמשיך
- רפו.** בעלי משפיל אותי ומנבל את פיו. מה לעשות?..... לט
- רפז.** אני מאד מבבלבלת בזמן האחרון, ואף אחד אינו פנוי לעזר לי..... מב
- רפח.** האם להשאר במקום עבודתי? ומתי כדאי לעבור לדירה  
**מד**..... משלנו?
- רפט.** מהי הדרך הנכונה כדי לחזק את בני הנער באמונה?..... מו
- רצ.** האם כדאי לעזב את מקום העבודה כדי לעבור ליבנאל?..... נ

- רצא.** מהי הסבה שבגללה אֲנַחְנוּ בְּחֹבוֹת עֲצוּמִים? ..... **נג**
- רצב.** האם צְרִיכִים לְהִתְבּוֹדֵד דּוֹקָא בְּמִשְׁרַף שְׁעָה שְׁלֵמָה וּבְזִמְנֵי קְבוּעֵי?.. **נז**
- רצג.** מֵאֵז שֶׁחֲזַרְתִּי בְּתִשּׁוּבָה, הַסּוֹבְבִים אוֹתִי לֹא מִפְּסִיקִים  
לְצַחֵק עָלַי? ..... **סו**
- רצד.** עֵקֶר לַמּוֹדֵי הוּא בְּלִקוּטֵי הַלְכוֹת וְלֹא בְּלִקוּטֵי מוֹהֵרִין?  
הָאֵם יֵשׁ בְּזָה בְּעֵינֵיהֶן? ..... **סז**
- רצה.** הָאֵם שְׁנַי שְׂמִי 'אוֹרְלִי' יַעֲזֵר לִי בְּמִצִּיאת הַזְּהוּגָה? ..... **סח**
- רצו.** הָאֵם אֲמִירַת סִפְרֵי רַבְּנוֹ ז"ל מוֹעִילָה לְזַכּוֹף הַנְּשֻׁמָּה כְּמוֹ  
אֲמִירַת זֹהָרָה? ..... **סט**
- רצז.** לְמָרוֹת כָּל הַהִשְׁתַּדְּלוֹת שְׁלִי לְחַזֵּר בְּתִשּׁוּבָה, אֲנִי מְרַגֵּשָׁה  
תְּקוּעָה בְּמִקּוֹם? ..... **עא**
- רחצ.** הָאֵם צְרִיכִים לְחַנּוֹף אֶת הַיְלָדִים לְלַמּוֹד מִקְצוּעַ לְעֵתִיד אוֹ  
לְדַרְבֵּן אוֹתָם לְלַמַּד בְּ"כּוֹלֵל"? ..... **עג**
- רצט.** קִשָּׁה לִי לְהֶאֱמִין בְּאֱלֹקִים, וַיֵּשׁ לִי הַמּוֹן שְׂאֵלוֹת לֹא פְתוּרוֹת... **עה**
- ש.** אִם יֵשׁ תְּפִלָּה, מִדּוּעַ צְרִיכִים כָּל מִינֵי סִגְלוֹת? ..... **פ**
- שא.** הָאֵם מִתֵּר לְהַפְסִיק לְקַדִּישׁ אוֹ קִדְשָׁה בְּאֲמִצַּע תְּקוּן הַכָּלְלִי? ... **פב**
- שב.** מִתִּי יִתְקַבְּצוּ לְאַרְץ יִשְׂרָאֵל כָּל הַיְהוּדִים שֶׁבְּחוּץ לְאַרְץ? ..... **פג**
- שג.** הָאֵם זֶה מִצְוָה לְהִגִּיעַ לְקַבֵּר יוֹסֵף בְּשִׁכְּם לְמָרוֹת הַסִּכְנָה? ..... **פד**
- דש.** הָאֵם זֶה בְּסֹדֵר לֹמַר אֶת הַתְּקוּן הַכָּלְלִי בְּעַל פִּה תוֹף כְּדִי  
נִקְיוֹן הַבַּיִת? ..... **פה**
- שה.** יֵשׁ לִי חֲרָדוֹת שֶׁהוֹרְסוֹת לִי אֶת הַחַיִּים. אִיךָ אֲנִי נִפְטָרַת מֵהֵן? ..... **פו**
- שו.** מֵאֵלּוֹ כְּשֶׁרִיזוֹת הַצַּדִּיק מִמְּלִיץ לְאֹכֹל? ..... **פח**

- שז.** מדוע קרה אסון התאונה המחריד שבו נהרגה משפחה שלמה?..... **צ**
- שח.** האם מתר לי להזמין משטרה לבעלי אם הוא מכה אותי?..... **צג**
- שט.** קשה לי שאני נמצא בכלל ואיני יכול ללמד מקצוע..... **צה**
- שי.** יש לי בלבולים גדולים בענן האכילה ואני אובדת עצות..... **צח**
- שיא.** פתחנו סניף "היכל הקדש" בברזיל. מה עלינו לעשות כדי להצליח?..... **קא**
- שיב.** לאחרונה תל-אביב הצפה בזרים אפריקאים, למה באה עלינו הרעה הזאת?..... **קד**
- שיג.** כמה אנחנו צריכים להתחזק לאחר הטרגדיה הנוראה שקרתה בטבריה?..... **קו**
- שיד.** איך אפשר להבדיל בין זריזות בעבודת השם לבין חפזון?..... **קט**
- שטו.** איך אדם יכול לדעת שהוא באמת "בעל תשובה" ותשובתו התקבלה בשמים?..... **קיב**
- שטז.** האם יכול להיות שזוגי מתעכב בגלל שקוראים לי בשם חבה?..... **קיד**
- שיז.** מאז שהתחלתי לעבד ירדתי מאד מבחינה רוחנית..... **קטז**
- שיח.** בתקופה האחרונה אין לי סבלנות לאף אחד..... **קכ**
- שיט.** בעקבות בעיה רפואית הוספנו לביתנו שם. האם להשאיר לה אותו לתמיד?..... **קכג**
- שכ.** מהי ההנהגה בברסלב לגבי תקון ליל שבועות?..... **קכה**
- שכא.** כיצד להתבודדות מועילה לתקון ושנוי המדות?..... **קכו**
- שכב.** אשתי לא מוכנה שאדבר עם אפא שלי. מה עושים?..... **קכט**

**שכג.** אָנִי לֹא מַצְלִיחַ בְּשׁוּם דָּבָר, וְהֵייתִי מַעְדִּיף לַעֲזֹב אֶת הָעוֹלָם הַזֶּה..... **קלב**

**שכד.** הָאֵם לֵהגִיד "יִזְכּוֹר" וְלֵהדְלִיק נֵר נְשָׁמָה בְּשָׁנָה הָרֵאשׁוֹנָה לַפְּטִירַת אָבִי?..... **קלד**

**שכה.** אָנִי מִרְגִּישָׁה רִיקְנוּת גְּדוֹלָה וְחוֹשֶׁבֶת הַמוֹן עַל הַתְּאֵבֳדוֹת..... **קלו**

**שכו.** מִי נִקְרָא "צַדִּיק נִסְתָּר"? וְאֵיךְ אֶפְשָׁר לְדַעַת מִי הוּא בְּאֵמֶת כְּזֶה?..... **קמא**

**שכז.** יֵשׁ לִי חֵבֵר, וְקִשָּׁה לְנוּ מֵאֵד לְשֹׁמֵר נְגִיעָה. מַה עוֹשִׂים?..... **קמה**

**שכח.** אַחֵי הַגְּדוֹל עוֹמֵד לְהִתְחַתֵּן עִם גְּרוּשָׁה בֵּת אֲרָבָעִים עִם יְלָדִים, הָאֵם זֶה בְּסֹדֵר?..... **קמז**

**שכט.** אָנִי לֹא מְסַגֵּלֶת לְגוֹר אֶצֶל חֲמוּתִי, וּבַעֲלֵי לֹא רוֹצָה לְהִשְׁכִּיר דִּירָה מְשֻׁלָּנוּ..... **קמט**

**של.** הָאֵם לְהִתְגַּרֵּשׁ מִבַּעֲלֵי בְּאֶפְן מִיָּדִי, אוּ לְחַכּוֹת עַד שְׂאוּצִיא מְמוֹנֵנוּ אֶת כֶּסֶף הַכְּתָבָה?..... **קנא**

**שלא.** נִכְשַׁלְתִּי בְּמַבְחָן חֲשׁוֹב, וְהַמוֹעֵד הַבָּא יִהְיֶה בִּימֵי בֵּין הַמְּצָרִים. הָאֵם לְגַשֶּׁת?..... **קנב**

**שלב.** הָאֵם זֶה מְשֻׁנָּה בְּאֵיזָה מַנְיָן מִתְּפִלָּלִים בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה בְּאוֹמֵן?..... **קנג**

**שלג.** הָאֵם זֶה נֶכּוֹן שֶׁחֲסִידֵי בְּרֶסֶלֶב לֹא אוֹכְלִים בֶּשֶׂר הוֹדוּ?..... **קנה**

**שלד.** מַה כְּבוֹד הָרַב חוֹשֵׁב עַל חֲתָנָה בֵּין עֵדוֹת שְׁוֹנוֹת?..... **קנו**

**שלה.** מַהִי "מְלַחֶמֶת גּוֹג וּמָגוֹג"? וְאֵיךְ אֶפְשָׁר לְהִנָּצֵל מִמֶּנָּה?..... **קנז**

**שלו.** אָנִי גָּרָה בְּאֶשְׁקֵלוֹן, וּמֵאֵד רוֹצָה לַעֲזֹר בְּבֵית הַתְּבָשִׁיל "אֵהֵל אֲבָרְהָם" שֶׁבִּבְנָאֵל. מַה בְּאֶפְשָׁרוּתִי לַעֲשׂוֹת?..... **קנח**

## תִּכּוֹן הָעֵינַיִם

ז

- שלו.** אָנִי וּבַעֲלִי לֹא מְצַלִּיחִים לְהִתְנַתֵּק מִצְפָּיָה בְּסֻדְרוֹת  
טלוויזיה בְּאִינטֶרנֶט ..... **קס**
- שלוח.** הָאֵם יֵשׁ עֲנִין לְהִתְפַּלֵּל בְּ"הֲנַיִךְ הַחֲמָה" גַּם בְּשַׁבָּת? ..... **קסד**
- שלוט.** לִפְנֵי שְׁחֲזַרְתִּי בְּתִשׁוּבָה נִכְשַׁלְתִּי בְּעוֹן חֲמוּר. אֵיךְ  
מִתְקַנֵּים אֶת זֶה? ..... **קסה**
- שמו.** כִּבֶּר שְׁלוֹשׁ שָׁנִים אָנִי סוֹבֵל מִכְּאוּבִים עֲצוּמִים, מִתִּי  
יְהִיֶה הַסּוֹף לְסִבָּל? ..... **קסח**
- שמא.** הָאֵם אֶפְשָׁר לְדַבֵּר עִם הַיְלָדִים בְּצִרְפָּתִית אוֹ שְׁעֵדִיף  
לְדַבֵּר אִתָּם בְּלִשׁוֹן הַקִּדְשׁ? ..... **קעא**
- שמב.** הָאֵם כִּדְאִי לִיצוֹר קֶשֶׁר עִם הַגְּרוּשׁ שְׁלִי כְּדֵי לְקַבֵּל מְזוֹנוֹת? ..... **קעב**
- שמג.** אֵיךְ אֶפְשָׁר לְמַחֵק אֶת כָּל הָעוֹוֹנוֹת שְׁלִי, וּלְהִתְחִיל דָּף  
חֲדָשׁ בְּחַיִּים? ..... **קעד**
- שדמ.** אֵיךְ אֶפְשָׁר לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה כְּשֵׁיִשׁ חֹסֵר תְּקִשָּׁרֵת בֵּינִי  
לְבֵין אִשְׁתִּי? ..... **קעה**
- שמה.** אֵיךְ אָנִי אֲמוֹר לְהִסְתַּכֵּל בְּאַמוּנָה עַל כָּל מַה שְׁקוֹרָה  
לְעַם יִשְׂרָאֵל? ..... **קפ**
- שמו.** עַד כַּמָּה צָרִיף לְמִסֵּר אֶת הַנֶּפֶשׁ כְּדֵי לְהִגִּיעַ לְאוֹמֵן? ..... **קפג**
- שמוז.** אָנִי מוֹסֵר שְׁעוֹרֵי תוֹרָה כִּבֶּר שָׁנִים, אֵךְ לְאַחֲרוֹנָה אֵין לִי  
כֹחַ לְהִמְשִׁיךְ ..... **קפו**
- שמח.** כִּבֶּר שְׁלוֹשׁ שָׁנִים קִרְתָּה לִי תְּאוּנָה כְּשָׁבוּעַ לִפְנֵי יוֹם  
הַהֲלָדָת שְׁלִי ..... **קפח**
- שמט.** מְגִיל צָעִיר יֵשׁ לִי בְּעֵינָי שֶׁל נְשִׁירַת שְׁעָר, הָאֵם יֵשׁ סְכוּי  
לְהִרְפֹּא? ..... **קצ**

- שנ.** אִיךָ אַשֶׁה יְכוּלָה לְהִתְגַּבֵּר עַל הַכֶּעַס וְהַעֲצִיבִים שְׂיִישׁ לָהּ  
אֲחֵרֵי לִידָה? ..... **קצא**
- שנא.** עַל אֵלוֹ הַכְּשָׁרִים בְּמוֹצְרֵי בֶשֶׂר אֶפְשָׁר לְסַמּוֹךְ בְּאַרְצוֹת  
הַבְּרִית? ..... **קצג**
- שנב.** הָאֵם צְרִיכִים לְשִׁמוֹעַ בְּקוֹל הַהוֹרִים כְּשֶׁהֵם מִתְנַגְּדִים  
לְשִׁדּוּף? ..... **קצד**
- שנג.** הַצְּדִיק יַעֲזֵר לִי לְהוֹסִיף שָׁם. הָאֵם הַשֵּׁם 'יִסְכָּה' אוֹ  
'רְבִקָּה' מִתְאִים לִי? ..... **קצו**
- שנד.** אָבִיו שֶׁל הַחֵבֶר שְׁלִי מֵאִים שָׁאֵם נִתְחַתֵּן הוּא יִנְתַּק אֶתֹּ  
אֶת הַקֶּשֶׁר ..... **קצז**
- שנה.** הָאֵם יֵשׁ סִגְלָה אוֹ עֶצֶה לְהַנְצִיל מִצַּעַר הַתּוֹלְעִים בְּקִבְרָ? ..... **קצט**
- שנו.** הַהוֹרִים מִתְעַקְּשִׁים שֶׁבַחֲתָנָה שְׁלֵנוּ תִהְיֶה יְשִׁיבָה מְעַרְבֶת ..... **רא**
- שנז.** אֲנִי מִרְגִּישָׁה שְׁאֲחֵרֵי יוֹם הָעֵבוּדָה לֹא נִשְׁאָרִים לִי כַּחוֹת  
עֲבוּר הַיְלָדִים וְהַבֵּית ..... **רג**
- שנח.** בְּרִצּוֹנִי לְלַמֵּד עֲצוּב פְּנִים. מַה דַּעְתּוֹ שֶׁל הַצְּדִיק? ..... **רה**
- שנט.** הָאֵם מְבֻטָח לְכֹל מִי שֶׁהִיא בְּאוֹמֵן שְׁיִגִיעַ לְתַקּוּנוֹ בְּשִׁלְמוֹת? ..... **רז**
- סו.** הַתְּגָלָה לִי שְׁאֵבִי אֵינוֹ שׁוֹמֵר אֲמוּנִים לְאִמִּי. מַה עָלֵי לַעֲשׂוֹת? ..... **רח**
- סא.** אֲנִי וּבְעָלִי חוֹשְׁבִים לְפָתַח עֶסֶק לְעֲצוּב הַבֵּית. הָאֵם תִּהְיֶה  
לְנוּ הַצְּלָחָה? ..... **רי**
- סוב.** אֲנִי רוֹצֶה לְלַמֵּד תּוֹרָה כָּל הַיּוֹם, אָבֵל לֹא יוֹדַע כִּיצַד אֶתְפָּרֵנס ..... **ריא**
- סוג.** שְׁמַעְתִּי שְׂיִישׁ מְקַבְּלִים שְׁטוּעָנִים שֶׁנִּשְׁמַת רַבְנוּ כְּבָר לֹא  
נִמְצָאת בְּאוֹמֵן. מַה דַּעְתּוֹ שֶׁל הָרַב? ..... **ריג**



- סוד.** האם יש בעיה חנוכית בכך שנותנים לתלמידים לצפות בסרטי טבע?.....**ריד**
- ססה.** מה הכוונה "להעלות את המלכות דקדשה מבין העובדי כוכבים"?.....**רטז**
- ססו.** על אף המשפחת הגבוהה אנו מרגישים שאין לנו ברכה בכסף.....**ריט**
- ססז.** האם מתר לשמע דברי תורה מפני רבנים שחולקים על רבנו ז"ל?.....**רכא**
- ססח.** מה ענין השבועה שחסידי ברסלב נשבעים כדי שיגיעו להיכל של רבנו אחרי פטירתם?.....**רכה**
- ססט.** ראיתי שכתוב בספרים שמסבבות את האדם "קלפות". מה הכוונה?.....**רכח**
- שע.** האם יש ענין להשתטח על קברי צדיקים דוקא בתאריכים א' וט' בחדש?.....**רל**
- שעא.** מתי נזכה שכבודו יבוא לגור בארץ ישראל באפן קבע?.....**רלג**
- שעב.** האם זה נכון שהאריז"ל תקן את כל מי שקבור בבית העלמין בצפת?.....**רלד**
- שעג.** איך אפשר לדעת מה דעתו האמתית של הצדיק?.....**רלו**
- שעד.** האם יתכן שאדם יפסד ויפסיד את זוגו?.....**רלט**
- שעה.** תפסו אותי נוהג בלי רשיון ואני מפחד שיענישו אותי בחמרה.....**רמא**
- שעו.** אנו בתהליכי עליה מארצות הברית לארץ ישראל. האם כדאי לנו לגור ביבנאל?.....**רמג**

## תִּכּוֹן הָעֵינִינִים

1

**שעז.** יש לי דלמה חנוכית בכיתה, ואני מבקש את עצת הצדיק..... **רמד**

**שעה.** האם יתכן שגבר ריק ואשה גרושה הם זוג מהשמים?..... **רמז**

**שעט.** האם זה נכון שאמרתם שרבי נחמן מברסלב יותר גדול

מכל הצדיקים?..... **רמח**

**שפ.** האם זה נכון שמייפחת את הספר "אשר בנחל"

באקראי וקבל תשובה לשאלתו?..... **רנג**

**שפא.** מדוע הזוג שלי מתעכב כל כך ואין לי שום הצעה באפק?..... **רנד**

**שפב.** אני מאד רוצה להיות מסדר בעבודת השם. איך זוכים לקף?..... **רנו**

**שפג.** כתוב שצריכים לנסע לצדיק האמת ולשמע תורה מפיו.

איך אפשר לקיים את זה בימינו?..... **רנח**

**שפד.** האם תזונה נכונה היא בגדר חובה או בגדר המלצה טובה?..... **רס**

**שפה.** אינני מצליח לפרנס את משפחתי כראוי, ולכן יש לי

מחשבות לעזב הכל ולהתגרש..... **רסא**

**שפו.** ידוע שרבנו אמר לא לאכול בצל חי. באיזה אופן כן מתר

לאכול בצל?..... **רסד**

**שפז.** בכל פעם שאני אומר מלה לא במקום, אשתי מתרגזת

ולא מדברת אתי כמה ימים..... **רסה**

**שפח.** אני רוצה לחזור בתשובה, אבל קשה לי מאד לצאת

מהזהמה..... **רסח**

**שפט.** למרות שתמיד עזרתי לנזקקים, לבסוף הפכתי בעצמי

לנזקק..... **רעא**

**שצ.** אני רוצה להתחזק באמונה ובשמירת מצוות, אך

הסביבה מקשה עלי ולועגת לי..... **רעד**

- שצא.** כיצד לנהג עם קרובי משפחה שהקרבה אליהם מחלישה אותנו רוחנית? .....**רעה**
- שצב.** אינני מרצה מעצמי, ובכל בקר אני קמה עם רגשות אשמה .....**רעז**
- שצג.** האם יש חובה לגלות לאדם ששנים מילדיו הם ממזרים? ...**רעט**
- שצד.** היכן עדיף להתפלל: בבית כנסת של ברסלב שיש בו דבורים בזמן התפלה, או בבית כנסת כללי שאין בו דבורים בזמן התפלה? .....**רפא**
- שצה.** למרות רצוני העז לחזר בתשובה אני נופל יותר ויותר .....**רפב**
- שצו.** מה הדרך בעבודת השם שהכי מתאימה לאנשים כמוני? .....**רפה**
- שצז.** בגלל שיש בינינו הרבה מריבות החלטתי לעזב את הבית או להתגרש .....**רפט**
- שצח.** מאז שחזרתי בתשובה נתקתי את הקשר עם כל החברים. האם נהגתי פשוטה? .....**רצב**
- שצט.** מאז שנכנסתי להריון, אני מרגישה כל הזמן חלשה ועצבות .....**רצה**
- ת.** לבתי בת הארבע יש בעיה של נשירת שער וזה מתסכל אותנו מאד .....**רצז**
- תא.** אינני מרצה ממקום העבודה שלי למרות שהתנאים בו טובים .....**רצט**
- תב.** הייתי באומו, ואני מאכזבת שלא חזרתי עם הרגשה של התעלות רוחנית .....**שא**
- תקון הכללי** .....**שיג**

**גַּם לָכֶם יֵשׁ שְׂאֵלָה?**

**עֲכָשׁוּ הַהֲזָדְמֵנוֹת הַנְּדִירָה  
לְשֵׁאל שְׂאֵלָה וּלְקַבֵּל תְּשׁוּבָה -  
אֶפְשָׁרִית!**

**בְּמִסְפֵּר הַטֵּלְפֹן שֶׁל  
מְשִׁרַד הַקְּהֵלָה בִּיבְנָאֵל -  
04-6708356**

**אוּ בְדָאָר אֶלְקֵטְרוֹנִי -  
info@breslevcity.co.il**

**אוּ בְאֵתֵר הָאִינְטֵרְנֵט -  
www.breslevcity.co.il**

## הַקְדָּמָה

הספר הזה הוא החלק השלישי בסדרת "שאלות ותשובות בהסידות ברסלב", ובו מופיעות שאלות ותשובות בנושאים שונים ומגוונים, הנותנות מענה לתהיות וספקות של מתקורבים חדשים לדרכה של הסידות ברסלב, וכן לתלמידים ותיקים, אשר מעונינים לדעת את דעתו של רבנו הקדוש, רבי נחמן מברסלב זי"ע, ואת הדרך שלמד אותנו.

השאלות, שהגיעו מכל רחבי העולם, נשלחו ללשכת כבוד קדשת מוהרא"ש שליט"א - הצדיק מיבנאל, אשר השיב עליהן באפן אישי. התשובות אוצרות בתוכן עצות נוראות ונפלאות בעבודת השם יתברך, איך להתחזק מעמד בכל מה שעובר על כל אחד ואחד, מקטן ועד גדול, ברוחניות ובגשמייות, ואיך להתמודד עם כל בעיות החיים בזה העולם.

מאמצים גדולים נעשו על מנת להגיש לקוראים את הספר באפן מהדר ואיכותי, ובלבנותקוה, שכל מי שיקרא בספר הזה, יהנה ויחיה את עצמו מאד, וימצא תשובה גם לשאלותיו הפרטיות, כי למרות שהמכתבים נכתבו באפן אישי לשואל, מיעדים הם לכל אדם מישראל.

עַל-יְדֵי שְׂאֵתָהּ נוֹטֵל עֲצָה מֵהָרֶב,  
עַל-יְדֵי-זֶה תִּזְכָּה לִישׁוּעָה.

(ספר המדות, אות עצה, סימן ה')

אִי אֶפְשָׁר לָבוֹא לְאֵמוּנָה אֶלָּא  
עַל-יְדֵי אֱמֶת... וְאִי-אֶפְשָׁר לָבוֹא  
לְאֵמֶת אֶלָּא עַל-יְדֵי הַתְּקָרְבוֹת  
לְצַדִּיקִים, וְיִלְךְ בְּדֶרֶךְ עֲצָתָם.

(לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן ז')

## שְׂאֵלוֹת וְתַשׁוּבוֹת בְּחִסְדוֹת בְּרִסְלָב

### רעה.

**מֵאֵז שֶׁשָּׁמַעְתִּי דְרָשָׁה בְּעֵינַי בְּטוֹל תּוֹרָה,  
נִשְׁבַּרְתִּי מְאֹד וְקִשָּׁה לִי לְהִתְחַזֵּק**

#### שְׂאֵלָה:

**מֵאֵת שְׁמַעוֹן:** לְכַבֹּד מוֹהֲרָא"ש, יְהִי רְצוֹן שְׁתַּזְכּוּ בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם לְרַפּוּאָה שְׁלֵמָה וְנִזְכָּה שׁוֹב לְרְאוּתְכֶם בִּיבְנָאֵל. עֲזַרְתֶּם לִי הִרְבֵּה בְּחַיִּים וּבְזָכוֹתְכֶם הִתְחַתַּנְתִּי. לִפְנֵי כֹּהֵן חֲדָשִׁים הֵייתִי בְּשַׁעוֹר שֶׁל הַצַּדִּיק, בּוֹ דָּבַר מִמַּעֲלַת לְמוֹד הַתּוֹרָה, וְאָמַר שֶׁחֹבֵת תְּלִמּוּד תּוֹרָה הִיא בְּכָל רֵגַע, וְכִשְׁאָדָם לֹא יִשֵּׁן אוֹ אוֹכֵל הוּא מְחַיֵּב לְלַמֵּד. מֵאֵז, הַדְּבֹר הַזֶּה מְהַדְּהַד לִי בְּרֹאשׁ כָּל הַזְּמַן, שׁוֹבֵר אוֹתִי וְגוֹרֵם לִי לַחֵץ שֶׁלֹּא נוֹתֵן לִי לַעֲבֹד אֶת הַשֵּׁם בְּשִׁמְחָה. אֲנִי לוֹמֵד בְּקִבְיָאוֹת בְּכָל יוֹם קִצָּת גְּמָרָא, כֹּהֵן הַלְכוֹת, פְּרֻשַׁת הַשְּׁבוּעַ וּמוֹסָר, וּבְזַמְנֵי הַפְּנוּי אֲנִי מִשְׁתַּדֵּל לְהוֹסִיף בְּלִמּוּד כְּכֹל יְכַלְתִּי. פְּעַם גַּם הֵייתִי קוֹרָא לִפְנֵי הַשָּׁנָה בְּשִׁיחוֹת הַר"ן אוֹ בְּחַיֵּי מוֹהֲר"ן. יֵשׁ לִי אֶהְבָּה לַתּוֹרָה, אֲבָל הַדְּבֹר הַזֶּה שֶׁשָּׁמַעְתִּי בְּדְרָשָׁה שׁוֹבֵר אוֹתִי מְאֹד, כִּי קִשָּׁה לִי לְלַמֵּד כָּל הַזְּמַן וְתַמִּיד יֵשׁ לִי תַחוּשָׁה שֶׁאֲנִי לֹא בְּסֻדָּר. מֵה עָלִי לַעֲשׂוֹת?

**תשובה:**

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר בהר בחקותי, כ"א איר ה'תשע"ב.  
 שלום וברכה אל שמעון, נרו יאיר.  
 לנכון קבלתי את מכתבך.

עליך לדעת שעקר השלמות בזה העולם הוא להיות רק בשמחה, כי רבנו ז"ל גלה לנו (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן י') מה שפני אדם רחוקים מהקדוש-ברוך-הוא, זה מחמת חסרון ישוב הדעת, ולמה אין ישוב הדעת? כי חסרה שמחה, ולכן תמסר את נפשך להיות בשמחה ואז תזכה לגדלות המוחין וכבר לא יחסר לך שום דבר.

אדם צריך להחיות את עצמו עם כל נקדה ונקדה טובה, ובזה ראוי לו לשמח כל היום כלו, ובפרט עם "שלא עשני גוי", שזו השמחה הכי גדולה. וכן מובא מהרב הקדוש רבי צדוק הכהן מלובלין זי"ע בספרו (פרי צדיק חג השבועות - אות יג) שפעם אחת דלג הרב הקדוש מבארדיטשוב זי"ע בברכות השחר את הברכה "שלא עשני גוי", וכששאלוהו על זה השיב שהיום הזה, בקומו ממטתו, היה לו שברון לב מאד, ולא היה לו במה לחזק עצמו, עד שעלה על דעתו שעל כל פנים תולדתו היא מצד שרש קדשת ישראל, וברך בשמחה רבה את הברכה "שלא עשני גוי", ובזה השיב את נפשו, ובשביל זה דלג וחסר עכשו את הברכה.

ולכן אסור לך להתבלבל משום דבר בעולם, ותחיה את עצמך עם כל נקדה טובה שיש בך, ובפרט שאתה לומד בכל יום קצת מקרא, קצת משנה, קצת גמרא וקצת הלכה וכו', וכו', ואני בטוח שלא הבנת היטב את הדרשה, כי הסמ"ך-מ"ם אורב על כל אחד לשבר אותו וכו', ולכן משמיע לו דברים שיוכל להשבר מהם. ידוע שרבנו ז"ל אמר למוהר"ן ז"ל בזו הלשון "א ביסל איז אויך גוט", [מעט גם כן טוב], צריכים להחיות את עצמו בלמוד עם מעט ועוד



מַעַט וְכוּ' וְכוּ', וְכֵן מוֹהַרְנ"ת ז"ל חָזַר וְנַעֲשֶׂה מִתְמִיד גְּדוֹל מְאֹד, כִּי גַם עָלָיו עָבְרוּ בִלְבוּלִים אֵלָיו.

וְלִכֵּן אַתָּה צָרִיךְ לְעַבֵּד עִכְשָׁו רַק עַל נִקְדָּה אַחַת, לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה, וּתְהִלָּה לְאֵל יִשְׂרָאֵל בְּמָה לְשִׂמְחָה בְּתוֹךְ נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל שְׂמֵלָאִים מִצּוֹת כְּרַמּוֹן, כְּמֵאמָרָם ז"ל (בְּרִכּוֹת נוז.) עַל הַפְּסוּק (שִׁיר הַשִּׁירִים ד, ג) "כִּפְלַח הַרְמוֹן רִקְתָּךְ" מֵאֵי רִקְתָּךְ, אֲפֹלוּ רִיקְנִין שְׂבָךְ מְלֵאִים מִצּוֹת כְּרַמּוֹן, וְדַע לָךְ שֶׁחֲכַמֵּינוּ הַקְּדוּשִׁים אָמְרוּ (ירושלמי בְּרִכּוֹת פָּרָק ט' הִלְכָה ה'): תְּנִי בְּשֵׁם רַבִּי מֵאִיר, אֵין לָךְ אַחַד מִיִּשְׂרָאֵל שְׂאִינוּ עוֹשֶׂה מְאֵה מִצּוֹת בְּכָל יוֹם. קוֹרָא אֶת שְׂמַע וּמְבָרֵךְ לְפָנֶיהָ וּלְאַחֲרֶיהָ וְאוֹכֵל אֶת פֶּתוֹ וּמְבָרֵךְ לְפָנֶיהָ וּלְאַחֲרֶיהָ וּמְתַפְּלֵל שֶׁלֶשׁ פְּעָמִים שֶׁל שְׂמוֹנָה עֶשְׂרֵה וְחוֹזֵר וְעוֹשֶׂה שְׂאָר מִצּוֹת וּמְבָרֵךְ עָלֶיהֶן. וְכֵן הָיָה רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר אֵין לָךְ אָדָם בְּיִשְׂרָאֵל שְׂאֵין הַמִּצּוֹת מְקִיפּוֹת אוֹתוֹ. תְּפַלֵּין בְּרֵאשׁוֹ וּתְפַלֵּין בְּזָרוּעוֹ וּמְזוּזָה בְּפֶתַח, מִלֵּה בְּכִשְׂרוֹ, אַרְבַּע צִיצִיּוֹת בְּטִלְתוֹ מְקִיפִין אוֹתוֹ. הוּא שְׂדוּד אָמַר (תְּהִלִּים קיט, קסד): "שְׁבַע בַּיּוֹם הִלְלִיתִךָ עַל מִשְׁפָּטֵי צְדָקָךְ". וְכֵן הוּא אוֹמֵר (תְּהִלִּים לד, ח) "חֲנֹה מֵלֶאֱךָ הוֹי"ה סְבִיב לִירְאִיו וַיַּחֲלִצֵם"; וְלִכֵּן אַתָּה צָרִיךְ רַק לְרַקֵּד כָּל הַיּוֹם וּלְשִׂמְחָה, וְעַל יְדֵי זֶה יִתְרַחֲבוּ לְבָבְךָ וְדַעְתָּךְ, וְתִצֵּא מִקְטָנוֹת הַמוֹחִין שֶׁלָּךְ.

אַקוּהָ שְׂתוּצִיא מִדְּבָרֵי אֵלּוֹ עֲצוֹת לְעַבְדָּה וּלְמַעֲשֶׂה, וְאֵל יִבְלָבֵל אוֹתָךְ הַסֵּמ"ךְ-מ"ם בְּמַחְשְׁבוֹת שֶׁל הֶבֶל וְכוּ', כִּי אֵין דְּרָכֵי לְדַבֵּר כֵּךְ וְכוּ', אֲנִי תְמִיד מְעוֹרֵר אֶת בְּנֵי אָדָם לְחַיּוֹת עִם הַמְּצִיאוֹת, וְלֹא עִם דְּמִיוֹנוֹת וְהֶבְלִים וְכוּ', וְלִכֵּן הַמְּצִיאוֹת הֵיא שְׂצָרִיכִים לְהִיּוֹת רַק בְּשִׂמְחָה כָּל הַיּוֹם וּלְרִבּוֹת הַלִּילָה, וּתְהִלָּה לְאֵל יִשְׂרָאֵל לָנוּ בְּמָה לְשִׂמְחָה "שְׂלֵא עֲשֵׂנִי גוֹי כְּגוֹיֵי הָאָרְצוֹת", וְאַנְחֵנוּ מְקַרְבִּים אֶל רַבִּי אֲמַת כְּזֶה, רַבִּי רַחֲמָן כְּזֶה, טוֹב לְהוֹדוֹת לְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עַל כָּל הַחֲסֵד חֲנָם שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרִכָּה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

## רעט.

### **דברתי עם נהג האוטובוס וחזקתי אותו, האם נהגתי כשורה?**

#### **שאלה:**

**מאת דינה:** שלום כבוד הרב. רציתי להתייעץ עם הרב לגבי מקרה שקרה לי: היום עליתי לאוטובוס, והנהג, שמכיר אותי בגלל שנסעתי איתו הרבה פעמים אמר לי שלום. אני הנהגתי עם הראש בלבד ולא עניתי לו מטעמי צניעות, כי אני נשואה. אחרי שהתישבתי הוא התחיל לדבר אתי ואמר לי שהוא רוצה לחזור בתשובה ובעזרת השם הוא יעשה את זה בזמן הפתאים. עניתי לו שזה אף פעם לא מאחר לחזור בתשובה ולהתחזק, וחזקתי אותו שיקרא בכל יום פרק תהלים אחד. אני יודעת שזה לא טוב שאשה נגררת לשיחה עם גבר זר, אבל אני לא התכונתי לפתח איתו שיחה, רק בגלל שהוא אמר שהוא רוצה להתחזק וזה רגש אותי שעוד יהודי רוצה להתקרב לבורא עולם, עניתי לו. רציתי לדעת האם עשיתי דבר טוב שעניתי לו?

#### **תשובה:**

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר בהר בחקותי, כ"א איר' התשע"ב.

שלום רב אל דינה, תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

טוב עשית שקצרת בדבורים וכו', כי אשה צריכה לשמר מאד לא לפטפט עם גבר זר וכו', אפילו כדי להחזירו בתשובה וכו', היום הדור הפקר ורחמנא לשזכן דבור מביא לדבור וכו', ונתקיים (פסחים

כה:) הרי זה בא ללמד ונמצא למד וכו', רמז שרוצים ללמד את האחר, ובין כך הוא מלמד אותך וכו', בשביל זה אשה צריכה מאד מאד לשמר לא להתחיל לדבר עם שום גבר, כי היום יש כל מיני מפקרים וכו', שבקלות יכולים לפתות אשה וכו'.

ובפרט שאף אשה נשואה, אסור לה לפטפט עם גבר זר וכו', ולכן טוב עשית שאמרת לו קצר ולענין שכל אחד יכול לחזור בתשובה, והקדוש-ברוך-הוא אב הרחמן ומקבל את כלם וכו' וכו', ומהיום והלאה הזהרי מאד מאד לא להכנס בשום דבורים עם שום גבר זר, כי זה מאד מאד מסכן.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי, שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לה הצלחה מרבה ובכל אשר תפני, תשכילי ותצליחי.

המאחל לה ברכה והצלחה מן השמים...

## רפ.

**לאחרונה סגרו את בית התמחוי שעבדנו בו,  
ומאז לא קבלנו משכורות**

**שאלה:**

**מאת אסף וישראל:** לכבוד הצדיק כבוד קדשת מוה"רא"ש שליט"א. ראשית אנחנו מאחלים לכבוד הצדיק רפואה שלמה ומזל טוב לרגל יום ההלדת, ומתפללים עליו בכל יום. וכן זכינו להיות במירון ולשפך דמעות לרפואתכם. שנינו עובדים בבית תמחוי בדרום הארץ, ולפני כחדש וחצי בערך המקום עבר זעזוע, משום שחושדים את הבעלים בעברות

מַרְמָה. יֵשׁ לְצִיּוֹן, שְׂאֵלוֹ הֵן רַק חֲשָׁדוֹת וְשׁוּם דְּבַר עוֹד לֹא יוֹדֵעַ. הָעֲנִין הוּא שְׂמֵאָז הַמְּקַרָּה סָגְרוּ אֶת חֲשׁוֹבוֹ הָעֲמוּתָה וְלֹא קִבְּלוּ מִשְׁכּוֹרוֹת כְּמַעַט חֲדָשִׁים. אֲנַחְנוּ מְקוּיִם וּמְצַפִּים שֶׁהַכֹּל יִסְתַּדֵּר, כִּי אֲנַחְנוּ מְאֹד נִהְנִים בְּעִבּוּדָה הַזֹּאת. כָּרְגַע אֲנַחְנוּ מְחִכִּים לְתִשׁוּבוֹת מְרֵאשִׁי הַמוֹסָד הַזְּמַנִּיִּם מְטַעַם בֵּית הַמְּשֻׁפֵּט. הָאֵם הַצְּדִיק יִכּוֹל לִיעֹץ לָנוּ מַה לַעֲשׂוֹת?

### תְּשׁוּבָה:

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֵר בְּהַר בְּחֻקוֹתַי, כ"א אִיר ה'תשע"ב.  
שְׁלוֹם וּבִרְכָּה אֶל אֶסְף וְיִשְׂרָאֵל, שִׁיחִיו נִצַּח.  
לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מְכַתְּבְּכֶם.

תְּשׁוּאוֹת חֵן לָכֶם עַל הַתְּפִלוֹת שְׂאַתֶּם מִתְּפַלְּלִים עַל רְפוּאָתִי וְהַחֲלֵמָתִי הַמְהִירָה, יַעֲזֹר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שְׁכָל הַתְּפִלוֹת שְׁלָכֶם תִּתְקַבְּלֶנָה לְרַחֲמִים וּלְרִצּוֹן לְפָנַי אֲדוֹן כָּל, וּבִפְרֹט הַתְּפִלוֹת שֶׁהַתְּפַלְּלֶתֶם אֲצֵל צִיּוֹן הַתְּנַא הַקְּדוֹשׁ רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאִי בַל"ג בְּעֵמֶר בְּמִירוֹן, וְתוֹדָה רַבָּה עַל כָּל הָאֲחֻלִּים, וְכָל הַמְּכַרְךָ מִתְּבָרַךְ מִפִּי אֵל עֲלִיּוֹן.

בְּעֲנִין שְׂאַלְתֶּכֶם וְכו', קִשָּׁה מְאֹד לִיעֹץ לָכֶם כְּדַת מַה לַעֲשׂוֹת וְכו', כִּי אֲנִי לֹא מְכִיר אֶת הַמְּקוֹם, וְלֹא יוֹדֵעַ מִי הַבְּעָלִים, וְלֹא יוֹדֵעַ מַה קוֹרָה שְׁמָה, אֲבָל דְּבַר אֶחָד אֲנִי יִכּוֹל לומר לָכֶם, שְׂרַבְנוּ ז"ל אָמַר (סֵפֶר הַמִּדּוֹת, אוֹת פַּחַד חֶלֶק ב' סִימָן ג'): מִי שֶׁבִּוְרַח מִן הַצָּרָה הוּא פִּקְח; וְחֻכְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ (שְׁמוֹת רַבָּה פְּרָשָׁה א' סִימָן לא): אָמַר רַבִּי יִנְאִי וְכִי אֶפְשָׁר לְבַשֵּׁר וְדָם לְבָרַח מִפְּנֵי הַמְּלָכוֹת? אֲלֹא בְּשַׁעַה שֶׁתְּפַסּוּ אֶת מִשָּׁה וְכו', וּמִי עֲשָׂה עֲצָמָךְ פִּקְח שֶׁתְּבָרַח הֲלֹא אֲנִכִּי הוֹי"ה שֵׁם הַיִּיטִי עֲמָךְ וְהַיּוֹם אֲנִי עוֹמֵד לָךְ וְכו', עֵינֵי שָׁם.

הֲרִי שְׁלָכֶם לְפָנֵיכֶם בְּשַׁעַה שְׂמִסְתַּבְּכִים עִם הַמְּלָכוֹת, צְרִיכִים

לברוח כְּדֵי שֶׁלֹא יִפְּלוּ אַחַר כֵּךְ עֲלֵיכֶם אֶת כָּל הַחַשְׁדוֹת וְכוּ', וְתִפְּלוּ  
בְּחִנּוּם בַּפֶּחַ, בְּזִמְנָן שֶׁלֹא עֲשִׂיתֶם כָּלוּם.

וְלִכְּנֹן לְדַעְתִּי תַעֲזֹבוּ אֶת הַכֹּל, וְכַפְּרָה עַל הַמְשַׁכְּרֵת שֶׁל שְׁנֵי  
הַחֲדָשִׁים, וְתִתְּנוּ תּוֹדָה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שְׁאַתֶּם לֹא מְסַבְּכִים, זֶה  
דַּעְתִּי.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל יִשְׁמַע בְּתַפְּלָתִי שְׁאַנִּי  
מִבְּקֶשׁ וּמִתְּפִלָּל בְּעַדְכֶם תְּמִיד שֶׁתְּהִיָּה לָכֶם הַצְּלָחָה מְרֻבָּה וּבְכָל אֲשֶׁר  
תִּפְּנוּ תִשְׁכִּילוּ וְתִצְּלִיחוּ.

הַמְּאַחַל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

## רפא.

### למרות שלא חסר לי כלום, אני תמיד עצוב

**שאלה:**

**מאת חיים:** לְכַבֹּד הָרַב הַצַּדִּיק. אֲנִי מִגְדִּיר אֶת עַצְמִי כְּכֹן  
אָדָם מְמָצֵעַ, וְחִי דֵי טוֹב, בְּרוּךְ הַשֵּׁם לֹא חָסַר לִי כָלוּם, יֵשׁ  
לִי אִשָּׁה וּפְרָנְסָה טוֹבָה, וְאֵין לִי עַל מַה לְבָכּוֹת. אֲנִי לֹא יוֹדֵעַ  
לָמָּה, אֲבָל תְּמִיד אֲנִי עֲצוּב וְלֹא מְצָלִיחַ לְשִׂמְחָה. רְצִיתִי לְשְׁאוֹל  
אֶת הָרַב מֵאִיפָּה נוֹבְעַת הָעֲצוּבוּת הַבְּלָתִי מִסְּפֶרֶת הַזֹּאת? וְאִיךָ  
אֲנִי יְכוּל לְצַאת מִזֶּה?

**תשובה:**

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְּבַרְךָ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר בְּהַר בְּחִקוֹתֵי, כ"ב אֵיר ה'תשע"ב.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל חַיִּים, גְּרוּ יְאִיר וַיִּזְרַח.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

רבנו ז"ל אָמר (לקויטי מוהר"ן חלק א', סימן ריד) שֶׁהַקְּלָפָה הַמַּחֲטִיָּאָה אֶת הָאָדָם בְּנֹאֹף נִקְרָאת עַל שֵׁם יִלְלָה וְכוּ', וְלִכֵּן כָּל מִי שֶׁנִּכְשַׁל כָּבֵר בְּאִיזָה חֲטָא שֶׁל נֹאֹף, עָלָיו נּוֹפֶלֶת כְּבִדּוֹת גְּדוּלָה וְנִמְשָׁךְ אַחַר עֲצָבוֹת וּמְרִירוֹת וְדִכְאוֹן פְּנִימִי וְקִשָּׁה לוֹ לְצִאת מֵזֶה, כִּי הַקְּלָפָה הַזֹּאת שֶׁנִּתְהַוְּתָה מִתְאַוֶּת נֹאֹף מִתְלַבֶּשֶׁת עַל הָאָדָם, וְהוֹרֶסֶת לוֹ אֶת הַחַיִּים. כִּי כָּל מִי שֶׁנִּכְשַׁל בְּפֶגֶם הַבְּרִית וּבִתְאוּת נֹאֹף אֶפְלוּ רַק בְּמַחֲשָׁבָה וַיֵּשׁ לוֹ רַק הֶרְהוּרִים רַעִים, כְּבֵר מִתְלַבֶּשֶׁת בּוֹ הַקְּלָפָה הַזֹּאת שֶׁנִּקְרָאת לִילִית עַל שֵׁם יִלְלָה וּמְכַנִּיָּסָה בּוֹ עֲצָבוֹת וּמְרִירוֹת וְדִכְאוֹן, וּמְכַל שֶׁכֵּן מִי שֶׁמְדַבֵּר נְבוּל פֶּה, עָלָיו מִתְגַּבְּרוֹת בְּיוֹתֵר הַקְּלָפוֹת וְהַדְּמִיוֹנוֹת, עַל אַחַת כְּמָה וְכְמָה כָּל מִי שֶׁנִּכְשַׁל בְּפַעַל בְּנֹאֹף, רַחֲמָנָא לִיִּצְלֵן, עָלָיו מִתְלַבְּשׁוֹת הַקְּלָפוֹת שֶׁהֵן הַדְּמִיוֹנוֹת וּמוֹלִיכוֹת אוֹתוֹ שׁוֹלֵל, וְהוּא תָּמִיד עֲצוּב וּמְמַרְמֵר עַד מָאֵד, וּמְרַב עֲצָבוֹת וְדִכְאוֹנוֹת שֶׁמְסַבְּבִים אוֹתוֹ הוּא מְקַלֵּל אֶת עֲצָמוֹ וְכוּ', וְחַי חַיִּים מְרוּרִים, וְכָל כֶּף מֵר לוֹ עַד שֶׁהוֹלֵךְ עִם מַחֲשָׁבוֹת שֶׁל הַתְּאֵבָדוֹת רַחֲמָנָא לִיִּצְלֵן.

וּבְאֵמֶת הַכֹּל דְּמִיּוֹן אֶחָד גְּדוֹל, כִּי הוּא יִתְבָּרַךְ עֲצָם הַרְחֲמָנוֹת, כְּמוֹ שֶׁאָמַר דָּוִד (תְּהִלִּים יח, ב) "אֶרְחַמֶּךָ הַיְיָ"ה חֲזָקִי"; בְּזֶה שֶׁאֲנִי יוֹדֵעַ שֶׁאַתָּה אָב הַרְחָמֵן - זֶה מֵה שֶׁמְחַזֵּק אוֹתִי, וְאֶצְלוֹ יִתְבָּרַךְ שׁוֹרֵה רַק הַשְּׂמִחָה כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (דְּבָרֵי הַיָּמִים טז, כז): "עֲזֹ וְחִדְוָה בְּמִקְוָמוֹ", אֶצְלוֹ יִתְבָּרַךְ שֵׁם שְׁרוּיָה רַק שְׂמִחָה וְחִדְוָה, וְלִכֵּן חָמַל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עָלֵינוּ בְּדוֹר הַזֶּה וְשָׁלַח אֵלֵינוּ צְדִיק גְּדוֹל וְנוֹרָא שֶׁהוּא רַבְּנוּ ז"ל בְּעֲצָמוֹ, שֶׁהוּא מְרַפָּא אֶת נַשְׂמוֹת יִשְׂרָאֵל וּמוֹצִיא מֵהֶם אֶת הַחֲצִים שִׁירָה בָּהֶם הַמְּלִךְ הָאֲכֹזֵר שֶׁהוּא הַיִּצָּר הָרַע (עֵין סְפּוּרֵי מַעֲשִׂיּוֹת מֵעֵשָׂה י"ג מִיּוֹם ו') לֹא מְסַפִּיק שִׁירָה בּוֹ חֲצִים וְהַכְּשִׁיל אוֹתוֹ בְּנֹאֹף שֶׁקוֹץ תְּעוּב עָרוֹם וְזֵהוּם וְכוּ', עוֹד זֹאת מְכַנִּיֵּס בּוֹ יְאוּשׁ וְדִכְאוֹן עֲצָבוֹת וּמְרָה שְׁחוּרָה, כְּאֵלּוּ אֵין לוֹ כְּבֵר שׁוּם תְּקֵנָה וְתוֹחֶלֶת וְכוּ'.

אֲבָל הַצְּדִיק הָאֵמֶת שֶׁהוּא רַבְּנוּ ז"ל לּוֹחֵם עִמוֹ וּמוֹצִיא אֶת נַשְׂמוֹת יִשְׂרָאֵל מִבֵּית הַבְּלִיעָה שֶׁלוֹ (עֵין לְקוּיטֵי מוהר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן ח') בְּסוֹד

(איוב כ, טו): "חיל בלע ויקאנו", שהסטרא אחרא מכרחת להקיא את הנשמות שבלעה וכו'. עם כל זאת יש להצדיק האמת עבודה קשה מאד, כי הסמ"ך-מ"ם וחילותיו לא שותקים לו.

ולכן כל צדיק שיכול להוציא את נשמות ישראל מהקלפות, עליו מקים הסמ"ך-מ"ם איזה רשע ערום טמא, ומפרסם אותו בעולם כאלו הוא "רב" גדול או "צדיק מפרסם" גדול ובני אדם מציתים אותו, והוא מרחק את אותן הנשמות מהצדיק האמת הרופא האמתי היכול לרפאות את נשמות ישראל על ידי שמכניס בהם רוח חיים (עין לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן ח') ותקנה לחזור אליו יתברך, ומחיה ומחזק את כל הנשמות הנפולות בשבעה משיבי טעם (עין לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן ה') כי יש נשמות שנפלו וצריכים להחיות ולהשיב אותם בכל מיני מטעמים המשיבים את הנפש.

ולכן מאחר שזכית להתקרב אל רבנו ז"ל הדבר הראשון שאתה צריך לעשות הוא לציית אותו, אשר רק זו נקראת התקרבות אם מציתים אותו, כדברי רבנו ז"ל (עין לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן קכג): העקר והיסוד שהכל תלוי בו הוא התקשרות להצדיק, ולהשליך את שכלו המדמה, ולציית את הצדיק על כל אשר יאמר כי הוא זה.

ולכן מאחר שאתה יודע כבר מרבנו ז"ל תעשה כל מה שביקלתך רק לשמח, ותעשה עצמך כאלו אתה שמח ועל ידי זה תבוא לידי שמחה אמיתית. ואמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן כד) מצוה גדולה להיות בשמחה ותכף ומיד כשרוצה להתקרב אל השם יתברך עברה גדולה להיות בעצבות.

ולכן מאחר שפגמת כל כך בפגם הברית בכל מיני נאוף ותועבות רעות וכו', ועשית מעשים מגנים וכו', שעל ידי זה נתלבשו בך כל הקלפות שהם הדמיונות של יאוש ועצבות ומרירות, ולכן אתה

מכרח להתגבר על העצבות והדכאון שמסבבים אותך, ואני יודע שזו מלחמה ארכה, אבל זכור כי זו מלחמת קיום פשוטו כמשמעו.

הצדיק האמת שהוא רבנו ז"ל מחדיר בך את הדעת האמתית שלא תתיאש בשום פנים ואפן, וצעק בקול עמוק (עין לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן עח) אין שום יאוש בעולם כלל, אין דבר כזה להתיאש! וזה לעמת זה הנחש הקדמוני מכניס באדם עצבות ועצלות (עין לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן קפט) שעקר נשיכת הנחש הוא על ידי עצבות ועצלות.

וזו מלחמה תדירית, מצד אחד הצדיק האמת משמח את האדם ומראה לו את גדל רחמנותו יתברך, ואיך שגם הוא יכול להיות צדיק גדול אם יחזר בתשובה שלמה, ולהפוך הסמ"ך-מ"ם וחילותיו מכניסים באדם יאוש והתרשלות וכו', ומראים לו איך שהכל שחור וכבר אינו שוה לשום דבר וכו', וכאלו הקדוש-ברוך-הוא שונא אותו, ולכן ראה מה לפניך, אתה נמצא תמיד במלחמה עצומה "מלחמת קיום" מצד אחד הצדיק האמת מכניס בך התחזקות ומפיח בך רוח חיים חדשה, אבל מצד שני הסמ"ך-מ"ם וחילותיו מיאשים אותך ומכניסים בך תמיד עצבות ודכאון ומרירות וכו'.

ולכן מאחר שזכית להתודע מרבנו ז"ל ראה מה לפניך, ואמר רבנו ז"ל בפרוש (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן קיב) אם אתה מאמין שיכולים לקלקל תאמין שיכולים לתקן. ולכן בודאי יש לך תקון גדול ותוכל לתקן הכל, ועקר התקון לפגם הברית הוא רק להיות בשמחה להכריח עצמו עם כל הפחות להיות רק בשמחה, וככל שתהיה בשמחה כך תמשיך על עצמך אורו יתברך בהארה נוראה ונפלאה מאד, ותאיר נשמתך באור גדול, אורו יתברך הגנוז, וככל שיאיר עליך אורו יתברך על ידי שמחה - פן תבער את הקלפות שבראת מחמת עוונותיך, שזה מה שכתוב (תהלים לד, יז): "פני הוי"ה



בְּעֵשִׂי רַע לְהַכְרִית מְאֲרֵץ זְכָרָם". כְּכֹל שֶׁתֵּאִיר בְּעֵצְמָה פְּנֵיו יִתְבָּרַךְ הִינּוּ יְדִיעַת אֲמִתּוֹת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, כְּמוֹ כֵּן לְהַכְרִית מ'אֲרֵץ ז'כָּרָם - תְּכָרִית אֶת זְכַר הַסְּטָרָא אַחְרָא וְהַקְּלָפוֹת שֶׁבְּרֵאֶת מֵהַחֲטָא הַמְּגַנֶּה שֶׁל מ'וֹצִיא ז'רַע ל'בְּטָלָה.

וְלִכֵּן יָדַע לָךְ שֶׁזוֹ מְלַחְמָה תְּמִידִית, מֵצַד אֶחָד תְּמִיד תִּמְשִׁיךְ עֵצְמָה אֶל הָעֲצָבוֹת וְהַדְּכָאוֹן וְהַמְרִירוֹת מֵאַחַר שֶׁנִּפְלְתָ בְּפִח יְקוּשׁ שֶׁל נְאוּף שְׁקוּץ תְּעוֹב עָרוֹם וְזוֹהוּם וְכוּ', אֲבָל מֵצַד שְׁנֵי אִם תְּצִיֵּת אֶת הַצְּדִיק הָאֱמֶת שֶׁהוּא רַבְּנוּ ז"ל לְהִיּוֹת אִךְ וְרַק בְּשִׂמְחָה, עַל יְדֵי זֶה תִּבְטַל לְגַמְרֵי אֶת כָּל הַקְּלָפוֹת, וְיֵאִיר עָלֶיךָ מְלֶךְ הַכְּבוֹד בְּעֵצְמוֹ וְתִתְעַנֵּג בְּזִיו שְׂכִינַת עִזּוֹ יִתְבָּרַךְ.

וְלִכֵּן הַבוֹחֵר יִבְחַר וְיִכָּבֵר אָמַר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן קצ"א) שֶׁיְכוּלִים לְשַׁבֵּת בְּזֶה הָעוֹלָם שְׁנֵי אֲנָשִׁים, זֶה נִמְצָא בְּגִיּוֹתָם וְזֶה נִמְצָא בְּגִן עֵדֶן, זֶה שֶׁלֹּא רוּצָה לְקַבֵּל אֶת דְּבָרֵינוּ אֱלוֹ הוּא נִשְׂאֵר מְמַרְמֵר כָּל יְמֵי חַיָּיו, וּמְרִים לוֹ הַחַיִּים וְהוּא נִמְצָא תְּמִיד בְּעֵצְבוֹת וְדְכָאוֹן, וְרוּאֵה רַק חֲשֵׁךְ וְאֵינוֹ טוֹעֵם שׁוֹם טַעַם בְּחַיָּיו, אֲבָל זֶה שֶׁכֵּן מְצִיֵּת אֶת הַצְּדִיק הָאֱמֶת, וּמְכַרֵּחַ עֵצְמוֹ לְהִיּוֹת רַק בְּשִׂמְחָה וְעוֹשֶׂה כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שֶׁבְּעוֹלָם לְלַכֵּת עִם אֲנָפִין נְהוּרִין - פְּנִים שְׂמֵחוֹת, שׁוֹחֲקוֹת וְעֲלִיזוֹת, עַל יְדֵי זֶה מְרַגֵּישׁ טַעַם אֹרֶךְ הַגְּנוּז בְּחַיָּיו, וּמִתְעַנֵּג בְּזִיו שְׂכִינַת עִזּוֹ יִתְבָּרַךְ.

אַקוּהָ שֶׁתֵּרְאֶה מֵה לְפָנַיךְ.

הַמְּאַחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

## רפב.

**כָּלֵם מוֹתָחִים עָלַי בְּקוֹרֵת וְאָף אֶחָד לֹא מִבֵּין אוֹתִי**

**שְׁאֵלָה:**

**מֵאֵת לִיאוֹר:** לְכַבּוֹד הַצְּדִיק הַקְּדוֹשׁ. הַמְשַׁפָּחָה שְׁלִי וְהַחֲבָרִים שְׁלִי לֹא מִבִּינִים אוֹתִי, כָּלֵם עוֹשִׂים עָלַי בְּקוֹרֵת, רוֹאִים רַק אֶת הַדְּבָרִים הָרְעִים שְׁבִי וּמִיֵּאֲשִׁים אוֹתִי. אֲנִי מְרַגֵּשׁ שֶׁכָּבַר אֵין לִי כֹחַ לְשִׁמוֹעַ אָף אֶחָד וְאָף אֶחָד לֹא מִבֵּין אוֹתִי, אֲנִי מִיֵּאֲשׁ מְכַל הַמַּצָּב וְצָרִיף חֲזוּקָה.

**תְּשׁוּבָה:**

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר בְּהַר בְּחֻקוֹתַי, כ"ב אִיר ה'תשע"ב.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל לִיאוֹר, נֵרוֹ יֵאִיר.

לְנֶכֶךְ קַבְּלֵתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

הַדְּבָר הָעֵקָרִי שְׁאֵדָם צָרִיף לְדַעַת בְּזֵה הָעוֹלָם, שְׁאֵין לוֹ אָף אֶחָד, כְּמוֹ שְׁגִלָּה לְנוֹ רַבְנוֹ ז"ל עַל הַפְּסוּק (יחזקאל לג, כד): "אֶחָד הָיָה אַבְרָהָם", שְׁאֶבְרָהָם עֲבַד אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ רַק עַל יְדֵי שֶׁהָיָה אֶחָד, שֶׁחָשַׁב בְּדַעַתוֹ שֶׁהוּא רַק יְחִידִי בְּעוֹלָם, וְלֹא הִסְתַּכַּל כָּלֵל עַל בְּנֵי הָעוֹלָם, שְׁפָרִים מֵאַחֲרֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וּמוֹנְעִים אוֹתוֹ, וְלֹא עַל אָבִיו וּשְׂאָר הַמוֹנְעִים, רַק כְּאֵלוֹ הוּא אֶחָד בְּעוֹלָם, וְזֶהוּ "אֶחָד הָיָה אַבְרָהָם". וְכֵן כָּל הַרוֹצֵה לְהַכְנִס בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם, אֵי אֶפְשָׁר לוֹ לְהַכְנִס כִּי אִם עַל יְדֵי בְחִינָה זוֹ שִׁיחָשַׁב שְׁאֵין בְּעוֹלָם כִּי אִם הוּא לְבַדּוֹ יְחִידִי בְּעוֹלָם, וְלֹא יִסְתַּכַּל עַל שׁוֹם אֶדָם הַמוֹנְעוֹ, כְּגוֹן אָבִיו וְאִמוֹ אוֹ חוֹתָנוֹ וְאִשְׁתּוֹ וּבְנָיו וְכִיּוֹצֵא, אוֹ הַמְּנִיעוֹת שֵׁישׁ מְשָׂאָר בְּנֵי הָעוֹלָם, הַמְּלַעֲיָגִים וּמְסִיתִים וּמוֹנְעִים מְעִבּוּדָתוֹ יִתְבָּרַךְ. וְצָרִיף שְׁלֹא יַחֲוֹשׁ וְיִסְתַּכַּל עֲלֵיהֶם כָּלֵל, רַק יִהְיֶה בְּבְחִינַת: "אֶחָד הָיָה אַבְרָהָם" כְּאֵלוֹ הוּא יְחִיד בְּעוֹלָם.

וְכַתֵּב מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל (לקוטי הלכות פסח הלכה ט' אות כב) שְׁזָה כָּל הָעֲנִיָּן  
 שֶׁל סְפִירַת הָעֶמֶר שְׁאָנוּ סוֹפְרִים אֶת הַיָּמִים לִפְנֵי קַבְלַת הַתּוֹרָה, כִּי  
 אֵי אִפְשָׁר לְקַבֵּל אֶת הַתּוֹרָה, אֲלֵא כְּשֶׁאָדָם סוֹפֵר אֶת הַיָּמִים לְעֶצְמוֹ,  
 וְאִינוּ מְבַלְבֵּל אֶת עֶצְמוֹ מֵאַחֲרִים כָּלֵל, שְׁזָה מָה שְׁכַתּוֹב (וַיִּקְרָא כג,  
 טו) "וּסְפַרְתֶּם לָכֶם" - 'לָכֶם' לְעֶצְמְכֶם דִּיקָא, שְׁכָל אֶחָד צָרִיךְ לְסַפֵּר  
 סְפִירַת הָעֶמֶר, שֶׁהוּא עֲנִיָּן הַהִתְחַזְקוֹת שְׁאָדָם צָרִיךְ לְחַזֵּק אֶת עֶצְמוֹ  
 כְּפִי מָה שֶׁהוּא, וְלֹא יִפּוֹל בְּדַעְתּוֹ כָּלֵל, מִחֲמַת שְׁנִדְמָה לוֹ שְׁחֻבְרִיו בְּנֵי  
 גִילוֹ טוֹבִים מִמֶּנּוּ הִרְבָּה, כִּי אָף-עַל-פִּי שֶׁהִיא מְדָה טוֹבָה לְהִיּוֹת עֲנִיו  
 וְלִהְחַזִּיק כָּל אָדָם טוֹב מִמֶּנּוּ, אֲבָל אִם יִפּוֹל בְּדַעְתּוֹ עַל יְדֵי זֶה, חֵס  
 וְשָׁלוֹם, אֵינן זֶה עֲנוּהָ כָּלֵל, אֲדַרְבָּא זֹהֵי גְדֻלוֹת גְּדוּלָה שְׁאֵינן נֶאֱדָר לוֹ  
 שְׁיַעֲבֹד אִיזוֹ עֲבוּדָה לְהֵשֵׁם יְתֻבְרָךְ, וְעַדִּין הוּא רְחוּק כָּל כָּךְ, וְחֻבְרִיו  
 כְּבָר זָכוּ לְמָה שְׁזָכוּ וְכוּ' וְכוּ', כִּי אֲסוּר לְהִרְהוֹר אַחֲרֵי הַמָּקוֹם בְּרוּךְ  
 הוּא יְתֻבְרָךְ שְׁמוֹ וְכוּ', וּמִי יוֹדֵעַ מֵאִיזָה מָקוֹם הוּא וּבְאֵלוֹ מְקוֹמוֹת  
 נִמְשָׁךְ עַל יְדֵי מַעֲשָׂיו וְכוּ', כִּי אֵינן אָדָם דּוֹמָה לְחֻבְרוֹ כָּלֵל.

וְכֵן כָּל אָדָם שְׁרוּצָה לְצִאת מִטְּמֵאָתוֹ וְזִהְמָתוֹ, שְׁזוֹ בְּחִינַת סְפִירַת  
 הָעֶמֶר כְּדִי לְטַהַרְנוּ מִקְּלָפוֹתֵנוּ וּמִטְּמֵאָתֵנוּ וְכוּ', וְלִכֵּן צָרִיךְ כָּל אָדָם  
 לְסַפֵּר הַיָּמִים לְעֶצְמוֹ דִּיקָא, וְאֵל יִפִּיל אוֹתוֹ חֻבְרוֹ כָּלֵל חֵס וְשָׁלוֹם.  
 וְזֵהוּ "וּסְפַרְתֶּם לָכֶם" - 'לָכֶם' לְעֶצְמְכֶם דִּיקָא. וְהֵבֵן הֵיטֵב, כִּי תִצְטָרֵךְ  
 אֶת זֶה לַיָּמִים הַבָּאִים, כִּי כָּל הַחַיִּים מְלֵאִים נְסִינּוֹת קָשִׁים וּמְרִים,  
 וְאֲסוּר לְהִתְבַּלְבֵּל מֵהַזִּילַת כָּלֵל, וְכָבֵר פִּרְשׁ רַבְּנוּ ז"ל אֶת הַפְּסוּק  
 (יְחֻזְקָא לג, כד) "אֶחָד הִיָּה אַבְרָהָם", שְׁעָקֵר הַתְּקַרְבוֹת אַבְרָהָם אֲבִינוּ  
 עָלָיו הַשָּׁלוֹם, לְהֵשֵׁם יְתֻבְרָךְ, הִיָּה עַל יְדֵי שְׁחֻשׁב תְּמִיד שֶׁהוּא רַק  
 אֶחָד בְּעוֹלָם, וְלֹא הִסְתַּכַּל עַל שׁוֹם מוֹנֵעַ וּמַעֲכָב וּמְבַלְבֵּל כָּלֵל וְכוּ'.

וּבְאֵמַת צָרִיךְ שְׁתַּדַּע כְּמוֹ שֵׁישׁ כְּמָה מֵינִי מְנִיעוֹת מֵהַמוֹנְעִים  
 הַרְשָׁעִים אוֹ מִתְּנַגְדִּים אַרְוּרִים הַרוֹצִים לְמַנוּעַ מֵהָאֵמַת בְּכְמָה מֵינִי  
 הִסְתוֹת וּפְתוּיִים וְדַבְרֵי לִיצְנוֹת וְחֻלְקָלְקוֹת וְכוּ' וְכוּ', כְּמוֹ כֵּן יֵשׁ גַּם  
 כְּמָה מֵינִי מְנִיעוֹת וְחֻלִּישוֹת הַדַּעַת אֲפִלוֹ מִחֻבְרִיו וְאוֹהֲבֵיו בְּאֵמַת

וכו'. וכל זה אי אפשר לבאר בכתב כלל, רק כל אחד יבין בעצמו כפי עניניו, וכנגד כל מיני מניעות וחלישות הדעת שבעולם צריכין לילך בדרך זו לידע "אחד היה אברהם" לחשב כאלו הוא יחידי בעולם, ולא יסתכל על שום בריה שבעולם וכו', ולא יתיחס אל אף אחד, שזה סוד ספירת העמר לפני קבלת התורה, שצריכים לספר כל אחד את היום שלו, כמו שכתוב "וספרתם לכם" - 'לכם' לעצמכם, וכמו שמביא רבנו ז"ל (ספורי מעשיות מעשה ט' מהחכם והתם) שמבאר שם שהתם היה רצען (סנדלר) וכו', ולא היה יכול [לעשות] המלאכה כראוי, ומנעל שלו היה בשלשה קצוות וכו', והוא היה מתפאר בו מאד, כמה נאה ויפה המנעל הזה וכו', והיתה שואלת לו אשתו, אם כן, מפני מה שארי בעלי מלאכות נוטלים ג' זהובים בעד זוג נעלים, ואתה אינך לוקח פי אם אחד זהב וחצי? השיב לה, מה לי בזה? זה מעשה שלו, וזה מעשה שלי (דאס איז יענימס מעשה אין דאס איז מיין מעשה), ועוד, למה לנו לדבר מאחרים, הלא נתחיל לחשב כמה וכמה אני מרויח בהמנעל זה, מיד ליד העור הוא בכך וכו'. עין שם באריכות.

כי במעשה הזה מבינים רוב העולם כמה דברים הנוגעים לעבודת השם יתברך שצריכין להתנהג בדרך התמימות ולהיות בשמחה תמיד, אפלו בעניות ודחקות גדולה, וגם כשעבודתו ותפלתו אינה בשלמות כלל, אף-על-פי-כן יהיה בשמחה בחלקו תמיד, ולא יסתכל על העולם כלל שיש להם פרנסה כנגדו בכפלי כפלים, ויש להם אכילה ושתייה ומלבושים נאים וכו' וכו', וגם בעבודת השם יתברך בתורה ובתפלה הם גדולים ממנו אלפי פעמים וכו', עם כל זאת אל יפול בדעתו מזה כלל וכו', רק יהיה שש ושמיח בחלקו תמיד, ולא יתבלבל משום בריה שבעולם, רק להתנהג בתמימות גדולה בדרך התם שלא התבלבל מאף אחד.

וזה למוד עמוק עמוק מי ימצאנו, שכל בר ישראל צריך להחזיר

בְּעֲצֻמוֹ יְדִיעוֹת אֵלוֹ, שְׁאֲסוּר לוֹ לְהִתְבַּלְבֵּל מֵאַף אֶחָד בְּעוֹלָם, וְאֶפִּילוֹ מִמְשַׁפְּחָתוֹ שְׁשׁוֹבְרִים אוֹתוֹ וְאוֹמְרִים לוֹ שֶׁהוּא לֹא שׁוֹה לְשׁוֹם דְּבַר וְכוּ' וְכוּ', שְׁלֹא יִסְתַּכַּל עֲלֵיהֶם כָּלֵל, אֶלָּא יִתְחַזַּק עִם כָּל הַנְּקֻדוֹת טוֹבוֹת שֵׁישׁ בּוֹ, וַיִּחְיֶה אֶת עֲצֻמוֹ מְאֹד מְאֹד עִם כָּל מֵה שֵׁישׁ לוֹ, כִּי כָּף אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (בְּרֻכּוֹת נוז.) עַל הַפְּסוּק (שִׁיר הַשִּׁירִים ד, ג) "כְּפֹלַח הָרְמוֹן רִקְתָּךְ" מֵאֵי רִקְתָּךְ, אֶפְלוֹ רִיקְנִין שֶׁבְּךָ מְלֵאִים מְצוֹת כְּרָמוֹן, וּבְנֻדָּאֵי גַם בְּךָ יֵשׁ הֶמוֹן טוֹב, כִּי כָּף אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (ירוּשְׁלָמִי בְּרֻכּוֹת פָּרָק ט' הַלְכָה ה'): תְּנִי בְּשֵׁם רַבִּי מְאִיר, אֵינן לָךְ אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל שֶׁאֵינוֹ עוֹשֶׂה מְאֹה מְצוֹת בְּכָל יוֹם. קוֹרֵא אֶת שְׁמֵע וּמְבָרֵךְ לְפָנֶיהָ וְלֹא חֲרִיָּה וְאוֹכֵל אֶת פֶּתוֹ וּמְבָרֵךְ לְפָנֶיהָ וְלֹא חֲרִיָּה וּמִתְפַּלֵּל שְׁלֹשׁ פְּעָמִים שֶׁל שְׁמוֹנֶה עֶשְׂרֵה וְחוֹזֵר וְעוֹשֶׂה שְׁאֵר מְצוֹת וּמְבָרֵךְ עֲלֵיהֶן. וְכֵן הָיָה רַבִּי מְאִיר אוֹמֵר אֵינן לָךְ אָדָם בְּיִשְׂרָאֵל שֶׁאֵינן הַמְצוֹת מְקִיפּוֹת אוֹתוֹ, תְּפִלִּין בְּרֹאשׁוֹ וְתְפִלִּין בְּזֵרוּעוֹ וּמְזוֹזָה בְּפֶתְחוֹ, מִלָּה בְּבִשְׂרוֹ, אַרְבַּע צִיצִיּוֹת בְּטֻלִיתוֹ מְקִיפִין אוֹתוֹ. הוּא שְׁדוּד אָמַר (תְּהִלִּים קִיט, קסד): "שִׁבְעַת בְּיוֹם הִלְלִיתִךָ עַל מִשְׁפָּטֵי צְדָקָךְ". וְכֵן הוּא אוֹמֵר (תְּהִלִּים לד, ח): "חֲנִנָּה מְלֵאָךְ ה' סְבִיב לִירְאָיו וַיִּחַלְצֵם".

וְלִכֵּן אֲנִי מְאֹד מְבַקֵּשׁ אוֹתָךְ שְׁמַחֲיוֹם וְהִלָּאָה אֵל תְּשִׁים לִב אֵל שׁוֹם בְּרִיָּה שְׁבַע עוֹלָם שְׁמַנְסָה לְשִׁבְר אוֹתָךְ שְׁאֵתָה לֹא שׁוֹה לְשׁוֹם דְּבַר וְכוּ', וּמִמָּךְ לֹא יִהְיֶה כְּבֹר שׁוֹם דְּבַר וְכוּ', תִּלְעַג לָהֶם, וְדַע לָךְ שְׁאֵתָה מְאֹד חָשׁוּב בְּעֵינָיו יִתְבָּרֵךְ, וּבְכָרֵט כְּשֶׁתַּרְגִּיל אֶת עֲצֻמָּךְ לְדַבֵּר אֵל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֲזַי אֵינן אָדָם יוֹתֵר מְאֹשֵׁר מִמָּךְ.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתְפִלָּתִי, שְׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֵדָךְ תְּמִיד, שְׁתִּהְיֶה לָךְ הַצְּלָחָה מְרֻבָּה, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנֶה, תִּשְׁכִּיל וְתִצְלִיחַ.

הַמְּאַחַל לָךְ בְּרֻכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

## רפג.

**קִשָּׁה לִי לְהַתְפַּשֵּׁר בְּשִׂדּוּכִים,  
לְמִרוֹת שְׂאֲנֵי בֶן עֲשָׂרִים וְתִשְׁעַ.**

### שְׂאֵלָה:

**מֵאֵת אֵיל:** חֲזַרְתִּי בְּתִשְׁבֵּה דְרָרָ רַבְּנוּ קֹדֶשׁ הַקְּדוּשִׁים.  
בְּהַתְחַלָּה הַתְּחִלְתִּי בְּשִׁמְרֵי שַׁבָּת, לְמִדְתִּי בְּסֹפֶר מִסְלַת  
יְשָׂרִים, וּפְעַם אַחַת גַּם לְמִדְתִּי אֶת כָּל הַלְקוּטֵי מוֹהַר"ן  
מִשַּׁבָּת לְשַׁבָּת. לִפְנֵי אַרְבַּע שָׁנִים, הִבְנֵיתִי שְׂאֲנֵי חֵיב לְהַכְנִס  
לְמִסְגֶּרֶת כְּדִי לְהִיּוֹת עוֹבֵד הַשֵּׁם בְּאַמֶּת וְנִכְנָסְתִּי לִישִׁיבָה.  
מֵאֵז חִפְשֵׁיתִי אִישׁ צָדִיק אֶמֶת שְׂאוּכַל לְהִיּוֹת בְּצִלוֹ, אֲךָ חָבַל  
שְׂאֵז עֲדִין לֹא שָׁמַעְתִּי עַל הַצָּדִיק מִיִּבְנֵי אֵל. בְּתַקוּפָה שְׁהִיִּיתִי  
בְּיִשִּׁיבָה, עֲבַדְתִּי בְּבִנְיָן יִשְׂרָאֵל, וְהַמְשַׁגִּיחַ הַתְּעַקֵּשׁ אֶתִּי שֶׁלֹּא  
אֶעֱזֵב אֶת הָעֲבוּדָה. בְּעֲבוּדָה סְבִלְתִּי בְּזִיווּנוֹת, וּלְבִסּוֹף זָרְקוּ  
אוֹתִי מִשֵּׁם לְאַחַר שְׁנָתִים וְחֻצִי עַל לֹא עוֹל בְּכַפִּי. הַיּוֹם לְאַחַר  
אַרְבַּע שָׁנִים שְׂאֲנֵי בְּיִשִּׁיבָה אֲנִי בֶן עֲשָׂרִים וְתִשְׁעַ, וְהַמְשַׁגִּיחַ  
אוֹמֵר לִי שְׂאֲנֵי גָדוֹל מְדִי וְצָרִיךְ לְהַתְחַתֵּן, אֲךָ אֲנִי לֹא מוֹכֵן  
לְהַתְפַּשֵּׁר וּלְהַשְׁתַּדֵּךְ עִם מִיִּשְׁהֵי שְׂרוּצָה בְּחוֹר שְׁעוֹבֵד חֻצִי  
יוֹם וְלוֹמֵד חֻצִי יוֹם. אֲנִי מְרַגֵּישׁ אוֹבֵד עֲצוֹת, הַמְשַׁפָּחָה שְׁלִי  
לֹא תוֹמַכֶּת בִּי, וְגַם כֶּסֶף אֵין לִי. אֲנִי מִשְׁתַּדֵּל לְדַבֵּר עִם בּוֹרָא  
עוֹלָם תְּמִיד וְאֲנִי זְקוּק לְהַדְרָכָה מֵהַלְעֲשׂוֹת.

### תְּשׁוּבָה:

בְּעֲזַרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר בְּהַר בְּחֻקוֹתֵי, כ"ג אֵיר ה'תשע"ב.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל אֵיל, גְּרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלֵתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

אין אתה יכול לתאר ולשער את גדל זכותך שזכית לחזר בתשובה שלמה, שאמרו חכמינו הקדושים (ברכות לד): במקום שבעלי תשובה עומדים שם אין צדיקים גמורים יכולים לעמד, כי כבר היו במקומות הכי ירודים וכו', ואף-על-פי-כן חזרו משם אליו יתברך, וזה מאד מאד חשוב אצלו יתברך, ובפרט שזכית להתקרב אל רבנו ז"ל וזכית לסיים את ה"לקוטי מוהר"ן".

לדעתי זה לא מספיק לסיים פעם אחת את ה"לקוטי מוהר"ן", כי בפרוש גלה לנו רבנו ז"ל (חיי מוהר"ן סימנים שמו-שמו), שהספר הקדוש שלו "לקוטי מוהר"ן" שיצא בעולם הוא אתחלתא דגאולה, ומאחר שיצא בעולם אני חפץ שילמדו אותו, כי צריכים ללמד אותו הרבה עד שיהיה שגור בעל פה, כי הוא מלא מוסר והתעוררות גדולה להשם יתברך, אשר אין ערוך אליה. ואמר שמצוה גדולה ללמד בספרו הרבה, ויכולים להיות נעשה בעל מח גדול על ידי ספרו וכו'.

ומה טוב ומה נעים לעשות לעצמו שעור גם בשיחותיו הקדושות שכתבן מוהרנ"ת ז"ל, ומובאות בספרים הקדושים: "חיי מוהר"ן" ו"שיחות הר"ן", כי כבר אמר רבנו ז"ל (חיי מוהר"ן סימן שנח): שפכל שיחה ושיחה שהיה משיח ומדבר עמנו יכולים להיות על ידה איש כשר, ואפלו צדיק גמור כל ימי חייו כמו שאני רוצה (אזוי וויא איך מיינ איין גוטער יהוד), אם ירצה לילך עמה לקיים כפי שיחתו הקדושה ונגם אפלו עכשו כשלומדנים דבריו הקדושים יש להם גם כן כח גדול לעורר להשם יתברך לזכות לדרכי השם באמת, למי שישים לבו היטב לדבריו ולשיחותיו הקדושות הנאמרים בספריו הקדושים, כי כל שיחה שלו היא התעוררות נפלא ונורא מאד ודרך ישרה ונכונה מאד לעבודת השם יתברך לכל אחד לפי מדרגתו יהיה באיזה מדרגה שיהיה. אפלו מי שהוא במדרגה עליונה מאד יכול לקבל דרך ישרה ועצות נפלאות מכל שיחה ושיחה שלו. וכן להפך מי שהוא בתכלית מדרגה התחתונה חס ושלום באיזה מקום שרק

לא יהיה, יכול לקבל דרך ישרה ועצות נכונות מכל שיחה ושיחה שלו למלט נפשו מני שחת, ולשוב אל השם יתברך באמת אם ישם לבו לדבריו היטב, ויקים אותם באמת ובתמימות בלי שום חכמות, אשרי מי שיאחז בהם].

והנה יסוד היסודות אצל רבנו ז"ל היה להרגיל את עצמו לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא כאשר ידבר איש אל רעהו והבן אל אביו בלי שום חכמות והשכלות כלל, ותכף ומיד כשאדם מרגיל את עצמו לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, אזי הוא אף פעם לא לבד, כי בכל מקום שרק יהיה, ימצא את הקדוש-ברוך-הוא, כי כף אמרו חכמינו הקדושים (תנא דבי אליהו רבה פ'ק טו) לפי שכל המרבה שיחות ותפלות, הם המלוים אותו עד שיגיע לבית עולמו; אין עוד דבר שמלוה את האדם עד הרגע האחרון כמו השיחה בינו לבין קונו, ואין עוד דבר שמלוה את האדם בכל מקום שהולך כמו השיחה בינו לבין קונו, ואז הוא לא צריך את אף אחד וכו', ואף אחד לא יכול לשבר אותו, כי יש לו את הקדוש-ברוך-הוא, ואמר רבנו ז"ל (חיי מוהר"ן, סימן תמ) אפלו כשאין יכולים לדבר בהתבודדות רק תבת רבנו של עולם, גם כן טוב מאד, ולכן הרגל את עצמך לדבר אליו יתברך, ואז תהיה בן חורין אמתי, ואף אחד לא יוכל להשתלט עליך וכו'.

אתה כבר בגיל עשרים ותשע, מה יש לך לחפש בישיבה? אתה צריך לחפש זוג, כי כף אמרו חכמינו הקדושים (יבמות סב): כל אדם שאין לו אשה שרוי בלא שמחה בלא ברכה בלא טובה, ולכן אתה צריך עכשו רק לדאג איך למצוא בת זוג, ואל תהיה בררן, אלא את השדוך הראשון תקח לשם שמים, כי כל זמן שאדם הוא ריק, הוא רק חצי גוף וכו', ועקר השלמות הוא להתחתן ולכנות בית נאמן בישראל, ואתה צריך לדעת כי בכתבה כותבים שהבעל מתחייב להביא פרנסה, ולכן ראה לזרק את כל החכמות שלך וכו', שהן



השטויות וכו', והדבר הראשון תמצא לך אשה להתחתן עמה, ואז תגיע אל השלמות שלך.

נא ונא תצא מעצמך ותעזב כבר את כל אלו שרוצים להשתלט עליך וכו', תהיה בן חורין אמתי, ולזה זוכים על ידי תקף האמונה, להכניס במחשבתו אשר אין שום מציאות בלעדיו יתברך כלל, והכל לכל אלקות גמור הוא, ובמחשבה זו תמיד תלך, וזה יטהר אותך מהכל, כי כשבר ישראל רק חושב ממנו יתברך, על ידי זה נדבק באין-סוף ברוך-הוא, ונצול מכל רע. אשרי האדם שזוכה להכניס במחשבתו תמיד אשר אין בלעדיו יתברך כלל, ומציר לפניו איך שהכל לכל הוא אור האין-סוף ברוך-הוא, והוא נמצא בתוך האור אשר אין עוד תענוג כתענוג הזה.

ראה להתפלל תפלה זו בכל יום עד שתמצא את בת זוגך, העקר זכור לא להיות בררן, אלא להתחתן לשם שמים:

"רבוננו של עולם חוס וחסול עלי וזפני למצא את בת זוגי, ואתה בעצמך יודע שאני מוכן כבר להתחתן כדי להנצל מעברות חמורות, אך מפני מעשי המגנים והרעים שעשיתי עד עכשו, התעפכה מציאת זוגי, ואני נמצא בצער גדול מאד, כי אתה גלית על ידי חכמינו הקדושים כל השרוי בלא אשה שרוי בלא שמחה, ובלא תורה, ובלא חומה, ובלא שמירה, ולכן הנני מתחרט על כל עוונותי שעשיתי עד עכשו, ואני מקבל על עצמי לחזור בתשובה שלמה, וגילית לנו על ידי התנא האלקי רבי שמעון בן יוחאי (תקוני זהר תקון יד, דף ל:) ועם כל דא אם חזר בתשובה, עליה אתמר (ישעיה ו, י): "ושב ורפא לו", ויהיב ליה בת זוגיה, דאתמר בה (משלי ג, ח): "רפאות תהי לשרך", והנני שב בתשובה שלמה, ולכן תזמין לי את בת זוגי,

ואזכה להקים בית נאמן בישראל, ולעשות רצונך מעתה ועד עולם אמן סלה".

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפלתך, שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה, תשכיל ותצליח.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

## רפד.

**מהו למוד גמרא בעינין על פי דעת רבנו ז"ל?**

**שאלה:**

מאת שלומי חי: ברכת רפואה שלמה בקרוב. רציתי לשאול מהו למוד גמרא בעינין על פי דעת רבנו ז"ל? וכן האם הספוק "תורה לשמה" שחברתם בנושא למוד תורה בעינין הדפס כבר?

**תשובה:**

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר בהר בחקותי, כ"ג איר ה'תשע"ב. שלום וברכה אל שלומי חי, נרו יאיר. לנכון קבלתי את מכתבך.

תשובות חן לך על התפלות שאתה מתפלל על רפואתי והחלמתי המהירה, יעזר הקדוש-ברוך-הוא שכל התפלות שלך תתקבלנה לרחמים ולרצון לפני אדון כל.

עקר שלמות למוד גמרא בעינין, הוא לדעת איך להוציא הלכה

לְעִבְדָּהּ וּלְמַעֲשָׂהּ, וְלִכְן מֵה טוֹב וּמֵה נְעִים כְּשִׁלּוּמֵד קָטַע גְּמָרָא וְחוּזָר  
עַל זֶה כַּמָּה וְכַמָּה פְּעָמִים עִם רַש"י וְתוֹסְפוֹת וּמְפָרְשִׁים, וְאַחַר כֵּן הוּא  
לוֹמֵד כְּפִי שְׁצִיץ "עֵין מִשְׁפָּט", שֶׁהוּא הִלְכָה מִהֲרַמְב"ם וְטוֹר וְשִׁלְחָן  
עָרוּךְ הַשֵּׁיף לְקָטַע הַזֶּה, וּמִמִּילָא תַתְּחִיל לְלַמֵּד אֶת הַמְּפָרְשִׁים עַל  
הֲרַמְב"ם, וְתִרְאֶה בְּדֶרֶךְ כָּלֵל דְּבָרִים חֲדָשִׁים אֵיךְ שֶׁהֲרַמְב"ם מוֹצִיא  
הִלְכָה מִהֲגַמְרָא, וְכֵן הַטּוֹר עִם הַבֵּית יוֹסֵף וְהַב"ח וְאַחַר כֵּן הַשִּׁלְחָן  
עָרוּךְ וְנוֹשְׂאֵי כָלִיו וְכו'.

אִם לוֹמְדִים בְּצוּרָה כְּזוֹ, טוֹעֲמִים טַעַם עוֹלָם הֵבֵא בְּעוֹלָם הַזֶּה,  
כִּי אַחַר כֵּן כְּשִׁלּוּמֵדִים אֶת הַהִלְכָה ב"שִׁלְחָן-עָרוּךְ", מִתְּחִילִים לְשׁוֹט  
בְּסִפְרֵי שְׁאֵלוֹת וְתִשׁוּבוֹת שְׁמֻדְבָרִים מִהִלְכָה זוֹ, וְנִפְתָּחִים לוֹ הַיְכָלוֹת  
חֲדָשִׁים שְׂאֵי אֶפְשֶׁר לְהַסְבִּיר אֶת זֶה, וְזוֹ שְׁלֵמוֹת לְמוֹד בְּעֵיוֹן, לְהוֹצִיא  
הִלְכָה לְעִבְדָּהּ וּלְמַעֲשָׂהּ.

הַסֵּפֶר "תוֹרָה לְשִׁמָּה" הִיָּה פְּעַם כָּבֵד מוֹכֵן אֶצְלֵי לְדַפּוּס וּבְדֶרֶךְ  
לֹא דֶרֶךְ - נַעֲלָם לִי.

אֵין עוֹד דְּבַר יוֹתֵר חָשׁוּב מִלְמוּד גְּמָרָא, וְכֵן אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ  
הַקְּדוּשִׁים (סִנְהֶדְרִין כ.ד.) בְּמַחְשָׁפִים הוֹשִׁיבֵנִי כְּמַתִּי עוֹלָם אָמַר רַבִּי  
יְרֵמְיָה זֶה תִּלְמוּדָהּ שֶׁל בָּבֶל; וְלִכְאוּרָה אֵיךְ יְכוּלִים לוֹמַר עַל תִּלְמוּד  
בְּבָבֶל אֶת הַלְשׁוֹן הַזֶּה שֶׁהוֹשִׁיבֵנִי בַחֲשָׁף כְּמַתִּי עוֹלָם? אֵלֹא הַפְּרוּשׁ  
הוּא אַחַר, דִּיקָא מַחְמַת שְׁאַנְחָנוּ נִמְצָאִים בְּגִלוֹת מְרָה מְאֹד שֶׁחֲשָׁף  
לָנוּ וְלֹא אוֹר, וְהוֹשִׁיבוּ אוֹתָנוּ בְּמַחְשָׁכִים, וְאַנְחָנוּ נִדְמִים בְּגִלוֹת כְּמוֹ  
מַת, מֵה יְכוּל לְהַחֲיוֹת אוֹתָנוּ? עַל זֶה אָמַר רַבִּי יְרֵמְיָה זֶה תִּלְמוּדָהּ שֶׁל  
בָּבֶל, הִיָּנוּ לְלַמֵּד הַרְבֵּה תִלְמוּד בְּבָבֶל, וְאָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטִי מוֹהֲר"ן,  
חֶלֶק א', סִימָן רִיד) שֶׁהַקְּלָפָה הַמַּחְטִיאָה אֶת הָעוֹלָם בְּכָל מִינֵי לְכֻלּוֹף  
נִקְרָאת לִילִי"ת, שֶׁעוֹלָה כְּמִסְפֵּר תִלְמוּד וְעַל יְדֵי לְמוּד תִּלְמוּד  
מְבֹטְלִים אוֹתָהּ לְגַמְרֵי, וְהַשֵּׁם שֶׁל הַקְּלָפָה נִקְרָא עַל שֵׁם יְלָלָה שְׁאָדָם  
מִיָּלֵל מֵרַב צַעַר וּמְרִירוֹת שְׁעוֹבָרִים עָלָיו, וּמֵאַבְדַּת לוֹ אֶת הַרְצוֹן

לשוב אליו יתברך, וכן נקראת על שם לילה, שאז הוא זמן חשך, ועל ידי למוד תלמוד מאיר לו הלילה בסוד (תהלים קלט, יב) "ולילה כיום יאיר".

ולכן אשרי מי שלומד תמיד גמרא שהיא תלמוד, שעל ידי זה יאיר לו אפלו בגלותו המרה, ויאיר עליו מלך הכבוד אורו יתברך.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי, שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה, תשכיל ותצלית.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

## רפה.

### באמצע שיעור שמסרתי לנשים נתקפתי בחרדה ולא הצלחתי להמשיך

#### שאלה:

**מאת חגית:** שלום רב. מאז שחזרתי בתשובה חשתי משיכה חזקה להעביר שיעורי תורה, ותמיד אהבתי לתת עצות לאנשים ולהקשיב לבעיות של אחרים. כל הזמן שאפתי וחפיתי ליום בו אצכה להעביר שיעורי תורה. ובכן, אותו יום הגיע וזכיתי שפנה אלי רב מסוים בבקשה לחזק כמה נשים ומאז התקיימו כבר ארבעה שיעורים. הבעיה היא שאני מפנמת וקשה לי לדבר אפלו מול קהל מצומצם, ובשיעור האחרון שהעברתי כמעט ולא זכרתי דבר ממה שתכננתי להגיד, נכנסתי לחרדה ולא היה לי מה לומר. הנשים שמו לב למה שקרה לי וחשתי כי לעגו לי בלבן. חזרתי מהשיעור

מבישת ונכלמת, והבזיון הזה לא מרפה מפני. אינני יודעת מה לעשות: מצד אחד יש לי את הדחף לעשות זאת ולהעביר שעורים, ומצד שני יש לי חרדות עצומות שמא הדבר יקרה לי שנית ולא אצליח להעביר את השיעור. אני לא מבינה את השם, מדוע הוא עשה לי זאת, הרי הוא רוצה שנשים תתחזקנה בעבודת השם, אם כן מדוע נתן ליצר הרע להתגבר עלי כף ולגרם לי לשכח את כל החומר? אשמח לקבל עצה ותבונה, כי אני מאד מבבלבלת.

### תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר בהר בחקוטי, כ"ג איר ה'תשע"ב.

שלום רב אל חגיית, תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

רבנו ז"ל אמר (לקוטי מוהר"ן חלק א', סימן כ') שלפני שאומרים תורה או דרשה ברבים, צריכים הרבה תפלות לבקש ממנו יתברך ברחמים ובתחנונים שיתן לו דבורים חמים כגחלי אש, לעורר את נשמות השומעים דבריו וכו', עיין שם.

את צריכה לדעת שהתכלית לדבר ברבים, היא רק להיות צנור המשפיע לבית ישראל, הינו לחזק לעודד ולשמח את נשמות ישראל, ולקרוב אליו יתברך, וזו התכלית של כל התכליתות, כי אין עוד דבר יותר חשוב מלקרב יהודים אל הקדוש-ברוך-הוא, ומי שעוסק בזה הוא מאד מאד חשוב בשמים.

והנה כדי לדבר ברבים, צריכים הרבה בטחון עצמי, ועקר השלמות הוא לדבר אז עם עצמו, הינו במקום לחזק את אחרים הוא צריך לחזק את עצמו, ואז יש לדבור שלמות, כי כל אדם יודע את שברון לבו וכו', ורע מעלליו וכו', כי אדם קרוב לעצמו וכו', ולכן

כשמדבר ברבים, הוא צריך לדבר אל עצמו, ואז הדבורים האלו יעשו פעולה שלמה, וכמו שאמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן קפד) כשיש אור ישר על ידי זה נעשה אור חוזר, הינו כשמדברים עם הזולת, אזי הדבורים קופצים חזרה אליו, ואם מדברים בצורה כזו, תמיד יש לו דבורים, כי כל אחד רוצה לחזק את עצמו, ואף אחד לא רוצה להשאר ממרמר ובדכאון וכו' וכו'.

ולכן העצה היעוצה לכל הדורש לרבים, שהוא ידרוש לעצמו, כי הוא יודע מה הוא צריך וכו', ומה אכפת לו שאומר את הדבורים בקול שעוד אנשים ישמעו, והרב הקדוש הרבי רבי אלימלך מליזענסק זי"ע פרש בזה (נעם אלימלך ויצא) את מאמרם ז"ל (מדרש אגדה) דברים היוצאים מן הלב נכנסים אל הלב, הינו כשבר ישראל מדבר דבור מן הלב, כדי שיכנס בלבו, הדבור הזה נשמע ונתקבל, וזה עקר השלמות של בעל דרשן שדורש ברבים.

ולכן חסר לך בטחון עצמי, וכן את צריכה להתחזק באמונה פשוטה בו יתברך, ולא לשאול שום קשיות וספקות אחריו יתברך, כי אז את עושה חור בפלי והדלי שממנו את רוצה לשאב ברבים, קדם כל צריכים להתחזק באמונה פשוטה בו יתברך שהוא נמצא ואין בלעדיו נמצא, ואף שיש דברים שאת לא מבינה כך צריך להיות, שהרי אדם עם שכל מצמצם וכו', ועם זמן מצמצם שנמצא בזה העולם וכו', איך הוא יכול להבין דבר רחני שהוא בלי גבול?

אקונה להקדוש-ברוך-הוא שתתחזקי ביתר שאת וביתר עז באמונה בו יתברך, והעקר - שתתחזקי להיות בשמחה, ואז כשתהיי מלאה עם אמונה ושמחה וכו', תוכלי להשפיע גם לזולת, ולא תתבלבלי מאף אחד.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי,

שְׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֶדְדָה תְּמִיד, שְׁתִּהְיֶה לְךָ הַצְּלָחָה מְרֻבָּה וּבְכָל  
אֲשֶׁר תִּפְנֶי, תִּשְׁכִּילִי וְתִצְלִיחִי.

הַמֵּאַחַל לְךָ בְּרֻכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

## רפ״ו.

### בְּעָלֵי מִשְׁפִּיל אוֹתִי וּמַנְבִּיל אֶת פִּי. מַה לַעֲשׂוֹת?

#### שְׁאֵלָה:

מֵאֵת לִי: אֲנִי מְאֹד מְבַקֵּשׁת מִהַצְּדִיק שְׁיִתֵּן לִי עֶצֶה מַה לַעֲשׂוֹת.  
בְּעָלֵי מִשְׁפִּיל אוֹתִי כָּל הַזְּמַן, מַנְבִּיל אֶת הַפֶּה שְׁלוֹ, וְקוֹרֵא לִי  
בְּמַלִּים גְּסוֹת מְאֹד שְׁאֲנִי לֹא רוֹצֶה לִכְתֹּב לַצְּדִיק מִפְּנֵי כְּבוֹדוֹ.  
יֵשׁ לָנוּ שְׁלֹשָׁה יְלָדִים, אָבֵל אֲנִי לֹא יְכוּלָה לְחַיּוֹת עִם כָּל כָּף  
הַרְבֵּה הַשְּׁפָלוּת. אוֹדָה לָכֶם מְאֹד אִם תַּעֲנוּ לִי.

#### תְּשׁוּבָה:

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֹדֵר בְּהַר בְּחֻקוֹתֵי, כ״ג אִיר ה'תשע״ב.

שְׁלוֹם רַב אֶל לִי, תַּחֲזִיחַ.

לְנִכּוֹן קַבְּלֵתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

דְּעִי לְךָ שְׁאִין עוֹד מְדַרְגָּה יוֹתֵר גְּדוּלָה מִלְמוּד זְכוּת, כִּי צָרִיכִים  
לְדוֹן אֶת כָּלֶם לְכַף זְכוּת, וְרַבְּנוּ ז״ל אָמַר (לְקוּטֵי מוֹהַר״ן, חֶלֶק א', סִימָן רפב)  
שְׁעַל יְדֵי שְׁמִלְמָדִים זְכוּת עַל הַזּוּלָת יְכוּלִים לְהַחֲזִיר אוֹתוֹ בְּתִשְׁבּוּבָה  
שְׁלֵמָה, וְזֶה הַדְּבָר הַכִּי קָשָׁה לְאֵשֶׁה לְדוֹן אֶת הַזּוּלָת לְכַף זְכוּת, כִּי  
כָּף אָמְרוּ חֻכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (מַגְלָה יג.) אִין אִשָּׁה מִתְקַנָּאָה אֶלֶּא בְּיַרְךָ  
חֲבֵרְתָּהּ; וְלִכֵּן טַבַּע שֶׁל אִשָּׁה שְׁהִיא תְּמִיד מִקְפִּידָה עַל כְּבוֹדָהּ, כְּמוֹ

שְׁאֵמֵר רַבּוֹנוֹ ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן רב) שֶׁהַנָּשִׁים מְקַפְּדוֹת מְאֹד עַל כְּבוֹדָן.

וְלִכֵּן טַבַּע שֶׁל אִשָּׁה שֶׁהִיא לֹא יְכוּלָה לְמַחֵל, כִּי אִשָּׁה נוֹצְרָה מֵעַצָּם, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (בְּרֵאשִׁית ב, כג): "עַצֵּם מֵעַצְמִי", וְכֵמוֹ שֶׁעַצְמָם לֹא יְכוּלִים לְשַׁבֵּר כִּי הִיא קָשָׁה מְאֹד וְכוּ', וְלִכֵּן גַּם אִשָּׁה קָשָׁה לָהּ מְאֹד לְמַחֵל כְּשֶׁנוֹגְעִים בְּכְבוֹדָהּ, וְזֶה שִׁיף גַּם בְּכָל־לִיּוֹת עִם כָּל אִשָּׁה, שְׂאֵחַת לֹא יְכוּלָה לְמַחֵל וְלִסְלַח לְשִׁנְיָהּ בְּשׁוּם פְּנִים וְאָפֶן, עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה כְּשֶׁהִבְעֵל בְּבֵית מְקַנֵּיט אוֹתָהּ וּמְצַעֵר אוֹתָהּ אִזּוֹ הִיא נִפְגַּעַת מְאֹד מְאֹד, וְקָשָׁה לָהּ לְמַחֵל לְבַעֲלָהּ, הִיא שׁוֹכַחַת שֶׁהִיא בְּעַצְמָהּ בָּאָה מִבַּעֲלָהּ וְכוּ', וְהֵם בְּאֵמֶת גּוֹף אֶחָד, וְכֵן צָרִיף לְהִיּוֹת.

וְלִכֵּן רְאוּי לְאִשָּׁה תְּמִיד לְדוֹן אֶת בַּעֲלָהּ לְכַף זְכוּת, מִי יוֹדֵעַ מַה עוֹבֵר עָלָיו? מִי יוֹדֵעַ כַּמָּה בְּזִיוּנוֹת חֲרוּפִים וְגִדּוּפִים הוּא סוֹבֵל בְּעִבּוּדָהּ, אוֹ בְּנֵי אָדָם מְשִׁפִּילִים אוֹתוֹ וְכוּ'? וְלִכֵּן רְאוּי לְאִשָּׁה לְדוֹן אֶת בַּעֲלָהּ לְכַף זְכוּת תְּמִיד, וְאִף שֶׁזֶה מְאֹד מְאֹד כּוֹאֵב וּפּוֹגֵעַ הַדְּבוּרִים וְהַשְּׁפָלוּת שֶׁהִבְעֵל לְפַעֲמִים מִפְּקִיר אֶת לְשׁוֹנוֹ וְכוּ' וְכוּ', עִם כָּל זֹאת רְאוּי לְאִשָּׁה לְמַחֵל לוֹ, וְאֲדַרְבֵּה לְהִרְאוֹת לוֹ אֶהְבָּה, וְאִזּוֹ כִּאֲשֶׁר יִרְגַע אוֹמְרִים לוֹ בְּצוּרָה יְפָה: "אַתָּה יוֹדֵעַ, בַּעֲלֵי הַיָּקָר, שֶׁפִּגְעַת בִּי מְאֹד כְּשֶׁדִּבַּרְתָּ אֵלַי בְּגִסּוֹת וְכוּ', לְמָה מְגִיעַ לִי דְבַר כֵּזֶה, בְּעוֹד שְׂאֵנִי אוֹהֶבֶת אוֹתָךְ מְאֹד וְכוּ'?" וְכֵן בְּדַבְּרֵי רְצוּי וּפְתוּי וְכוּ' בְּשַׁעַת שֶׁהִבְעֵל נִרְגַע מִכַּעֲסוֹ, אִזּוֹ הוּא יִקְבַּל אֶת דְּבָרֶיךָ בְּקִלּוֹת מְאֹד, וּבְמִשְׁךְ הַזְּמַן יִלְמַד שֶׁלֹּא מְדַבְּרִים כֵּכָה אֶל אִשָּׁה.

וְלִכֵּן עֲצַתִּי שֶׁתִּלְכִּי בְּצוּרָה כְּזוֹ, וְאִזּוֹ תִּרְאִי אִיךָ שֶׁהִכַּל יִשְׁתַּנֶּה, כִּי עַל יְדֵי תַקְוָה הָאֶהְבָּה נִשְׁרָפִים כָּל הַקִּירוֹת שֶׁל הַשְּׁנֵאָה וְכוּ' (שִׁיר הַשִּׁירִים ח, ט): "מִיָּם רַבִּים לֹא יוּכְלוּ לְכַבּוֹת אֶת הָאֶהְבָּה וְנִהְרֹת לֹא יִשְׁטַפּוּהָ" וְגו', וְאִף שֶׁפְּסוּק זֶה סוֹבֵב עַל קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּשְׂכִינְתֵיהּ, הַקְּדוּשָׁ-בְרוּךְ-הוּא וְנִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, עִם כָּל זֹאת גַּם עַל אִישׁ וְאִשָּׁה אָמְרוּ



חכמינו הקדושים (סוטה יז.) איש ואשה זכו שכינה ביניהן, ואמרו (ירושלמי ברכות פרק ט' הלכה ח') אי אפשר לאיש בלא אשה ואי אפשר לאשה בלא איש אי אפשר לשניהן בלא שכינה, ובמקום שהשכינה נמצאת שם הברכה מצויה, רק שיהיה ביניהם שלום ואהבה גדולה מאד, כי אמרו חכמינו הקדושים (שבת י:) שלום זה שמו של הקדוש-ברוך-הוא. ולכן אם מכניסים את הקדוש-ברוך-הוא בתוך הבית, זה נקרא שלום-בית, הינו שמו של הקדוש-ברוך-הוא בתוך הבית.

ולכן תדוני את בעלך לכף זכות, שאני בטוח שהוא אוהב אותך, ולא פון להקניט אתך וכו', ואת יודעת את זה וכו', אלא מי יודע מה מלחיץ אותו? ומי משפיל ומבזה אותו?

ולכן תדוני אותו לכף זכות, ואל תחכי שהוא פיס אותך וכו', ואם תלכי בצורה כזו הכל יתהפך לטובה, תהיי פקחית ותשתדלי שזה יבא מיזמתך וכו', ולא מיזמתו, ואז תהיי האשה הכי מאשרת בחייה, והבית יהיה בית רגוע, והילדים יגדלו בריאים בשכלם ובנפשם.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפלתי, שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה ובכל אשר תפני, תשכילי ותצלחי.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

## רפז.

**אני מאד מבלבלת בזמן האחרון,  
ואף אחד אינו פנוי לעזר לי**

## שאלה:

**מאת אודליה:** שְׁלוֹם כְּבוֹד הַרַב. אֲנִי מְאֹד מְבִלְבֶּלֶת בְּזִמְנָא הָאֲחֵרוֹן וְאִין מִי שִׁיקְשִׁיב לִי וַיִּתֵּן לִי יַעֲצֶה כִּי כָּלֵם עֲסוּקִים וְאִף אֶחָד לֹא פְּנוּי בְּשִׁבְלִי. אֲנִי מְרַגֶּשֶׁה לְבַד בְּעוֹלָם גְּדוֹל, בְּלִי כַּח לְהִתְמוּדָד וּלְהִתְגַּבֵּר עַל כָּל הַקְּשָׁיִים שֶׁבְּדַרְךָ. אוֹדָה לַעֲצוֹתָ שֶׁל הַרַב. בְּתוֹדָה מְרַאשׁ, וּבִבְרָכָה לְבְרִיאוֹת אִיתְנָה וְאִרְיכוֹת יָמִים.

## תשובה:

בְּעֲזַרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֹדֵר בְּהַר בְּחִקּוֹתַי, כ"ד אִיר ה'תשע"ב.

שְׁלוֹם רַב אֶל אֹדְלִיָּה, תַּחֲיָה.

לְנִכּוֹן קַבְּלִיתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

עֵקֶר הַשְּׁלֵמוֹת בְּזֶה הָעוֹלָם הוּא לְהַגִּיעַ אֶל שְׂמִחָה אֲמִתִּית, לְשִׂמְחָה מְאֹד מְאֹד עַל נִקְדַּת יְהוּדוֹתָ, שֶׁהַשְּׂמִחָה הַזֹּאת עוֹלָה עַל כָּל הַשְּׂמִחוֹת, וְכָל דְּקָה שְׂאֵדָם שְׂמִיחָה עִם זֶה, הוּא מְקִיָּם מִצְוֹת עֲשֵׂה שֶׁל יְחִוּד הַבּוֹרָא יִתְבָּרַךְ שְׂמוֹ, וּבְזֶה לֹא צְרִיכִים לְהַשְׁקִיעַ שׁוֹם דְּבָר, רַק לְהִכְנִיס בְּדַעְתּוֹ אֲשֶׁר אֵין שׁוֹם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדֵיו יִתְבָּרַךְ כָּלֵל, וְהַכֵּל לְכָל אֱלֻקוֹת גְּמוּרָה הוּא, וְתַהֲלָה לְאֵל נְבִרָאנוּ מְזַרְעֵי יִשְׂרָאֵל וְלֹא עֲשֵׂנוּ גוֹי כְּגוֹיֵי הָאֲרָצוֹת, וּבְזֶה בְּעֲצֻמוֹ מְקִיָּמִים מִצְוֹת עֲשֵׂה שֶׁל יְחִוּד הַבּוֹרָא יִתְבָּרַךְ שְׂמוֹ, שְׂזֶה כָּלִיל מְכַל הַמְּצוּוֹת, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים קיט, פו): "כָּל מִצְוֹתֶיךָ אֲמוּנָה", כָּל מִצְוָה צְרִיכָה לְהִבְיָא אֶת הָאֲדָם לְאֲמוּנָה בְּרוּרָה וּמְזַכֶּכֶת בּוֹ יִתְבָּרַךְ.

רבנו ז"ל אמר (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן י') מה שאדם רחוק מהקדוש-ברוך-הוא מפני שאין לו ישוב הדעת, ולמה אין לו ישוב הדעת, מפני שהוא לא שמח, ועקר השמחה לשמח בפשיטות עם נקדת היהדות, שנברא מזרע ישראל, ששמחה זו עולה על כל השמחות, כי עם ישראל הם עם רחמן, וכמאמרם ז"ל (ביצה לב:): כל המרחם על הבריות בידוע שהוא מזרעו של אברהם אבינו וכל מי שאינו מרחם על הבריות בידוע שאינו מזרעו של אברהם אבינו; ובזה ראוי לכל בר ישראל לשמח ולהתחזק ולהתפאר וכו'.

הקדמתי לך את ההקדמות האלו, כדי שתדעי שיהודי הוא אף פעם לא לבד, יש לו את הקדוש-ברוך-הוא, כמו שאמרו חכמינו הקדושים (ילקוט דברים רמז תתכה) על הפסוק (דברים ה, ז): "כי מי גוי גדול אשר לו אלקים קרובים אליו כהו"י"ה אלקינו בכל קראנו אליו", מעשה בספינה אחת שהיתה כלה של נכרים והיה בתוכה יהודי אחד, הגיעו לנמל אחד אמרו לאותו יהודי טול מעות ועלה לנמל וקח לנו משם מאומה, אמר להם לא אכסנאי אני ואיני מכיר להיכן אלך, אמרו לו יש יהודי אכסנאי? בכל מקום שאתה הולך אלקיך עמך, הוי "אשר לו אלקים קרובים אליו". זאת אומרת יהודי הוא אף פעם לא לבד, איפה שהוא הולך הוא הולך עם הקדוש-ברוך-הוא, ואת זה גלה לנו רבנו ז"ל שאדם צריך להרגיל את עצמו לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא כאשר ידבר איש אל רעהו, ולהשיח ולספר את כל אשר עם לבבו אליו יתברך, ואז הוא אף פעם לא יהיה לבד, ולא יצטרך שום חברים וחברות, מאחר שיש לו את הקדוש-ברוך-הוא, ולכן תצאי מעצמך ותתחילי לשמח עם נקדת יהדותך, ותתחזקי באמונה פשוטה בו יתברך, אשר אין בלעדיו יתברך כלל, והרגילי את עצמך לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא בשפת האם שלך, ולבקש ממנו יתברך את כל מה שאת צריכה, ואז תראי נסים נגלים שיעשה עמך הקדוש-ברוך-הוא.

אני מאד מבקש אותך שתמסרי את נפשך להיות רק בשמחה, כי עם עצבות לא פועלים שום דבר, רק מסתבכים יותר ויותר, ואף שאני יודע שמרב צרות ויסורים ומרירות שעוברים עליך קשה לך להיות בשמחה, עם כל זאת את מוכחת להכריח את עצמך עם כל הכחות רק להיות בשמחה, כי כשאדם שש ושם שום קלפה וסטרא אחרא לא יוכלו לגשת אליו כי הטמאה היא רק עצבות, מה שאין בן הקדשה היא רק שמחה, ובזה אשה יכולה למדד את עצמה אם היא מצד הקדשה וכו', או אם היא מצד הטמאה וכו', שתסתכל איך שהיא מחזקת את עצמה בשמחה, כי השמחה מדביקה את האדם אל האין-סוף ברוך-הוא.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

## רפח.

**האם להשאיר במקום עבודתי?  
ומתי כדאי לעבור לדירה משלנו?**

**שאלה:**

**מאת טופז:** שלום רב לכבוד מוה"רא"ש, צדיק אהוב ונפלא. אני נשואה לבעל מקסים מזה חצי שנה, שנינו חוזרים בתשובה, ואנחנו גרים אצל חמותי ביחידת דיור נפרדת. אני עובדת בתור מלונה בהסעות לילדים שחלקם מגבלים, ולאחרונה התחלתי ללמד מזכירות רפואית במכללה. רציתי לשאול האם כדאי לי להשאיר בעבודה הזאת? ומתי יהיה כדאי לעבור לדירה משלנו? כשבאנו אל הצדיק, הצדיק אמר שבסוף נעבר לגור ביבנאל.

**תשובה:**

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר בהר בחקותי, כ"ד איר ה'תשע"ב.

שלום רב אל טופז, תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

אני מאד מאד שמח שאת שמחה ועליזה שהתחנת עם בעל מקסים, יעזר הקדוש-ברוך-הוא שכן יהיה כל החיים, שתזכי לשמח עם בעלך, כי כך אמרו חכמינו הקדושים (סוטה יז.) איש ואשה זכו שכינה ביניהן, ואמרו (ירושלמי ברכות פרק ט' הלכה ח') אי אפשר לאיש בלא אשה ואי אפשר לאשה בלא איש אי אפשר לשניהן בלא שכינה, ובמקום שהשכינה נמצאת שם הברכה מצויה, רק שיהיה ביניהם שלום ואהבה גדולה מאד, כי אמרו חכמינו הקדושים (שבת י:) שלום זה שמו של הקדוש-ברוך-הוא.

ולכן אם מכניסים את הקדוש-ברוך-הוא בתוך הבית, זה נקרא שלום-בית, הינו שמו של הקדוש-ברוך-הוא בתוך הבית, ולכן תשמחו יחד ותעזרו אחד לשני, ושתהיה תמיד ביניכם אהבה והבנה הדדית, שזה עקר ההצלחה, כמו שאמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן. חלק א', סימן טו) שעקר העשירות באה בזכות האשה, והיא גמרא מפרשת (בבא מציעא נט.) שאין ברכה מצויה בתוך ביתו של אדם אלא בשביל אשתו, שנאמר (בראשית יב, טז): "ולאברם הטיב בעבורה" והינו דאמר להו רבא לבני מחוזא, אוקירו לנשייכו כי היכי דתתעטרו, (תכבדו ותיקרו את נשותיכם כדי שתתעשרו).

ולכן אם תהיו שניכם שמחים ועליזים ותכבדו אחד את השני, ישפע עליכם שפע בפרנסה.

זה טוב מאד אם תמשיכי ללמד מזכירות רפואית במכללה, כי רבנו ז"ל רצה שלכל אחד תהיה משרה בפרנסה.

בענין לעבר דירה וכו', זה יהיה בעת שיתרחב לכם בגשמיות ותוכלו כבר לשלם שכר דירה, עד שתזכו לבית משלכם. ואיפה לגור? זה תלוי בכם, כי כך אמרו חכמינו הקדושים (סוטה מז.) חן מקום על יושביו, ולכן איפה שתחליטו - שיהיה בהצלחה.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפלתך, שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה ובכל אשר תפני, תשכילי ותצליחי.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

## רפ"ט

**מהי הדרך הנכונה כדי לחזק את בני הנער באמונה?**

**שאלה:**

**מאת ידידיה:** לכבוד מוה"ר א"ש גרו יאיר. רציתי לשאול מה הדרך הנכונה לחזק באמונה את בני הנער שאני מלמד, האם באמצעות למוד בספר "הכוזרי" וכדומה, או באופן אחר? תודה רבה ורפואה שלמה.

**תשובה:**

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר בהר בחקוטי, כ"ד איר ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל ידידיה, גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

רבנו ז"ל אמר (לקוטי מוה"ר"ן, חלק ב', סימן ה') העקר הוא האמונה, וצריך כל אחד לחפש את עצמו ולחזק את עצמו באמונה. כי יש סובלי חלאים, שיש להם מכות מפלאות, והם סובלים החלאים רק

בשביל נפילת האמונה, בבחינת (דברים כח, ט): "והפלא הוי"ה את מכתך מכות גדולות ונאמנות וקלאים רעים ונאמנים". ונאמנים דיקא, כי הם באים על ידי פגם אמונה, כי על ידי נפילת האמונה באים מכות מפלאות וכו', עין שם. ואמר (שיחות הר"ן, סימן לג): אצל העולם אמונה הוא דבר קטן, ואצלי אמונה הוא דבר גדול מאד, ועקר האמונה הוא בלי שום חכמות וחקירות כלל, רק בפשיטות גמור כמו שהנשים והמוזן עם הכשרים מאמינים.

וידוע שאצל רבנו ז"ל היה העקר אמונה, עד כדי כך שאמר בפרוש (שיחות הר"ן סימן לב) צריך לחזק את עצמו באמונה, ולבלי להכניס בחקירות כלל, ולבלי לעיין כלל בספרים של מחקרים, רק להאמין בהשם יתברך באמונה לבד, בלי שום חקירות כלל, ואף-על-פי שנדמה לנו שההמוזן עם הם רחוקים מחקירות ואינם מחקרים כלל, אף-על-פי-כן באמת כלם הם מערבים בחקירות. כי כל אחד ואחד יש לו חקירות, ואפלו קטנים באים על מחשבתם חקירות ובלבולים.

אבל באמת צריך כל אחד ואחד להזהר מאד להרחיק החקירות מלבדו, ולהשליכם מלבדו לגמרי לבלי להיות חס ושלום שום חקרן כלל, רק להאמין בהשם יתברך ובצדיקים האמתיים באמונה לבד בלי שום חקירות כלל. כי כבר זכינו לקבל תורתנו הקדושה על ידי משה רבנו, וכבר היו לנו צדיקים רבים גדולים ונוראים בכל דור ודור, וראוי לנו לסמך עליהם בלי שום חקירות, ולילך בעקבותם, להאמין בהשם יתברך בפשיטות, ולקיים תורתו ומצוותיו באשר מסרו לנו אבותינו הקדושים, וכשאדם הולך בתמימות באמונה לבד בלי שום חקירות, יכול לזכות שיעזר לו השם יתברך שיבוא לבחינת רצון שהוא למעלה מחכמה, כי באמת חכמה דקדושה היא למעלה מאמונה.

אבל אף-על-פי-כן אנו צריכים לבלי לילך בחכמות וחקירות, רק באמונה לבד, כי אמונה הוא דבר חזק מאד, ואזי כשהולך באמונה לבד בלי חקירות וחקמות, אזי זוכה לבוא לבחינת רצון שהוא למעלה אפלו מחכמה, דהינו שיזכה שיהיה לו רצון מפלג חזק מאד אליו יתברך בהשתוקקות נמרץ מאד, עד שלא ידע מה לעשות כלל מגדל ההשתוקקות, ויצעק אליו יתברך מרב השתוקקות ואהבה שיש לו אליו יתברך וכו', אף יש חקרן שהוא בתוך לב בני אדם. דהינו הפעל דבר שהוא מכניס חקירות בלב האדם וצריכים להכניעו ולגרשו, לגרש מלבם כל החקירות ולחזק את עצמו באמונה.

אף יש עברות שהן מכניסות כפירות באדם, ויש שבאים עליהם מחשבות זרות ובלבולים וקשיות על האמונה הקדושה, מחמת שלא נולדו בקדושה כראוי. ויש שהוסיפו על זה מעשיהם הרעים, שעשו בעצמם, כי יש עברות שהן מזיקות ופוגמות את האמונה, ולזה צריכים בושה ולב נשבר, שמי שיש לו חקירות ומחשבות אלו חס ושלום, ראוי לו להתביש מאד על אשר נולד בגשמיות כזה, או שעשה מעשים כאלו, שבא לזה שיבואו לו מחשבות כנגד אמונתנו הקדושה, כי (במדבר יד, כא): "וכבוד הוי"ה מלא את כל הארץ", וכתוב (ישעיה ו, ג) "מלא כל הארץ כבודו", ועליו באות מחשבות לגרשו ולעקרו, חס ושלום, מאלקים חיים, אשר הוא חי החיים יתברך ויתעלה שמו.

ואין צריך לבאר גדל הבושה שראוי שתהיה לו כשבאים עליו מחשבות כאלו, חס ושלום. ועל ידי בושה ולב נשבר על ידי זה מגרש ומשבר החקירות והמחשבות.

ובאמת אמונה הוא ענין חזק מאד ותמיין חזקים מאד על ידי אמונה. כי כשיש לו אמונה אפלו כשבאים עליו יסורים חס ושלום אזי יוכל לנחם עצמו ולהחיות את עצמו, כי השם יתברך ירחם עליו



וְיִיטֵיב אַחֲרֵיתוֹ, וְהִיסוּרִים הֵם לוֹ לְטוֹבָה וּלְכַפָּרָה, וּבְסוּף יִיטֵיב לוֹ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּעוֹלָם הַזֶּה אוֹ בְּעוֹלָם הַבָּא. אָבֵל מְחַקֵּר שְׂחוֹקֵר חֻקִּירוֹת וְכוּ', וְשׂוֹאֵל שְׂאֵלוֹת וְאֵין לוֹ אֲמוּנָה, כְּשָׁבָא עָלָיו אִיזוֹ צָרָה אֵין לוֹ לְמִי לְפָנֹת וְאֵין לוֹ בְּמָה לְהַחֲיוֹת אֶת עַצְמוֹ וּלְנַחֵם אֶת עַצְמוֹ, וְהַמְשָׁכִיל יִבִּין דְּבָרִים אֱלוֹ מֵאֱלִיו וְיִבִּין דְּבָר מִתּוֹךְ דְּבָר, כִּי אֵי אֶפְשָׁר לְבָאֵר הַכֹּל בְּכַתָּב.

וְהַכֹּלֵל, שֶׁהָעֵקֶר הוּא הָאֲמוּנָה בְּלִי שׁוּם חֻקִּירוֹת כָּלֵל, וּבִזְוָה יִהְיֶה חֻזֵק לְעוֹלָם, בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא, וּלְעוֹלָם לֹא יִמוּט אֲשֶׁרִי לוֹ.

וְלִכֵּן זֶה דְּבָר גָּדוֹל מְאֹד אִם אַתָּה יָכוֹל לְהַחֲדִיר בְּנֶעֱר אֲמוּנָה פְּשוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, בְּלִי שׁוּם חֻקִּמוֹת וְחֻקִּירוֹת כָּלֵל, וְעַדִּיף שִׁיְהִיו הַשְּׁעוּרִים שֶׁלָּךְ בְּסִפְרֵי תַלְמִידֵי הַבַּעַל-שֵׁם-טוֹב הַקְּדוֹשׁ זִי"ע, שֶׁהֵם מְגַלִּים אֶת אֲמִתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרַךְ בְּלִי שׁוּם חֻקִּירוֹת וְהַשְּׁפָלוֹת כָּלֵל, וְדַע לָךְ שֶׁכָּל דְּבוּר וְדְבוּר שֶׁמְדַבְּרִים מֵאֲמוּנָה, בְּזֶה מְקִימִים מְצוֹת עֲשֵׂה שֶׁל "וּלְדַבְּקָה בּוֹ", וְשֶׁל יַחֲוֵד הַיְי"ה בְּרוּךְ הוּא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ.

וְלִכֵּן אֲשֶׁרִיךְ וְאֲשֶׁרִי חֻלְקֵךְ שִׁישׁ לָךְ הַזְדַּמְנוֹת פֶּזוּ לְהַחֲדִיר בְּתַלְמִידִים אֲמוּנָה, שְׂזֶה מְאֹד מְאֹד חָשׁוּב בְּשָׁמַיִם, וְרַבְּנוּ ז"ל אָמַר (סֵפֶר הַמְּדוֹת אוֹת אֲמוּנָה סִימָן ל"ג) עַל יְדֵי אֲמוּנָה יִסְלַח לָךְ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עַל כָּל עֲוֹנוֹתֶיךָ.

הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְּלָתִי, שְׂאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמְתַפְּלֵל בְּעֵדֶךָ תְּמִיד, שֶׁתְּהִיָּה לָךְ הַצְּלָחָה מְרֻבָּה, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנֶה, תִּשְׁכָּח וְתִצְלַח.

הַמְּאַחֵל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

## רצ.

**האם כדאי לעזב את מקום העבודה כדי לעבור ליבנאל?**

**שאלה:**

**מאת שי:** לכבוד מוהרא"ש. אינני יודע איך להתחיל אבל ראשית כל תודה על הכל. אני מקרב למוהרא"ש כבר שמונה שנים, ברוך השם אני נשוי, יש לי שלשה ילדים ואני גר ברמת גן. אני לא בא להתגאות, אבל בזכות הצדיק היקר זכיתי לסיים בזמן הזה הרבה ספרים: רמב"ם, טור, שלחן ערוך, בבלי, ירושלמי, רב הזהר, לקוטי הלכות, עין יעקב, מאה ואחת פעמים מסכת תענית, משניות וספרי רבנו ז"ל. תודה רבה! זו המתנה הכי גדולה בחיים! לפני כשבועיים התיעצנו עם הצדיק לגבי משכנתא, והצדיק השיב שכדאי לנו לקחת משכנתא קטנה ולקנות בית כי המחירים לא ירדו. נסעתי ליבנאל לראות דירה ואכן מצאתי אחת שמצאה חן בעיני. אני ואשתי עובדים בעיריית רמת גן, ואנו מאד רוצים לעבר ליבנאל, ושאלתנו היא, האם לעזב את העבודה ולעבר ליבנאל? אני יודע שזו שאלה של מסירות נפש ולא שואלים שאלה כזאת את הצדיק, אבל אני מאד רוצה שילדי יתחנכו בקהלה הקדושה. תודה על הכל, שהשם ישלח לך רפואה שלמה ושתזכה לפרסם את דעת רבנו ז"ל בכל העולם כלו ותוציא כל חשקה ורצונה לפעל.

**תשובה:**

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר בהר בחקותי, כ"ה איר ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל שי, נרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

אין אתה יכול לתאר ולשער את גדל השמחה שיש לי שאתה מבשר לי בשורות כל כך משמחות מה שזכית ללמד בשמונה השנים האלו, אשריך ואשרי חלקך, והלואי שכלל אנשי שלומנו ילמדו ממך. כי באמת זה היה הרצון של רבנו ז"ל, שנרבה בלמוד התורה הקדושה, כי רק זה מה שישאר מאתנו, וכל כך חבל שיש מאנשי שלומנו שהולכים בחכמות וכו', ויש להם ספקות על סדר-דרך-הלמוד של רבנו ז"ל, בשעה (שיחות הר"ן סימן יז) שהוכיח את אחד על התמדת הלמוד, ואמר לו מדוע לא תלמד? מה תפסיד בזה? הלא תקבל עולם הבא על הלמוד! ואין צריך לומר כשהתורה מראה אהבה לאחד, אז אין רוצה כלל עולם הבא, רק שרוצה את התורה בעצמה. והלא גם השם יתברך לומד, כמו שאמרו חכמינו הקדושים (עבודה זרה ג): סדר היום שיש להקדוש-ברוך-הוא שלוש שעות עוסק בתורה וכו'. ובדורות הללו בעונותינו הרבים נפל למוד התורה מאד, ודע שהגדולים שהיו בדורות שלפנינו דהינו הרבנים הגדולים שהיו אז, לא היו יודעים שום פגנות, ואף-על-פי-כן היו יכולים לעשות מופתים רק על ידי למוד התורה הקדושה, כי על ידי זה כשהיו אומרים איזה דבור נתקיים כך.

וכן אמר (שיחות הר"ן סימן יט) נכספתי מאד להמשיך את העולם אל עשיה, שיהיה חיוב אצל כל אחד ואחד ללמד כך וכך בכל יום ולא יעבור וכיוצא, ואמר שאפלו אותם האנשים הרחוקים מן הקדושה מאד שגלכדו במצודה רעה עד שרגילין בעברות חס ושלום רחמנא ליצלן רחמנא לשזכן, אף-על-פי-כן הכח של התורה גדול כל כך,

עד שיכולה להוציא אותם מן העברות שרגילין בהם חס ושלום. ואם יעשו להם חק קבוע וחיוב חזק ללמד בכל יום ויום כך וכך, יהיה איך שיהיה, בודאי יזכו לצאת ממצדתם הרעה על ידי התורה, כי כח התורה גדול מאד.

וכל עקר מגמתו ונפצו היה תמיד רק לעבודות ועשיות של קדשה בלי שום חכמות כלל, רק שנעסק תמיד בעשיות של קדשה בפשיטות, דהינו להרבות בלמוד התורה, ולעשות מצוות הרבה בכל יום, ולהרבות בתפלה ותחנונים תמיד, והכל בפשיטות בלי שום חכמות, והזהיר מאד להיות בשמחה תמיד, והרבה מאד לדבר עמנו מזה מענין שמחה.

ולכן אני מאד מאד שמח בשמחתך, כי אין עוד שמחה כשמחת התורה, והלואי הלואי שכל התלמידים היו מקימים את זה.

בענין לזרק פרנסה, ידוע שמוהרנ"ת ז"ל הקפיד על זה ואמר שפרנסה לא זורקים, רק צריך שהפרנסה תזרק את האדם, וכן בענין מקום מגורים וכו', כבר אמרו חכמינו הקדושים (סוטה מז.) חן מקום על יושביו, אדם צריך לגור איפה שמוסף אותו.

העקר אתה ואשתך צריכים להיות שמחים ועליזים על נעם חלקכם, ולשמר מאד מאד על השלום-בית שלכם, כי כך אמרו חכמינו הקדושים (בבא מציעא נט.) לעולם יהא אדם זהיר בכבוד אשתו, שאין הברכה מצויה בתוך ביתו של אדם אלא בשביל אשתו, שנאמר (בראשית יב, טז): "ולאברם הטיב בעבורה" והינו דאמר להו רבא לבני מחוזא, אוקירו לנשייכו כי היכי דתתעתרו, (תכבדו ותיקרו את נשותיכם כדי שתתעשרו), ואמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן סט) שעקר העשירות בא בזכות האשה.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפלתך,

שְׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמְתַפְּלֵל בְּעֶדְךָ תְּמִיד, שְׂתִהְיֶה לְךָ הַצְּלָחָה מְרֻבָּה, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנֶה, תִּשְׁכִּיל וְתִצְלִיחַ.

הַמְּאַחַל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

## רצא.

### מַה הַסְּבָה שֶׁבְּגִלְלָה אֲנַחְנוּ בַּחֻבּוֹת עֲצוּמִים?

#### שְׁאֵלָה:

מֵאֵת נִיצָה וְאֲבִינוּעִם: שְׁלוֹם לְכַבוֹד הָרַב. אָנוּ הוֹרִים לְאַרְבָּעָה יְלָדִים לְאַחַר שֶׁהִתְגַּרְשָׁנוּ וְנִשְׁאַנּוּ בְּשִׁנִּית. לְצַעֲרֵנוּ, יֵשׁ לָנוּ קוֹשֵׁי רַב מְאֹד בְּפִרְנֶסָה וְלִמְרוֹת שְׁאֲנִי עוֹבְדֵת בְּחִבְרָה, הַכֹּל הוֹלֵךְ בְּקוֹשֵׁי, אֲנַחְנוּ חַיִּים מְשֻׁקָּל לְשֻׁקָּל וְיֵשׁ הֵמוֹן הֵמוֹן חוֹבוֹת. נִתְקוּ לָנוּ אֵת הַחֲשֵׁמֶל כְּכֹר פְּעֻמִּים, לֹא תְּמִיד יֵשׁ אֲכֹל, הַצְּקִים שֶׁל דְּמֵי הַשְּׂכִירוֹת לֹא תְּמִיד מְכַבְּדִים בְּבִנְךָ וְיֵשׁ הֵמוֹן נוֹשִׁים. אָנָּה! עֲזְרוּ לָנוּ לְדַעַת הֵיכָן הַבְּעִיָּה אֲצִלְנוּ, כִּדֵּי שְׂנוּכָל לְתַקֵּן וְלַחֲיוֹת בְּכַבוֹד וְלֹא לְהִזְדַּקֵּק לְמַתְּנוֹת בְּשָׂר וְדָם אֲלֵא אִף וְרַק לִידוּ הַרְחֵבָה, הַעֲשִׂיָּרָה וְהַפְּתוּחָה. בְּבִרְכָה וּבַתּוֹדָה מְרֹאֵשׁ.

#### תְּשׁוּבָה:

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֹדֵר בְּהַר בְּחֻקוֹתַי, כ"ה אִיר ה'תשע"ב.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל נִיצָה וְאֲבִינוּעִם, שְׂיַחֲיוּ נְצַח.

לְנִכּוֹן קַבְּלֵתִי אֵת מִכְּתַבְכֶּם.

מְאֹד מְאֹד אֲנִי מְבַקֵּשׁ אֶתְכֶם שְׁלֹא תַעֲשׂוּ יוֹתֵר אֵת הַצַּעַד הַפְּזִיז לְהִתְגַּרֵּשׁ עוֹד פְּעַם וְכוּ', כִּי זוֹ עֲצַת הַסֵּמ"ך-מ"ם - לְשַׁבֵּר אֵת בְּתֵי יִשְׂרָאֵל, וְרַבְּנוּ ז"ל הַקַּפִּיד עַל זֶה מְאֹד מְאֹד. וְאָמַר רַבְּנוּ ז"ל (שיחות

ה"ר"ן, סימן רסג) מענין בני הנעורים ששכיח מאד שנעשה קלקול ביניהם וביין נשותיהם, ונפרדים זה מזה איזה זמן, ולפעמים נעשה מזה פרווד לגמרי, חס ושלום. ואמר, שזה מעשה הבעל-דבר, שמניח את עצמו על זה מאד, לקלקל השלום של בני הנעורים כדי שיתפסו במצודתו, חס ושלום, על ידי זה. כי הוא אורב על זה מאד לתפסם בנעוריהם על ידי קלקול שלום-הבית, חס ושלום, שגורם בערמומיותו לקלקל השלום שביניהם.

והאר"ך בש"ח זאת כי זה מאד מאד נחוץ לאברכים לדעת איך להתנהג עם האשה, כי לצערנו הרב, היום יש כל מיני אנשים פגומים וכו', שהם אומרים שמתמחים בעניני שלום-בית וכו', ולוקחים הרבה כסף וכו', ונקראים מפרסמים לעניני שלום-בית וכו', ובאמת מתקיים אצלם מה שאמר רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ר"ן, חלק א', סימן סא) שיש מפרסמים ומנהיגים שאינם יכולים להנהיג את עצמם, ואיך ינהיגו את האחרים?

ולכן צריכים מאד מאד להשמר מאנשים כאלו וכו', וככלל זה יהיה בינכם, אם אחד רוצה כסף כדי לעשות שלום-בית, הוא כבר שקרן גדול מאד, והוא לא מענין שיהיה אצלכם שלום-בית, כי הוא ימשך את זה לכל הפחות לחצי שנה או לשנה, כי הרי זו הפרנסה שלו, ואם הוא יגמר עם זה אחת-שתיים וכו', אז לא יחזרו אליו, ולכן צריכים מאד מאד להשמר מאנשים כאלו שנקראים "יועצי נשואין" וכו' וכו'.

ועל כן אני מאד מאד מבקש אתכם שלא יקרה דבר כזה שעוד פעם תתגרשו וכו', נשואין זה לא משחק, ובפרט שיש לכם ארבעה ילדים חמודים, ואוי ואבוי כשאבא ואמא מתגרשים, הילדים נעשים יתומים חיים, רחמנא ליצלן.

אתם צריכים הדבר הראשון למסר את נפשכם על שלום-בית,

כי (סוטה יז.) איש ואשה זכו שכינה ביניהן, ואמרו (ירושלמי ברכות פ"ק ט' הלכה ח') אי אפשר לאיש בלא אשה ואי אפשר לאשה בלא איש אי אפשר לשניהן בלא שכינה, ובמקום שהשכינה נמצאת שם הברכה מצויה, רק שיהיו ביניהם שלום ואהבה גדולה מאד, כי אמרו חכמינו הקדושים (שפת י:) שלום זה שמו של הקדוש-ברוך-הוא.

ולכן אם מכניסים את הקדוש-ברוך-הוא בתוך הבית, זה נקרא שלום-בית, הינו שמו של הקדוש-ברוך-הוא בתוך הבית, ואמרו (יבמות סב:) האוהב את אשתו כגופו, והמכבדה יותר מגופו, והמדרוך בניה ובנותיו בדרך ישרה, והמשיאן סמוך לפרקן, עליו הפתוח אומר (איוב ה, כד): "וידעת כי שלום אהלך"; ואמרו (בבא מציעא נט.) לעולם יהא אדם זהיר בכבוד אשתו, שאין ברכה מצויה בתוך ביתו של אדם אלא בשביל אשתו, שנאמר (בראשית יב, טז): "ולאברם הטיב בעבורה", והינו דאמר להו רבא לבני מחוזה, אוקירו לנשייכו כי היכי דתתעתרו, (תכבדו ותיקרו את נשותיכם כדי שתתעשרו) ואמר רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ר, חלק א', סימן סט) שעקר העשירות באה בזכות האשה. אני מאד מקנה להקדוש-ברוך-הוא שתראו לקיים את זה, ולא תחסר לכם אף פעם פרנסה.

ולכן אתם צריכים לחיות ביחד באהבה גדולה מאד, ולא לריב ולא להתוכח בשום פנים ואפן, והעקר להיות רק בשמחה.

תעשו כל מה שביכולתכם להתחזק להיות בשמחה, כי השם של פרנסה שהוא חת"ך היוצא מפסוק (תהלים קמה, טז) פותח את ידיך, יוצא גם מפסוק (דברים טז, טו) והיית' אף' שמח', ולכן הדבר הראשון אתם צריכים להשתדל להיות מאד מאד בשמחה, ולשמח את עצמכם, ואף שאני יודע שמאד מאד קשה לכם ומרים לכם החיים ממות, עם כל זאת עם עצבות ומרירות ודאגות לא תבואו לשום דבר, אלא תסתככו יותר.

ולכן הדבר הראשון רק להיות בשמחה, ואם תאמרו במה יש לנו לשמח? הרי אנחנו עניים ואביונים ומלאים חובות? אלא דעו לכם שחכמינו הקדושים אמרו (נדרים מא.) אין עני אלא מדעת, עקר העניות תלוי בחסרון דעת, כי המאמין האמתי שמאמין שאין בלעדיו יתברך כלל, והכל לכל אלקות גמור הוא, והוא יתברך מנהיג את עולמו בחסד וברחמים בצדק ובמשפט, ודבר גדול ודבר קטן לא נעשה מעצמו אלא בהשגחת המאציל העליון, עד כדי כך שאמרו חכמינו הקדושים (חלין ז:): אין אדם נוקף אצבעו מלמטה אלא אם כן מכריזין מלמעלה; שאדם לא מקבל מכה קטנה באצבע קטנה אם לא מכריזין על זה קדם מלמעלה, האדם הזה הוא תמיד שמח. ואמר רבנו ז"ל (ספר המדות, אות ממון סימן פג) אמונה הוא טוב לפרנסה.

ולכן בזה שתשמחו עם נקדת יהדותכם שנבראתם יהודים ושל אשני גוי כגויי הארצות, השמחה והאמונה האלה, תפתחנה לכם את כל צנורי השפע והפרנסה.

והנה כשהבעל מתחתן, הוא מתחייב בכתבה שהוא יפרנס את אשתו, ולכן הבעל צריך גם כן לקחת איזו משרה בפרנסה, ורבנו ז"ל רצה מאד מאד שכל אחד מאנשי שלומנו תהיה לו איזו משרה בפרנסה, כמובא בדבריו הקדושים (חיי מוהר"ן סימן תקא) שאמר, שחפץ מאד שתהיה לנו פרנסה, אף-על-פי שבטחון גם כן טוב מאד, אף-על-פי-כן טוב מאד כשזוכים שיש לו מעמד פרנסה, כי במקום עבודת הבטחון במקום זה יעשה עבודה אחרת, כלומר כי אם לא יהיה לו מעמד פרנסה, ויהיה לו בלבול הדעת מהפרנסה, ויצטרך בכל פעם לחזק עצמו במדת הבטחון, במקום זה - יעסק בעבודה אחרת והתחזקות אחרת, בשאר עניני עבודת השם, ועל כן הלאו שגם הבעל יקח איזו משרה בפרנסה, וכך תצאו מכל החובות שלכם, אבל העקר תלוי בכם בעצמכם, לא לריב ולא להתופח, אלא



לְאַהֵב אֶחָד אֶת הַשְּׂנִי וְלְהַבִּין אֶחָד אֶת הַשְּׂנִי וְלַעְזֹר אֶחָד לַשְּׂנִי, אֶז  
 יִשְׁפַע עֲלֵיכֶם שְׁפַע בְּרָכָה וְהַצְלָחָה בְּכֹל מַעֲשֵׂה יְדֵיכֶם.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל יִשְׁמַע בְּתַפְלְתִּי שְׂאֲנִי  
 מִבְּקָשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְכֶם תְּמִיד שֶׁתְּהִיָּה לָכֶם הַצְּלָחָה מְרֻבָּה וּבְכֹל אֲשֶׁר  
 תִּפְּנוּ תִשְׁכִּילוּ וְתִצְלִיחוּ.

הַמֵּאֲחֵל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

## רצב.

### הָאֵם צְרִיכִים לְהַתְּבוּדָה דּוֹקָא בְּמִשְׁךְ שְׁעָה שְׁלֵמָה וּבְזִמְנֵי קְבוּעָה?

#### שְׁאֵלָה:

מֵאֵת עוֹדֵד מֵאִיר: לְכַבּוֹד הָרַב שְׁלִיט"א. יְהִי רְצוֹן שֶׁהַשֵּׁם  
 יִתְבָּרַךְ יִשְׁלַח לָרַב רְפוּאָה שְׁלֵמָה וּגְמוּרָה כְּדִי שְׁיִמְשִׁיךְ  
 בְּמַפְעַל הַקִּדְּשׁ לְקָרֵב נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל לְאַבִּינוּ שְׁבַשְׁמִים  
 בְּאַרְיִכוֹת יָמִים וְשָׁנִים וּבְבְרִיאוֹת אֵיתָנָה, אָמֵן. רְצִיתִי לְשְׁאוֹל:  
 הָרַב תְּמִיד מְצִיין שְׁצָרִיף לְדַבֵּר כָּל הַיּוֹם עִם הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ,  
 וְכִפִּי שְׁמַבִּיא רַבְּנוּ ז"ל: "שְׁרַצוּנוּ שְׁיִהְיֶה לָנוּ כָּל הַיּוֹם כְּלוֹ  
 הַתְּבוּדוֹת". הָאֵם יֵשׁ עֲנִין בְּנוֹסָף לְתַפְלוֹת הָאִישִׁיּוֹת  
 הַמְּצַטְטָרוֹת בְּמִשְׁךְ הַיּוֹם, בְּתוֹף הָרֶכֶב, מִהַחֲנִיָּה לְעִבּוּדָה  
 וְכֻדוּמָה, לְמִנּוֹת גַּם שְׁעָה מְדוּדָה עַל הַשְּׁעוֹן, וְכִפִּי שְׁמִזְכִּיר  
 רַבְּנוּ ז"ל: "שְׁיִהְיֶה לָהֶם עַל כָּל פְּנִים אֵיזָה שְׁעָה הַתְּבוּדוֹת?"  
 הָאֵם מְכַרְחִים שֶׁהַתְּבוּדוֹת תְּהִיָּה שְׁעָה שְׁלֵמָה, כְּדִי לְקַיֵּם  
 אֶת צְוֵי רַבְּנוּ ז"ל, אוֹ שֶׁהֶעֱקָרָה רַק לְדַבֵּר עִם הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ  
 בְּמִשְׁךְ הַיּוֹם מִבְּלִי לְשִׁים לֵב לְשְׁעוֹן כְּלָל? תּוֹדָה רַבָּה וּבְבִרְכַת  
 הַחֲלֻמָּה מְהִירָה.

**תשובה:**

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר בהר בחקוטי, כ"ה איר ה'תשע"ב.  
 שלום וברכה אל עודד מאיר, נרו יאיר.  
 לנכון קבלתי את מכתבך.

תשובות חן לך על התפלות שאתה מתפלל על רפואתי והחלמתי  
 המהירה, יעזר הקדוש-ברוך-הוא שכל התפלות שלך תתקבלנה  
 לרחמים ולרצון לפני אדון כל.

דע לך שקבלנו מרבנו ז"ל מתנה נוראה ונפלאה מאד, שזו תפלה  
 והתבודדות שיחה בינו לבין קונו, שבפרוש גלה לנו (לקוטי מוהר"ן,  
 חלק ב', סימן כה) ההתבודדות היא מעלה עליונה וגדולה מן הכל. דהינו  
 לקבע לו על כל פנים שעה או יותר להתבודד לבדו באיזה חדר או  
 בשדה, ולפרש שיחתו בינו לבין קונו בטענות ואמתלאות בדברי חן  
 ורצוי ופיוס, לבקש ולהתחנן מלפניו יתברך, שיקרבו אליו לעבודתו  
 באמת. ותפלה ושיחה זו יהיה בלשון שמדברים בו, דהינו בלשון  
 אשכנז (במדינתנו). כי בלשון הקדש קשה לו לפרש כל שיחתו, וגם  
 אין הלב נמשך אחרי הדבורים, מחמת שאינו מרגל כל כך בהלשון,  
 כי אין דרכנו לדבר בלשון הקדש. אבל בלשון אשכנז שמספרים  
 ומדברים בו, קל וקרוב יותר לשבר לבו, כי הלב נמשך וקרוב יותר  
 אל לשון אשכנז, מחמת שהוא מרגל בו, ובלשון אשכנז יכול לפרש  
 כל שיחתו. ואת כל אשר עם לבבו ישיח ויספר לפניו יתברך, הן  
 חרטה ותשובה על העבר, והן בקשת תחנונים לזכות להתקרב אליו  
 יתברך מהיום ולהלאה באמת, וכיוצא בזה כל חד לפום דרגיה.

ויזהר מאד להרגיל עצמו להתמיד בזה מדי יום ביומו שעה  
 מיחדת, ושאר היום יהיה בשמחה [וימוכן שמי שאינו מדבר בלשון  
 אשכנז שקורין אידיש, ומדבר רק לשון קדש, בודאי ראוי לו לדבר  
 בלשון קדש, או אם אחד רגיל לדבר בשפה האנגלית, או בצרפתית

וכו' וכו', שידבר בלשון שרגיל בה, כי העקר צריך לדבר עם אמת אל הקדוש-ברוך-הוא, וזה נעשה כשמדבר בשפת האם שלו].

והנהגה זו היא גדולה במעלה מאד מאד, והוא דרך ועצה טובה מאד להתקרב אליו יתברך, כי זאת היא עצה כללית, שכוללת הכל. כי על כל מה שיחסר לו בעבודת השם, או אם הוא רחוק לגמרי מכל וכל מעבודתו יתברך, על הכל יפרש שיחתו ויבקש מאתו יתברך. ואפילו אם לפעמים נסתתמין דבריו, ואינו יכול לפתח פיו לדבר לפניו יתברך כלל, אף-על-פי-כן זה בעצמו טוב מאד, דהינו ההכנה שהוא מוכן ועומד לפניו יתברך, וחספץ ומשתוקק לדבר, אף שאינו יכול, זה בעצמו גם כן טוב מאד, וגם יוכל לעשות לו שיחה ותפלה מזה בעצמו, ועל זה בעצמו יצעק ויתחנן לפניו יתברך, שנתרחק כל כך, עד שאינו יכול אפלו לדבר, ויבקש מאתו יתברך רחמים ותחנונים, שיחמל עליו ויפתח פיו, שיוכל לפרש שיחתו לפניו.

והנה רבנו ז"ל רצה מאד שנדבר עמו יתברך כל היום, אף מחמת שקשה לאדם לדבר כל היום, אמר שתהיה לו לכל הפחות שעה התבודדות, ומוכא בדבריו ז"ל (לקוטי מוה"ר, חלק א', סימן סב) שעקר הקשי שיש לאדם לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, הוא מחמת חסרון אמונה, כי באמת אם היה יודע האדם ידיעה בלב שלם שמלא כל הארץ כבודו, והקדוש-ברוך-הוא עומד בשעת התפלה ושומע התפלה, בודאי היה מתפלל בהתלהבות גדולה, והיה מדקדק מאד לכוון דבריו, ובשביל שהאדם אינו יודע זאת ידיעה בלב שלם, בשביל זה אינו מתלהב כל כך ואינו מדקדק כל כך, כל אחד כפי מעוט שכלו וידיעתו, כן התנהגותו ודקדוקו וכו'.

נמצא כשיש לאדם אמונה פשוטה בו יתברך, ויודע ועד אשר אין שום מציאות בלעדיו יתברך כלל, ודבר גדול ודבר קטן לא נעשה מעצמו אלא בהשגחת המאציל העליון, ובכל מקום שהולך

שם נמצא הקדוש-ברוך-הוא, אזי תמיד מדבר אליו יתברך, והוא לא צריך לצמצם את עצמו לשעה אחת, אלא מהרגע שפותח את העינים מהשנה, עד הרגע שסוגר את העינים כשהולך לישון, הוא מדבר בתמימות ובפשטות אליו יתברך, וזה התענוג הכי גדול שיכולים להתענג, כי סוף כל סוף מה יש לאדם בזה העולם מלבד הקדוש-ברוך-הוא?

ואמר רבנו ז"ל (שיחות הר"ן סימן קנד), שעקר מה שהגיע למדרגתו הוא רק על ידי ענין פראסטיק (פשטות), שהיה מדבר הרבה, ומשיח הרבה בינו לבין קונו, ואמר הרבה תהלים בפשטות. ועל ידי זה דיקא הגיע למה שהגיע. ואמר: אם הייתי יודע שהשם יתברך יעשה ממני מה שאני עתה, דהינו חדוש כזה, הייתי עושה ביום אחד מה שעשיתי בשנה כלה (כלומר, שהיה מזדרז כל כך בעבודתו, עד שמה שהיה עושה ועובד את השם יתברך בשנה שלמה, היה עושה ביום אחד), והיה מתגעגע מאד אחר מעלת העבודה של פראסטיק (פשטות) באמת, ואמר: איי איי פראסטיק.

גם אמר, שדבר עם כמה צדיקים גדולים, והם אמרו גם כן, שלא הגיעו למדרגתם, כי אם על ידי ענין פראסטיק, שעסקו בעבודתם - עבודת השם יתברך, בפשטות גמורה, בהתבודדות ושיחה בינו לבין קונו וכו', ועל ידי זה דיקא הגיעו למה שהגיעו.

וחכמינו הקדושים אמרו (תנחומא וירא) אמר להן הקדוש-ברוך-הוא לישראל הווי זהירין בתפלה שאין מדה אחרת יפה הימנה והיא גדולה מכל הקרבנות וכו' ואפלו אין אדם כדאי לענות בתפלתו ולעשות חסד עמו כיון שמתפלל ומרבה בתחנונים אני עושה חסד עמו.

וצריך שתדע שאפילו כשמגיע הזמן שקשה לדבר, ואין לו מה לדבר, בפרוש גלה לנו רבנו ז"ל (חיי מוה"ר"ן סימן תמ), אפלו כשאין

יכולים לדבר בהתבודדות רק תכת רבוננו של עולם' - גם כן טוב מאד.

ולכן תמיד צריכים להרגיל את עצמו לדבר כפי סדר אותיות האל"ף ביי"ת וכו', לבקש שתהיה לו אמונה ברורה ומזככת וכו', ושתהיה לו אהבה לאהב את הקדוש-ברוך-הוא, ושללא יכשל באכילות אסורות וכו', וכן לבקש על שמירת הב'רית, ועל בטחון וכו' וכו', וכך יכול לעבור את כל אותיות האל"ף ביי"ת במשך כל היום, ולבקש כל מה שרק נופל במחשבתו, ואי אפשר לתאר ולשער את גדל הזכות של אדם שתמיד מדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, ואינו מצמצם בצמצום וכו' וכו', וכבר אמרו חכמינו הקדושים (ויקרא רבה פרשה ל' סימן ג') בדורות הללו שאין להם לא מלך ולא נביא לא כהן ולא אורים ותומים ואין להם אלא תפלה זו בלבד, אמר דוד לפני הקדוש-ברוך-הוא רבוננו של עולם אל תבזה את תפלתם (תהלים קב, יט): "תכתב זאת לדור אחרון" מכאן שהקדוש-ברוך-הוא מקבל השבים, "ועם נברא יהלל יה" שהקדוש-ברוך-הוא בורא אותן בריה חדשה.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפלתתי, שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה, תשכיל ותצלח.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

## רצג.

### מאז שחזרתי בתשובה, הסובבים אותי לא מפסיקים לצחוק עלי

#### שאלה:

**מאת נורית:** לכבוד כבוד קדשת מוהרא"ש שליט"א שלום. אני בת שבע עשרה וחצי. לפני שנה וחצי התחלתי להתחזק, ובתחלת השנה התחלתי להתלבש בצניעות מלאה, וכך הלכתי יום יום לבית הספר החלוני שבו הייתי לומדת. במשך כחצי שנה הייתי שם וכלם צחקו עלי, המורות והתלמידים כאחד. באיזשהו שלב נשברתי ועברתי לבית ספר חרדי 'בית יעקב' לחוזרות בתשובה. מאז שהגעתי לשם הבנות לא מפסיקות 'לרדת עלי', והן כל הזמן מדברות עלי לשון הרע. אני כל יום מתפללת להשם שיתנני לחן וחסד בעיני אנשים ושאוכל להסתדר בחברה. ברצוני לדעת מה זה אומר שכל הזמן האנשים שמסביבי מדברים עלי לשון הרע? מישהי אמרה לי שמקנאים בי, ולכן מתנהגים אלי ככה. האם זה נכון?

#### תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר במדבר, כ"ח איר ה'תשע"ב.

שלום רב אל נורית, תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

את צריכה להתחזק ביתר שאת וביתר עז שזכית לחזור בתשובה שלמה, כי כך אמרו חכמינו הקדושים (ברכות לד:) במקום שבועלי תשובה עומדים שם אין צדיקים גמורים יכולים לעמד, ולכן את

צריכה להיות חזקה בעצמה, ולבנות את הבטחון העצמי שלך, ולא להתבלבל משום בריה שבעולם.

רבנו ז"ל אמר (ספר המדות, אות נאוף חלק ב' סימן יד) מי שעוצר עיניו מראות ברע על ידי זה נצול מבזיונות, והפרוש הפשוט הוא, אם לא מסתכלים על הזולת מה שהוא אומר עלי, על ידי זה נצולין מבזיונות, לא צריכים להסתכל על אחרים כלל, מה יש לך עם אחרות? את צריכה להתחזק באמונה פשוטה בו יתברך ולקיים את מצוותיו יתברך בשמחה עצומה, ותראי שלבסוף תשאי חן בעיני כל ראיך, ולא יקח הרבה זמן שתוכלי לבנות בית נאמן בישראל, ותהיי הכי מאשרת בחיך. את צריכה לישא חן רק בעיניו יתברך, ולא בעיני בשר ודם, כי אם תשאי חן בעיניו יתברך ממילא כבר תשאי חן בעיני בשר ודם, ואמר רבנו ז"ל (ספר המדות, אות חן סימן ו') כשתעביר על מדותיה תמצא חן.

ולכן את לא צריכה להיות עקשנית, אלא תלכי בדרךך ובדרכי נעם, ואז תמצאי חן בעיני כל ראיך, והקדוש-ברוך-הוא ישפיע לך דעת ושכל, ושום דבר לא יוכל לשבר אתך.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי, שאני מבקש ומתפלל בערך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה ובכל אשר תפני, תשכילי ותצליחי.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

## רצד.

**עקר למודי הוא בלקוטי הלכות ולא בלקוטי מוהר"ן.  
האם יש בזה בעיה?**

### שאלה:

**מאת משה:** לכבוד הצדיק שליט"א, עינינו צופיות ומיחלות לרפואתו השלמה של כבודו! רציתי לשאול: עקר למודי הוא בספר לקוטי הלכות למוהרנ"ת, ואין לי שיעור קבוע בספר לקוטי מוהר"ן. האם יש בזה בעיה? והאם זה נקרא שאני מקשר לרבנו הקדוש?

### תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר במדבר, כ"ח איר ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל משה, נרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

תשובות חן לך על התפלות שאתה מתפלל על רפואתי והחלמתי המהירה, יעזר הקדוש-ברוך-הוא שכל התפלות שלך תתקבלנה לרחמים ולרצון לפני אדון כל.

אתה צריך לדעת שרבנו ז"ל ומוהרנ"ת ז"ל הם דבר אחד, פירבנו ז"ל צרפו להרבה דברים פידוע בין אנשי שלומנו, וכן אמר בפרוש לאנשי שלומנו: אם לא הוא, לא היה נשאר ממני אפלו עליה אחד, ואין מי שיבין את רבנו ז"ל כמו מוהרנ"ת ז"ל, והוא היה התלמיד היחיד שהבין בשלמות את דברי רבנו ז"ל.

ולכן רק הוא היה יכול לכתב את הלקוטי מוהר"ן, ולכן אמר ר'



נחמן טולטשינער ז"ל שהיום צריכים ללמד יותר לקוטי הלכות, כי רק על ידי מוהרנ"ת ז"ל יכולים להבין את הלקוטי מוהר"ן. ולכן מה טוב ומה נעים שאתה מתמיד בלקוטי הלכות, וככל שתתמיד בזה לבסוף תבין יותר ויותר את הלקוטי מוהר"ן, כי אי אפשר להבין את ספרו של רבנו ז"ל בלי ההקדמות של מוהרנ"ת ז"ל, וזה ברור. כי רק הוא הבין את רבנו ז"ל יותר מכל התלמידים, ולא כמו שנהוג היום שחותרים חתירה אחר חתירה וכו', לחקר בדברי רבנו ז"ל כאלו זה יודע את הפשט וכו', או זה יודע את הפשט יותר וכו', וכל אחד חותר אחר עמקות וכו', ובאמת טעות היא בידם, כי עקר הלמוד בלקוטי מוהר"ן צריך להיות רק כמו שמוהרנ"ת ז"ל למד, והוא לעובדא ולמעשה להתחזק בכל מה שרק יכולים להתחזק, מפגעי ומקרי הזמן וכו' וכו', ואף שיש בין כמה מגדולי אנשי שלומנו שאומרים אחרת וכו' וחותרים להבין את הפשט, כל הכבוד להם, אבל במחילת כבודם הרים וכו' השלמות היא ללמד לקוטי מוהר"ן כפי הקדמותיו של מוהרנ"ת ז"ל, להוציא מתורת רבנו ז"ל עצות והתחזקות לחיי יום יום כדי שיוכל לעבור את זה העולם עם טוב אמתי ונצחי.

אני מכרח להגיד לך שפשהייתי בחור צעיר היה עקר למודי רק בלקוטי הלכות, ותודה לאל מה שמחזיק אותי במשך כל השנים, למעלה מיובל שנים, זה רק מפני שלמדתי בהתמדה רבה את כל ספרי לקוטי הלכות, וזכיתי לסיים את זה פעמים אין מספר, וזה מה שמחזיק אותי אחר כל התלאות שעברו עלי במשך חיי.

ולכן חילף לאוריתא, ותתמיד מאד בלקוטי הלכות, ותראה שלבסוף תבין גם את הלקוטי מוהר"ן בצורה אחרת לגמרי, ואנשי שלומנו היו רגילים לומר "ולא נתן למוט רגלינו" אם לא היה לנו את מוהרנ"ת ז"ל, היה, חס ושלום, "למוט רגלינו", לא היה לנו במה להתחזק.

אשרינו מה טוב חלקינו ומה נעים גורלנו ומה יפה ירושתנו שקבלנו מתנה כזו, שהם הלקוטי הלכות הקדושים, וכבר ידועה השיחה שאמר מוהרנ"ת ז"ל בשעה שהביאו לו את ספרי השל"ה הקדוש ואמרו לו: זה ספר "כל בו" שיש בו הלכות ודרשות נגלה ונסתר וכו', ענה ואמר "הספר שלי הוא הגן עדן של השם יתברך" כי באמת מי שרגיל בדברי מוהרנ"ת ז"ל, לו יש חיות כזו שאי אפשר לתאר כלל, אשרי מי שמתמיד בספרי לקוטי הלכות.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי, שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה, תשכיל ותצלח.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

## רצה.

**האם שנוי שמי 'אורלי' יעזר לי במציאת הזוג?**

**שאלה:**

**מאת אורלי:** לכבוד מוהרא"ש שליט"א שלום וברכה. ראשית, רפואה שלמה לצדיק, בריאות איתנה והחלמה מהירה, ושנזכה לראות את הצדיק בקרוב בארץ הקדש ביבנאל לצמיתות. אני מתקשה במציאת בן זוגי. בשדוך האחרון שהיה לי הצדיק ברך אותי "לסימן טוב ולמזל טוב", והיתה ביננו מציאת חן גדולה, אולם הוא התקשה להתקדם לנשואין בתואנה שעבר טראומה נפשית עקב גרושיו והוא אינו בשל כרגע לנשואין. אני קבלתי את זה מאד קשה כי היתה בינינו התאמה גדולה ולקח לי הרבה זמן עד שמצאתי מישהו שמוצא חן בעיני. כשספרתי את כל הספור לצדיק,

הוא אָמַר שְׁעָלִי לַחֲכוֹת בְּסִבְלָנוֹת וְלֹא לְדַחֵק אֶת הַשְּׁעָה.  
כָּרַגַע אֵין בִּינֵינוּ קֶשֶׁר וְאֲנִי רוֹצֵה לְדַעַת מַה עָלִי לַעֲשׂוֹת. הָאֵם  
שְׁנוּי שְׁמִי יֵאִיר אֶת מְזֻלִי? תּוֹדָה וּבְשׂוֹרוֹת טוֹבוֹת.

### תְּשׁוּבָה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֹדֵר בְּמִדְבָּר, כ"ח אֵיר ה'תשע"ב.

שָׁלוֹם רַב אֶל אוֹרְלִי, תַּחֲיָה.

לְנֶכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

תְּשׁוּאוֹת חֵן לָךְ עַל הַתְּפִלוֹת שֶׁאֵת מִתְּפַלֵּלָת עַל רְפוּאָתִי וְהַחֲלָמָתִי  
הִמְהִירָה, יַעֲזֹר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שְׁכָל הַתְּפִלוֹת שֶׁלָּךְ תִּתְקַבְּלָנָה  
לְרַחֲמִים וּלְרִצּוֹן לְפָנַי אֲדוֹן כָּל.

אֶת צְרִיכָה לְדַעַת שְׁלֹכָל אַחַת יֵשׁ אֶת בֶּן זִוְגָה, וְלִכֵּן אָסוּר לָךְ  
לְהַשְׁבֵּר מִשׁוֹם דְּבַר, אֶת צְרִיכָה לְהִיּוֹת מְאֹד מְאֹד חִזְקָה בְּאַמוּנָה  
פְּשוּטָה בּו יִתְבָּרַךְ, וְלִידַע בִּידיֵעָה בְּרוּרָה מַה שֶׁאֲמָרוּ חֲכָמֵינוּ  
הַקְּדוֹשִׁים (סוּטָה ב.) אָמַר רַב יְהוּדָה אָמַר רַב אַרְבָּעִים יוֹם קָדָם יִצִּירַת  
הַנֶּלֶד בֵּת קוֹל יוֹצֵאת וְאוֹמֶרֶת בֵּת פְּלוּנִי לְפְלוּנִי; בּוֹדָאֵי גַם לָךְ יֵשׁ  
בֶּן זִוּג, אֶת צְרִיכָה רַק לְהִתְאַזֵּר בְּתְפִלוֹת רַבּוֹת, וּלְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ  
שְׁיִמְצִיא לָךְ אֶת בֶּן זִוּגָךְ, וּמַה שֶׁתְּפִלָּה פּוֹעֵלָת שׁוֹם דְּבַר לֹא פּוֹעֵל, עַד  
כְּדִי כָךְ שֶׁאֲמַר רַבֵּנוּ ז"ל (סֵפֶר הַמִּדּוֹת, אוֹת חֲתוּן, סִימָן ט') עַל יְדֵי הַתְּפִלָּה  
יְכוּל לְשַׁנּוֹת זְוִוּגוֹ הַנִּכְרָז בְּשָׁמַיִם; וְכֵן אָמַר (שָׁם, אוֹת צְדִיק, סִימָן פּה) אֶפְלוּ  
זְוִוּג רֵאשׁוֹן נִתְהַפֵּךְ בְּתְפִלָּה; וְלִכֵּן תִּרְאִי לְהִרְבּוֹת בְּתְפִלָּה, וְהַקְּדוֹשׁ-  
בְּרוּךְ-הוּא יִמְצִיא לָךְ אֶת בֶּן זִוּגָךְ מַה שְׁיִוָּתֵר מֵהָר.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם בּוֹדָאֵי טוֹב לְהוֹסִיף שֵׁם, כִּי הַשֵּׁם 'אוֹרְלִי' זֶה לֹא  
שֵׁם, וְצְרִיכִים מְאֹד מְאֹד לְהַקְפִּיד לֹא לְתַת שְׁמוֹת בְּדוּוּיִים, כִּי כָךְ אָמַר  
רַבֵּנוּ ז"ל (שִׁיחֹת הַר"ן, סִימָן צה) דַּע שֶׁהַשֵּׁם שְׁנוֹתָנִין לוֹ לְאָדָם הוּא לְפִי  
הַפְּעֵלָה שֶׁיֵּשׁ לוֹ לְאָדָם לַעֲשׂוֹת בְּעוֹלָם, וַיֵּשׁ אֶחָד שֶׁעוֹשֶׂה הַפְּעֵלָה

שְׁלוֹ בְּחֻצֵי שָׁנִים שֵׁשׁ לוֹ וְצָרִיךְ לִקְרֹא לוֹ שֵׁם אַחֵר, דְּהֵינּוּ שֵׁם חֲדָשׁ. כִּי הַשֵּׁם שְׁנוֹתָנִין לְאָדָם הוּא לְאַחַר מוֹתוֹ לְבוֹשִׁין שְׁלוֹ כִּי הַשֵּׁם הוּא בְּחֵינֵת לְבוֹשִׁין, כְּמוֹ שְׁכַתּוֹב (ישעיה מו, ח): "אֲנִי הַיְיָ" הוּא שְׁמִי וְכַבּוּדִי וְכוּ', 'כְּבוּדִי' זֶה בְּחֵינֵת לְבוֹשִׁין, כִּי (שְׁכַת קִיג): 'רַבִּי יוֹחָנָן קָרָא לְמַאֲנִיָּה מְכַבְּדוּתָא'.

וְלָכֵן צָרִיכִים מְאֹד מְאֹד לְשָׁמֵר אֵיזָה שֵׁם נוֹתָנִים לְיִלְדִים, כִּי הַשֵּׁם הוּא הַנֶּפֶשׁ, כְּמוֹ שְׁכַתּוֹב (בְּרַאשִׁית ב, יט) "נֶפֶשׁ חַיָּה הוּא שְׁמוֹ", וְלָכֵן צָרִיכִים לְשָׁמֵר מְאֹד אֵיזָה שֵׁם נוֹתָנִים לְיִלְדִים, כִּי כְּפִי הַשֵּׁם כֶּךָ נִמְשָׁכִים נִשְׁמַת וּמִזֵּל הַיִּלְדִים, לָכֵן מָה טוֹב וּמָה נְעִים לְתַת שֵׁם אַחֵר צָדִיק אוֹ אַחֵר אֶחָד מִשְׁמוֹת הָאֲבוֹת וְהָאֲמָהוֹת הַקְּדוּשִׁים, אוֹ הַנְּבִיאִים וְהַנְּבִיאוֹת וְכוּ', שֵׁם תַּנְכ"י, כְּמוֹכָא מֵהַצְּדִיק הַקְּדוּשׁ הַרְבִּי רַבִּי אֱלִימֶלֶךְ מְלִיזֶעֱנֶסֶק זי"ע (נַעַם אֱלִימֶלֶךְ - בַּמַּדְבָּר) שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּרוּךְ הוּא גָזַר בְּבְרִיאַת הָעוֹלָם שֶׁיְהִי כֶּךָ וְכֶךָ שְׁמוֹת רְאוּבֵן וְכֶךָ וְכֶךָ שְׁמוֹת שְׁמַעוֹן וְעַתָּה כְּשֶׁנִּתְגַּלְגַּל אֵיזָה אָדָם בְּעוֹלָם וְנוֹתָנִין לוֹ שֵׁם בְּשֵׁם צָדִיק אֶחָד שֶׁיְהִי כְּכָר בְּעוֹלָם, זֶה גּוֹרֵם לְאִישׁ הַלְּזָה שִׁיְהִי גַם כֵּן צָדִיק מַחֲמַת שְׁנַתְעוֹרֵר הָאוֹר שֶׁל הַצְּדִיק שֶׁהוּא בְּעוֹלָם הָעֲלִיוֹן.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי, שְׂאֲנִי מִבְּקָשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְךָ תְּמִיד, שֶׁתְּהִיָּה לְךָ הַצְּלָחָה מְרַבָּה וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנִי, תִּשְׁכִּילִי וְתִצְלִיחִי.

הַמְּאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

## רצו.

### הָאֵם אֲמִירַת סִפְרֵי רִבְנוּ ז"ל מוֹעִילָה לְזִכּוֹן הַנְּשָׁמָה כְּמוֹ אֲמִירַת זְהָר?

#### שְׁאֵלָה:

**מֵאֵת עֵרֶן:** שְׁלוֹם וּבְרָכָה לְכָבוֹד הָרַב הַיְקָר, יְהִי רָצוֹן שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִשְׁלַח לְכֶם רְפוּאָה שְׁלֵמָה בְּכָל רִמ"ח אֵיבָרוֹת וְשִׁס"ה גִּידֵיךָ, וְיִתְמַלְאוּ כָּל מִשְׁאָלוֹת לְבַבְכֶם לְטוֹבָה. בְּרִשׁוֹת הָרַב רְצִיתִי לְשָׂאוֹל: יֵשׁ שִׂיחָה מְמוֹהֲרֵנִי "תִּצּוּק" לְהַמּוֹבָאֵת בְּסִפֵּר 'כּוֹכְבֵי אוֹר', עַל כֶּף שְׁאֲמִירַת סִפְרֵי רִבְנוּ, דְּהִינוּ לְקוּטֵי מוֹהֲר"ן, סִפֵּר הַמְּדוּת, סִפְרֵי מַעֲשִׂיּוֹת וְהַשִּׁיחוֹת שֶׁלוֹ מְסֻגְלֵת לְזִכְרֵךְ אֵת הַנְּשָׁמָה כְּמוֹ אֲמִירַת זְהָר וְהַתְּקוּנִים וְצוּה לְאֲמָרָם בִּימֵי אֵלוּל הַקְּדוֹשִׁים. הָאֵם הַכּוֹנֵה הִיא עַל שִׁיחוֹת הַר"ן בְּלִבְד אוֹ גַּם עַל חַיֵּי מוֹהֲר"ן וְשִׁבְחֵי הַר"ן, הֲרִי גַם שָׁם מוֹבָאוֹת שִׁיחוֹת שֶׁל רִבְנוּ. בְּבְרָכָה וְתוֹדָה מְרַאשׁ.

#### תְּשׁוּבָה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסִדֵּר בְּמִדְבָּר, כ"ח אִיר ה'תשע"ב.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל עֵרֶן, נְרוּ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלַתִּי אֵת מִכְתָּבְךָ.

תְּשׁוּאוֹת חֵן לָךְ עַל הַתְּפִלוֹת שְׁאֵתָה מִתְּפִלֵּל עַל רְפוּאָתִי וְהַחֲלָמָתִי הַמְּהִירָה, יַעֲזוֹר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שְׁכָל הַתְּפִלוֹת שֶׁלָּךְ תִּתְקַבְּלֶנָּה לְרַחֲמִים וּלְרָצוֹן לְפָנַי אֲדוֹן כָּל.

אֵתָה צְרִיךְ לְדַעַת שֶׁהַשִּׁיחוֹת הַקְּדוֹשׁוֹת שֶׁרָשַׁם מוֹהֲרֵנִי ז"ל בְּסִפֵּר "שִׁיחוֹת הַר"ן", וּבְסִפֵּר "חַיֵּי מוֹהֲרֵנִי", הֵן הַשִּׁיחוֹת הַכִּי

מדיקות, וראוי ללמד בהן הרבה מאד, כי מוהרנ"ת ז"ל בעצמו אמר שעקר מה שהכרתי את רבנו ז"ל היה על ידי השיחות חלין שלו, ואלו הן השיחות המובאות בשני הספרים האלו, ולכן כל מקרב חדש צריך קדם כל ללמד הרבה בשיחותיו הקדושות של רבנו ז"ל, וזה יפתח לו את המוח והדעת להבין אחר כך את כל ספרי רבנו ז"ל.

וכבר אמר רבנו ז"ל (חיי מוהר"ן, סימן שנח) שבכל שיחה ושיחה שהיה משיח ומדבר עמנו יכולים להיות על ידה איש כשר, ואפלו צדיק גמור כל ימי חייו כמו שאני רוצה (אזוי וויא איך מיין איין גוטער יהוד), אם ירצה לילך עמה לקים כפי שיחתו הקדושה [וגם אפלו עכשו כשלומדים דבריו הקדושים יש להם גם כן כח גדול לעורר להשם יתברך לזכות לדרכי השם באמת, למי שישים לבו היטב לדבריו ולשיחותיו הקדושות הנאמרים בספריו הקדושים, כי כל שיחה שלו היא התעוררות נפלא ונורא מאד ודרך ישרה ונכונה מאד לעבודת השם יתברך לכל אחד לפי מדרגתו יהיה באיזה מדרגה שיהיה. אפלו מי שהוא במדרגה עליונה מאד יכול לקבל דרך ישרה ועצות נפלאות מכל שיחה ושיחה שלו. וכן להפך מי שהוא בתכלית מדרגה התחתונה חס ושלום באיזה מקום שרק לא יהיה, יכול לקבל דרך ישרה ועצות נכונות מכל שיחה ושיחה שלו למלט נפשו מני שחת, ולשוב אל השם יתברך באמת אם ישים לבו לדבריו היטב, ויקים אותם באמת ובתמימות בלי שום חכמות, אשרי מי שיאחז בהם].

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי, שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה, תשכיל ותצלח.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

## רצז.

### למרות כל ההשתדלות שלי לחזור בתשובה, אני מרגישה תקועה במקום

#### שאלה:

**מאת ויקטוריה מרים:** לכבוד הצדיק מויבנאל שלום רב!  
למרות כל ההשתדלות שלי לחזור בתשובה ושמירת  
המצוות, אני מוצאת את עצמי תקועה במקום, כל מעשי ידי  
עולים בתהו, וכל תפלה שאני מתפללת נענית בקשי רב. כל  
זה גורם לי לפול בעצבות. מה עלי לעשות כדי להמתיק את  
הדינים ולהתחיל להתקדם? בכבוד רב.

#### תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר במדבר, כ"ח איר ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל ויקטוריה מרים, תחנה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

רבנו ז"ל הזהירנו מאד מאד על יאוש, וצעק בקול צמק (לקוטי  
מוהר"ן, חלק ב', סימן עח) אסור להתיאש, אין שום יאוש בעולם כלל;  
אין דבר כזה להתיאש, ומכל שכן שאסור להגיד שהתפללות נענות  
בקשי וכו', אין דבר כזה, כל תפלה וכל תחנה עושה רשם למעלה,  
ואמרו חכמינו הקדושים (ירושלמי ברכות פ"ק ד' הלכה א') והיה כי הרבנה  
להתפלל, מכאן שכל המרבה בתפלה נענה.

ולכן אסור לומר דבר כזה שהתפלה שלך נענית בקשי, אין דבר  
כזה, רבנו ז"ל אמר (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן ב') כשאדם מתפלל הוא  
בונה כלי לקבל בו את השפע ולוקח זמן עד שבונה את הכלי שלו,

וכשִׁיבְנָה כָּל הַכְּלֵי תְהִיָּה לוֹ יְשׁוּעָה. וְחַכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים אָמְרוּ (דְּבָרִים  
 רַבָּה פְּרָשָׁה ב' סִימָן יז) עַל הַפְּסוּק (דְּבָרִים ד, ז): "כִּי מִי גֹי גָדוֹל אֲשֶׁר לוֹ  
 אֱלֹקִים קְרוֹבִים אֵלָיו כַּהוֹי"ה אֱלֹקֵינוּ בְּכָל קְרָאנוּ אֵלָיו" מֵהוּ בְּכָל  
 קְרָאנוּ אֵלָיו? אָמְרוּ רַבָּנָן יֵשׁ תְּפִלָּה שְׁנַעֲנִית לְאַרְבָּעִים יוֹם, מִמִּי אַתָּה  
 לָמַד? מִמֶּשֶׁה דְכָתִיב (דְּבָרִים ט, יח): "וְאֶתְנַפֵּל לִפְנֵי הוֹי"ה אַרְבָּעִים  
 יוֹם" וְגו'. וְיֵשׁ תְּפִלָּה שְׁנַעֲנִית לְעֶשְׂרִים יוֹם, מִמִּי אַתָּה לָמַד? מִדְּנִיאֵל  
 דְכָתִיב (דְּנִיאֵל י, ג): "לָחֵם חֲמֻדוֹת לֹא אֶכְלֵתִי וּבֶשֶׂר וַיִּינֵן לֹא בָא אֵלַי  
 פִּי וְסוּף לֹא סָכְתִּי עַד מְלֹאת שְׁלֹשֶׁת שָׁבָעִים יָמִים", וְאַחַר כֵּן אָמַר  
 "הוֹי"ה שְׁמַעָה הוֹי"ה סְלַחָה" וְגו' וְיֵשׁ תְּפִלָּה שְׁנַעֲנִית לְשִׁלְשָׁה יָמִים,  
 מִמִּי אַתָּה לָמַד? מִיוֹנָה, דְכָתִיב (יוֹנָה ב, ב): "וַיְהִי יוֹנָה בְּמַעַי הַדָּגָה" וְגו'  
 וְאַחַר כֵּן "וַיִּתְפַּלֵּל יוֹנָה אֶל הוֹי"ה אֱלֹקָיו מִמַּעַי הַדָּגָה", וְיֵשׁ תְּפִלָּה  
 שְׁנַעֲנִית לְיוֹם אֶחָד מִמִּי אַתָּה לָמַד? מֵאֲלִיָּהוּ דְכָתִיב (מְלָכִים א-יח, לו)  
 "וַיִּגַּשׁ אֲלֵיהֶוּ הַנְּבִיא וַיֹּאמֶר" וְגו' וְיֵשׁ תְּפִלָּה שְׁנַעֲנִית לְעוֹנָה, מִמִּי אַתָּה  
 לָמַד מִדּוֹד דְכָתִיב (תְּהִלִּים סט, יד): "וַאֲנִי תְּפִלַּתִּי לְךָ הוֹי"ה עֵת רְצוֹן"  
 וְיֵשׁ תְּפִלָּה שְׁעֵד שְׁלֹא יִתְפַּלֵּל אוֹתָהּ מִפְּנֵי הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲנֶה  
 שְׁנֵאמַר (יִשְׁעִיָּה סה, כד): "וְהָיָה טָרֵם יִקְרָאוּ וְאֲנִי אֶעֱנֶה".

וְלִכֵּן אֲסוּר לְךָ לְהִתְיַאֵשׁ בְּשׁוּם פְּנִים וְאֶפֶן, אֲלֵא לְהַמְשִׁיךְ בְּתְפִלָּה,  
 רַק עֲלֶיךָ לְהִתְאַזֵּר בְּמִדַּת הַסְּבִלְנוּת, וְאִז תִּרְאֵי יְשׁוּעָה גְּדוֹלָה מְאֹד.

וְלִכֵּן אֲנִי מְאֹד מְבַקֵּשׁ אוֹתְךָ שְׁתִּמְסְרִי אֶת נַפְשִׁי לְהִיּוֹת רַק  
 בְּשִׁמְחָה, כִּי עִם עֲצָבוֹת לֹא פּוֹעֲלִים שׁוּם דְּבָר, רַק מְסִתְּבִים יוֹתֵר  
 וְיוֹתֵר, וְאִף שְׂאֵנִי יוֹדֵעַ שְׁמֵרֵב צָרוֹת וְיִסּוּרִים וּמְרִירוֹת שְׁעוֹבְרִים עֲלֶיךָ  
 קָשָׁה לְךָ לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה, עִם כָּל זֹאת אַתָּה מְכַרַּח לְהַכְרִיחַ אֶת עֲצָמְךָ  
 עִם כָּל הַכּוֹחוֹת רַק לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה, כִּי כְּשֶׁאָדָם שָׁשׁ וְשִׂמַּח שׁוּם קִלְפָה  
 וְסִטְרָא אַחֲרָא לֹא יוּכְלוּ לְגַשֵּׁת אֵלָיו, כִּי הַטְּמָאָה הִיא רַק עֲצָבוֹת, מֵה  
 שְׂאִין בֶּן הַקְּדוּשָׁה הִיא רַק שִׁמְחָה, וּבְזֶה אֲשֶׁה יְכוּלָה לְמַדֵּד אֶת עֲצָמָהּ  
 אִם הִיא בְּקֻדְשָׁה וְכוּ', אוֹ אִם הִיא בְּטְמָאָה וְכוּ', שְׁתִּסְתַּכַּל אֵיךְ שֶׁהִיא



מחזקת את עצמה להיות בשמחה, כי השמחה מדביקה את האדם אל האיך-סוף ברוך-הוא.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי, שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה ובכל אשר תפני, תשכילי ותצליחי.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

## רחצ.

**האם צריכים לחנך את הילדים ללמוד מקצוע לעתיד  
או לדרבן אותם ללמד ב"כולל"?**

**שאלה:**

**מאת רפאל:** שלום לכם, צדיקנו היקר והאהוב, פבוד קדשת אדמו"ר מוהרא"ש שליט"א. ברוך השם זכותי להתחתן בחמשה עשר בשבט השנה, בזכות הדעת שלמדתם אותי, וברוך השם אנו מסתדרים יותר ויותר, ושתבח שמו לעד. רציתי לשאול אתכם, למרות שעדיין אין לי ילדים - האם כדאי ללמד את הילדים מקצוע לצורך פרנסתם בעתיד כדי שלא יפנסו לחובות ויוכלו להתפרנס בכבוד, ובפרט היום עם כל היקר והקשי להתפרנס, או שכדאי לחנך אותם עוד כשהם קטנים שפשם יגדלו, הם ישבו ללמד בכלל והאשה תעבד לפרנסת הבית? ראיתי אצלכם דבורים לכאן ולכאן ולכן לא ברור לי מה דעתכם בענין. תודה.

**תשובה:**

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר במדבר, כ"ח איר ה'תשע"ב.  
 שלום וברכה אל רפאל, נרו יאיר.  
 לנכון קבלתי את מכתבך.

חסדי השם יתברך שזכית למצוא את בת זוגך, אתה צריך מאד מאד לשמח עמה, כי זו המתנה הכי יפה שהקדוש-ברוך-הוא נתן לך, ואתה צריך להחזיק את המתנה מאד מאד יקרה, כי כך אמרו חכמינו הקדושים (סוטה יז.) איש ואשה זכו שכינה ביניהן, ואמרו (ירושלמי ברכות פרק ט' הלכה ח') אי אפשר לאיש בלא אשה ואי אפשר לאשה בלא איש אי אפשר לשניהן בלא שכינה, ובמקום שהשכינה נמצאת שם הברכה מצויה, רק שיהיה ביניהם שלום ואהבה גדולה מאד, כי אמרו חכמינו הקדושים (שבת י:) שלום זה שמו של הקדוש-ברוך-הוא.

ולכן אם מכניסים את הקדוש-ברוך-הוא בתוך הבית, זה נקרא שלום-בית, הינו שמו של הקדוש-ברוך-הוא בתוך הבית, ואמרו (יבמות סב:) האוהב את אשתו כגופו, והמכבדה יותר מגופו, והמדריך בניה ובנותיו בדרך ישרה, והמשיאן סמוך לפרקן, עליו הכתוב אומר (איוב ה, כד): "וידעת כי שלום אהלך"; ואמרו (בבא מציעא נט.) לעולם יהא אדם זהיר בכבוד אשתו, שאין ברכה מצויה בתוך ביתו של אדם אלא בשביל אשתו, שנאמר (בראשית יב, טז): "ולאברם הטיב בעבורה", והינו דאמר להו רבא לבני מחוזא, אוקירו לנשיכוו כי היכי דתתערתו, (תכבדו ותיקרו את נשותיכם כדי שתתעשרו) ואמר רבנו ז"ל (לקוטי מוה"רן, חלק א', סימן סט) שעקר העשירות באה בזכות האשה. אני מאד מקווה להקדוש-ברוך-הוא שתראה לקים את זה, ולא תחסר לך אף פעם פרנסה.

עם כל זאת אמר רבנו ז"ל (חיי מוה"רן, סימן תקא), שחפץ מאד

שתהיה לנו פרנסה, אף-על-פי שבטחון גם כן טוב מאד, אף-על-פי-כן, טוב מאד כשזוכים שיש לו מעמד פרנסה, כי במקום עבודת הבטחון במקום זה יעשה עבודה אחרת, כלומר כי אם לא יהיה לו מעמד פרנסה ויהיה לו בלבול הדעת מהפרנסה, ויצטרך בכל פעם לחזק עצמו במדת הבטחון, במקום זה יעסק בעבודה אחרת והתחזקות אחרת בשאר עניני עבודת השם. וכבר אמרו חכמינו הקדושים (אבות ב, ב): יפה תלמוד תורה עם דרך ארץ, שיגיעת שניהם משכחת עון, וכל תורה שאין עמה מלאכה, סופה בטלה וגוררת עון.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי, שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה, תשפיל ותצלית.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

## רצט.

**קשה לי להאמין באלקים,  
ויש לי המון שאלות לא פתורות**

**שאלה:**

**מאת משה:** שלום לכבוד מוה"רא"ש שליט"א. אני מקוה שלא תכעס על שאלתי, אבל קשה לי מאד להאמין באלקים ויש לי המון שאלות לא פתורות לגבי בריאת העולם וענין ההשגחה הפרטית. קשה לי לפרט את המחשבות שלי כי אני מאד מבלבל וגם קצת מתבייש. אני יודע שצריכים להאמין, ובתוף תוכי אני רוצה להאמין, ולכן אני פונה אליכם ומבקש שתעזרו לי. תודה רבה.

**תשובה:**

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר במדבר, כ"ט איר ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל משה, נרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

הנה מוהרנ"ת ז"ל כתב (שיחות הר"ן, סימן רכב): 'שמעתי בשמו, שדבר עם איש אחד שהיה לו בלבולי אמונה. וחזק אותו רבנו ז"ל, ואמר לו, שאיתא שכל התהוות מעשה בראשית, היה רק בשביל מה שצפה השם יתברך שיהיו אנשים שיהיה להם יסורים בענין האמונה הקדושה, מחמת הבלבולים והכפירות העולים על מחשבתם רחמנא ליצלן, והם יתגברו כנגד אלו המחשבות ויתחזקו באמונה, ורק בשביל זה ברא השם יתברך את כל מעשה בראשית. ועל ידי דבורים אלו נתחזק זה האיש מאד תמיד, בכל עת שבאו עליו בלבולים בעניני אמונה' וכו', עיין שם.

הרי שלף לפניך שיש עוד הרבה שמבלבלים אותם עניני אמונה וכו', אך אתה צריך לזכר מה שאמר רבנו ז"ל (שיחות הר"ן, סימן לב) דע כי יש עברות שהם מכניסים כפירות באדם, ויש שבאים עליהם מחשבות על האמונה מחמת שלא נולדו בקדשה כראוי, ויש שהוסיפו על זה מעשיהם הרעים שעשו בעצמם, כי יש עברות שהם מזיקים ופוגמים את האמונה הקדושה. ולזה צריכין בושה ולב נשבר, שמי שיש לו חקירות ומחשבות אלו חס ושלום ראוי לו להתביש מאד על אשר נולד בגשמיות כזה או שעשה מעשים כאלו שבא לזה שיבואו לו מחשבות כנגד אמונתנו הקדושה "וכבוד הוי"ה מלא את כל הארץ" (במדבר יד, כא), כי "מלא כל הארץ כבודו" (ישעיה ו, ג), ועליו באות מחשבות חס ושלום לגרשו ולעקרו חס ושלום מאלקים חיים, אשר הוא חי החיים יתברך ויתעלה שמו. ואין צריך לבאר גדל הבושה שראוי שתהיה לו כשבאים עליו מחשבות כאלו, חס

ושלום. ועל ידי בוששה ולב נשבר על ידי זה מגרש ומשבר החקירות והמחשבות.

ובאמת אמונה הוא ענין חזק מאד וחייו חזקים מאד על ידי אמונה. כי כשיש לו אמונה אפלו כשבאים עליו יסורים חס ושלום אזי יוכל לנחם עצמו ולהחיות את עצמו, כי השם יתברך ירחם עליו ויטיב אחריתו. והיסורים הם לו לטובה ולכפרה, ובסוף ייטיב לו השם יתברך בעולם הזה או בעולם הבא. אבל מחקר שחוקר חקירות וכו', ושואל שאלות ואין לו אמונה, כשבא עליו איזו צרה אין לו למי לפנות ואין לו במה להחיות את עצמו ולנחם את עצמו, והמשפיל יבין דברים אלו מאליו ויבין דבר מתוך דבר, כי אי אפשר לבאר הכל בכתב.

והכלל, שעקר הוא האמונה בלי שום חקירות כלל, ובזה יהיה חזק לעולם, בעולם הזה ובעולם הבא, ולעולם לא ימוט אשרי לו. גם זאת צריך לדעת, שיש נשמות פשרות שנולדו בכשרות וגם לא קלקלו מעשיהם שאין באים עליהם כלל מחשבות כאלו, ואפלו כשמדברים בפניהם מענינים אלו לא אכפת להם כלל ואינו מבלבל דעתם כלל, וזה דומה כמו שמדברים מתאוה הידוע בפני סריס שבודאי אינו מבלבל דעתו כלל, כן אלו האנשים כשרים אינם שומעים כלל ואינו נכנס באזניהם כלל עניני חקירות ובלבולים.

והנה רבנו ז"ל אמר (לקוטי מוה"ר, חלק ב', סימן מד) האמונה תולה בפה של אדם, כמו שכתוב (תהלים פט, ב): "אודיע אמונתך בפיי". הינו על ידי שמדברין האמונה בפה, זהו בעצמו אמונה, וגם על ידי זה באים לאמונה. ומחמת זה צריך להזהר מאד מדבורים של כפירה ואפיקורסות, אף-על-פי שאינו אומרם מלבד; הינו שהוא בעצמו מאמין ואינו כופר, חס ושלום, רק שהוא חוזר ואומר דברי אפיקורסות ששמע בשם אחרים, שהם אפיקורסים, והוא מתלוצץ

מהם, אף-על-פי-כן גם מזה צריך להזהר מאד, כי הדבור הזה של כפירה מזיק לאמונה. גם הוא אסור גמור, כי על השם יתברך ברוך הוא, אסור לומר דברי הלצות, אפלו בדרך שחוק וכו', עין שם.

הרי שלך לפניך שעקר האמונה תלויה בפה של האדם, שצריכים תמיד לחזר על האמונה הקדושה, כי הדבור יש לו כח גדול מאד מאד, ובזה שתמיד מזכיר שם שמים, על ידי זה ממשיך על עצמו אור וזיו וחיות ודבקות באין-סוף ברוך-הוא, והעקר להיות רגיל לומר כמה וכמה פעמים ביום את הי"ג עקרים של הרמב"ם, שזה מאד מסגל לטהר את המוח והמחשבה, ולהגיע לאמונה ברוכה ומזוככת, ולכן הרגל את עצמך לומר כמה וכמה פעמים בכל יום את העקרים האלו, וזה יועיל לך מאד מאד לצאת מכל הספקות והבלבולים שמבלבלים אותך.

א - אני מאמין באמונה שלמה שהבורא יתברך שמו הוא בורא ומנהיג לכל הברואים, והוא לבדו עשה ועושה ויעשה לכל המעשים:

ב - אני מאמין באמונה שלמה שהבורא יתברך שמו הוא יחיד ואין יחידות כמוהו בשום פנים, והוא לבדו אלהינו, היה הנה ויהיה:

ג - אני מאמין באמונה שלמה שהבורא יתברך שמו אינו גוף, ולא ישיגוהו משיגי הגוף, ואין לו שום דמיון כלל:

ד - אני מאמין באמונה שלמה שהבורא יתברך שמו הוא ראשון והוא אחרון:

ה - אני מאמין באמונה שלמה שהבורא יתברך שמו לו לבדו ראוי להתפלל, ואין ראוי להתפלל לזולתו:

- ו - אָנִי מֵאָמִין בְּאֱמוּנָה שְׁלֵמָה שְׁכָל דְּבָרֵי נִבְיָאִים אָמַת :
- ז - אָנִי מֵאָמִין בְּאֱמוּנָה שְׁלֵמָה שְׁנִבּוֹאָת מֹשֶׁה רַבְּנוּ עָלֵינוּ הַשְּׁלוֹם הִיְתָה אֱמֶתִית, וְשֶׁהוּא הָיָה אָב לְנִבְיָאִים, לְקוֹדְמִים לְפָנָיו וְלִבְּאִים אַחֲרָיו :
- ח - אָנִי מֵאָמִין בְּאֱמוּנָה שְׁלֵמָה שְׁכָל הַתּוֹרָה הַמְצוּיָה עִתָּה בְּיַדֵּינוּ הִיא הַנְּתוּנָה לְמֹשֶׁה רַבְּנוּ עָלֵינוּ הַשְּׁלוֹם :
- ט - אָנִי מֵאָמִין בְּאֱמוּנָה שְׁלֵמָה שְׁזֹאת הַתּוֹרָה לֹא תֵּהָא מְחֻלָּפֶת וְלֹא תֵּהָא תּוֹרָה אַחֲרֵת מֵאֵת הַבּוֹרָא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ :
- י - אָנִי מֵאָמִין בְּאֱמוּנָה שְׁלֵמָה שֶׁהַבּוֹרָא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ יוֹדֵעַ כָּל מַעֲשֵׂה בְּנֵי אָדָם וְכָל מַחֲשָׁבוֹתָם, שֶׁנֶּאֱמַר הֵיטֵר יַחַד לְבָם הַמְּבִין אֶל כָּל מַעֲשֵׂיהֶם :
- יא - אָנִי מֵאָמִין בְּאֱמוּנָה שְׁלֵמָה שֶׁהַבּוֹרָא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ גּוֹמֵל טוֹב לְשׂוֹמְרֵי מִצְוֹתָיו וּמַעֲנִישׁ לְעוֹבְרֵי מִצְוֹתָיו :
- יב - אָנִי מֵאָמִין בְּאֱמוּנָה שְׁלֵמָה בְּבִיאַת הַמָּשִׁיחַ, וְאִם עַל פִּי שְׂיִתְמַהֲמָהּ, עִם כָּל זֶה אַחֲפָה לוֹ בְּכָל יוֹם שְׂיִבּוֹא :
- יג - אָנִי מֵאָמִין בְּאֱמוּנָה שְׁלֵמָה, שֶׁתְּהִיָּה תַּחֲתֵי הַמַּתִּים בְּעֵת שְׂיַעֲלֶה רְצוֹן מֵאֵת הַבּוֹרָא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ וְיִתְעַלֶּה זְכָרוֹ לְעַד וּלְנֶצַח נְצָחִים.
- וְהָרַב הַקָּדוֹשׁ מִצְאֵנֵנוּ זִ"ע בְּעַל "דְּבָרֵי חַיִּים" הִיָּה אוֹמְרָם כְּמָה פְּעָמִים בְּיוֹם בְּקוֹל רַעַשׁ גָּדוֹל, וְאֵיתָא מִצְּדִיקִים שְׁזֵה מְסַגֵּל לְפָרְנֶסָה בְּנֶקֶל, כִּי מִי שְׂיֵשׁ לוֹ אֱמוּנָה פְּשוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, הַקָּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא זָן וּמְפָרְנֵס אוֹתוֹ בְּקִלּוֹת.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי,  
שְׂאֵנִי מִבְּקָשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֶדְךָ תְּמִיד, שֶׁתְּהִיָּה לְךָ הַצְּלָחָה מְרֵבָה, וּבְכָל  
אֲשֶׁר תִּפְנֶה, תִּשְׁפִּיל וְתַצְלִיחַ.

הַמְּאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

## שׁ

### אִם יֵשׁ תְּפִלָּה, מְדוּעַ צְרִיכִים כָּל מֵינֵי סְגֻלוֹת?

#### שְׂאֵלָה:

**מֵאת יִשְׂרָאֵל:** שְׁלוֹם וְרִפּוּאָה שְׁלֵמָה לְצַדִּיק. כִּיצַד צְרִיכִים  
לְהִתִּיחַס לְכָל מֵינֵי סְגֻלוֹת, אֲמֵתִיּוֹת כְּגוֹן מִרְבֵּנוּזׁ ל״ל אִו מְשָׂאָר  
צַדִּיקִים? כִּי לְכַאוֹרָה, מְדוּעַ צְרִיכִים סְגֻלוֹת, הֲלֹא רְבֵנוּזׁ ל״ל  
לְמַד אוֹתֵנוּ שֶׁהֶעֱקָר הוּא רַק תְּפִלָּה, לְהִתְפַּלֵּל עַל כָּל דְּבָר  
וּלְבַקֵּשׁ בְּרַחֲמִים וְתַחֲנוּנִים מֵהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אֲךָ מִצַּד שְׁנֵי אֲנוּ  
רוֹאִים שְׁגָם רְבֵנוּזׁ ל״ל נִתֵּן לָנוּ סְגֻלוֹת עַל כְּפֹה דְבָרִים. אֲשַׁמַּח  
לְבֹאוֹר הָעֵנִי, תּוֹדָה רַבָּה.

#### תְּשׁוּבָה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר בְּמִדְבָּר, כ״ט אֵיר ה'תשע״ב.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל יִשְׂרָאֵל, גְּרוּ וְאֵיר.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מְכַתְּבְךָ.

תְּשׁוּאוֹת חֵן לְךָ עַל הַתְּפִלוֹת שֶׁאַתָּה מִתְפַּלֵּל עַל רְפּוּאָתִי וְהַחֲלָמָתִי  
הַמְהִירָה, יַעֲזֹר הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שְׁכָל הַתְּפִלוֹת שֶׁלְךָ תִּתְקַבְּלֶנָה  
לְרַחֲמִים וּלְרִצּוֹן לְפָנַי אֲדוֹן כָּל.

בּוֹדְאֵי הַכָּל בְּתַפְלָה, וְאֵין דְּבָר יוֹתֵר חָשׁוּב מִתְּפִלָּה, כְּמֵאֲמָרָם



ז"ל (ויקרא רבה פרשה ל' סימן ג') בדורות הללו שאין להם לא מלך ולא נביא לא כהן ולא אורים ותומים ואין להם אלא תפלה זו בלבד אמר דוד לפני הקדוש-ברוך-הוא רבנו של עולם אל תבזה את תפלתם. (תהלים קב, יט): "תכתב זאת לדור אחרון" - מכאן שהקדוש-ברוך-הוא מקבל השבים, "ועם נברא יהלל ית" - שהקדוש-ברוך-הוא בורא אותן בריה חדשה.

עם כל זאת יש גם ענין של סגלות, ואמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן כא): ענין הסגלה שעושים לרפואה, אף-על-פי שאין הטבע מחייב שיהיה זה לרפואה, אף-על-פי-כן הדבר הזה מסגל לרפואה, וזה למעלה מהטבע, שאין השכל האנושי מבין את זה.

הרי שלף לפניך שיש דבר כזה של עניני סגלות, וכן כל ספר המדות מלא עם סגלות שרבנו ז"ל נתן לנו, ועל כל פרט ופרט יש סגלה נפרדת. בודאי צריכים לקיים את זה בתמימות ופשיטות ובאמונה ובאמונת חכמים, ותתקיים הסגלה, כי הכל תלוי כפי האמונת חכמים שיש לו כזה שנתן לו את הסגלה וזה ברור.

וענין הסגלה זה למעלה מהשכל, כמובא (קהלות יעקב ערך סגלה) סגלה הוא מלשון סגול שהם מג' ראשונות, הינו כתר חכמה בינה וכו', עין שם. כי הסגלה באה ממקום עליון מאד, ולכן יש דבר כזה של סגלה, וגם עצם התפלה זו סגלה, יעזר הקדוש-ברוך-הוא שתהיה לה ישועה מן השמים.

המאחל לה ברכה והצלחה מן השמים...

## ש.א.

### האם מתר להפסיק לקדיש או קדשה באמצע תקון הכללי?

#### שאלה:

מאת אליהו: שלום רב. הבנתי שיש ענין לקרוא את התקון הכללי ברצף ללא הפסק ודבור באמצע. האם אדם שענה לקדיש או קדשה וכדומה בין המזמורים או בין הפסוקים של התקון הכללי, צריך לחזור שוב מההתחלה של התקון הכללי?

#### תשובה:

בעזרת השם ותבריך, יום שני לסדר במדבר, כ"ט איר ה'תשע"ב

שלום וברכה אל אליהו, נרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

בודאי מה טוב ומה נעים כשאומרים את התקון הכללי ולא מפסיקים באמצע עם כלום, ולכן על פי רב אומרים אנשי שלומנו את העשרה מזמורי תהלים שהם התקון הכללי, תכף ומיד אחר "עלינו", וכך אין באמצע הפרעות של שמיעת קדיש או ברכו או קדשה וכו', וזה הכי טוב ככה. עם כל זאת כשאחד אומר את התקון הכללי, ושומע באמצע קדיש או קדשה או ברכו, בודאי צריך לענות וכו', ולכן העצה היעוצה לומר את זה בזמן ובמקום שלא תהיינה לו הפרעות שהוא יצטרך להפסיק וכו'.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי,

שְׁאֲנִי מִבְּקֵשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֵדֶךָ תָּמִיד, שְׁתַּהֲיֶה לְךָ הַצְּלָחָה מְרֻבָּה, וּבְכָל  
אֲשֶׁר תִּפְנֶה, תִּשְׁכֵּיל וְתִצְלִיחַ.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

## ש.ב.

**מְתִי יִתְקַבְּצוּ לְאַרְץ יִשְׂרָאֵל כָּל הַיְהוּדִים שְׁבָחוּץ לְאַרְץ?**

**שְׁאֵלָה:**

**מֵאֵת אֲרִיאֵל:** יְהִי רְצוֹן שְׁהַשֵּׁם יִשְׁלַח לָכֶם רְפוּאָה שְׁלָמָה,  
אֲנַחְנוּ חַיִּיבִים לָכֶם הַרְבֵּה תוֹדָה. בְּתוֹרָה הַקְּדוּשָׁה מְזַכֶּרֶת אֵין  
סֹפֵר פְּעָמִים מִצּוֹת יְשׁוּב אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וּבְמִיחָד בְּסִפְרֵי רַבְּנֵינוּ,  
וְלָכֵן אֵינְנִי מִבִּין מִדּוּעַ הַיְהוּדִים שְׁבָחוּץ לְאַרְץ לֹא עוֹלִים לְאַרְץ  
יִשְׂרָאֵל?

**תְּשׁוּבָה:**

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר בַּמִּדְבָּר, כ"ט אִיר ה'תשע"ב

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל אֲרִיאֵל, נְרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

תְּשׁוּאוֹת חֵן לְךָ עַל הַתְּפִלוֹת שְׁאֵתָה מִתְפַּלֵּל עַל רְפוּאָתִי וְהַחֲלֵמָתִי  
הַמְהִירָה, יַעֲזוֹר הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שְׁכָל הַתְּפִלוֹת שְׁלֵךְ תִּתְקַבְּלֶנָּה  
לְרַחֲמִים וּלְרְצוֹן לְפָנַי אֲדוֹן כָּל.

אֵתָה שׁוֹאֵל שְׁאֵלָה מְאֹד מְאֹד חֲשׂוּבָה. עָלֶיךָ לְדַעַת כִּי עֲדִין מְשִׁיחַ  
צְדִקְנוּ לֹא בָּא, שֶׁהוּא יִקְבֹּץ אֶת כָּלֵל נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל אֶל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל,  
וּכְבֹּר הָאָרֶץ הָרַב הַקְּדוּשׁ מְסַטְמָר זי"ע בְּסִפְרוֹ הַקְּדוּשׁ "וִיוֹאֵל  
מִשֶּׁה", (מֵאֲמֵר יְשׁוּב אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל) בְּאֲרִיכוֹת נִפְלְאָה מְאֹד בְּעֲנִין שְׁאֵלָתְךָ

הכל כף חֲשׁוּבָה, וְכֵן יְדוּעַ שְׁהָרַב הַקְדוּשׁ מְלִיּוּבָאוּיטֵשׁ זי"ע אָף  
שְׁדַבֵּר כָּל כֶּף הַרְבֵּה מְמַשִּׁיחַ צְדָקָנוּ, עִם כָּל זֹאת הוּא לֹא עָלָה לְאַרְץ  
יִשְׂרָאֵל אֲפִלוּ לְבָקוּר, כִּי לְפִי דַעְתּוֹ מִי שְׁכָבֵר נִמְצָא בְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל,  
אֲסוּר לוֹ לַעֲזֹב אֶת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל.

עַל כָּל פָּנִים עָלִינוּ לְבַקֵּשׁ בְּכָל יוֹם וּבְכָל שָׁעָה וּבְכָל רִגְעַ עַל  
בִּיאַת מְשִׁיחַ צְדָקָנוּ, שְׁיִגְאָלֵנוּ גְאֻלַּת עוֹלָם, וְיִקְבֹּץ אֶת כָּל עַם יִשְׂרָאֵל  
מִכָּל קְצוּי תֵּבֵל וְיַחְזִירֵנוּ לְאַרְץ יִשְׂרָאֵל בְּבִנְיַן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ בְּמַהֲרָה  
בְּיָמֵינוּ אָמֵן.

הַמְּאַחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

## ש.ג.

**הָאֵם זוֹ מְצוּהָ לְהַגִּיעַ לְקִבְרַ יוֹסֵף בְּשָׁכֶם לְמִרוֹת הַסִּכָּנָה?**

**שְׂאֵלָה:**

**מֵאת מֹשֶׁה:** שְׁלוֹם לְצַדִּיק. בְּלִיל שִׁישֵׁי הָאֲחֵרוֹן (יִסוּד שְׁבִיטוֹ) נִסְעָתִי לְקִבְרַ יוֹסֵף הַצַּדִּיק בְּשָׁכֶם עִם קְבוּצָה מְאַרְגְּנָת, בְּלוּי  
מִשְׁטָרָה וְכַחוֹת הַבְּטָחוֹן. יֵשׁ כְּאֵלוֹ שְׂאוּמָרִים שְׂאֲפָשֵׁר לְלַכֵּת  
לְשֵׁם גַּם בְּזִמְנֵים שְׂאִין לוּי בְּטַחוּנִי, לְמִרוֹת שִׁישׁ בְּכָף סִכָּנָה,  
וְאִין מִמָּה לְחַשֵּׁשׁ מִשׁוּם שְׂזָכוֹת הַצַּדִּיק שׁוֹמְרֵת עַל כָּל מִי  
שְׂבָא אֵלָיו. הָאֵם זֶה נִכּוֹן? תּוֹדָה.

**תְּשׁוּבָה:**

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר בְּמִדְבָּר, כ"ט אִיר ה'תשע"ב

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל מִשָּׁה, נָרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלֵתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

זה דבר גדול מאד להיות בקברי צדיקים, כמו שאמר רבנו ז"ל (ספר המדות, אות צדיק סימן קעג) 'על ידי השתטחות על קברי הצדיקים הקדוש-ברוך-הוא עושה לו טובות אף-על-פי שאינו ראוי לכך'. ולכן אני מאד מאד שמח שזכית להיות בציון של יוסף הצדיק, ובפרט בספירה של יסוד שבסוד, שזה דבר גדול מאד מאד, עם כל זאת עלי להזהיר אותך שאסור לנסע במקומות מסכנים כאלו, אלא עם רשות ובלווי משטרה וצבא, כי אסור לסכן את עצמו בשום פנים ואפן, ומי שהולך בלי לווי ושמירה ורשות, הוא בכלל מאבד עצמו לדעת שיצא שכרו בהפסדו.

הקדוש-ברוך-הוא יעזר לך שתזכה לבקר בקביעות אצל ציוני התנאים הקדושים שבצפון, ותפעל כל מה שאתה צריך לפעל.

## ד.ש.

**האם זה בסדר לומר את התקון הכללי בעל פה  
תוך כדי נקייון הבית?**

**שאלה:**

**מאת שרה:** לרב שלום. אנו לא מפסיקים להתפלל להחלמתכם המהירה ושתבואו לארץ בקרוב. אני רגילה לקרא את התקון הכללי בעל פה בלילה תוך כדי נקייון הבית. האם זה בסדר?

**תשובה:**

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר במדבר, כ"ט איר ה'תשע"ב  
שלום רב אל שרה, תחיה.  
לנכון קבלתי את מכתבך.

תשואות חן לך על התפלות שאת מתפללת על רפואתי והחלמתי המהירה, יעזור הקדוש-ברוך-הוא שכל התפלות שלך תתקבלנה לרחמים ולרצון לפני אדון כל.

יפה מאד שאת יודעת את התקון הכללי בעל פה, וזה דבר גדול להיות רגיל לומר את העשרה מזמורי תהלים האלו, שהם עשרה מיני נגינה, ורבנו ז"ל גלה על זה נפלאות נוראות מאד, אבל מה טוב ומה נעים לומר את זה בישוב הדעת ולא בעת עבודה או עסק וכו', אז את יכולה להתבודד להקדוש-ברוך-הוא ולדבר בשפת האם שלך, ותפעלי אצלו יתברך כל מה שאת צריכה, כי אין עוד דבר יותר חשוב כמו שיחה בינו לבין קונו בשפת האם, ואת זה יכולים תמיד לקיים, כי אפשר לדבר אליו יתברך אפילו בעת עבודה וכו', בעת הליכה וטייל וכו', תמיד צריכים לזכור שהקדוש-ברוך-הוא נמצא ואין בלעדיו נמצא, והוא שומע תפלת כל פה.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

## שה.

**יש לי חרדות שהורסות לי את החיים.  
איך אני נפטרת מהן?**

**שאלה:**

**מאת רבקה:** לכבוד הצדיק שלום. אני נשואה פעם שנייה ויש לי חמשה ילדים. אני סובלת מחרדות עד כדי כך שאני מפחדת לצאת החוצה. החרדות האלו ממש הורסות לי את החיים, אני מפחדת מכל דבר ומדמינת שיקרו לי כל מיני אסונות. אני רוצה להיות אשה בריאה כדי שאוכל להצליח

בגדול הילדים ולהעניק להם כל מה שהם צריכים. מה אני יכולה לעשות כדי להפטר מהחרדות האלו?

### תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר במדבר, כ"ט איר ה'תשע"ב

שלום רב אל רבקה, תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

הדבר הראשון מה שיִרפא אותך, את צריכה לעשות כל מיני מאמצים שבעולם רק להיות בשמחה, כי בפרוש אמר רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ר"ן, חלק ב', סימן כד) שהשמחה היא רפואה על הכל, וגם חכמי הרופאים אמרו שכל המחלות והחלאים רעים באים רק מחמת חסרון השמחה, ולכן את צריכה למסר את נפשך להגיע אל שמחה, כי עם עצבות לא תגיעי אל שום מקום, ואני יודע שזה קשה לך להיות בשמחה, אבל את צריכה להכריח את עצמך רק להיות בשמחה, שזה מרפא את מחלת העצבים.

היום יש תרופות על הכל, ולכן אין שום בושש ללכת אל רופא ולקחת כדורי הרגעה, וזה בודאי יעזר לך, אל תהססי כרגע, כי את כלואה בפלא של עצמך וכו', ואת סובלת מאד מאד וכו', והילדים סובלים וכו', ובעלך סובל וכו', וכל הבית סובל וכו', ולכן אל תהססי כרגע לקחת כדורי הרגעה, והקדוש-ברוך-הוא ישלח לך רפואה שלמה בגשמיות וברוחניות גם יחד.

נא לבדוק את המזוזות בתוף הבית, כי הרבה פעמים אם משהו קורה בבית, זה סימן שהמזוזות פסולות, וזה ברור כשמש.

ועל כלם הרגילי את עצמך לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא בשפת

האם שלך, וכל מה שאת צריכה תבקשי ממנו? תברך, ותראי איך שזה יעזר לך לעבור על כל הפחדים והתחרדות שאת סובלת ועוברת.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי, שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה ובכל אשר תפני, תשכילי ותצליחי.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

## שו.

### מאלו כשריות הצדיק ממליץ לאכול?

#### שאלה:

מאת איתן: רציתי לדעת מאלו כשריות הצדיק ממליץ לאכול? שמעתי שהצדיק היה במפעל של עטרה ואמר שזו כשרות טובה, האם זה נכון? תודה רבה.

#### תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר במדבר, ב' סיון ה'תשע"ב שלום וברכה אל איתן, נרו יאיר. לנכון קבלתי את מכתבך.

בכשרות צריכים מאד מאד לשמר, כי היום כל הארץ מצפת עם טרפות ונבלות וכו' וכו', והרמב"ם כתב (באגרת תימן) תכף ומיד כשאדם אוכל טרפות ונבלות, הדם שלו נתעכר וכבר קשה לו לקבל אמונה, וידוע שאחת מהסבות שהפיצו בכל הארץ טרפות ונבלות, כדי לעקר את האמונה מנשמות ישראל, כי תכף ומיד כשאדם אוכל טרפות ונבלות, כבר קשה לו לקבל את האמונה, ולכן צריכים הרבה



רחמים לבקש את הקדוש-ברוך-הוא שלא יכשל בשום אכילת טרפות ונבלות, ואשרי מי שקונה בשר משוחטים יראים ושלמים או מבית דין מפרסם של רבנים מבהקים, כי היום צריכים להזהר, כי יש הרבה מתחזים לרבנים ומשגיחים וכו', והם קלים וריקים ופוחזים, ולא אכפת להם להכשיל את הרבים, רחמנא לשזבן, כי בני אדם מסגלים בשביל כסף למכור את הנשמה שלהם.

ולכן צריכים מאוד מאוד להקפיד בכלליות על עניני פשרות, ובפרטי פרטיות על בשר, כי זה מאוד מאוד חמור, ותכף ומיד כשאדם נכשל בזה רחמנא לשזבן, כל הצרות באות לו מזה, וזו אחת מהסבות של הערב רב שמפיצים בכל הארץ טרפות ונבלות, כדי לעקור את האמונה הבורה והמזככת מנשמות ישראל.

אני אישית הייתי במפעל "עטרה", ומאד מאד התרשמתי לטובה, הן מהשוחטים והן מהבודקים והן מהנקיון וכו', ולכן יכולים לקנות מההכשר של "בית יוסף". וכן יש הכשר מהדר של הרב לנדא שליט"א מבני ברק, ושל בד"ץ העדה החרדית ירושלים, ושל בד"ץ מחזיקי הדת של בעלזא - כל אלו יכולים לקנות.

צריכים הרבה לבקש את הקדוש-ברוך-הוא בכל יום שלא יכשל, לא הוא ולא אשתו ולא הילדים באסורי טרפות ונבלות, כי זה מאוד מאוד חמור, ורבנו ז"ל אמר (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן לז) על ידי שוחטים שאינם הגונים, על ידי זה סובלים חסרון פרנסה, וכן אמר רבנו ז"ל (ספר המדות, אות אהבה חלק ב' סימן ד') על ידי שנאת חנם נכשל בטרפות. ולכן אשרי מי שמחדיר בעצמו אהבת ישראל, ואוהב את כל בר ישראל, ומבקש ומתפלל על כלל נשמות ישראל שיחזרו בתשובה שלמה, ושלא יכשלו באכילת טרפות ונבלות, ויהיו שמורים מהכל.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

## שׁז.

**מדוע קרה אסון התאונה המחריד  
שבו נהרגה משפחה שלמה?**

## שאלה:

**מאת דור דוד:** כלנו הזדעזענו כששמענו על אסון התאונה הקשה בטבריה שבה נהרגו שמונה בני משפחה אחת ונשרפו ברכבם, ואינני מבין איך זה יתכן, הרי הילדים הקטנים לא עשו כלום ולא חטאו, ומדוע נגזר עליהם למות במיתה משנה כל כך?

## תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר במדבר, ב' סיון ה'תשע"ב

שלום וברכה אל דור דוד, נרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

אנחנו מאמינים בהקדוש-ברוך-הוא שהוא יודע מה שהוא עושה, ואין שום ספק וספק ספיקא שהכל בחשבון צדק, אפלו דברים שאנחנו לא מבינים על פי השכל הקטן שלנו, כי יכול להיות פה ענין של גלגולי נשמות וכו', או איזה תקון וכו', אין אנו יודעים כלום.

אנחנו מוצאים אצל אהרן הכהן כשנשרפו שני בניו נדב ואביהוא, כתיב (ויקרא י, ג) "ויאמר משה אל אהרן הוא אשר דבר הוי"ה לאמר בקרבי אקדש ועל פני כל העם אכבד וידם אהרן", ודרשו על זה חכמינו הקדושים (ויקרא רבה פרשה יב סימן ב) אמר רבי שמואל בר נחמן זה הדבור נאמר למשה בסניי, ולא נודע לו עד

שָׁבָא מַעֲשֵׂה לַיְדוּ, אָמַר מֹשֶׁה לְאַהֲרֹן אַחִי בְּסִינֵי נֹאמַר לִי שְׁאֲנִי עֲתִיד לְקַדֵּשׁ אֶת הַבַּיִת הַזֶּה, וּבְאָדָם גָּדוֹל אֲנִי מְקַדְּשׁוֹ, וְהָיִיתִי סָבוּר שְׁמָא אוֹ בִּי אוֹ בְּךָ הַבַּיִת הַזֶּה מִתְקַדֵּשׁ, וְעַכְשָׁו שְׁנֵי בָּנֶיךָ גָּדוּלִים מִמֶּנִּי וּמִמֶּךָ, כִּיּוֹן שֶׁשָּׁמַע אַהֲרֹן שֶׁבָּנָיו יִרְאִי שָׁמַיִם הֵן, שְׁתַּק, וְקָבַל שְׂכָר עַל שְׁתִּיקָתוֹ, וּמִנֵּיין שֶׁשְׁתַּק? שְׁנֹאמַר (וַיִּקְרָא י, ג) וַיִּדַּם אַהֲרֹן. וּמִנֵּיין שֶׁקָּבַל שְׂכָר עַל שְׁתִּיקָתוֹ? שְׁזָכָה וְנִתְיַחַד אֵלָיו הַדְּבֹר, שְׁנֹאמַר וַיְדַבֵּר הַיְיָ"ה אֶל אַהֲרֹן.

רוֹאִים מִזֶּה שֶׁיֵּשׁ זְמַן שֶׁצָּרִיכִים לִידָם וְלִשְׁתַּק, וְלֹא לִשְׂאוֹל שְׁאֵלוֹת "לֵמָּה הֵם?" "וּמָה חֲטָאוּ יְלָדִים קְטַנִּים?" יֵשׁ דְּבָרִים שְׁאֲנַחֲנוּ לֹא מְבִינִים וְאִי אֶפְשָׁר לְהַבִּין. וְלִכֵּן אֵינן לִשְׂאוֹל שְׁאֵלוֹת, וְאֵינן לְחַקוֹר שׁוּם חֻקִּירוֹת, אֲלֹא דְבַר אֶחָד אֲנַחֲנוּ צָרִיכִים לַעֲשׂוֹת - לְהִתְעוֹרֵר בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה, וְלִזְכֹּר הֵיטֵב שֶׁיֵּשׁ דֵּיין וַיֵּשׁ דֵּיין, וְאֵינן הָעוֹלָם הַפְּקָר, וְחֻכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים אָמְרוּ (פְּתוּבוֹת ל.) תְּנִי רַבִּי חֵיָא מִיּוֹם שֶׁחָרַב בַּיִת הַמְּקֻדָּשׁ אַף-עַל-פִּי שֶׁבְּטָלוּ סִנְהֶדְרֵיין אַרְבַּע מֵיתוֹת לֹא בְּטָלוּ וְכוּ', מִי שֶׁנִּתְחַיֵּב סְקִילָה - אוֹ נוֹפֵל מִן הַגַּג אוֹ חֵיָה דוֹרְסָתוֹ, וּמִי שֶׁנִּתְחַיֵּב שְׂרָפָה - אוֹ נוֹפֵל בְּדִלְקָה אוֹ נִחַשׁ מִכִּישׁוֹ, וּמִי שֶׁנִּתְחַיֵּב הַרִיגָה - אוֹ נִמְסָר לְמַלְכוּת אוֹ לְסֻטִים בְּאֵינן עָלָיו, וּמִי שֶׁנִּתְחַיֵּב חֲנֻק - אוֹ טוֹבַע בְּנֶהָר אוֹ מֵת בְּסְרוּנְכִי.

וְלִכֵּן עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד מֵאַתְּנוּ לְחֹזֵר בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה עַל כָּל עֲוֹנוֹתֵינוּ הַמְּרָבִים שְׁעָשִׂינוּ כָּל מִינֵי שְׁטִיּוֹת וְכוּ', כִּי מִי יוֹדֵעַ אִם לֹא נִקְבַּל פְּתָאוּם מִכָּה כְּזוֹ שֶׁלֹּא חָלַמְנוּ עָלֶיהָ וְכוּ' וְכוּ', וּבִזְזָה שֶׁנִּתְעוֹרֵר בְּתִשׁוּבָה וְחֻרְטָה אֲמֵתִית, וְהָיָה זֶה שְׂכָרָם וּזְכוּתָם שֶׁל הַקְּדוּשִׁים שֶׁנִּשְׁרָפוּ וְכוּ', שֶׁעַל יְדֵיהֶם נִתְעוֹרְרוּ אֲלָפִים וּרְבָבוֹת יְהוּדִים לְחֹזֵר בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה.

יֵשׁ אֲנָשִׁים שְׁעוֹשִׂים עוֹל לְשָׁנֵי, גּוֹנְבִים וְגוֹזְלִים וְכוּ', שׁוֹפְכִים דָּם שֶׁל הַזּוֹלוֹת בְּלִי לְחֻשָׁב פְּעָמִים וְכוּ', מְחַלְלִים שַׁבָּת בְּפִרְהוּסָא וְכוּ',

אוכלים טרפות ונבלות וכו', מכשילים את הרבים בכל מיני עוונות חמורים וכו', וחושבים שהכל הפקר ואין מי שיסתכל על זה, ולא יודעים שיום אחד הם ישלמו על זה מחיר גבוה, ולכן מהאסון הזה של משפחה שלמה שהיו יראים ושלמים ובעלי צדקה וחסד, שנספו באפן טראגי כזה, עלינו להתעורר מהשנה העמקה שלנו ונחזור בתשובה שלמה אל הקדוש-ברוך-הוא, ונתחיל להקפיד על שמירת שבת, ועל אכילת כשר, ולא לצער את הזולת, ומכל שכן שלא לגנוב ולעשות עול לזולת וכו', וזו הזכות תהיה לקדושים שנספו בצורה איומה כזו.

על כל פנים עליך לזכר שיש דברים שאנחנו לא יודעים וכו', ולא מבינים וכו', ואי אפשר להבין וכו', כמו שאמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן נב) שעל הקדוש-ברוך-הוא אין שום קשיות, כי בשכל הקטן שלנו יש הרבה דברים שאנחנו לא מסגלים להבין, ולכן לא כדאי לחטט אחר קשיות וספקות וכו', אלא להתחזק באמונה פשוטה בו יתברך, ולהצדיק את הדין ולומר (תהלים קמה, יז): "צדיק הוי"ה בכל דרכיו וחסיד בכל מעשיו" וכן (דברים לב, ד) "הצור תמים פעלו כי כל דרכיו משפט אל אמונה ואין עול צדיק וישר הוא".

הקדוש-ברוך-הוא שאמר לעולמו די יאמר לצרותינו די, וכבר לא נשמע שד ושבר בגבולנו, וכל עם ישראל יחזרו בתשובה שלמה אליו יתברך, והוא יגאלנו גאלת עולם בכנין בית המקדש במהרה בימינו.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

## ש.ח.

**הָאֵם מִתֵּר לִי לְהִזְמִין מִשְׁטָרָה לְבַעֲלִי אִם הוּא מִכָּה אוֹתִי?**

**שְׁאֵלָה:**

**מֵאֵת שְׁרִית:** לְכַבֹּד מוֹהֲרָא"ש שְׁלוֹם וּבְרָכָה, רְצִיתִי לְשְׂאוֹל אֶת כְּבוֹד הָרַב מֵהַ לַעֲשׂוֹת לְגַבִּי הָאֱלִימוֹת שֶׁל בַּעֲלִי כָּלִפִּי. הַיִּינוּ יַחַד אֶצֶל הַצְּדִיקָה, וְאִמְנָם חָל שְׁפוֹר, אֲבָל עֲדִין הוּא מִתְנַהֵג בְּאֱלִימוֹת. יֵשׁ לָנוּ שְׁנֵי יְלָדִים וְהֵם חֲשִׁים אֶת הָאִוִּירָה בְּבֵית, וְאֲנִי חִיָּה בְּפֶחַד שְׂאוֹלִי בַּעֲלִי יִכָּה אוֹתִי גַם לְיָדָם. הָאֵם מִתֵּר לִי לְפִי הַהֲלָכָה לְהִזְמִין לוֹ מִשְׁטָרָה בְּרַגַע שֶׁשׁוֹב יִכָּה אוֹתִי?

**תְּשׁוּבָה:**

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֹדֵר בְּמִדְבָּר, ב' סִינּוֹן ה'תשע"ב

שְׁלוֹם רַב אֶל שְׁרִית, תַּחֲיָה.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

אֲשֶׁרִי הַבֵּית שֶׁמִּתְנַהֵגִים בּוֹ עַל פִּי הַתּוֹרָה, וְשׁוֹרָה שֵׁם אֲהַבָּה אַחֲוָה וְרַעוּת וְהִבְנָה הַדְּדִית, כִּי כָּךְ אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (סוֹטָה יז.) אִישׁ וְאִשָּׁה זָכוּ שְׂכִינָה בֵּינֵיהֶן, וְאָמְרוּ (יְרוּשָׁלַיִם בְּרִכּוֹת פָּרָק ט' הַלְכָה ח') אִי אֶפְשָׁר לְאִישׁ בְּלֹא אִשָּׁה וְאִי אֶפְשָׁר לְאִשָּׁה בְּלֹא אִישׁ אִי אֶפְשָׁר לְשִׁנְיָהֶן בְּלֹא שְׂכִינָה, וּבְמִקּוֹם שֶׁהַשְׂכִּינָה נִמְצָאת שֵׁם הַבְּרָכָה מְצוּיָה, רַק שִׁיחָהּ בֵּינֵיהֶם שְׁלוֹם וְאֲהַבָּה גְּדוּלָה מְאֹד, כִּי שְׁלוֹם אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (שַׁבָּת י:) זֶה שְׁמוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְלָכֵן אִם מְכַנִּיּוֹסִים אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּתוֹךְ הַבֵּית, זֶה נִקְרָא שְׁלוֹם-בֵּית, הִינּוּ שְׁמוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּתוֹךְ הַבֵּית.

אבל אם מאבדים את השכל והדעת וכו', הינו הבעל מסכן נטרפת דעתו וכו', והוא עצבני וכו', ועל כל דבר קטן הוא מתעצבן וצורח כמו עגלה צרופה וכו', ומכל שכן כשמתפרע ונותן מכות רצח וכו', או להפך האשה מסכנה אבדה את שפיות דעתה וכו', ואין לה סבלנות, אלא על כל דבר היא מתעצבנת וצורחת וכו', וכמו שאמרו חכמינו הקדושים (תמורה טז.) אשה כיון שאין לה תבואה בתוך ביתה מיד צועקת וכו', היא מתנפלת על בעלה וכו', ומשפילה אותו וכו', או צורחת על הילדים וכו', אוי ואבוי לבית כזה שזה יותר גרוע מגיהנם וכו', כי הבית עולה באש ולהבה מרב צעקות וצרחות וכו'.

ולכן על הבעל ועל האשה לעבד על המדות שלהם, ולעשות כל מה שביכולתם לקנות את מדת הסבלנות, אשר אין לה מדה יותר יפה מזו, ואמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א' סימן קנה) שמדת הסבלנות תלויה באמונה, אם אדם מחדיר בעצמו אשר אין שום מציאות בלעדיו יתברך כלל, והכל לכל אלקות גמור הוא, ודבר גדול ודבר קטן לא נעשה מעצמו אלא בהשגחת המאציל העליון, על ידי זה הוא תמיד רגוע, לא פן אם אדם הוא כעסן ואכזר, זה מראה על גריעות מדותיו וכו'.

אוי ואבוי לבעל שמרים יד על אשתו, ונותן לה מכות, הוא פשוט רוצח וכו', וכבר שמענו לצערנו הרב לא פעם אחת שהבעל רצח את אשתו מרב הכעס שלו וכו', ולכן את צריכה לדבר אתו בצורה יפה כשאין אף אחד שומע, שאת לא מוכנה יותר לחיות ככה עמו, אם הוא יגביה ידים וכו', ואם זה יקרה עוד פעם אחת את קוראת למשטרה, כי את צריכה לדאג על הגנת עצמך, כי מי שהוא כעסן - אבד את דעתו ושפיותו לגמרי, כמו שאמרו חכמינו הקדושים (פסחים טו:) כל אדם שכוועס אם חכם הוא חכמתו מסתלקת ממנו, ואני מאד מקווה שבזה שתדברי אתו בנחת ובאהבה זה ירגיע

את כעסו, כמו שאמר החכם מכל אדם (משלי כה, טו): "בארץ אפים יפתה קצין ולשון רפה תשבר גרם".

אני מאד מבקש ממך שתתאזרי במדת הסבלנות שאין מדה יותר יפה מזו, ואפלו שזה בא לך מאד מאד קשה, זכרי מה שאמר התנא הקדוש (אבות פ"ק ה') לפום צערא אגרא, ודעי לך כשאשה עוצרת עצמה לא לכעוס וכו', בזה אפלו שהיא נמצאת במדור הקלפות וכו', היא עולה עד עולם האצילות, שהיא בטלה לגמרי אל האין-סוף ברוך-הוא, כי הכל תלוי כפי מדת הסבלנות ולא להכנס בכעס, שבדרך כלל בא מגאווה וישות, אשה צריכה לבטל את עצמה כל כלה אליו יתברך, ושלא תהיה לה שום תרעמת על בעלה, כי האשה היא חלק מבעלה, כמו שכתוב (בראשית ב, כג) "עצם מעצמי ובשר מבשרי לזאת יקרא אשה כי מאיש לקחה זאת", ולכן אשרי האשה שקנתה לעצמה את מדת הסבלנות לגבי בעלה וכו', ומוחלת לו על הכל, ומתחזקים לאהב אחד את השני, שאז השכינה תשרה בתוך הבית.

הקדוש-ברוך-הוא ששמו שלום ישרה את השלום בביתכם, ונשמע ונתבשר תמיד בשורות משמחות.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

## ש.ט.

**קשה לי שאני נמצא בכלל ואיני יכול ללמד מקצוע**

**שאלה:**

**מאת גולן:** לכבוד מוה"ר ש שלום, אני מאחל לכם רפואה שלמה מן השמים. אני לומד בכלל ברסלב, וחשבת ללמד

מקצוע כְּדִי שְׁאוּכַל לְהִתְפָּרֵן בְּכָבוֹד. לֹא מִזְמַן הֵצַע לִי שְׁדוּךְ  
עַם בַּחֲוִירָה שְׁמַחֲפֹשֶׁת בַּחֹר שְׁעוּבָד וְלוּמַד, אִךְ הָרַב שְׁלִי  
בְּכוּלָּל - יַעֲזֵ לִי לַעֲסֹק רַק בְּהִפְצָה וְלֹא לַצָּאת לַעֲבוּדָה. בְּנוֹסֶף  
קִשָּׁה לִי מְאֹד וּמִיֵּאֵשׁ אוֹתִי שְׁאִינֶנִּי מְצַלִּיחַ בְּלוּמִיד הַתּוֹרָה,  
וּבְגַלְל כָּל זֶה יֵשׁ לִי כִּבְרַת מַחֲשָׁבוֹת לַעֲזֹב אֶת הַדֵּת. אֲנִי רוֹאֶה  
שְׁהַתְּפִלוֹת שְׁלִי לֹא עוֹזְרוֹת וְאֲנִי עֲדִין בְּלִי תּוֹרָה, בְּלִי זְהוּג, בְּלִי  
רְפוּאָה וּבְלִי פְּרִנְסָה וְקִשָּׁה לִי לְהִמָּתִין עוֹד. מַה עָלַי לַעֲשׂוֹת?

### תְּשׁוּבָה:

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֹדֵר בְּמִדְבָּר, ב' סִינַי ה'תשע"ב

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל גּוֹלָן, נְרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים אָמְרוּ (אֲבוֹת פָּרָק ב') יְפָה תִלְמוּד תּוֹרָה עִם  
דֶּרֶךְ אֶרֶץ שִׁיגִיעַת שְׁנִיָּהם מְשַׁכַּחַת עֲוֹן, וְלִכֵּן אֲנִי רוֹאֶה שׁוֹם טְעוֹת  
בְּגִישָׁה הַזֹּאת שֶׁל "לְלַמֵּד וְגַם לַעֲבֹד", וְרַבְּנוּ ז"ל אָמַר (תִּי מוֹהֲר"ן  
סִימָן תְּקֵא) שְׁחָפֵץ מְאֹד שְׁתִּהְיֶה לָנוּ פְּרִנְסָה, אֶף-עַל-פִּי שְׁבִטְחוֹן גַּם כֵּן  
טוֹב מְאֹד, אֶף-עַל-פִּי-כֵן טוֹב מְאֹד כְּשִׁזְכוּיִן שִׁישׁ לוֹ מְעַמֵּד פְּרִנְסָה,  
כִּי בְּמָקוֹם עֲבוּדַת הַבְּטָחוֹן בְּמָקוֹם זֶה יַעֲשֶׂה עֲבוּדָה אַחֲרַת, כְּלוֹמַר  
כִּי אִם לֹא יִהְיֶה לוֹ מְעַמֵּד פְּרִנְסָה וְיִהְיֶה לוֹ בְּלִבּוֹל הַדַּעַת מִהַפְּרִנְסָה,  
וְיִצְטָרֵךְ בְּכָל פַּעַם לְחִזּוֹק עֲצָמוֹ בְּמִדַּת הַבְּטָחוֹן, בְּמָקוֹם זֶה יַעֲסֹק  
בְּעֲבוּדָה אַחֲרַת וְהַתְּחַזְּקוֹת אַחֲרַת בְּשָׂאֵר עֲנִינֵי עֲבוּדַת הַשֵּׁם.

וְלִכֵּן אַל תּוֹתֵר עַל הַבַּחֲוִירָה הַזֹּו, כִּי אַתָּה צָרִיךְ לְהִתְחַתֵּן, כִּי רַבְּנוּ  
ז"ל הַקְּפִיד מְאֹד מְאֹד לְהִתְחַתֵּן מִה שִׁיּוֹתֵר מִהֵרָ, כִּי כִּף אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ  
הַקְּדוּשִׁים (יְבָמוֹת סב): אָמַר רַבִּי תַנְחוּם אָמַר רַבִּי חֲנִילָאִי כָּל אָדָם שֶׁאֵין  
לוֹ אִשָּׁה שְׁרוּי בְּלֹא שְׁמִחָה בְּלֹא בְּרָכָה בְּלֹא טוֹבָה, בְּלֹא שְׁמִחָה דְכִתִּיב  
(דְּבָרִים יד, כו): "וְשִׂמְחַתְּ אֶתָּה וּבֵיתְךָ", בְּלֹא בְּרָכָה דְכִתִּיב (יִחְזָקֵאל מֵד,



ל): "להניח ברכה אל ביתך", בלא טובה דכתיב (בראשית ב, יח): "לא טוב היות האדם לבדו" במערכא אמרי בלא תורה בלא חומה, בלא תורה דכתיב (איוב ו, יג): "האם אין עזרתי בי ותושייה נדחה ממני", בלא חומה דכתיב (ירמיה לא, כא): "נקבה תסובב גבר". רבא בר עולא אמר בלא שלום דכתיב (איוב ה, כד) "וידעת כי שלום אהלך ופקדתך נוף ולא תחטא".

ולכן הדבר הראשון צריכים לעשות כל מיני השתדלות שבעולם להתחתן ולא להשאר רוך, שזה פגם גדול מאד, והוא נקרא פלג גוף, חצי גוף וכו', וכל הצרות שאדם סובל וכו', זה רק מפני שהוא רוך וכו', ולכן תשתדל קדם כל להתחתן, ואחר כך תקבע עתים לתורה, ויהיה לך עולם הבא בעולם הזה.

אסור להתיאש בשום פנים ואפן, כי רבנו ז"ל גלה לנו (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן עח) אין שום יאוש בעולם כלל, אין דבר כזה להתיאש, אתה צריך לעבד הרבה על נקדת השמחה, אשר אין למעלה מזה, ולכן אני מאד מבקש אותך שתמסר את נפשך להיות רק בשמחה, כי עם עצבות לא פועלים שום דבר, רק מסתבכים יותר ויותר, ואף שאני יודע שמרב צרות ויסורים ומרירות שעוברים עליך קשה לך להיות בשמחה, עם כל זאת אתה מרחק להכריח את עצמך עם כל הכחות רק להיות בשמחה, כי כשאדם שש ושמח שום קלפה וסטרא אחרא לא יוכלו לגשת אליו, כי הטמאה היא רק עצבות, מה שאין כן הקדשה היא רק שמחה, ובזה אדם יכול למדד את עצמו אם הוא בקדשה וכו', או אם הוא בטמאה וכו', שישתכל איך שהוא מחזק את עצמו בשמחה, כי השמחה מדביקה את האדם אל האין-סוף ברוך-הוא.

אל תגיד בשום פנים ואפן דבר כזה שאתה רואה שהתפללות שלך לא מתקבלות וכו', מאין אתה יודע את זה? אתה צריך לדעת

שְׁכַל תְּפִלָּה וְכָל תַּחֲנֻנָּה שֶׁבַר יִשְׂרָאֵל מִתְפַּלֵּל לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עוֹשֶׂה רַעַשׁ בְּכָל הָעוֹלָמוֹת, וְאִם אָדָם הֵיזָה יוֹדֵעַ מַה נַּעֲשֶׂה מִתְפַּלְתּוֹ, לֹא הֵיזָה מִפְסִיק לְהִתְפַּלֵּל אֶפְלוּ שְׁעָדִין לֹא רוֹאֶה יְשׁוּעָה, וְכִבֵּר אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (וַיִּקְרָא רַבָּה פְּרָשָׁה ל' סִימָן ג') בְּדוֹרוֹת הַלְלוּ שְׁאִין לָהֶם לֹא מֶלֶךְ וְלֹא נְבִיא לֹא כֹהֵן וְלֹא אֲנָרִים וְתוֹמִים וְאִין לָהֶם אֲלֵא תְפִלָּה זֶה בְּלִבְד אָמַר דָּוִד לְפָנַי הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם אֵל תִּבְזֶה אֶת תְּפִלָּתְךָ (תהלים קב, יט) "תִּפְתָּב זֹאת לְדוֹר אַחֲרוֹן" מִכָּאן שֶׁהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְקַבֵּל הַשְּׁבִימִים, "וְעַם נִבְרָא יִהְלֵל יְיָ" שֶׁהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בּוֹרֵא אוֹתָן בְּרִיָּה חֲדָשָׁה.

וְלִכֵּן תִּקַּח אֶת עֲצֻמָּךְ בִּיְדֶיךָ וְתַעֲבֹד עַל נִקְדַּת הַשְּׂמִימָה, וְתִרְאֶה שֶׁהַכֵּל יִסְתַּדֵּר עַל הַצַּד הַכֵּי טוֹב, הָעֵקֶר אִם הַבְּחוּרָה עָדִין מְעַנִּינָת בָּךְ, תִּכָּף וּמִיד תִּגְמַר בְּסִימָן טוֹב וּבְמִזְל טוֹב, וְנִשְׁמַע וְנִתְבַּשֵּׁר בְּשׁוֹרוֹת מִשְׂמָחוֹת.

הַמֵּאחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצֹּלְחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

## ש"י.

**יֵשׁ לִי בְּלִבּוֹלִים גְּדוֹלִים בְּעֵינַי הָאֲכִילָה וְאֲנִי אוֹבְדַת עֲצוֹת**

**שְׂאֵלָה:**

**מֵאֵת בְּתִיָּה:** תּוֹדָה רַבָּה לָכֶם עַל כֹּף שְׂאֵתֶם מִקְדִּישִׁים מְזַמְנֶכֶם עֲבוּרִי. מֵאֵז שֶׁהִתְקַרְבֵּיתִי לְבְּרִסְלָב רָאִיתִי שְׂנוּיִים גְּדוֹלִים וּמִשְׁמַעוֹתִיִּים בְּחַיִּי, וְלֹאט לֹאט הִתְחַלֵּיתִי לְהִרְגִישׁ אֶת הַנוֹכְחוֹת שֶׁל הַשֵּׁם בְּחַיִּי הַיּוֹמִיּוֹם שְׁלִי. אֲנִי מִתְמוֹדֶדֶת עִם הַרְבֵּה רִגְשׁוֹת שְׁלִילִיִּים שְׁעוֹלִים בִּי, אֲבָל בְּמִשְׁךְ הַזְּמַן אֲנִי לוֹמֶדֶת לָאֵהֵב אֶת עֲצָמִי וְלִמְצֹא אֶת הַנִּקְדוּת הַטּוֹבוֹת שְׁלִי. הַבְּעִיָּה שְׁלִי הִיא שֶׁכִּשְׂאֵנִי רוֹצֶה לְבָרַח מִהַמְצִיאוֹת וְלְהִרְגִיעַ

את עצמי, אני בורחת לאכילת דגרים מתוקים כמו עגות ושוקולדים ואני במעגל קסמים שאי אפשר לצאת ממנו - אחרי שאני אוכלת אני כועסת על עצמי נזרא למה אכלתי, ואז אני אוכלת שוב מתוך יאוש למה אני לא יכולה לשלוט בעצמי. בנוסף, אני מאד מתסכלת מכך שאני לא מצליחה להתמיד בדיאטה ובפעילות גופנית.

שמעתי שאי אפשר לשבר מדה רעה, כי הנסיון לשבר אותה, רק מחזק אותה, וגם למדתי שכל פי תורת החסידות לא נלחמים עם החטף, אלא מוסיפים עוד ועוד אור ומפילא החטף נעלם. מצד אחד אני מבינה שיהודי צריך להלחם עם התאוה שלו, ולנצח אותה, ומצד שני אני מבינה שאסור לאדם לדחוק את עצמו יותר מדי. אני כל כך מבלבלת ולא יודעת מה לעשות עם עצמי וכל השלוח הפנימית נעלמת בגלל הדלקה הזו. אנא נסו להסביר לי כיצד עלי לנהג, כי אני כמעט יוצאת מדעתי. תודה.

### תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר במדבר, ב' סיון ה'תשע"ב

שלום רב אל בתיה, תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

רבנו ז"ל אמר (שיחות הר"ן, סימן נא) כנגד התאוות המטרידים את האדם, באמת אין נמצא שום תאוה כלל, כי אכילה ושתיה הוא הכרח לקיום הגוף וכו', רק שצריכים להתנהג בהם בקדשה ובטהרה, והשכל של אדם יכול לעמד כנגד כל התאוות, כי הקדוש-ברוך הוא "יהיב חכמתא לחכימין" (דניאל ב, כא) כי יש לכל אחד חכמה במח, רק שצריכים להוציאם מכח אל הפעל, ובזה השכל לבד שיש לכל אחד בכח חכמתו, דהינו מה שיש לו מעצם בריאתו,

מִלְבַּד מַה שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מוֹסִיף לְתֵן חֲכָמָה לְחַכִּימִין, בְּכַח חֲכָמָתוֹ לְבַד יִכּוֹל גַּם כֵּן לְעַמֵּד כְּנֶגֶד הַתְּאוּוֹת, וְאֶפִּילוֹ מִי שֶׁכָּבַר נִמְשָׁךְ אַחַר תְּאוּוֹת עוֹלָם הַזֶּה וְעָבַר מַה שֶׁעָבַר וְנִפְגַּם שְׁכָלוֹ וְנִתְבַּלְבַּל וְנִתְמַעַט, אָף-עַל-פִּי-כֵן בְּמַעַט מַעַט שְׁכָל הַנִּשְׁאָר יִכּוֹל גַּם כֵּן לְעַמֵּד, וְאֶפִּילוֹ נִקְדָּה אַחַת מִן הַשְּׁכָל יִכּוֹלָה לְעַמֵּד כְּנֶגֶד כָּל הָעוֹלָם עִם הַתְּאוּוֹת, וּבְכָל מְקוֹם שֶׁהוּא, יִכּוֹלִין לְהִיּוֹת סְמוּכִין לְשֵׁם יִתְבָּרַךְ.

וְלָכֵן אֲנִי לֹא יוֹדֵעַ לְמָה אֶת צְרִיכָה לְבַלְבֵּל אֶת עֲצֻמְךָ מֵעַנִּין תְּאוּוֹת אֲכִילָה? אָדָם מְכָרַח לְאֹכּוֹל, אָבָל הָעֶקֶר לְאֹכֵל מְאֹכְלִים בְּרִיאִים, וְלֹא עֲגוּת וְכוּ' וְכוּ', שְׁזֵה סֵם הַמּוֹת לְבְרִיאוֹת שֶׁל אָדָם, וּמִשְׁמִין וְכוּ', וְלָכֵן לְמָה אֶת צְרִיכָה לְהַכְנִס בְּלַחֵץ? רַבְּנּוּ ז"ל אָמַר (סֵפֶר הַמִּדּוֹת, אוֹת דַּעַת סִימָן ד') מְזוֹנּוֹתָיו שֶׁל אָדָם מוֹלִידִין טְבַע בְּאָדָם לְפִי טְבַעַם, וְלָכֵן צְרִיכִים לְאֹכֵל רַק מְאֹכְלִים בְּרִיאִים, וְלֹא אַחַר שֶׁאֲכַלְתָּ מַה שֶׁאֲכַלְתָּ, אֶת נִכְנֶסֶת בְּכַעַס עַל עֲצֻמְךָ וּבְזוּהָ בְּעֲצֻמוֹ אֶת הוֹרְסֵת אֶת הַבְּרִיאוֹת שֶׁלָּךְ, כִּי כָּךְ אָמַר רַבְּנּוּ ז"ל (סֵפֶר הַמִּדּוֹת, אוֹת כַּעַס סִימָן יד) כַּעַס אַחַר אֲכִילָה מְזִיק מְאֹד.

וְלָכֵן לְדַעַתִּי תַפְסִיקִי לְדַאֵג וּלְהַכְנִס בְּלַחֵץ, שְׁזֵה לֹא מְבִיא אוֹתָךְ לְשׁוּם דָּבָר, וְאָדָם צְרִיךְ לְאֹכֵל שִׁיְהִיָּה לוֹ כַּח לְעַבֵּד אֶת הַבוֹרָא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ, וַיְכּוֹלִים לְהַפְּךָ אֶת הָאֹכֵל לְקַדְשָׁהּ, וְכִמּוֹ שֶׁאָמַר רַבְּנּוּ ז"ל (לְקוּטֵי מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן סב) שֶׁדִּיקָא בְּעֵת הָאֹכֵל אִזְ דִּיקָא נַעֲשֶׂה יַחֲוֵד קוֹדֵשׁא בְּרִיךְ הוּא וְשְׁכִינְתִּיהָ, וְלָכֵן לְמָה אֶת צְרִיכָה לְבַלְבֵּל אֶת עֲצֻמְךָ מִדְּבָרִים כָּאלוֹ?  
?

לְדַעַתִּי אֶת צְרִיכָה לְעַבֵּד הַרְבֵּה עַל נִקְדַּת הַשְּׂמֻחָה, כִּי תִכְףּ וּמִיד כְּשֶׁתִּהְיֶי שְׂמֻחָה וְעַלִּיזָה כְּבָר לֹא תִהְיֶינָה לָךְ שׁוּם בְּעִיּוֹת, וְלֹא תִחְשְׁבִי מִתְּאוּוֹת אֲכִילָה וְכוּ', וְלֹא תִכְעָסִי עַל עֲצֻמְךָ וְכוּ', וְהַכֵּל הֶבֶל וְרַעוּת רוּחַ, כִּי כְּשֶׁאָדָם הוּא בְּעֲצָבוֹת וּבְמִרְרוֹת וּבְדַכְאוֹן, אִזְ בָּאוֹת אֵלָיו כָּל הַמַּחְשְׁבוֹת הַמְבַלְבְּלוֹת וְהוֹרְסוֹת לוֹ אֶת הַבְּרִיאוֹת, וְלָכֵן אֲנִי מְאֹד מְבַקֵּשׁ אוֹתָךְ שֶׁתִּמְסְרִי אֶת נַפְשְׁךָ לְהִיּוֹת רַק בְּשְׂמֻחָה, כִּי עִם

עצבות לא פועלים שום דבר, רק מסתבכים יותר ויותר, ואף שאני יודע שמרב צרות ויסורים ומרירות שעוברים עליך קשה לך להיות בשמחה, עם כל זאת את מוכחת להכריח את עצמך עם כל הכחות רק להיות בשמחה, כי כשאדם שש ושמח, שום קלפה וסטרא אחרא לא יכולים לגשת אליו, כי הטמאה היא רק עצבות, מה שאין כן הקדשה היא רק שמחה, ובזה אשה יכולה למדד את עצמה אם היא בקדשה וכו', או אם היא בטמאה וכו', שתסתכל איך שהיא מחזקת את עצמה בשמחה, כי השמחה מדביקה את האדם אל האינסוף ברוך-הוא.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי, שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה ובכל אשר תפני, תשכילי ותצליחי.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

## שיא.

**פתחנו סניף "היכל הקדש" בברזיל.  
מה עלינו לעשות כדי להצליח?**

**שאלה:**

**מאת אברהם:** שלום וברכה לרב היקר שלנו. אני גר בברזיל ויש לנו כאן קהלה קטנה של בעלי תשובה. היינו ביבנאל והיה לנו הפבוד לדבר עם מוהרא"ש הצדיק הגדול. תורתכם מהוה לנו השראה גדולה ובזכותה החלטנו לפתח "היכל הקדש" בברזיל כדי להפיץ את תורתו של הצדיק גם כאן. פתחנו גם אש"ל אברהם - מטבח כשר, שמגיש אכל חפשי לכלם כפי שראיתי שהקמתם שם ביבנאל. אני רוצה שכבודו

יְדַרְיָךְ אוֹתָנוּ כִּי צַד לַעֲשׂוֹת אֶת הַדְּבָרִים כָּאֵן בְּבִרְזִיל, וְנִשְׁמַח  
אִם הָרַב יוֹכֵל לְשַׁמֵּר אֶתְנוּ עַל הַקָּשֶׁר כִּדִּי שְׂנוּכֵל לְהַצְלִיחַ  
בְּפָרוּיֶקֶט הַחֲשׁוּב שְׁלָנוּ. תּוֹדָה עַל תְּשׁוּמַת הַלֵּב וְשְׁלוֹם לָכֶם,  
אֲבָרְהֶם מְבִרְזִיל.

### תְּשׁוּבָה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר בַּמִּדְבָּר, ב' סִינן ה'תשע"ב

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל אֲבָרְהֶם, נְרוּ יֶאֱיִר.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

אֵינן אֶתָּה יְכוֹל לְתַאֵר וּלְשַׁעַר אֶת גְּדֹל הַשְּׂמִיחָה שֵׁישׁ לִי שֶׁפִּתְחָתָּ  
סִנִּיף "הֵיכַל הַקֹּדֶשׁ" בְּבִרְזִיל. יְדוּעַ שְׂרַבְנוּ ז"ל אָמַר (לְקוּטֵי מוֹהַר"ן, חֶלֶק  
א', סִימָן נט) שֶׁהַצְּדִיק בּוֹנֵה "הֵיכַל הַקֹּדֶשׁ" וּמִקְרָב נִפְשׁוֹת לְהַקְדוּשׁ-  
בְּרוּךְ-הוּא, וְלִכֵּן תִּתְחַזְּקוּ בְּלָכֶם יַחַד, כִּי אֵינן עוֹד דְּבָר יוֹתֵר חָשׁוּב  
בְּחַיֵּי יוֹם כְּמוֹ מֵדַת הַהִתְחַזְּקוֹת, כִּי בְּזֶה הָעוֹלָם עוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד  
מֵה שְׂעוּבֵי צְרוּת וְיִסּוּרִים מְרִירוֹת וּמְכַאֲבִים, וְאֲשָׁרִי מִי שֶׁמִּתְחַזֵּק  
וּמִתְחַזֵּק אַחֲרֵים, וְלִכֵּן תִּרְאוּ לְקָרֵב עוֹד יְהוּדִים, אֲשֶׁר זֶה הַדְּבָר הַכִּי  
חָשׁוּב אֶצְלוֹ יִתְבָּרַךְ, כַּמּוּבָא בְּזִהַר (תְּרוּמָה קכח:) תָּא חֲזִי, כָּל מֵאֵן  
דְּאֶחֱיד בִּידָא דְּחִיִּיבָא, וְאֲשֶׁתְּדַל בֵּיהּ לְמִשְׁבַּק אַרְחָא בִּישָׂא, אִיהוּ  
אֶסְתְּלַק בְּתַלְתַּת סְלוּקִין, מַה דְּלֵא אֶסְתְּלַק הַכִּי בַר נֶשׁ אַחְרָא. גְּרִים  
לְאֶכְפִּיָּא סְטָרָא אַחְרָא, וְגִרִים דְּאֶסְתְּלַק קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בִּיקְרִיָּה,  
וְגִרִים לְקִיִּמָּא כָּל עֲלָמָא בְּקִיּוּמִיהּ לְעֵילָא וְתַתָּא. וְעַל הַאי בַר נֶשׁ  
כְּתִיב, בְּרִיתִי הִיְתָה אֶתּוֹ חַיִּים וְהִשְׁלוּם. וְזָכִי לְמַחְמֵי בְּנִין לְבָנוּי,  
וְזָכִי בְּהַאי עֲלָמָא, וְזָכִי לְעֲלָמָא דְּאֶתִּי. כָּל מְאִרֵי דִּינִין, לֹא יִכְלִין  
לְמִידָן לִיהּ, בְּהַאי עֲלָמָא וּבְעֲלָמָא דְּאֶתִּי. עָאֵל בְּתַרִּיסַר תְּרַעֵי, וְלִית  
מֵאֵן דִּימְחִי בִּידֵיהּ, וְעַל דָּא כְּתִיב, (תְּהִלִּים קיב, ב) גְּבוּר בְּאָרְץ יְהִיָּה זְרַעו  
דּוֹר יִשְׂרָאֵל יְבוֹרֵךְ, הוּן וְעֵשֶׂר בְּבֵיתוֹ וְצַדִּיקְתוֹ עוֹמְדַת לְעַד, זְרַח בַּחֲשׁוֹךְ  
אוֹר לְיִשְׂרָאֵל וְגו'.

וּבְזֶה שֶׁפִּתְחָתָם גַּם מְקוּם לְאֹכֹל, וְלִתְת לְכָל הָרַעֲבִים לְאֹכֹל וְלִשְׁתוֹת, אֵין לְמַעַלָּה מִמְצוּהָ זוֹ, כִּי זוֹ הַצְדָּקָה הָעוֹלָה עַל כָּל הַצְדָּקוֹת, כְּמֵאמְרָם ז"ל (בְּבֵרָא בְּתָרָא ט). אֵין בּוֹדֵקִין לְמִזְוֹנוֹת, הֵינּוּ בְּכָל דְּבָר יְכוּלִים לְרַמְאוֹת בְּנֵי אָדָם וְכוּ', אֲכָל אִם בָּא אֶחָד וְהוּא רָעַב וְצָמָא, שָׁמָּה הוּא לֹא יְכוּל לְרַמְאוֹת אוֹתָהּ, כִּי מִי שֶׁבִּאָמַת רָעַב אוֹ צָמָא הוּא יֹאכֵל וְיִשְׁתֶּה, וּמִי שֶׁלֹּא רָעַב וְצָמָא הוּא לֹא יֹאכֵל וְלֹא יִשְׁתֶּה, וְלִכֵּן אֵין צְדָקָה יוֹתֵר גְּדוּלָּה מִלִּתְת לְאֹכֹל לְרַעֲבִים וְצָמָאִים, וְזֶה דְּבָר חָשׁוּב מְאֹד מְאֹד, כִּי הָעוֹלָם בְּנוֹי רַק עַל חֶסֶד, כְּמֵאמְרָם ז"ל (יְלִקוּט תְּהֵלִים רְמֵז תַּתְּלוּ) אָמַר רַבִּי סִימוֹן בְּשַׁעָה שֶׁבָּא הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְבָרָא אָדָם הָרָאוּשׁוֹן, נַעֲשׂוּ הַמְּלָאכִים כְּתוֹת כְּתוֹת, מִהֶם אוֹמְרִים יְבָרָא וּמִהֶם אוֹמְרִים אֵל יְבָרָא, חֶסֶד אוֹמֵר יְבָרָא שֶׁהוּא גּוֹמֵל חֶסְדִּים; וְאֶצְלוּ יִתְבָּרַךְ מְאֹד מְאֹד חָשׁוּב חֶסֶד, כְּמֵאמְרָם ז"ל (יְלִקוּט הוֹשַׁע רְמֵז תַּקְכַּב) אָמַר הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא חָבִיב עָלֵי חֶסֶד שֶׁאַתֶּם גּוֹמְלִים זֶה לְזֶה יוֹתֵר מִכָּל הַזְּבַח שֶׁזֶבַח שְׁלָמָה לְפָנָי אֶלֶף עוֹלוֹת, וְלִכֵּן תִּמְשִׁיכוּ בְּעַבְדוֹת הַקִּדָּשׁ הַזֶּה, וְתִצְלִיחוּ בְּגְדוּל.

תְּמִיד אַתָּה יְכוּל לְהִיּוֹת בְּקֶשֶׁר עִם הַמְּשַׁרְד שֶׁלָּנוּ בִּיבְנָאֵל, וְיַעֲזְרוּ לָךְ בְּכָל מָה שֶׁאַתָּה צָרִיךְ.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְּלָתִי, שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֶדְךָ תְּמִיד, שֶׁתְּהִיָּה לָךְ הַצְּלָחָה מְרֻבָּה, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנֶה, תִּשְׁכִּיל וְתִצְלִיחַ.

הַמְּאַחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

## שיב.

**לאחרונה תל-אביב הצפה בזרים אפריקאים,  
למה באה עלינו הרעה הזאת?**

**שאלה:**

**מאת צחי:** שלום לכבוד מוהרא"ש. ראשית ברצוני לברך את כבודו ברפואה שלמה והחלמה מהירה, ותודה רבה על כל הטובות שכבודו עושה לעם ישראל בכלל ולי בפרט. אני גר בדרום תל-אביב, ולאחרונה השכונה שלנו וגם שכונות נוספות, הוצפו בזרים אפריקאים, אשר ממררים את חיינו באלימות, גנבות, מעשי סדום בגנות ישראל ועוד רבות ונוראות. אבקש מכבודו שיסביר לנו על מה ולמה באה עלינו הרעה הזאת ובמה צריכים להתחזק כדי לבטל את הגזרה הקשה הזאת? תודה רבה וחדש טוב.

**תשובה:**

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר במדבר, ב' סיון ה'תשע"ב

שלום וברכה אל צחי, נרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

תשובות חן לך על התפללות שאתה מתפלל על רפואתי והחלמתי המהירה, יעזר הקדוש-ברוך-הוא שכל התפללות שלך תתקבלנה לרחמים ולרצון לפני אדון כל.

בלי שום ספק זה בא מפני הזלזול שמזלזלים בתל-אביב כל כך ביהדות, עד שלוחמים נגד השבת בגלוי, יש חגיות שפתוחות בשבת בריש גלי, אף שעל פי החק אסור שיהיה עסק פתוח בשבת, עם כל



זאת הם לוועגים על החזק והם פתוחים עשרים וארבע שעות בשבת, ועכשו הם לוחמים שתהיה תחבורה צבורית בשבת בתל-אביב וכו', כאלו אין להם כבר דאגות אחרות, וכעיר העברית הראשונה שהיא תל-אביב, שבה בחרו הרבה צדיקים לגור, כי לא היו שמה שום מנזר וכנסיה וכו', רוצים לעקור עכשו מהעיר הזאת את השבת לגמרי וכו'.

ולכן באה להם המכה הזו וסובלים מהם מה שסובלים, וזו רק ההתחלה וכו', כי רבנו ז"ל אמר (ספר המדות, אות מריבה סימן ב') מי שרודף את חברו, הקדוש-ברוך-הוא מביא עליו רעה כדי שישפח את חברו מלרדף אותו; על אחת כמה וכמה כל אלו שרודפים ורוצים לבטל את השבת (היו לא תהיה) הקדוש-ברוך-הוא כבר דואג שיהם יהיו עסוקים עם עצמם, וזו הסבה שבאה בתל-אביב הצרה הזו.

יעזר הקדוש-ברוך-הוא שעם ישראל יחזרו בתשובה שלמה, ותהיה אהבת ישראל שאחד יאהב את השני, ועל ידי זה ממילא יתקיים (תהלים צב, י) "כי הנה אויביך יאבדו, יתפרדו כל פעלי און".

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי, שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה, תשכיל ותצלח.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

## שיג.

### בְּמָה אֲנַחְנוּ צְרִיכִים לְהִתְחַזֵּק לְאַחַר הַטְּרַגְדֵי הַנּוֹרָאָה שֶׁקָּרְתָּה בְּטַבְּרִיָּה?

#### שְׁאֵלָה:

**מֵאֵת מִיטַל לָאָה:** לְצַדִּיק שְׁלוֹם וּבְרָכָה וּרְפוּאָה שְׁלֵמָה מִן הַשָּׁמַיִם. אֲנִי מִתְפַּלֵּל שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַחֲזִק וְיַעֲמִיד אֶת הַצַּדִּיק עַל אֵיתָנוּ וְיִזְכֶּה בְּקִרְוֵב מִפֶּשַׁע לְהַגִּיעַ לְאַרְץ יִשְׂרָאֵל וְנִזְכֶּה כָּלֵנוּ מִהֶרָה לְאוּרוֹ. רְצִיתִי לְשָׂאוֹל אֶת הַצַּדִּיק מִהַ נִתֵּן לְעִשׂוֹת וּבְמָה עָלֵינוּ לְהִתְחַזֵּק אַחֵר טְרַגְדֵי נּוֹרָאָה שֶׁבָּהּ שְׁמוֹנֵה נְפֻשׁוֹת מִמְּשֻׁפָּחָה אַחַת נִהְרָגוּ בְּמִוֶּת כָּל כֶּף קִשָּׁה, כִּשְׁהַדְרָדְרוּ עִם מְכוֹנֵיתָם לְוַאדִּי וְנִשְׁרְפוּ חַיִּים?

#### תְּשׁוּבָה:

בְּעִזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֹדֵר בַּמִּדְבָּר, ב' סִינּוֹן ה'תשע"ב  
שְׁלוֹם רַב אֶל מִיטַל לָאָה, תַּחֲוִיָּה.  
לְנַכּוֹן קַבְּלֵתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

תְּשׁוּאוֹת חַן לְךָ עַל הַתְּפִלוֹת שֶׁאֵת מִתְפַּלֵּל עַל רְפוּאָתִי וְהַחֲלֵמָתִי הַמְּהִירָה, יַעֲזֹר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שֶׁכָּל הַתְּפִלוֹת שֶׁלְּךָ תִּתְקַבְּלֶנָה לְרַחֲמִים וּלְרִצּוֹן לְפָנַי אֲדוֹן כָּל.

הַדְּבָר הָרֵאשׁוֹן אֲסוּר לְהִתְרַחֵק אַחֲרָיו יִתְבָּרַךְ בְּשׁוֹם פְּנִים וְאֶפֶן, כִּי אֲנַחְנוּ לֹא יוֹדְעִים כְּלוּם, וְאֵף אֶחָד לֹא יְכוּל לְהַגִּיד אוֹ לְהַסְבִּיר עַל מַה זֶה קָרָה, וּבִפְרָט כְּפִי שֶׁמְסַפְּרִים הֵם הָיוּ בְּעֵלֵי חֶסֶד גְּדוֹלִים, וְעִזְרוּ לְכָלֵם, וּמְסָרוּ נַפְשָׁם בְּשִׁבִיל הַזּוּלָּת, וְלָכֵן אֵין לְשָׂאוֹל שְׁאֵלוֹת לְמָה זֶה הִגִּיעַ וְכוּ'.

מה שכן יכולים ללמד מזה, שאנחנו צריכים מאד להתחזק באמונה פשוטה בו יתברך, לידע אשר הוא יתברך מנהיג את עולמו בחסד וברחמים בצדק ובמשפט, ודבר גדול ודבר קטן לא נעשה מעצמו אלא בהשגחת המאציל העליון, עד כדי כך שאמרו חכמינו הקדושים (חלין ז:): אין אדם נוקף אצבעו מלמטה אלא אם כן מכריזין מלמעלה; שאדם לא מקבל מכה קטנה באצבע קטנה אם לא מכריזין על זה קדם מלמעלה.

ולכן עלינו לחזר בתשובה שלמה, ולדעת שהקדוש-ברוך-הוא מסתכל עלינו וכו', צופה ומביט על מעשינו וכו', והגיע הזמן שיפסיקו ההסתות הפרועות אחד על השני וכו', ובפרט בשם התורה וכו', כי יש אנשים שעושים מעשה זמרי ומבקשים שכוך כפנחס, ושוכחים שעל כל זה יבוא אלקים במשפט, ולכן עלינו לקחת את עצמנו בדינו ולעבד הרבה על אהבת ישראל, לאהב אחד את השני, והעקר להתחזק באהבת השם יתברך, שאמר רבנו ז"ל (ספר המדות, אות אהבה סימן ג') על ידי אהבת השם יתברך נשמר הנפש מכל פגעים רעים.

וצריכים מאד מאד להזהר בכך, ובמקום לחפש ולחטט אחר העונות אצל אחרים וכו', טוב מאד לעשות בדיקה בעצמו וכו', איך הוא מתנהג כלפי הקדוש-ברוך-הוא וכו', אסור לזרק את העוונות על זה או על זה וכו', ולהגיד שבשביל חטא זה באה הצרה הזו, או שבביל חטא אחר באה הצרה הזו וכו', הגיע הזמן שנתקור אחר העוונות של עצמנו ולא אחר עוונות אחרים, כי מי יודע מעלת נשמות ישראל? עם ישראל הם עם קדוש, ועובר עליהם כל מה שעובר וכו' וכו', ולכן לא צריכים לחטט אחר עוונות של אחרים, רק להתעורר בתשובה שלמה שאנחנו נמצאים תחת השגחתו הפרטית, ואמרו חכמינו הקדושים (כתבות ל.) תני רבי חי' מיום שחרב בית המקדש אף-על-פי שבטלו סנהדרין ארבע מיתות לא בטלו וכו', אלא דין

ארבע מיתות לא בטלו, מי שנתחייב סקילה - או נופל מן הגג או חיה דורסתו, ומי שנתחייב שרפה - או נופל בדלקה או נחש מכישו, ומי שנתחייב הריגה - או נמסר למלכות או לסטים באין עליו, ומי שנתחייב חנק - או טובע בנהר או מת בסרונכי.

ולכן כל אחד ואחד צריך לקחת את עצמו דיקא בידי, ויתעורר בתשובה, ויחטט בעצמו אם אין לו איזו שנאה נגד בר ישראל, או אם אין עושה עולות וגנבות לזולת, או אינו מציק ומצער את אחרים, כי היום יש כל מיני שקרנים רמאים צבועים שר"ץ השורץ על הארץ, הם עובדים על בני אדם וכו', הם מחטטים רק אחר הרע שאולי נמצא אצל הזולת, בשעה שבעצמם עושים כל מיני עולות וגנבות ושחיתות וכו' וכו', ולכן הגיע הזמן שכל אחד יתעורר בעצמו, ושלא יזרק את הזבל והלכלוך והאשמה על הזולת וכו', ואל יאמר בשביל חטא זה בא האסון הזה, או בשביל חטא זה בא האסון הזה וכו', אף אחד לא בשמים ולא יודע את דרכי המקום ברוך הוא יתברך שמו, אנחנו צריכים רק להצדיק את הדין ולומר (תהלים קמה, יז) "צדיק הוי"ה בכל דרכיו וחסיד בכל מעשיו" וכן (דברים לב, ד) "הצור תמים פעלו כי כל דרכיו משפט אל אמונה ואין עול צדיק וישר הוא", ועלינו להתעורר מהיום והלאה לתקן את מעשינו דיקא, ולא לדאג לתקן מעשי אחרים וכו', ואז נהיה בעלי תשובה אמתיים.

הקדוש-ברוך-הוא שאמר לעולמו די יאמר לצרותינו די, ויאמר למלאך המשחית הרף ידי מעם ישראל הקדושים והטהורים, שהם עמך בני בריתך, שמוסרים את נפשם על קדוש שמוך.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

## שׁו״ת

### איך אפשר להבדיל בין זריזות בעבודת השם לבין חפזון?

#### שאלה:

**מאת ערן:** שלום וברכה לכבוד הרב. אתם מהימים בשבילי מקור השקאה בלתי רגיל לעבודת השם, אני מודה לכם על כך, ומאחל לכם רפואה שלמה עם שאר חולי עם ישראל. אני נכסף מאד מאד לזכות לשמירת הזמן כראוי, ואחז החזיקים הכי גדולים שזכיתי לקבל מהספרים הנפלאים שלכם, ובפרט מספר שו"ת אשר בנחל, זה לא רק המכתבים עצמם, אלא שרואים מהתאריכים בראשי המכתבים איך כתבתם יום אחרי יום עשרות מכתבים לאנשים שונים בנושאים כה מגוונים, וזאת למרות כל מה שעבר עליכם מבית ומבחוץ, שזאת אני יכול רק לשער... רציתי בבקשה לשאל, איך אפשר להבדיל בין זריזות בעבודת השם, לבין חפזון המוביל לשבירת כלים ורבי אור? תודה רבה.

#### תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר במדבר, ג' סיון ה'תשע"ב

שלום וברכה אל ערן, נרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

אתה צריך לדעת שמדת הזריזות היא המדה הכי יפה, וצריכים לעשות תכף ומיד מה שצריכים לעשות, כמו שאמר רבנו ז"ל שאצלו מנהגו שתכף ומיד כשפא לו משהו לעשות הוא גומר את זה כדי שלא יתבלבל יותר מזה, ואותו דבר בכל דבר שבקדשה, תמיד הזריזות זה ענין מאד מאד חשוב, כי מדת הזריזות נצרכת

הן בגשמיות והן ברוחניות, כי רוב הצרות שעוברות על האדם, זה רק מחמת עצלות, עם כל זאת כבר אמרו חכמינו הקדושים (פסחים ג:): יש זריז ונשכר וזריז ונפסד, ומסביר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן נט) שיש דברים 'בין המצוות'; הינו שאדם צריך לחכות כדי להשלים את הכל.

ולכן צריכים בזה הרבה הרבה שכל לדעת מה כן ומה לא וכו', ואמר רבנו ז"ל (שיחות הר"ן, סימן שה) אדם צריך לדעת שיש זמנים שלא צריכים לעשות שום דבר, כמאמרם ז"ל (מנחות ט:): תנא דבי רבי ישמעאל דברי תורה לא יהיו עליך חובה ואי אתה רשאי לפטר עצמך מהם וכו', זאת אומרת מצד אחד אדם צריך להיות מאד מאד זריז, אבל מצד שני אדם צריך מאד מאד לשמור לא לדחוק את השעה, כי כל הצרות באות מחמת דחיקת השעה, ולזה צריכים הרבה שכל, ולשכל צריכים הרבה לבקש את הקדוש-ברוך-הוא.

ומוהרנ"ת ז"ל האריך מאד (לקוטי הלכות פקדון הלכה ד') שזה ענין פסח וספירה וחג השבועות, פסח - צריכים להזדרז מאד מאד ולברח ממצרים וכו', כמו כן כשאדם צריך לחזור בתשובה ולצאת מהבץ ומהלכלוך והזהמה שלו, יזדרז מאד מאד, ולהפך חג השבועות - צריכים הרבה לחכות ולא לדחוק את השעה, ולכן בפסח אסור לאכול חמץ אלא רק מצה שזה ענין של זריזות, מה שאין כן בחג השבועות מקריבים שתי הלחם דיקא חמץ, שצריכים לחכות, ובין פסח ובין חג השבועות יש ימי הספירה שצריכים לספור את הימים, לדעת שכל יום הוא יום.

והענין הוא ככה, שאדם צריך לדעת שמלא כל הארץ כבודו, והוא יתברך מנהיג את עולמו בחסד וברחמים בצדק ובמשפט, ודבר גדול ודבר קטן לא נעשה מעצמו אלא בהשגחת המאציל העליון, עד כדי כך שאמרו חכמינו הקדושים (חלני ז:): אין אדם נוקף אצבעו

מלמטה אלא אם כן מכריזין מלמעלה; שאדם לא מקבל מכה קטנה באצבע קטנה אם לא מכריזין על זה קדם מלמעלה, עם כל זאת צריכים לדעת שלא יכולים לדחוק את השעה, מצד אחד אדם צריך למשך את עצמו אל הקדוש-ברוך-הוא, ומצד שני צריך לשמר שלא יהיה רבוי אור שיביא לו שבירת הכלים וכו', שלא יוכל להחזיק מעמד, וכלי המוחין שלו ישברו וכו', ולכן צריכים חכמה עצומה, מצד אחד להזדרז, ומצד שני לשמר שלא יבוא לדחיקת השעה.

ידוע שמוהרנ"ת ז"ל בתחלת ההתקרבות בא אל רבנו ז"ל, והיתה לו בעיה שרצה ללמד הרבה וכו', ולבסוף היו לו הרבה בטולים וכו', אזי אמר לו רבנו ז"ל "מעט גם כן טוב", וזה החזיר אותו להיות מתמיד גדול מאד, כי בכל פעם אמר לעצמו מעט גם כן טוב, וכך למד מעט ואמר לעצמו שילמד עוד מעט ועוד מעט עד שנעשה מתמיד, והעצה הזו טובה לכל דבר ודבר. קדם כל בענין השמחה למה אדם לא שמח? מפני שהוא מפחד שלא יוכל להיות בשמחה כל היום מרב הצרות שעוברות עליו, ולכן הוא לא שמח, מה שאין כן אם אדם ידע שאפלו להיות קצת בשמחה, זה דבר גדול מאד מאד, כי על ידי שמחה אדם נכלל באין-סוף ברוך-הוא, על ידי זה יתעלה יותר ויותר, קדם יהיה קצת בשמחה ואחר כך עוד קצת וכו', עד שיהיה בשמחה כל היום. אותו דבר הוא עם תפלה והתבודדות, תתחיל לדבר עם הקדוש-ברוך-הוא כמה דקות, ולאט לאט כבר יהיה רבע שעה וכו' וכו', עד שתוכל לדבר כל היום וכו', ואותו דבר עם למוד התורה הקדושה, מתחילים מעט ואחר כך ממילא ממשיך ורואה שלמד הרבה וכו'.

תשואות חן לך על האחולים ועל התפלות שאתה מתפלל עבורי.

מה שעבר עלי בחיי זה בלתי אפשר להסביר לבני אדם, עם כל

זאת זכני הקדוש-ברוך-הוא לכתב כל כך הרבה, שפשוט אי אפשר לתאר איך אפלו אדם שהוא בכלל לא טרוד ויושב במנוחה, יכול לכתב כל כך הרבה וכו', אבל אני מכרח להגיד לך הכל רק מחמת העצה הזו שכתבתי לך. יעזר הקדוש-ברוך-הוא שתצית את רבנו ז"ל ואז לא תפסיד לא בעולם הזה ומכל שכן לא בעולם הבא.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי, שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה, תשכיל ותצליח.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

## שטו.

**איך אדם יכול לדעת שהוא באמת "בעל תשובה" ותשובתו התקבלה בשמים?**

**שאלה:**

**מאת שלומי:** לכבוד הצדיק הקדוש מוהרא"ש. איך אדם יכול לדעת שהוא באמת "בעל תשובה", כלומר שתקן את כל מה שחטא בשלמות ותשובתו התקבלה בשמים?

**תשובה:**

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר במדבר, ג' סיון ה'תשע"ב

שלום וברכה אל שלומי, נרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.



רַבְּנּוּ ז"ל אָמַר (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן לה) שְׁעַקֵּר הַתְּשׁוּבָה לְחֹזֵר  
 אֶל הַמָּקוֹם שֶׁבָּא מִשָּׁם, הֵינּוּ אָדָם צָרִיךְ לְהַחְדִּיר בְּעַצְמוֹ אֲשֶׁר אֵין שׁוֹם  
 מְצִיאוֹת בְּלַעֲדָיו יִתְבָּרֵךְ כָּלֵל, וְהַכֵּל לְכָל אֱלֻקוֹת גָּמוּר הוּא, וְדַבֵּר גְּדוֹל  
 וְדַבֵּר קָטָן לֹא נַעֲשֶׂה מַעֲצָמוֹ אֶלָּא בְּהַשְׁגַּחַת הַמַּאֲצִיל הָעֲלִיּוֹן, שְׁזֵה  
 רוּחַנִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֻקוֹת, וְלִשְׁם צָרִיךְ אָדָם לְחֹזֵר, זֹאת אוֹמֶרֶת תְּשׁוּבָה  
 הִיא אוֹתִיּוֹת תְּשׁוּבָה ה', כִּי יֵשׁ אַרְבָּעָה עוֹלָמוֹת אֲצִילוֹת בְּרִיאָה יְצִירָה  
 עֲשִׂיָּה, שֶׁהֵם כְּנֶגֶד שֵׁם הַיְי"ה בְּרוּךְ הוּא וּבְרוּךְ שְׁמוֹ, י' זֶה אֲצִילוֹת, ה'  
 זֶה בְּרִיאָה, ו' זֶה יְצִירָה, וְה' הַשְּׁנִיָּה זֶה עֲשִׂיָּה, וְעַל פִּי רַב כְּלָנוּ עֲשִׂינוּ  
 נִתְקַן שֶׁל עוֹלָם הָעֲשִׂיָּה מֵהָעוֹלָמוֹת הָעֲלִיּוֹנִים, זֹאת אוֹמֶרֶת, הַפְּרִדְנוּ  
 אֶת נַשְׁמוֹתֵינוּ מִשְׂרַשְׁנוּ וְכוּ', שְׁזֵה ה' הָאֲחֵרוֹנָה מִשְׁם הַיְי"ה בְּרוּךְ הוּא  
 וּבְרוּךְ שְׁמוֹ, שֶׁהִיא נִפְרָדֶת מֵאוֹתִיּוֹת י'ה'ו', וְעַקֵּר הַתְּשׁוּבָה לְהַשִּׁיב  
 אֶת הַיְי"ה אֶת חֲזָרָה, שְׁזֵה תְּשׁוּבָה ה', אוֹתִיּוֹת תְּשׁוּבָה.

כִּי אָדָם צָרִיךְ לְהַגִּיעַ לְזַכּוּף הַנְּשֻׁמָּה כָּל כּוֹף, עַד שֶׁתִּמְיֵד יִחְשַׁב  
 רַק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, שְׁזֵה הַשְּׁלֵמוֹת אֲשֶׁר אֵין שְׁלֵמוֹת אַחֲרֶיהָ, אֲבָל כְּלָנוּ  
 נִפְלְנוּ בְּמָקוֹם מְזֻהָם וּפְגוּם, עַד שֶׁרַב הַיּוֹם וְרוֹב הַלֵּילָה שׁוֹכְחִים  
 לְגַמְרֵי מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ לְצַעֲרָנוּ הָרַב, וְנִדְמָה שֶׁהַכֵּל טַבַּע מִקְרָה וּמְזֵל,  
 וְלָכֵן אִישׁ אֶת רַעְהוּ חַיִּים בְּלַעַז, וְעַקֵּר הַתְּשׁוּבָה לְחֹזֵר אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ,  
 תִּמְיֵד רַק לְחֻשָּׁב מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, וְתִכְף כַּאֲשֶׁר אָדָם מַגִּיעַ לְדַבְּקוֹת  
 כְּזֹו שֶׁהוּא חוֹשֵׁב מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, אָמַר רַבְּנּוּ ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א',  
 סימן כא) שֶׁבְּמָקוֹם שֶׁאָדָם חוֹשֵׁב שֵׁם כָּל הָאָדָם, וְאִז אָדָם תִּמְיֵד שֶׁשׁ  
 וְשִׁמַּח, כִּי מָה יֵשׁ לְהִיּוֹת בְּעַצְבוֹת וּבְמִרְרוֹת וּבְדַכְאֹן, מֵאַחַר שִׁיּוּדַעַ  
 שְׂאֵין בְּלַעֲדָיו יִתְבָּרֵךְ כָּלֵל, וְהוּא יִתְבָּרֵךְ מְחִיָּה וּמְהִיָּה וּמְקִיָּם אֶת כָּל  
 הַבְּרִיאָה כְּלָה ?

וְלָכֵן סִימָן שֶׁהוּא בְּעַל תְּשׁוּבָה אֲמִתִּי וְנִתְקַבְּלָה תְּשׁוּבָתוֹ בְּשָׁמַיִם,  
 כִּשֶׁהוּא רַק שֶׁשׁ וְשִׁמַּח תִּמְיֵד, וּמְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וּמְקַרֵּב יְהוּדִים  
 אַחֲרֵים אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, זֶה סִימָן אֲמִתִּי שֶׁנִּתְקַבְּלָה תְּשׁוּבָתוֹ בְּכָל  
 הָעוֹלָמוֹת. אֲשֶׁרִי מִי שֶׁשֶׁשׁ וְשִׁמַּח כָּל הַיּוֹם, כִּי מָה יֵשׁ לוֹ לְהַפְּסִיד,

הרי הוא מקיים מצוותיו יתברך שהם רצונו יתברך, וכן מדבר אליו יתברך, ומספר לו את כל מה שעובר עליו, וכן מקרב אחרים אל הקדוש-ברוך-הוא, אשרי לו בזה ובבא.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפלתו, שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה, תשכיל ותצלח.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

## שטז.

**האם יכול להיות שזווגי מתעכב  
בגלל שקוראים לי בשם חבה?**

**שאלה:**

**מאת יהונתן:** לכבוד קדשת הצדיק שליט"א. כלנו מאחלים רפואה שלמה לצדיק ונושאים תפלות מרבות לאבינו שבשמים שנזכה לראות את הרב בארץ הקדש. אני בן עשרים ושמונה וקשה לי מאד למצוא את הזווג שלי. ראוי לציון שביום הבֵּרית שלי קראו לי 'יהונתן' אבל כלם קוראים לי 'יוני', חוץ מההורים שלי שקוראים לי בשמי המלא. רציתי לדעת האם יכול להיות שבגלל שקוראים לי בשם חבה אני לא מוצא את הזווג שלי? והאם עלי לומר לכל האנשים שמכירים אותי לקרא לי 'יהונתן' ולא לקרא לי 'יוני'?

**תשובה:**

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר במדבר, ג' סיון ה'תשע"ב  
 שלום וברכה אל יהונתן, נרו יאיר.  
 לנכון קבלתי את מכתבך.

תשואות חן לך על התפלות שאתה מתפלל על רפואתי והחלמתי  
 המהירה, יעזר הקדוש-ברוך-הוא שכל התפלות שלך תתקבלנה  
 לרחמים ולרצון לפני ארון כל.

בענין השם שלך, 'יהונתן' זה השם שלך, ומה שקוראים לך  
 'יוני', זה שם של כנוי, אבל זה לא מה שמעכב לך את השדוכים  
 וכו'.

אתה בררן גדול, ואתה רוצה שדוך שעדין לא נברא וכו',  
 וחקמינו הקדושים אמרו (יבמות סג.) נחית דרגא נסיב איתתא, הינו  
 שאדם צריך לרדת מדרגה אחת, ואז ימצא אשה להתחתן, כי בדרך  
 כלל יש בכל אחד גאווה שטמונה אצלו וכו', והוא חושב אני צריך  
 כלה מיחדת במינה שתהיה לכל הפחות כמוני וכו', ומחמת שהיא  
 מחזיק מעצמו מאד מאד, אזי הוא לא מוצא את ה'כמוני' וכו'. נותנים  
 חכמינו הקדושים עצה, תרד מדרגה אחת, ואל תחזיק מעצמך כל  
 כך, ואז תמצא בת זוג להתחתן וכו'.

ועכשו כשאדם כל כך שבור ולא מחזיק מעצמו כלום וכו',  
 למה עדין קשה לו למצא את בת זוגו? כי עדין הוא מרגיש שהוא  
 כלום וכו', וגם לו נותנים חכמינו הקדושים עצה - נחית דרגא נסיב  
 איתתא, גם מהכלום שלך תרד מדרגה, הינו שתהיה כלום שבכלום,  
 ואז בקלות תמצא בת זוג, כי כפי הסטטיסטיקה יש הרבה יותר בנות  
 מבנים, ועקר הקשי למצוא אחד את השני, כי יש אצל שניהם גאווה  
 טמונה וכו', הוא אומר מה אני יקח את בת פלוני ממשפחה פלונית?

הם עֲנִיִּים וְכוּ', וּבְזוּיִים וְכוּ', אוֹ הִיא אוֹמֶרֶת מֵה אֲנִי יִקַּח אֶת בֶּן פְּלוֹנִי מִמְשַׁפְּחָה פְּלוֹנִית? הֵם עֲנִיִּים וְכוּ', וּבְזוּיִים וְכוּ', וְכָל אֶחָד וְאֶחָת לֹא מֵרָצִים מִמָּה שֶׁמִּצִּיעִים לָהֶם, וְכֵן מִסְתּוֹכְבִּים לְרִכְבוֹת רוֹקִים וְרוֹקוֹת.

יַעֲזֹר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שְׂיִכְנִים בָּהֶם שְׁכָל וַיִּצִּיתוּ אֶת חַכְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים לְרִדַת מְדֻרְגָה וְכוּ', וְאִזּוּ יִמְצְאוּ כָּל אֶחָד וְאֶחָת אֶת בֵּית אוֹ בֶּן זִוְגָם, וְזֶה יִקְרַב אֶת הַגְּאוּלָּה, כִּי כֵן אָמְרוּ חַכְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (גְּדִה יג): אֵין בֶּן דָּוִד בָּא עַד שְׂיִכְלוּ כָּל הַנְּשָׁמוֹת שֶׁבְּגוֹף, וְתִהְיֶינָה רַק שְׂמֵחוֹת אֶצֶל כָּל עַם יִשְׂרָאֵל.

הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלִיתִי, שְׂאֲנִי מִבְּקֵשׁ וּמִתְפַּלֵּל בַּעֲדֶךָ תָּמִיד, שְׂתִהְיֶה לְךָ הַצְּלָחָה מְרֻבָּה, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנֶה, תִּשְׁפִּיל וְתִצְלִיחַ.

הַמֵּאחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

## שׁיז.

### **מֵאֲזוּ שֶׁהִתְחַלֵּיתִי לַעֲבֹד יְרִדְתִּי מְאֹד מִבְּחִינָה רוּחֵנִית**

#### **שְׂאֵלָה:**

**מֵאֵת שְׁלוֹמִי:** בְּרִאשׁוֹנָה אֶבְרַכְךָ כְּבוֹד הָרַב בְּרִפּוּאָה שְׁלֵמָה וּבְרִיאוֹת אִיתְנָה. לִפְנֵי כִּשְׁלֹשׁ שָׁנִים הִתְחַלֵּיתִי לְהִתְחַזֵּק בְּשִׁמְרַת תּוֹרָה וּמִצְוֹת. בְּעִקְבוֹת בְּעֵינָי בְּרִיאוֹתִית נֶאֱלָצְתִּי לַעֲבֹר נִתּוּחַ בְּחִלּוֹת הַצֹּאֵר, נִכְנָסְתִּי לְנִתּוּחַ מְלֵא בְּטָחוֹן בְּהַשָּׁם, וּבְרוּךְ הַשָּׁם הַנִּתּוּחַ עָבַר בְּהַצְּלָחָה. לְאַחַר הַנִּתּוּחַ לֹא עָבַדְתִּי בְּמִשְׁרַ שְׁנָתִים וּבְזָמַן הַזֶּה לֹא עָזַבְתִּי אֶת הַסֵּפֶר, וְכָל הַיּוֹם הֵייתִי לוֹמֵד וּמִתְחַזֵּק. לִפְנֵי שְׁנָה חֲזַרְתִּי לַעֲבוֹדָה וּמֵאֲזוּ אֲנִי מוֹדְדֵר בְּאַמוּנָה, אֲנִי לֹא מִצְלִיחַ לְשָׁמֵר אֶת הָעֵינַיִם וְאֶת

הַבְּרִית, הַבֵּית שְׁלִי מִתְפָּרַק וְאֲנִי לֹא מִצְלִיחַ אֶפְלוּ לְהִתְקַרֵּב  
לְדַרְגָּה הַרוּחָנִית שְׁבָה הָיִיתִי לִפְנֵי שָׁנָה. אֲנִי כֹתֵב לָךְ  
בְּדַמְעוֹת שְׁלִישׁ, כִּי אֲנִי מִרְגִּישׁ אֲבוּד וּמִיֵּאֵשׁ מִהַמְצָב, מִחֲפֵשׁ  
חַיּוֹת וְלֹא מוֹצֵא. בְּבִקְשָׁה תִּדְרִיךְ אוֹתִי. תוֹדָה וְתוֹזֵכָה לְשָׁנִים  
רַבּוֹת בְּבְרִיאוֹת.

### תְּשׁוּבָה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֹדֵר בְּמִדְבָּר, ג' סִינַי ה'תשע"ב

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל שְׁלוֹמִי, נִרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

תְּשׁוּאוֹת חֵן לָךְ עַל הַתְּפִלוֹת שְׁאַתָּה מִתְפַּלֵּל עַל רְפוּאָתִי וְהַחֲלָמָתִי  
הַמְהִירָה, יַעֲזֹר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שְׁכָל הַתְּפִלוֹת שְׁלֹךְ תִּתְקַבְּלֶנָּה  
לְרַחֲמִים וּלְרִצּוֹן לִפְנֵי אֲדוֹן כָּל.

כָּל הַבְּעֵיָה שְׁלֹךְ זֶה רַק בְּעֵיָה אַחַת, שְׁאַתָּה לֹא שָׂשׁ וְשָׂמַח עִם  
הַנְּקֻדוֹת הַטּוֹבוֹת שֵׁשׁ בָּךְ, וְהַעֲצָבוֹת וְהַמְרִירוֹת וְהַדְּכָאוֹן שֶׁמְסַבְּבִים  
אוֹתְךָ, זֶה מֵה שֶׁהוֹרֵס לָךְ אֶת הַבְּרִיאוֹת וּמְבַלְבֵּל לָךְ אֶת הַשְּׂכָל וְהַדַּעַת,  
עַד שֶׁנִּפְלְטָה בִּיאוּשׁ וּבְדִכְאוֹן כְּזֶה שֶׁקָּשָׂה לָךְ לְצִאת מִזֶּה.

וְלִכֵּן אַתָּה צָרִיךְ לְקַחַת אֶת עֲצֻמָּךְ בִּיְדֶיךָ וְלִהְיוֹת רַק בְּשִׁמְחָה,  
וְאֲנִי יוֹדֵעַ שְׁזוֹ הָעֲבוּדָה הַכִּי קָשָׁה לְאָדָם, כִּי אָדָם מְסַגֵּל לַעֲשׂוֹת  
אֶת כָּל הָעֲבוּדוֹת שְׁבָעוּלָם, תַּעֲנִיּוֹת וְסִגּוּפִים וְכוּ', תְּפִלוֹת וְלַמּוֹדִים  
וְכוּ', אֲבָל לִהְיוֹת בְּשִׁמְחָה עֲצוּמָה עַל נִקְדַּת יְהוּדוּתוֹ שְׁזוֹ הַשִּׁמְחָה  
הַכִּי גְדוּלָה, שְׁאִין שִׁמְחָה יוֹתֵר גְּדוּלָה מִזֶּה, זֶה בָּא לְאָדָם יוֹתֵר קָשָׁה  
מִכָּל הָעֲבוּדוֹת שְׁבָעוּלָם, וְלִכֵּן קַח אֶת עֲצֻמָּךְ בִּיְדֶיךָ וְתִתְחִיל לִהְיוֹת  
בְּשִׁמְחָה "שְׁלֵא עֲשֵׂנִי גוִי", שְׁזוֹ הַשִּׁמְחָה הָעוֹלָה עַל כָּל הַשִּׁמְחוֹת,  
וּמוּבָא מִהָרַב הַקְּדוֹשׁ רַבִּי צְדוּק הַכֹּהֵן זי"ע בְּסִפְרוֹ (פְּרִי צְדִיק חַג  
הַשְּׁבוּעוֹת - אוֹת יג) שֶׁפַּעַם אַחַת דָּלַג הָרַב הַקְּדוֹשׁ מִבְּאֲרֵיטְשׁוֹב זי"ע

בברכת השחר על הברכה "שלא עשני גוי" וכששאלו לו על זה, השיב שבקומו ממטתו בזה היום, היה לו שברון לב מאד, ולא היה לו במה לחזק עצמו, עד שעלה על דעתו שעל כל פנים תולדתו היא מצד שרש קדשת ישראל, וברך בשמחה רבה הברכה "שלא עשני גוי", ובזה השיב את נפשו, ובשביל זה דלג וחסר עכשו את הברכה.

והאר"י בזה מוהרנ"ת ז"ל (לקוטי הלכות כלי היין הלכה א' אות א') מי שלבו שלם עם השם יתברך, ואמונתו חזקה ומאמין שהכל ברצונו יתברך, אזי הוא בשמחה תמיד, ואין לו שום דאגה ופחד כלל משום דבר שבעולם, כמו שכתוב (משלי ג, כה): "אל תירא מפחד פתאום", כי מאחר שהכל רק ברצונו יתברך, אם כן אין לו להתירא משום דבר, כי מי יוכל לעשות לו דבר גדול או דבר קטן בלי רצונו יתברך, חס ושלום? כמו שנאמר (תהלים קיח, ו): "הוי"ה לי לא אירא מה יעשה לי אדם", ועל כן הוא שמח תמיד, ואפלו אם לפעמים באים עליו חס ושלום, אלו יסורים צרות ועגמת נפש חלישות הדעת ובבלבולים וכו' וכו', צריך לדעת שהוא בודאי רק לטובה, מאחר שידע שהכל ברצונו יתברך לבד, ולכן הוא יכול לשמח עצמו תמיד, כי בודאי כונת השם יתברך שמביא עליו אלו היסורים, הוא בודאי רק לטובה, אם להזכירו שישוב בתשובה שלמה, או אם למרק עונותיו המרבים שחטא עד עכשו וכו', ואם כן כל היסורים הם רק טובות גדולות.

ועל כן הוא יכול לשמח את עצמו תמיד, כי יודע שהשם יתברך מלא רחמים, וכונתו יתברך בודאי לטובה (תהלים קג, ט): "לא לנצח יריב ולא לעולם יטור, לא כחטאינו עשה לנו ולא כעונותינו גמל עלינו" וגו', ובודאי ישוב השם יתברך וירחמהו ויטיב אחריתו, והיסורים יתהפכו לו לטובה גדולה לעולמי עד ולנצח נצחים, ועל כן אדם כזה שידע ועד אשר אין בלעדיו יתברך כלל והכל לטובה, הוא נמצא תמיד בשמחה, אבל מי שנוטה חס ושלום מאמונה, ונכנסת בו חס ושלום כפירות ואפיקורסות רחמנא לשזכן, וטועה

בכפירות של חכמי הטבע, וסובר שיש טבע מקרה ומזל חס ושלום, אזי אין לו שום חיים כלל, כי (איוב טו, כא): "כל ימיו כעס ומכאובות וכל ימי רשע הוא מתחולל" וגו', כי מתירא פן יבוא עליו שבר פתאום, וכשפא עליו איזו צרה, או יסורין, אין לו למי לפנות להנשע. כי מאחר שלפי דעתו העקומה הכל טבע מקרה ומזל וכו', זה שובר אותו עד כדי כך שהוא נמצא תמיד בצער ויסורין ופחדים ועצבות ומרירות ודכאון תמיד, ואין לו שום חיים כלל, וכמו שאמר רבנו ז"ל (שיחות הר"ן, סימן לב) שמי שיש לו אמונה שלמה בו יתברך, ויודע ועד שהכל ברצונו יתברך, ודבר גדול ודבר קטן לא נעשה מעצמו אלא בהשגחת המאציל העליון ובחשבון צדק וכו' וכו', אזי זוכה לשמחה גדולה והוא תמיד שש ושמח על נעם חלקו, שנברא מזרע ישראל ולא עשני גוי, שהשמחה הזו היא השמחה הכי גדולה, ועוד משמח את אשתו ואת ילדיו ואת אחרים, והוא מלא חיות וכו' וכו'.

ולכן אני מאד מבקש אותך שתמסר את נפשך להיות רק בשמחה, כי עם עצבות לא פועלים שום דבר, רק מסתבכים יותר ויותר, ואף שאני יודע שמרב צרות ויסורים ומרירות שעוברים עליך קשה לך להיות בשמחה, עם כל זאת אתה מכרח להכריח את עצמך עם כל הכחות רק להיות בשמחה, כי כשאדם שש ושמח שום קלפה וסטרא אחרא לא יכולים לגשת אליו, כי הטמאה היא רק עצבות, מה שאין כן הקדושה היא רק שמחה, ובזה אדם יכול למדד את עצמו אם הוא בקדושה וכו', או אם הוא בטמאה וכו', שישתכל איך שהוא מחזק את עצמו בשמחה, כי השמחה מדביקה את האדם אל האין-סוף-ברוך-הוא.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפלתתי,

שְׁאֲנִי מִבְּקָשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֶדְדָה תְּמִיד, שֶׁתְּהִיָּה לְךָ הַצְּלָחָה מְרֵבָה, וּבְכָל  
אֲשֶׁר תִּפְנֶה, תִּשְׁכֵּיל וְתִצְלִיחַ.

הַמְּאַחַל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

## שׁוֹת.

### בְּתִקּוּפָה הָאַחֲרוֹנָה אֵין לִי סִבְלָנוֹת לְאַף אֶחָד

#### שְׁאֵלָה:

**מֵאת אֶסְתֵּר:** שְׁלוֹם וּבְרָכָה לְצַדִּיק. בְּרֹאשׁ וּבְרֵאשׁוֹנָה אֲשֶׁא  
תִּפְלֶה שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוא יִתֵּן לְצַדִּיק רְפוּאָה שְׁלֵמָה! רְצִיתִי  
לְשַׁתֵּף אֶת הַצַּדִּיק בְּמָה שְׁעוֹבֵר עָלַי: בְּתִקּוּפָה הָאַחֲרוֹנָה,  
בְּעֶרְךָ חֲדָשׁ, אֲנִי נִמְצָאת בְּמַצַּב נְפֹשִׁי מְאֹד מְאֹד קָשָׁה,  
וּכְתוּצָאָה מְכֹרָה אֲנִי רְבָה עִם כָּלֵם וְאֵין לִי סִבְלָנוֹת לְאַף אֶחָד.  
אֲנִי מְרַגֵּשָׁה בְּתוֹכִי מוֹעֵקָה מְאֹד קָשָׁה וְאֲנִי לֹא יוֹדַעַת לְהִסְבִּיר  
מִמָּה הִיא נּוֹבַעַת, אֲנִי פּוֹגַעַת בְּמַלְיָם שְׁלִי בְּכָל הַסּוֹבְבִים  
אוֹתִי וּבַעֲקָר בְּבַעֲלִי וּבִילְדִי. אֲנִי יוֹדַעַת בְּתוֹךְ תּוֹכִי שְׁזָכִיתִי  
בְּבַעַל טוֹב, אֲךָ אֲנִי לֹא מְצַלִּיחָה לְשִׁמּוֹר אֶתוֹ עַל קֶשֶׁר בְּרִיא  
וְאֶנְחֶנּוּ כָּל הַזְּמַן רְבִים. רַב הַמְּרִיבוֹת הֵן עַל דְּבָרִים שְׁבָאָמֶת  
מְפָרִיעִים, כְּגוֹן שֶׁהוא בְּקִשֵׁי עוֹזֵר לִי עִם הַיְלָדִים וְאֲנִי מְרַגֵּשָׁה  
שְׁאֲנִי עוֹמְדַת לְקִרְס מְהַעֲמֵס. הַרְבֵּה פְּעָמִים אֲנִי מְתַמוּטָּטֶת  
וְצוֹעֵקֶת וּמְרַבִּיצָה לַיְלָדִים שְׁלִי. אֵין לִי כַּחוֹת לְכֹלֵם, לֹא פִיזִיִּים  
וְלֹא נְפֹשִׁיִּים וְאֲנִי מְפַחְדַת לְהִשְׁתַּגֵּעַ. בְּבִקְשָׁה מוֹהֲרָא"שׁ תֵּן  
לִי עֲצָה, אֲנִי פְּשוּט צוֹעֵקֶת הַצִּילֵה!



**תשובה:**

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר במדבר, ג' סיון ה'תשע"ב

שלום רב אל אסתר, תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

תשואות חן לך על התפלות שאת מתפללת על רפואתי והחלמתי  
המהירה, יעזר הקדוש-ברוך-הוא שכל התפלות שלך תתקבלנה  
לרחמים ולרצון לפני אדון כל.

יש בעיות שבאות לאדם פתאום והן בלתי צפויות וכו', ויש  
בעיות שאדם לוקח וממשיך אותן על עצמו על לא דבר וכו', ולכן  
אני חושב שאת לא מכירה את הטוב שנתן לך הקדוש-ברוך-הוא,  
בעל נפלא כזה וילדים חמודים, ואת מזלזלת במתנה שנתן לך  
הקדוש-ברוך-הוא, ומזה בא שאת כל כך ממרמרת ונכנסת בדכאון,  
ומוציאה את כל העצבים שלך על בעלך ועל הילדים, עד שאין לך  
שום טעם בחיים, ואת רוצה רק למות וכו', או לברח מהמציאות  
וכו', בשעה שאת צריכה לרקד מרב שמחה על נעם חלקך, שבעלך  
הוא בעל נפלא והילדים הם חמודים, ולרקד מרב שמחה על נעם  
חלקך שתהלה לאל את בריאה ושלמה, ובעלך בריא ושלם, והילדים  
בריאים ושלמים וכו' וכו'.

הייתי מיעץ לך ללכת פעם בחדש לקים מצות בקור חולים בבית  
חולים, ותעברי בכל המחלקות בפרט של הילדים וכו', אז אני בטוח  
במליון אחוז, שכאשר תצאי משם, תגביהי את שתי הידים לשמים  
ותגידי 'רבונו של עולם אני נותנת לך תודה על הבעל הנפלא  
שנתת לי שהוא בריא ושלם, ועל הילדים החמודים שנתת לי  
שהם בריאים ושלמים, ואני תהלה לאל בריאה ושלמה, אנא  
ממך תפתח לי את הדעת והשכל שאזכה להרגיש אותך ואת  
החסד שאתה עושה עמי'.

וְלִכֵּן אֲנִי מְאֹד מְאֹד מִבְּקֵשׁ אוֹתָךְ שֶׁתִּמְסְרֵי אֶת נַפְשְׁךָ לְהִיּוֹת רַק בְּשִׂמְחָה, כִּי עִם עֲצָבוֹת לֹא פּוֹעֲלִים שׁוֹם דְּבָר, רַק מְסִתְּבִים יוֹתֵר וְיוֹתֵר, וְאִף שֶׁאֲנִי יוֹדֵעַ שֶׁמִּרְבַּ צְרוּת וְיִסּוּרִים וּמְרִירוֹת שֶׁעוֹבְרִים עָלַיךָ קָשָׁה לָךְ לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה, עִם כָּל זֹאת אֶת מְכֻרַחַת לְהַכְרִיחַ אֶת עֲצָמְךָ עִם כָּל הַכַּחְוֹת רַק לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה, כִּי כְּשֶׁאָדָם שָׁשׁ וְשִׂמַּח שׁוֹם קִלְפָה וְסִטְרָא אַחֲרָא לֹא יוֹכֵלִים לְגַשֵּׁת אֵלָיו, כִּי הִטְמָאָה הִיא רַק עֲצָבוֹת, מֵה שֶׁאֵין כֵּן הַקְּדוּשָׁה הִיא רַק שִׂמְחָה, וּבְזֶה אִשָּׁה יוֹכֵלָה לְמַדֵּד אֶת עֲצָמָה אִם הִיא בְּקִדְשָׁה וְכוּ', אוֹ אִם הִיא בְּטִמְאָה וְכוּ', שֶׁתִּסְתַּפֵּל אֵיךְ שֶׁהִיא מְחַזְקֶת אֶת עֲצָמָה בְּשִׂמְחָה, כִּי הַשִּׂמְחָה מְדַבֵּיקָה אֶת הָאָדָם אֶל הָאֵין-סוּף בְּרוּךְ-הוּא.

וְיִסּוּד הַיִּסּוּדוֹת תִּשְׁתַּדְּלֵי מְאֹד לְהַתְאָזֵר בְּמִדַּת הַסְּבִלְנוֹת שֶׁאֵין מִדָּה יוֹתֵר יָפָה מִזּוֹ, וְאֶפְלוּ שֶׁזֶה בָּא לָךְ מְאֹד מְאֹד קָשָׁה, זְכָרִי מֵה שֶׁאָמַר הַתְּנַא הַקְּדוּשׁ (אֲבוֹת פָּרָק ה') לְפָנֵים צִעֲרָא אֲגָרָא, וְדַעֵי לָךְ כְּשֶׁאִשָּׁה עוֹצֶרֶת עֲצָמָה לֹא לְכַעַס וְכוּ', אֶפְלוּ שֶׁהִיא נִמְצָאת בְּמִדּוֹר הַקְּלָפוֹת וְכוּ', בְּזֶה הִיא עוֹלָה עַד עוֹלָם הָאֲצִילוֹת, שֶׁהִיא בְּטָלָה לְגַמְרֵי אֶל הָאֵין-סוּף בְּרוּךְ-הוּא, כִּי הַכֹּל תְּלוּי כְּפִי מִדַּת הַסְּבִלְנוֹת וְלֹא לְהַכְנִס בְּכַעַס, שֶׁבְּדַרְךָ כָּלֵל בָּא מְגֻאָוָה וְיִשׁוּת. אִשָּׁה צְרִיכָה לְבַטֵּל אֶת עֲצָמָה כֹּל כְּלָה אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וְשֶׁלֹּא תַהֲיֶיהָ לָהּ שׁוֹם תְּרַעַמַת עַל בַּעֲלָהּ, כִּי הָאִשָּׁה הִיא חֶלֶק מִבַּעֲלָהּ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (בְּרֵאשִׁית ב, כג): "עֲצָם מִעֲצָמִי וּבָשָׂר מִבָּשָׂרִי לְזֹאת יִקְרָא אִשָּׁה כִּי מֵאִישׁ לִקְחָה זֹאת".

וְלִכֵּן אֲשֶׁרֵי הָאִשָּׁה שֶׁקִּנְתָּה לְעֲצָמָה אֶת מִדַּת הַסְּבִלְנוֹת לְגַבֵּי בַּעֲלָהּ וְכוּ', וּמוֹחֶלֶת לוֹ עַל הַכֹּל, וּמְתַחַזְקִים לְאַהֲבָה אֶחָד אֶת הַשְּׁנִי, שֶׁאֵז הַשְּׂכִינָה תִשְׁרָה בְּתוֹךְ הַבַּיִת.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי,

שְׁאֲנִי מִבְּקֶשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֶדְדָה תְּמִיד, שֶׁתְּהִיָּה לְךָ הַצְּלָחָה מְרֻבָּה וּבְכָל  
אֲשֶׁר תִּפְנֶי, תִּשְׁכִּילִי וְתִצְלִיחִי.

הַמְּאַחַל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

## שׁיט.

**בְּעִקְבוֹת בְּעִיָּה רְפוּאִית הוֹסֵפְנוּ לְבַתְּנוּ שֵׁם.  
הָאֵם לְהַשְׁאִיר לָהּ אוֹתוֹ לְתַמִּיד?**

**שְׁאֵלָה:**

**מֵאֵת שִׁירְלִי:** לְכַבֵּד מוֹהֲרָא"ש הַצַּדִּיק. רֵאשִׁית כָּל יְהִי רְצוֹן  
שֶׁבְּזָכוֹת הַשְּׂמֻחָה, הַחֲזוּק וְהָאֲמוּנָה שְׁאֵתָה נוֹטֵעַ בְּנוֹ יִשְׁלַח  
לְךָ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא רְפוּאָה שְׁלֵמָה, תִּחְזַר לְאִיתְנָךְ בְּמִהְרָה  
וְנִזְכֶּה לְרְאוּתְךָ גַּר בְּיַבְנָאֵל. תּוֹדָה רַבָּה עַל הַזְּמַן שְׁאֵתָה  
מִשְׁקִיעַ בְּנוֹ, וְהַלְוִאי שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִשְׂמַח אוֹתְךָ תְּמִיד.  
לְבַתְּנוֹ הַבְּכוֹרָה קוֹרְאִים 'מֵאִי הוֹדִיָּה'. כִּשְׁהִיא נוֹלְדָה קָרָאנוּ  
לָהּ 'מֵאִי', וְאַחֵר כִּף בְּגִלְל בְּעִיָּה רְפוּאִית בְּעֵין הוֹסֵפְנוּ אֵת  
הַשֵּׁם 'הוֹדִיָּה'. בְּרוּךְ הַשֵּׁם הַבְּעִיָּה נֶעְלְמָה וְהַיּוֹם הִיא כְּבָר בֵּת  
שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה וּבְרַצוֹנָה לְדַעַת הָאֵם לְהַמְשִׁיךָ לְהַשְׁתַּמֵּשׁ בְּשֵׁנֵי  
הַשְּׂמוֹת אוּ לְקַרְא לָהּ רַק בְּשֵׁם הַמְּקוֹרֵי?

**תְּשׁוּבָה:**

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֹדֵר בְּמִדְבָּר, ג' סִיּוֹן ה'תשע"ב

שְׁלוֹם רַב אֶל שִׁירְלִי, תַּחֲיָה.

לְנִכּוֹן קְבִלְתִּי אֵת מִכְתָּבְךָ.

תְּשׁוּאוֹת חֵן לְךָ עַל הַתְּפִלוֹת שְׁאֵת מִתְפַּלְלֵת עַל רְפוּאָתִי וְהַחֲלֵמָתִי

המְהִירָה, יַעֲזֹר הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שְׁכָל הַתְּפִלוֹת שֶׁלָּךְ תִּתְקַבְּלָנָה לְרַחֲמִים וּלְרַצוֹן לְפָנַי אֲדוֹן כָּל.

תִּשְׁאִירִי אֶת שְׁנֵי הַשְּׁמוֹת, וְהַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לָךְ שֶׁתִּרְוִי רַב נַחַת דְּקִדְשָׁה מִמֶּנָּה וּמִכָּל יוֹצְאֵי חִלְצִיךְ, הַעֲקֹר תִּשְׁתַּדְּלִי מְאֹד שְׁיִהְיֶה שְׁלוֹם-בֵּית בְּתוֹךְ בֵּיתְכֶם, כִּי כָּךְ אָמְרוּ חַכְמֵינוּ הַקְדוֹשִׁים (סוֹטָה יז.) אִישׁ וְאִשָּׁה זָכוּ שְׂכִינָה בֵּינֵיהֶן, וְאָמְרוּ (ירושלמי בְּרֻכּוֹת פָּרָק ט' הֵלָכָה ח') אִי אֶפְשָׁר לְאִישׁ בְּלֹא אִשָּׁה וְאִי אֶפְשָׁר לְאִשָּׁה בְּלֹא אִישׁ אִי אֶפְשָׁר לְשֹׁנֵיהֶן בְּלֹא שְׂכִינָה, וּבִמְקוֹם שֶׁהַשְּׂכִינָה נִמְצָאת שָׁם הַבְּרָכָה מְצוּיָה, רַק שְׁיִהְיֶה בֵּינֵיהֶם שְׁלוֹם וְאַהֲבָה גְדוֹלָה מְאֹד, כִּי שְׁלוֹם אָמְרוּ חַכְמֵינוּ הַקְדוֹשִׁים (שַׁבָּת י:) זֶה שְׁמוֹ שֶׁל הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְלִכֵּן אִם מְכַנְיָסִים אֶת הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּתוֹךְ הַבַּיִת, זֶה נִקְרָא שְׁלוֹם-בַּיִת, הֵינּוּ שְׁמוֹ שֶׁל הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּתוֹךְ הַבַּיִת, וְאִין עוֹד שְׂמִיחָה בַּחַיִּים כְּמוֹ שִׂישׁ שְׁלוֹם וְאַהֲבָה וְהַבְּנָה הַדְּדִית בֵּין אִישׁ לְאִשְׁתּוֹ, וְזֶה מְאֹד יָקָר בְּעֵינָיו יִתְבָּרֵךְ, שֶׁהַבְּעַל וְהָאִשָּׁה יוֹתְרוּ אֶחָד לְשֵׁנֵי וַיְחִיו בְּיַחַד בְּשְׁלוֹם וְאַהֲבָה, וְאִזְ לֹא יִחָסֵר לָהֶם שׁוֹם דְּבָר, כִּי כָּל הַעֲשֹׂר וְהָאֶשֶׁר בָּא לְבַיִת רַק בְּזִכּוֹת הַשְׁלוֹם-בַּיִת שִׂישׁ בֵּין הַבְּעַל וְהָאִשָּׁה, וְרַב בְּנֵי אָדָם לֹא יוֹדְעִים מְזֶה, וְרַבִּים בֵּינֵיהֶם עַל שְׂטִיּוֹת וְכוּ', וְעוֹשִׂים בְּקוֹרַת אֶחָד עַל הַשְּׁנֵי שְׁלֹא בְּמִקּוֹם וְכוּ', וּמְזֶה סוֹבְלִים מֵהַ שְׂסוֹבְלִים.

וְלִכֵּן תִּשְׁמְחוּ מְאֹד מְאֹד עִם הַמִּתְנֹת שֶׁנִּתֵּן לָכֶם הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא וַיִּהְיֶה לָכֶם רַק טוֹב בַּחַיִּים.

הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי, שְׂאֵנִי מִבְּקָשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְךָ תְּמִיד, שֶׁתְּהִיָּה לָךְ הַצְּלָחָה מְרֻבָּה וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנִי, תִּשְׁכִּילִי וְתִצְלִיחִי.

הַמְּאַחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

## שׁכ.

## מהי ההנהגה בברסלב לגבי תקון ליל שבועות?

## שאלה:

מאת שמואל: לכבוד מוהרא"ש שליט"א. מה הפנהג בברסלב לגבי אמירת משניות בתקון ליל שבועות? כידוע יש בזה מחלוקת בין המקבלים וברצוני לדעת מה מקבל בברסלב, ואיך נוהג מוהרא"ש שליט"א. אני מאחל לכם רפואה שלמה ומהירה וחג שמח. יישר כח.

## תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר במדבר, ג' סיון ה'תשע"ב

שלום וברכה אל שמואל, נרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

תשובות חן לך על התפלות שאתה מתפלל על רפואתי והחלמתי המהירה, יעזר הקדוש-ברוך-הוא שכל התפלות שלך תתקבלנה לרחמים ולרצון לפני אדון כל.

מנהגנו לומר רק את פסוקי התנ"ך בליל שבועות, הינו שמתחילים את הפסוק הראשון וגומרים את הפסוק האחרון מכל פרשה, וכן מכל ספרי הנביאים והכתובים, ובכלל לא אומרים משניות, כי זה לא מובא בזהר, ואחר שגומרים את זה, קוראים את כל התרי"ג מצוות, וזה הכל. וביתר הזמן הפנוי מתבודדים הרבה עמו יתברך, ומבקשים ממנו יתברך שנוזקה לקבל את התורה מחדש, כי אז בליל שבועות הוא עת רצון גדול בשמים, וקדם עלות השחר הולכים לטבל במקוה, שאז ממשיכים על עצמו מח של שער נ',

ומתפללים ותיקין, ואחר כך עושים קדוש ואוכלים סעודת מאכלי חלב, והולכים לישון, ובצהריים קמים ואוכלים סעודת החג סעודה בשרית.

העקר תשתדל מאד מאד להיות בשמחה על נעם חלקך שזכית להבראות מזרע ישראל, ולא עשנו גוי כגויי הארצות, שזו השמחה הכי גדולה, ותהלה לאל יש לעם ישראל במה לשמח שזכינו לקבל את התורה בהר סיני, וגם עכשו אנחנו הולכים לקבל מחדש את התורה.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפלתך, שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה, תשכיל ותצלח.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

## שְׁכָא

### פִּיצַד הַהַתְּבוּדוֹת מוֹעִילָה לְתַקוּן וְשְׁנוּי הַמַּדּוֹת?

#### שְׁאֵלָה:

**מאת ארז:** ראשית, ברצוני לאחל לך בעזרת השם עוד שנים רבות בהפצת תורת רבי נחמן זצ"ל. יש לתורת רבי נחמן, ולך, מקום מאד חם בלבי ובחיי. כבר מספר שנים אני זוכה לתרגל התבודדות, ורציתי ברשותך לשאול: הרי רבנו ז"ל קובע במפרש שתכלית ההתבודדות היא להגיע לבטול הישות, תקון הנפש הבהמית וגאולתה מישותה ומתאוותיה וממדויותיה הרעות, כמובא בלקוטי מוהר"ן חלק א' סימן נ"ב, וכל זה על ידי דבור ומחשבה. האם אפשר להסביר

בְּיַתַר הַרְחָבָה וּפְרוּט אֶת הַמְּגַנְגוֹנִים הַרוֹחֲנִיִּים וְהַנְּפֹשִׁיִּים  
הַמְּאֹפְשָׁרִים לְדַבּוֹר וּמַחְשָׁבָה מוֹדַעַת לְבַטֵּל מְדוּת טְבַעִיּוֹת  
וּלְשׁוֹנוֹת אֶת טְבַע הַמְּדוּת, וְזֹאת מַעֲבָר לְאִמְרָה הַכְּלִלִית  
שֶׁהַכֹּל נִפְעַל עַל יְדֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וְשִׁתְּפִקְדוֹנוֹ הוּא לְהַכִּין  
כָּלִים וְכוּ' תוֹדָה מְרֵאֵשׁ.

### תְּשׁוּבָה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרֵב-שַׁבַּת-קִדְשׁ לְסֹדֵר בְּמִדְבָּר, ד' סִיּוֹן ה'תשע"ב  
שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל אֶרֶז, נִרוֹ יֵאִיר.  
לְנִכּוֹן קַבְּלֵתִי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

דַּע לָךְ שֶׁרְאוּי לָנוּ לְשַׁמַּח מְאֹד מְאֹד עַל נַעַם חֲלֻקְנוֹ עַל אֲשֶׁר  
בְּנַחַל שָׁם גּוֹרְלָנוּ שֶׁנִּפְלָנוּ בְּחֻלְקוֹ שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל שֶׁהוּא פֶתַח לָנוּ אֶת  
הָעֵינַיִם לְהִסְתַּכֵּל וּלְהִתְבּוֹנֵן בְּהַשְׁכָּל שֶׁיֵּשׁ בְּכָל דָּבָר (עֵיִן לְקוּטֵי מוֹהֲר"ן,  
חֵלֶק א', סִימָן א'), כִּי שֶׁיֵּאִיר לָנוּ הַשְׁכָּל תְּמִיד, כִּי הַשְׁכָּל הוּא חֲכָמַת  
אֱלֻקוֹת, וְאָמַר (לְקוּטֵי מוֹהֲר"ן, חֵלֶק ב' סִימָן סז) שֶׁהַצְּדִיק פּוֹתַח אֶת הָעֵינַיִם,  
וְהַעֲקָר לְהִסְתַּכֵּל עַל עֲצָמוֹ אֵיךְ הוּא מַחְזִיק בְּאַרְבַּעַת הַיְסוּדוֹת שְׁלוֹ,  
הֵאֵם בְּרָרָם וְזַכְּכֵם עַד שֶׁשֵּׁם הַיְי"ה בְּרוּךְ הוּא מְאִיר בּוֹ תְּמִיד, כִּי  
הַעֲקָר לְהִסְתַּכֵּל עַל עֲצָמוֹ אֵיךְ מְזַכְּכִים אֶת אַרְבַּעַת הַיְסוּדוֹת, שֶׁמִּשָּׁם  
יוֹצְאוֹת כָּל הַמְּדוּת הָרַעוֹת (עֵיִן לְקוּטֵי מוֹהֲר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ד') עֲצָבוֹת  
וְעֲצָלוֹת בְּאוֹת מְדוּמָם, תְּאוּוֹת רַעוֹת בְּאוֹת מְמִים, דְּבָרִים בְּטָלִים  
וְרַבּוּי דְּבוּרִים אֲסוּרִים בְּאִים מְרוּחַ, וְכַעַס וְרַצִּיחָה בְּאִים מְאֵשׁ.

וּלְכֵן אָדָם צָרִיךְ לְזַכֵּךְ אֶת אַרְבַּעַת הַמְּדוּת שְׁלוֹ, וְאִזּוֹ מִתְחִיל  
לְהַרְגִישׁ אֶת אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרַךְ וְיֵאִיר בּוֹ הָאֵיִן-סוּף בְּרוּךְ-הוּא,  
וְכָל זֶה זוֹכִים עַל יְדֵי הַצְּדִיק שֶׁמְעוֹרֵר מִהַשְׁנָה הָעֲמֻקָּה שֶׁאֲנַחְנוּ  
יֹשְׁנִים פֹּה (עֵיִן לְקוּטֵי מוֹהֲר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ס'). וְתַכְּף וּמִיד כְּשֶׁנִּתְעוֹרֵר  
מִהַשְׁנָה מִתְחִיל לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְעַל יְדֵי רַבּוּי הַדְּבוּרִים שֶׁאָדָם

זוֹכָה וּמְדַבֵּר אֶל הַקָּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הוּא נִדְבֵק בְּמַחֲזֵיב הַמְצִיאוֹת (עֵינַי לְקוּטֵי מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִמֵּן נב) וְנִכְלָל לְגַמְרֵי בּוֹ יִתְבָּרַךְ, עַד שְׁאִין לְמַרְאֵה עֵינָיו רַק רוּחַנְיֹת חַיֹּת אֱלֻקוֹתָיו יִתְבָּרַךְ.

וְלָכֵן אֲשָׁרֵי מִי שְׁזוֹכָה לְהִתְקַרֵּב אֶל רַבּוֹ ז"ל, וּמְרַבֵּה לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאֵף שֶׁבְּהִתְחַלָּה יִהְיֶה נִדְמָה לוֹ שְׁאִין מִי שֵׁיִסְתַּכַּל עָלָיו, וְאִין מִי שֶׁשׁוֹמֵעַ לוֹ וְכוּ', כֹּל זֶה בָּא מֵהַדְּמִיוֹנוֹת שֶׁנִּדְבְּקוּ בּוֹ עַל יְדֵי עֲוֹנוֹתָיו הַמְרַבִּים, וְאִם אָדָם הוּא עֵקֶשׁן גָּדוֹל מְאֹד וְלֹא עוֹזֵב אֶת עֲצָמוֹ לְפֹל בְּשׁוּם פְּנִים וְאִפֵּן אֲלֵא מְרַבֵּה לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ בְּתַמִּימוֹת וּפְשִׁיטוֹת גְּמוּרָה, לְבִסּוּף תְּתַהַפֵּף גְּשָׁמִיּוֹת גּוֹפּוֹ, וְיִהְיֶה נֹעֵשֶׂה מְרַכְבָּה לְשִׁכִּינַת עֵזוֹ יִתְבָּרַךְ.

וּכְבָּר אָמַר רַבּוֹ ז"ל (שִׁיחוֹת הַר"ן, סִמֵּן קנד) שֶׁעָקַר מֵה שֶׁהִגִּיעַ לְמַדְרַגְתּוֹ הוּא רַק עַל יְדֵי עֲנִיַן פְּרָאֶסְטִיק (פְּשִׁיטוֹת) שֶׁהָיָה מְדַבֵּר הַרְבֵּה וּמְשִׁיחַ הַרְבֵּה בֵּינוֹ לְבֵין קוֹנּוֹ, וְאָמַר תְּהִלִּים הַרְבֵּה בְּפְשִׁיטוֹת. וְעַל יְדֵי זֶה דִּיקָא הִגִּיעַ לְמָה שֶׁהִגִּיעַ, וְאָמַר אִם הָיִיתִי יוֹדֵעַ שֶׁהִשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יַעֲשֶׂה מִמֶּנִּי מָה שְׁאֵנִי עֲתָה, דְּהִינּוּ חֲדוּשׁ כְּזֶה, הָיִיתִי עוֹשֶׂה בְּיוֹם אֶחָד מָה שֶׁעֲשִׂיתִי בְּשָׁנָה כְּלָה (כְּלוֹמַר שֶׁהָיָה מְזַדְרָז כֹּל כֶּף בְּעִבּוּדָתוֹ עַד שֶׁמָּה שֶׁהָיָה עוֹשֶׂה וְעוֹבֵד הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּשָׁנָה כְּלָה הָיָה עוֹשֶׂה בְּיוֹם אֶחָד), וְהָיָה מִתְגַּעְגַּע מְאֹד אַחַר מַעֲלַת הָעִבּוּדָה שֶׁל פְּרָאֶסְטִיק (פְּשִׁיטוֹת) בְּאֶמֶת, וְאָמַר אִי אִי פְּרָאֶסְטִיק. גַּם אָמַר שֶׁדַּבֵּר עִם כְּמָה צְדִיקִים גְּדוֹלִים וְאָמְרוּ גַם כֵּן שֶׁלֹּא הִגִּיעוּ לְמַדְרַגְתָּם כִּי אִם עַל יְדֵי עֲנִיַן פְּרָאֶסְטִיק, שֶׁעָסְקוּ בְּעִבּוּדְתָם עִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּפְשִׁיטוֹת גְּמוּרָה בְּהִתְבּוּדְדוֹת וְשִׁיחָה בֵּינוֹ לְבֵין קוֹנּוֹ וְכוּ', וְעַל יְדֵי זֶה דִּיקָא הִגִּיעוּ לְמָה שֶׁהִגִּיעוּ, אֲשָׁרֵי מִי שֶׁמְרַגֵּל אֶת עֲצָמוֹ בְּעִבּוּדָה הַקָּדוּשָׁה הַזֹּאת, וְאִז אֵל רַב טוֹב הַצָּפוֹן יִזְכֶּה לְהִגִּיעַ.

הַקָּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי,



שְׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמְתַפְּלֵל בְּעֵדֶךָ תָּמִיד, שְׁתַּהֲיֶה לְךָ הַצְּלָחָה מְרֻבָּה, וּבְכָל  
אֲשֶׁר תִּפְנֶה, תִּשְׁכֵּיל וְתִצְלִיחַ.

הַמְּאַחֵל לְךָ שֶׁבַת שְׁלוֹם וְחַג שְׂמֵחַ...

## שכב.

**אֲשֶׁתִּי לֹא מוֹכֵנָה שְׂאֲדַבֵּר עִם אִמָּא שְׁלִי. מַה עוֹשִׂים?**

**שְׂאֵלָה:**

**מֵאֵת יוֹנִי:** שְׁלוֹם לְצַדִּיק. שְׂמִי יוֹנָתָן וְאֲנִי גֵר בְּנִתְנִיָּה. הִתְחַתַּנְתִּי  
לְפָנֶי שְׁנָה וְאֲנִי סוֹבֵל מֵאֲשֶׁתִּי יִסּוּרֵי תִפְתּוֹת, הַלֵּב שְׁלִי מִתְפּוֹצֵץ  
וְאֲנִי לֹא יָכוֹל לְהִסְבִּיר מַה עוֹבֵר עָלַי, צֶעַר כָּזֶה שֶׁלֹּא חָלַמְתִּי  
עָלָיו. אֲשֶׁתִּי פְּגוּעָה מְאֹד מֵאִמָּא שְׁלִי, לֹא מוֹכֵנָה לְמַחּוֹל לָהּ  
בְּשׁוּם פְּנִים וְאִפֹּן וְלֹא רוֹצֶה לְשִׁמַּע עָלֶיהָ. הִיא אוֹמֶרֶת בְּפְרוּשׁ  
שֶׁהִיא שׁוֹנֵאת אֶת אִמָּא שְׁלִי וְרוֹצֶה שְׁאֲנִי יִתְעַלֵּם מִכֹּמְנָה וְלֹא  
אֲדַבֵּר אֶתָּה. בְּכָל פַּעַם שְׁאֲנִי מְדַבֵּר עִם אִמָּא שְׁלִי, הִיא כּוֹעֶסֶת  
עָלַי וְנִהְיָה רִיב, וְאֲנִי בְּאִמְצַע, זֹאת אֲשֶׁתִּי וְזֹאת אִמָּא שְׁלִי. מַה  
עוֹשִׂים?

**תְּשׁוּבָה:**

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרְב־שַׁבָּת-קֹדֶשׁ לְסֹדֵר בְּמִדְבָּר, ד' סִיּוֹן ה'תשע"ב

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל יוֹנִי, נְרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלַתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

קִדְּם כָּל מְזֵל טוֹב שְׁזָכִיתָ לְמַצּוֹא אֶת בֵּית זוּגָה, וְאֶתָּה צָרִיף  
לְהַחְזִיק אוֹתָהּ יְקָרָה מְאֹד מְאֹד, כִּי הִיא הַמְּתַנֶּה שְׁנָתָן לְךָ הַקְּדוּשׁ-  
בְּרוּךְ-הוּא, וְאִמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (סוֹטָה יז.) אִישׁ וְאִשָּׁה זָכוּ שְׂכִינָה

ביניהן, ואמרו (ירושלמי ברכות פ"ק ט' הלכה ח') אי אפשר לאיש בלא אשה ואי אפשר לאשה בלא איש אי אפשר לשניהן בלא שכינה, ובמקום שהשכינה נמצאת שם הברכה מצויה, רק שיהיה ביניהם שלום ואהבה גדולה מאד, כי שלום אמרו חכמינו הקדושים (שבת י:) זה שמו של הקדוש-ברוך-הוא, ולכן אם מכניסים את הקדוש-ברוך-הוא בתוך הבית, זה נקרא שלום-בית, הינו שמו של הקדוש-ברוך-הוא בתוך הבית, ואמרו (בבא מציעא נט.) לעולם יהא אדם זהיר בכבוד אשתו, שאין ברכה מצויה בתוך ביתו של אדם אלא בשביל אשתו, שנאמר (בראשית יב, טז): "ולאברם הטיב בעבורה" והינו דאמר להו רבא לבני מחוזה, אוקירו לנשייכו כי היכי דתתערתו (תכבדו ותיקרו את נשותיכם כדי שתתעשרו), ואמר רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ר, חלק א', סימן סט) שעקר העשירות בא בזכות האשה.

עכשו בענין הבעיה שלך וכו', אתה לא יחידי בזה, כי רב העולם סובלים מזה, כי חכמינו הקדושים הגדירו שפלה וחמותה לא משתוות בשום פנים ואפן עד כדי כך שספרו לנו (שבת כו.) ההיא חמתא דהות סניאה לה לכלתה אמרה לה זיל איקשיט במשחא דאפרסמא, אזלא איקשיט. כי אתת אמרה לה זיל איתלי שרגא, אזלא אתלא שרגא אינפח בה נורא ואכלתה; [היתה חמות ששנאה את כלתה וקנתה לה מתנה שמן אפרסמון (מין בשם) והלכה הכלה וקשטה את עצמה עם הבשם הזה אבל זה היה מחמר דליק וכשפאה אל חמותה אמרה לה: בבקשה פלתי, הדליקי לי את הנרות! ותכף ומיד פשהדליקה אש, נאחזה בה האש, ונשרפה כליל].

רואים מזה איך שחמות שונאת את פליתה, וזה דבר טבעי, כי אמא חושבת לעצמה הנה אני גדלתי בן וכמוכן היא מחזיקה מהבן עולם ומלואו שהוא יחיד בדור וכו', ביפי ובחן ובחכמה וכו', כליל המעלות, והנה באה איזו ילדה צעירה ולקחה ממנה את הבן כליל המעלות וכו' וכו', וכך נרקמת בתוך לבה קנאה על פליתה עד

שְׂבָאָה לִיְדֵי שְׂנֵאָה עֲמוּקָה וְכוּ', וְתָמִיד עַל פִּי רַב הָאָמָא מְלַבֶּשֶׁת אֶת זֶה בְּצוּרָה הַגִּיּוֹנִית וְכוּ', שֶׁהַכֹּלָה שְׁלָה לֹא נִקְיָה וְכוּ', לֹא מְסַדֶּרֶת וְכוּ', לֹא עוֹזֶרֶת וְכוּ', אֲבָל בְּתוֹךְ תּוֹכָה זֶה מַחְלָה פְּסִיכּוֹלוֹגִית שְׁקֻשָּׁה לְהוֹצִיא אֶת זֶה מֵהַחֲמוֹת שְׁלֹא תִשָּׁנָא אֶת כְּלָתָהּ.

וְלָכֵן מַה עוֹשִׂים? עֵקֶר הָעֵצָה לִהְיוֹת חָכָם, לְחַזֵּק וּלְעוֹדֵד וּלְשַׂמַּח אֶת אִשְׁתּוֹ, וּלְהַבְטִיחַ לָהּ שֶׁהוּא עוֹמֵד לְצַדָּהּ, כִּי סוּף כָּל סוּף זֶה אִשְׁתּוֹ שֶׁהִתְחַתֵּן עִמָּהּ, וְיָקִים אֶתָּה בֵּית נְאֻמָּן בְּיִשְׂרָאֵל, וְיִוָּלְדוּ בְּעִזְרָתוֹ יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ יְלָדִים, וְיַחֲיוּ חַיִּים מְאֻשְׁרִים. וּמֵצֵד שְׁנֵי הוּא צָרִיךְ לְכַבֵּד וּלְיַקֵּר אֶת הָאָמָא, כִּי מִצּוֹת כְּבוֹד אִם הִיא מִצּוֹת עֲשֵׂה מְדַאוּרִיתָא, וְלֹא יַעֲשֶׂה שׁוּם עֵסֶק מִזֶּה וְכוּ', הֵינּוּ אֶת הַצֶּדֶק שִׁיתֵּן לְאִשְׁתּוֹ, וְלֹא יִכְרִיחַ אוֹתָהּ בְּכָל־שֶׁתִּלְךְ אֶל הָאָמָא וְכוּ', וְהוּא צָרִיךְ לְכַבֵּד אֶת הָאָמָא מִפְּנֵי שְׁסוּף כָּל סוּף זֶה הָאָמָא שְׁלוֹ, וְזוֹ הַנְּהֻגָה כְּלָלִית שְׁכָל זוּג צְרִיכִים לְדַעַת אֶת זֶה, וְעַל יְדֵי זֶה יִשְׂרָה הַשְּׁלוֹם בֵּין הַזּוּג. וְאִתָּה לֹא הֵיחֲיִדִי בְּזֶה, כִּי כְּמַעַט שְׂאִין זוּג שְׁלֹא עָבְרוּ אֶת הַשְּׁלֵב הַזֶּה, וְאִשְׁרֵי מִי שְׁקוֹנָה חֲכָמָה וְשְׁכָל וְדַעַת וּמִבֵּין שְׁכָף צָרִיךְ לִהְיוֹת, אֲזִי הוּא לֹא מְכַרֵּחַ אֶת אִשְׁתּוֹ לְהַשְׁלִים עִם הָאָמָא, וְהוּא מִמֵּתִין שֶׁהִדְבָר הַזֶּה יִתְפַּתַּח לְבַד.

אֲקוּנָה שְׁתַּבִּין דְּבַר מִתּוֹךְ דְּבַר, וְכֵן יִהְיֶה לָכֶם שְׁלוֹם-בֵּית, וְאִפְלוּ כְּשֶׁאִשְׁתְּךָ מְנַבֶּלֶת אֶת פִּיהָ עַל הָאָמָא שְׁלָךְ, שְׂתַק, וְאֵל תַּעֲנֶה שׁוּם דְּבַר, וְאִזּוּ הַכֹּל יִתְהַפֵּךְ לְטוֹבָה, כִּי סוּף כָּל סוּף הָאִשָּׁה צְרִיכָה לְהַבִּין שְׂאִפְלוּ הַחֲמוֹת שֶׁהִיא הָאִשָּׁה הַכִּי קָשָׁה וְכוּ', עִם כָּל זֹאת הִיא הָאָמָא שֶׁל בַּעֲלָהּ, וּמַה הִיא רוֹצֶה מִבַּעֲלָהּ, שִׁינְתַּם אֶת הַקְּשָׁרִים מֵהָאָמָא? הֲרִי מַה שְׁעוֹשִׂים לְהוֹרִים מְקַבְּלִים אַחַר כֵּן חֲזָרָה מֵהֵילָדִים שְׁלָהֶם, מִדָּה כְּנֻגַד מִדָּה.

וְלָכֵן כָּל זוּג צְרִיכִים לְדַעַת שְׂאָסוּר לְעָרַב בְּחַיֵּי הַנְּשׂוּאִין אֶת הַהוֹרִים בְּשׁוּם פְּנִים וְאִפְּן, אִם לְטוֹב אוֹ לְהַפֵּךְ, וְכֵן הַזּוּג יַחֲיוּ חַיִּים

טובים ונעימים ויסתדרו ביניהם, אבל כאשר מערבים את ההורים  
אז נעשה פצוץ עד שבאים לגרושין רחמנא ליצלן, ונשבר הבית.

ולכן אשרי הזוג שקונים את השכל הזה ומבינים שפך היא דרך  
החיים ואי אפשר לשנות את הטבע, ומשלימים עם המצב עד שהכל  
יתהפך לטובה.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי,  
שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל  
אשר תפנה, תשפיל ותצליח.

המאחל לך שבת שלום וחג שמח...

## שכג.

**אני לא מצליח בשום דבר,  
והייתי מעדיף לעזב את העולם הזה**

**שאלה:**

**מאת מנחם:** לכבוד הרב היקר. אני בן עשרים ואחת ולא  
עושה שום דבר, אני מרגיש שהידיים שלי כבולות ושאני לא  
יכול לעשות כלום, לא למצוא עבודה ולא ללכת לישיבה. יש  
לי כל כך הרבה חרדות והייתי רוצה פשוט לעזב את העולם  
הזה. אני זקוק לרחמים מן השמים. מה אני צריך לעשות?

**תשובה:**

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב-שבת-קדש לסדר במדבר, ד' סיון ה'תשע"ב  
שלום וברכה אל מנחם, נרו יאיר.  
לנכון קבלתי את מכתבך.

אתה בחור צעיר וכל העולם לפניך, והבעייה העקרית שלך שמקלקול מעשיך וכו', נכנסת בדכאון ובעצבות ובמרירות שזה הורס לך את כל החיים, ולכן אתה צריך לעבד על נקדת השמחה, ואף שזה בא לאדם מאד מאד קשה, כי האדם מסגל לעשות את כל העבודות הכי קשות בעולם, אבל קשה לו להגיע אל מדת השמחה, כי השמחה היא מסטרא דקדשה, והעצבות היא מסטרא דטמאה.

ולכן אני מאד מבקש ממך שתמסר את נפשך להיות רק בשמחה, כי עם עצבות לא פועלים שום דבר, רק מסתבכים יותר ויותר, ואף שאני יודע שמרכ צרות ויסורים ומרירות שעוברים עליך קשה לך להיות בשמחה, עם כל זאת אתה מכרח להכריח את עצמך עם כל הכחות רק להיות בשמחה, כי כשאדם שש ושמח שום קלפה וסטרא אחרא לא יוכלו לגשת אליך, כי הטמאה היא רק עצבות, מה שאין כן הקדשה היא רק שמחה, ובזה אדם יכול למדד את עצמו אם הוא בקדשה וכו', או אם הוא בטמאה וכו', שישתפל איך שהוא מחזק את עצמו להיות בשמחה, כי השמחה מדביקה את האדם אל האין-סוף ברוך-הוא.

אני יודע שזה יבוא לך מאד מאד קשה כי כשבחור צעיר פוגם בברית ונכשל בעברות חמורות, נופלות עליו עצבות ומרירות ודכאון פנימי וכו' וכו', וגלה לנו רבנו ז"ל שעקר התקון הוא להיות בשמחה, ואמר (לקוטי מוהר"ן חלק ב', סימן כד) מצוה גדולה להיות בשמחה תמיד, ולהתגבר להרחיק העצבות והמרר שחורה בכל כחו, כי כל המחלות הבאות על האדם בלן באות רק מחמת קלקול השמחה, ולכן צריכים למסר את נפשו בשביל להיות תמיד בשמחה, וחכמינו הקדושים אמרו (תנחומא שמיני ב) לפי שאין השמחה ממתנת לאדם לא כל מי ששמח היום שמח למחר ולא כל מי שמצר היום מצר למחר לפי שאין השמחה ממתנת לאדם; ולכן יעזר הקדוש-ברוך-הוא שתמיד תהיה השמחה מצויה אצלך, כי אין טוב מזה,

ועל ידי שמחה מתרחב הלב ויכולים אחר כך לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, ולספר לפניו יתברך את כל אשר עם לבבו בתמימות ובפשטות גמורה, כי מה שאין האדם מתחזק לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, הוא מפני שנופלות על לבו עצבות ומרירות ודכאון, אבל תכף ומיד שמכריח את עצמו להיות בשמחה, אזי נפתח לבו לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא. ותכף כאשר תרגיל את עצמך לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא כל החיים שלך ישתנו לטובה, ולכן קח את עצמך בידיך ותקים את כל זה, אז תזכה להיות הכי מאשר בחייה.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפלתו, שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה תשכיל ותצלח.

המאחל לך שבת שלום וחסד שמח...

## שכד.

**האם להגיד "זכור" ולהדליק נר נשמה  
בשנה הראשונה לפטירת אבי?**

**שאלה:**

**מאת רחל:** שלום לכבוד הצדיק. היום קמתי משבעה אחר אבי ז"ל, ורציתי לדעת איך אני אמורה לנהג: האם עלי להגיד "זכור" בחג השבועות, והאם אני צריכה להדליק אז נר נשמה, כי יש אומרים שבשנה הראשונה לא אומרים "זכור" ולא מדליקים נר נשמה. תודה.

**תשובה:**

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב-שבת-קדש לסדר במדבר, ד' סיון ה'תשע"ב  
 שלום רב אל רחל, תחיה.  
 לנכון קבלתי את מכתבך.

המקום ינחם אתכם בתוך שאר אבלי ציון וירושלים ולא תוסיפו  
 לדאבה עוד.

זה רק ענין של מנהג ולא של הלכה, יש אומרים שבשנה  
 הראשונה לא אומרים יזכור. למה? כי אז אדם שבור ורצוץ והוא  
 בוכה הרבה, ויפריע למתפללים מרב הבכיות וכו', ויש שבכלל  
 לא מתייחסים אל הטעם הזה, כי מה בכך שאם יבכו? וכי בשנה  
 שניה שלישית ורביעית וכו' וכו' לא בוכים? ולכן בן אומרים, וכן  
 מדליקים נר נשמה.

אני נהגתי בן לומר יזכור בשנה ראשונה, וכן הדלקתי נר נשמה,  
 כי אי אפשר לתאר ולשער את גדל הזכות שיש לנשמה כשמזכירים  
 אותה לטובה בזה העולם, ואם היו בני אדם יודעים איזו טובה זו  
 לנשמה בכל העולמות כשרק מזכירים אותה לטובה, היו עושים  
 איזו מצוה וכו', או דבר טוב לזכות הנשמה וכו', כי שם זה מאד  
 מאד יקר.

ולכן לא צריכים להתבלבל משום בריה שאומרת אחרת, אדם  
 צריך לדעת שאם היו לו אבא או אמא שנפטר - עליו לעשות כל מה  
 שביכולתו לעזור להם שיהיה להם טוב למעלה, כי בשמים מתחיל  
 ענין אחר לגמרי עם הנשמות, שם הוא רק עולם הגמול, ושם כבר לא  
 יכולים לעשות שום דבר. כל זמן שאדם חי הוא יכול לעשות הרבה  
 הרבה מאד מאד עבור הנשמה שלו, אבל כיון שנסתלק מזה העולם,  
 כבר לא יכול לעשות שום דבר, וכעין שאמרו חכמינו הקדושים

(שַׁבַּת ל.) לְעוֹלָם יַעֲסֹק אָדָם בַּתּוֹרָה וּבַמִּצְוֹת קִדְּם שְׁיָמוּת שְׁכִינָן שְׁמַת בְּטֵל מִן הַתּוֹרָה וּמִן הַמִּצְוֹת וְאִין לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שְׁבַח בּוֹ, וְהִינוּ דְאָמַר רַבִּי יוֹחָנָן מֵאֵי דְכָתִיב (תְּהִלִּים פֶּח, ו): "בְּמַתִּים חֲפָשִׁי" כִּינָן שְׁמַת אָדָם נַעֲשֶׂה חֲפָשִׁי מִן הַתּוֹרָה וּמִן הַמִּצְוֹת.

וְלָכֵן כָּל זְמַן שְׁאָדָם חַי עָלָיו לַעֲשׂוֹת הַרְבֵּה עֲבוּר נְשָׁמְתוֹ, וּמְכַל שְׁכָן לְנִשְׁמַת אַבוּתָיו שְׁנִסְתְּלָקוּ, שְׁזוֹ זְכוּת מְאֹד מְאֹד גְּדוּלָה לְנִשְׁמַת לְמַעְלָה, וְלָכֵן לֹא צְרִיכִים לְשַׁמֵּעַ מַה שְׁאַחֲרִים אוֹמְרִים, זֶה רַק עֲנִין שֶׁל מְנַהֵג וְלֹא הִלְכָה, וְלָכֵן תִּשְׁתַּדְּלִי לֹאמַר יִזְכּוּר וְכֵן לְהַדְּלִיק נֵר נִשְׁמָה, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יְנִיחַ אֶת הַנִּשְׁמָה בְּמְנוּחָה עָלֵינוּהָ, וְתִגִּיעַ לְמַחוּז חֲפָצָה בְּקִלּוֹת.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי, שְׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמְתַפְּלֵל בְּעֶדְךָ תְּמִיד, שְׁתַּהֲיֶה לָךְ הַצְּלָחָה מְרֵבָה וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנִי, תִּשְׁכִּילִי וְתִצְלִיחִי.

הַמְּאַחַל לָךְ שַׁבַּת שְׁלוֹם וְחַג שְׂמֵחָ...

## שְׁכָה.

**אֲנִי מְרַגֵּשָׁה רִיקְנוֹת גְּדוּלָה וְחוֹשֶׁבֶת הַמּוֹן עַל הַתְּאֵבָדוֹת**

**שְׁאַלָה:**

**מֵאֵת רַבֵּקָה:** שְׁלוֹם וּבְרָכָה לְכַבּוֹד הַצְּדִיק מִיִּבְנֵי־אֵל. אֲנִי לֹא יוֹדַעַת אֵיךְ לְהַתְּמוּדָד עִם הַרִיקְנוֹת הַבְּלָתִי מְסַבֶּרֶת שְׁנֵי שָׁבָתוֹכִי, אֲנִי פְּשׁוּט נִמְצָאת בְּדַכְאוֹן יוֹם יוֹמִי שְׁאִינוּ פּוֹסֵק. אֲנִי חִיַּבְתְּ לִסְפֵר שְׁאֲנִי חוֹשֶׁבֶת הַמּוֹן עַל הַתְּאֵבָדוֹת, וְלִפְעָמִים אֲנִי מְרַגֵּשָׁה שְׁאִין לִי שׁוֹם פְּתָרוֹן אַחֵר. אֲנִי לֹא יוֹדַעַת לְאִיפֶה לְבָרַח מִכָּל מַה שְׁעוֹבֵר עָלַי. תּוֹדָה רַבָּה וּמְקוּהָ לְקַבֵּל תְּשׁוּבָה.



**תשובה:**

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב-שבת-קדש לסדר במדבר, ד' סיון ה'תשע"ב

שלום רב אל רבקה, תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

רבנו ז"ל (שיחות הר"ן סימן פד) מפרש את המשנה (אבות פרק ד') ואל תאמר שהשואל והקבר בית מגוס לך, כי בעולם הזה שיש להאדם טרדות על הפרנסה יכול להיות שיעקץ וינשך אותו פרעוש והוא לא ירגיש, מחמת שמחשבתו טרודה באיזה מחשבה של פרנסה וכיוצא. אבל שם בקבר שאז אין להאדם שום טרדא ושום מחשבה אחרת, אז הוא שומע אפלו הרחישה וההלוך של התולעים איך הם רוחשים ובאים אליו, ומרגיש הצער של כל נשיכה ונשיכה, ואין שום דבר שיטרידהו וימנעהו מגדל צערו הקשה רחמנא ליצילן.

ולכן אני לא מבין למה את כל כך ממהרת להכנס לקבר? פה כשעוברים על אדם צרות ויסורים וכו' וכו', יש לו תקוה עוד לצאת ולברח מהצרות שלו, אבל כיון שאדם מת ומכניסים אותו בקבר, משם - אומר רבנו ז"ל - לא יכולים לברח וכו', ואין חזרה וכו', ושומעים כל רחישה של התולעים וכו', אזי אני עדין לא רואה מה לך כל כך להתאבד ושיקברו אותך בקבר ויתחיל אתך ענין אחר לגמרי, כי כל זמן שאדם חי, הוא יכול לתקן את הכל, כמו שאמר רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ר חלק ב', סימן קיב) אם אתה מאמין שיכולים לקלקל תאמין שיכולים לתקן, אבל אם אדם כבר מת, כבר לא שייך לתקן וכו', שמה בקבר מר מאד מאד אם לא הכינו את עצמם בחיים חיותם עם מצוות ומעשים טובים וכו'.

ורואים שאשה או אפלו כל אדם כשרואה עכבר הוא מיד נבהל וכו', ונגעל ממנו וכו', והוא מתחיל לצרוח צרחות וכו', בשעה שעכבר לא יכול לעשות שום דבר לאדם, אדרבה אם הוא רק שומע

תזוזה מפסיעות של אדם, הוא בורח כהרף עין, ואם כן למה כשאדם רואה עכבר ומכל שכן אשה, היא צורחת וצווחת כאלו מי יודע מה נכנס בבית וכו' ? אלא הסבה היא שאמרו חכמינו הקדושים (מגלה ג.) מאן דמבעית אף על גב דאיהו לא חזי מזליה חזי [מי שמפחד מאיפה זה בא ? אלא אף-על-פי שהוא לא רואה, המזל שלו רואה], הינו פי הראשונים שבאים לבקר בעקב אחר שמכניסים נפטר בתוך העקב, הם עכברי שדה, כיון שמריחים בשר הם באים ומתחילים לאכל, וזה צער גדול מאד מאד שאי אפשר לתאר ולשער, כמו שאמרו חכמינו הקדושים (שבת יג:) קשה רמה למת כמחט בבשר החי. ולכן מזה נכנס טבע באדם כשהוא רואה עכבר, הוא מיד נבהל, שהנפש שלו מרגישה מה יהיה אחר כך וכו', שהם יבואו לבקר אותו הראשון בעקב וכו'.

ולכן אני לא יודע מה לך כל כך להתאוות לרוץ כבר לקבר ? הרי אז תתחלנה הצרות שלך וכו', ומשם כבר אינך יכולה לברח וכו', ולכן כל זמן שאת חיה, את יכולה לתקן את הכל, כי הקדוש-ברוך-הוא אב הרחמן ומרחם על בריותיו, וכיון ששבת בתשובה שלמה מיד מקבלו, ואמרו חכמינו הקדושים (פסחים ק"ט.) ידו של הקדוש-ברוך-הוא פרוסה תחת כנפי החיות כדי לקבל בעלי תשובה, הקדוש-ברוך-הוא מחכה ומצפה שאדם כל זמן שהוא חי שיחזר בתשובה שלמה אליו יתברך, ואמרו חכמינו הקדושים (יומא פו.) גדולה תשובה שמארכת שנותיו של אדם, והקדוש-ברוך-הוא מצפה ומחכה שאדם יחזר אליו יתודה ויבקש סליחה, ולא זו משם עד שמוחלים לו, כמו שאמרו חכמינו הקדושים (תורת כהנים בחקותי) אמר הקדוש-ברוך-הוא מיד שהם מתודים, אני מוחל להם.

אשה יש לה הרבה מצוות שיכולה לקיים בימי חייה, לעשות הרבה צדקה וחסד, שאז אמרו חכמינו הקדושים (מדרש זוטא שיר השירים פרשה א') חטא אדם, ישוב ויתן צדקה וימחל לו שנאמר (משלי

טז, 1): "בְּחֶסֶד וְאֵמֶת יִכְפֹּר עֲוֹן", אִם יֵשׁ לְאָדָם אֶלֶף רְבוּא אֵין עוֹמְדִים לוֹ בְּשַׁעַת צָרְכּוֹ בְּצַרְתּוֹ שְׂכֵן הוּא אוֹמֵר (שם יא, ד): "לֹא יוֹעִיל הוּן בְּיוֹם עֲבָרָה", וּמִי עוֹמֵד לוֹ? אִיסָר אֶחָד שֶׁהוּא נוֹתֵן שְׁנֵאָמַר (שם י, ב): "וְצִדְקָה תְּצִיל מַמּוֹת". כָּל הַנּוֹתֵן צִדְקָה אֶף-עַל-פִּי שֶׁהוּא חָטָא וְנָתַן צִדְקָה מִיַּד הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אוֹמֵר אֵין רְשׁוּת לְמַלְאָךְ לְשַׁלוֹט בּוֹ, כִּי שָׂכַר אוֹתָהּ צִדְקָה שֶׁנָּתַן מִקְּדִים לְמַלְאָךְ וְאִינוּ מְנִיחוּ לְשַׁלוֹט בּוֹ, וְלֹא עוֹד אֶלָּא שְׁדוּחַפּוֹ וְכוּפְתּוֹ עַל פְּנָיו וּמַפִּיס עָלָיו וְאוֹמֵר אֶף-עַל-פִּי שֶׁחָטָא וְנִתְּנָה אֵין רְשׁוּת לְמַלְאָךְ לְשַׁלוֹט בּוֹ, אֲנִי קוֹדֵמְתִי רְשׁוּתִי וְקוֹדֵמָה לְרְשׁוּתוֹ, כִּדְאִי הִיא הַצִּדְקָה שֶׁנָּתַן לְרַעֲבִים, וְאֵלּוּלֵי שֶׁהֶאֱכִילָן הָיוּ מֵתִים, הוּא כִּסֵּה עְרוּמִים וְאֵלּוּלֵי שֶׁכֶּסֶן הָיוּ מֵתִים, כִּדְאִי הִיא הַצִּדְקָה שֶׁקִּיָּם נַפְשׁוֹת לְהַצִּילוֹ מַמּוֹת.

וְלָכֵן תּוֹצִיאִי אֶת הַשְּׂגֵעוֹן הַזֶּה מִהֲרֹאשׁ שְׁלָךְ (כִּי עֲצֵם הַמַּחְשָׁבָה לְהִתְאַבֵּד זֶה כְּבָר בָּא מֵרוּחַ שְׁטוּת, כִּי אֶת צְרִיכָה לְדַעַת שְׁכָל הַמְּאֵבֵד עֲצָמוֹ לְדַעַת אֵין לוֹ חֵלֶק לְעוֹלָם הַבָּא, וְלָמָּה לָךְ לְלַכֵּת אַחֵר מַחְשָׁבוֹת כְּאֵלוֹ שֶׁל שְׁטוּת וְטֵרוּף הַדַּעַת?), תַּחֲזִירִי בְּתִשׁוּבָה שְׁלָמָה וְתֵרְאִי אֵיךְ שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אוֹהֵב אוֹתָךְ וּמוֹחֵל לָךְ עַל כָּל עוֹוֹנוֹתֶיךָ וְעַל כָּל הָעֵבֶר שְׁלָךְ, וְתַעֲשִׂי צִדְקָה וְחֶסֶד עִם עֲנִיִּים.

וְהַעֲקֵר תְּרַגְּלִי אֶת עֲצָמְךָ לְדַבֵּר אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּשִׁפְתַּי הָאֵם שְׁלָךְ, וְתִזְכְּרִי שֶׁאֵת לֹא לְבַד, כִּי כָּל דְּבוּר וְדְבוּר שֶׁאָדָם מְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ נִשְׁמַע וְנִתְקַבֵּל בְּכָל הָעוֹלָמוֹת, וְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְצַפֶּה וּמְחַכֶּה שֶׁאֲנַחֲנוּ נְדַבֵּר אֵלָיו, כִּי אֲצִלוּ יִתְבָּרֵךְ מְאֹד מְאֹד יִקְרָה תְּפִלָּה וְשִׁיחָה שֶׁמְדַבְּרִים וּמְשִׁיחִים וּמְתַפְּלָלִים אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וְעַל יְדֵי שֶׁתְּרַגְּלִי אֶת עֲצָמְךָ לְדַבֵּר אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, תִּמְשַׁךְ עָלֶיךָ שְׂמִיחָה עֲצוּמָה, עַד שֶׁתִּצְאִי מְכֹל הַדְּמִיוֹנוֹת הָאֵלוֹ שֶׁל הַתְּאַבְּדוֹת.

וְלָכֵן אֲנִי מְאֹד מְבַקֵּשׁ אוֹתָךְ שֶׁתִּמְסְרִי אֶת נַפְשְׁךָ לְהִיּוֹת רַק בְּשִׂמְחָה, כִּי עִם עֲצָבוֹת לֹא פּוֹעֲלִים שׁוֹם דְּבָר, רַק מְסַתְּבָכִים יוֹתֵר

ויותר, ואף שאני יודע שמרב צרות ויסורים ומרירות שעוברים עליך קשה לך להיות בשמחה, עם כל זאת את מוכחת להכריח את עצמך עם כל הפחות רק להיות בשמחה, כי כשאדם שש ושמח שום קלפה וסטרא אחרא לא יכולים לגשת אליו, כי הטמאה היא רק עצבות, מה שאין בן הקדשה היא רק שמחה, ובזה אשה יכולה למדד את עצמה אם היא בקדשה וכו', או אם היא בטמאה וכו', שתסתכל איך שהיא מחזקת את עצמה בשמחה, כי השמחה מדביקה את האדם אל האין-סוף ברוך-הוא.

תזכרי טוב שאין זו תקוה למות ולהקבר, כי שמה מתחילות הבעיות והצרות, ומוכא ב"שלחן-ערוך" (יורה דעה סימן שמה סעיף א'): המאבד עצמו לדעת אין מתעסקים עמו לכל דבר, ואין מתאבלין עליו ואין מספידין אותו ולא קורעין ולא חולצין, אבל עומדין עליו בשורה ואומרים עליו ברפת אבלים וכל דבר שהוא כבוד לחיים, עין שם.

ולכן מה את צריכה את זה? יותר טוב שתחזרי בתשובה, ותרבי בצדקה וחסד, ואז תתפטרי מהצרות בקבר, כי הצדקה וחסד שעושים, הולכים לפני האדם כמו שכתוב (ישעיה נח, ח): "והלך לפניך צדקה כבוד הוי"ה יאספך" ודרשו על זה חכמינו הקדושים (סוטה ג): כל העושה מצוה אחת בעולם הזה מקדמתו והולכת לפניו לעולם הבא שנאמר "והלך לפניך צדקה"; איזו נחת רוח תהיה לאדם כשנשמתו תצא מגופו ותעלה למעלה, ואלו הפרוטות שנתן בכל יום ילכו לפניו. ועוד דרשו על פסוק זה (בכא בתרא יא): אבותי גנזו לעולם הזה ואני גנזתי לעולם הבא, שנאמר "והלך לפניך צדקה כבוד הוי"ה יאספך". את לא יכולה לתאר איזו שמחה תהיה לך שם בשמים עם הפרוטות האלו שאת תתני ותכניסי בכל יום לקפת הצדקה, זה מה שישמר אותך, וזה מה שיגן עליך, ומכל שכן הדבורים שתדברי אל הקדוש-ברוך-הוא, זה ילווה אותך.

וְלִכְּנֵן קָחִי אֶת עֲצָמָךְ בְּיַדִּיךָ, וְתַעֲזָבִי אֶת הַמַּחְשָׁבוֹת שֶׁל שְׁטוֹת  
 וְטְרוּף הַדַּעַת וְכוּ' וְכוּ', וְאַף שְׂאֲנִי יוֹדֵעַ שְׁעוֹבְרִים עָלֶיךָ מִשְׁבָּרִים  
 וְגַלְיִים מֵהָעֶבֶר וְהַהֲוָה וְכוּ' וְכוּ', עִם כָּל זֹאת אֵין זֹו עֲצָה לְהִתְאַבֵּד,  
 כִּי אֲזִי יֵהְיֶה לְךָ הַרְבֵּה יוֹתֵר מֵר, כִּי מִשָּׁם אֵין לְאִיפֶה לְבָרַח, וְלִכְּנֵן כָּל  
 זְמַן שְׂאֵת חַיָּה אֶת יְכוּלָה לְתַקֵּן אֶת הַכֹּל וְלִהְיוֹת הֵכִי מְאֻשְׁרֵת וְהֵכִי  
 שְׂמִחָה וְהֵכִי מְצַלַּחַת בְּחַיִּים. אֲנִי מְאֹד מְקַוֶּה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא  
 שְׂתַצִּיטֵי אֹתִי וְלֹא תִלְכִי אַחֵר הַמַּחְשָׁבוֹת שֶׁל הֶבֶל שְׁנִדְבְּקוּ בְּךָ, וְאַז  
 הַכֹּל יִתְהַפֵּךְ לְטוֹבָה.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי,  
 שְׂאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמְתַפְלֵל בְּעֵדוּךָ תָּמִיד, שְׂתִהְיֶה לְךָ הַצְּלָחָה מְרַבָּה וּבְכָל  
 אֲשֶׁר תִּפְגְּנִי, תִּשְׁכִּילֵי וְתַצְלִיחֵי.

הַמְּאַחֵל לְךָ שְׁבֵת שְׁלוֹם וְחַג שְׂמִחָה...

## שכו.

**מי נקרא "צדיק נסתר"?**  
**ואיך אפשר לדעת מי הוא באמת כזה?**

**שאלה:**

**מאת חיים:** לְכַבוֹד הַצַּדִּיק מוֹהֲרָא"ש שְׁלִיט"א. אֲנִי בְּחוּר  
 שְׁלוּמֵד בִּישִׁיבַת 'כֶּסֶף רַחֲמִים'. הָאֵם אַתֶּם יְכוּלִים לְהַסְבִּיר  
 לִי מִי נִקְרָא "צַדִּיק נִסְתָּר", הָאֵם הַכּוֹנֵה לְצַדִּיק שְׂאִישׁ לֹא  
 מְכִיר, שְׂמִסְתַּגֵּר בְּבִיתוֹ וְעוֹבֵד אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אוֹ שְׂהַכּוֹנֵה  
 הִיא לְצַדִּיק שְׂמִסְתַּוֵּב בֵּינֵינוּ וְעוֹבֵד אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אֵף  
 מִסְתִּיר אֶת מַעֲשָׂיו מִבְּנֵי אָדָם, בְּאִפְּנֵי שְׂאֵף אֶחָד לֹא יוֹדֵעַ אֶת  
 מְדַרְגָּתוֹ הַגְּבוּהָה? וְאֵיךְ אֶפְשָׁר לְזַהוֹת מִי הוּא "צַדִּיק נִסְתָּר"?  
 תוֹדָה.

**תְּשׁוּבָה:**

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרֵב-שַׁבָּת-קֹדֶשׁ לְסֹדֵר בְּמִדְבָּר, ד' סִיּוֹן ה'תשע"ב  
**שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל חַיִּים, נְרוּ יְאִיר.**  
 לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

עַד שֶׁאֲתָה שׁוֹאֵל אוֹתִי מִי הֵם הַצְּדִיקִים הַנִּסְתָּרִים, קֹדֶם עָלִינוּ  
 לְשֹׂאוֹל אֶת עֲצֵמְנוּ מַה זֶה נִקְרָא בְּכֹלֵל צְדִיק? וְהִנֵּה כְּתִיב (ישעיה  
 ס, כא): "וְעַמֶּךָ כָּלֵם צְדִיקִים", כֹּל בַּר יִשְׂרָאֵל הוּא צְדִיק, כִּי רַגְלָיו  
 עָמְדוּ עַל הַר סִינַי וְקִבַּל אֶת הַתּוֹרָה, וְלִכֵּן רָאוּי לְכֹל יְהוּדֵי לְשִׁמְחָה  
 עַל הַנִּקְדוּת הַטּוֹבוֹת שֶׁיֵּשׁ אֲצֵלוֹ, כִּי חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ (בְּרִכּוֹת  
 נז). עַל הַפְּסוּק (שִׁיר הַשִּׁירִים ד, ג): "כִּפְלַח הֶרְמוֹן רִקְתָּךְ" מֵאֵי רִקְתָּךְ,  
 אֲפֹלוּ רִיקְנִין שֶׁבְּךָ מְלֵאִים מִצּוֹת כְּרֵמוֹן. כֹּל יְהוּדֵי הוּא בְּגֵדֵר צְדִיק,  
 כִּי יֵשׁ לוֹ הֶמוֹן מִצּוֹת שְׁזוּכָה לְקִים בְּכֹל יוֹם וְהוּא אֲפֹלוּ לֹא יוֹדֵעַ אֶת  
 זֶה מִחֲמַת רַב הַקְּלָפוֹת שֶׁמְסַבְּבוֹת אוֹתוֹ, וְעַל יְדֵי זֶה נוֹפֵל בְּעֲצָבוֹת  
 וּבְמִרְרוֹת וּבְדַכְאוֹן, עַד שֶׁאֲפֹלוּ הַמִּצּוֹת שֶׁהוּא עוֹשֶׂה, זֶה אֲצֵלוֹ כְּמוֹ  
 שֶׁהִנְבִּיא מְתֻלוֹנֵן (ישעיה כט, יג): "וַיֹּאמֶר אֲדֹנָי יֵעָן כִּי נִגַּשׁ הָעַם הַזֶּה  
 בְּפִיו וּבִשְׁפָתָיו כְּבִדּוֹנִי וְלָבוֹ רַחֵק מִמֶּנִּי וְתֵהִי יִרְאַתֶּם אוֹתִי מִצּוֹת  
 אֲנָשִׁים מְלַמְּדָה" וְגו', וּבִשְׁבִיל זֶה כָּל אֶחָד מִתְדַרְדֵּר יוֹתֵר וְיוֹתֵר,  
 וְהוּא לֹא יוֹדֵעַ אֶת מַעֲלָתוֹ בַּשָּׁמַיִם.

כִּי בְּפִרוּשׁ גְּלָה לָנוּ רַבְּנּוּ ז"ל (לְקוּטֵי מוֹהֲר"ן חֶלֶק א' סִימָן פ') שֶׁאֲפֹלוּ  
 הַגְּרוּעַ שֶׁבְּגְרוּעִים מוֹכֵן לְמַסֵּר אֶת נַפְשׁוֹ עַל קְדוּשַׁת הַשֵּׁם, כְּמוֹ שֶׁרָאִינוּ  
 בְּכֹל הַדּוֹרוֹת שֶׁאֲפִילוּ הַפְּחוּתִים וְכוּ', מְסַרֵּוּ אֶת נַפְשָׁם עַל קְדוּשַׁת הַשֵּׁם,  
 וְלִכֵּן הֵם מְאֹד מְאֹד חֲשׁוּבִים לְמַעַלָּה בַּשָּׁמַיִם, אֲלָא מְרַב הַקְּלָפוֹת  
 שֶׁמְסַבְּבוֹת אֶת הָאָדָם, עַל יְדֵי זֶה נוֹפְלוֹת עָלָיו עֲצָבוֹת וּמִרְרוֹת  
 וְדַכְאוֹן, עַד שֶׁלֹּא מִרְגִּישׁ אֶת מַעֲלָתוֹ בַּשָּׁמַיִם, וּמִזֶּה בָּא שֶׁהוּא מִתְרַשֵּׁל  
 מְלַקְּטִים אֶת הַמִּצּוֹת. וּבְפֶרֶט יְהוּדֵי שְׁשׁוּמְרֵי תוֹרָה וּמִצּוֹת, הוּא גַם  
 כֵּן מְלֵא עֲצָבוֹת מִרְרוֹת וְדַכְאוֹן, כִּי נִדְמָה לוֹ כְּאִלוֹ הוּא לֹא חֲשׁוּב

בשמים, ואמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן סא) שפכו שפמו שאדם צריך להאמין בהקדוש-ברוך-הוא שהוא נמצא ואין בלעדיו נמצא, כך אדם צריך להאמין בעצמו שגם הוא חשוב בשמים, כי באמת כל בר ישראל אפלו שיהיה במדור הקלפות, אמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן כד) אם יקיים את המצוות בשמחה, יכול לעלות מתכלית הירידה התחתונה מעולם העשיה וכו', עד עולם היצירה והבריאה והאצילות בסוד מטי ולא מטי, שזו המדרגה הכי עליונה, ולכל זה זוכים על ידי שמחת המצוות.

והנה אמרו חכמינו הקדושים (ירושלמי ברכות פרק ט' הלכה ה') תני בשם רבי מאיר אין לך אחד מישראל שאינו עושה מאה מצוות בכל יום, קורא את שמע ומברך לפניה ולאחריה, ואוכל את פתו ומברך לפניה ולאחריה, ומתפלל שלש פעמים של שמונה עשרה, וחוזר ועושה שאר מצוות ומברך עליהן. וכן היה רבי מאיר אומר אין לך אדם בישראל שאין המצוות מקיפות אותו, תפלין בראשו ותפילין בזרועו ומזוזה בפתחו, מילה בבשרו, ארבע ציציות בטליתו מקיפין אותו, הוא שדוד אמר (תהלים קיט, קסב): "שבע ביום הללתיך על משפטי צדקך". וכן הוא אומר (תהלים לד, ח): "חנה מלאך הוי"ה סביב ליראיו ויחלצם"; ואת זה יש אצל כל בר ישראל, אלא הצרה שהוא לא מרגיש את נעם המצוות, ולכן הוא לא שמח, אבל אם אדם היה מרגיש איך שעל ידי כל מצוה ומצוה הוא מקשר את נשמתו אליו יתברך, על ידי זה היה תמיד שש ושמח, וזה נקרא צדיק אמת, אשרי מי שזוכה לשמח עם כל נקדה ונקדה טובה שיש בו, ואז הוא בגדר צדיק.

ובענין צדיק נסתר וכו', נכנס בבני אדם דמיון שמי שהולך קרוע ובלוי וכו', או הולך עם כובע גרב וכו' וכדומה, או עושה אלו תנועות משנות וכו', זה הוא צדיק נסתר. ובאמת ידוע מה שאמר ר' נחמן טולטשינער ז"ל תלמידו של מוהרנ"ת ז"ל: העולם חושבים

שְׁצַדִּיק נִסְתָּר וְאֶחָד מֵהַל"ו צְדִיקִים זֶה מְכַרַח לֵהִיּוֹת אֶחָד שֶׁהוֹלֵךְ קְרוּעַ וּבִלְוֵי וְלֹא רוֹאִים אֲצִלוֹ שׁוֹם דְּבַר וְכוּ', וְלֹא יוֹדְעִים שְׁיִכּוּלִים לֵהִיּוֹת כְּמוֹ ר' אַבְרָהָם בְּעַרְנֵיּוֹ ז"ל, וְגַם כֵּן לֵהִיּוֹת אֶחָד מֵהַל"ו צְדִיקִים הַנִּסְתָּרִים (ר' אַבְרָהָם דִּב ז"ל הָיָה נֶכֶד רַבְנּוֹ ז"ל, וְהָיָה עֲשִׂיר גְדוֹל, וְהָלַךְ מְלַבֵּשׁ בְּכַגְדֵי כְבוֹד, וְאַף-עַל-פִּי-כֵן הֵעִיד עָלָיו ר' נַחֲמָן טוֹלְטְשִׁינְעֵר ז"ל שֶׁהוּא אֶחָד מֵהַל"ו צְדִיקִים שֶׁבְּדוֹר).

וּכְנֻנְתּוֹ הָיְתָה בְּפִשִּׁיטוֹת, שְׁלֹא מֵה שְׁבָנֵי אָדָם חוֹשְׁבִים שְׁזֵה צְדִיק נִסְתָּר וְכוּ', הוּא בְּאֵמֶת צְדִיק נִסְתָּר, אֲדַרְבָּה! הוּא יְכוֹל לֵהִיּוֹת שׁוֹטֵה גְדוֹל מְאֹד, כְּמוֹ שְׁאָמַר רַבְנּוֹ ז"ל (לְקוּטֵי מוֹהַר"ן חֶלֶק א' סִימָן קצ"ז) כִּי בּוֹדָאֵי אֵינן זֹו מַעֲלֵת הָעֲנָנָה לְהִרְאוֹת אֶת עֲצָמוֹ בְּכַפִּיפַת רֹאשׁ בְּדַרְךְ שְׁטוֹת כְּאֵלוֹ הוּא עֲנִיו, כִּי זֹו עֲנָנָה פְּסוּלָה, וְעַקֵּר הָעֲנָנָה כְּשֶׁהִיא בְּחֻכְמָה וְכוּ', עֵינֵי שָׁם. הֵינּוּ אֶחָד שְׁדָּבִיק בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְאֵינּוּ נִפְרָד מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ כָּלָל, אֲלֵא מִהֲרַגַע שְׁפוֹתַח אֶת הָעֵינַיִם מִהַשְׁנָה עַד שֶׁהוֹלֵךְ לִישׁוֹן, אֵינּוּ מְסִיחַ דַּעַת מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, וּמִרְבָּה בַתְּפִלָּה וְהַתְּבוּדָה וּמִתְמִיד בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וְתִמִּיד מִשְׁתַּוֵּקֵק אַחֲרָיו יִתְבָּרֵךְ, וּמִיִּחַד יַחֲדִים עֲלִיוֹנִים וְכוּ', וְאַף אֶחָד לֹא יוֹדֵעַ מִזֶּה, זֶהוּ נִקְרָא צְדִיק נִסְתָּר. וְאֲדַרְבָּה אִם יֵשׁ עָלָיו מַחֲלָקֶת וּמִדְּבָרִים עָלָיו כָּל דְּבַר אֲסוּר וּמְסִתִּירִים אוֹתוֹ יוֹתֵר וְיוֹתֵר, זֶה בְּכָלֵל מֵהַל"ו צְדִיקִים, כִּי חֻכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים אָמְרוּ (סְפָה מֵה: ) לֹא פְּחוֹת עֲלֵמָא מִתְּלַתִּין וְשִׁתָּא צְדִיקֵי דְמִקְבְּלֵי אֲנִפֵי שְׁכִינָה בְּכָל יוֹם, שְׁנֵאָמַר (יִשְׁעִיָה ל, יח): "אֲשֶׁרֵי כָל חוֹכֵי לו" - ל"ו בְּגִימַטְרִיא תְּלַתִּין וְשִׁתָּא. הֵינּוּ שֵׁישׁ בְּכָל דוֹר וְדוֹר שְׁלוֹשִׁים וְשִׁשָּׁה צְדִיקִים שְׁמֻקְבְּלִים פְּנֵי הַשְּׁכִינָה בְּכָל יוֹם.

וּמוֹבָא מִצְדִּיקִים שְׁזֵה מִתְחַלֵּף בְּכָל יוֹם וּבְכָל שְׁעָה, מִי שֶׁרַק דְּבוּק בּוֹ יִתְבָּרֵךְ וְאֵינּוּ מְסִיחַ דַּעַת מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, הוּא בְּכָלֵל מִקְבֵּל אֲנִפֵי שְׁכִינָתָא, וְדָבַר זֶה נֶעֱלַם וְנִסְתָּר מֵעֵינֵי כָל, כִּי מִי יוֹדֵעַ מֵה שֶׁהוּא חוֹשֵׁב וְכוּ'? אוֹ אֵיפֹה הֵהוּא מִחֲזִיק וְכוּ'? זֶה יוֹדֵעַ רַק הַיּוֹדֵעַ תְּעֻלוֹמוֹת הוּא יִתְבָּרֵךְ, וְהַבְּעַל-שָׁם-טוֹב הַקְּדוּשׁ זִי"ע פִּרְשׁ אֶת הַפְּסוּק (תְּהִלִּים



לב, ב): "אֲשֶׁרִי אָדָם לֹא יִחְשַׁב הַיְיִ"ה לֹו עֹוֹן", אֲשֶׁרִי אָדָם שֶׁהִגִּיעַ לְמִדְרָגָה כְּזֹו שָׂאָם הוּא לֹא חוֹשֵׁב מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, זֶה כְּבָר אֲצִלוֹ הָעֹוֹן הַכִּי גָדוֹל, וְדָבָר זֶה נֶעְלָם מִכָּל אָדָם עַל פְּנֵי הָאֲדָמָה, כִּי מִי יְכוּל לְהַכִּיר בְּהִזְוִלָת שֶׁהוּא לֹא מְסִיחַ דַּעַת מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ כְּרָגַע, וְחִי וּמְחִיָּה עֲצָמוֹ וּמִשְׁתַּעֲשַׁע בְּשַׁעֲשׁוּעִים עֲלִיוֹנִים וְכוּ', וּמִיֶּחֱד יְחוּדִים, וּמִמְשִׁיף עַל עֲצָמוֹ אֹור וְזִיו וְחִיּוּת וְדַבְּקוּת בְּאֵין-סוֹף בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁעָלִיו נֶאֱמַר (יִשְׁעִיָּה סד, ג): "עֵינַן לֹא רָאִתָּה אֱלֻקִּים זֹולָתָךְ יַעֲשֶׂה לְמַחְכָּה לֹו".

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי, שְׂאֵנִי מִבְּקֶשׁ וּמִתְפַּלֵּל בַּעֲדָךְ תְּמִיד, שֶׁתְּהִיָּה לְךָ הַצְּלָחָה מְרֻבָּה, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנֶה, תִּשְׁכִּיל וְתִצְלִיחַ.

הַמְּאֲחֵל לְךָ שֶׁבַת שְׁלוֹם וְחַג שְׂמֵחַ...

## שׁכז.

**יֵשׁ לִי חֵבֵר, וְקִשָּׁה לָנוּ מֵאֵד לְשֹׁמֵר נְגִיעָה. מַה עוֹשִׂים?**

**שְׂאֵלָה:**

**מֵאֵת סִיּוֹן:** שְׁלוֹם לְצַדִּיק שֶׁל הַדּוֹר! יֵשׁ לִי חֵבֵר, אֲנַחְנוּ מִתְחַזְּקִים בְּיַחַד וְרוֹצִים לְחַזֵּר בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה, אֶךְ לְצַעֲרִי אֲנַחְנוּ לֹא שׁוֹמְרִים נְגִיעָה, וְכִמְעַט וְנִכְשְׁלָנוּ בְּאֶסוּר מִמֶּשׁ. יֵשׁ לָנוּ יֶצֶר הָרַע וְאֲנַחְנוּ לֹא מְצַלִּיחִים לְהִתְגַּבֵּר עָלָיו, וּבְכָל פַּעַם שְׂזָה קוֹרָה אֲנִי מִתְחַרְטֵת וְנִהְיִית עֲצוּבָה... מַה עָלִי לַעֲשׂוֹת?

**תְּשׁוּבָה:**

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר נִשְׂא ח' סִיּוֹן ה'תשע"ב  
 שְׁלוֹם רַב אֶל סִיּוֹן, תַּחֲיָה.  
 לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

אַתֶּם צְרִיכִים לְהִתְחַזֵּק יַחַד וְלַחְזוֹר בְּתִשׁוּבָה שְׁנִיכֶם יַחַד, וְהַעֲצָה  
 הַיְחִידָה שְׁאַנִּי יְכוּל לְתַת לָכֶם שְׁתַּתְחַתְּנוּ מֵה שְׁיֹתֵר מֵהָר, כִּי יְדוּעַ  
 שְׂרַבְנוּ ז"ל הַקְּפִיד מְאֹד מְאֹד לֹא לְהֶאֱרִיךְ בֵּין הָאֲרוּסִין לְבֵין הַנְּשׂוּאִין,  
 וְלִכֵּן תַּעֲשׂוּ כָּל מִיּוֹי מְאֻמְצִים שְׁבַעוּלָם לְהִתְחַתֵּן כַּמָּה שְׁיֹתֵר מֵהָר,  
 כִּי עַכְשָׁו קֹדֶם הַחֲתָנָה עֲנִין נְגִיעוֹת זֶה אֲסוּר חֲמוּר מְאֹד מְאֹד וְכו',  
 שְׁיָכוּל לְהֵבִיא אַחַר כָּךְ לְאֲסוּרִים חֲמוּרִים וְכו', וְעוֹן נְדָה הוּא מְאֹד  
 מְאֹד חֲמוּר שְׁיָכוּל לְהֵבִיא אַחַר כָּךְ יְלָדִים חוֹלִים וְכו', וְלִכֵּן עֲצָתִי  
 שְׁתַּקְּבֵעוּ כְּבֹר זְמַן לְחֲתָנָה מֵה שְׁיֹתֵר מֵהָר, וְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר  
 שְׁתִּהְיוּ זֵהִירִים מְאֹד מְאֹד מְעוֹן נְדָה הַחֲמוּר, שֶׁהוּא בְּכַרַּת רַחֲמָנָא  
 לִיְצַלֵּן, וְתִזְכּוּ לְבָנוֹת בֵּית נְאֻמָּן בְּיִשְׂרָאֵל.

בְּכָלֵל טוֹב מְאֹד לְזוּג אַחַר שְׁמֻצָאוּ חַן אֶחָד בְּעִינֵי הַשְּׁנִי וְרוֹצִים  
 לְהִתְחַתֵּן, שְׁיִגְמְרוּ אֶת זֶה מֵה שְׁיֹתֵר מֵהָר וְלַעֲשׂוֹת מֵה שְׁיֹתֵר מֵהָר  
 אֶת הַחֲתָנָה, כִּי זֶה מְאֹד לֹא טוֹב לַעֲכַב אֶת הַחֲתָנָה וְלִמְשֹׁךְ אֶת הַזְּמַן  
 עַד שְׁתַּתְקִים, כִּי הַרְבֵּה קְלָקוּלִים יוֹצְאִים מִזֶּה.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי שְׁאַנִּי  
 מִבְּקָשׁ וּמִתְפִּלָּל בְּעַדְכֶם תְּמִיד שְׁתִּהְיֶה לָכֶם הַצְּלָחָה מְרַבָּה וּבְכָל אֲשֶׁר  
 תִּפְנוּ תִשְׁכִּילוּ וְתִצְלִיחוּ.

הַמְּאַחַל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

## שְׁכַח.

**אָחִי הַגָּדוֹל עוֹמֵד לְהִתְחַתֵּן עִם גְּרוּשָׁה  
בֵּת אַרְבָּעִים עִם יְלָדִים, הֲאֵם זֶה בְּסֻדָּר?**

**שְׁאֵלָה:**

**מֵאֵת טל:** לְכַבֹּד קִדְשֵׁי מוֹרְנוּ מוֹהֲרָא"שׁ שְׁלִיט"א. רֵאשִׁית  
אֲבִירָא אֶת הַצְּדִיק שְׁתֵּהִי לֹא רְפוּאָה שְׁלֵמָה, וְיַחֲלִים בְּמִהֲרֹת  
וְתַפְלוּתֵינוּ תִתְקַבְּלָנָה לְרָצוֹן, וְנִזְכָּה לְרֵאוֹתֵנוּ בְּמִהֲרָה בְּיַבְנָאֵל.  
יֵשׁ לִי אֵח גָּדוֹל רֵזֶק בֶּן עֶשְׂרִים וְתֵשַׁע. לְאַחֲרוֹנָה הוּא הִכִּיר  
אִשָּׁה גְרוּשָׁה כְּמַעַט בֵּית אַרְבָּעִים עִם יְלָדִים, הוּא בִקְשָׁר אֶתָּה  
כְּמָה חֲדָשִׁים וְהֵם גְּרָמִים בְּיַחַד. הַיּוֹם הוּא הִתְקַשֵּׁר אֵלַי וְאָמַר  
לִי שֶׁהוּא הֹצִיעַ לָהּ נִשְׂוֹאִין. כְּשֶׁשָּׁמַעְתִּי אֶת זֶה הֵייתִי מְאֹד  
מִזְעָזַע, אָךְ אָמַרְתִּי לוֹ "שְׁיֵהִי בְּמִזְל טוֹב". אֲנִי לֹא בַעַל רוּחַ  
הַקִּדְשׁ אֲבָל אֲנִי חוֹשֵׁב שֶׁזֶה לֹא מִתְאִים שְׁבַחֹר בְּגִיל שְׁלוֹ  
יִתְחַתֵּן עִם מִישָׁהּ כְּמַעַט בֵּית אַרְבָּעִים עִם שְׁלוֹשָׁה יְלָדִים  
גְּדוֹלִים שֶׁהַגָּדוֹל בֵּינֵיהֶם בֶּן שֵׁשׁ עֶשְׂרֵה. כָּל הָעֵינָן כּוֹאֵב לִי  
מְאֹד, גַּם הַהוֹרִים שְׁלִי לְקַחוּ אֶת זֶה מְאֹד קָשָׁה, וְאִמָּא שְׁלִי  
כָּל הַזְּמַן בְּדַכָּאוֹן מִהַמְצָב. מִצַּד אֶחָד הֵם לֹא רוֹצִים לְפַגַּע בּוֹ  
וּלְהַגִּיד לוֹ בְּפִרוּשׁ מַה שֶׁהֵם חוֹשְׁבִים בְּגִלָּל שֶׁהֵם פּוֹחְדִים  
שֶׁהוּא יִבְתַּק אֶת הַקְּשָׁר אִתָּם, וּמִצַּד שְׁנַי הֵם לֹא מוֹסְתִדְרִים  
אֶתָּה וְלֹא רוֹצִים שְׁיִתְחַתֵּן אִתָּה. הֲאֵם אֲנִי חֹנֵף צוֹדֵקִים, אוֹ  
שְׁאֲנִי חֹנֵף טוֹעִים וְהוּא צָרִיף לְהִתְחַתֵּן עִם מִי שְׁלֵבוֹ חֹפֵץ? וְאִיךָ  
אֲנִי חֹנֵף אֲמוֹרִים לְהִתְנַהֵג אֵלָיו? תוֹדָה.

**תשובה:**

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר נשא ח' סיון ה'תשע"ב  
 שלום וברכה אל טל, נרו יאיר.  
 לנכון קבלתי את מכתבך.

תשואות חן לך על התפלות שאתה מתפלל על רפואתי והחלמתי  
 המהירה, יעזר הקדוש-ברוך-הוא שכל התפלות שלך תתקבלנה  
 לרחמים ולרצון לפני אדון כל.

צר לי לומר לך כי האח שלך עושה טעות חמורה, הוא רוק  
 ולמה לו לקחת אשה גרושה שהיא יותר מבגרת ממנו באחת עשרה  
 שנה, ויש לה שלושה ילדים ואחד מהם כבר בן שש עשרה וכו'?  
 הנשואין האלו לא יצליחו וחבל מאד שנכנס בזה וכו'.

זה שהבחורה יותר מבגרת מהבחור עד ארבע או חמש שנים זה  
 לא נורא, אבל כשהם שניהם רוקים, אבל בחור רוק שיקח גרושה  
 עם ילדים גדולים, אין בזה הצלחה, ומי יתן שתוכל להשפיע על  
 האח שלך שיצוב את זה.

הוא צריך הרבה התחזקות, כי אני מבין שהתערכו לו הרבה  
 בחיים וזה מה ששובר אותו לגמרי, ולכן מה טוב ומה נעים אם אתה  
 יכול לחזק אותו ולדבר על לבו שבת זוגו משרש נשמתו מחכה לו,  
 ושלא יהיה עכשו פזיז וכו'.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי,  
 שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל  
 אשר תפנה, תשכיל ותצלית.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

## שכט.

**אני לא מסגלת לגור אצל חמותי,  
ובעלי לא רוצה להשכיר דירה משלנו**

### שאלה:

**מאת פז:** שלום לצדיק. לאחרונה יש לי בעיות עם בעלי, אנחנו לא מסתדרים ורבים הרבה. עד עכשו גרנו אצל חמותי ואני לא מסגלת יותר לגור כאן, אף הוא לא רוצה להשכיר דירה משלנו. נמאס לי כבר מהכל, ולפעמים אני מתחרטת שבכלל התחתנתי. מה עלי לעשות?

### תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר נשא ח' סיון ה'תשע"ב

שלום רב אל פז, תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

דעי לך שלא כדאי לריב, כי כך אמרו חכמינו הקדושים (סוטה יז.) איש ואשה זכו שכינה ביניהן, ואמרו (ירושלמי ברכות פרק ט' הלכה ח') אי אפשר לאיש בלא אשה ואי אפשר לאשה בלא איש אי אפשר לשניהן בלא שכינה, ובמקום שהשכינה נמצאת שם הברכה מצויה, רק שיהיו ביניהם שלום ואהבה גדולה מאד, כי שלום אמרו חכמינו הקדושים (שבת י:): זה שמו של הקדוש-ברוך-הוא, ולכן אם מכניסים את הקדוש-ברוך-הוא בתוך הבית, זה נקרא שלום-בית, הינו שמו של הקדוש-ברוך-הוא בתוך הבית.

זה שאת לא מסתדרת עם חמותך וכו', זה דבר טבעי, אבל בשביל זה לא מתגרשים, את רק צריכה להשפיע על בעלך בדרך

של אהבה והבנה ה'דדית וכו', שפדאי לכם להשכיר דירה וכו', אבל לא להכנס בדכאון ולהתחרט למה התחנתתי וכו'. מאחר שאתם כבר נשואים, תראו לבנות את עצמכם ותשתדלו מאד מאד להבין אחד את השני ולדון אחד את השני לכף זכות.

ולכן אני מבקש אותך שתתאזרי במדת הסבלנות שאין מדה יותר יפה מזו, ואפלו שזה בא לך מאד מאד קשה, זכרי מה שאמר התנא הקדוש (אבות פ"ק ה') לפום צערא אגרא, ודעי לך כשאשה עוצרת עצמה לא לכעוס וכו', אפלו שהיא נמצאת במדור הקלפות וכו', בזה היא עולה עד עולם האצילות, שהיא בטלה לגמרי אל האיין-סוף ברוך-הוא, כי הכל תלוי כפי מדת הסבלנות ולא להכנס בכעס, שבדרך כלל בא מגאונה וישנות. אשה צריכה לבטל את עצמה כל כלה אליו יתברך, ושלא תהיה לה שום תרעמת על בעלה, כי האשה היא חלק מבעלה, כמו שכתוב (בראשית ב, כג): "עצם מעצמי ובשר מבשרי לזאת יקרא אשה כי מאיש לקחה זאת", ולכן אשרי האשה שקנתה לעצמה את מדת הסבלנות לגבי בעלה וכו', ומוחלת לו על הכל, ומתחזקים לאהב אחד את השני, שאז השכינה תשרה בתוך הבית.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפלתך, שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה ובכל אשר תפני, תשכילי ותצליחי.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

## של.

### הָאֵם לְהִתְגַּרֵּשׁ מִבְּעָלִי בְּאֶפֶן מִיָּדִי, אוֹ לְחַכּוֹת עַד שְׂאוּצִיא מִמֶּנּוּ אֶת כֶּסֶף הַכְּתָבָה?

#### שְׂאֵלָה:

**מאת כנרת:** אני נשואה מזה שלש שנים וכל הזמן היו ביני לבין בעלי מריבות. החל מכמה חודשים לאחר החתונה ועד היום הוא סרב לקיים את אשר צוּתה התורה שלא יגרע וכו', וכרגע הוא עזב את הבית ורוצה להתגרש. האם כדאי לי להתגרש ממנו באופן מידי כל זמן שיש לי נקדת יציאה מהחשף שהייתי בו ולותר על כסף הכתבה, או להמתין ולדרש את הסכום שהתחייב בכתבה, שהוא סכום גבוה מאד?

#### תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר נשא ח' סיון ה'תשע"ב

שלום רב אל כנרת, תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

בדרך כלל אני לא ממליץ להתגרש בשום פנים ואופן, כי אני באתי לזה העולם רק לבנות בתים ולא לשבר בתים וכו' וכו'. זה פלא איך שחכית שלש שנים שהוא לא מקיים את המצוה שהוא חייב בה וכו', אבל אם בכל זאת הוא מתעקש וכו', תצאי מהחשף הזה מה שיותר מהר וכו'.

הקדוש-ברוך-הוא ישלים לך את חסרוֹנך, ותמיד תבשרי לי

בשורות משמחות, ואת כל זה אני כותב אם עדין לא הלכתם אל יועץ נשואין, או אל איזה רב ירא שמים שיגשר ביניכם.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפלתתי, שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה ובכל אשר תפני, תשכילי ותצליחי.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

## שלא.

**נכשלתי במבחן חשוב, והמועד הבא יהיה בימי בין המצרים. האם לגשת?**

**שאלה:**

**מאת צפורה:** לצדיק שלום. נכשלתי במבחן ליעוץ מס, והמועד הבא יוצא בימי בין המצרים. יש לציין, שיש מועד לבחינה רק כל חצי שנה. מה דעתו של הצדיק: האם כדאי לגשת למבחן (שהוא מאד קשה ומכריע) למרות שיוצא בימים אלו, או שלא כדאי משום שימים אלו הם ימים קשים לישראל, ויש חשש שאכשל?

**תשובה:**

בעזרת השם ותברך, יום שלישי לסדר נשא ח' סיון ה'תשע"ב

שלום רב אל צפורה, תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

את צריכה להתחזק וביתר שאת ביתר עוז, ואסור להשבר, תבני את הבטחון העצמי שלך, ואל תפחד, תמשיכי ותגשי למבחן



ותצליחי בגדול, רק לא לפחד. הצלחה של אדם היא דיקא כשמתעקש, ואין לו שום פחד כלל, אלא חוזר פעם אחר פעם ולבסוף הוא מגיע אל מה שהוא רוצה, אסור להשבר משום דבר. רבנו ז"ל אמר (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן רמט): עקר הגבורה בלב, כי מי שלבו חזק ואינו מתירא משום אדם ומשום דבר, יכול לעשות גבורות נוראות ולכבוש המלחמות על ידי חזק ותקף לבו שאינו מתירא ורץ לתוך תקף המלחמה, וזה בחינת (אבות פרק ד') איזהו גבור הכובש את יצרו, וזו היתה גבורת שמשון שנאמר בו (שופטים יג) "ותחל רוח הוי"ה לפעמו במחנה דן בין צרעה ובין אשתאל", שבאותן המקומות צלחה עליו רוח השם ותברך ולבש גבורה, דהינו שבא לו חזק ותקף גבורה בלב, ועל ידי זה עשה גבורות נוראות. ולכן אם את רוצה דוקא את המשרה במקצוע הזה תהיי חזקה ברצונות וכסופים ותקבלי את זה.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי, שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה ובכל אשר תפני תשפילי ותצליחי.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

## שלב.

**האם זה משנה באיזה מנין  
מתפללים בראש השנה באומן?**

**שאלה:**

**מאת מעוז:** שלום למוהרא"ש. האם זה משנה באיזה מנין מתפללים כשנמצאים בראש השנה באומן? והאם יש ענין להתפלל דוקא במנין שמתקיים בציון עצמו? אשמח לקבל תשובה, תודה רבה.

**תשובה:**

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר נשא ח' סיון ה'תשע"ב  
 שלום וברכה אל מעוז, נרו יאיר.  
 לנכון קבלתי את מכתבך.

רבנו ז"ל רצה שנהיה אצלו על ראש השנה, והכונה היתה להיות  
 בערב ראש השנה באומן על ציונו הקדוש, ואחר כך להתפלל שם  
 באחד מהבתי כנסיות. ולכן לא אכפת באיזה מנין מתפללים, העקר  
 להיות בראש השנה באומן, סמוך ונראה אצל ציון רבנו ז"ל. ובפרט  
 שהיום כלם הולכים אל ציון רבנו ז"ל על ראש השנה, אשר זה  
 התקון העולה על כל התקונים, ולא אכפת באיזה מנין מתפללים,  
 וזה דמיון אחד גדול שאחד משכנע את השני תבוא אל המנין שלי  
 וכו', וזה משכנע תבוא אל המנין שלי וכו', זה אומר אצלי נמצא  
 רבנו ז"ל וזה אומר אצלי רבנו ז"ל וכו', הכל הבל ורעות רוח וכו',  
 רבנו ז"ל נמצא רק איפה שיש אהבה אחדות ורעות, ואיש את רעהו  
 יאמר חזק, ואין שמה גזענות ארוה וכו', ולכן אל תבלבל את עצמך  
 משום דבר, רק לבוא בראש השנה אל ציון רבנו ז"ל כל ימי חיך  
 אשר אין למעלה מזה.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפלתי,  
 שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל  
 אשר תפנה תשכיל ותצליח.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

## שלג.

**האם זה נכון שחסידי ברסלב לא אוכלים בשר הודו?**

**שאלה:**

**מאת מרדכי:** לְכַבֵּד מוֹרֵי וְרַבֵּי הַצַּדִּיק שְׁלִיט"א שְׁלוֹם וּבְרָכָה. יְהִי רְצוֹן שֶׁהַשֵּׁם יִשְׁלַח לָכֶם רְפוּאָה שְׁלֵמָה בְּקִרְוֹב וְשִׁלָּא תִצְטָרְכוּ לְרוֹפְאִים וְלְרְפוּאוֹת. שָׁמַעְתִּי שֶׁחֲסִידֵי בְרֶסֶלֶב לֹא אוֹכְלִים בֶּשֶׂר הוֹדוּ. הָאֵם זֶה נֶכּוֹן? וְאֵם כֵּן, מַה הַמְקוֹר לְכַרְךָ? אֲלֹפֵי תוֹדוֹת.

**תשובה:**

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישֵׁי לְסֹדֵר נִשְׂא ח' סִינן ה'תשע"ב

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל מְרַדְכֵי, נִרוֹ יְאִיר.

לְנֶכּוֹן קִבְלַתִּי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

תְּשׁוּאוֹת חֵן לְךָ עַל הַתְּפִלוֹת שְׁאַתָּה מִתְּפַלֵּל עַל רְפוּאָתִי וְהַחֲלָמָתִי הַמְהִירָה, יַעֲזֹר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שְׁכָל הַתְּפִלוֹת שְׁלֹךְ תִּתְקַבְּלֶנָּה לְרַחֲמִים וּלְרְצוֹן לְפָנַי אֲדוֹן כָּל.

כֵּן אוֹכְלִים בֶּשֶׂר הוֹדוּ, אֲבָל כַּמּוֹבֵן שְׂזֵה צְרִיף לְהִיּוֹת מְשׁוּחָט הַגּוֹן וּמֵהַשְּׁגָחָה שֶׁל בֵּית דִּין צָדֵק מְפָרְסֵם לִירְאֵי הַשֵּׁם כְּגוֹן בַּד"ץ "בֵּית יוֹסֵף", בַּד"ץ "הַעֲדָה הַחֲרָדִית", בַּד"ץ מַחְזִיקֵי הַדַּת "בְּעֵלְזָא", "הָרֵב לְנֵדָא", רַק תִּזְהַר מְאֹד מְאֹד שְׂיִהְיֶה הַכָּשֶׁר מֵאַחַד מֵהַבְּתֵי דֵינָיִם הַנִּזְכָּרִים, וּבַפְּרָט בְּבֶשֶׂר צְרִיכִים מְאֹד לְהַקְפִּיד יוֹתֵר מֵהַכָּל, כִּי אוֹי וְאָבוֹי אִם הַשּׁוּחָט קָל וְרִיק וּפּוּחֵז, רַחֲמָנָא לִיְצַלֵּן שְׁחִיטָתוֹ נְבִלָה, וְרַבְּנוּ ז"ל אָמַר (לְקוּטֵי מוֹהַר"ן חֶלֶק א' סִימָן לו) מַה שְּׁסוּבְּלִים שְׁאִין פְּרַנְסָה

זה רק מחמת שוחטים שאינם הגונים. יעזר הקדוש-ברוך-הוא  
שנזכה תמיד להיות שמורים.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

## ש.ל.ד.

**מה כבוד הרב חושב על חתנה בין עדות שונות?**

**שאלה:**

**מאת ניר:** שלום כבוד הרב, ראשית רציתי לאחל לך רפואה  
שלמה, ולומר תודה על הזמן היקר שאתה מקדיש לנו. אני  
בחר ספרדי והציעו לי בחורה מעדה אחרת, האם שייך  
להפגש איתה? ובאפן כללי, מה דעת כבוד הרב על חתנה  
בין עדות שונות? תודה.

**תשובה:**

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר נשא ח' סיון ה'תשע"ב

שלום וברכה אל ניר, נרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

תשואות חן לך על התפלות שאתה מתפלל על רפואתי והחלמתי  
המהירה, יעזר הקדוש-ברוך-הוא שכל התפלות שלך תתקבלנה  
לרחמים ולרצון לפני אדון כל.

בענין שדוכים וכו', אם יש הסכמה בין הבחור לבחורה ויש  
משיכה ביניהם וכו', והבנה הדדית וכו', ואם ההורים לא מתנגדים  
וכו', מה טוב ומה נעים לגמר את זה מה שיותר מהר, ואשרי מי  
שבורח מגזענות שזו הקללה הכי גדולה.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי, שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה, תשכיל ותצליח.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

## שלה.

**מהי "מלחמת גוג ומגוג"? ואיך אפשר להנצל ממנה?**

**שאלה:**

**מאת יוסף:** שלום כבוד הרב, אני מתפלל לרפואתך השלמה. שמעתי כל מיני ספורים על מלחמת גוג ומגוג, האם תוכלו להסביר מהי בדיוק המלחמה הזאת, ואיך אפשר להנצל ממנה? אשמח אם תענה לי.

**תשובה:**

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר נשא ח' סיון ה'תשע"ב

שלום וברכה אל יוסף, נרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

תשואות חן לך על התפלות שאתה מתפלל על רפואתי והחלמתי המהירה, יעזר הקדוש-ברוך-הוא שכל התפלות שלך תתקבלנה לרחמים ולרצון לפני אדון כל.

מהרגנ"ת ז"ל אמר שמלחמת גוג ומגוג זו תהיה מלחמה רוחנית של כפירות ואפיקורסות, ועל זה צריכים רחמים רבים כדי להנצל מזה, וכבר אמרו חכמינו הקדושים (שבת קיח.) כל המקיים שלש

סעדות בשבת נצול משלוש פרעניות, מחבלו של משיח ומדינה של גיהנם וממלחמת גוג ומגוג.

אשרי מי שמרגיל את עצמו להתבודד עמו יתברך בכל יום, ולדבר ולשיח את כל אשר עם לבבו אליו יתברך בתמימות ובפשטות בשפת האם שלו, שזה בונה לו את האמונה הקדושה, פי מאחר שהוא מדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, על ידי זה נבנית האמונה הקדושה, עד שזוכה להרגיש את אמתת מציאותו יתברך תמיד, והוא מתחבא בסתר צל כנפיו יתברך, שאז שום דבר בעולם לא יכול להזיק לו, וזו העצה הטובה ביותר לאדם להנצל מכל מיני פרעניות שבעולם, כי מי שמרגיל את עצמו לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא הוא הכי מאשר בחייו.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי, שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה, תשכיל ותצליח.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

## שלו.

**אני גרה באשקלון, ומאד רוצה לעזר  
בבית התבשיל "אהל אברהם" שביבנאל.  
מה באפשרותי לעשות?**

**שאלה:**

**מאת דינה:** שלום כבוד הרב. אני רואה שבמכתבים שאתם כותבים לנשים ביבנאל, אתם מבקשים מהן לעזר בבית התבשיל "אהל אברהם", כי זה חסד גדול מאד. אני

גְּרָה בְּאִשְׁקֵלוֹן וְאֲנִי מְאֹד רוֹצֶה לְעֹזֵר בְּבֵית הַתְּבָשִׁיל, מַה  
בְּאִפְשָׁרוֹתַי לַעֲשׂוֹת?

### תשובה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר נְשֵׂא ח' סִיּוֹן ה'תשע"ב

שָׁלוֹם רַב אֶל דִּינָה, תַּחֲיָה.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

אֶת צְרִיכָה לְדַעַת שְׁבִית הַתְּבָשִׁיל - "אֵהָל אֲבָרְהָם" שֶׁהִקְמֵנוּ  
בְּיַבְנָאֵל, זֶה דְּבַר נִפְלֵא מְאֹד מְאֹד, וְאֵין עוֹד צְדָקָה יוֹתֵר גְּדוּלָּה מִזֶּה,  
כְּמֵאמְרָם ו"ל (בְּכָא בַּתְּרָא ט). אֵין בּוֹדֵקִין לְמִזְוֵנוֹת, הֵינּוּ בְּכָל דְּבַר  
יְכוּלִים לְרַמְאוֹת בְּנֵי אָדָם וְכוּ', אֲבָל אִם בָּא אֶחָד וְהוּא רָעַב וְצָמָא,  
שָׁמָּה הוּא לֹא יְכוּל לְרַמְאוֹת אוֹתָךְ, כִּי מִי שֶׁבִּצְרָמָת רָעַב אוֹ צָמָא הוּא  
יֹאכֵל וְיִשְׁתֶּה, וּמִי שֶׁלֹּא רָעַב וְצָמָא הוּא לֹא יֹאכֵל וְלֹא יִשְׁתֶּה, וְלִכְּן  
אֵין צְדָקָה יוֹתֵר גְּדוּלָּה מִלְּתַת לְאֹכּוֹל לְרָעֵבִים וְצָמֵאִים, וְלִכְּן תַּעֲשִׂי  
כָּל מַה שְׁבִיכְלִתְךָ לְעֹזֵר לִי שְׂאוּכַל לְהַמְשִׁיךְ עִם זֶה כָּל הַשָּׁנָה, וְזֶה  
יְכוּל לְהַעֲשׂוֹת גַּם עַל יְדֵי מִי שֶׁגָּרָה רְחוּק, עַל יְדֵי שְׂמַנְדָּבָת בְּכָל פַּעַם  
אֵיזָה סְכוּם בְּשָׁבִיל בֵּית הַתְּבָשִׁיל "אֵהָל אֲבָרְהָם", וְזוֹ הַצְּדָקָה הִכִּי  
גְּדוּלָּה. אֲשֶׁרִי מִי שֶׁתּוֹמֵךְ תְּמִיד אֶת בֵּית הַתְּבָשִׁיל "אֵהָל אֲבָרְהָם",  
וְיִתְבָּרֵךְ מִפִּי אֵל עֲלִיוֹן בְּכָל הַבְּרָכוֹת הַכְּתוּבוֹת בַּתּוֹרָה, וְאֲשֶׁרִי וְאֲשֶׁרִי  
מִי שֶׁמְשַׁפֵּיעַ גַּם עַל אֲחֵרִים לְנַדֵּב לְבֵית הַתְּבָשִׁיל "אֵהָל אֲבָרְהָם".

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְּלָתִי,  
שְׂאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמְתַפְּלֵל בְּעֶדְךָ תְּמִיד, שֶׁתְּהִיָּה לְךָ הַצְּלָחָה מְרֻבָּה וּבְכָל  
אֲשֶׁר תִּפְּנִי, תִּשְׁכִּילִי וְתַצְּלִיחִי.

הַמְּאַחַל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

## שלז.

**אני ובעלי לא מצליחים להתנתק  
מצפיה בסדרות טלוויזיה באינטרנט**

## שאלה:

**מאת שירי:** ראשית, ברצוני לאחל רפואה שלמה לכבוד הרב, ולהודות על האפשרות לשאול צדיק כה גדול שאלה ולקבל תשובה שמסירה את הספקות. אני ובעלי חזרנו בתשובה מאד מהר, ממש ברבוי אור, ועם השנים עברנו תהליך של מיתון, ולאט לאט הבנו מי אנחנו ומה מקומנו בעבודת השם. לאחרונה הכנסנו הביתה אינטרנט, וכשבועי חוזר הביתה מהעבודה והילדים כבר ישנים, אנו צופים בסדרות וסרטים באינטרנט כדי 'לנקות את הראש' ומרגישים שזה נותן לנו פרקן מחיי היום יום העמוסים. יש לצין שלילדים אין גישה לזה והם לא יודעים שיש לנו את זה בבית. בעלי הוא אדם טוב ונחמד שלמד הרבה תורה, הוא עובד על המדות שלו ודואג לי ולילדים. הוא טוען שהדברים שהוא רואה אינם משפיעים עליו כלל, ולמרות שהוא רוצה להיות צדיק, הוא מרגיש שפרגע הוא לא אוחד בזה ולכן הוא מרשה לעצמו להסתכל בזה, אך אני מרגישה חצויה לשנים ושאני חיה חיים כפולים, ביום - אלא חרדית שמגדלת ילדים ליראת שמים ושולחת אותם למוסדות חנוך חרדיים, ובלילה - צופה בסדרות של חלוניים. מצד אחד אני לא שלמה עם זה, כי אני חשה שאני מאבדת את התכלית, ומן הסתם הדברים שאני רואה מחלחלים בתוכי בלי לשים לב, אך מצד שני אין לי כל כך חיי חברה ועם מי לדבר, כך שחופץ מבעלי, הילדים והמחשב אין לי מה שישפק לי בדור והפסקה מהלחץ של



העולם הזה. מה דעתו של הרב בענין, האם זה באמת כל  
כף חמור? והאם יתבעו אותנו בשמים על כך? אשמח לקבל  
תשובה וסליחה על האריכות.

### תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר נשא ח' סיון ה'תשע"ב

שלום רב אל שירי, תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

רבנו ז"ל אמר (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן עב) בענין ההתקרבות  
להשם יתברך יש יצר הרע גדול, שלפעמים רבוי ההתלהבות חוץ  
מהמדה הוא מהיצר הרע, שזו בחינת "פן יהרסו" שמחמת רבוי  
ההתלהבות להתקרב להשם יתברך, ולחזור בתשובה שלמה, אזי  
עושים דברים מבהלים וכו', ולמעלה מהכחות, ועל כן בשעת מתן  
תורה הזהיר השם יתברך למשה (שמות יט, כא): "רד העד בעם פן  
יהרסו אל הוי"ה לראות", כי עם ישראל היו אז במעלה גדולה  
ונפלאה מאד, והצרכו להזהירם מהיצר הרע שיש בהתקרבות להשם  
יתברך. וידוע שמוהר"ן ז"ל אמר, שאנחנו מוצאים שהחכם מכל  
אדם אומר (קהלת ז, יז): "אל תהי צדיק הרבה ואל תתחכם יותר למה  
תשומם אל תרשע הרבה", רואים אדם שרוצה להיות צדיק הרבה,  
ואומרים לו אל תרשע הרבה, ומה הקשר ביניהם? אלא על פי רוב  
אדם מתלהב בשעה שחוזר בתשובה ורוצה להיות בפעם אחת צדיק  
גדול וכו', ואחר כך כשנופל, רחמנא לשזבן - נעשה רשע גדול,  
ולכן מזהיר החכם מכל אדם ואומר לאדם עצה: אל תתחכם יותר  
מדי, למה תשומם ותהיה שבור מבהל ומבלבל ולא תדע ממה זה  
בא וכו'.

ולכן כל בעל תשובה צריך לדעת שהדבר הראשון הוא להיות

מכיר את מקומו, ולידע אשר כל דבר שעושים בשביל הקדוש-ברוך-הוא, זה מאד מאד יקר בעיניו יתברך, ובפרט כשזוכים לחנך את הילדים בדרך התורה והמצוות והאמונה הפשוטה בו יתברך.

והנה בענין המחשב וכו', לדעתי זה לא "מחשב" אלא פשוט "מכשף" פשוטו כמשמעו, ומי שיש לו את הכלי הזה, הוא נדבק בזה כמו עם כשוף, ויכול לשבת שעות על גבי שעות, ולא להוריד את העינים מזה וכו', ואני מכרח להגיד לך כי היום יש את הקלפה העצומה שכוכשת כל חלקה טובה, ומקררת את האמונה ואת היראת שמים מבר ישראל, ומכניסה בו כפירות ואפיקורסות, והוא הכלי-משחית הנקראים אינטרנט, אייפד, בלקברי וכו', שבזה יכולים לראות כל מיני שקוץ תעוב ערום וזההם, ומאמללים את עצמם וכו', ואת הילדים וכו'.

ולכן העקר ראי לזרק מהבית מחשב המחבר לאינטרנט, אייפד, בלקברי אם יש לך דבר כזה, כי כך אמרו חכמינו הקדושים (סנהדרין מה.) אין יצר הרע שולט אלא במי שעניו רואות, ואמר החכם "אין חוצץ בפני התאנה כעצימת העינים", ואמר "אין לך אבר באברי האדם שיהיה לו מכשול כמו העינים". ואני מכרח להגיד לך שהרבה בתים נהרסו לגמרי רק מפני שהיה להם מחשב עם אינטרנט בבית, ואף שזה נדמה כאלו זו הגזמה וכו', אבל רבים נפלו בפח בשביל הכלי הארור הזה וכו', ונשבר ביתם, ולבסוף התגרשו רחמנא לשזכן, כי הבעל התחיל להתכתב עם נשים אחרות, או האשה התחילה להתכתב עם גברים אחרים, בפייסבוק הארור וכו' וכו'.

ולכן אסור בהחלט שיהיה בבית מחשב עם אינטרנט שיכול להתקשר אל כל הזבל והזהמה שבעולם וכו' וכו', כי זה הורס כל חלקה טובה של היהדות, ומוריד את היראת שמים עד השאול תחתיות רחמנא לשזכן, ומה גם שמאבדים את הילדים, כי ילד

שְׁלוֹקַח כְּלֵי מִשְׁחֵית כְּזֶה בְּתוֹךְ יָדוֹ וְכוּ', הוּא כְּכֹר נּוֹפֵל בְּשְׂאוֹל תַּחֲתִית וּמִתַּחֲתִיו, וְלִכֵּן אֲשַׁרֵּי מִי שְׁמַבְעֵר אֶת הַחֶמֶץ הַזֶּה מִבֵּיתוֹ, וְאִז הַשְּׂכִינָה תִשְׁמֹר עָלָיו, וְאֵל תֹּאמְרֵי שְׂאֲתֶם יְכוּלִים לְהַחֲבִיא אֶת זֶה מִהֵילָדִים וְכוּ', הֵילָדִים הֵם חֲכָמִים גְּדוּלִים מְאֹד, וְיִוֹדְעִים כָּל פֶּרֶט וּפְרֶט שְׂקוּרָה בְּבֵית וְכוּ'.

עֲצַתִּי שֶׁתְּהִי שְׂנִיכֶם בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה, וְעֲדִיף לְבָלוֹת וְלִצְאָת וּלְהִתְאַוֵּר בַּחוּץ בְּיַחַד וְכוּ', מְלֶהֶסְתַּכֵּל בְּכֹל מִינֵי זָבָל וְלִכְלוּף, וְלִהְגִיד שְׁלִי זֶה לֹא יִקְרָה, כִּי כֹךְ אָמַר הַחֶכֶם מְכַל אָדָם (מְשָׁלִי ו, כה) "הֵיחַתָּה אִישׁ אִשׁ בְּחִיקוֹ וּבִגְדָיו לֹא תִשְׂרַפְנָה, אִם יִהְיֶה אִישׁ עַל הַגְּחָלִים וְרִגְלָיו לֹא תִכְוִינָה, כֵּן הִבָּא אֶל אִשֶׁת רַעְהוּ לֹא יִנָּקָה כָּל הַנוֹגֵעַ בָּהּ", כִּי רוֹאִים בַּחוּשׁ בֵּית שֶׁהִיא שֵׁם "מַחֲשָׁב" שֶׁהוּא בְּאֵמֶת "מְכַשֶּׁף", מִקֵּדָם אוֹ אַחַר כֹּךְ אוֹ שֶׁהַבַּעַל נָפַל וְנִכְשַׁל וְכוּ', אוֹ שֶׁהָאִשָּׁה נִפְלָה וְנִכְשְׁלָה וְכוּ', אִזִּי אֲנִי שׂוֹאֵל אֶתְךָ לְמָה אֶת צְרִיכָה לְהַבִּיא אֶת הַנְּסִיוֹן הַזֶּה לְתוֹךְ הַבֵּית, בְּשַׁעָה שְׂאֲתֶם זּוֹג נִפְלֵא מְאֹד, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא חָנַן אֶתְכֶם עִם יְלָדִים חֲמוּדִים, עֲדִיף שְׂנִיכֶם תְּהִי שְׂמִחִים וְעֲלִיזִים שְׂזִכִּיתֶם לְחֹזֵר בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה.

וְלִכֵּן אֲנִי מְאֹד מִבְּקֵשׁ אֶתְכֶם, חֲזַקוּ וְאִמְצוּ מְאֹד אֶת וּבַעֲלֶיךָ לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה כְּמוֹ שֶׁהַזְּהִירָנוּ רַבְּנוּ ז"ל עַל זֶה בְּיוֹתֵר, וְאָמַר (לְקוּטֵי מוֹהֲר"ן חֶלֶק ב' סִימָן כד) מִצְוָה גְּדוּלָה לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה תָּמִיד, וְלְהִתְגַּבֵּר לְהִרְחִיק הַעֲצָבוֹת וְהַמְרָה שְׁחוּרָה בְּכָל כַּחוֹ, כִּי כָּל הַמַּחְלוֹת הַבְּאוֹת עַל הָאָדָם כֵּלֵן בְּאוֹת רַק מַחֲמַת קְלָקוּל הַשְּׂמִחָה, וְלִכֵּן צְרִיכִים לְמַסֵּר אֶת נַפְשׁוֹ בְּשִׁבִיל לְהִיּוֹת תָּמִיד בְּשִׂמְחָה, וְחֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים אָמְרוּ (תַּנְחוּמָא שְׂמִינֵי ב) לְפִי שְׂאִין הַשְּׂמִחָה מִמִּתְנַת לְאָדָם לֹא כָּל מִי שֶׁשְּׂמַח הַיּוֹם שְׂמַח לְמַחֵר וְלֹא כָּל מִי שֶׁמִּצַּר הַיּוֹם מִצַּר לְמַחֵר לְפִי שְׂאִין הַשְּׂמִחָה מִמִּתְנַת לְאָדָם; וְלִכֵּן יַעֲזֹר הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שְׂתַמִּיד תְּהִיָּה הַשְּׂמִחָה מְצוּיָה אֲצִלְכֶם, כִּי אֵין טוֹב מְזֵה, וְעַל יְדֵי שְׂמִחָה מִתְרַחֵב הַלֵּב וְיִכּוּלִים אַחַר כֹּךְ לְדַבֵּר אֶל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְלִסְפֹּר לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ אֶת כָּל אֲשֶׁר

עם לבבו בתמימות ובפשׁיטות גְּמוּרָה, כי מה שאין הָאָדָם מתחזק  
לְדַבֵּר אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, הוא מִפְּנֵי שְׁנוּפְלִים עַל לְבוֹ עֲצָבוֹת  
וּמְרִירוֹת וְדַכְאוֹן, אֲבָל תַּכְףּ וּמִיד שְׁמִכְרִיחַ אֶת עֲצָמוֹ לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה,  
אֲזִי נִפְתָּח לְבוֹ לְדַבֵּר אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי,  
שְׁאֲנִי מִבְּקֶשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֶדְךָ תָּמִיד, שְׁתַּהֲיֶה לְךָ הַצְּלָחָה מְרֻבָּה וּבְכָל  
אֲשֶׁר תִּפְנִי, תִּשְׁכִּילִי וְתַצְּלִיחִי.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

## שְׁלַח.

**הָאֵם יֵשׁ עֵינַי לְהַתְּפַלֵּל בְּ"הַנֶּץ הַחֹסֶה" גַּם בְּשַׁבָּת?**

**שְׁאֵלָה:**

**מֵאֵת מִשָּׁה:** שְׁלוֹם לְכַבּוֹד הָרַב. הַשֵּׁם יִשְׁלַח לָכֶם רְפוּאָה  
שְׁלֵמָה בְּזָכוֹת כָּל הַצְּדִיקִים. אָנוּ מְשַׁתְּדְּלִים לְהַתְּפַלֵּל בְּכָל  
יוֹם בְּזִמְנֵי הַנֶּץ הַחֹסֶה, הָאֵם יֵשׁ עֵינַי לְנַהֵג כֶּף גַּם בְּשַׁבָּת?  
אֲשִׁמַּח מְאֹד אִם הָרַב יוּכַל לְכַתֵּב לָנוּ דְבָרֵי חֲזוֹק מְפַעֵלֵת  
תְּפִילַת הַנֶּץ.

**תְּשׁוּבָה:**

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֵר נִשְׂאָ ח' סִיּוֹן ה'תשע"ב  
שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל מִשָּׁה, נָרוּ יָאִיר.  
לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

אֵין עוֹד דְּבַר יוֹתֵר גָּדוֹל מִלְּהַתְּפַלֵּל בְּהַנֶּץ בֵּין כְּחוֹל וּבֵין בְּשַׁבָּת,  
וְכֵן הַתְּנַהֵג רַבְּנוּ ז"ל, וְכֵן הַבְּעַל-שֵׁם-טוֹב הַקְּדוֹשׁ זי"ע, שְׁאָמַר

שְׁעֵדִיף לְהַתְּפַלֵּל מֵה שְׁיֹוֹתֵר מִקֶּדֶם לִפְנֵי שְׂכָל אֲוִיר הָעוֹלָם מִתְּמַלֵּא עִם קִלְפוֹת שֶׁל דְּבוּרִים רָעִים וּמַעֲשֵׂים רָעִים שֶׁל אַמּוֹת הָעוֹלָם, וְלִכֵּן אֲשַׁרְיָהּ וְאֲשַׁרֵי חִלְקָהּ שְׂאֵתָהּ מִתְּפַלֵּל בְּהֵנֵץ, שְׂאֵמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (בְּרִכּוֹת ט): וְתִיקִין הָיָו גּוֹמְרִין אוֹתָהּ עִם הֵנֵץ הַחֲמָה, וּפִרְשׁ רַש"י, וְתִיקִין - אֲנָשִׁים עֲנוּיִם וּמַחֲבִיבִין מִצְוָה; וְאֵמְרוּ (שָׁם) מֵאֵי קָרָאָהּ, דְּמִצְוָה לְהַתְּפַלֵּל עִם הֵנֵץ הַחֲמָה, דְּכָתִיב (תְּהִלִּים עב, ה): "יִירָאוּךָ עִם שְׁמֵשׁ וּלְפָנֵי יְרַח דּוֹר דּוֹרִים" וְגו'.

וְלִכֵּן תִּתְחַזֵּק וְתִתְשַׁיֵּף לְהַתְּפַלֵּל בְּהֵנֵץ הַחֲמָה, שְׂאֵין דְּבָר גְּדוֹל מִזֶּה, וְזֶה יִכְנִיס בָּךְ שְׂמִחָה עֲצוּמָה וְאַרְיִכוֹת יָמִים, כִּי כָּךְ אָמְרוּ אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ, מִי שְׂמִתְּפַלֵּל תְּפִלַּת הַתִּיקִין, אֲצִלוּ כָּל יוֹם הוּא אָרוּךְ מְאֹד, כִּי הוּא כָּבֵר קָם קִדָּם אוֹר הַיּוֹם, וְכִכָּה יֵשׁ לוֹ יוֹם שְׁלָם, מֵה שְׂאֵין כֵּן מִי שְׂקָם מְאַחַר וְעַד שֶׁהוֹלֵךְ לְהַתְּפַלֵּל כְּבָר נַעֲשֶׂה צְהָרִים, וְעַד שְׂאוּכַל כְּבָר אַחַר הַצְּהָרִים, וְהֵנָּה אֲבִד חֲצֵי יוֹם, נִמְצָא שְׂאֵין לוֹ אֲרִיכוֹת יָמִים וְכו', וְלִכֵּן אֲשַׁרֵי מִי שְׂזוֹכֶה לְהַתְּפַלֵּל תְּפִלַּת וְתִיקִין.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתְּפִלָּתִי, שְׂאֵנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְּפַלֵּל בְּעֵדֶךָ תָּמִיד, שְׂתִהְיֶה לְךָ הַצְּלָחָה מְרֻבָּה, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנֶה, תִּשְׁכִּיל וְתִצְלִיחַ.

הַמְּאַחַל לְךָ בְּרֻכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

## שלט.

**לִפְנֵי שְׂחֻזְרָתִי בְּתִשׁוּבָה נִכְשְׁלָתִי בְּעוֹן חֲמוּר.  
אֵיךְ מִתְקַנִּים אֶת זֶה?**

**שְׂאֵלָה:**

**מֵאֵת אָדָם:** שְׁלוֹם וּבְרָכָה. לִפְנֵי שְׂחֻזְרָתִי בְּתִשׁוּבָה נִכְשְׁלָתִי

עם גויה, ואני יודע שזה עון גדול מאד. איך מתקנים עברה  
חמורה כזו? והאם צריך לספר על כך לאשתי?

### תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר נשא ח' סיון ה'תשע"ב

שלום וברכה אל אדם, נרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

אתה צריך לדעת שזה חטא חמור מאד מאד וכו', עם כל זאת  
אמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן קיב) אם אתה מאמין שיכולים  
לקלקל תאמין שיכולים לתקן, ועקר התקון שלך שתסע אל ציון  
רבנו ז"ל בעיר אומן, ושם תשפך את נפשך אליו יתברך, ותאמר את  
התקון הכללי עם התפלה שאחריה, ותבקש ותתחנן ממנו יתברך  
שבזכות הצדיק הקדוש והנורא הזה, שיתכפרו לך כל עוונותיך וכו',  
כי רק רבנו ז"ל עוסק בתקון הברית, ועל ידי חרטה אמתית שלעולם  
לא תשוב אל דברים כאלו, ועל ידי ודוי דברים - להתודות לפניו  
יתברך כל מה שעשית, אז ושם ורפא לך.

בשום פנים ואפן אל תספר את זה לאשתך, כי מה לך להמשיך  
עליך מניעות וצרות וכו' וכו', העקר מכאן ולהבא אל תדבר מזה,  
ואל תחשב מזה, אלא תשתדל מאד מאד שיהיה לך שלום-בית  
אמתי עם אשתך, ותכבדה ותיקרה מאד מאד, כי כך אמרו חכמינו  
הקדושים (סוטה יז.) איש ואשה זכו שכינה ביניהן, ואמרו (ירושלמי  
ברכות פ"ק ט' הלכה ח') אי אפשר לאיש בלא אשה ואי אפשר לאשה  
בלא איש אי אפשר לשניהן בלא שכינה, ובמקום שהשכינה נמצאת  
שם הברכה מצויה, רק שיהיו ביניהם שלום ואהבה גדולה מאד, כי  
שלום אמרו חכמינו הקדושים (שבת י:) זה שמו של הקדוש-ברוך-  
הוא, ולכן אם מכניסים את הקדוש-ברוך-הוא בתוך הבית, זה נקרא

שְׁלוֹם-בַּיִת, הֵינּוּ שְׂמוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּתוֹךְ הַבַּיִת, וְאָמְרוּ  
 חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּכָא מְצִיעָא נט.) לְעוֹלָם יֵהָא אָדָם זֶהִיר בְּכָבוֹד  
 אֲשֶׁתּוּ, שְׂאִין בְּרָכָה מְצוּיָה בְּתוֹךְ בַּיִתוֹ שֶׁל אָדָם אֲלֵא בְּשָׂבִיל אֲשֶׁתּוּ,  
 שְׁנֵאמַר (פְּרָאשִׁית יב, טז): "וְלֹא־בָרָם הֵטִיב בְּעִבְרָה" וְהֵינּוּ דְאָמַר לְהוּ  
 רְבָא לְבָנֵי מַחֲזֵא, אוֹקִירוּ לְנִשְׂיֵיכוֹ כִּי הֵיכִי דִתְתַעְתְּרוּ (תְּכַבְּדוּ וּתְיַקְרוּ  
 אֶת נְשׁוֹתֵיכֶם כְּדֵי שְׁתַּתְעֲשְׂרוּ) וְאָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי מוֹהַר"ן חֶלֶק א',  
 סִימָן ט) שְׁעָקַר הָעֲשִׂירוֹת בָּא בְּזָכוֹת הָאִשָּׁה, וְזֶה עָקַר תְּקוּן הַבְּרִית  
 שְׂאָדָם חַי עִם אֲשֶׁתּוּ בְּאַהֲבָה אַחְרָה וְרַעוּת, וּמִתְנַהֲגִים עַל פִּי הַתּוֹרָה,  
 וְשׁוֹמְרִים מְאֹד עַל הָאֶסוּר הַחֲמוּר שֶׁל נְדָה וְכוּ', וְנִזְהָרִים בְּטְהָרַת  
 הַמְשַׁפְּחָה - זֶה מְאֹד חָשׁוּב בְּעֵינָיו יִתְבָּרַךְ.

אם תוכל לקבוע לעצמך שעור קבוע בכל יום בתורה הקדושה,  
 או שתלך בכל יום לשמע שעור בתורה, אין למעלה מזה, כי כך אמרו  
 חכמינו הקדושים (ירושלמי ראש השנה פרק ד' הלכה ח') כִּיִּן שְׁקִבְלִתֶּם  
 עֲלֵיכֶם עַל תּוֹרָה מְעֻלָּה אֲנִי עֲלֵיכֶם כְּאִלּוּ לֹא חֲטַאתֶם מִימֵיכֶם. אָדָם  
 שְׁנֹכְשֵׁל עִם כָּל כֶּף הַרְבֵּה עֲבֵרוֹת חֲמוּרוֹת וְכוּ' וְכוּ', אִם הוּא לּוֹקֵחַ אֶת  
 עֲצָמוֹ וְנִכְנַס בְּתוֹךְ הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, אֲזִי הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מוֹחֵל לוֹ  
 עַל כָּל עֲוֹנוֹתָיו, וְלִכֵּן אֲנִי שׁוֹאֵל אוֹתָךְ הֲאִם זֶה לֹא כְּדַאי לְלַמַּד תּוֹרָה,  
 שְׂבִזָּה נִתְכַּפְּרִים לוֹ כָּל עֲוֹנוֹתָיו?

הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְּלָתִי,  
 שְׂאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֵדָךְ תְּמִיד, שְׁתַּהֲיֶה לְךָ הַצְּלָחָה מְרֻבָּה, וּבְכָל  
 אֲשֶׁר תִּפְנֶה, תִּשְׁכִּיל וְתִצְלִיחַ.

הַמְּאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

## שׁמ.

**כָּבֵר שְׁלוֹשׁ שָׁנִים אָנִי סוֹבֵל מְכַאוּבִים עֲצוּמִים,  
מָתִי יִהְיֶה הַסּוֹף לִסְבֵּל?**

### שְׁאֵלָה:

**מֵאֵת נַחֲמָן:** שְׁלוֹם וּבְרָכָה לְכָבוֹד מוֹרְנוּ מוֹהֲרָא"שׁ שְׁלִיט"א.  
כָּבֵר שְׁלֹשׁ שָׁנִים שְׁאָנִי סוֹבֵל יְסוּרִים קָשִׁים וּמְכַאוּבִים בְּלִתִּי  
נִסְבָּלִים בְּפָרֵט בְּמַעֲמַי וּבַעֲצָמוֹת. הֵייתִי בְּעֲשָׂרוֹת קִבְרֵי  
צְדִיקִים וְכֵן בְּאוֹמֵן אֶצֶל רַבְּנוּ ז"ל וְהִתְפַּלַּלְתִּי רַבּוֹת לְרַפּוּאָה,  
וְגַם אֶצֶל הַרְבֵּה מִצְדִּיקֵי דוֹרְנוּ, אֲךָ עָדִין לֹא נוֹשַׁעְתִּי. אָנִי מִמָּשׁ  
מִיֶּאֱשׁ, וְכָבֵר הֵייתִי מִעֲדִיף לֹא לְהִיּוֹת בְּעוֹלָם הַזֶּה כִּי קִשָּׁה לִי  
מְאֹד. הֲאֵם בְּסוֹף יִמְתְּקוּ מִפְּנֵי הַדִּינִים? תּוֹדָה לְמוֹרְנוּ וְרַבְּנוּ,  
וּבְרַכַּת אֲרָךְ יָמִים וְשָׁנוֹת חַיִּים.

### תְּשׁוּבָה:

בְּעֲזַרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר נְשֵׂא ח' סִיּוֹן ה'תשע"ב  
שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל נַחֲמָן, נְרוּ יֵאִיר.  
לְנִכּוֹן קַבְּלִיתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

דַּע לָךְ שְׁרַבְנוּ ז"ל אָמַר (לְקוּטֵי מוֹהֲר"ן חֶלֶק ב' סִיּוֹן כ"ד) שְׁכָל הַמַּחְלוֹת  
הַרְעוֹת בְּאוֹת לְאָדָם רַק מִחֲמַת חֶסְרוֹן הַשְּׂמִיחָה, וְלִכֵּן אֵתָה צְרִיף לְמָסֵר  
אֶת נַפְשְׁךָ לְהִיּוֹת רַק בְּשְׂמִיחָה תָּמִיד, כִּי הַשְּׂמִיחָה הִיא רַפּוּאָה לְכָל,  
וְלִהְפֹּךְ הַעֲצָבוֹת וְהַמְרָה שְׁחוּרָה זֶה מְבִיא לְאָדָם אֶת כָּל הַמַּחְלוֹת,  
וְלִכֵּן תִּכְרִיחַ אֶת עֲצָמְךָ לְהִיּוֹת בְּשְׂמִיחָה, וְחֲכַמְיֵנו הַקְּדוּשִׁים אָמְרוּ  
(תְּנַחֲמוּמָא שְׂמִינֵי ב) אֵינִי הַשְּׂמִיחָה מִמְתַּנֵּת לְאָדָם, לֹא כָּל מִי שְׂשִׂמַח הַיּוֹם  
שְׂמַח לְמַחֵר, וְלִכֵּן רְאֵה לְחִטּוֹף שְׂמִיחָה וְלְהִיּוֹת תָּמִיד בְּשְׂמִיחָה, וְעַל  
יְדֵי זֶה תִּמְשַׁכְּנָה עֲלֶיךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה בְּכָל מַעֲשֵׂה יְדִיךָ, וְאַצְּלֵי בְּרוּר



כַּשְׁמֵשׁ שְׁכַל מַה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ זֶה רַק מַחֲמַת הָעֲצָבוֹת וְהַעֲצָלוֹת  
וְהַדְּכָאוֹן שְׁנַמְשָׁכִים אַחֲרֶיךָ מַחֲמַת פְּגָמֵי הַבְּרִית שְׁנִכְשַׁלְתָּ וְכוּ'.

וְלִכֵּן תַּעֲשֶׂה כָּל מִינֵי מֵאֲמָצִים שְׁבָעוּלָם רַק לֵהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה, וְזֶה  
יִרְפָּא אוֹתָךְ לְגַמְרֵי, אֲבָל עָלֶיךָ לְדַעַת שֶׁהַדְּבָר הַכִּי קָשָׁה לְהַגִּיעַ אֵלָיו  
זו מִדַּת הַשְּׂמִיחָה, כִּי אָדָם יָכוֹל לַעֲשׂוֹת אֶת כָּל הָעֲבוֹדוֹת שְׁבָעוּלָם,  
אֲבָל לֹא יָכוֹל לֵהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה, וְלִכֵּן הֵהֲכִרְחַח לְהַכְרִיחַ אֶת עֲצָמוֹ לֵהִיּוֹת  
בְּשִׂמְחָה, וְלִבְקָשׁ בְּכָל יוֹם וּבְכָל שָׁעָה מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, שְׂיִזְכֶּה לֵהִיּוֹת  
בְּשִׂמְחָה, וְעַל יְדֵי זֶה תִּהְיֶה לוֹ רְפוּאָה שְׁלֵמָה בְּגִשְׂמִיּוֹת וּבְרוּחָנִיּוֹת גַּם  
יַחַד, וְלִכֵּן תִּתְפַּלֵּל תְּפִלָּה זו בְּכָל יוֹם:

רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם! זַכְּנֵי לֵהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה תָּמִיד, וְאַזְכֶּה לְהַרְגִישׁ  
אֶת הַשְּׂמִיחָה בְּכָל רֵמ"ח אַבְרֵי וּשְׁס"ה גִּידֵי, עַד שֶׁהַשְּׂמִיחָה תִּגִּיעַ  
לְרַגְלֵי, וְאַזְכֶּה לְרַקֵּד בְּכָל יוֹם מֵרַב שְׂמִיחָה עַל גְּדֹל הַחֶסֶד שֶׁעָשִׂיתָ  
עִמָּדִי, שֶׁנִּבְרָאתִי מִזְרַע יִשְׂרָאֵל, וְאַנִּי יָכוֹל לְקַיֵּם אֶת מִצְוֹתֶיךָ.  
אֲנֵא, רַחֵם עָלַי, וְהַרְחֵק מִמֶּנִּי אֶת הָעֲצָבוֹת וְהַעֲצָלוֹת, וְזַכְּנֵי לְדַבֵּר  
בְּכָל יוֹם עִם אַחֲרִים מִשְּׂמִיחָה, וְאַזְכֶּה לְשִׂמַּח אֶת אַחֲרִים, וְעַל  
יְדֵי זֶה גַם אֲנִי אֲזַכֶּה לְשִׂמַּח, וּבִזְכוּת הַשְּׂמִיחָה אֲזַכֶּה לְהַפְּלִיל  
בְּךָ לְגַמְרֵי, עַד שֶׁלֹּא אֶרְאֶה לְפָנַי עֵינֵי רַק אֶת אִמְתַּת מִצִּיאוֹתָיִךְ  
תִּתְבָּרֵךְ, אֵיךְ שֶׁאַתָּה מַחֲיֶה וּמְהַיֶּה וּמְקַיֵּם אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כְּלָה,  
וְזַכְּנֵי לְאַמוּנָה בְּרוּרָה וּמְזַכֶּכֶת, שֶׁאַזְכֶּה לְדַעַת בִּיּוֹדֵעָה בְּרוּרָה  
שֶׁאַתָּה נִמְצָא וְאֵין בְּלַעֲדֶיךָ נִמְצָא, וְעַל יְדֵי זֶה תִּמְחַל לִי עַל כָּל  
עוֹנוֹתַי, וְאַזְכֶּה לְהַפְּלִיל בְּךָ מַעֲתָה וְעַד עוֹלָם, אָמֵן סְלָה.

אֵל תִּחְשַׁב לְרַגַע שֶׁזֶה יִגִּיעַ לְךָ קַל לֵהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה, כִּי אֵין עוֹד  
דְּבָר יוֹתֵר חָשׁוּב בְּכָל הָעוֹלָמוֹת כְּמוֹ מִדַּת הַשְּׂמִיחָה, עַד כְּדֵי כָּךְ  
שֶׁאֲמָרוּ בַּזֶּהר (תְּצוּהָ קַפּוּד): תָּא חֲזִי עָלְמָא תִּתְאַה קַיְמָא לְקַבְּלָא תְּדִיר  
[בּוֹא וְרְאֵה הָעוֹלָם הַזֶּה עוֹמֵד לְקַבֵּל תְּמִיד], וְהוּא אֶקְרִי אֲבָן טְבָא  
[וְהוּא נִקְרָא אֲבָן טוֹב, כְּמוֹ אֲבָן מוֹשְׁכַת שְׁנִקְרָאת מַגְּנֵט], וְעָלְמָא

עלָאָה לא יְהיב ליה אָלא כְּגוֹנָא דְאִיהוּ קְיָמָא [וְהָעוֹלָם הִבָּא לא נותן אָלא כְּמוֹ שְׁמַכְיָנִים אֶת עֲצָמוּ מְלַמְטָה], אִי אִיהוּ קְיָמָא בְּנִהִירוּ דְאַנְפִּין מִתְתָּא [אִם נִמְצָאִים תְּמִיד בְּפָנִים שְׁמַחוֹת מְלַמְטָה], כְּדִין הִכִּי נִהְרִין לִיה מְעִילָא [כְּךָ מְאִירִים לוֹ מְלַמְעָלָה אֹור וְזִיו וְחַיּוֹת וְדִבְקוֹת וְכוּ'], וְאִי אִיהוּ קְיָימָא בְּעֲצִיבוּ [אָבָל אִם אָדָם עוֹמֵד בְּעֲצָבוֹת וּבְמָרָה שְׁחוּרָה], יְהִיבִין לִיה דִּינָא בְּקַבְלִיה [אֲזִי מִמְשִׁיךְ עַל עֲצָמוּ דִּינִים]. כְּגוֹנָא דָּא (תהלים ק, ב): "עֲבָדוּ אֶת הַיְי"ה בְּשִׂמְחָה", חֲדוּה דְכַר נֶשׁ מְשִׁיךְ לְגַבִּיה חֲדוּה אַחְרָא עֲלָאָה [הַשְׂמַחַה שֶׁל הָאָדָם בְּזֶה הָעוֹלָם, מִמְשַׁכֶּת עָלָיו שְׂמַחָה מִהָעוֹלָם הַבָּא], הִכִּי נָמִי הָאִי עֲלָמָא תְתָאָה, כְּגוֹנָא דְאִיהִי אֶתְעֵרַת הִכִּי אִמְשִׁיךְ מְלַעִילָא [כְּךָ הוּא הָעוֹלָם הַזֶּה, כְּפִי שְׂאָדָם מִתְנַהֵג בְּזֶה הָעוֹלָם, כְּךָ מִמְשִׁיךְ עַל עֲצָמוּ מִהָעוֹלָם הַבָּא].

וְלִכֵּן כְּשְׂאָדָם רַק בְּשִׂמְחָה וּמְכַרִּיחַ אֶת עֲצָמוּ בְּכָל הַכַּחוֹת לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה, עַל יְדֵי זֶה הוּא מִמְשִׁיךְ עַל עֲצָמוּ שְׂמַחָה מִהָעוֹלָמוֹת הָעֲלִיוֹנִים. וְלִכֵּן אֵל תְּהִיָּה בְּטָלָן, וְאַף שְׂאָנִי יוֹדֵעַ שְׂעוּבָר עָלֶיךָ מֵהַ שְׂעוּבָר צְרוּת וְיִסוּרִים מְרִירוֹת וּמְכַאוּבִים, תְּשַׁתְּדֵל לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה עִם כָּל הַכַּחוֹת, וְאֲזִי תִרְאֶה שְׂכָל מְזֻלְךָ יִתְהַפֵּךְ לְטוֹבָה, הִלּוּאִי שְׂתַכְנִיס אֶת הַדְּבוּרִים הָאֵלּוּ בְּלִבְךָ.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי, שְׂאָנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֵדֶךָ תְּמִיד, שְׂתַהֲיֶה לְךָ הַצְּלָחָה מְרַבָּה, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנֶה, תִּשְׁכִּיל וְתִצְלִיחַ.

הַמְּאַחַל לְךָ בְּרַכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

## שמא.

**האם אפֿשֿר לְדַבֵּר עִם הַיְלָדִים בְּצַרְפָּתִית  
אוּ שְׁעָדִיף לְדַבֵּר אִתָּם בְּלִשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ?**

## שאלה:

מֵאֵת מִיכָאֵל דָּוִד: לְכַבֹּד הַצְּדִיק. אָנוּ מִתְּפַלְלִים שֶׁהַשֵּׁם יַחְזִיר  
אִתְּכֶם לְבְרִיאוֹת שְׁלֵמָה בְּמַהֲרָה. אָנִי וְאִשְׁתִּי עָלֵינוּ אֲרַצָּה  
מְצַרְפֶּת, וְגֵרִים בְּאֶרֶץ כְּמַעַט שְׂמוֹנֶה שָׁנִים. הָאֵם אֶפְשָׁר  
לְדַבֵּר עִם יְלָדֵינוּ בְּצַרְפָּתִית, אוּ שְׁעָדִיף לְדַבֵּר אִתָּם דְּיוֹקָא  
בְּלִשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ לְמֵרוֹת שְׁלִפְעָמִים אָנוּ יְכוּלִים לְהַגִּיד מְלִים  
שְׂאִינָן מִתְּאִימוֹת לְקִדְשָׁהּ שֶׁל הַשָּׁפָה הַזֹּאת? תּוֹדָה רַבָּה.

## תשובה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר נְשֵׂא ח' סִיּוֹן ה'תשע"ב

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל מִיכָאֵל דָּוִד, נֵרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלִתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

תְּשׁוּאוֹת חֵן לָךְ עַל הַתְּפִלוֹת שְׂאִתָּה מִתְּפַלֵּל עַל רְפוּאָתִי וְהַחֲלֵמָתִי  
הַמְּהִירָה, יַעֲזֹר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שְׁכָל הַתְּפִלוֹת שְׁלָךְ תִּתְקַבְּלֶנָּה  
לְרַחֲמִים וּלְרִצּוֹן לְפָנַי אֲדוֹן כָּל.

רַבְּנוּ ז"ל אָמַר (לְקוּטֵי מוֹהַר"ן חֶלֶק א' סִיּוֹן יט) מַה זֶה לְשׁוֹן קֹדֶשׁ?  
שְׂאֵדָם מְקַדֵּשׁ אֶת הַלְּשׁוֹן שְׁלוֹ זֶה נִקְרָא לְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ, זֹאת אוֹמֶרֶת  
אִם הוּא מְדַבֵּר בְּשִׁפְתֵי הָאֵם שְׁלוֹ רַק דְּבוּרֵי אֲמוּנָה וְהַשְׁגָּחָה פְּרָטִית  
וְדְבוּרֵי תוֹרָה וְכוּ', עַל יְדֵי זֶה הוּא מְקַדֵּשׁ אֶת הַלְּשׁוֹן, וְלִכֵּן אִתָּה  
וְאִשְׁתְּךָ יְכוּלִים לְדַבֵּר עִם הַיְלָדִים צְרַפְתִּית, כִּי עֵקֶר לְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ זֶה  
שְׁבִשְׁפָה שֶׁהוּא מְדַבֵּר - יֵהִיוּ רַק דְּבוּרֵי קְדוּשִׁים.

הקדוש-ברוך-הוא יתן לך נחת מכל יוצאי חלציה, ותהיו הכי מאשרים בחייכם.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

## שמב.

**האם כדאי ליצור קשר עם הגרוש שלי  
כדי לקבל מזונות?**

**שאלה:**

**מאת שירלי:** לכבוד האדמו"ר הצדיק שליט"א שלום וברכה. יהי רצון שתשוב לאיתנה, שתהיה לך רפואה שלמה והרבה שמחה ונחת, בזכות זה שאתה עוזר לכל כף הרבה אנשים. אני אם חד-הורית בעל כרחי ויש לי ילדה קטנה בת שנתיים וחצי. אני שמחה שאין לאביה קשר אתה, כי הוא דמות לא טובה. האם כדאי לי ליצור אתו קשר כדי לקבל מזונות? בנוסף יש לי בעיות רבות בפרנסה, בעבר עסקתי בתחום הנדל"ן אבל כבר הרבה זמן אני לא מצליחה לסגור ולהוציא אל הפעל שום עסקה. יש לי תחושה שיש מולי מחסומים שאני לא יכולה לעבור. כל קרובי התרחקו ממני חוץ ממספחתי, ואני מרגישה שמענישים אותי מהשמים בחומרה, ושיש עלי משהו רע שלא נותן לי להצליח בשום דבר, לא בפרנסה, לא בבריאות ולא בשום תחום. מה עלי לעשות?

**תשובה:**

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר נשא ח' סיון ה'תשע"ב

שלום רב אל שירלי, תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

תשואות חן לך על התפלות שאת מתפללת על רפואתי והחלמתי המהירה, יעזר הקדוש-ברוך-הוא שכל התפלות שלך תתקבלנה לרחמים ולרצון לפני אדון כל.

מאחר שעבר עליך מה שעבר וכו' וכו', תשתדלי מאד שלא יהיה לך שום קשר עם ההוא וכו', כי אם הוא הפיל אותך בפח כזה ועזב אותך וכו', ולא רוצה להפיר בבת וכו', אזי למה לך אפלו לחלום להיות אתו בקשר כדי להוציא ממנו כסף?

את צריכה להבין שהחיים לא קלים, וכל אחד יש לו את הנסיונות הקשים שלו, ואשרי מי שזוכה לחזר בתשובה שלמה אליו יתברך, ומבקש ממנו יתברך סליחה ומחילה וכפרה על העבר, ומבקש שיעזרהו על להבא, כי אין עוד דבר יותר חשוב בחזרה בתשובה כמו התפלה אליו יתברך, להיות רגיל לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא בשפת האם, ולבקש ממנו יתברך כל מה שצריכים, וזה יכניס בך בטחון עצמי, עד שלא תצטרכי טובות מאף אחד, כי ברגע שאת חוזרת בתשובה שלמה אליו יתברך, ואת מכניסה בלבך שאין בלעדיו יתברך כלל, אזי את לא מתבלבלת משום בריה שבעולם וכו', ומה בכך שלא מדברים אתך וכו', את לא צריכה את אף אחד וכו', את צריכה למצוא שדוף טוב שמתאים לך, ולשקם את עצמך, ואז תראי איך שהכל יתהפך לטובה, כמו שאמר רבנו ז"ל: 'יש ענין שהכל יתהפך לטובה'.

ואם היית יכולה לנסע אצל ציון רבנו ז"ל בעיר אומן ולומר

שם את ה"תקון הכללי" שגלה, שזה תקון נורא ונפלא מאד, אין יותר טוב מזה, ושם תזכי אל התקון שלך. העקר אל תבלבלי את עצמך משום בריה שבעולם, ותקחי את עצמך בידך, ותראי, שאם תהיי חזקה באמונה, הכל יתהפך לטובה, ואמר רבנו ז"ל (ספר המדות, אות אמונה סימן לג) על ידי אמונה יסלח לך הקדוש-ברוך-הוא על כל עוונותיך.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי, שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה ובכל אשר תפני, תשכילי ותצליחי.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

## שמג.

**איך אפשר למחוק את כל העוונות שלי,  
ולהתחיל דף חדש בחיים?**

**שאלה:**

**מאת גיא:** שלום כבוד הרב. קדם כל אני מתפלל שהקדוש-ברוך-הוא ישלח לך רפואה שלמה ותחזר לאיתנה הראשון לזכות את עם ישראל. כבוד הרב, תרמתי כדבריו ל'קרוך ההדפסה' כדי שיהיה אפשר להדפיס את הספר "אשר בנחל", כיון שהרב אמר שהוא חזק בזה מאד שמי שיקח חלק בהדפסת הספר הזה יראה ישועה. תרמתי גם לבית התבשיל, כי ראיתי שהרב כתב שעקר הצדקה הוא לתת לעניים ולרעבים לאכל, ובזכות הצדקה הקדוש-ברוך-הוא יעזר שיפתח לנותן הצדקה צנור השפע ולא יהיה מסבך בשום סבוך ויהיה לו שפע גדול מאד. כבוד הרב, הנשמה

שלי עברה הרבה טלטולים בחיים, עשיתי דברים אסורים וחסורים, גם בין אדם לפקום וגם בין אדם לחברו. כיצד אני יכול לפתח דף חדש כאלו לא היה שום דבר בעבר, ושכל העוונות והפגמים יעלמו ולא ישאירו שום רשם, ואני אזכה להיות קרוב לאבא שבשמים? תן לי תקנה, כבוד הרב. תודה רבה ורפואה שלמה.

### תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר נשא ח' סיון ה'תשע"ב

שלום וברכה אל גיא, נרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

תשובות חן לך על התפלות שאתה מתפלל על רפואתי והחלמתי המהירה, יעזר הקדוש-ברוך-הוא שכל התפלות שלך תתקבלנה לרחמים ולרצון לפני אדון כל.

אין אתה יכול לתאר ולשער את גדל הזכות שיש לך שנדבת עבור הדפסת ספרי רבנו ז"ל, שאמר מוהרנ"ת ז"ל (לקוטי הלכות ברכות השחר הלכה ה') על הפסוק (תהלים קיט, קמב): "צדקתך צדק לעולם ותורתך אמת", איזו צדקה נשארת לעולם? אם נותנים צדקה כדי להדפיס את תורת הצדיק האמת, שבזה מזכים את הרבים, וכן בזה שנתת צדקה עבור בית התבשיל - 'אהל אברהם', זו הצדקה הכי גדולה, כי חסד כזה שנותנים לאכול ולשתות לרעבים ולצמאים וכו', הצדקה הזו עולה על כל הצדקות, כמאמר ז"ל (בבא בתרא ט.) אין בודקין למזונות, הינו בכל דבר יכולים לרמאות בני אדם וכו', אבל אם בא אחד והוא רעב וצמא, בזה אינו יכול לרמאות אותך, כי מי שבאמת רעב או צמא הוא יאכל וישתה, ומי שלא רעב וצמא

הוא לא יאכל ולא ישׁתה, ולכן אין צדקה יותר גדולה מלתת לאכול לרעבים וצמאים.

בענין התחדשות, עליך לזכר מה שהאריך בזה מוהרנ"ת ז"ל (לקוטי הלכות השפמת הבקר הלכה ג') שצריכין להשתדל להתחיל בכל פעם מחדש. ולא תהיה העבודה ישנה אצלו, כי עקר כח העבודה הוא כפי ההתחלה, ועל כן צריך להתחיל בכל פעם מחדש, כי אולי לא היתה התחלתו בתחלה פראוי, על כן צריך להתחיל עתה. וכן בכל יום ובכל פעם מחדש וכו', וזה צריכים בכל יום ויום בבקר לעשות התחלה חדשה וכו', כמו שאמרו חכמינו הקדושים (ספרי) על הפסוק (דברים ו) "אשר אנכי מצוה היום", בכל יום ויום יהיו בעיניך כחדשים, וכן דרשו על פסוק (דברים כז, ט) "הספת ושמע ישראל היום הנה נהיית לעם וגו'", שבכל יום יהיה דומה בעיניך כאלו היום באת עמו בברית, נמצא שבכל יום צריכין להתחיל מחדש וכו', עין שם.

וכן מובא בדבריו ז"ל (לקוטי הלכות תפלין הלכה ה') שעקר עבודת השם יתברך צריך שתהיה עבודתו בכל פעם מחדש, ולא יפול לזקנה של הסטרא אחרא שלא תזקן עבודתו אצלו, חס ושלום, וכמו שהזהיר רבנו ז"ל על זה (שיחות הר"ן סימן נא) שאמר אסור להיות זקן, הן צדיק זקן, הן חסיד זקן, זקן אינו טוב וכו', הינו כי צריכים להתחיל בכל פעם מחדש, וזהו עקר החיים ארכים וכו', עין שם.

ולכן העקר לשכח את העבר לגמרי, ולעשות בכל פעם התחלה חדשה, ואמר רבנו ז"ל (שיחות הר"ן סימן כו) אצל העולם השכחה היא חסרון גדול בעיניהם, אבל בעיני יש בהשכחה מעלה גדולה. כי אם לא היתה שכחה, לא היה אפשר לעשות שום דבר בעבודת השם יתברך, אם היה זוכר כל מה שעבר לא היה אפשר לו להרים את עצמו לעבודתו יתברך בשום אופן, גם היו מבלבלים את האדם מאד



כָּל הַדְּבָרִים שְׁעוֹבְרִים עָלָיו, אֲבָל עֲכָשׁוּ עַל יְדֵי הַשְּׂכָחָה נִשְׁכַּח מֵהַ שְׁעֵבֶר.

וְאֶצְלוֹ, אָמַר רַבְּנּוּ ז"ל, הוּא הַדְּרִיךְ שְׁכָל מֵהַ שְׁעֵבֶר וְהַלֵּךְ, נִפְסַק וְהוֹלֵךְ לַחֲלוּטִין וְאִינוֹ חוֹזֵר בְּדַעְתּוֹ עוֹד כָּלֵל, וְאִינוֹ מִבְּלִבֵּל כָּלֵל עֲצָמוֹ עוֹד בְּמֵהַ שְׁכָבֶר עֵבֶר וְהַלֵּךְ וְכו'.

וְעֵנִין זֶה הוּא דְרִיךְ עֲצָה טוֹבָה גְּדוּלָּה מְאֹד בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, כִּי עַל פִּי רַב יֵשׁ לְהֶאָדָם בְּלִבּוֹלִים רַבִּים וְעַרְפוּב הַדַּעַת מְאֹד מִמֶּה שְׁחָלַף וְעֵבֶר. בְּפָרֵט בַּשְּׁעַת הַתְּפִלָּה, שְׂאֵז בָּאִים עָלָיו כָּל הַבְּלִבּוֹלִים וּמְעַרְבָּבִים וּמְעַקְמִים אֶת דַּעְתּוֹ מִמֶּה שְׁכָבֶר עֵבֶר. לְפַעְמִים יֵשׁ לוֹ בְּלִבּוֹלִים מְעַנִּין הַמִּשָּׂא וּמִתֵּן שְׁלוֹ וְעַסְקֵי בֵּיתוֹ וְכִיּוֹצֵא, בְּאִשֶּׁר כִּי לֹא טוֹב עֲשֵׂה בְּעֵנִין זֶה וְכִיּוֹצֵא וְכֵן הִיָּה צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת וְכִיּוֹצֵא בְּזֶה הַדְּבָר, וְיֵשׁ שְׂמִבְּלִבָּלִים אוֹתוֹ בְּעַת עִבּוּדַתוֹ בַּתּוֹרָה אוֹ בַּתְּפִלָּה וְכִיּוֹצֵא, בְּהַפְגָּמִים שְׁפָגַם מִקֵּדָם בְּאִשֶּׁר שְׁבַעֲנִין זֶה לֹא עֲשֵׂה כַּהֲגֵן נִגְדוֹ יִתְבָּרַךְ וְכִיּוֹצֵא בְּזֶה הַרְבֵּה מְאֹד כְּאִשֶּׁר יְדוּעַ לְכָל אָדָם בְּעֲצָמוֹ. עַל כֵּן הַשְּׂכָחָה הִיא עֲצָה טוֹבָה גְּדוּלָּה מְאֹד לְזֶה, שְׁתַּכַּף וּמִיָּד שְׁחוֹלַף וְעוֹבֵר הַדְּבָר, יַעֲבִיר וְיִסְלַק אוֹתוֹ מִדַּעְתּוֹ לְגַמְרֵי, וְיִסִּיחַ דַּעְתּוֹ מִזֶּה לְגַמְרֵי, וְלֹא יִתְחִיל לַחֲשֹׁב עוֹד בְּמַחְשַׁבְתּוֹ בְּעֵנִין זֶה כָּלֵל.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בַּתְּפִלָּתִי, שְׂאֲנִי מִבְּקָשׁ וּמִתְּפִלָּל בְּעֵדֶךָ תְּמִיד, שְׁתַּהֲיֶה לְךָ הַצְּלָחָה מְרַבָּה, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנֶה, תִּשְׁכִּיל וְתִצְלִיחַ.

הַמֵּאֲחִיל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

## שדמ.

### איך אפֿשר להיות בשמחה כְּשֵׁיט חסר תקשורת ביני לבין אשתי?

#### שאלה:

**מאת גלעד:** לכבוד מוהרא"ש היקר, אנו מצפים לראותך בארצנו מתוך בריאות ונחת! כבודו מזכיר ומצטט שוב ושוב את דברי רבנו בענין השמחה, ששמחה היא התרופה להכל, אבל לפעמים מאד מאד קשה לאדם להתרומם, במיוחד כשיש בזוגיות בעיה של חסר תקשורת ומשקעים מהעבר, שאז הרגשות דועכים ויש הרגשה של רחוק. ואף-על-פי שעושים השתדלות עצומה לתת, לותר ולסלח, הכל דועך ואין חיות, ורק בגלל האמונה נשארים ביחד כחלק מתקון, אבל הלהבה כבתה וקשה מאד להבעיר את הרגש. מה עושים? ואיך אפֿשר להבעיר את שלהבת האהבה מחדש? תודה מראש.

#### תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר נשא ח' סיון ה'תשע"ב  
שלום וברכה אל גלעד, נרו יאיר.  
לנכון קבלתי את מכתבך.

מה אמר לך ידידי היקר, בזה העולם יש לכל אחד נסיונות קשים ומרים, ואי אפֿשר לעבור על כל מה שעובר עליו וכו' וכו', רק על ידי מדת השמחה, ולכן ראה למסר את נפשך על מדת השמחה כי אין דבר יותר חשוב כמו שמחה, וכל כך קשה לאדם להגיע למידת השמחה יותר מכל העבודות הכי קשות, קל יותר לצום וכו', ולסגף

את עצמו עם סגופים קשים ומרים וכו', העקר לא להיות בשמחה, ולכן על שמחה צריכים מסירות נפש גדולה, ואמרו חכמינו הקדושים (תנחומא שמיני ב) לפי שאין השמחה ממתנת לאדם, לא כל מי ששמח היום שמח למחר ולא כל מי שמצר היום מצר למחר לפי שאין השמחה ממתנת לאדם, ואם תהיה בשמחה כל החיים שלך ילכו כבר בצורה אחרת לגמרי, כי תזכה לישוב הדעת כמו שאמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן י') מה שבני אדם רחוקים מהקדוש-ברוך-הוא, זה מחמת חסרון ישוב הדעת, ולמה אין ישוב הדעת? כי חסר מהשמחה.

ולכן תמסר את נפשך להיות בשמחה ואז תזכה לגדלות המוחין וכבר לא יחסר לך שום דבר, ובפרט בענין שלום-בית ואהבה והבנה הדינית עם האשה, מכרחים להיות בשמחה, ותמיד להיות משפיע ולא משפיע וכו', ואז תהיה ביניכם אהבה גדולה מאד. אסור לך להסתכל תמיד על החסרונות של אשתך וכו', תתחיל להסתכל על הטוב שבה, ואז השכינה תשרה בביתכם, וכך אמרו חכמינו הקדושים (סוטה יז.) איש ואשה זכו שכינה ביניהן, ואמרו (ירושלמי ברכות פרק ט' הלכה ח') אי אפשר לאיש בלא אשה ואי אפשר לאשה בלא איש אי אפשר לשניהן בלא שכינה, ובמקום שהשכינה נמצאת שם הברכה מצויה, רק שיהיה ביניהם שלום ואהבה גדולה מאד, כי שלום אמרו חכמינו הקדושים (שבת י.) זה שמו של הקדוש-ברוך-הוא.

ולכן אם מכניסים את הקדוש-ברוך-הוא בתוך הבית, זה נקרא שלום-בית, הינו שמו של הקדוש-ברוך-הוא בתוך הבית, ואמרו (בבא מציעא נט.) לעולם יהא אדם זהיר בכבוד אשתו, שאין ברכה מצויה בתוך ביתו של אדם אלא בשביל אשתו, שנאמר (בראשית יב, טז) : "ולאברם הטיב בעבורה", והינו דאמר להו רבא לבני מחוזא, אוקירו לנשיכו כי היכי דתתעתרו (תכבדו ותיקרו את נשותיכם

כְּדִי שְׁתַּעֲשְׂרוּ), וְאָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן סט) שְׁעָקַר  
הַעֲשִׂירוֹת בָּא בְּזָכוֹת הָאֵשָׁה.

אֲנִי מְאֹד מְקַנְהָ לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שְׁתַּצָּא מִקְטָנוֹת הַמוֹחִין  
וְתַעֲשֶׂה הַתְחִלָּה חֲדָשָׁה לְכַבֵּד וּלְיַקֵּר אֶת אֲשֶׁתְּךָ, וְעַל יְדֵי זֶה יִשְׁפַע  
עָלֶיךָ שְׁפַע רוּחַנִי וְשְׁפַע גְּשָׁמִי, וְתִהְיֶה הַכִּי מֵאֲשֶׁר בְּחַיֶּיךָ, וְלֹא יִחְסַר  
לְךָ שׁוֹם דְּבָר.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי,  
שְׂאֲנִי מִבְּקָשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֶדְךָ תָּמִיד, שְׁתִּהְיֶה לְךָ הַצְּלָחָה מְרֻבָּה, וּבְכָל  
אֲשֶׁר תִּפְנֶה, תִּשְׁכִּיל וְתַצְלִיחַ.

הַמֵּאחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

## שְׁמָה

**אֵיךְ אֲנִי אֲמוֹר לְהִסְתַּכֵּל בְּאֲמוּנָה  
עַל כָּל מַה שְׁקוֹרָה לְעַם יִשְׂרָאֵל?**

### שְׂאֵלָה:

**מֵאֵת אֵיִתָּן:** לְכַבֵּד קְדוּשַׁת מוֹהַר"א ש' שְׁלִיט"א. קִשָּׁה לִי מְאֹד  
לְרֹאוֹת אֶת הַפְּצָב שֶׁל עַם יִשְׂרָאֵל כִּיּוֹם, וְאֵת כָּל הַצְּרוֹת  
שֶׁיֵּשׁ לָנוּ בְּרוּחוֹנֵינוּ וּבְגִשְׁמֵינוּ. אֵיךְ אֲנִי אֲמוֹר לְרֹאוֹת בְּעֵינַיִם  
אֲמוּנֵינוּ אֶת כָּל הַפְּתִיחוֹת?

### תְּשׁוּבָה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר נְשֵׂא י' סִינּוֹן ה'תשע"ב  
שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל אֵיִתָּן, נִרוֹ יֵאִיר.  
לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רבנו ז"ל אָמַר (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן פד) שְׁבַכְל יוֹם נִפְתַּח הָאוֹר  
הַגָּנוּז שְׁאָדָם יָכוֹל לִרְאוֹת וּלְהַרְגִישׁ אֶת אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרַךְ,  
אִיךָ שֶׁהוּא מַחִיָּה וּמְהִיָּה וּמְקַיֵּם אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כְּלָהּ, וְדוֹמֵם צוֹמַח  
חַי מְדַבֵּר זֶה הַכֹּל לְבוֹשׁ לְגַפֵּי הָאֵין-סוּף בְּרוּךְ-הוּא, אִךְ יֵשׁ נֶחֱשִׁים  
וְעַקְרָבִים שֶׁהֵם הַמַּחֲשָׁבוֹת זְרוֹת שְׁמַבְלִבְלִים אֶת דַּעַת הָאָדָם, וְאֵינוֹ  
זוֹכֵה לִרְאוֹת וּלְהַרְגִישׁ אֶת זֶה וְכוּ', וְאָמַר רַבְּנוֹ ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א'  
סימן כה) שְׁכַח הַמְדַמָּה מִתְגַּבֵּר עַל הָאָדָם מִחֲמַת עֲוֹנוֹתָיו, עַד שְׁאֵינוֹ  
רוֹאֶה שׁוֹם אוֹר בְּחַיָּיו, אֲלֵא רַק דְּמִיוֹנוֹת וְכוּ'.

וּלְכֵן עֲלִיךָ לְדַעַת, אִם בַּר יִשְׂרָאֵל מִתְחַזֵּק בְּאַמוּנָה פְּשוּטָה בּוֹ  
יִתְבָּרַךְ, וְיִודַע וְעַד אֲשֶׁר אֵין בְּלַעְדָּיו יִתְבָּרַךְ כָּלֵל, וּבְכָל תְּנוּעָה וּתְנוּעָה  
שָׁם אֲלוֹפּוֹ שֶׁל עוֹלָם, אֲזִי מוֹצֵא אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּכָל מְקוֹם,  
וְכִמוֹ שְׁאָמַר רַבְּנוֹ ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן נו) שְׁבַתּוֹךְ הַהִסְתַּרְתָּהּ  
הַכִּי גְדוּלָהּ, יְכוּלִים לְמַצּוֹא גַם שָׁם אֲלַקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּי הוּא יִתְבָּרַךְ  
נִמְצָא וְאֵין בְּלַעְדָּיו נִמְצָא, אִךְ אָמַר רַבְּנוֹ ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן  
לו) מִלְמַעְלָה יוֹרֵד אוֹר פְּשוּט וְאָדָם הוּא הַצֵּיִר, אִם זוֹכֵה לְכָלִי הַמוֹחִין  
מִבְּרָרִים עַל יְדֵי שְׁשֹׁמֵר אֶת בְּרִיתוֹ, אֲזִי הוּא מְצִיֵּר אֶת הָאוֹר כִּי טוֹב,  
אֲבָל אִם חַס וְשְׁלוֹם פָּגַם בְּבְרִיתוֹ, שְׁעַל יְדֵי זֶה כְּלֵי הַמוֹחִין אֵינָם  
מִבְּרָרִים, אֲזִי הוּא מְצִיֵּר אֶת הָאוֹר כְּפִי פְּגִימַת דַּעַתוֹ וְכוּ', וְאֵינוֹ רוֹאֶה  
שׁוֹם אוֹר, וְיֵשׁ לוֹ רַק קִשְׁיוֹת וְסִפְקוֹת עָלָיו יִתְבָּרַךְ, וְנִדְמָה לוֹ כְּאִלוֹ  
הַכֹּל טְבַע מִקְרָה וּמְזֹל וְכוּ', וְכָל דְּאֵלִים גָּבַר וְכוּ', וּכְאִלוֹ הָעוֹלָם  
הַפְּקָר וְצָר וּמָר לוֹ מְאֹד.

וּלְכֵן צָרִיךְ הָאָדָם לְהַרְגִיל אֶת עַצְמוֹ לְדַבֵּר אֶל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא  
בְּשִׁפְתַּת הָאֵם שְׁלוֹ, וּלְהַשִּׁיחַ וּלְסַפֵּר אֶת כָּל אֲשֶׁר עִם לְבָבוֹ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ,  
וְזֶה יִבְנֶה לוֹ אֶת כְּלֵי הַמוֹחִין, עַד שֶׁגַם הוּא יִזְכֶּה לִרְאוֹת אֶת הַטוֹב  
הַגָּנוּז שְׁמֵאִיר בְּכָל יוֹם, הָעֵקֶר שְׁיִלְךָ בְּדַרְךְ אַהֲבָה וְלָדוֹן אֶת כָּל בַּר  
יִשְׂרָאֵל לְכַף זְכוּת, כִּי כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל הוּא צָדִיק, כְּמוֹ שְׁכַתוּב (ישעיה  
ס, כא): "וְעַמְּךָ כְּלָם צָדִיקִים", אֲלֵא עֵקֶר הַגְּלוּת שְׁשָׁלְחוּ מִנְהִיגִים

מִפְרָסְמִים שֶׁל שְׁקָר, שְׁאָמַר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי מוֹהַר"ן חֶלֶק א' סִימָן סא) הֵם לֹא יְכוּלִים לְהִנְהִיג אֶת עֲצָמָם וּמְכַל שְׂכָן שֶׁלֹּא יְכוּלִים לְהִנְהִיג אֶת אַחֲרִים, וְכֵן אָמַר (לְקוּטֵי מוֹהַר"ן חֶלֶק ב' סִימָן ה') שֶׁעַל יְדֵי רַבָּנִים וְדִיָּנִים שְׂאִינָם כְּשָׂרִים וְעוֹשִׂים עֲוֹת הַדִּין, גּוֹרְמִים אֶת כָּל הַצָּרוֹת לְעַם יִשְׂרָאֵל וְכוּ', וְכֵן אָמְרוּ חַכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (שְׁבַת קֶלֶט). תִּנְיָא רַבִּי יוֹסִי בֶן אֱלִישֶׁע אֹמֵר אִם רְאִיתָ דּוֹר שֶׁצָּרוֹת רַבּוֹת בָּאוֹת עָלָיו צֵא וּבְדַק בְּדִינֵי יִשְׂרָאֵל, שְׁכָל פְּרַעְנוֹת שְׁבָאָה לְעוֹלָם לֹא בָּאָה אֶלָּא בְּשִׁבִיל דִּינֵי יִשְׂרָאֵל.

עַם יִשְׂרָאֵל הֵם קְדוּשִׁים, וְאֵלְמָלֵא הַמְּנַהֲיָגִים הִרְשָׁעִים הָיוּ כָּלָם חוֹזְרִים בְּתִשׁוּבָה, אֲךָ מָה לַעֲשׂוֹת הֵם הִטִּילוּ אֵימָה כָּל כָּךְ, עַד שְׁאָסוּר אֶפְלוּ לְדַבֵּר מִזֶּה, וְאוֹי וְאֹבּוֹי מִי שְׁפֹתַח אֶת הָעֵינַיִם לְזוּלַת וְאוֹמֵר אֶת הָאֱמֶת, רוֹצִים לְכַלֵּעַ אוֹתוֹ חַיִּים, וּפּוֹתְחִים נִגְדּוֹ כָּל מִינֵי תִיקִים וְכוּ' וְכוּ', וְאָמַר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי מוֹהַר"ן חֶלֶק ב' סִימָן לט) שְׁצָרִיכִים לְבַקֵּשׁ הַרְבֵּה מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ שֶׁנִּזְכָּה לְמַנְהִיג אֱמֶתִי שֶׁהוּא בְּחִינַת מִשָּׁה, שֶׁיְכוּל לְהֵאִיר לָנוּ גַם בְּתוֹךְ הַחֹשֶׁךְ אֶת אֱמֶתַת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְלִפְתַּח לָנוּ אֶת הָעֵינַיִם שֶׁגַם אֲנַחְנוּ שְׁנִמְצָאִים בְּתַכְלִית הַיְרִידָה וְהַנְּפִילָה וְכוּ' וְכוּ', שֶׁגַם שֶׁם נִמְצָא הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְזֶה נַעֲשֶׂה עַל יְדֵי מְנַהִיג אֱמֶתִי.

וְלָכֵן אֲשָׁרֵי מִי שֶׁזּוֹכָה לְהִיּוֹת מְקָרָב אֶל רַבְּנוּ ז"ל, שְׁאֵז מִתְחִיל לְהִסְתַּפֵּל עַל הָעוֹלָם בְּצוּרָה אַחֲרַת לְגַמְרֵי, וְדָן אֶת כָּלָם לְכַף זְכוּת, וּמִתְרַחֵק מִמְּנַהֲיָגִים שְׁקָרָנִים רַמָּאִים צְבוּעִים שְׁמוּלִיכִים שׁוֹלֵל אֶת הַמוֹן עִם וְכוּ'.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי, שְׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְךָ תְּמִיד, שֶׁתְּהִיָּה לְךָ הַצְּלָחָה מְרֻבָּה, וּבְכֹל אֲשֶׁר תִּפְנֶה, תִּשְׁכִּיל וְתִצְלִיחַ.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

## שׁמוּ.

**עד כמה צריך למסר את הנפש כדי להגיע לאומן?**

**שאלה:**

**מאת דן:** בכל שנה לפני שמגיע ראש השנה מתחילות אצלי מלחמות בענין הנסיעה לקבוצה הקדוש באומן. האם אדם צריך למסר את הנפש ולהגיע לאומן בכל שנה גם כשאשתו מסרבת שיסע וזה פוגע בשלום-בית שלו או כאשר המעסיק שלו לא מוכן שהוא יפסיד ימי עבודה, או שיש מקרים שצריך לוותר ולהתפלל עם בני החבורה בארץ הקודש?

**תשובה:**

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר נשא י' סיון ה'תשע"ב

שלום וברכה אל דן, נרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

אתה צריך לדעת אשר לנסע אל ציון רבנו ז"ל על ראש השנה צריכים למסר את נפשו פשוטו כמשמעו וכו', אבל מצד שני אתה צריך לדעת שמה שיש לאדם מניעות מאשתו אודות הנסיעה אל ציון רבנו ז"ל, זה רק מחמת שהבעל מתנהג לא יפה כל השנה עם אשתו וכו', משפיל אותה וכו', עושה עליה בקורת וכו', צורח עליה וכו', ממש הולך אתה בצורה מחפירה מאד וכו', והנה האשה רוצה תמיד להחזיר לו, אבל היא לא יכולה וכו', כי טבע של אשה שהיא רכה יותר מדי, כעין שאמרו חכמינו הקדושים (בבא מציעא נט.) לעולם יהא אדם זהיר באונאת אשתו, שמתוך שדמעתה מצויה אונאתה קרובה, וכשמגיע ראש השנה והבעל רוצה לנסע אל ציון רבנו ז"ל, והחשק לא כל כך חזק, אזי כאן מצא בעל חוב לגבות חובו, היא

יוצאת נגדו ומונעת אותו בכל מיני מניעות וכו' וכו', ומערכת את כל המשפחה וכו' וכו', ונעשה ריב גדול.

ולכן העצה היעוצה לבעל שיכבד את אשתו כל השנה, כי כך אמרו חכמינו הקדושים (סוטה יז.) איש ואשה זכו שכינה ביניהן, ואמרו (ירושלמי ברכות פ"ק ט' הלכה ח') אי אפשר לאיש בלא אשה ואי אפשר לאשה בלא איש אי אפשר לשניהן בלא שכינה, ובמקום שהשכינה נמצאת שם הברכה מצויה, רק שיהיו ביניהם שלום ואהבה גדולה מאד, כי שלום אמרו חכמינו הקדושים (שבת י:) זה שמו של הקדוש-ברוך-הוא, ולכן אם מכניסים את הקדוש-ברוך-הוא בתוך הבית, זה נקרא שלום-בית, הינו שמו של הקדוש-ברוך-הוא בתוך הבית, ואמרו (בבא מציעא נט.) לעולם יהא אדם זהיר בכבוד אשתו, שאין ברכה מצויה בתוך ביתו של אדם אלא בשביל אשתו, שנאמר (בראשית יב) "ולאברם הטיב בעבורה" והינו דאמר להו רבא לבני מחוזא, אוקירו לנשייכו כי היכי דתתעתרו (תכבדו ותיקרו את נשותיכם כדי שתתעשרו), ואמר רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ר"ן חלק א', סימן טו) שעקר העשירות בא בזכות האשה.

ולכן אם הבעל יכבד את אשתו כל השנה, וישמר מאד מאד לא לצער אותה, אזי כשיבוא ראש השנה, לא רק שהוא יצטרך לבקש ממנה רשות לנסע, אלא היא תגרש אותו "תסע אל ציון רבנו ז"ל על ראש השנה, ותתעקש שמה בתפלה על ישועות ורפואות ולצאת מכל הצרות והחובות" וכו' וכו', וזה ברור כשמש.

ולכן תראה להתחיל לכבד את אשתך, כי רבנו ז"ל הקפיד על זה ביותר, ואמר (שיחות ה"ר"ן סימן רסג) בענין בני הנעורים ששכיח מאד שנעשה קלקול ביניהם ובין נשותיהם ונפרדים זה מזה איזה זמן, ולפעמים נעשה מזה פרוד לגמרי חס ושלום, אמר שזה מעשה בעל דבר שמניח את עצמו על זה מאד לקלקל השלום של בני הנעורים



כְּדֵי שְׂיִתְפָּסוּ בְּמִצּוֹדָתוֹ חֵס וְשְׁלוֹם עַל יְדֵי זֶה. כִּי הוּא אוֹרֵב עַל זֶה  
מְאֹד לְתוֹפְסָם בְּנְעוּרֵיהֶם עַל יְדֵי קְלִקּוּל הַשְּׁלוֹם-בֵּית חֵס וְשְׁלוֹם  
שְׁגוּרָם בְּעֶרְמוּמֵייתוֹ לְקִלְקַל הַשְּׁלוֹם שְׂבִינֵיהֶם.

וְלִכֵּן תַּעֲשֶׂה כָּל מָה שְׂבִיכְלִתָּהּ לְהַשְׁלִים עִם אֲשֶׁתָּךְ, וּתְכַבֵּד  
וּתְיַקֵּר אוֹתָהּ, וּתְרַאֶה אִיךָ שֶׁהַכֹּל יִתְהַפֵּךְ לְטוֹבָה, כִּי סוּף כָּל סוּף גַּם  
הָאִשָּׁה רוֹצֶה בְּבַעַל שְׁעוֹזֵר לָהּ, וְשִׁתְהִיָּה פְּרָגָסָה בְּשִׁפְעָה, וּבְרִיאוֹת,  
וְנַחַת מֵהֵילָדִים וְכוּ', וְזֶה יְכוּלִים לַפְעֵל אֲצֹל רַבְּנוּ ז"ל בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה,  
כִּי כָּךְ אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (בִּיצָה טו). כָּל מְזוֹנוֹתָיו שֶׁל אָדָם קְצוּבִין  
לוֹ מֵרֹאשׁ הַשָּׁנָה, הֵינּוּ שְׂאֵז כּוֹתְבִים אֶת הַתְּקִצִּיב לְאָדָם עַל כָּל הַשָּׁנָה,  
וְכֵן אָמְרוּ (בְּכָא פְתָרָא י). כְּשֶׁם שְׂמִזּוֹנוֹתָיו שֶׁל אָדָם קְצוּבִין לוֹ מֵרֹאשׁ  
הַשָּׁנָה, כָּךְ חֲסֵרוֹנוֹתָיו שֶׁל אָדָם קְצוּבִין לוֹ מֵרֹאשׁ הַשָּׁנָה, וְלִכֵּן אֲשַׁרִּי  
מִי שְׂמִשְׁתוֹקֵק כָּל הַשָּׁנָה לְבוֹא אֶל רַבְּנוּ ז"ל לְרֹאשׁ הַשָּׁנָה, שֶׁהוּא  
הַעוֹרֵךְ דִּין הַכִּי הַגְּדוֹל בְּעוֹלָם, וְעַל יְדוֹ יְכוּלִים לְהַמְתִּיק אֶת כָּל  
הַדֵּינִים.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי,  
שְׂאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמְתַפְּלֵל בְּעֵדָךְ תָּמִיד, שִׁתְהִיָּה לְךָ הַצְּלָחָה מְרֻבָּה, וּבְכָל  
אֲשֶׁר תִּפְנֶה, תִּשְׁכִּיל וְתִצְלִיחַ.

הַמְּאַחַל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

## שמז.

**אני מוסר כפר שנים תורה כפר שנים,  
אך לאחרונה אין לי כח להמשיך**

**שאלה:**

**מאת משה:** לכבוד קדשת צדיק הדור מוה"רא"ש שליט"א.  
אני מוסר כפר כמה שנים שעור ברבים, על פי דעתכם ועל  
פי דעת רבנו, ובזמן האחרון אני מרגיש שאני שחוק מאד  
ואין לי כחות להמשיך. דבר שני, אני מרגיש שדוקא בגלל  
השעורים מתעכבים לי בחיים דברים, כגון זוג וכו'. מה עלי  
לעשות?

**תשובה:**

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר נשא י' סיון ה'תשע"ב

שלום וברכה אל משה, נרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

דע לך מי שנותן שעור ברבים, ומחזק ומעודד ומשמח נשמות  
ישראל, ומקרם אליו יתברך, אין למעלה מזה וזכותו גדול בשמים,  
כמוכא בזהר (תרומה קכח): תא חזי, כל מאן דאחיד בידא דחייבא,  
ואשתדל ביה, למשבק ארחא בישא, איהו אסתלק בתלת סלוקין,  
מה דלא אסתלק הכי בר נש אחרא. גרים לאכפייא סטרא אחרא,  
וגרים דאסתלק קודשא בריך הוא ביקריה, וגרים לקיימא כל עלמא  
בקיומיה לעילא ותתא. ועל האי בר נש פתיב, בריתי היתה אתו  
החיים והשלום. וזכי למחמי בנין לבנוי, וזכי בהאי עלמא, וזכי  
לעלמא דאתי. כל מארי דינין, לא יכלין למידן ליה, בהאי עלמא  
ובעלמא דאתי. עאל בתריסר תרעי, ולית מאן דימחי בידיה. ועל דא

כתיב, (תהלים קיב) גבור בארץ יהיה זרעו דור ישרים יבורך, הון ועשר בביתו וצדקתו עומדת לעד, זרח בחשך אור לישרים וגו'. ולכן אל תתלה את כל הבציות שלך על זה שאתה נותן שעור ברבים, אדרבה זו זכותך וכו'.

ומה שאתה מרגיש שחוק וכו', ואין לך כחות להמשיך וכו', ונדמה לך שמתעכב לך הזווג וכו', עלי לומר לך שהכל בא מחמת עצבות ועצלות שנופלות עליך בכל פעם, כמו שאמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן קפט) עקר נשיכת הנחש זו עצבות ועצלות, ולכן אני מאד מבקש אותך שתמסר את נפשך להיות רק בשמחה, כי עם עצבות לא פועלים שום דבר, רק מסתבכים יותר ויותר, ואף שאני יודע שמרב צרות ויסורים ומרירות שעוברים עליך קשה לך להיות בשמחה, עם כל זאת אתה מכרח להכריח את עצמך עם כל הכחות רק להיות בשמחה, כי כשאדם שש ושמח שום קלפה וסטרא אחרא לא יכולים לגשת אליו, כי הטמאה היא רק עצבות, מה שאין כן הקדושה היא רק שמחה, ובזה אדם יכול למדד את עצמו אם הוא בקדושה וכו', או אם הוא בטמאה וכו', שישתכל איך שהוא מחזק את עצמו להיות בשמחה, כי השמחה מדביקה את האדם אל האין-סוף ברוך-הוא, וככל שתהיה יותר בשמחה, תתרחב לך דעתך ותזכה להיות דבוק בו יתברך, וכל החיים שלך ישתנו לגמרי לטובה.

אבל אתה צריך לדעת, כי שמחה הוא אור גדול מאד, שאי אפשר להגיע לזה אלא על ידי תפלה, ולכן תבקש בכל יום ממנו יתברך שתזכה להיות בשמחה, ותאמר:

רבנו של עולם! זפני להיות בשמחה תמיד, ואזכה להרגיש את השמחה בכל רמ"ח אברי ושס"ה גידי, עד שהשמחה תגיע לרגלי, ואזכה לרקוד בכל יום מרב שמחה על גדל החסד שעשית עמדי, שנבראתי מזרע ישראל, ואני יכול לקיים את מצוותיך.

אָנָּא, רַחֵם עָלַי, וְהִרְחַק מִמֶּנִּי אֶת הָעֲצָבוֹת וְהָעֲצָלוֹת, וְזַכֵּנִי לְדַבֵּר  
 בְּכָל יוֹם עִם אַחֲרִים מִשְׁמַחָה, וְאֲזַכֶּה לְשִׂמְחָה אֶת אַחֲרִים, וְעַל  
 יְדֵי זֶה גַם אֲנִי אֲזַכֶּה לְשִׂמְחָה, וּבִזְכוּת הַשְׁמַחָה אֲזַכֶּה לְהַפְלִיל  
 בְּךָ לְגַמְרִי, עַד שֶׁלֹּא אֶרְאֶה לְפָנַי עֵינֵי רַק אֶת אֲמִתַּת מְצִיאֹתֶיךָ  
 תִּתְבָּרֵךְ, אֵיךְ שֶׁאַתָּה מְחַיֶּה וּמְהַיָּה וּמְקַיֵּם אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כְּלָה,  
 וְזַכֵּנִי לְאַמוּנָה בְּרוּרָה וּמְזַכֶּכֶת, שֶׁאֲזַכֶּה לְדַעַת בִּידִיעָה בְּרוּרָה  
 שֶׁאַתָּה נִמְצָא וְאֵין בְּלִעְדֶיךָ נִמְצָא, וְעַל יְדֵי זֶה תִּמְחַל לִי עַל כָּל  
 עֲוֹנוֹתַי, וְאֲזַכֶּה לְהַפְלִיל בְּךָ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם, אָמֵן סְלָה.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתִפְלִתִי,  
 שֶׁאֲנִי מִבְּקָשׁ וּמִתְפִּלֵּל בְּעֶדְךָ תָּמִיד, שֶׁתְּהִיָּה לְךָ הַצְּלָחָה מְרֻבָּה, וּבְכָל  
 אֲשֶׁר תִּפְנֶה, תִּשְׁפִּיל וְתִצְלִיחַ.

הַמְּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

## שְׁמַח.

**כְּבֵר שְׁלוֹשׁ שָׁנִים קָרְתָה לִי תְּאוּנָה  
 כְּשָׁבוּעַ לְפָנַי יוֹם הַהֲלָדַת שְׁלִי**

**שְׁאַלָה:**

**מֵאֵת בַּר:** שְׁלוֹם וּבְרָכָה. אֲנִי בֵּת שְׁמוּנָה עֶשְׂרֵה וְגֵרָה בְּטַבְּרִיָּה.  
 כְּבֵר שְׁלוֹשׁ שָׁנִים בְּרָצַף הֵייתִי מְעֻרְבֶת בְּתְּאוּנַת דְּרָכִים  
 שֶׁקָּרְתָה כְּשָׁבוּעַ לְפָנַי יוֹם הַהֲלָדַת שְׁלִי. מַה זֶה אוֹמֵר? בְּנוֹסָף,  
 נֶאֱמַר לִי שֶׁעָלִי לְהוֹסִיף שֵׁם נוֹסָף וְחִשְׁבֹתִי עַל הַשֵּׁם 'אֲנָאֵל'  
 או 'יְהִלִּי'. אֲשִׁמַּח לְשִׁמְעַתְךָ אֶת עֲצָתְךָ, תוֹדָה.

**תשובה:**

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר נשא י' סיון ה'תשע"ב

שלום רב אל בר, תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

אני מכרח להגיד לך שבר זה לא שם, וכן השמות שבחרת הם גם כן לא שמות וכו', וידוע שכל הצרות שסובלים היום, בפרט בארץ ישראל, זה מפני שהמציאו לתת שמות מצויצים מהאצבע, על שם אבנים וצמחים וכו' וכו', ומפני זה סובלים כל כך הרבה, כי שמות בני אדם הם דברים עליונים מאד, ויש בזה משמעות אדירה, ולכן צריכים לתת שם אחר צדיק או צדקת, ולא חסרים שמות תנכיי"ם, ולכן בחרי שם על אחת מהנביאות, והקדוש-ברוך-הוא ישנה לך את המזל לטובה.

היה טוב מאד שתבדקו את המזוזות בביתכם, כי רב הצרות שבאות לאדם, הן כשאינן לו מזוזות כשרות.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי, שאני מבקש ומתפלל בערך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפני, תשכילי ותצליחי.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

## שׁמט.

**מְגִיל צְעִיר יֵשׁ לִי בְּעֵינַי שֶׁל נְשִׁירַת שְׁעָרָה,  
הֲאֵם יֵשׁ סְכוּי לְהִרְפָּאָה?**

### שְׁאֵלָה:

**מֵאֵת יַעֲקֹב יוֹגֵב:** אֲנִי בֶן שְׁלוֹשִׁים וְאַחַת, וְאֲנִי וּבְנֵי מִשְׁפַּחְתִּי שׁוֹמְרִים תּוֹרָה וּמִצְוֹת. מְגִיל שְׁבַע עֶשְׂרֵה הִתְחִילָה לִי נְשִׁירַת שְׁעָרָה בְּכַמָּה אֲזוּרִים בְּקִרְקֶפֶת, אַחֵר כִּן זֶה עָבַר לְנִשְׁיָרָה בְּגוֹף וְעִכְשָׁו זֶה עָבַר לְגִבּוֹת וּלְאֲזוּר הַפְּנִים. יֵשׁ לְצִיָּן שֶׁזוֹ לֹא מַחְלָה, וְהַרְפָּאִים אֹמְרִים שֶׁיֵּשׁ אַחוּז מְכַלֵּל הָאוֹכְלוֹסִיָּה שֶׁיֵּשׁ לָהֶם אֶת הַבְּעֵיָה הַזֹּאת, שֶׁהַגּוֹף דוֹחֵה אֶת הַשְּׁעָרָה. עֲשִׂיתִי אֶת כָּל הַבְּדִיקוֹת וּבְרוּךְ הַשֵּׁם הַכֹּל יֵצֵא תְקִיָּן. הַמְצָב הַזֶּה מְאֹד קָשָׁה לִי, וְרָצִיתִי לְשָׁאוֹל אֶת הָרַב הָאֵם שְׁנֵי שָׁם אוֹ תְקוּן כָּל־שָׁהוּ שֶׁהָרַב יַעֲשֶׂה יַעֲזֹרוּ לִי? אֲנִי רוֹצֵה שֶׁהָרַב יְבָרֵךְ אוֹתִי בְּבִקְשָׁה שֶׁתִּפְתָּר הַבְּעֵיָה לְגַמְרִי, וְשֶׁתִּחַזֵּר לִי שֶׁמִּחַת הַחַיִּים בְּמַהְרָה. אֲנִי מוֹדֶה לָכֶם מְקַרְבֵּי לֵב.

### תְּשׁוּבָה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר נְשֵׂא י' סִיּוֹן הִתְשַׁע"ב  
שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל יַעֲקֹב יוֹגֵב, נְרוּ יֵאֵר.  
לְנִכּוֹן קַבְּלֵתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

הַיּוֹם יֵשׁ תְּרוּפָה לְהַכֵּל, רַק אֲסוּר לְהִתְיַאֵשׁ, וְאֵם רוֹפֵא אֶחָד אוֹמֵר שֶׁאֵין תְּקוּנָה וְכוּ', זֶה לֹא סוּף פְּסוּק, כִּי כִּן אֲמָרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (בְּרִכּוֹת ס.) עַל הַפְּסוּק (שְׁמוֹת כ"א, יט) "וְרִפְאָה יִרְפָּא" מְכַאֵן שֶׁנִּתְּנָה רְשׁוּת לְרוֹפֵא לְרִפְאוֹת, וְאֲמָרוּ צְדִיקִים שֶׁנִּתְּנָה רְשׁוּת לְרוֹפֵא לְרִפְאוֹת, אֲבָל לֹא לְיֵאֵשׁ.

הַעֲקָר מֵהַ שְׂאֵתָה צְרִיף זֶה שְׁנֵי דְבָרִים: א. רַק לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה, לְשִׂמְחָה אֶת עֲצֻמָּךְ וּלְשִׂמְחָה אֶת אֲשֵׁתְךָ וְאֶת כָּל הַבֵּית. ב. לְהִרְבוֹת בַּתְּפִלָּה - שִׂיחָה בֵּינוּ לְבֵינָךְ קוֹנֵנוּ שְׂאִין לְמַעַלָּה מִזֶּה, כִּי אֵי אֶפְשָׁר לְתַאֵר וּלְשַׁעַר אֶת גְּדֹל הַזְכוּת שֶׁל אָדָם שֶׁמְשַׁקֵּיעַ בַּתְּפִלָּה, וְכֵן אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (וַיִּקְרָא רַבָּה פְּרָשָׁה ל' סִימָן ג') בְּדוֹרוֹת הַלְלוּ שְׂאִין לָהֶם לֹא מֶלֶךְ וְלֹא נְבִיא לֹא כֹהֵן וְלֹא אוֹרִים וְתוֹמִים וְאִין לָהֶם אֶלָּא תְּפִלָּה זֶה בְּלִבְדֵךְ אָמַר דָּוִד לְפָנַי הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם אֵל תְּבַזֶּה אֶת תְּפִלָּתְךָ (תְּהִלִּים קב, יט): "תִּכְתֵּב זֹאת לְדוֹר אַחֲרוֹן", מִכָּאן שֶׁהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְקַבֵּל הַשְּׁבִימִים, "וְעַם נִבְרָא יִהְיֶה" שֶׁהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בּוֹרֵא אוֹתָן בְּרִיָּה חֲדָשָׁה.

וְלִכֵּן תְּבַקֵּשׁ עַל זֶה מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ וּבְכֹרֶט בְּקַבְרֵי צַדִּיקִים, שְׂאֵמַר רַבּוֹנוּ ז"ל (סֵפֶר הַמִּדּוֹת, אוֹת צַדִּיק סִימָן קעג) עַל יְדֵי הַשְּׁתַּטְחוֹת עַל קַבְרֵי הַצַּדִּיקִים הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עוֹשֶׂה לוֹ טוֹבוֹת אֶף-עַל-פִּי שְׂאִינוּ רְאוּי לְכָךְ.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לָךְ שִׂיחָתְּךָ הַכֹּל לְטוֹבָה, וְתִחְזַרְנָה לָךְ הַשְּׁעָרוֹת וְשִׂמְחַת הַחַיִּים, וְהַכֹּל יִסְתַּדֵּר עַל הַצַּד הַכִּי טוֹב.

הַמֵּאחֵל לָךְ בְּרִכָּה וְהַצֹּלְחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

## שׁוֹׁת

**אִיךָ אִשָּׁה יְכוּלָה לְהִתְגַּבֵּר  
עַל הַכֶּעַס וְהַעֲצָבִים שִׂיִּשׁ לָהּ אַחֲרֵי לִידָה?**

**שְׂאֵלָה:**

**מֵאֵת חַנָּה:** לְכַבּוֹד הַצַּדִּיק מוֹהֲרָא"ש שְׁלִיט"א. יְהִי רְצוֹן שֶׁהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִשְׁלַח לָכֶם בְּרִיאוֹת. אִיךָ אִשָּׁה יְכוּלָה

להתגבר ולהשתלט על הכעס ולזכות לסבלנות אחרת  
 הלידה, בזמן שישי שנוי בהורמונים ומצב הרוח של האשה  
 משתנה כל הזמן? אני רוצה להיות סבלנית, להתגבר על  
 הכעס ולדון את המשפחה לכף זכות, אף לא מצליחה. אני  
 מבקשת עזרה מהקדוש-ברוך-הוא אבל עדן זה קשה מאד.  
 תודה.

### תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר נשא י' סיון ה'תשע"ב

שלום רב אל חנה, תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

הכל תלוי כפי הרצון של האדם וכו', הבעל-שם-טוב הקדוש  
 זי"ע אמר, אין דבר כזה "אני לא יכול", תגיד שאתה לא רוצה וכו',  
 "תרצה ותוכל". ולכן זו לא עבודה קלה להגיע אל מדת הסבלנות,  
 זה הדבר הכי קשה שרק יכול להיות, כי סבלנות תלויה באמונה,  
 כמאמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן קנה), כי המאמין האמתי  
 שמאמין שדבר גדול ודבר קטן לא נעשה מעצמו אלא בהשגחת  
 המאציל העליון, הוא אף פעם לא יאבד את עצתו ונתו והוא לא  
 יצא לריב ולהתוכח וכו', ומכל שכן שלא יצעק ויצרח וכו', ואמונה  
 ושמחה וסבלנות תלויות זו בזו.

ולכן חזקי ואמצי מאד על מדת השמחה, ואני מאד מבקש אתך  
 שתמסרי את נפשך להיות רק בשמחה, כי עם עצבות לא פועלים  
 שום דבר, רק מסתבכים יותר ויותר, ואף שאני יודע שמרב צרות  
 ויסורים ומרירות שעוברים עליך קשה לך להיות בשמחה, עם  
 כל זאת את מרחת להכריח את עצמך עם כל הכחות רק להיות  
 בשמחה, כי כשאדם שש ושמח שום קלפה וסטרא אחרא לא יכולים



לְגִשֵּׁת אֵלָיו, כִּי הִטְמְאָה הִיא רַק עֲצָבוֹת, מֵה שְׂאִין בֶּן הַקִּדְשָׁה הִיא רַק שְׂמֻחָה, וּבִזָּה אִשָּׁה יְכוּלָה לְמַדֵּד אֶת עֲצָמָה אִם הִיא בְּקִדְשָׁה וְכוּ', אוֹ אִם הִיא בְּטְמֵאָה וְכוּ', שֶׁתִּסְתַּכֵּל אֵיךְ שֶׁהִיא מְחַזְקֶת אֶת עֲצָמָה בְּשְׂמֻחָה, כִּי הַשְׂמֻחָה מְדַבֵּיקָה אֶת הָאָדָם אֶל הָאֵין-סוּף בְּרוּף-הוּא.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּף-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי, שְׂאֵנִי מִבְּקֵשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֵדוּף תְּמִיד, שֶׁתְּהִיָּה לִּי הַצְּלָחָה מְרֻבָּה וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנִי, תִּשְׁכִּילִי וְתִצְלִיחִי.

הַמְּאַחַל לִּי בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

## ש.נא.

**עַל אֵלוֹ הַכֹּשְׁרִים בְּמוֹצְרֵי בֶשֶׁר  
אֶפְשָׁר לִסְמוֹךְ בְּאַרְצוֹת הַבְּרִית?**

**שְׂאֵלָה:**

**מֵאֵת עֲמוּס:** שְׁלוֹם וּבְרָכָה. אֲנִי גַר בְּבְרוּקְלִין וְרִצִּיתִי לְדַעַת עַל אֵלוֹ הַכֹּשְׁרִים בְּמוֹצְרֵי בֶשֶׁר אֶפְשָׁר לִסְמוֹךְ כָּאֵן בְּאַרְצוֹת הַבְּרִית? תּוֹדָה רַבָּה, בְּבִרְכַּת בְּרִיאוֹת אֵיתָנָה וְאַרְיֵכוֹת יָמִים וְשָׁנִים.

**תְּשׁוּבָה:**

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֵר נִשְׂאֵ י' סִיּוֹן ה'תשע"ב שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל עֲמוּס, נְרוֹ יֵאִיר. לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

תְּשׁוּאוֹת חֵן לִי עַל הַתְּפִלוֹת שֶׁאַתָּה מִתְפַּלֵּל עַל רְפוּאָתִי וְהַחֲלֵמָתִי

הַמְהִירָה, יַעֲזֹר הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שֶׁכֵּל הַתְּפִלוֹת שֶׁלְךָ תִּתְקַבְּלֶנָּה לְרַחֲמִים וּלְרַצּוֹן לְפָנַי אֲדוֹן כָּל.

פֶּה בְּאַרְצוֹת הַבְּרִית הַהֶכְשֵׁר הֵכִי טוֹב בְּבִשׁוֹר זֶה מְקַהֵלֶת סַטְמָאָר, וְזָכַר גַּם זָכַר שְׁצָרִיכִים מְאֹד מְאֹד לְשֹׁמֵר אֵיזָה בִּשְׁוֹר אוֹכְלִים, כִּי הַיּוֹם יְכוּלִים לְהֶכְשֵׁל מְאֹד מְאֹד בְּבִשׁוֹר פְּגוּלִים וְכוּ', וְהַרְמַב"ם אוֹמֵר (אֲגַרַת תִּמְנָן) שֶׁתִּכְפֹּף וּמִיד כְּשֶׁאוֹכְלִים טְרֵפוֹת וּנְבִלוֹת, הַדָּם מִתְעַפֵּר וְכִבֵּר קָשָׁה לוֹ לְקַבֵּל אֶת הָאֱמוּנָה, וְלִכְנֹן צְרִיכִים מְאֹד מְאֹד לְשֹׁמֵר בְּאֲכִילַת בִּשְׁוֹר, וְשִׁיחֵיו שׁוֹחֲטִים הַגּוֹנִים. וְאָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן לז) שֶׁכֵּל הַצָּרוֹת וְחֶסְרוֹן הַפְּרִנְסָה זֶה בָּא מִשׁוֹחֲטִים שְׂאִינָם הַגּוֹנִים.

יַעֲזֹר הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שֶׁתִּמְיֵד נִהְיֶה נִזְהָרִים מְאֹד מְאֹד בְּמָה שְׂאוֹכְלִים, שִׁיחֵיָה הֶכְשֵׁר טוֹב מִבֵּית דִּין צָדֵק יִרְאִים וְשְׁלָמִים, וְזֶה שִׁיךְ לְכָל הַמוֹצְרִים, וְתִהְיֶה לְאֵל כְּאֵן בְּאַרְצוֹת הַבְּרִית יֵשׁ הֶכְשֵׁרִים מְאֹד מְאֹד טוֹבִים שֶׁל רַבָּנִים יִרְאֵי הַשָּׁם.

הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתִפְלַתִּי, שְׂאֵנִי מִבְּקָשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֵדֶךָ תְּמִיד, שֶׁתִּהְיֶה לְךָ הַצְּלָחָה מְרַבָּה, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנֶה, תִּשְׁכִּיל וְתִצְלִיחַ.

הַמְאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

## שׁנב.

**הָאֵם צְרִיכִים לְשִׁמוֹעַ בְּקוֹל הַהוֹרִים  
כְּשֶׁהֵם מִתְנַגְּדִים לְשִׁדוּךְ?**

**שְׂאֵלָה:**

**מֵאת רַפְאֵל:** רְאִיתִי שֶׁכִּתְבַּתֶּם לְמִישָׁהוּ שֶׁשְׂאֵל הָאֵם לְהִתְחַתֵּן עִם מִישָׁהּ אוֹ לֹא, שֶׁזֶה תְּלוּי בְּרַצּוֹן בְּנֵי הַזּוּג וּבְזֶה שֶׁהַהוֹרִים

לא מתנגדים. האם זה אומר שאם ההורים אינם מסכימים  
לשדוף חייבים לשמוע בקולם ולבטל את השדוף? תודה  
לכבודכם.

### תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר נשא י' סיון ה'תשע"ב  
שלום וברכה אל רפאל, נרו יאיר.  
לנכון קבלתי את מכתבך.

אם יש משיכה בין הבחורה לבחור, ואין שום מניעה, צריכים  
תקף ומיד לגמר את השדוף ולהתחתן מה שיותר מהר.

עם כל זאת כדאי תמיד שיהורים יראו, ובפרט האמא, כי מה  
שאשה רואה הבן לא רואה וכו', עם כל זאת אם אין שום חסרונות  
והכל בסדר, יכולים לגמר את השדוף ולא לשאול שאלות, כי בחור  
כיון שמגיע לגיל שבע עשרה, הוא מחייב להתחתן (ומה שכתוב  
"שמונה עשרה לחפה", הפונה היא שאיך שנעשה בגיל שבע עשרה  
הוא כבר נכנס כל יום בגיל שמונה עשרה, והוא מחייב להתחתן).

ולכן לא צריכים להסתפל על שום מונע ומעכב כלל, יהיה מי  
שיהיה ויהיה מה שיהיה, כי זו מצוה שתלויה בו, ולא צריך להתחשב  
עם אף אחד, ובפרט היום שהפקרות והפריצות כל כך גדולה וכו',  
אזי צריכים תקף ומיד להתחתן ולא להסתפל על שום מונע ומעכב  
כלל, וכך מובא בשלחן ערוך (יורה דעה סימן רמ סעיף כה) אם האב מוחה  
בבן שישא איזו אשה שיחפץ בה, הבן אין צריך לשמע אל האב.

הקדוש-ברוך-הוא יעזר לך למצוא את בת זוגך, ושיהיה שלום  
במשפחה, ולא תצטרכו לריב, ויהיה רק ששון ושמחה בתוך הבית,

העקר רק להתפלל להקדוש-ברוך-הוא, כי מה שתפלה פועלת שום דבר בעולם לא יכול לפעל.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

## שנג.

**הצדיק יעץ לי להוסיף שם.  
האם השם 'יסכה' או 'רבקה' מתאים לי?**

**שאלה:**

**מאת אורלי:** לכבוד הצדיק שלום וברכה. הצדיק יעץ לי להוסיף לשמי 'אורלי' שם נוסף כדי שאמצא את זוגי בנקל. האם אחד מהשמות 'יסכה' או 'רבקה' מתאים לי? חשוב לי ציין שלבתי קוראים 'שרה', וידוע ש'שרה' זו 'יסכה'. ואולי בכלל מתאים לי שם אחר? אשמח מאד לקבל את תשובתו של הצדיק. תודה ורפואה שלמה.

**תשובה:**

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר נשא י' סיון ה'תשע"ב

שלום רב אל אורלי, תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

צריכים מאד מאד לשמר על שמות וכו', כי היום בודו כל מיני שמות וכו', ועל ידי זה הילדים סובלים סבל גדול מאד וכו', ועקר ההפקרות בנתינת שמות, כי חושבים שאין לתינוק או התינוקת קשר רוחני לעולמות העליונים, חושבים שהכל טבע מקרה ומזל וכו', ולכן רוצים לנתק את הנשמות מהעולמות העליונים וכו', ועל

יְדֵי זֶה הַיְלָדִים סוֹבְלִים, כִּי לֹא נוֹתְנִים לָהֶם שָׁם כְּמוֹ שְׁצָרִיךְ, כִּי הַכֹּל הוֹלֵךְ כְּפִי הַשָּׁם.

וְלִכֵּן מָה טוֹב וּמָה נְעִים לְתֵת רַק שָׁם תִּנְכְּׁי, שָׁם שֶׁל צְדִיקִים וְצְדִיקְנִיּוֹת, וְאַזּ מִבְּטַח שְׁיִהְיֶה לְבֵן אֹ אוֹ לְבַת הַצְּלָחָה גְדוֹלָה בְּחַיִּים.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי, שְׁאַנִּי מִבְּקֶשׁ וּמִתְפִּלָּל בְּעֶדְךָ תְּמִיד, שְׁתִּהְיֶה לְךָ הַצְּלָחָה מְרֻבָּה וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנִי, תִּשְׁכִּילִי וְתִצְלִיחִי.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרֻכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

## שְׁנֵד.

**אָבִיו שֶׁל הַחֵבֵר שְׁלִי מְאִים שָׁאֵם נִתְחַתָּן  
הוּא יִנְתַּק אֶת הַקֶּשֶׁר**

### שְׁאֵלָה:

**מֵאֵת עֲלִיזָה:** לְכַבּוֹד הָרַב שְׁלוֹם. יֵשׁ לִי בֶן זוג מְזָה שֶׁשׁ וְחֻצִי שָׁנִים וּבְרֻצוֹנִי לְהִתְיַעַץ אֶתְךָ לְגַבִּי קִדּוּם הַקֶּשֶׁר לְנִשׁוּאִין. אָבֹא שְׁלוֹ לֹא מוֹכֵן לְקַבֵּל אוֹתִי, וְאָמַר לוֹ שָׁאֵם נִתְחַתָּן, הוּא לֹא יְבוֹא לְחַתֵּנָה וְלֹא לְבֵית שְׁלֵנוּ, וְלֹא יִהְיֶה לוֹ שׁוּם קֶשֶׁר עִם הַיְלָדִים שְׁלֵנוּ. בֶּן הַזּוּג שְׁלִי אוֹמֵר שֶׁהוּא לֹא יוֹדֵעַ מַה יִּפְגַּע בּוֹ יוֹתֵר, לְיוֹתֵר עַל הַזּוּגִיּוֹת שְׁלֵנוּ אוֹ לְיוֹתֵר עַל הַקֶּשֶׁר עִם אָבֹא שְׁלוֹ. אֲנִי לֹא יוֹדַעַת אֵיךְ לְהִתְמוּדֵד עִם הַמְּצַב וּמִבְּקֶשֶׁת שְׁתִּדְרִיךְ אוֹתִי מַה עָלִי לַעֲשׂוֹת. בְּנוֹסָף, בֶּן הַזּוּג שְׁלִי הִיָּה לְאַחַרְוֹנָה אֶצֶל רַב, וְהָרַב אָמַר לוֹ שֶׁבְּגִלָּל צ'יִסְטָה שְׁהִיָּתָה לִי בְּהִיוֹתִי נְעָרָה, לֹא אוֹכֵל לְהִבְיֵא יְלָדִים לְעוֹלָם. בְּרֻצוֹנִי לְדַעַת מַה דַּעַתְךָ בְּנוֹשָׂא. תוֹדָה רַבָּה.

**תשובה:**

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר נשא י' סיון ה'תשע"ב  
 שלום רב אל עליזה, תחיה.  
 לנכון קבלתי את מכתבך.

את צריכה לדעת מאחר שאת כבר מחברת עם חבר שש וחצי  
 שנים וכו', ובודאי עבר עליכם מה שעבר, אתם מרחמים להתחתן,  
 וכל מה שמאימים עליכם שלא יהיו לך ילדים, הכל הכל ורעות רוח,  
 סוף כל סוף אתם חיים ביחד באסור, למה לא תתחתנו ותחיו ביחד  
 בהתר? ואת החבר את צריכה לחזק ולעודד אותו, כי סוף כל סוף  
 מאחר שאתם כבר כל כך הרבה שנים ביחד בלי נשואין, בודאי לא  
 בחנם שהאבא כועס עליו וכו', ולכן צריכים להתחתן לשם שמים,  
 ושניכם צריכים לחזור בתשובה, ותראו איך שהכל יתהפך לטובה,  
 וההורים יבואו לחתנה, ויהיה ששון ושמחה.

העקר תזכרו שאסור לחיות ביחד בלי חפה וקדושין, זה אסור  
 חמור מאד מאד, ומזה נבראים קלפות ומשחיתים שהם מתלבשים  
 בין הזוג וגורמים מריבות וכו', ואי הבנות וכו', ואין שמחת החיים  
 וכו', ולכן יכולים לחזור בתשובה שלמה והכל יסתדר על הצד הכי  
 טוב.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי,  
 שאני מבקש ומתפלל בערך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה ובכל  
 אשר תפני, תשכילי ותצליחי.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

## שנה.

**האם יש סגלה או עצה להנצל מצער התולעים בקבר?**

**שאלה:**

**מאת ברי:** למדתי שרק צדיקים יחידים זכו שגופם נשאר שלם ולא שלטה בהם רפה ותולעה, והמחשבות האלו על מה שיהיה אתי לאחר המות מפחידות ומטרידות אותי מאד. האם יש איזו סגלה או עצה בכדי להנצל מצער התולעים בקבר? בתודה רבה, המצפה לתשובה מכבוד הרב.

**תשובה:**

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר נשא י' סיון ה'תשע"ב

שלום וברכה אל בר, נרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

אדם צריך להרגיל את עצמו תמיד רק לחשב ממנו יתברך, וירגיל את עצמו ללקח עם מחשבה שהאין-סוף ברוך-הוא מחיה ומחיה ומקיים את כל הבריאה כלה, ומלא כל הארץ כבודו, ודומם צומח חי מדבר הם לבוש לגבי האין סוף ברוך-הוא, ואמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן כא) במקום שאדם חושב שם כל האדם, ולכן אם אדם רק חושב ממנו יתברך, על ידי זה אין לו מה לפחד.

ולכן תכניס בדעתך אשר אין שום מציאות בלעדיו יתברך כלל, והכל לכל אלקות גמור הוא, ובמחשבה זו תלך תמיד, וזה יטהר אותך מהכל, כי כשבר ישראל רק חושב ממנו יתברך, על ידי זה נדבק באין-סוף ברוך-הוא, ונצול מכל רע, אשרי האדם שזוכה להכניס במח מחשבתו תמיד אשר אין בלעדיו יתברך כלל, ומציר

לפניו איך שהכל לכל הוא אור האין-סוף ברוך-הוא, והוא נמצא בתוך האור אשר אין עוד תענוג כתענוג הזה.

ולכן מה לך להתבלבל מרמה ותולעה? הרגע שתהיה רגיל לדבר בכל יום אליו יתברך, ותמשיך על עצמך אמונה פשוטה בו יתברך, אין לך מה לדאג כלל, וליתר בטחון ידוע שמוהר"ן ז"ל אמר פעם לאברך אחד "תלמד הרבה לקוטי מוהר"ן ואז התולעים בקבר לא יגשו אליך", ולכן זו הסגלה הכי גדולה שלא יגשו אליו תולעים בקבר, על ידי שיתמיד בלקוטי מוהר"ן. וידוע שרבנו ז"ל אמר (חיי מוהר"ן סימן שמו) שהספר הקדוש שלו לקוטי מוהר"ן שיצא בעולם הוא אתחלתא דגאולה, ואמר מאחר שיצא בעולם אני חפץ מאד שילמדו אותו, כי צריכים ללמד אותו הרבה עד שיהיה שגור בעל פה, כי הוא מלא מוסר והתעוררות גדולה מאד להשם יתברך אשר אין ערך אליו. אחר כך אמר בפרוש שהלמוד בחבוריו הקדושים הוא אתחלתא דגאולה, ואמר שטוב לקבע לעצמו שני שעורים ללמד ספריו הקדושים, שעור אחד פשוט ללמד במהירות הרבה מאד כדי שיהיה שגור בעל פה, ושעור אחד ללמד בעיון גדול, כי יש עמקות גדולה ונפלאה בספריו.

ולכן אשרי מי שלומד הרבה את ה"לקוטי מוהר"ן", כדי שיהיה שגור על פיו, וזוכה לסים בכל חדש את כל ה"לקוטי מוהר"ן", ומלבד זאת לומד שעור אחד בעיון גדול מאד, ויחדש בו חדושים כפי מחו והשגתו.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי, שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה, תשכיל ותצלית.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...



## שׁוֹנוּ.

### הַהוֹרִים מִתְעַקְשִׁים שֶׁבַחְתָּנָה שְׁלָנוּ תִהְיֶה יְשִׁיבָה מְעֻרְבָת

#### שְׁאֵלָה:

**מֵאֵת עוֹז רַחֲמִים:** שְׁלוֹם לְכַבוֹד הָרַב. אֲנִי בַחֲוֹר שְׁחוֹזָר בְּתִשׁוּבָה כְּבָר שְׁלוֹשׁ שָׁנִים, אֲנִי מְאֹד אוֹהֵב אֶת הַחֲסִידוֹת בְּרִסְלָב, וְלִכֵּן אֲנִי חוֹשֵׁב שְׁאֲצַלְכֶם נִמְצְאָת הַתִּשׁוּבָה לְשֵׁאלָה שְׁלִי. הַפְּרִתִי בַחֲוִירָה שֶׁהִיא כְּמַעַט שָׁנָה בְּתִשׁוּבָה, וְאֲנַחְנוּ רוֹצִים לְהִתְחַתֵּן. הַהוֹרִים שְׁלָנוּ לֹא דְתִיִּים וְהֵם לֹא מוֹכִינִים שְׁנַעֲשֶׂה אֶת הָאֲרוּעַ בְּהַפְרָדָה מְלֵאָה, הֵם מְסַכְּיִמִים לְהִתְפַּשֵּׁר עַל כֹּף שֶׁהַיְשִׁיבָה תִהְיֶה מְעֻרְבָת וְהַרְקוּדִים יִהְיוּ בְּהַפְרָדָה. יֵשׁ לְצַיֵּן שֶׁבְּמִדָּה וְלֹא נִקְשִׁיב לָהֶם, לֹא בְטוּחַ שְׁהֵם יִשְׁתַּתְּפוּ וְיִשְׁמַחוּ אִתָּנוּ בַחֲתֻנָּה, וְאוּלַי אֶפְלוּ יִנְסוּ חֵס וְחִלְלִילָה לְהַפְרִיעַ. מַה הָרַב מֵיעֵץ לָנוּ?

#### תְּשׁוּבָה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֹדֵר נִשְׂאָ י' סִיּוֹן ה'תשע"ב

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל עוֹז רַחֲמִים, נְרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלֹתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

חֲסִדֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ שְׁמַצָּאת אֶת בֵּת זוּגָה, וְאַתֶּם צְרִיכִים שְׁנִיכֶם מְאֹד מְאֹד לְשִׁמּוּחַ וְלְשִׁמּוּר מְאֹד מְנַגֵּיעוֹת לֹא לְנִגּוּעַ אֶחָד בְּשָׁנֵי עַד הַחֲתֻנָּה וְכוּ'.

וְהִנֵּה מֵאַחַר שֶׁהַהוֹרִים עֲדִין רַחוּקִים מֵהִיָּדוּת וְכוּ', עַל יְדֵי שְׂאֵתֶם שְׁנִיכֶם תְּכַבְּדוּ אֶת הַהוֹרִים וְתִיקְרוּ אוֹתָם, לֹא יִקַּח הַרְבֵּה זְמַן שְׁגַם הֵם יַחְזְרוּ בְּתִשׁוּבָה, כִּי הוֹרִים שְׁעֲדִין רַחוּקִים מִקִּיּוּם מְצוּוֹת

מַעֲשֵׂי־וְכוֹ', כּוֹאֵב לָהֶם שְׁיִלְדֵיהֶם חָזְרוּ בְּתִשׁוּבָה וְכוֹ', כִּי צִירוּ אֶת הַחֲזוֹרִים בְּתִשׁוּבָה כְּאִלוֹ הֵם עִם קַרְנַיִם וְכוֹ', וְהֵם פְּרָאִיִּים וְכוֹ', אֲשֶׁר בְּאֵמֶת עַל הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה נֶאֱמַר (מְשָׁלִי ג, יז): "דְּרֻכֶיהָ דְרֻכֵי נֵעַם וְכָל נְתִיבוֹתֶיהָ שְׁלוֹם", וְלִכֵּן אִם הֵם רוֹאִים אַחַר שְׁיִלְדֵיהֶם חָזְרוּ בְּתִשׁוּבָה שֶׁהֵם מִתְנַהֲגִים בְּדֶרֶךְ אֶרֶץ כְּלִפְיֵיהֶם וְכוֹ', זֶה מְעוֹרֵר אֶת נִקְדַּת הַיְהוּדוּת שְׁלֵהֶם, וְגַם הֵם חוֹזְרִים בְּתִשׁוּבָה.

וְלִכֵּן לֹא כְּדַאי לַעֲשׂוֹת מְרִיבוֹת בְּשִׁבִיל אַרְבַּע שָׁעוֹת שְׁלוֹקַחַת הַחֲתָנָה וְכוֹ', וּבְפֶרֶט שֶׁהֵם מוֹכְנִים לְהַתְּפֹשֵׁר שִׁיְהִיו רְקוּדִים בְּהַפְרָדָה וְכוֹ', זֶה כְּבָר יְשׁוּעָה גְדוֹלָה מְאֹד, וְלִכֵּן לְדַעְתִּי לֹא לְהַתְּעַקֵּשׁ, כִּי חָבֵל לְעוֹרֵר שְׂנְאָה וְצַעַר לְהוֹרִים בְּחֻנָּם, וְאִם שְׂאֵנִי יוֹדֵעַ שְׂאֲחֵרִים יִגִּידוּ הַהֶפְדָּה, אֲבָל אֲנִי יוֹדֵעַ מִנְּסִיוֹן אִישִׁי שֶׁל מֵאוֹת פְּעָמִים שֶׁל זוגוֹת שְׂצִיתוּ אוֹתִי, וְלֹא הַתְּעַקְשׁוּ, לְכַסּוֹף הַהוֹרִים חָזְרוּ בְּתִשׁוּבָה וְהִכֵּל עָבַר בְּשִׂמְחָה, כִּי אֵין לָךְ דְּבַר גְּדוֹל מְשָׁלוֹם, כִּי כִּךָ אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (עֲקָצִין פָּרָק ג) לֹא מִצָּא הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא כְּלִי מְחִזִּיק בְּרֻכָה לְיִשְׂרָאֵל אֲלֵא הַשְׁלוֹם, שְׂנֵאָמַר (תְּהִלִּים כט, יא): "הַיְיָ" עַז לְעַמּוֹ יִתֵּן הַיְיָ" יִבְרַךְ אֶת עַמּוֹ בְּשָׁלוֹם".

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי, שְׂאֵנִי מִבְּקָשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֶדְךָ תְּמִיד, שְׁתַּהַיֶּה לָךְ הַצְּלָחָה מְרֻבָּה, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנֶה, תִּשְׁכִּיל וְתִצְלִיחַ.

הַמְּאַחֵל לָךְ בְּרֻכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

## שׁנז.

### אָנִי מְרַגֵּשָׁה שְׁאַחֲרֵי יוֹם הָעֲבוּדָה לֹא נִשְׁאַרִים לִי כַחוֹת עֲבוּר הַיְלָדִים וְהַבֵּית

#### שְׁאַלָה:

מֵאֵת חַנָּה: שְׁלוֹם לְכָבוֹד הַצְּדִיק. אָנִי מֵאַחֲלֵת לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה, רְפוּאָה וְשִׁלְמָה וְכָל מִיּוֹלֵי דְמִיטָב בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחַנִיּוֹת. אָנִי מְרַגֵּשָׁה שְׁכֹאֲשֶׁר אָנִי נִמְצָאת בְּעֲבוּדָה בְּמִשְׁרָף הַיּוֹם יֵשׁ לִי כַח לְפִעֵל וְלְהַצְּלִיחַ בָּהּ, וְכִשְׁאָנִי חוֹזֶרֶת הַבֵּיתָה כְּבָר אֵין לִי חֶשֶׁק וְכַח לַעֲשׂוֹת שׁוּם דְּבָר. אָנִי יוֹדַעַת שֶׁהַקְּדוּשָׁה-בְּרוּיָה-הוּא בְּרָא אֶת עוֹלָמוֹ בְּסֹדֶר וּבְמַחְשָׁבָה תְּחִלָּה וְאָנִי רוֹצֶה לְדַבֵּק בְּמִדּוֹתָיו, אֲבָל אֲף פֶּעַם לֹא הֵייתִי מוֹסְדֶרֶת וְתִמִּיד הִיָּה אֲצִלִּי בְּלִגְנִי, וּבְפֶרֶט שְׁאַחֲרֵי יוֹם שְׁלֵם שֶׁל עֲבוּדָה בַּחוּץ אָנִי מְגִיעָה הַבֵּיתָה, מְטַפֶּלֶת בְּיְלָדִים עַד שֶׁהֵם נִרְדָּמִים וְקָשָׁה לִי גַם לְסֹדֵר וּלְנִקּוֹת אֶת הַבֵּית. זֶה מְצַעֵר אוֹתִי שֶׁאֲנִי לֹא אִשָּׁה "רְגִילָה" שֶׁדוֹאֶגֶת בְּזְרִיזוֹת לְנִקְיוֹן הַבֵּית, לְבִשּׁוּלִים וְאַפִּיָּה וְכו' כְּמוֹ שֶׁ"הַתְּפִקִיד" כְּבִיכּוֹל מְחַיֵּב, וְאָנִי מְרַגֵּשָׁה קְרוּעָה בֵּין הַמְּחַיְבוֹת שְׁלִי לַעֲבוּדָה לְבֵין כַחוֹת הַנֶּפֶשׁ שֶׁאֲנִי צְרִיכָה וְרוֹצֶה לְהַשְׁקִיעַ בַּבֵּית. אֵיךְ אֶמְצָא אֶת הָאֲזֵן הַנָּכוֹן?

#### תְּשׁוּבָה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֹדֶר נִשְׂאָ י' סִיּוֹן ה'תשע"ב

שְׁלוֹם רַב אֶל חַנָּה, תְּחִיָּה.

לְנִכּוֹן קַבְּלֵתִי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

תְּשׁוּאוֹת חֵן לְךָ עַל הַתְּפִלוֹת שֶׁאֵת מִתְפַּלְלֵת עַל רְפוּאָתִי וְהַחֲלָמָתִי

הַמְהִירָה, יַעֲזֹר הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שְׁכָל הַתְּפִלוֹת שֶׁלְךָ תִּתְקַבְּלֶנָה לְרַחֲמִים וּלְרַצוֹן לְפָנַי אֲדוֹן כָּל.

אֲשֶׁה צְרִיכָה תָּמִיד לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, וְכָל הַהִשְׁתַּוְּקָקוֹת וְהַרְצוֹן שֶׁלִּי יִהְיוּ תָּמִיד שְׂיֵהֶיָה לִּי מִצַּב רוּחַ מְרוֹמִם, וְשִׂמְחָה שְׂמִיחָה וְעֲלִיזָה, וְזֶה יָבִיא לִּי אֶת הַבְּטָחוֹן הָעֲצָמִי וְכוּ', וְהִיא תִּצְלִיחַ בְּחַיֵּי הַיּוֹם יוֹם וְכוּ'.

וְהִנֵּה מֵאַחַר שֶׁאֶת כּוֹתֶבֶת שֶׁבַעבּוֹדָה אֶת מִצְלִיחָה מְאֹד מְאֹד, וַיֵּשׁ לְךָ רַצוֹן גָּדוֹל מְאֹד וְכוּ', אֲבָל בְּבִית אֶת מְבוֹלְגֶנֶת וְכוּ', זֶה בָּא מִפְּנֵי שֶׁבְּבִית אֲבֹדֶת אֶת הַבְּטָחוֹן הָעֲצָמִי שֶׁלְךָ וְכוּ'. יְכוּל לִהְיוֹת שְׂזָה יוֹתֵר מְדִי בְּשִׁבְלֶךָ, הֵן לְעֵבֶד בְּחוּץ וְהֵן לְעֵבֶד בְּבִית וְכוּ', לְסֹדֵר אֶת הַדְּבָרִים וְשִׂיֵּהֶיָה הַכֹּל מוֹכֵן לְבַעַל וְלִילְדִים וְכוּ', אֲזִ עֲצָתִי שֶׁתִּקְחִי עֲזָרָה, וְזֶה לֹא נוֹרָא וְכוּ', וְכֵן אֶת צְרִיכָה תָּמִיד לְזָכֹר אֶת הַכֹּלֵל שֶׁמְעֵט גַּם כֵּן טוֹב, וְלֹא צְרִיכִים לְגַמֵּר אֶת הָעֵבֶדוּת בְּפַעַם אַחַת, וְאִם תִּלְכִּי בְּצוּרָה כְּזוֹ, וּבְכָל פַּעַם תַּעֲשִׂי מְעֵט, תִּרְאִי שְׁבוּזֵמֶן קָצֵר הַכֹּל יִסְתַּדֵּר עַל הַצַּד הַכִּי טוֹב.

הָעֵקֶר אֶת צְרִיכָה לְשִׂמְחָה מְאֹד מְאֹד שֶׁהַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נִתֵּן לְךָ בַּעַל וְיִלְדִים, וְאֵלוֹ הַמְתַּנּוֹת הַכִּי יָפוֹת שֶׁהַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נוֹתֵן לְאִשָּׁה.

וְלָכֵן תִּתְאָזְרִי בְּמִדַּת הַסְּבָלָנוֹת שֶׁאֵין מְדָה יוֹתֵר יָפֶה מִזּוֹ, וְאֶפְלוֹ שְׂזָה בָּא לְךָ מְאֹד מְאֹד קֶשֶׁה, זְכָרִי מֵה שֶׁאָמַר הַתְּנָא הַקְדוֹשׁ (אֲבוֹת פָּרָק ה') לְפּוֹם צַעֲרָא אֲגָרָא, וְדַעִי לְךָ כְּשֶׁאֲשֶׁה עוֹצֶרֶת עֲצָמָה לֹא לְכַעַס וְכוּ', אֶפְלוֹ שֶׁהִיא נִמְצָאֵת בְּמִדּוֹר הַקְּלָפוֹת וְכוּ', בְּזֶה הִיא עוֹלָה עַד עוֹלָם הָאֲצִילוֹת, שֶׁהִיא בְּטֵלָה לְגַמְרִי אֶל הָאֵין-סוּף בְּרוּךְ-הוּא, כִּי הַכֹּל תְּלוּי כְּפִי מִדַּת הַסְּבָלָנוֹת וְלֹא לְהַכְּנִס בְּכַעַס, שֶׁבְּדָרְךָ כָּלֵל בָּא מְגִאוֹת וַיִּשְׁוֹת. אֲשֶׁה צְרִיכָה לְבַטֵּל אֶת עֲצָמָה כָּל כְּלָה אֶלָּו יִתְבָּרֵךְ, וְשִׁלָּא תִּהְיֶה לִּי שׁוֹם תְּרַעַמַת עַל בַּעֲלָה, כִּי הָאִשָּׁה הִיא חֵלֶק מִבַּעֲלָה,

כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (בְּרֵאשִׁית ב, כג): "עֲצָם מְעַצְמֵי וּבָשָׂר מִבָּשָׂרִי לְזֹאת יִקְרָא אִשָּׁה כִּי מֵאִישׁ לְקַחְהָ זֹאת", וְלִכֵּן אֲשֶׁרִי הָאִשָּׁה שֶׁקָּנִיתָה לְעֲצָמָה אֶת מִדַּת הַסִּבְלָנוֹת לְגִבִּי בְּעֵלָה וְכוּ', וּמוֹחֶלֶת לוֹ עַל הַכֹּל, וּמִתְחַזְקִים לְאַהֵב אֶחָד אֶת הַשָּׁנִי, שֶׁאֵז הַשְּׂכִינָה תִשָּׁרָה בְּתוֹךְ הַבַּיִת.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי, שֶׁאֲנִי מִבְּקֵשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֶדְךָ תָּמִיד, שֶׁתְּהִיָּה לְךָ הַצְּלָחָה מְרֻבָּה וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנִי, תִּשְׁכִּילִי וְתִצְלִיחִי.

הַמְּאַחַל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

## שְׁנַח.

**בְּרִצּוֹנִי לְלַמֵּד עֲצוּב פְּנִים. מַה דְּעָתוֹ שֶׁל הַצְּדִיק?**

**שְׁאֵלָה:**

**מֵאֵת רוֹנִית:** שְׁלוֹם וּבְרָכָה לְמוֹהֲרָא"ש. אֲנִי מְקוּהָ שֶׁשְׁלוֹמְכֶם טוֹב וְאַתֶּם מִתְאוּשָׁשִׁים מִבְּחִינָה בְּרִיאוּתִית. אֲנִי מְחַכֵּים לָכֶם שֶׁתִּגִּיעוּ לְאַרְצֵנוּ לְתַמִּיד! בְּרוּךְ הַשֵּׁם אֲנִי חוֹזְרֵת בְּתִשׁוּבָה וּמֵאֵד מֵאֵד מִתְחַזְקֵת מְרַבְּנוּ וּמִשְׁתַּדְּלֵת לְהַפְיֵץ אֶת תּוֹרָתוֹ שֶׁל רַבְּנוּ בְּכָל מְקוֹם, עִם זֹאת אֲנִי מֵאֵד רּוֹצֶה לְעִסֵּק בְּמִקְבִּיל בְּעֲצוּב פְּנִים, כְּלוּמֹר לְעֲצֹב בְּתִים, זֶה מֵאֵד מֵאֵתְגֵר אוֹתִי וְנוֹתֵן לִי הַרְחַבַת הַדְּעַת וְהַשְּׂרָאָה. רְצִיתִי לְשִׁמַּע מַה דְּעָתְכֶם בְּעֵינָי, וּלְקַבֵּל בְּרָכָה לְהַצְּלָחָה. תּוֹדָה רַבָּה וַיִּשְׂר כַּח.

**תְּשׁוּבָה:**

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר נְשֵׂא י' סִינּוֹן ה'תשע"ב

שְׁלוֹם רַב אֶל רוֹנִית, תַּחֲנִיחַ.

לְנִכּוֹן קַבְּלִתִּי אֶת מַכְתָּבְךָ.

תְּשׁוּאוֹת חֵן לָךְ עַל הַתְּפִלוֹת שָׂאתָ מִתְּפִלַּת עַל רְפוּאָתִי וְהַחֲלֵמָתִי  
הַמְהִירָה, יַעֲזֹר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שְׁכָל הַתְּפִלוֹת שֶׁלָּךְ תִּתְקַבְּלֶנָּה  
לְרַחֲמִים וּלְרַצּוֹן לְפָנַי אֲדוֹן כָּל.

אֶת צְרִיכָה רַק לְשִׂמְחָה שְׂזָכִית לְחֹזֵר בְּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה, כִּי אֶצְלוּ  
יִתְבָּרַךְ מְאֹד מְאֹד חָשׁוּב מִי שֶׁחֹזֵר בְּתְשׁוּבָה, וּבִפְרָט אֶת שְׂזָכִית  
לְהִתְקַרֵּב אֶל רַבְּנוּ ז"ל, זֶה הַשְּׂמֵחָה הַכִּי גְדוֹלָה, וּבִפְרָטִי פְּרָטִיּוֹת שָׂאתָ  
גַּם זֹכָה לְהַפְיִץ אֶת אֹרֵי רַבְּנוּ ז"ל, בְּזֶה אֶת צְרִיכָה מְאֹד מְאֹד לְשִׂמְחָה,  
יַעֲזֹר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שְׂתַּהֲיִי הַכִּי מְצַלַּחַת בְּחַיִּיךָ, רַק תִּשְׁתַּדְּלִי  
מְאֹד לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה, כִּי אֶת יוֹדַעַת מְרַבִּי גְדוֹל כְּזֶה, וּכְמוֹ שֶׁאָמַר  
רַבְּנוּ ז"ל לְאִנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ (שִׁיחוֹת הַר"ן, סִימָן קעז) שֶׁרְאוּי לָכֶם לְשִׂמְחָה  
בְּהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְאֶף-עַל-פִּי שְׂאִין אַתֶּם יוֹדַעִים מְגִדְלַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ  
רְאוּי לָכֶם לְסַמֵּךְ עָלַי, כִּי אֲנִי יוֹדַע מְגִדְלָתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְהַזְכִּיר אֶז הַפְּסוּק  
(תְּהִלִּים קל"ה, ה): "כִּי אֲנִי יוֹדַעְתִּי כִּי גְדוֹל הַיְוָיָה" וְגו', גַּם רְאוּי לָכֶם  
לְשִׂמְחָה בִּי, מֵהַ שְׂזָכִיתֶם שִׁיְהִיָּה לָכֶם רַבִּי כְּזֶה.

אֲדָם צְרִיךְ לְהִתְעַסֵּק בְּעֵסֶק שֶׁהוּא אוֹהֵב, וּבְכֵּה שְׁמוֹשֵׁף אוֹתוֹ,  
וְלָכֵן אִם מוֹשֵׁף אוֹתָךְ לְהִיּוֹת מְעַצָּבַת וְכו', מֵה טוֹב וּמֵה נְעִים, אָסוּר  
לְהַכְרִיחַ אֶת עַצְמוֹ לַעֲשׂוֹת דְּבָר נֶגֶד מֵהוֹתוֹ וּרְצוֹנוֹ, כִּי זֶה לֹא יִצְלִיחַ,  
אֲדָם צְרִיךְ תָּמִיד לַעֲשׂוֹת מֵה שֶׁהוּא אוֹהֵב, וּמֵה שֶׁהוּא רוֹצֵה, הַיְנוּ  
אִיזוֹ אֲמִנּוֹת שֶׁנִּמְשָׁף אֵלֶיהָ, אוֹתָהּ יַעֲשֶׂה וּבְזֶה יִצְלִיחַ, וְכַמוֹכֵן בְּכָל  
דְּבָר צְרִיכִים תְּפִלָּה לְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, שֶׁהַעֲשֹׂר וְהַכְּבוֹד תְּלוּי רַק  
בו.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי,  
שְׂאֲנִי מִבְּקֶשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֶדְךָ תָּמִיד, שְׁתִּהְיֶה לְךָ הַצְּלָחָה מְרֻבָּה וּבְכָל  
אֲשֶׁר תִּפְנִי, תִּשְׁכִּילִי וְתַצְלִיחִי.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

## שְׁנַט.

**הָאֵם מְבַטֵּחַ לְכָל מִי שֶׁהִיא בְּאוֹמֵן  
שִׁי־גִיעַ לְתַקּוּנוֹ בְּשִׁלְמוֹת?**

**שְׂאֵלָה:**

**מֵאֵת בַּר:** שְׁלוֹם לְכָבוֹד הָרַב. רֵאשִׁית אֲנִי מֵאֲחֵל לְךָ רְפוּאָה  
שְׁלֵמָה לְאַרְךָ יָמִים וְשָׁנִים. רְצִיתִי לְדַעַת מַה בְּדִיּוּק הַבְּטִיחַ  
רַבְּנוֹ לְמִי שֶׁיִּבּוֹא אֶל צִיּוּנוֹ? וְהָאֵם יִתְּכֵן שְׂאָדָם שֶׁהִיא בְּאוֹמֵן  
בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה לֹא יִגִּיעַ לְתַקּוּנוֹ בְּשִׁלְמוֹת?

**תְּשׁוּבָה:**

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר נְשֵׂא י' סִיּוֹן ה'תשע"ב

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל בַּר, גֵּרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלִיתִי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

תְּשׁוּאוֹת חֵן לְךָ עַל הַתְּפִלוֹת שְׂאֵתָה מִתְפַּלֵּל עַל רְפוּאָתִי וְהַחֲלֵמָתִי  
הַמְּהִירָה, יַעֲזֹר הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שְׁכָל הַתְּפִלוֹת שְׁלֶךָ תִּתְקַבְּלֶנָה  
לְרַחֲמִים וּלְרִצּוֹן לְפָנַי אֲדוֹן כָּל.

אֵין דְּבַר כְּזֶה שְׁמִי שֶׁהִיא אֲצֵל רַבְּנוֹ ז"ל בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה בְּאוֹמֵן,  
שְׂאֵין לוֹ תַקּוּן, כִּי בְּפֶרוּשׁ גְּלָה לְנוֹ רַבְּנוֹ ז"ל שֶׁיֵּשׁ נְשִׁמוֹת כְּאֵלוֹ שֶׁנִּפְלוּ  
כָּל כֶּף שָׁגַם הוּא לֹא יְכוּל לְתַקֵּן אוֹתָם כָּל הַשָּׁנָה, אֲבָל בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה

גם אותם הוא יכול לתקן בתקון נפלא ונורא מאד, ולכן אין דבר כזה שמי שהיה בראש השנה שאין לו תקון. ואף שלא מרגישים את זה תכף ומיד, אבל כשיעברו הימים והשנים אז יראה מה שפעל בזה שהיה אצל ציון רבנו ז"ל.

ולכן שלא יהיו לה שום ספקות וספק ספקות, אדרבה, תשמח מאד שזכית להיות אצל ציון רבנו ז"ל בראש השנה, ותשתדל גם בשנה הבאה עלינו לטובה, להיות בראש השנה אצל ציון רבנו ז"ל שאין דבר יותר גדול מזה, ותחזק ותעודד את חבריך וידידיך ואת קרובי משפחתך, שכלם יבואו אל רבנו ז"ל על ראש השנה, כי ככל שמתרבה הקבוצה, כן נעשים שעשועים גדולים בכל העולמות, ורבנו ז"ל אמר שכל העולם כלו עומדים ותלויים על ראש השנה שלו, ולכן אשרי מי שבא אל ציון רבנו ז"ל, ואשרי ואשרי מי שמביא עוד אנשים אל ציון רבנו ז"ל, ובודאי זכותו גדולה בשמים, וזה ברור.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי, שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לה הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה, תשפיל ותצליח.

המאחל לה ברכה והצלחה מן השמים...

## ש.ס

**התגלה לי שאבי אינו שומר אמונים לאמי.  
מה עלי לעשות?**

**שאלה:**

**מאת חיים:** שלום לגאון החסיד והצדיק. תפסתי את אבא שלי מדבר עם אשה זרה בטלפון בשפה לא צנועה וקובע



אתה פגישה. אמא שלי חושדת בו, כי הרבה פעמים הוא נעדר מהבית בלי להודיע, אבל תמיד הוא מוציא סבה, או שהיה במשחק כדורגל, שעבד עד מאחר, או שישב עם חברים, אבל אני יודע את האמת. הבית כמעט קורס, ואני מרגיש שאני אשם משום שאני לא מספר את מה שראיתי. מה עלי לעשות? האם אני צריך לספר לאמא שלי או לרמז לה?

### תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר נשא י' סיון ה'תשע"ב

שלום וברכה אל חיים, נרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

אדם צריך מאוד מאוד לשמר לא להתערב במה שקורה בין ההורים, וזה בכלל כבוד אב ואם, ומובא בשלחן ערוך (יורה דעה סימן רמ סעיף יא) ראה אביו שעבר על דברי תורה לא יאמר לו עברת על דברי תורה, אלא יאמר לו אבא כתוב בתורה כך וכך כאלו הוא שואל ממנו ולא כמזהירו, והוא יבין בעצמו ולא יתבייש וכו'. מה כבר יהיה אם תגלה לאמא? הרי היא תצטער מאוד מאוד וכו', ומי יודע אם זה לא יגרם לגרושין וכו', ולכן למה אתה צריך להיות באמצע? הן אמת אני יודע שזה כואב לך מאוד מאוד, פי אין עוד כאב כמו שפן או בת רואים מריבות ומחלוקות או וכוחים בין ההורים וכו', ומפל שפן וכל שפן פשרואים בגידות וכו' רחמנא לשזבן, שזה הכאב הכי גדול לילדים וכו', אבל מה יכולים לעשות? אי אפשר לילדים להתערב וכו', פי אם יתערבו הילדים יהיו בודאי גרושין וכו'. ולכן שב ואל תעשה עדיף, רק תקים מה שכתוב בשלחן ערוך "אבא כתוב בתורה כך וכך" כנ"ל.

הַעֲקֹר לְבַקֵּשׁ הַרְבֵּה אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שְׂיִהְיֶה שְׁלוֹם וְשְׁלוֹה  
בְּתוֹךְ הַבַּיִת, וְהַכֹּל יִסְתַּדֵּר עַל הַצַּד הַכִּי טוֹב, וְאִז הַכֹּל יִתְהַפֵּךְ לְטוֹבָה.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְּלָתִי,  
שְׂאֲנִי מִבְּקֵשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֵדֶךָ תָּמִיד, שְׂתִהְיֶה לְךָ הַצְּלָחָה מְרַבָּה, וּבְכֹל  
אֲשֶׁר תִּפְנֶה, תִּשְׁכִּיל וְתִצְלִיחַ.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

## שׁוֹא.

**אֲנִי וּבְעָלִי חוֹשְׁבִים לִפְתַּח עֵסֶק לְעֻצּוֹב הַבַּיִת.  
הֲאֵם תִּהְיֶה לָנוּ הַצְּלָחָה?**

### שְׂאֵלָה:

**מֵאֵת חֲנִי:** שְׁלוֹם לְמוֹהֲרָא"שׁ הַקְּדוּשׁ, וְאַחוּלֵי רְפוּאָה שְׁלָמָה.  
אֲנִי וּבְעָלִי לֹלָא עֲבוּדָה פְּרָגַע, וְחֲשַׁבְנוּ לִפְתַּח חֲנוּת עִם  
מוֹצָרִים לְעֻצּוֹב הַבַּיִת, הַכּוֹלֶלֶת כְּדִים, תְּמוּנוֹת וְכֹל מִיְּנֵי  
אֲבִיזָרִים לְבַיִת. יֵשׁ לְצִיָּן כִּי יֵשׁ לִי נִסְיֹן בְּמַכִּירוֹת, וּבְרוּךְ הַשֵּׁם  
אֲנִי מְכַשְׂרֶת בְּתַחוּם הָעֻצּוֹב. אָנוּ רוֹצִים לְקַבֵּל אֶת עֲצַת  
הַצַּדִּיק בְּעֵנֵינוּ, הֲאֵם זֶה הַדְּבָר הַנֶּכּוֹן בְּעֵבְרוֹנוּ? וְהֲאֵם תִּהְיֶה  
לָנוּ הַצְּלָחָה?

### תְּשׁוּבָה:

בְּעֻזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר בְּהַעֲלוֹתְךָ י"ג סִינֹן ה'תשע"ב

שְׁלוֹם רַב אֶל חֲנִי, תַּחֲיָה.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

תְּשׁוּאוֹת חֵן לְךָ עַל הַתְּפִלוֹת שְׂאֵת מִתְפַּלֵּלֶת עַל רְפוּאָתִי וְהַחֲלָמָתִי

המְהִירָה, יַעֲזֹר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שְׁכָל הַתְּפִלוֹת שֶׁלָּךְ תִּתְקַבְּלֶנָּה לְרַחֲמִים וּלְרִצּוֹן לְפָנַי אֲדוֹן כָּל.

בְּזֶה הָעוֹלָם צְרִיכִים הַרְבֵּה מְרַץ וְרִצּוֹן חֲזָק, וְאִזּוּ מִצְּלִיחִים בְּעִזְרָתוֹ יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ, וְלִכֵּן אֵל תִּתְיַאֲשׁוּ, אִם תִּקְחוּ אֶת עֲצֻמְכֶם בְּיַדְכֶם תִּצְלִיחוּ בְּגָדוֹל, וְתַעֲשׂוּ בְּפִרְנָסָה כָּל מָה שְׁמוֹשֵׁף אֶתְכֶם וְתִצְלִיחוּ בְּגָדוֹל.

אֲנַחְנוּ אוֹמְרִים שְׁלוֹשׁ פְּעָמִים בְּכָל יוֹם אֶת הַפְּסוּק "פּוֹתַח אֶת יְדִיךָ וּמִשְׁבִּיעַ לְכָל חַי רִצּוֹן", אִיךָ נִכְנָס פֹּה רִצּוֹן? הֲרִי אֲנַחְנוּ צְרִיכִים מְזוֹן! אֵלָּא אִם יֵשׁ לְאָדָם רִצּוֹן, הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עוֹזֵר לוֹ, וְלִכֵּן תַּעֲשׂוּ כָּל מָה שְׁבִיְדְכֶם וְתִצְלִיחוּ בְּגָדוֹל.

הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתְפִלָּתִי, שְׂאֲנִי מִבְּקֵשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֵדֶךָ תָּמִיד, שְׁתִּהְיֶה לְךָ הַצְּלָחָה מְרֻבָּה וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנִי, תִּשְׁכִּילִי וְתִצְלִיחִי.

הַמְּאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

## ש.סב.

**אֲנִי רוֹצֶה לְלַמַּד תּוֹרָה כָּל הַיּוֹם,  
אָבֵל לֹא יוֹדַע כִּיצַד אֶתְפָּרְנֵס**

**שְׂאֵלָה:**

**מֵאֵת אֲרוֹן:** לְכַבּוֹד הַצְּדִיק. אֲנִי מְאֹד רוֹצֶה לְהִתְחִיל לְלַמַּד יוֹם שְׁלֵם בְּכוֹלָל, וְלִהְיוֹת תּוֹרָה גַּם בְּכוֹלָל עָרֵב, אֲךָ הַבְּעֵיָה הִיא שְׂאֵם אֶלְמַד יוֹם שְׁלֵם, לֹא יִהְיֶה לִי זְמַן גַּם לַעֲבֹד לְפִרְנָסָתִי. הֲאִם לוֹתֵר עַל חֵלֶק מִהַלְמוּד כְּדִי שְׂאוּכַל גַּם לַעֲבֹד?

**תשובה:**

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר בהעלותך י"ג סיון ה'תשע"ב  
 שלום וברכה אל ארן, נרו יאיר.  
 לנכון קבלתי את מכתבך.

חכמינו הקדושים אמרו (אבות פ"ק ב') יפה תלמוד תורה עם דרך  
 ארץ, שיגיעת שניהם משכחת עון, וכל תורה שאין עמה מלאכה,  
 סופה בטלה וגורת עון. הרי שלך לפניך שצריכים את שניהם,  
 ומצינו אפלו תנאים ואמוראים שעסקו בעסק וכו', זה היה סנדלר,  
 זה היה נגר, זה היה צבעי וכו' וכו', ואף אחד לא התבייש בעבודה  
 שלו וכו'.

ומובא (חיי מוה"ר"ן סימן תקא) שאמר שחפץ מאד שתהיה לנו  
 פרנסה, אף-על-פי שבטחון גם כן טוב מאד, אף-על-פי-כן טוב מאד  
 כשזוכין שיש לו מעמד פרנסה, כי במקום עבודת הבטחון במקום  
 זה יעשה עבודה אחרת, כלומר כי אם לא יהיה לו מעמד פרנסה  
 ויהיה לו בלבול הדעת מהפרנסה, ויצטרך בכל פעם לחזק עצמו  
 במדת הבטחון, במקום זה יעסק בעבודה אחרת והתחזקות אחרת  
 בשאר עניני עבודת השם. ולכן לך תמצא לך עבודה ותתפרנס בכבוד  
 וכך תוכל ללמד תורה בהתמדה גדולה מאד כי יכולים לעשות את  
 שניהם.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי,  
 שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל  
 אשר תפנה, תשכיל ותצליח.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

## שׁוּג.

**שְׁמַעְתִּי שׁׁיִשׁ מְקַבְּלִים שְׁטוּעֵנִים שְׁנִשְׁמַת רַבְּנוּ  
כָּבֵר לֹא נִמְצְאָת בְּאוּמָן. מַה דַּעְתּוֹ שֶׁל הָרַב?**

**שְׁאַלְהָ:**

**מֵאֵת מְעוּז:** שְׁלוֹם לְמוֹהֲרָא"ש. יְהִי רְצוֹן שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יִרְפָּא אֶת הַצְּדִיק מְכַל חֲלֵי וַיֵּשׁוּב לְאֵיתָנוּ. שְׁמַעְתִּי שׁׁיִשׁ כִּפָּה רַבָּנִים מְקַבְּלִים שְׁטוּעֵנִים שְׁנִשְׁמַת רַבְּנוּ. כָּבֵר לֹא נִמְצְאָת בְּצִיּוּנוֹ שְׁבְאוּמָן, אֶלָּא בְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל. יֵשׁ כְּאֵלוֹ שְׁאוּמָרִים שְׁנִשְׁמַת רַבְּנוּ. נִמְצְאָת עֲכָשׁוּ בְּבֵית הָעֲלָמִין הַיִּשָּׁן בְּצֶפֶת, וַיֵּשׁ כְּאֵלוֹ שְׁטוּעֵנִים שֶׁהִיא בְּקֶבֶר רַחֵל אִמְנוּ. הֲאֵם יֵשׁ מִשְׁהוּ בְּדַבְּרֵיהֶם, אוֹ שְׁאֵלוֹ סֵתֶם שְׁמוּעוֹת שְׁאִין לְהֵן שׁוּם בְּסִיסָה? תוֹדָה רַבָּה.

**תְּשׁוּבָה:**

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֹדֵר בְּהַעֲלוֹתָךְ י"ג סִיּוֹן ה'תשע"ב

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל מְעוּז, נְרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלַתִּי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

תְּשׁוּאוֹת חֵן לָךְ עַל הַתְּפִלוֹת שְׁאַתָּה מִתְּפַלֵּל עַל רְפוּאָתִי וְהַחֲלָמָתִי הַמְּהִירָה, יַעֲזֹר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שְׁכָל הַתְּפִלוֹת שְׁלָךְ תִּתְקַבְּלָנָה לְרַחֲמִים וּלְרִצּוֹן לְפָנַי אֲדוֹן כָּל.

רַבְּנוּ ז"ל חָפֵץ מְאֹד לְהִיּוֹת טְמוּן בְּעִיר אוּמָן, וּמוֹהֲרָנִ"ת ז"ל אָמַר שֶׁהַמְּקוֹם הַזֶּה הִיָּה מֵיְחָד בְּשִׁבִיל רַבְּנוּ ז"ל מִשְׁשֶׁת יָמֵי בְּרֵאשִׁית וּמִשָּׁם עוֹסֵק בְּתַקּוּן נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְאִין לָנוּ מִשָּׁג בְּדַבְּרִים אֵלוֹ כָּלֵל וְכוּ'. וְלִכֵּן שְׁאַף אֶחָד לֹא יִכְלַל אֶת הַמַּח וְאֵת הַדַּעַת שֶׁרַבְּנוּ ז"ל לֹא נִמְצָא שָׁם וְכוּ' וְכוּ', זֶה אוֹמֵר בְּצֶפֶת וְזֶה אוֹמֵר בִּירוּשָׁלַיִם וְכוּ', כָּל זֶה

עצת הסמ"ך-מ"ם למנוע בני אדם שיגיעו לציונו הקדוש בעיר אומן דיקא, וזה ברור כשמש.

ואם אתה כבר מדבר מבעלי מקבלים וכו', צריכים מאד מאד לשמר וכו', כי היום כל מאן דהוא שלמד כמה ספרי קבלה וכו', קורא את עצמו מקבל וכו' וכבר נותן תקונים וצריכים מאד מאד לשמר מאלו האנשים שהם סתם בעלי דמיונות.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפלתך, שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה, תשכיל ותצליח.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

## טו.

**האם יש בעיה חנוכית בכך שנותנים לתלמידים לצפות בסרטי טבע?**

**שאלה:**

מאת דוד ישי: לצדיק שלום. הילדים שלי לומדים בתלמוד-תורה של ברסלב, ומדי פעם נותנים להם לצפות בסרטי טבע וחיות כדי שהם יתארו. כמוכן שכל הסרטים עברו בדיקה על ידי צוות ההוראה. רציתי לשאול האם זה בסדר, או שעצם זה שהם רואים סרט כלשהו פתחת פתח לדברים לא טובים שיכול לגרם לבעיות חנוכיות ולהתדרדרות? אשמח לתשובה.

**תשובה:**

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר בהעלותך ט"ו סיון ה'תשע"ב

שלום וברכה אל דוד ישי, נרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

היום זה כבר גלוי לכלם, הרגע שמתחילים להראות סרטים לילדים, אפלו שהם כשרים, לאט לאט הם מרגילים את עצמם לסטות ולגלש וכו' גם לסרטים לא כשרים, ולכן אשרי מי שמתרחק מזה, ואין לו בביתו שום מחשב (מכשף), ומכל שכן וכל שכן שאסור להביא את זה לתלמוד תורה להראות לילדים, אפלו סרטי טבע וכו', כי לבסוף יתדרדרו עד התהום וכו'.

מה אומר לה היום יש קלפה עצומה שכוּבַשֶׁת כָּל חֲלָקָה טוֹבָה, ומקרת את האמונה ואת היראת שמים מבר ישראל, ומכניסה בו כפירות ואפיקורסות, והיא הכלי משחית הנקראים אינטרנט, אייפד, בלקברי וכו', שבזה יכולים לראות כל מיני שקוץ, תעוב, עירם וזהו, ומאמללים את עצמם וכו' ואת הילדים וכו', ולכן העקר ראה לזרק מהבית מחשב המחבר לאינטרנט, אייפד, או בלקברי אם יש לה דבר כזה, כי כך אמרו חכמינו הקדושים (סנהדרין מה.) אין יצר הרע שולט אלא במי שעניו רואות; ואמר החכם "אין חוצץ בפני התאוה פעצימת העינים" ואמר "אין לה אבר באברי האדם שיגרום לו מכשול כמו העינים". ואני מכרח להגיד לה שהרבה בתים נהרסו לגמרי רק מפני שהיה להם מחשב המחבר לאינטרנט בבית, ואף שזה נדמה כאלו הגזמה וכו', אבל רבים נפלו בפח בשביל הכלי הארוור הזה וכו', ונשבר ביתם, ולבסוף התגרשו רחמנא לשזבן, ולכן אסור בהחלט שיהיה בבית מחשב המחבר לאינטרנט, כי זה הורס כל חלקה טובה של היהדות, ומוריד את היראת שמים עד השאול רחמנא לשזבן, ומה גם שמאבדים את הילדים, כי ילד שלוקח כלי

משחית כזה בתוך ידו וכו', הוא כבר נופל בשאול תחתית ומתחתיו, ולכן אשרי מי שמבער את החמץ הזה מביתו, ואז השכינה תשמור עליו.

מכל שכן וכל שכן שאסור להראות את זה בתלמוד-תורה שמלמדים שם יראת שמים, ובפרט בישיבה שנקראת על שם רבנו ז"ל, צריכים לשמר על זה ביתר שאת וביתר עוז, כי מי עוד דאג על תקון הברית כמו רבנו ז"ל, ולכן אשרי ואשרי שמתרחק מהזהמה הזו.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפלתו, שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה, תשכיל ותצליח.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

## שו"ה

**מהי הכוונה "להעלות את המלכות דקדשה  
מבין העובדי כוכבים"?**

### שאלה:

**מאת אדיר:** שלום לכבוד הרב. אני רוצה לשאול שאלה בנוגע לתורה ד' בלקוטי מוהר"ן חלק א': בפאמר רבנו אומר "כשאדם יודע שכל מארעותיו הם לטובתו זאת הבחינה מעין עולם הבא". את זה הבנתי, אבל בהמשך כתוב "שאפשר לזכות לבחינה הזאת על ידי שמעלים את המלכות דקדשה למעלה מן העכו"ם, וזה זוכים על ידי ודוי דברים לפני תלמיד



חכם", ו"שהעוונות חקוקות על העצמות של האדם". לא הצלחתי להבין את כל זה וברצוני לשאול: מה זו "מלכות דקדושה"? ומה הכוונה "שהמלכות נפלה לעפ"ם"? ואיך על ידי ודוי דברים אפשר להעלות את "המלכות דקדושה"? ומה זה שהעוונות חקוקים על העצמות? אודה לתשובתכם, כי אני מאד רוצה להבין את המאמר הזה. תודה רבה.

**תשובה:**

בעזרת השם יתברך יום ג' לסדר בהעלותך ט"ו סיון ה'תשע"ב  
 שלום וברכה אל אדיר נרו יאיר.  
 לנכון קבלתי את מכתבך.

היה טוב מאד שתלמד את תורה ד' עם הפרוש בספרי "שפת הנחל", ושם מבאר כל פרט ופרט בדרך קלה ונעימה, עד שכל אחד יכול להבין בפרטי פרטיות את דברי רבנו ז"ל.

עם כל זאת אחר לך כמה נקודות וכו', אדם צריך להיות בטל ומבטל אל האין סוף ברוך הוא, ולדעת שכל מה שקורה עמו בגשמיות וברוחניות, זה הכל ממנו יתברך, וזה נקרא מלכות דקדושה, הינו שמקבל עליו על מלכותו יתברך, אבל אם אדם חוטא, על ידי זה נחלקים העוונות על עצמותיו כמו שכתוב (יחזקאל לב, כז): "ותהי עוונותם [חקוקה] על עצמותם"; אדם חוטא והוא חושב שאף אחד לא יודע ואף אחד לא מסתכל וכו', והוא לא יודע שעל ידי כל חטא נחלק החטא על עצמותיו, והחטא בעצמו נוקם בו, כמו שכתוב (ירמיה ה, כה): "עוונותיכם הטו אלה", וכתיב (תהלים לד, כב): "תמותת רשע רעה", ורואים בני אדם מסתובבים שבורים ורצוצים עצובים וממרמרים ועצבניים וכו', והם לא יודעים ממה זה, והם שוכחים שהעוונות שהם עשו - הם אלו שנוקמים

בהם, ועל ידי שאדם מרגיל את עצמו לדבר אל הקדוש ברוך הוא ולהתודות לפניו יתברך על כל פרט ופרט, בזה הוא נעקר מהמלכות הרשעה מלכות עכו"ם שחושב שהכל טבע מקרה ומזל, ואף אחד לא רואה ולא יודע וכו', וחוזר ומקבל על עצמו על מלכותו יתברך.

"מלכות דקדושה" זה כשאדם ממליך על עצמו את הקדוש ברוך הוא, שיודע ועד אשר אין בלעדיו יתברך כלל והכל לכל אלקות גמור הוא, "מלכות דסטרא אחרא" שזה מלכות העכו"ם, הוא שחושב שיש טבע מקרה ומזל, ולכן כשאדם חוטא הוא עוקר את עצמו ממנו יתברך, ונופל אל הטבע והמקרה והמזל וכו', אבל בזה שמתחרט ומתודה, שעקר התשובה תלוי בודוי דברים, על ידי זה חוזר ומדבק את עצמו בו יתברך, ויוצא מעצמותיו כל מה שנתקק על ידי עוונותיו וכו', ונעשה כלי שיוכל להמשיך על עצמו הארת האין סוף ברוך הוא.

אשרי מי שזוכה להתעמק בדברי רבנו ז"ל, ובפרט בספרו הקדוש והנורא "לקוטי מוהר"ן" שהוא עמוק עמוק מי ימצאנו, ועקר הלימוד צריך להיות לעבדה ולמעשה שיבין לעצמו עצות איה לצאת מהרע שנפל אליו, ואיך לבוא אל דבקות אמת בו יתברך.

אני מאד מקנה שתעין ותלמד בפרוש "שפת הנחל" ושם תמצא מרגוע לנפשך.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפלתך, שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה, תשכיל ותצלית.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

## ש.10

### על אף המשכרת הגבוהה אנו מרגישים שאין לנו ברכה בכסף

#### שאלה:

**מאת ג'קלין:** לכבוד הצדיק מיבנאל מוהרא"ש שליט"א. שהשם יברך אתכם בבריאות איתנה והחלמה מהירה ושתזכו כבר לגור ביבנאל במהרה מתוך שמחה, אמן. אני נשואה לבעלי עשרים ושש שנה, ולפני כעשר שנים השתף של בעלי לעבודה סבך אותו מבחינה כספית. מאז אנחנו חיים בחובות עצומים, בהתחלה היו מגיעים אלינו מעקלים ונושים כדי לדרוש את הכסף, והיו ימים שהיינו גם בלי חשמל. היום ברוך השם המצב יותר טוב, אנחנו משתכרים במשכורות גבוהות יחסית אבל זה אף פעם לא מספיק להוצאות שלנו. כל הזמן צצים חובות חדשים וזה יוצר אצלנו מתח וזכוכים. הבית שלנו זקוק לשפוצים ואני לא רואה איך אפטר להתקדם מפה, אנחנו עובדים ומוציאים הרבה כח ולא נהנים מהפרות. אני מבקשת מהצדיק עצה וברכה שנצליח ויהיה כבר השפע בתוך ביתנו. תודה רבה, ואני מאד מקוה שתשיב לנו בחזרה.

#### תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר בהעלותך ט"ז סיון ה'תשע"ב

שלום רב אל ג'קלין, תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

תשואות חן לך על התפלות שאת מתפללת על רפואתי והחלמתי

הַמְהִירָה, יַעֲזֹר הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שְׁכָל הַתְּפִלוֹת שֶׁלָּךְ תִּתְקַבְּלָנָה לְרַחֲמִים וּלְרַצּוֹן לְפָנַי אֲדוֹן כָּל.

הַעֲצָה הָרֵאשׁוֹנָה לָתֵת לָכֶם שֶׁזוּ פְּשוֹט הַצֵּלַת נַפְשׁוֹת וְהַחֵיָאָה מִיָּדִית וְכוּ', זֶה לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה, כִּי הַשִּׁמְחָה הִיא רְפוּאָה לְכָל בֵּין בְּגִשְׁמֵי וּבֵין בְּרוּחָנִי, וּרְבִנוּ ז"ל הַדְּגִישׁ מְאֹד מְאֹד עַל נִקְדַּת הַשִּׁמְחָה, וְאָמַר (לְקוּטֵי מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן י') עַל יְדֵי שִׁמְחָה זֹכִים לְיִשׁוּב הַדַּעַת, כִּי בְּלִי שִׁמְחָה אָדָם מְבַהֵל וּמְבַלְבֵּל וְלֹא יוֹדֵעַ מַה לַּעֲשׂוֹת וְכוּ'.

הִנֵּה הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עֲזָר לָכֶם, הַתְּחַתְּנָתֶם כְּבָר לְפָנַי חֲצִי יוֹבֵל שָׁנִים, וְעַבְרָתֶם בְּנִשְׁוֹאִין עֲלִיּוֹת וִירִידוֹת וְכוּ', וְלָכֵן תִּשְׁתַּדְּלִי מְאֹד לְהַתְחַזֵּק וְהַעֲקֹר לְחִזּוּק אֶת בְּעֲלֶךָ, כִּי תִכְףּ וּמִיָּד כִּשְׂאֵת תִּחְזָקִי אֶת בְּעֲלֶךָ וְתִתְנִי לוֹ גֵב, תִּרְאִי בְּרָכָה בְּבֵית, כִּי כִּף אֲמָרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוֹשִׁים (תַּנְא דְּבִי אֱלִיהוּ רַבָּה פָּרָק ט')

אֲנִי בְּטוֹחַ שֶׁבְּעֲלֶךָ לֹא רָצָה לְהִסְתַּבֵּךְ וְכוּ', וְזֶה דְּבַר רַגִּיל אֲצֵלִי שֶׁלֹּא כְּדֹאֵי לְקַחַת שִׁתְּףָ אֶף פַּעַם וְכוּ', בְּשׁוּם עֶסֶק שֶׁבְּעוֹלָם וְכוּ', כִּי לְבִסּוּף נִפְרָדִים וְאֶחָד עוֹבֵד עַל הַשָּׁנִי, וְנִשְׁאָרִים קָרַח מִכָּאֵן וְקָרַח מִכָּאֵן וְכוּ', וּמֵאַחַר שֶׁקָּרָה לָכֶם מִקָּרָה מִכָּאִישׁ כְּזֶה וְכוּ', עָשׂוּ הַתְּחַלָּה חֲדָשָׁה רַק לְכַבֵּד אֶחָד אֶת הַשָּׁנִי, שֶׁאֵזוּ הַשְּׂכִינָה תִּהְיֶה בְּתוֹךְ הַבַּיִת, כְּמֵאֲמָרָם ז"ל (סוֹטָה יז.) אִישׁ וְאִשָּׁה זָכוּ שְׂכִינָה בִּינֵיהֶן, וְאֲמָרוּ (ירושלמי בְּרִכּוֹת פָּרָק ט' הַלָּכָה ח') אִי אֶפְשָׁר לְאִישׁ בְּלֹא אִשָּׁה וְאִי אֶפְשָׁר לְאִשָּׁה בְּלֹא אִישׁ אִי אֶפְשָׁר לְשִׁנְיָהֶן בְּלֹא שְׂכִינָה, וּבְמִקּוֹם שֶׁהַשְּׂכִינָה נִמְצָאָת שֵׁם הַבְּרָכָה מְצוּיָה, רַק שִׁיְהִיו בִּינֵיהֶם שְׁלוֹם וְאַהֲבָה גְּדוּלָה מְאֹד, כִּי שְׁלוֹם אֲמָרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוֹשִׁים (שִׁבְתָּ י:) זֶה שְׁמוֹ שֶׁל הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְלָכֵן אִם מְכַנְּסִים אֶת הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּתוֹךְ הַבַּיִת, זֶה נִקְרָא שְׁלוֹם-בַּיִת, הֵינּוּ שְׁמוֹ שֶׁל הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּתוֹךְ הַבַּיִת.

וְלָכֵן תִּשְׁתַּדְּלוּ מְאֹד לְסַתּוֹם אֶת כָּל הַחוּרִים וְכוּ', אִיפֹה שֶׁרַק יֵשׁ אִיזָה חוֹב קָטָן אוֹ גְּדוֹל, לְאֵט לְאֵט לְשַׁלֵּם אֶת זֶה כְּדִי שֶׁלֹּא תִצְטָרְכוּ

להגיע שיעקלו לכם דברים וכו', וכן תתחילו לשפץ את הבית לאט לאט, ולא יקח הרבה זמן עד שהכל יהיה משפץ.

העקר לא להכנס בלחץ, תזכרי טוב שיש לנו אב הרחמן, והקדוש-ברוך-הוא אוהב אותנו, ואם רק מבקשים ממנו מקבלים כל מה שרק רוצים. ולכן אני מאד מבקש אתכם תשמרו על השבת, כי כך אמרו חכמינו הקדושים (בראשית רבה פרשה יא סימן א') על הפסוק (משלי י, כב): "ברכת הוי"ה היא תעשיר ולא יוסיף עצב עמה" ברכת הוי"ה היא תעשיר זו השבת, שנאמר (בראשית ב, ג): "ויברך אלקים את יום השביעי". הרגע ששומרים שבת, נשפע שפע על כל ימי השבוע.

תבדקו את מזוזות ביתכם אם הן כשרות, וכן הבעל שיבדק את התפלין אם הן כשרות, וישתדל מאד להניח בכל יום תפלין, ובזכות זה המזל שלכם יתהפך לטובה, ויתרחב לכם בגשמיות וברוחניות גם יחד, ונשמע ונתבשר בשורות משמחות.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

## ש.סו.

**האם מתר לשמע דברי תורה  
מפי רבנים שחולקים על רבנו ז"ל?**

**שאלה:**

**מאת מאיר:** לכבוד הרב שליט"א, שלום רב וברכת רפואה שלמה. יש רבנים שחולקים על רבנו ז"ל, דהינו שיש להם דעה שלילית בענין הנסיעה לאומן בראש השנה, וכן בענין ההתבודדות הם טוענים שזה בטול תורה חס ושלום. אמן.

הם לא מזכירים את הדעות האלו בזמן דרשותיהם, אך ידוע  
שכך הם סוברים כאשר שואלים אותם בצורה אישית. האם  
מתר לשמע דברי תורה מפיהם?

### תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר בהעלותך ט"ז סיון ה'תשע"ב

שלום וברכה אל מאיר, נרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

תשובות חן לך על התפלות שאתה מתפלל על רפואתי והחלמתי  
המהירה, יעזר הקדוש-ברוך-הוא שכל התפלות שלך תתקבלנה  
לרחמים ולרצון לפני אדון כל.

רבנו ז"ל מפרש (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן קכא) את הפסוק (תהלים  
מ) "אז אמרתי הנה באתי במגלת ספר כתוב עלי לעשות רצונך  
אלקי חפצתי", כשאדם רואה ולומד בספר, ובכל מקום שהוא רואה  
ולומד, מוצא את עצמו, הינו שלוקח לעצמו מוסר, ורואה פחיתותו  
ושפלותו בכל מקום באיזה ספר שהוא בא ומעיין שם, זה סימן שחפץ  
לעשות רצונו יתברך. וזה "אז אמרתי הנה באתי במגלת ספר כתוב  
עלי", זה סימן "לעשות רצונך אלקי חפצתי". ודבר זה סובב על  
כל דרשה מכל בעל דרשן יהיה מי שיהיה וכו', הינו כשאדם שומע  
דרשה, תמיד הוא צריך לקחת את הדבורים אליו, ויתעורר מדברי  
הבעל דרשן וכו', ואז סימן שהוא באמת חפץ לעשות רצונו יתברך,  
כי אצל כלם יש טוב, ולכן ראוי לשמע דרשה מכל רב וצורב וכו', כי  
כל אחד יש לו דבורים אחרים, ואם הוא מתעורר מהדבורים האלו,  
מה טוב ומה נעים, כי לא מכל אחד יכולים ללמד, ולכן אם הוא  
מתעורר מדברי איזה רב, אשרי לו ואשרי חלקו, וזה סימן שגבולו  
רוצה לעשות את רצונו יתברך.

בְּעֵינַי שֵׁשׁ שְׂמֵדְבָרִים נִגְדַּת הַתְּבוּדוֹת וְנִגְדַּת הַנְּסִיעָה לְצִיּוֹן רַבְּנוּ ז"ל לְרֹאשׁ הַשָּׁנָה וְכו', זֶה פְּשׁוּט מִפְּנֵי שֶׁהֵם לֹא יוֹדְעִים מַה זֶה וְכו', כִּי אִם הָיוּ יוֹדְעִים, לֹא רַק שְׁלֹא הָיוּ חוֹלְקִים, אֲלָא הֵם בְּעֶצְמָם הָיוּ מִתְּבוּדִים בְּכָל יוֹם אֲלֵיו יִתְבָּרַךְ, וְהָיוּ מְעוֹרְרִים אֶת אַחֲרִים לְהִתְבוּדֵד אֶל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אֲשֶׁר אֵין עֶרְךָ אֵלֵיהָ, כִּי בְּאֵמֶת אִם אָדָם מֵאֲמִין שְׂאִין בִּלְעֲדָיו יִתְבָּרַךְ כָּלֵל וְהַכֵּל לְכָל אֱלֻקוֹת גָּמוּר הוּא וְהוּא נִמְצָא וְאִין בִּלְעֲדָיו נִמְצָא, עַל יְדֵי זֶה הָיָה תְּמִיד מְדַבֵּר אֶל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כְּמוֹ שֶׁאָמַר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן סב) וּבְאֵמֶת אִם הָיָה יוֹדֵעַ הָאָדָם יְדִיעָה בְּלֵב שָׁלֵם, 'שְׁמֵלָא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ' (יִשְׁעֵיהּ ו'), וְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עוֹמֵד בְּשַׁעַת הַתְּפִלָּה, וְשׁוֹמֵעַ הַתְּפִלָּה וְדָאֵי הָיָה מִתְּפַלֵּל בְּהַתְּלֵהּבוֹת גְּדוּלָה, וְהָיָה מְדַקְדָּק מְאֹד לְכוּן אֶת דְּבָרָיו. וּבְשִׁבִיל שֶׁהָאָדָם אֵינוֹ יוֹדֵעַ זֹאת יְדִיעָה בְּלֵב שָׁלֵם, בְּשִׁבִיל זֶה אֵינוֹ מִתְּלַהֵב כָּל כָּךְ, וְאֵינוֹ מְדַקְדָּק כָּל כָּךְ. וְכָל אֶחָד לְפִי מְעוֹט שְׁכָלוֹ וְיִדְיעָתוֹ, כֵּן הַתְּלֵהּבוֹתוֹ וְדַקְדוּקוֹ. וְהִידְיעָה הִיא מֵהֵיטֵר הַטּוֹב שְׁבֵלֵב, וְהַסְתֵּרֶת הִידְיעָה הִיא מֵהֵיטֵר הָרַע שְׁבֵלֵב. וְהַסְתֵּרֶת הִידְיעָה, הֵן הֵן אֲפִיקוֹרְסוֹת וְקִשְׁיוֹת, שֶׁהֵיטֵר הָרַע מִקְּשָׁה אֶת לְבוֹ לְפַל בְּרָעָה (מְשָׁלֵי כח) וְכו' עֵינַי שָׁם.

כִּי כְּדֵי שֶׁאָדָם יוּכַל לְדַבֵּר אֶל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא כְּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ, עַל זֶה צְרִיכִים אֲמוּנָה בְּרוּרָה וּמְזַכֶּכֶת לְגַמְרֵי, וְלֹא כָּל אֶחָד זֹכֵה לְזֶה וְכו', וְלָכֵן מִתְּנַגְּדִים לְזֶה, וְאוֹמְרִים שֶׁזֶה בְּטוֹל זְמַן, בְּשַׁעַת שֶׁרַק הַתְּבוּדוֹת מְנַקֵּה אֶת הַמַּחַ מִחֲשָׁבָה שֶׁל הָאָדָם מְכָל מִינֵי טְנַפְתָּ וְלִכְלוּף וְכו' שֶׁעָשָׂה וְעַדִּין מְהַרְהֵר וְחוֹשֵׁב מִזֶּה וְכו'.

וְכֵן הַתְּבוּדוֹת מְבִיאָה דְּבָקוֹת בְּאֵין-סוּף בְּרוּךְ-הוּא, כְּמוֹכָא (שְׁלַחַן עֲרוּךְ אֵרַח חַיִּים סִימָן צח סְעִיף א') הַמִּתְּפַלֵּל צְרִיף שְׂיִכְוֹן בְּלְבוֹ פְּרוּשׁ הַמְּלוֹת שְׁמוּצִיא בְּשִׁפְתָיו, וְיַחֲשֵׁב כְּאִלוֹ שְׁכִינָה כְּנִגְדּוֹ, וְיִסִּיר כָּל הַמַּחֲשָׁבוֹת הַטּוֹרְדוֹת אוֹתוֹ, עַד שֶׁתִּשְׁאָר מִחֲשַׁבְתּוֹ וְכוּנְתּוֹ זָכָה בְּתְּפִלָּתוֹ, וְיַחֲשֵׁב כְּאִלוֹ הָיָה מְדַבֵּר לְפָנַי מִלֶּךְ בְּשֶׁר וְדָם הָיָה מְסֻדָּר

דְּבָרָיו וּמְכוּן בָּהֶם יִפְהַ לְבַל יִכְשַׁל, קַל וְחֹמֶר לִפְנֵי מַלְךְ מַלְכֵי הַמַּלְכִּים  
הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שֶׁהוּא חוֹקֵר כָּל הַמַּחְשְׁבוֹת, וְכֵךְ הָיוּ עוֹשִׂים  
חֲסִידִים וְאֲנָשֵׁי מַעֲשֵׂה שֶׁהָיוּ מִתְבוֹדְדִים וּמְכוּנִין בַּתְּפִלָּתָם עַד שֶׁהָיוּ  
מַגִּיעִים לְהַתְּפַשְׁטוֹת הַגִּשְׁמִיּוֹת, וְלִהְתַּגְּבֹרֹת כַּח הַשְּׁכָלִי עַד שֶׁהָיוּ  
מַגִּיעִים קְרוֹב לְמַעְלַת הַנְּבוּאָה. וְאִם תָּבוּא לוֹ מַחְשְׁבָה אַחֲרַת בְּתוֹךְ  
הַתְּפִלָּה, יִשְׁתַּק עַד שֶׁתִּבְטַל הַמַּחְשְׁבָה, וְצָרִיךְ שִׁיחֹשֵׁב בַּדְּבָרִים  
הַמְּכַנְיָעִים הַלֵּב וּמְכוּנִים אוֹתוֹ לְאַבִּיּו שְׁבַשְׁמִים, וְלֹא יִחֹשֵׁב בַּדְּבָרִים  
שֵׁשׁ בָּהֶם קְלוֹת רֹאשׁ. הִגָּה: וַיִּחֹשֵׁב קֹדֶם הַתְּפִלָּה מְרוֹמְמוֹת הָאֵל  
יִתְעַלֶּה וּבִשְׁפִלוֹת הָאָדָם, וַיִּסִּיר כָּל תְּעוּנוּגֵי הָאָדָם מִלְּבוֹ וְכוּ', עֵינַי שָׁם.

הָרִי שֶׁלֶךְ לִפְנֵיךָ, שָׂאֵם אָדָם הָיָה זוֹכֶה לְהַגִּיעַ לְזוֹה, לֹא הָיָה  
מִתְנַגֵּד עַל עֲנִינַי הַהִתְבוֹדְדוֹת וְלֹא הָיָה אוֹמֵר שְׁזֵה בְטוֹל זְמַן, וּכְמוֹ כֵּן  
כָּל עֲנִינַי רֹאשׁ הַשָּׁנָה שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, אֵינִי לְמַעְלָה מִזֶּה, כִּי בְּפִרוּשׁ גְּלוּ  
לְנוּ רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן רִיא) מַה שֶׁהָעוֹלָם נוֹסְעִים עַל  
רֹאשׁ הַשָּׁנָה אֶל צַדִּיקִים, כִּי עָקֵר הַמִּתְקַת הַדִּינִין אֵינּוּ אֶלָּא עַל יְדֵי  
קְדֻשַׁת וְטָהֳרַת הַמַּחְשְׁבָה וְכוּ', כִּי רֹאשׁ הַשָּׁנָה הוּא מְקוֹר הַדִּינִים שֶׁל  
הַשָּׁנָה, וְצָרִיךְ לְטַהֵר אֶת מַחְשְׁבָתוֹ כְּדֵי לְהַמְתִּיקָם, בְּשִׁבִיל זֶה נוֹסְעִים  
לְצַדִּיקִים עַל רֹאשׁ הַשָּׁנָה כְּדֵי לְזַכּוֹת לְקְדֻשַׁת הַמַּחְשְׁבָה. וּמִלְבַּד זֹאת  
יְדוּעַ לְנוּ אֵיךְ שֶׁרַבְּנוּ ז"ל הִזְהִירָנוּ מְאֹד מְאֹד לְהִיּוֹת אֶצְלוֹ בְּרֹאשׁ  
הַשָּׁנָה, שְׂאֵז הוּא יְכוּל לְתַקֵּן אֶת כָּל הָרַחוּקִים, הַיְרוּדִים וְהַנְּפוּלִים,  
מַה שֶׁאֶפִּילוּ בְּכָל הַשָּׁנָה אֵי אֶפְשָׁר לְתַקֵּן אוֹתָם מְרַב קְלָקוּל מַעֲשֵׂיהֶם,  
אֲבָל בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה יֵשׁ גַּם לָהֶם תְּקוּנָה, וְלָכֵן אִם הָיוּ יוֹדְעִים אֶת גְּדֻלַּת  
רֹאשׁ הַשָּׁנָה שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, הָיוּ דוֹרְשִׁים בְּרַבִּים שְׁכָלָם יִסְעוּ אֶל רַבְּנוּ  
ז"ל וַיְהִיּוּ בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה בְּאוּמָן.

וְלָכֵן אַתָּה צָרִיךְ לְדוֹן אֶת כָּל הַרַבָּנִים לְכַף זְכוּת, כִּי הֵם פְּשוּט  
לֹא יוֹדְעִים אֶת מַעְלַת הַהִתְבוֹדְדוֹת וּמַעְלַת רֹאשׁ הַשָּׁנָה, וְעַל כֵּן זֶה לֹא  
סוֹתֵר אַחַד אֶת הַשָּׁנִי, וַיְכוּלִים לְשַׁמַּע גַּם אֶת הַדְּרָשׁוֹת שֶׁלָּהֶם, הַעָקֵר  
לְהַתְּעוֹרֵר מִכָּל דְּרָשָׁה שְׁשׁוּמְעִים, וְלִמְצֹא אֶת עֲצָמוֹ בְּתוֹךְ הַדְּבוּרִים.



רבנו ז"ל אָמַר (ספר המדות אות אמונה חלק ב' סימן ז') כְּשֶׁהוֹלֵךְ מֵרַב לְרַב, אִזְ צָרִיךְ לְחַזֵּק אֲמוּנָתוֹ בְּאֶחָדוֹת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, כִּי הַלְמוּד מֵהֶרְבֵּה מִלְמָדִים מְזִיק לְאֲמוּנַת הַיְחוד. וְכֵן הָרַב שֵׁישׁ לוֹ אֲמוּנַת הַיְחוד, הוּא יְכוּל לְהֵאִיר לְכָל תַּלְמִיד וְתַלְמִיד לְפִי כָחוֹ, וְכָל תַּלְמִיד אֵינוֹ שׁוֹמֵעַ אֲלֵא מֵהַ שֹּׁצְרִיךְ לוֹ וְלֹא יוֹתֵר; אֲשֶׁרִי מִי שֶׁהוֹלֵךְ לְשִׁמְעַ דְּרָשָׁה מִחֶכְמָם וְצָדִיק וְרַב הַדְּבּוּק בְּאֵין-סוּף בְּרוּךְ-הוּא, שְׂאִז בּוֹדֵאי הַדְּבוּרִים שֶׁלוֹ יַעֲשׂוּ רָשָׁם לְטוֹבָה.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי, שְׂאֵנִי מְבַקֵּשׁ וּמְתַפְּלֵל בְּעֶדְךָ תְּמִיד, שֶׁתְּהִיָּה לְךָ הַצְּלָחָה מְרַבָּה, וּבְכָל אֲשֶׁר תַּפְּנֶה, תִּשְׁכֵּיל וְתִצְלִיחַ.

הַמְּאַחַל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

## ש.ח.

**מהו ענין השבועה שחסידי ברסלב נשבעים  
כדי שיגיעו להיכל של רבנו אחרי פטירתם?**

**שאלה:**

**מאת דניאל:** שְׁלוֹם לְכָבוֹד מוֹהֲרָא"ש גְרוֹ יְאִיר. בְּרָצוֹנִי לְבָרַךְ אֶתְכֶם בְּרַפּוּאָה שְׁלֵמָה לְאַלְתֵּר, וּלְהַגִּיד תּוֹדָה רַבָּה עַל כָּל מַה שֶּׁכָּבוֹדוֹ עוֹשֶׂה בְּשִׁבְלֵנוּ. שְׁמַעְתִּי שֵׁישׁ מְנַהֵג בֵּין חֲסִידֵי בְּרֶסְלֵב לְהַשְׁבַּע בְּנִקִּיטַת חֶפֶץ עַל מְנַת שְׁמִיד לְאַחַר פְּטִירַתָם יִזְכּוּ לְהַגִּיעַ אֶל הַהֵיכָל שֶׁל רַבְּנוֹ הַקְּדוֹשׁ. אֶשְׁמַח שֶׁתִּסְבִּירוּ לָנוּ מַה הָעֲנִין שֶׁל הַשְּׁבוּעָה הַזֹּאת וְהֵאֵם נוֹהֲגִים כֶּף גַּם בְּדוֹרְנוֹ? וְאֵם כֵּן, הֵאֵם תּוֹכְלוּ לְרַשֵּׁם לָנוּ אֶת גִּסְתַּת הַשְּׁבוּעָה?

**תְּשׁוּבָה:**

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֹדֵר בְּהַעֲלוֹתָךְ ט"ז סִיּוֹן ה'תשע"ב

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל דְּנִיָּאל, נְרוּ יָאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

תְּשׁוּאוֹת חֵן לָךְ עַל הַתְּפִלוֹת שֶׁאַתָּה מִתְּפַלֵּל עַל רְפוּאָתִי וְהַחֲלָמָתִי  
הַמְּהִירָה, יַעֲזֹר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שֶׁכָּל הַתְּפִלוֹת שֶׁלָּךְ תִּתְקַבְּלֶנָּה  
לְרַחֲמִים וּלְרַצוֹן לְפָנַי אֲדוֹן כָּל.

אַתָּה צְרִיךְ לְדַעַת שֶׁכָּל דְּבוּר מְרַבֵּנוּ ז"ל זֶה נִצְחִי, וְשִׁיךְ בְּכָל  
דוּר וְדוּר עַד סוֹף כָּל הַדּוֹרוֹת, וְאִם רַבֵּנוּ ז"ל אָמַר דְּבוּר כְּזֶה שֶׁאִם  
נִשְׁבָּעִים בְּנִקְיִטַת חֶפֶץ שֶׁתִּכְּף וּמִיָּד אַחַר הַסְּתַלְקוֹתוֹ שִׁיּוֹלִיכּוּ אוֹתוֹ  
אֶל רַבֵּנוּ ז"ל, בְּוֹדָאֵי הוּא כְּכֹה, וּצְרִיכִים לְקַיֵּם אֶת זֶה בְּתַמִּימוֹת  
וּבִפְשִׁיטוֹת בְּלִי שׁוּם חֲכָמוֹת כָּלֵל, כִּי תִכְּף וּמִיָּד כְּשֶׁאֲדָם נִפְטָר וְנִקְבָּר  
וְכוּ', מִתְחִיל אֶתוֹ עֲנִין אַחַר לְגַמְרִי, וְאִזּוּ מֵרָאִדָּם מְאֹד מְאֹד, כִּי  
הַקְּלָפוֹת וְהַמְּשַׁחִיתִים שֶׁבָּרָא מִחֲמַת עֲוֹנוֹתָיו הַמְּרַבִּים, תּוֹפְסִים אֶת  
נִשְׁמָתוֹ וּמוֹלִיכִים אוֹתָהּ בְּכַף הַקָּלֵעַ וְכוּ', בְּעוֹלָם הַדְּמִיוֹן וְכוּ', וְצַר  
וְמֵרָאִד לְנִפְטָר וְכוּ'.

וְלִכֵּן כְּוֹדָאֵי בְּכָל פְּעַם כְּשֶׁזּוֹכָה לְהַחֲזִיק בְּסִפּוֹר תּוֹרָה הֵן בְּהוֹצָאָה  
וְהַכְּנָסָה וְהֵן בְּהַגְבָּהַת סִפּוֹר תּוֹרָה, שֶׁאִזּוּ יִשְׁבַּע בְּנִקְיִטַת הַסִּפּוֹר תּוֹרָה,  
וְיֹאמַר הַרִינִי נִשְׁבַּע בְּנִקְיִטַת חֶפֶץ הַסִּפּוֹר תּוֹרָה הַקְּדוֹשׁ הַזֶּה, שֶׁתִּכְּף  
וּמִיָּד אַחַר מִיתָתִי שִׁיּוֹלִיכּוּ אֶת נִשְׁמָתִי אֶל הַצְּדִיק הַקְּדוֹשׁ רַבִּי נַחֲמָן  
מִבְּרִסְלָב זי"ע, וְיִהְיֶה רְגִיל בְּזֶה בְּכָל פְּעַם, וְאִזּוּ בְּוֹדָאֵי יִתְקַיֵּם מֵהַ  
שֶׁהִבְטִיחַ רַבֵּנוּ ז"ל זֶה פְּשׁוּט.

הַעֲקָר אָדָם צְרִיךְ מְאֹד מְאֹד לְשָׁמֵר מַעֲוֹן שְׁבוּעוֹת, כִּי אִם אָדָם  
נִשְׁבַּע בְּנִקְיִטַת חֶפֶץ, אִזּוּ קָדָם כָּל בְּשָׂמִים בּוֹדְקִים אִם הָאָדָם הַזֶּה לֹא  
נִשְׁבַּע אֶף פְּעַם עַל שֶׁקָּר וְכוּ', וּצְרִיכִים מְאֹד מְאֹד לְשָׁמֵר לֹא לְהִיּוֹת

רגיל בשבועות, שְׁזָה עֹון חָמוֹר מְאֹד מְאֹד, וּכְבֹר אָמַר רַבְּנּוּ ז"ל (ספֿר המדות, אות שְׁבוּעָה סִימָן ט') דְּבָרִים שְׁאִין אֵשׁ וּמִים מְכַלִּין אוֹתָם, שְׁבוּעַת שְׁקָר מְכַלָּה אוֹתָן; כִּי עֹון שְׁבוּעַת שְׁוֹא - מְאֹד מְאֹד חָמוֹר, וּבְנֵי אָדָם לֹא יוֹדְעִים מִזֶּה, וְעַל כָּל דְּבַר קָטָן וְעַל כָּל שְׁטוּת הֵם מוֹצִיאִים מִהֶפֶה "אֲנִי נִשְׁבַּע לָךְ", שְׁזָה עֹון חָמוֹר מְאֹד מְאֹד, וּצְרִיכִים לְהַרְגִיל אֶת עַצְמוֹ לֹא לְהִשָּׁבַע עַל שְׁקָר, כִּי מְקַבְּלִים עַל זֶה עֲנֵשׁ מְאֹד מְאֹד קָשָׁה, וְאָמַר רַבְּנּוּ ז"ל (ספֿר המדות אות שְׁבוּעָה סִימָן ב') עַל יְדֵי שְׁבוּעַת שְׁקָר נּוֹפְלִים מֵאֲמוּנָה; וְחֻכְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ (תְּנֵא דְבֵי אֱלֹהֵי רַבָּה פֶּרֶק כו) לְלַמְּדֶךָ שְׁכָל הַרְגִיל בְּשְׁבוּעַת שְׁוֹא וְשְׁקָר, הֵרִי הוּא אֵינוֹ מְקַבֵּל עָלָיו עַל מַלְכוּת שָׁמַיִם שְׁלֵמָה, וּמִי שְׁאִינוֹ רְגִיל בְּשְׁבוּעַת שְׁוֹא וְשְׁקָר, הֵרִי הוּא מְקַבֵּל עָלָיו עַל מַלְכוּת שָׁמַיִם, וְכָל הַרְגִיל בְּשְׁבוּעַת שְׁוֹא וְשְׁקָר, אֵינוֹ נוֹחַל אֶת חַיֵּי עוֹלָם הַבָּא, וְכָל מִי שְׁאִינוֹ רְגִיל בְּשְׁבוּעַת שְׁוֹא וְשְׁקָר, הֵרִי הוּא נוֹחַל אֶת חַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא.

וְלִכְּנֹן צְרִיכִים לְהִזְהַר וּלְהִזְהִיר אֶת אַחֲרִים שְׁלֹא יִקְפְּצוּ וַיִּשְׁבְּעוּ עַל כָּל דְּבַר שְׁטוּת, שְׁזָה עֹון חָמוֹר מְאֹד מְאֹד, וְאִין הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא סוֹלַח עַל זֶה, וְלִכְּנֹן מִי שֶׁנִּזְהַר מִשְׁבוּעַת שְׁוֹא, וּמְקַפֵּיד עַל זֶה מְאֹד מְאֹד לֹא לְהִשָּׁבַע אֶפְלוּ עַל דְּבַר אֱמֶת, אֲזִי בְּשַׁעָה שֶׁהוּא נִשְׁבַּע בְּנִקִּיטַת חֶפֶץ שֶׁיָּבִיאוּ אוֹתוֹ אַחַר מִיתָתוֹ אֶל רַבְּנּוּ ז"ל לְתַקּוּן, וְכֹאֲשֶׁר בּוֹדְקִים לְמַעַלָּה שֶׁהָאָדָם הַזֶּה בְּאֱמֶת הִזִּה נִזְהַר מִשְׁבוּעַת שְׁוֹא, בּוֹדְאֵי תוֹעִיל לוֹ הַעֲצָה הַזֹּאת שֶׁנֶּתַן לָנוּ רַבְּנּוּ ז"ל כְּדֵי לְהַגִּיעַ אֵלָיו אַחַר מִיתָתוֹ.

הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי, שְׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמְתַפַּלֵּל בְּעֶדְךָ תְּמִיד, שֶׁתְּהִיָּה לָךְ הַצְּלָחָה מְרַבָּה, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנֶה, תִּשְׁכִּיל וְתִצְלִיחַ.

הַמֵּאחַל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

## שׁוּט .

**רְאִיתִי שְׂכָתוּב בְּסִפְרַיִם שְׂמֻסְבּוֹת אֶת הָאָדָם "קְלֹפּוֹת".  
מָה הַכּוֹנֵה?**

**שְׂאֵלָה:**

**מֵאֵת מֹשֶׁה:** שְׁלוֹם לְכַבּוֹד הַצְּדִיק. רְאִיתִי שְׂכָתוּב בְּכֹמָה  
סִפְרַיִם שֵׁשׁ קְלֹפּוֹת שְׂמֻסְבּוֹת אֶת הָאָדָם. מָה הַכּוֹנֵה? וְאֵיךְ  
אָדָם יְכוּל לְדַעַת אִם הוּא מְסַבֵּב בְּקְלֹפּוֹת? אוֹדָה לָכֶם מֵאֵד  
אִם תּוֹכְלוּ לְהַסְבִּיר לִי.

**תְּשׁוּבָה:**

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֹדֵר בְּהַעֲלוֹתָךְ ט"ז סִינּוֹן הִתְשַׁע"ב  
שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל מְשֵׁה, נְרוֹ יֵאִיר.  
לְנִכּוֹן קַבְּלֵתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

אֲתָה צְרִיךְ לְדַעַת שְׂתַכְלִית הַבְּרִיאָה הַיְתֵה שְׂאָדָם יִזְכֶּה לְהַפִּיר  
אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כְּמוֹבָא בְּזֵהָר (בֵּא מֵב) בְּגִינ דִּישְׂתַּמּוֹדְעוֹן לִיָּה,  
הֵינּוּ שְׂהַמַּח מַחְשָׁבָה צְרִיךְ לְהִיּוֹת נָקִי לְגַמְרִי, תְּמִיד רַק לְחֻשָׁב מְמַנּוּ  
יִתְבָּרַךְ, הֵינּוּ לְהַכְנִיס בְּדַעַתוֹ אֲשֶׁר אֵין שׁוּם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדִיו יִתְבָּרַךְ  
כָּלֵל, וְהַכֵּל לְכָל אֱלֻקוֹת גְּמוּר הוּא, וּבְמַחְשָׁבָה זֶה רְאוּי לְלַכֵּת תְּמִיד,  
וְזֶה מְטִיָּהר אֶת הָאָדָם מֵהַכֵּל, כִּי כְּשֶׁבֶר יִשְׂרָאֵל רַק חוֹשֵׁב מְמַנּוּ יִתְבָּרַךְ,  
עַל יְדֵי זֶה נִדְבַק בְּאֵין-סוּף בְּרוּךְ-הוּא, וְנִצּוֹל מִכָּל רַע. אֲשֶׁרִי הָאָדָם  
שְׂזוֹכָה לְהַכְנִיס בְּמַח מַחְשָׁבָתוֹ תְּמִיד אֲשֶׁר אֵין בְּלַעֲדִיו יִתְבָּרַךְ כָּלֵל,  
וּמְצִיר לְפָנָיו אֵיךְ שֶׁהַכֵּל לְכָל הוּא אוֹר הָאֵין-סוּף בְּרוּךְ-הוּא, וְהוּא  
נִמְצָא בְּתוֹךְ הָאוֹר אֲשֶׁר אֵין עוֹד תַּעֲנוּג פְּתַעֲנוּג הַזֶּה.

אֵךְ מַחְמַת שְׂאָדָם חוֹטָא, רַחֲמָנָא לִיְצַלֵּךְ, עַל יְדֵי זֶה הוּא בּוֹרָא

קלפות ומשחיתים, שהם נעשים כמו עננים המסבכים את מח מחשבתו, עד שיש בני אדם שכל כך חטאו, רחמנא לשזכן, בעוונות מגשמים ומזהמים, שבראו כל כך הרבה קלפות ומשחיתים, שהם מסבכים תמיד עם דמיונות והרהורים רעים, והם מבהלים ומבלבלים וכו', והן הן הקלפות שמסבכות את האדם, שהם עננים המכסין על עינא, הינו על עיני השכל שלו, ואת זה יכולים לבדוק בעת תפלתו, בשעה שאדם מתפלל את שלשת התפלות שחרית, מנחה וערבית, ובמקום לקשר את המחשבה אל דבור התפלה, אזי מחשבתו חושבת מהכל אבל לא ממה שהוא אומר, זה סימן שהוא מסבב עם קלפות ומשחיתים, ובזה יכולים לבדוק את עצמו היטב היטב, ובפרט בשעה שאומר את השמונה עשרה ברכות, שאז בקשי הוא מכון אפלו בתבה אחת, כי כל השמונה עשרה עובר לו במחשבות זרות והרהורים רעים וכו' וכו', והן הן הקלפות שמסבכות אותו (עין חיי מוהר"ן סימן תקצ).

ורואים בני אדם מסתובכים מלאים דמיונות וכו', שמדמים כאלו זה רוצה להרוג אותו וכו', וזה רוצה להזיק לו וכו', הכל זה מחמת הקלפות והמשחיתים שברא מחמת עוונותיו, שהן מסבכות אותו לגמרי, ועל זה אמרו חכמינו הקדושים (ירושלמי שבת פרק יד הלכה ג) על הפסוק (דברים ז, טו): "והסיר הוי"ה ממך כל חלי" - זו רעיון, דאמר רבי אליעזר (שם כח, מח): "ונתן על ברזל על צוארך" - זה רעיון, הינו מה זה העל הכי קשה של האדם? הרעיונות והדמיונות שמסבכים אותו, כי מרב עוונותיו ובפרט של פגם הברית, הוא נמצא בלחץ תדירי, ומדמין לעצמו כל מיני מחשבות של הבל וכו', ושל פחדים וכו', מה יעשה לו זה, ומה יעשה לו ההוא, ובאמת אדם רודף את עצמו יותר ממה שאחרים רודפים אותו, כי מי שתמיד רק חושב ממנו יתברך, ומשתדל להכניס את הקדוש-ברוך-הוא בתוך

מח מחשבתו, אזי מתפטר מכל אלו הרעיונות והדמיונות, ונעשה בן חורין אמתי, ואין עליו שום על.

ולכן תראה מה שקורה אתך, אם אתה יכול להתפלל תפלה בלי מחשבות זרות, סימן שנפטרת מהקלפות האלו, וכן אם אתה כבר לא מדמין דמיונות שהזולת יכול להזיק לך, סימן שנפטרת מהקלפות האלו, אבל אם זה ההפך, דע לך שאתה מסבב עם קלפות ומשחיתים, והם הם אשר רודפים אותך ומזיקים אותך, ואתה נרדף מהם בחנם.

הרי שלך לפניך שיש דבר כזה קלפות ומשחיתים שמזיקים ומצערים את האדם, וכל זה מחמת עוונותיו המרבים, ובפרט פגם הברית וכו', ואמר רבנו ז"ל (ספר המדות, אות נאוף סימן כו) על ידי הוצאת זרע לבטלה בורא קלפות המתלבשים בבני אדם מתנגדים וחולקים עליו ועושים לו יסורים.

הקדוש-ברוך-הוא ישמר אותנו מכל רע, ונזכר לחזור בתשובה שלמה, וידבק מח מחשבתנו בו יתברך, ונזכר למח נקי לגמרי, עד שנהיה נעשים כלי לקבל בו אור זיו שכנית עזו יתברך המאיר בכל העולם כלו.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

## שׁע.

**האם יש ענין להשתטח על קברי צדיקים  
דוקא בתאריכים א' וט' וי' בחדש?**

**שאלה:**

**מאת יעקב: שלום לרב ורפואה שלמה. האם יש ענין**

לְהַשְׁתַּדֵּל לְהַשְׁתַּטַּח עַל קַבְרֵי צְדִיקִים דְּוָקָא בְּתַאֲרִיכִים א'  
 וְט"ו בַּחֲדָשׁ כְּדַבְרֵי הָאֲרִיז"ל?

### תְּשׁוּבָה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֹדֵר בְּהַעֲלוֹתָךְ ט"ז סִיּוֹן ה'תשע"ב

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל יַעֲקֹב, נְרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלַתִּי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

תְּשׁוּאוֹת חֵן לָךְ עַל הַתְּפִלוֹת שֶׁאַתָּה מְתַפְּלֵל עַל רְפוּאָתִי וְהַחֲלָמָתִי  
 הַמְהִירָה, יַעֲזֹר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שֶׁכָּל הַתְּפִלוֹת שֶׁלָּךְ תִּתְקַבְּלֶנָּה  
 לְרַחֲמִים וּלְרַצוֹן לְפָנַי אֲדוֹן כָּל.

בּוֹדְאִי הוּא עֲנִין גָּדוֹל מְאֹד לְהַקְפִּיד לְהִיּוֹת בְּקַבְרֵי צְדִיקִים בְּעָרֵב  
 רֹאשׁ חֹדֶשׁ, וְכֵן בְּחֻמְשָׁה עֶשֶׂר בַּחֲדָשׁ, שְׁאֵז הַנֶּפֶשׁ יוֹרֶדֶת אֶל קְבָרוֹ,  
 כְּמוּבָא בְּדַבְרֵי הָאֲרִיז"ל (עֵינִ שְׁעַר הַגְּלִגּוּלִים הַקְּדָמָה לַח) שֶׁאָמַר הָאֲרִיז"ל  
 לְרַבֵּי חַיִּים וִיטָאֵל ז"ל, שֶׁאִם תִּלְךָ לְהַשְׁתַּטַּח עַל קַבְרֵי הַצְּדִיקִים יִהְיֶה  
 בְּעָרֵב רֹאשׁ חֹדֶשׁ, אוֹ בְּחֻמְשָׁה עֶשֶׂר יוֹם לַחֲדָשׁ, כִּי אִזּוֹ יֵשׁ יוֹתֵר הַכִּנָּה  
 מִכָּל שָׂאֵר הַיָּמִים. וְשֶׁלֹּא תִלְךָ לֹא בַשַּׁבָּת, וְלֹא בְיוֹם טוֹב, וְלֹא בְרֹאשׁ  
 חֹדֶשׁ, כִּי אִזּוֹ נִפְשׁוֹתֵם עוֹלוֹת לְמַעְלָה וְאֵינֶם מוֹשְׁבוֹת עַל הַקֶּבֶר וְכוּ',  
 עֵינִ שָׁם.

וְכֵן אָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (סֵפֶר הַמְּדוּת, אוֹת צְדִיק חֶלֶק ב' סִימָן יט) כְּשֶׁהוֹלְכִין  
 עַל קַבְרֵי צְדִיקִים, צָרִיךְ לָזֶה זְכוּת שְׁיֻכַּל לְאַסּוֹף רוּחוֹ וּנְשָׁמָתוֹ לְקַבֵּר  
 שְׁיִהְיֶה כְּאִלוֹ הוּא חַי, כִּי אִם אֵין זְכוּת, אִזִּי רוּחוֹ וּנְשָׁמָתוֹ עוֹלִין  
 לְמַעְלָה לְתוֹךְ שָׂאֵר הַצְּדִיקִים; וְלִכֵּן כְּשֶׁהוֹלְכִים בְּעָרֵב רֹאשׁ חֹדֶשׁ אוֹ  
 בְּט"ו בַּחֲדָשׁ, אִזּוֹ לְפִי דְבַרֵּי הָאֲרִיז"ל נִמְצְאָת הַנֶּפֶשׁ בְּקַבֵּר וְתִתְקַבֵּל  
 תְּפִלָּתוֹ.

עִם כָּל זֹאת כְּשֶׁאָדָם בְּצָרָה גְּדוֹלָה מְאֹד, רְאוּי לוֹ לְלַכֵּת אֶל קַבְרֵי

צדיקים ויִדְלִיק נַר לְכַבוֹד הַצְדִּיק הַקְדוֹשׁ הַשׁוֹכֵן פֹּה, וּיִקְבַּל עַל עֲצָמוֹ קְבֵלָה חֲזָקָה לְהַתְנַהֵג בְּדַרְכֵי הַצְדִּיק, וְעַל יְדֵי זֶה יִכּוֹל לִפְעַל תְּמִיד, כְּמוֹכָא בְּזֵהר (שְׁלַח קִנְחָה:) עַל כָּלֵב בֶּן יִפְנֶה, אִיךָ לֹא פָחַד לְלַכֵּת אֶל קְבָרֵי הָאֲבוֹת שֶׁהָיוּ שֵׁם רְשָׁעִים וְרוֹצְחִים וְכוּ? אֲלֹא מֵאֵן דְּאִיהוּ בְּדוּחָקָא לֹא אֶסְתַּפֵּל מִדִּי, כִּף כָּלֵב בֶּן יִפְנֶה בְּגִין דְּהָהוּ בְּדוּחָקָא לֹא אֶסְתַּפֵּל מִדִּי, וְאֵתָא לְצִלְאָה עַל קְבָרֵי אֲבוּהוֹן לְאַשְׁתַּזְבָּא מְעִיטָא דָּא; כִּי מִי שְׁנַמְצָא בְּעַת צָרָה - הוּא לֹא מְסַתַּפֵּל עַל אִף אֶחָד, כְּמוֹ כָּלֵב בֶּן יִפְנֶה שֶׁהָיָה בְּצָרָה גְדוּלָה מְאֹד, שְׁלֹא רָצָה לְהַכְשִׁיל בְּלִשׁוֹן הָרַע שֶׁל הַמְּרַגְלִים, וְלָכֵן הִלְךָ אֶל קְבָרֵי הָאֲבוֹת הַקְדוֹשִׁים וְלֹא פָחַד מֵאִף אֶחָד, כְּמוֹ כֵּן כָּל אָדָם כְּשֶׁנִּמְצָא בְּאִיזוֹ צָרָה גְדוּלָה מְאֹד, רָאוּי לוֹ לְנִסְעָ לְקַבֵּר שֶׁל צְדִיק וְיִשְׁפֹּךְ אֶת נַפְשׁוֹ שֵׁם שְׁבֻזְכוֹת הַצְדִּיק הַטְּמוּן פֹּה, שֶׁתַּפְּלֵתוֹ תַעֲלֶה לְרַקִּיעַ וְתַפְעֵל מֵהַ שְׁצָרִיךְ לִפְעַל, וְכִמוֹ שְׁאֵמֵר רַבְּנוּ ז"ל (סֵפֶר הַמִּדּוֹת אוֹת צְדִיק סִימֵן קַעג) עַל יְדֵי הַשְׁתַּטְחוֹת עַל קְבָרֵי הַצְדִּיקִים הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עוֹשֶׂה לוֹ טוֹבוֹת אִף-עַל-פִּי שְׁאִינוּ רָאוּי לְכָךְ.

אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁרָגִיל לְבוֹא לְקְבָרֵי צְדִיקִים, וּמִתְפַּלֵּל שֵׁם שְׁבֻזְכוֹת הַצְדִּיקִים הַקְדוֹשִׁים הָאֵלוֹ תַהֲיֶה לוֹ יְשׁוּעָה, וְאִזּוֹ בְּוַדָּאֵי יִרְאֶה יְשׁוּעָה גְדוּלָה מְאֹד.

הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלֵתִי, שְׁאֵנִי מִבְּקָשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֶדְךָ תְּמִיד, שֶׁתַּהֲיֶה לְךָ הַצְּלָחָה מְרַבָּה, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנֶה, תִּשְׁכִּיל וְתִצְלִיחַ.

הַמְּאַחַל לְךָ בְּרַכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...



## שעה.

**מתי נזכה שכבודו יבוא לגור בארץ ישראל באפן קבע?**

**שאלה:**

**מאת צחי:** שלום וברכה לכבוד הצדיק. השם הטוב ישלח לכם רפואה שלמה ואיתנה ואריכות ימים ושנים. הקדוש-ברוך-הוא גלגל שהגעתי לאתר ברסלב סיטי, והתחלתי לצפות שם בשעורים של הצדיק ואני מתחזק מהם מאד, ממש אי אפשר לתאר. תודה רבה! מתי נזכה שכבודו יבוא לגור בארץ ישראל באפן קבע?

**תשובה:**

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר בהעלותך ט"ז סיון ה'תשע"ב

שלום וברכה אל צחי, נרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

תשואות חן לך על התפלות שאתה מתפלל על רפואתי והחלמתי המהירה, יעזר הקדוש-ברוך-הוא שכל התפלות שלך תתקבלנה לרחמים ולרצון לפני אדון כל.

בודאי צריכים רחמים רבים וזכיות גדולות לזכות לגור בארץ ישראל, וכבר אמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן קנה) וצריך כל אדם לבקש מהשם יתברך שיהיה לו כסופין וגעגועים לארץ ישראל, וגם שיהיה געגועים לכל הצדיקים לארץ ישראל. והוא סגולה לפעם ולעצבות, כי (שבת קה:) 'כל הפועס כאלו עובד עבודת כוכבים' אבל ארץ ישראל הוא בחינת אמונה, בחינת ארץ אפים, הפך הפעם, וזה שקדם קריאת שמע, שהוא אמונת היחוד, אנו מבקשים: 'והוא

יוליכנו קוממיות לארצנו, היינו שאנו מבקשים ומתגעגעים לארץ ישראל, ועל ידי זה זוכים לאמונה, הינו קריאת שמע, שהוא אמונה, עין שם.

ולכן כמו שאתה מתפלל על רפואתי, תתפלל גם שאזכה לבוא לגור כבר בארץ ישראל, ונזכה לכל התקונים שזוכים שם.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי, שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה, תשכיל ותצלח.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

## ש"עב.

**האם זה נכון שהאריז"ל תקן את כל מי שקבור בבית העלמין בצפת?**

**שאלה:**

מאת בר: שלום לכבוד הרב ורפואה שלמה. יש שמועה שמסתובבת בעולם שהאריז"ל תקן את כל מי שקבור בבית העלמין בצפת. רציתי לדעת האם יש אמת בדבר, כי אולי כדאי לקנות שם חלקת קבר? תודה מראש לכבוד הרב.

**תשובה:**

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר בהעלותך ט"ז סיון ה'תשע"ב

שלום וברכה אל בר, נרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

תשואות חן לך על התפלות שאַתָּה מתפלל על רפואתי והחלמתי  
 המהירה, יעזר הקדוש-ברוך-הוא שכל התפלות שלך תתקבלנה  
 לרחמים ולרצון לפני אדון כל.

אין שום מקור לשמועה הזו, וזה בכלל לא נכון, וחקמינו  
 הקדושים אמרו בכלליות על קבורה בארץ ישראל (כתבות קיד). כל  
 הקבור בארץ ישראל כאלו קבור תחת המזבח, זאת אומרת בכל  
 מקום שקוברים את האדם בארץ ישראל, זה דבר גדול מאד, ולכן  
 לאו דוקא בצפת.

ובאמת מובא (פרקי דרבי אליעזר פרק י') התחיל מקבץ עפרו של  
 אדם הראשון מארבע פנות העולם, אלא אמר הקדוש-ברוך-הוא  
 שאם יבוא אדם מן המזרח למערב, או מן המערב למזרח, ויגיע קצו  
 להפטר מן העולם, שלא תאמר הארץ אין עפר גופף משלי, חזור  
 למקום שנבראת, אלא ללמדך שבכל מקום ומקום שאדם הולך ובא  
 והגיע קצו להפטר מן העולם, משם הוא עפר גופו, לשם הוא חוזר  
 לעפר, שנאמר (בראשית ג' יט) "כי עפר אתה ואל עפר תשוב"; הרי  
 שלך לפניך שבכל מקום שאדם נקבר זה המקום שלו.

הקדוש-ברוך-הוא יעורר אותך מהשנה, ותתחיל להרגיל את  
 עצמך לדבר אליו יתברך, ותתודה על כל מה שעברת ותחזור בתשובה  
 שלמה, ותקבע עתים לתורה בכל יום ללמד מקרא, משנה, גמרא,  
 מדרש, הלכה ואגדה וכו', כי רק זה מה שילך לפניך, כמאמר התנא  
 הקדוש (אבות פרק ו') לפי שבשעת פטירתו של אדם אין מלוין לו לאדם  
 לא כסף ולא זהב ולא אבנים טובות ומרגליות אלא תורה ומעשים  
 טובים בלבד; וכן להקפיד להתפלל את שלשת התפלות שחרית  
 מנחה וערבית במנין דיקא, וכן להרבות בצדקה בכל יום, שעליה  
 נאמר (ישעיה נח, ח): "והלהך לפניך צדקה כבוד הוי"ה יאספך" ודרשו  
 על זה חכמינו הקדושים (סוטה ג): כל העושה מצוה אחת בעולם הזה

מקדמתו והולכת לפננו לעולם הבא שנאמר "והלך לפניך צדקך"; איזו נחת רוח תהיה לאדם כשנשמתו תצא מגופו ותעלה למעלה, ואלו הפרוטות שנתן בכל יום ילכו לפניו, ועוד דרשו על פסוק זה (בבא בתרא יא.) אבותי גנזו לעולם הזה ואני גנזתי לעולם הבא שנאמר "והלך לפניך צדקך כבוד הוי"ה יאסף" אתה לא יכול לתאר איזו שמחה תהיה לך שם בשמים עם הפרוטות האלו שנתת בכל יום לקפת הצדקה.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי, שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה, תשכיל ותצליח.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

## ש.ע.ג.

**איך אפשר לדעת מה דעתו האמתית של הצדיק?**

**שאלה:**

**מאת רנה:** שלום רב לצדיק. אנו שמחים שיש שפור בבריאותכם וממשיכים להתפלל לרפואתכם. לפעמים רואים שני אנשים שמתוכחים, זה אומר "הצדיק אמר לי כן", וזה אומר "אתה לא מבין את הצדיק והוא אמר לי אחרת". איך אפשר לדעת מי באמת צודק, ומי באמת מבין את הצדיק? פעם אמרו לי שמה שכתוב בספרים של הצדיק רק זו דעתו האמתית ולא צריכים להתיחס לדברים שנאמרו בעל פה. אודה לכם אם תענו לי, תודה רבה.

**תשובה:**

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר בהעלותך ט"ז סיון ה'תשע"ב

שלום רב אל רנה, תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

תשואות חן לך על התפלות שאת מתפללת על רפואתי והחלמתי  
המהירה, יעזר הקדוש-ברוך-הוא שכל התפלות שלך תתקבלנה  
לרחמים ולרצון לפני אדון כל.

רבנו ז"ל אמר (שיחות הר"ן, סימן ר') היצר הרע דומה כמו מי שהולך  
ורץ בין בני אדם, וידו סגורה ואין אדם יודע מה בתוכה, והוא מרמה  
בני אדם ושואל לכל אחד, מה אני אוחז? ולכל אחד נדמה כאלו  
הוא אוחז מה שהוא מתאונה, ועל כן הכל רצים אחריו, כי כל אחד  
סובר שיש בידו מה שהוא חפץ, ואחר כך הוא פותח את ידו ואין בה  
כלום. כמו כן ממש היצר הרע שהוא מרמה כל העולם והכל רצים  
אחריו, ומרמה לכל אחד ואחד עד שנדמה לכל אחד ואחד כאלו יש  
בידו מה שהוא חפץ כל אחד כפי שטותו ותאותו, ואחר כך בסוף  
הוא פותח את ידו ואין בה כלום כי אין מי שימלא תאותו אצלו וכו',  
עין שם.

כך הם בני אדם, רצים אחר מישהו וחושבים שזה צדיק, ואצלו  
אני יושע וכו', ואצלו אני יקבל את תקוני וכו', והוא עף בשמים  
וכו', ואיזה צדיק הוא וכו', וכדומה כל מיני דמיונות שנוכנסים  
באדם וכו', וכל אחד אומר על הזולת זה צדיק שאין כמוהו בעולם  
וכו', צריכים לזכר מה שאמר רבנו ז"ל שמרמים את האדם וכו',  
כי יכולים לרוץ אחר מישהו ימים ושנים, וחושבים שאצלו יהיה  
תקוני, כי יש בידו לתקן אותי וכו', ואחר כך הוא פותח את היד  
וכו', ואין שם כלום וכו', נמצא שרצתי אחריו ימים ושנים בחנם  
ואין בידי כלום וכו', וכבר יהיה מאחר. ולכן כשבר ישראל מתקרב

אַל צַדִּיק אָמֵת, הוּא צָרִיךְ תַּכְּף וּמִיד לְשׂאֹל מֶה יֵשׁ בְּיָדֵי? כִּי מֶה שְׁבִיד בְּטוֹחַ, וְצָרִיךְ לְבַדּוֹק אֶת עֲצָמוֹ בְּכָל יוֹם: הָאֵם בְּזָכוֹת הַצַּדִּיק הַזֶּה אֲנִי מֵתְפַלֵּל אֶת שְׁלֹשֶׁת הַתְּפִלוֹת בְּמַגִּין? הָאֵם בְּזָכוֹת הַצַּדִּיק הַזֶּה אֲנִי לוֹמֵד תּוֹרָה מִקְרָא, מִשְׁנָה, גְּמָרָא וּמִדְרָשׁ? הָאֵם בְּזָכוֹת הַצַּדִּיק הַזֶּה אֲנִי נוֹתֵן צְדָקָה? הָאֵם בְּזָכוֹת הַצַּדִּיק הַזֶּה אֲנִי מִתְחַזֵּק בְּאִמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וּמִדְבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ? וְאִז אִם רוֹאִים תַּכְּף וּמִיד אֶת הַמְּצִיאוֹת, דְּעֵי לָךְ שְׁמִקְוֵרְבִים אֶל צַדִּיק אָמֵת, כִּי תְּמִיד צָרִיכִים לְהִסְתַּכֵּל מֶה שֵׁיֵשׁ לוֹ בְּיָד, כִּי מֶה שְׁבִיד בְּטוֹחַ.

הֵהוּא יְכוּל לְהִיּוֹת צַדִּיק גְּדוֹל מְאֹד, אָבֵל מֶה יֵשׁ לִי מִזֶּה? וְלָכֵן כְּאֲשֶׁר מִתְקַרְבִים אֶל צַדִּיק, צָרִיכִים תְּמִיד לְרְאוֹת מֶה יוֹצֵא לִי מִזֶּה? מֶה אֲנִי מְרוֹיחַ מִזֶּה וְכוּ? אֲסוּר לְהִטְעוֹת אֶת עֲצָמוֹ, כְּמוֹ שְׂאֵמֵר רַבְּנוּ ז"ל (שִׁיחוֹת הַר"ן, סִימָן נ"א) אֶת זֶה תִּקְבְּלוּ מִמֶּנִּי שְׂלֵא יִטְעָה אֶתְכֶם הָעוֹלָם, הָעוֹלָם מִטְעָה מְאֹד.

וְהִנֵּה הַצַּדִּיק דְּבוּק בּוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּדַבְּקוֹת אָמֵת בְּבִטּוּל כָּל הַרְגֻשׁוֹתָיו, שְׂזָה לֹא נִרְאָה מִבְּחוּץ כָּלֵל וְכוּ, כִּי מִי יוֹדֵעַ מֶה בְּמִחַ הַצַּדִּיק וְכוּ, וּכְשֶׁבָּאִים אֵלָיו כָּל מִינֵי טְפוּסֵי אַנְשִׁים, הוּא מְכַרַח לְדַבֵּר עִם כָּל אֶחָד כְּפִי דַעְתּוֹ וּלְפִי הַשְּׁגָתוֹ וְכוּ, וְלָכֵן לָזֶה הוּא אוֹמֵר כֶּף וְכוּ, וְלָזֶה הוּא אוֹמֵר כֶּף וְכוּ, לָזֶה הוּא מְסַבֵּיר פְּנִים בְּצוּרָה כְּזוֹ וְכוּ, וְלָזֶה הוּא מְסַבֵּיר פְּנִים בְּצוּרָה כְּזוֹ וְכוּ, כִּי הָרִי הוּא נִכְלָל בְּאֵין-סוּף בְּרוּךְ-הוּא, וּכְשִׁיּוֹרֵד אֶל כָּלֵם הוּא צָרִיךְ לְרַדֵּת לְמִדְרַגַּת כָּל אֶחָד וְאֶחָד, וּכְעֵין שְׂאֵמֵרוֹ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (תַּנְחִימָא פְּנַחֵס) בְּרוּךְ חֲכָם הַרְזִים כְּשֵׁם שְׂאֵין פְּרָצוּפִיָּהֶם שְׂוִין זֶה לָזֶה, כֶּף אֵין דַּעְתָּם שְׂוִין זֶה לָזֶה, אֶלֶא כָּל אֶחָד וְאֶחָד יֵשׁ לוֹ דַּעְתַּת בְּפָנָי עֲצָמוֹ, וְכֵן אוֹמֵר (אֵיב כח, כה) "לְעֲשׂוֹת לְרוּחַ מִשְׁקָל, וּמִים תִּכֵּן בְּמִדָּה" כָּל בְּרִיָּה וּבְרִיָּה יֵשׁ לוֹ דַּעְתַּת בְּפָנָי עֲצָמוֹ, תִּדַּע לָךְ שֶׁהוּא כֵּן, מִשֶּׁה מְבַקֵּשׁ מִן הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּשַׁעַת מִיתָתוֹ, וְאוֹמֵר לְפָנָיו רַבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם גְּלוּי וְיָדוּעַ לְפָנָיךְ דַּעְתָּם שֶׁל כָּל אֶחָד וְאֶחָד, וְאֵין בְּשָׁל בְּנִיךְ דּוּמָה זֶה לָזֶה, כְּשֶׁאֲנִי מִסְתַּלֵּק מֵהֵן בְּבִקְשָׁה

ממך אם בקשת למנות עליהם מנהיג, מנה עליהם אדם שיהא סובל לכל אחד ואחד לפי דעתו, מנין? ממה שקראו בענין שנאמר (במדבר כז טו): "יפקד ה' ה' אלקי הרוחות לכל בשר" וגו'. ועל ידי ידיעה זו אין כבר שום קשיא למה זה אומר ששמעתי ככה מהצדיק וכו', וזה אומר ששמעתי ככה מהצדיק וכו', כי לכל אחד הוא מדבר כפי מדרגתו ומעשיו וכו'.

בודאי בתוך הספר שם נמצא הצדיק, ומה שכתוב בספר שלו זו דעת הצדיק, כמו שאמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן קצב) אשר בתוך הספר של הצדיק שם גנוז פניו שכלו ונשמתו.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי, שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה ובכל אשר תפני, תשכילי ותצלחי.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

## שיעד.

**האם יתכן שאדם יפספס ויפסיד את זוגו?**

**שאלה:**

**מאת אורטל:** לכבוד הרב שליט"א שלום וברכה. אני מאחלת לכם רפואה שלמה ובריאות איתנה עד מאה ועשרים. אני מתקרבת לגיל שלושים ויצאתי להמון שדוכים, מעל חמשים פגישות. משום מה עד עכשו שום דבר לא התקדם לחתונה, ואני מאד מבלבלת. האם יכול להיות שפספסתי והפסדתי את הזוג שלי? ואם כן, איך אפשר לתקן את זה? בתודה מראש.

**תשובה:**

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר בהעלותך ט"ז סיון ה'תשע"ב

שלום רב אל אורטל, תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

תשואות חן על האחולים לבריאנות.

חכמינו הקדושים אמרו (סוטה ב.) אמר רב יהודה אמר רב ארבעים יום קדם יצירת הולד בת קול יוצאת ואומרת בת פלוני לפלוני; נמצא שלכל בת ולכל בן יש את הזוג שלו, עם כל זאת כתוב בתקוני זהר (תקון יד) שעל ידי שאדם חוטא, רחמנא לשזבן יכול לאבד את הזוג שלו, ועם כל זאת, אם חוזר בתשובה חוזרים ונותנים לו את הזוג שלו, אך לפעמים הוא או היא צריך לקחת גרוש או גרושה וכו' - הכל כפי מעשי האדם וכו', אבל אין דבר כזה שפספסו את הזוג בחיים וכו'.

צריכים רק לזכור מה שאמרו חכמינו הקדושים (יבמות סג.) נחית דרגא נסיב איתתא, צריכים לרדת מדרגה ואז מוצאים את הזוג, כי בדרך כלל בחור או בחורה הם גאותנים וכו', ולא מתאים להם לקחת את זאת או את זה וכו', ואומרים לעצמם אני הכי חכם והכי יפה וכו', אקח את זו? או אני הכי חכמה והכי יפה והכי משפלת וכו', אקח את זה? והם מסתובבים ומחפשים את הזוג שלהם כפי הדמיון שנכנס בכל אחד ואחת כאלו מי יודע מה הם, והם מחיבים שיבוא להם זוג משהו שעדין לא נברא וכו', ועל ידי זה מחפשים וכו', ומסתובבים ויוצאים לפגישות פן ואולי אמצא את בחיר לבבי שיבוא אלי על סוס לבן עם שקים מלאים כסף וכו', ובשביל זה הבחור או הבחורה מחכים עד שיולד זוג כזה, ובין כך הם לא קולטים שהזמן לא מחכה, כמאמר החכם "הזהר מן הזמן כי הוא אויב רע מאד", עד שתופסים את עצמם, ורואים שהם כבר



בְּגִיל שְׁלוּשִׁים, וּמָה עוֹשִׂים עִכְשָׁיו? עַל זֶה בָּאִים חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים וְנוֹתְנִים לָנוּ עֲצָה (יְבָמוֹת סג.) נְחִית דְּרָגָא נְסִיב אִיתְתָּא, תְּרַדוּ מְדֻרְגָה וְאֵל תַּחֲזִיקוּ מֵעֲצָמְכֶם כָּל כֶּף בְּגִדּוֹל וְכוּ', וְאִז תִּמְצְאוּ בְּקִלּוֹת זְווג שְׂיִתְאִים לְכֶם.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לָךְ שְׂתַזְכִּי לְמִצּוֹא אֶת בֶּן זְווגְךָ, וְהִרְאֵשׁוּן שְׂיָבוֹא אֵלֶיךָ מֵעִכְשָׁו וְיִצִיעַ לָךְ חֲתָנָה, זֶהוּ בֶּן זְווגְךָ, תִּשְׁתַּדְּלִי לומר לוֹ כֵּן, וְתִתְחַתְּנוּ לְשֵׁם שָׁמַיִם, וְתִרְאוּ שְׂאֵתֶם הַזְווג הַכִּי מִתְאִים.

הַמְּאַחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

## שעה.

### תְּפָסוּ אוֹתִי נוֹהֵג בְּלִי רִשְׁיוֹן וְאֲנִי מִפְחַד שְׂיַעֲנִישׁוּ אוֹתִי בְּחֻמְרָה

#### שְׁאֵלָה:

**מֵאֵת יְקִיר:** לְכַבֹּד הַצְדִּיק שְׁלוֹם רַב. הַמְשַׁטְרָה תְּפָסָה אוֹתִי נוֹהֵג בְּלִי רִשְׁיוֹן נְהִיגָה, וּבְגִלָּל שָׂזוּ לֹא הַפְּעַם הִרְאֵשׁוּנָה שְׂתַפְּסוּ אוֹתִי, רוֹצִים לַעֲשׂוֹת לִי מִשְׁפָּט. אֲנִי יוֹדֵעַ שְׁהִיִּיתִי לֹא בְּסֹדֵר, וְאֲנִי מְאֹד מִפְחַד שְׂיַעֲנִישׁוּ אוֹתִי בְּחֻמְרָה. מָה אֲנִי יְכוֹל לַעֲשׂוֹת כְּדֵי לַצָּאת מִהַצָּרָה הַזֹּאת? תוֹדָה.

#### תְּשׁוּבָה:

בְּעֻזַּת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֹדֵר בְּהַעֲלוֹתְךָ ט"ז סִיּוֹן ה'תשע"ב

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל יְקִיר, נְרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלֵתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רְבֵנוּ ז"ל הַקְפִיד מְאֹד מְאֹד לְשָׁמֵר עַל הַחֹק, וְלֹא לְהַסְתַּבֵּךְ עִם

החק, והזהיר את אנשי שלומנו על זה מאד, ולכן אל תהיה חכם בעיניך, אף פעם אל תעבור על החק, כי אחר כך תסבל יותר, ותמיד תחשב מראש מה יכול לקרות בסוף. אם החק אומר לא לנסע יותר מכך וכך קמ"ש, צריכים לצית את החק וכו', ואם החק אומר שאסור לדבר בטלפון הניד באמצע הנסיעה, צריכים לצית את החק וכו', וכדומה, כל פרט ופרט צריכים לשמר מאד לא להסתבך עם החק, כי אחר כך יהיה לו או הזק ממון, או שיכניסו אותו בבית סהר, או שניהם, ולמה הוא צריך את זה? ולכן צריכים מאד לשמר על החק.

ובאמת אתה צריך לדעת שהחק נעשה כדי להציל בני אדם וכו', ולכן כשאתה נוסע בלי רשיון וכו', עובר ברמזורים אדמים וכו', הרי אתה פשוט מסכן לצבור וכו', אזי מה אתה רוצה שאתה תמיד עצור על ידי המשטרה? שמור על החק ולא תגיע לידי ענשים כאלו.

אתה צריך תמיד לזכר את מי אתה מסדר אם לא את עצמך! כי לבסוף אתה צריך לשלם קנסות וכו', ורבית וכו', ורבית דרבית וכו', עד שמעקלים לך דברים וכו', ועד שלוקחים לך את רשיון הנהיגה לגמרי וכו', או שתקבל שלילת רשיון לשלושה חדשים שאסור לך לנהג וכו', או שיכניסו אותך לבית סהר וכו', מי אשם בכך אם לא אתה בעצמך? ולכן תראה מה לפניך ותבקש הרבה ממנו יתברך שיתן לך ישוב הדעת, ואל תהיה חכם בעיניך, ואז טוב לך כל הימים.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

## שׁעו.

**אָנוּ בְּתֵהְלִיכֵי עָלֵיהָ מֵאַרְצוֹת הַבְּרִית לְאַרְץ יִשְׂרָאֵל.  
הֲאִם כְּדַאי לָנוּ לְגוֹר בִּיבְנָאֵל?**

### שְׁאֵלָה:

מֵאֵת אֲמִיר וְנַחֲמָה: שְׁלוֹם. אָנוּ בְּתֵהְלִיכֵי עָלֵיהָ מֵאַרְצוֹת הַבְּרִית לְאַרְץ יִשְׂרָאֵל, וְזַכְנוּ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְאַרְבָּעָה צְדִיקִים וְצְדִיקוֹת קֹטְנִים. אָנוּ חוֹזְרִים בְּתִשׁוּבָה וְהוֹלְכִים בְּדַרְכּוֹ שֶׁל רַבְּנוּ הַקְּדוֹשׁ וְרַבִּי נֵתָן זצ"ל. בְּקִרְנוֹ בִּיבְנָאֵל בְּמַהֲלַךְ הַשְּׁנָה, וְאָנוּ שׁוֹקְלִים לְעֵבוֹר לִישׁוּב, אֲף יִשְׁנֵם חֲשָׁשׁוֹת. נִשְׁמַח לְקַבֵּל אֶת עֲצַת הָרַב בְּעֵינָיו. תּוֹדָה רַבָּה.

### תְּשׁוּבָה:

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרֵב-שַׁבָּת-קֹדֶשׁ לְסֹדֵר בְּהַעֲלוֹתָךְ י"ח סִיּוֹן ה'תשע"ב שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל אֲמִיר וְנַחֲמָה שְׁיַחֲיוּ.  
לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתְּבְּכֶם.

הִנֵּה חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ (סוֹטָה מ.ז.) חֵן מְקוֹם עַל יוֹשְׁבָיו, וְלִכֵּן אָדָם צָרִיךְ לְגוֹר אֵיפֶה שְׁמוֹשֵׁךְ אוֹתוֹ וְכו', אִי אֶפְשָׁר לְהַגִּיד לְאָדָם בֹּא לְגוֹר בְּמְקוֹם פְּלוֹנִי וְכו', כִּי זֶה תְּלוּי בְּבַחֲרִיהָ שֶׁל הָאָדָם, וְלִכֵּן תִּתְפַּלְלוּ הַרְבֵּה לְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שְׁיֹלִיךְ אֶתְכֶם עַל הַדֶּרֶךְ הַנִּכּוֹנָה, וְתִתְחַזְּקוּ יַחַד בִּירְאַת שָׁמַיִם שְׁלָמָה, כִּי סוּף כָּל סוּף מֶה נִשְׁאָר מִהָאָדָם, רַק מֶה שְׁמַחֲדִיר בְּעֵצְמוֹ אִמְתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְכָל דְּקָה שְׁאָדָם רַק חוֹשֵׁב מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ מְקִיִּם מְצוֹת עֲשֵׂה שֶׁל "וּדְבַקְתָּ בּוֹ", לְהִיּוֹת דְּבוּק בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְלְהֶאֱמִין שֶׁהוּא נִמְצָא וְאִין בְּלַעֲדָיו נִמְצָא.

אֲשָׁרֵי מִי שְׁאִינּוּ מְטַעֵה אֶת עֲצָמוֹ בְּזֶה הָעוֹלָם כָּלֵל, אֶלֶּא מִמְשִׁיךְ  
עַל עֲצָמוֹ תָּמִיד אֲמוֹנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְאִז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל יִשְׁמַע בְּתַפְּלָתִי שְׁאֲנִי  
מִבְּקֶשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְכֶם תָּמִיד שֶׁתְּהִיָּה לְכֶם הַצְּלָחָה מְרֻבָּה וּבְכָל אֲשֶׁר  
תִּפְּנּוּ תִשְׁכִּילוּ וְתִצְלִיחוּ.

הַמֵּאחֵל לְכֶם שֶׁבֶת שְׁלוֹם...

## שְׁעָז.

**יֵשׁ לִי דְלֶמָה חֲנוּכִית בְּכֶתֶה, וְאֲנִי מִבְּקֶשׁ אֶת עֲצַת הַצְּדִיק**

**שְׁאֵלָה:**

**מֵאֵת צְבִי:** שְׁלוֹם וְיִשְׁע רַב. אֲנִי מְלַמֵּד בְּמַקְצוּעֵי וְיֵשׁ לִי דְלֶמָה  
בְּנוֹשֵׂא חֲנוּכִי: לְפָעָמִים נִעְשֶׂה מַעֲשֵׂה חֲמוּר בְּכֶתֶה, וְאֲנִי  
מִבְּקֶשׁ שְׁמִי שֶׁעֲשֶׂה אֶת זֶה יוֹדָה בְּפָנָי, וּכְשֶׁהִתְלַמֵּיד שֶׁעֲשֶׂה  
אֶת הַמַּעֲשֶׂה מוֹדָה בְּכָךְ, אֲנִי מַעֲנִישׁ אוֹתוֹ עַל מְנַת שְׁיָבִין  
שֶׁהַמַּעֲשֶׂה הִיָּה חֲמוּר. אֲךָ מֵאִידֶךָ זֶה גוֹרֵם לְכָךְ שֶׁבְּפַעַם  
הַבָּאָה הִתְלַמֵּיד יַעֲדִיף לְשַׁקֵּר לִי כִּדֵּי לֹא לְקַבֵּל עֲנֵשׁ. אִם כֵּן,  
אִיךָ צָרִיךְ לְהִתְנַהֵג בְּמַקְרָה כְּזֶה? תִּזְכְּנוּ לְמַצּוֹת.

**תְּשׁוּבָה:**

בְּעֲזַרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרֵב-שֶׁבֶת-קֹדֶשׁ לְסִדְרָה בְּהַעֲלוֹתָהּ י"ח סִיוֵן ה'תשע"ב  
שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל צְבִי, נֵרוֹ יֵאִיר.  
לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

עֲלֶיךָ לְדַעַת כִּי עֲבוֹדַת הַחֲנוּךְ הִיא קֹדֶשׁ הַקְּדוּשִׁים, עַד כִּדֵּי  
כֶּךָ שְׁאֲמָרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (בְּבֵא בְּתָרָא ח:): עַל הַפְּסוּק (דְּנִיֵּאל יב,

ג) "ומצדיקי הרבים ככוכבים לעולם ועד" אלו מלמדי תינוקות; והפרוש הפשוט הוא, כמו שלא יכולים לספר את הכוכבים, כי הם לאין ספר, כך אי אפשר להסביר את גדל השכר של מלמדי תינוקות שמחזירים בהם אמונה פשוטה בו יתברך, ויראת שמים שלמה, ובפרט עכשו שהערב רב לקחו את עצמם לעקור את האמונה הפשוטה מנערי ומבנות ישראל, ולכן אשרי מי שהוא עכשו מלמד תינוקות של בית רבן, ומחזיר בהם אמונה פשוטה בו יתברך, וזכותו גדולה בשמים, עד שאין יכולים לספר את הזכיות שלו, כמו שאי אפשר לספר את הכוכבים.

עם כל זאת, צריכים גם דעת ושכל איך לחנך את הילדים, כי זה מהעבודות הכי קשות. הכלל הראשון בחנוכה לא להעניש תלמיד ברבים, כי אסור לבייש אותו וכו', ואין על זה הטר כלל, כי מה שחכמינו הקדושים אמרו (בבא מציעא נח): כל המלבין פני חברו ברבים כאלו שופך דמים וכו', דחזינא ליה דאזיל סומקא ואתי חורא, ואמרו (שם נט). המלבין את פני חברו ברבים אין לו חלק לעולם הבא, ואמרו (שם) נוח לו לאדם שיפיל עצמו לכבשן האש ואל ילבין פני חברו ברבים, זה שיה גם לקטני קטנים, ולא כמו שאנשים חושבים שרק אדם מבגר אסור לבייש אותו ולשפך את דמו וכו', לא! לא! גם ילדים קטנים אסור לבייש אותם ברבים, וזה חמור מאד מאד יותר מלהלבין פני מבגר, כי ילד קטן עדין לא יודע איך להתמודד עם החיים וכו', ואם המחנך שלו מבזה אותו, הוא יכול להפיל אותו בדפאון וכו', או שיאבד את האמון בעצמו וכו', הינו הבטחון העצמי וכו', וישאר בעל מום בנפשו כל החיים.

ולכן צריכים מאד מאד להזהר איך מענישים תלמיד וכו', ואיך מדברים עם תלמיד וכו', זו חכמה עמוקה מאד מאד, זו לא עבודה רגילה. העקר צריכים הרבה לבקש את הקדוש-ברוך-הוא, שיצליח עם התלמידים, כי בלי תפלה זה לא ילך, והעקר רק לקרב ולא

לְרַחֵק, וּבִפְרָט בְּעֵתִים הַלְלוּ שֶׁהַדּוֹר כָּל כָּף הַפֶּקֶר, צְרִיכִים רַק לְקָרֵב כָּל תַּלְמִיד, וְלֹא לְהַעֲנִישׁוּ וּמִכָּל שֶׁכֵּן לֹא לְרַחֵקוֹ, וְזוֹ מִצְוָה גְּדוּלָּה מְאֹד מְאֹד, וְהַדְרֵךְ הַכִּי מְצַלַּחַת לְהַצְלִיחַ עִם תַּלְמִידִים, הוּא לְסַפֵּר לָהֶם סְפּוּרֵי צְדִיקִים, כִּי כָּךְ אָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּשְׁי מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן רמח) דַּע שֶׁסְּפּוּרֵי מַעֲשֵׂיֹת מְצַדִּיקִים, הוּא דְבַר גְּדוֹל מְאֹד, כִּי עַל יְדֵי סְפּוּרִים מְצַדִּיקִים נִתְעוֹרֵר וְנִתְלַהֵב הַלֵּב בְּהִתְעוֹרְרוֹת גְּדוּלָּה לְהִשָּׂם יִתְבָּרֵךְ בְּחֶשֶׁק נִמְרָץ מְאֹד, כִּי הִרְשִׁימוּ שֶׁעָשָׂה אוֹתוֹ הַצְּדִיק שְׁמִסְפָּרִים מִמֶּנּוּ, עַל יְדֵי עֲבוֹדָתוֹ אֵת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, זֹאת הִרְשִׁימוּ מִתְעוֹרְרַת בְּעֵת שְׁמִסְפָּרִים מֵהַצְּדִיק, וְהִיא מְעוֹרְרַת לְהִשָּׂם יִתְבָּרֵךְ בְּהִתְעוֹרְרוֹת גְּדוּלָּה, וְלִכֵּן מֵה טוֹב וּמֵה נְעִים לְהִיּוֹת רְגִיל לְסַפֵּר סְפּוּרִים לְתַלְמִידִים, שְׂזָה מוֹשֵׁף אֵת הַלֵּב אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ.

וְהַרְבֵּה הַקְּדוֹשׁ מִצְאֵנּוּ זי"ע בַּעַל "דְּבָרֵי חַיִּים" שָׁאֵל פְּעַם אֵת הַמְּלַמְּדִים שֶׁל בְּנֵי הָאֵם הֵם לוֹמְדִים אִתָּם מוֹסֵר? וְהִשִּׁיבוּ כֵּן! וּכְשֶׁשָּׂאֵל אוֹתָם אֵיזָה סְפָרֵי מוֹסֵר? עָנּוּ וְאָמְרוּ "חֻבַּת הַלְּבָבוֹת". עָנָה וְאָמַר לָהֶם לֹא לְזֶה הַתְּכּוּנָתִי, אֲלֵא תְּסַפְּרוּ לָהֶם סְפּוּרֵי צְדִיקִים מִהַרְבֵּי רַבִּי אֱלִימֶלֶךְ מְלִיזְעַנְסֶק זי"ע וּמִהַרְבֵּי רַבִּי זוֹשָׁא מֵהַאֲנִיפּוּלִי זי"ע. רוֹאִים מְזֵה אֵת גְּדֹל הַכַּחַשׁ שֶׁל סְפּוּרֵי צְדִיקִים, שְׁמוֹשְׁכִים אֵת הַלֵּב שֶׁל הַיְלָדִים לְחַקוֹת אוֹתָם.

הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְּלָתִי, שְׂאֵנִי מִבְּקָשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֶדְךָ תְּמִיד, שְׁתַּהֲיֶה לְךָ הַצְּלָחָה מְרַבָּה, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנֶה, תִּשְׁכִּיל וְתִצְלִיחַ.

הַמֵּאֲחִיל לְךָ שַׁבַּת שְׁלוֹם...

## שׁעח.

**הָאֵם יִתְכַן שְׁגָבֵר רִיק וְאִשָּׁה גְרוּשָׁה הֵם זֹוּג מֵהַשְּׁמַיִם?**

**שְׁאֵלָה:**

**מֵאֵת גְּלִי:** לְכַבֹּד מוֹהֲרָא"ש שְׁלִיט"א. הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא  
יְבָרַךְ אוֹתָךְ בְּכֹל אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה וְיִשְׁלַח לְךָ רְפוּאָה וְחֻזְקָה, וְתוֹדָה  
לְךָ עַל כָּל אֲשֶׁר אַתָּה עוֹשֶׂה לְמַעַנְנוּ. בְּרִצּוֹנִי לְשֵׁאוֹל: הָאֵם  
כְּשֶׁגָבֵר רִיק מִתְחַתֵּן עִם אִשָּׁה גְרוּשָׁה שֵׁיִשׁ לָהּ יְלָדִים, זֶה  
נִקְרָא שֶׁהִיא הַזֹּוּג שְׁלוֹ, אוֹ שֶׁבְּעֵצֶם הִיָּה אָמור לְהִיּוֹת לוֹ  
זֹוּג אַחֵר יוֹתֵר טוֹב, וְנִגָּזֵר עָלָיו לְהִתְחַתֵּן אִתָּהּ בְּגִלּוֹל מַעֲשֵׂיו  
הַרְעִים? תּוֹדָה מֵרֵאשׁ.

**תְּשׁוּבָה:**

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁשִׁי עַרְב-שַׁבָּת-קֹדֶשׁ לְסֹדֵר בְּהַעֲלוֹתָךְ י"ח סִיּוֹן ה'תשע"ב  
שְׁלוֹם וּבְרִכָּה אֶל גְּלִי, נֵרוֹ יֵאִיר.  
לְנִכּוֹן קַבְּלֵתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

תְּשׁוּאוֹת חֵן לְךָ עַל הַתְּפִלוֹת שֶׁאַתָּה מִתְּפַלֵּל עַל רְפוּאָתִי וְהַחֲלָמָתִי  
הַמְּהִירָה, יַעֲזֹר הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שְׁכָל הַתְּפִלוֹת שֶׁלְךָ תִּתְקַבְּלֶנָּה  
לְרַחֲמִים וּלְרִצּוֹן לְפָנַי אֲדוֹן כָּל.

מוֹבָא בְּתַקוּנֵי זֶהר (תַּקוּיֵי יד) כְּשֶׁאָדָם פּוֹגֵם וְחוֹטֵא וְכוּ', עַל יְדֵי  
זֶה לוֹקְחִים לוֹ אֶת זְוִיגוֹ, וְהִיא נִמְצָאת אֲצֵל מִיִּשְׁהוּ אַחֵר וְכוּ', עַד עַתָּה  
בּוֹא דְבָרוֹ וְכוּ', וְהִיא מִתְגַּרְשֶׁת וְחוֹזֶרֶת אֶל בֶּן זֹוּגָהּ הָאִמְתִּי, וְכֵן מוֹבָא  
מִגְּוֵרֵי הָאָרִיז"ל בְּסוּד הַגְּלָגוּלִים שֵׁיִשׁ דְּבָר כְּזֶה וְכוּ', נִמְצָא כְּאֲשֶׁר  
רִיק מִתְחַתֵּן עִם גְרוּשָׁה זֶה יְכוֹל מְאֹד לְהִיּוֹת הַזֹּוּג הָרֵאשׁוֹן שְׁלוֹ,

ולכן צריכים מאד מאד לקבל על עצמו לחזור אליו יתברך בתשובה אמתית, שאז מקבל את הזיווג הנכון והאמתי לפי שרש נשמתו.

רק חזק ואמץ מאד מאד להיות בשמחה, ואתה צריך למסר את נפשך להיות בשמחה, ואף שאני יודע שזו העבודה הכי קשה לאדם, כי אין עבודה שבאה קשה לאדם כמו שמחה, כי טבע של אדם שנמשך אחר העביות והגשמיות, וכל כך חבל, כי הנשמה מושכת רק לרוחניות ששם מקור השמחה, והגוף סוחב ומושך רק לגשמיות ששם מקור העצבות והמרירות והדכאון, כמו שאמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן קפט) עקר נשיכת הנחש הוא עצבות ועצלות, ולכן אשרי אדם שיש לו שכל וקולט תכף ומיד שבו ברגע שנמשכים עליו עצבות ומרירות ודכאון וכו', זה בא מצד הטמאה, ולהפך כשימשך את עצמו אל השמחה, ויפקח את דעתו, זה בא מהקדשה, ולכן תראה מה לפניה, תמסר את נפשך רק להיות בשמחה, ואז טוב לך כל הימים.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפלתך, שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה, תשכיל ותצלית.

המאחל לך שבת שלום...

## שעת.

**האם זה נכון שאמרתם שרבי נחמן מברסלב יותר גדול מכל הצדיקים?**

**שאלה:**

**מאת אלירן: שלום וברכה אל הרב הגאון הצדיק מוהרא"ש**



שליט"א. ברשותכם יש לי כפּה שאלות: א. האם זה נכון שאמרתם שרבי נחמן מברסלב זי"ע יותר גדול מכל הצדיקים? ב. האם זה נכון שהל"ו צדיקים שיש בכל דור, כלם הם מתלמידיו של רבי נחמן? ג. האם לאחר שיבוא המשיח גם כן נטוס לראש השנה לאומן? ד. אני מאד רוצה לטוס לאומן, אבל אשתי מפחדת שאני אסע לבד, ולכן היא רוצה לנסע אתי. הבטיחה היא שזה לא יתאפשר לה בזמן הקרוב. האם עלי לשמוע בקולה ולחכות עד שהיא תוכל להצטרף אלי? אוּדה לכם מאד אם תענו לי על כל שאלותי.

### תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב-שבת-קדש לסדר בהעלותך י"ח סיון ה'תשע"ב

שלום וברכה אל אלירן, נרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

דע לך שהתכלית בזה העולם היא רק להפיר את הקדוש-ברוך-הוא, כי רק בשביל זה ירדנו לזה העולם המלא העלמות והסתרות, המלא פסויים וכו', שמעלימים ומסתירים את אמתת מציאותו יתברך, ותכלית הבריאה היתה שגזפה לגלות את הקדוש-ברוך-הוא מתוך כל המניעות וההעלמות וההסתרות, אף להגיע לזה אי אפשר רק על ידי התקרבות אל צדיק אמת מיוחד הדורות, שהקדוש-ברוך-הוא שולח לזה העולם.

משה רבנו קבל תורה מסיני, מסרה ליהושע, ויהושע לזקנים, וזקנים לנביאים וכו' וכו', וכך הולך מדור דור, התורה הקדושה אמרה (דברים לד, י) "ולא קם נביא עוד בישראל כמשה אשר ידעו הוי"ה פנים אל פנים", ומובא בשלחן ערוך (יורה דעה סימן רמב סעיף לו) האומר לחברו איני מקבל ממך אם היית כמשה מלקין אותו

משום בזיון, הרי שאסור להגיד דבר כזה שזה גדול כמשה, מכל שכן כשאומרים יותר ממשה, זה פגם גדול מאד, ואף שהרמב"ם אומר (פרק ה' מהלכות תשובה הלכה ב') כל אדם ראוי לו להיות צדיק כמשה רבנו, זה סובב להיות צדיק כמשה, אבל ידוע שבנבואה אין כמו משה, ולכן אסור לדבר ככה, ומכל שכן לא להגיד בשמי דברים שקריים.

ומוכח בשם המקבילים שמשה נתעבר ברבי שמעון בן יוחאי, וכן נתעבר בהאריז"ל, וצדיקים אמרו שנתעבר בהבעל-שם-טוב הקדוש זכותו תגן עלינו, ורבנו ז"ל אומר (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן ב') כל צדיק הוא בחינת משה, הינו שמשה רבנו נתעבר בו, שזה מה שהצדיקים קוראים אחד לשני: 'משה שפיר קאמרת', וכן אמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן עט) כל צדיק וצדיק מי שהוא צדיק באמת יש בו התגלות משיח, ויש בו מדה של משיח שהוא בחינת משה, כי הצדיק האמת מוסר את נפשו בשביל עם ישראל, ולכן אסור לדבר דברים כאלו, שזה מאד מסכן וכו', כי זה נוגע בכפירות ואפיקורסות, ואוי להם שמדברים כך בגדולות וכו'.

צריכים לדעת שרבנו ז"ל הוא נשמה כזו שהקדוש-ברוך-הוא שלח אותה לזה העולם כדי להציל את כל הדורות העתידים, והמשיח בדעתו יכבש את העולם, כי הוא מגלה ומפרסם את אמתת מציאותו יתברך בגלוי רב ונפלא מאד, עד שפותח את הפה של כל אחד שידבר אל הקדוש-ברוך-הוא, שיוכל כל אחד ואחד לדבר עמו יתברך כאשר ידבר איש אל רעהו פנים אל פנים ממש, עד שזוכים להתענג בזיו שכונת עזו יתברך, שזה ענין הצדיקים שמקבילים אנפי שכונתא בכל יום, כי בשעה שאדם מדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, הוא מרגיש את אמתת מציאותו יתברך אתו עמו ואצלו.

ולכן דיקא על ידי שאדם מדבר אל הקדוש-ברוך-הוא ומפנה

לבו לגמרי מכל הבלי העולם הזה, ומדבק את עצמו בו יתברך, הוא בכלל הצדיקים שמקבלים פני השכינה, וזה מה שרבנו ז"ל מכניס בעולם, אבל עדין יש בחירה וכו', וכאשר משיח צדקנו יגלה את דעת רבנו ז"ל, כבר לא תהיה בחירה וכלם יקבלו את דעתו, שאין שום תכלית בזה העולם רק להכירו יתברך, ולדבר עמו יתברך, ולקיים את המצוות בשמחה עצומה, ולהתמיד בלמוד התורה הקדושה, ולכן אסור להתבלבל משום דבר, ומכל שכן לא לדבר שטיות וכו', הגובלות בכפירות ואפיקורסות וכו', כי אם התורה הקדושה אמרה "ולא קם נביא עוד בישראל כמשה" וגו', צריכים לדעת שזהו זה, וכל החולק על זה הוא מין ואפיקורס שאינו מאמין בתורה מן השמים, וחושבים שבזה מגדלים את רבנו ז"ל וכו', וזו טעות חמורה, אנחנו צריכים רק לדעת שנשמת רבנו ז"ל זו נשמה כזו שעדין לא היתה בעולם, שיכולה להבין את כל הירודים והנפולים והמשלכים וכו' וכו', ויכול להגביה את כלם לתכלית המדרגה העליונה, ולהחזיר את כל הבריאה כלה בתשובה שלמה.

בענין נסיעה אל ציון רבנו ז"ל, אין למעלה מזה, ואשרי האדם שיכול להוציא מן הכח אל הפעל, ולהיות אצל ציון רבנו ז"ל על כל פנים פעם אחת בחייו, ומכל שכן כשזוכים להיות אצל ציון רבנו ז"ל בראש השנה, זה עולה על הכל, כי רבנו ז"ל מאד מאד רצה שנהיה אצלו בראש השנה באומן.

בענין משיח וכו', תחכה עד שיבוא ואז תדע וכו', מה לחקר בדברים של למעלה מהשכל והדעת וכו', ושלא יודעים וכו'.

בזה שאשתך מפחדת שתסע לבד לציון רבנו ז"ל, והיא רוצה לנסע אתך ביחד, ועכשו לא מתאפשר לה וכו', מה לה לפחד? האם כשהיא תסע עמך המטוס לא יכול לפול? ולכן תעשה כל

מיני מאמצים שבעולם להיות בראש השנה באומן, ואני מבטיח לך ששום דבר לא יקרה.

העקר אל תקבל שום שטיות ובפרט בשמי, כי אין דרכי לדבר דבורים כאלו וכו', אדם צריך לחזור בכל יום בכל שעה ובכל רגע בתשובה שלמה אליו יתברך, ולהיות רגיל לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא כאשר ידבר איש אל רעהו והבן אל אביו, ויתמיד בלמוד התורה הקדושה, ויזכה לטיל בכל המקומות של התורה הקדושה, מקרא, משנה, גמרא (בבלי ירושלמי תוספתא), וכל המדרשים כלם, וספרי הזוהר והתקונים, וכתבי האריז"ל, וכל ספרי הפוסקים רמב"ם טור ושלחן ערוך וכו' וכו', ולקיים את המצוות בשמחה עצומה, ולעזר לכל בר ישראל, כי מדת החסד עולה על כל המדות, כמאמר ז"ל (ילקוט הושע רמז תקכב) אמר הקדוש-ברוך-הוא חביב עלי חסד שאתם גומלים זה לזה יותר מכל הזבח שזבח שלמה לפני אלה עולות, ובפרט חסד כזה שנותנים לאכול ולשתות לרעבים ולצמאים וכו', הצדקה הזו עולה על הצדקות, כמאמר ז"ל (בבא בתרא ט.) אין בודקין למזונות, הינו בכל דבר יכולים לרמאות בני אדם וכו', אבל אם בא אחד והוא רעב וצמא, שמה הוא לא יכול לרמאות אותו, כי מי שבאמת רעב או צמא הוא יאכל וישתה, ומי שלא רעב וצמא הוא לא יאכל ולא ישתה, ולכן אין צדקה יותר גדולה מלתת לאכול לרעבים ולצמאים.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי, שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה, תשכיל ותצלח.

המאחל לך שבת שלום...

## ש.פ.

**האם זה נכון שמי שיפתח את הספר "אשר בנחל"  
באקראי יקבל תשובה לשאלתו?**

**שאלה:**

**מאת מעוז:** שלום למוהרא"ש. שמעתי שאומרים שלספר הנפלא "אשר בנחל" יש סגלה מיחדת, שכשייש לאדם שאלה או התלבטות, והוא פותח את הספר באפן אקראי הוא ימצא תשובה לשאלתו. האם זה נכון?

**תשובה:**

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר שלח כ' סיון ה'תשע"ב  
שלום וברכה אל מעוז, נרו יאיר.  
לנכון קבלתי את מכתבך.

ספרי שו"ת "אשר בנחל", חברו ונדפסו, במשך ארבעים ושמונה שנים (בינתיים), במסירות נפש הכי גדולה, ונכתבו על ידי גדל הכסופים של בחורים ואברכים וכו' וכו', שהתענינו בחסידות ברסלב וכו', וכל אחד כתב את מה שעובר עליו וכו', ועד עכשו הדפיסו כבר למעלה מעשרים ושלשה אלף מכתבים, ועדין אנו מחזיקים בשנת תשנ"ה. מאז ועד עכשו יש עוד כחמשים אלף מכתבים, יעזר הקדוש-ברוך-הוא שיהיו נדפסים מה שיותר מהר, וכך הוא, מי שצריך ישועה וכו', אם רק ידפיס כרך אחד משו"ת "אשר בנחל" יראה ישועה.

ולכן כשייש לאדם איזו בעיה, איפה שרק יפתח ימצא תרון לבעיה שלו וכו', ואדרבה שינסו ויראו שזה ככה.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפלתתי, שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה, תשכיל ותצלית.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

## שפא.

**מדוע הזוג שלי מתעכב כל כך ואין לי שום הצעה באפק?**

**שאלה:**

**מאת ניר:** לכבוד קדשת מוהרא"ש. קדם כל אחל לך רפואה שלמה. מדוע הזוג שלי מתעכב כל כך ואין לי שום הצעה באפק? בינתיים אני רק נופל ונופל ולא מצליח להתרומם אפלו קצת אל הקדשה.

**תשובה:**

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר שלח כ' סיון ה'תשע"ב

שלום וברכה אל ניר, גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

תודה רבה על התפלות שאתה מתפלל על בריאותי.

חכמינו הקדושים אמרו (סוטה ב.) ארבעים יום קדם יצירת הולד בת קול יוצאת ואומרת בת פלוני לפלוני, ולכן בודאי גם לך יש זיוג, כי אין אדם שלא תהיה לו בת זוג, אלא הרבה מפספסים את בן-הזוג או את בת-הזוג, מחמת רב ישות וגאות וכו', ואומרים מה פתאום שאני אקח את זו? מה פתאום שאני אקח את זה? הרי הוא או היא

מכערים וכו', או ממשפחה פחותה וכו', כל אחד עם הגאות שלו, ובאמת אמרו חכמינו הקדושים (יבמות סג.) נחית דרגא נסיב איתתא, צריכים לרדת מדרגה ואז מוצאים את הזוג.

כי בדרך כלל בחור או בחורה הם גאותנים וכו', ולא מתאים להם לקחת את זאת או את זה וכו', אני הכי חכם והכי יפה וכו', אקח את זו? או אני הכי חכמה והכי יפה והכי משפלת, אקח את זה? והם מסתובבים ומחפשים את הזוג שלהם כפי הדמיון שנוכנס בכל אחד ואחת כאלו מי יודע מה הוא, והם מחיבים שיבוא להם זוג משהו שעדיין לא נברא וכו', ועל ידי זה מחפשים וכו', ומסתובבים ויוצאים לפגישות פן ואולי אמצא את בחיר לבבי שיבוא אלי על סוס לכן עם שקים מלאים כסף וכו'.

ובשביל זה הבחור או הבחורה מחכים עד שיולד זוג כזה, ובין כך הם לא קולטים שהזמן לא מחכה, כמאמר החכם "הזהר מן הזמן כי הוא אויב רע מאד", ועד שתופסים את עצמם רואים שהם כבר בגיל שלושים, ומה עושים עכשו? על זה באים חכמינו הקדושים ונותנים לנו עצה (יבמות סג.) נחית דרגא נסיב איתתא, תרדו מדרגה ואל תחזיקו מעצמכם כל כך בגדול וכו', ואז תמצאו בקלות זוג שייתאים לכם.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי, שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה, תשכיל ותצלח.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

## שפב.

**אני מאד רוצה להיות מסדר בעבודת השם.  
איך זוכים לכך?**

**שאלה:**

**מאת אהרן:** שלום וברכת החלקמה מהירה למוהרא"ש שליט"א. אני מאד רוצה להיות מסדר בעבודת השם, להשכים מקדם בבקר לתפלה מדי יום, ושתהיה לי קביעות והתמדה בלמוד התורה. איך זוכים לכך?

**תשובה:**

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר שלח כ' סיון ה'תשע"ב  
שלום וברכה אל אהרן, נרו יאיר.  
לנכון קבלתי את מכתבך.

תודה רבה על התפלות שאתה מתפלל על בריאותי.

רבנו ז"ל אמר (שיחות הר"ן, סימן צא) סגלה להתמדה שיזכה להיות מתמיד בלמודו, הוא להזהר לבלי לדבר על שום איש ישראל. כמו כשהפלה היא יפה אזי האהבה בשלמות, אבל כשיש לפלה איזה חסרון ומום, אזי בודאי אין האהבה בשלמות. כמו כן התורה נקראת פלה כמו שכתוב (דברים לג, ד): "תורה צוה לנו משה מורשה", ודרשו חכמינו הקדושים (פרכות נו. פסחים מט:) אל תקרי מורשה אלא מאורסה, וכל אחד מישראל יש לו אות בתורה, כי ששים רבוא אותיות התורה כנגד ששים רבוא נשמות ישראל, וכשיש חסרון באחד מישראל נמצא שיש חסרון בתורה ששם שרש נשמות ישראל, ועל כן בודאי אי אפשר לאהב את התורה בשלמות. אבל כשיזהר מלדבר על



שום בר ישראל, ולכלי למצוא שום חסרון בשום ישראל, נמצא שאין בתורה שום חסרון ומום, אזי בודאי לאהב את התורה מאד, ואזי יתמיד בלמוד התורה מגדל האהבה, וזהו (תהלים יט, ח) "תורת הוי"ה תמימה" הינו כשתורת השם היא תמימה בלי שום חסרון ומום, דהינו כשנזהרים לכלי לדבר ולכלי למצוא שום חסרון בשום ישראל שהוא אות מהתורה, נמצא שאז תורת השם תמימה בלי שום חסרון ומום, אזי הוא משיבת נפש, כי אז דיקא זוכים לאהבת התורה ומרגישים טעם מתיקות התורה שמשיבה את הנפש מאחר שאין בה שום חסרון, ואז זוכים להתמדה.

ובענין שאלתך שאתה שואל עצה לקום מקדם וכו', אמרו אנשי שלומנו היקרים אם הולכים לישון מקדם קמים מקדם, וזה תלוי בזה.

יעזר הקדוש-ברוך-הוא שתמיד בלמוד תורה הקדושה שאין טוב מזה, ורק זה מה שמלנה את האדם, כמאמר התנא הקדוש (אבות פ"ק ו') לפי שבשעת פטירתו של אדם אין מלוין לו לאדם לא כסף ולא זהב ולא אבנים טובות ומרגליות, אלא תורה ומעשים טובים בלבד.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפלת, שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה, תשכיל ותצלח.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

## שפג.

**כְּתוּב שְׁצָרִיכִים לְנִסֵּעַ לְצַדִּיק הָאֵמֶת וְלִשְׁמַע תּוֹרָה מִפּוֹ.  
אִיךְ אֶפְשָׁר לְקַיֵּם אֶת זֶה בְּיָמֵינוּ?**

### שְׁאֵלָה:

**מֵאת אֶהְרָן:** לְכַבֹּד מוֹהֲרָא"ש שְׁלִיט"א, שְׁלוֹם רַב. תּוֹדָה רַבָּה  
עַל הַסֵּפֶר הַיָּקָר "אוֹצֵר הַקִּדְשָׁה" שֶׁחִזַּק אוֹתִי הַמּוֹן, אֲנַחְנוּ  
מְאֻחֲלִים לְרַב רְפוּאָה שְׁלֵמָה וְכָל טוֹב סְלָה, וְשִׁנְזָכָה לְרֵאוֹתוֹ  
בְּאֶרֶץ הַקִּדְשׁ לְצִמִּיתוֹת בְּבִיאַת יְבוֹן בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ, אָמֵן.  
כְּתוּב בְּלִקוּטֵי עֲצוֹת (עֶרְךָ בְּרִית אוֹת יז): "עֲקָר שְׁלֵמוֹת לְשׁוֹן  
הַקִּדְשׁ שֶׁהוּא עֲקָר תִּקּוּן הַבְּרִית, שֶׁכּוֹלֵל תִּקּוּן כָּל הַתְּאֻוֹת  
וְהַמְדוּת, אִי אֶפְשָׁר לְקַבֵּל כִּי אִם מִפִּי הַצַּדִּיקִי אֵמֶת. וּבְשִׁבִיל  
זֶה צְרִיכִים לְנִסֵּעַ לְצַדִּיק הָאֵמֶת לִשְׁמַע מִפּוֹ דִּיקָא, וְאִין דִּי  
בְּסִפֵּר מוֹסֵר אוֹ לִשְׁמַע מִפִּי אַחַר שֶׁשָּׁמַע מִמֶּנּוּ, כִּי עֲקָר  
שְׁלֵמוֹת הַדְּבֹר שֶׁהוּא בְּחִינַת שְׁלֵמוֹת לְשׁוֹן הַקִּדְשׁ, שֶׁהִיא  
עֲקָר הַתִּקּוּן, אִי אֶפְשָׁר לְקַבֵּל כִּי אִם מִפּוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּעֲצֻמוֹ  
דִּיקָא, כִּי שֵׁם מְקוֹר הַיְרָאָה שֶׁהִיא שְׁלֵמוֹת לְשׁוֹן הַקִּדְשׁ שֶׁהִיא  
תִּקּוּן הַבְּרִית, שֶׁכּוֹלֵל מְכַל הַתְּקוּנִים". אִיךְ אֶפְשָׁר לְקַיֵּם אֶת  
זֶה בְּיָמֵינוּ, כְּלוֹמֵר, לְנִסֵּעַ לְצַדִּיק הָאֵמֶת וּלְקַבֵּל תּוֹרָה מִפּוֹ?  
בְּנוֹסָף, אֶשְׁמַח לְקַבֵּל מִהֲרַב עֲצָה אוֹ סִגְלָה וְכֵן בְּרַכָּה לְקַנְיַת  
דִּירָה. תּוֹדָה רַבָּה.

### תְּשׁוּבָה:

בְּעֲזַרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסִדְרֵי שְׁלַח כ' סִיּוֹן ה'תשע"ב

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה אֶל אֶהְרָן, נְרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלַתִּי אֶת מְכַתְּבְךָ.

מוהרנ"ת ז"ל מרבה לדבר באריכות גדולה (לקוטי הלכות שלוחין הלכה ה') שהצדיק משאיר אחריו תלמידים ותלמידי תלמידים שהם ממשיכים את דעתו בעולם, ולכן זה שרבנו ז"ל מזכיר כמה פעמים שצריכים לשמע תורה מפי הצדיק זה שיף גם בדור הזה, כי בודאי יש תלמידים אמתיים עובדי השם הדבוקים בו יתברך בכטול כל הרגשותיהם, והם מוסרים את דברי הצדיק כמו שהם, ומקרבים בני אדם אליו יתברך על פי דעת רבנו ז"ל, ולכן ראוי לשמע אותם וזו שלמות התקון ששומעים מפי הצדיק.

בענין סגלה לקנות בית וכו', צריכים לבקש הרבה ממנו יתברך, ומה שתפלה פועלת שום דבר לא פועל, ואי אפשר להסביר את מעלת התפלה, כי אם אדם באמת מוסר את עצמו כל כלו אליו יתברך, אזי כל מה שהוא מבקש יקבל, ובלבד שלא יתיאש בשום פנים ואפן, ולכן תהיה חזק בתפלה ותבקש ממנו יתברך שאתה רוצה שתהיה לך דירה בהרחבה וכו' וכו', ואז תראה מה התפלה תביא לך, אבל אתה צריך להיות עקשן לבקש בכל יום, ולהזמין בדיוק מה שאתה רוצה וכו', כי אצלו יתברך העקר הוא תמימות ופשטות, וכבר אמרו חכמינו הקדושים (ויקרא רבה פרשה ל' סימן ג') בדורות הללו שאין להם לא מלך ולא נביא לא כהן ולא אורים ותומים ואין להם אלא תפלה זו בלבד, אמר דוד לפני הקדוש-ברוך-הוא רבנו של עולם אל תבזה את תפלתם (תהלים קב, יט) "תפכתב זאת לדור אחרון" - מכאן שהקדוש-ברוך-הוא מקבל השבים, "ועם נכרא יהלל יה" - שהקדוש-ברוך-הוא בורא אותן בריה חדשה; ולכן תהיה חזק בתפלה, וסוף כל סוף יהיה לך כל מה שבקשת.

תשואות חן לך על האחולים ועל התפלות שאתה מאחל לי ומתפלל בעדי.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

## שפד.

### האם תזונה נכונה היא בגדר חובה או בגדר המלצה טובה?

#### שאלה:

**מאת יעקב:** שלום לרב ורפואה שלמה. האם תזונה נכונה, כלומר אכילה של אכל טבעי וכמה שפחות תעשיתי, ובעקר פרות וירקות, היא בגדר חובה או בגדר המלצה טובה? והאם צריכים להתאמץ ולהשתדל לאכול רק אכל בריא, או שאפשר לאכל הכל כמו שרוב העולם נוהג?

#### תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר שלח כ' סיון ה'תשע"ב

שלום וברכה אל יעקב, גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

בודאי אדם צריך מאד מאד לשמר מה הוא אוכל, שישתדל לאכול רק מאכלים בריאים, כי רוב המאכלים יש בהם כל מיני צבועי מאכל וכו', ומכניסים בזה כל מיני חמרים וכו', שכל זה מזיק לגוף, והרמב"ם (פרק ד' מהלכות דעות הלכה ט') מאריך בזה, וכך כתב: "יש מאכלות שהם רעים ביותר עד מאד וראוי לאדם שלא לאוכלן לעולם כגון הדגים הגדולים המלוחים הישנים, והגבינה המלוחה הישנה, והכמהים ופטריות, והבשר המליח הישן, ויין מגתו, ותבשיל ששהא עד שנדף ריחו, וכן כל מאכל שריחו רע או מר ביותר, הרי אלו לגוף כמו סם המות. ויש מאכלות שהן רעים אבל אינן כמו הראשונים לרע, לפיכך ראוי לאדם שלא לאכול מהן אלא מעט ואחר ימים הרבה, ולא ירגיל עצמו להיות מזונו מהם או לאוכלן עם מזונו תמיד

כַּגּוֹן דְּגַיִם גְּדוֹלִים וּגְבִינָה וְחֶלֶב שֶׁשֶׁהָה אַחַר שֶׁנֶּחֱלַב כִּד שְׁעוֹת, וּבְשׂוֹרִים גְּדוֹלִים וּתְיָשִׁים גְּדוֹלִים וְהַפּוֹל וְהַעֲדָשִׁים וְהַסְּפִיר וְלַחֵם שְׁעוֹרִים וְלַחֵם מִצּוֹת וְהַפְּרוּב וְהַחֲצִיר וְהַבְּצָלִים וְהַשּׁוּמִים וְהַחֲרָדֵל וְהַצֶּנוֹן, כָּל אֵלוֹ מְאָכְלִים רְעִים הֵם, אֵין רְאוּי לְאָדָם לְאָכּוֹל מֵאֵלוֹ אֶלָּא מְעַט עַד מְאֹד וּבִימּוֹת הַגְּשָׁמִים, אֶבֶל בִּימּוֹת הַחֶמֶה לֹא יֵאָכֵל מִהֵן כָּלֵל. וְהַפּוֹל וְהַעֲדָשִׁים בְּלֶבֶד אֵין רְאוּי לְאֹכְלָן לֹא בִימּוֹת הַחֶמֶה וְלֹא בִימּוֹת הַגְּשָׁמִים, וְהַדְּלוּעִין אוֹכְלִין מִהֵן בִּימּוֹת הַחֶמֶה וְכוּ'."

וּמֵאַרְיָה שָׁם וּמִסִּים שָׁם: "כָּל הַמְּנַהֵג עֲצָמוֹ בְּדַרְכֵי אֵלוֹ שֶׁהוֹרִינוּ אֲנִי עָרַב לוֹ שֶׁאֵינוֹ בָּא לְיַדִּי חֲלִי כָּל יָמָיו עַד שֶׁיִּזְקֶינ הַרְבֵּה וְיָמוֹת, וְאֵינוֹ צָרִיךְ לְרוֹפֵא וְיִהְיֶה גּוֹפוֹ שָׁלֵם וְעוֹמֵד עַל בּוֹרְיוֹ כָּל יָמָיו."

וְהַעוֹלָה עַל הַכֹּל שֶׁצָּרִיכִים מְאֹד לְשָׁמֵר בְּעֵתֵים הַלָּלוֹ לֹא לְהַכְשִׁיל בְּמְאָכְלִים אֲסוּרִים, כִּי כָּל הַחֲנִיּוֹת מְצַפּוֹת בְּטָרְפוֹת וּנְבִלוֹת, וּבְקָלוֹת יְכוּלִים לְהַכְשִׁיל בָּהֶם אִם לֹא נִזְהָרִים בָּזֶה.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי, שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֵדָה תְּמִיד, שֶׁתִּהְיֶה לִּי הַצְּלָחָה מְרֻבָּה, וּבְכֹל אֲשֶׁר תִּפְנֶה, תִּשְׁכִּיל וְתִצְלִיחַ.

הַמְּאַחַל לִּי בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

## שׁפּה.

**אֵינוֹ מְצַלִּיחַ לְפָרְנֵס אֶת מִשְׁפַּחְתִּי כְּרְאוּי,  
וְלִכֵּן יֵשׁ לִי מִחֲשָׁבוֹת לְעֵזֵב הַכֹּל וּלְהַתְּגַרֵּשׁ**

**שְׁאַלְהָ:**

**מֵאַת קוֹבִי:** שְׁלוֹם כְּבוֹד הָרַב. אֲנִי בֵּן שְׁלוֹשִׁים, נָשׂוּי וְאֵב  
לְתַנּוּקַת בֵּית עֲשָׂרָה חֲדָשִׁים שֶׁבְּרוּךְ הַשֵּׁם מְכַנְיָסָה בִּי שְׁמִחָה

ואשר גדול. בשנים האחרונות ובעקר מאז שהתחתנתי אני מתקרב לקדוש-ברוך-הוא, משתדל להתפלל ולדבר אתו כמה פעמים ביום, גם כשטוב לי וגם כשרע לי. יש לי עסק ובמקביל אני עובד גם כשכיר, אף למרות הכל יש לי קשי לפרנס את המשפחה. אני מרגיש שלא משנה כמה נעבד ונשקיע, בסוף החדש לא נשאר כלום, ואנחנו לא מתקדמים לשום מקום. ההורים של אשתי עוזרים לנו כספית, אבל הרבה פעמים מתלוננים ומתערבים לנו בתיים. מאד קשה לי עם זה ואני מרגיש בושה גדולה. בנוסף למצב הכלכלי, אשתי היקרה שגדלה בבית חלוני לא מבינה את החשיבות של התקרבות להשם ויתברך וקשה לי עם זה נורא, אף אני לא רוצה לכפות עליה וליצור אנטי. בגלל כל הלחץ הזה, אני מרגיש שזה גדול עלי ויש לי מחשבות לעזב הכל ולהתגרש, כי אני לא מצליח לספק את צרכי אשתי ובתי. מה עלי לעשות כדי שהמצב ישתפר?

**תשובה:**

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר שלח כ' סיון ה'תשע"ב

שלום וברכה אל קובי, גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

אתה צריך להודות ולהלל ולשבח להקדוש-ברוך-הוא שזמן לך אשה טובה, אשה יקרה, ואתה צריך לשמר מאד מאד על כבודה, כי כך אמרו חכמינו הקדושים (בבא מציעא נט.). לעולם יהא אדם זהיר בכבוד אשתו, שאין ברכה מצויה בתוך ביתו של אדם אלא בשביל אשתו, שנאמר (בראשית יב, טז): "ולאברהם הטיב בעבורה" והינו דאמר להו רבא לבני מחוזא, אוקירו לנשיכוו כי היכי דתתעתרו (תכבדו ותיקרו את נשותיכם כדי שתתעשרו) ואמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן,

חלק א', סימן ט) שְׁעָקַר הַעֲשִׂירוֹת בָּא בְּזִכּוֹת הָאִשָּׁה, וְעַל יְדֵי שְׁתַּכְבֵּד וּתְיַקֵּר אֶת אִשְׁתּוֹ תִּהְיֶה הַבְּרָכָה מְצוּיָה בְּתוֹךְ בֵּיתָךְ.

חס ושלום שלא יעלה בדעתך לרגע להתגרש וכו', כל הבעיה שלך היא רק מחמת שאתה נמשך אחר העצבות והעצלות וכו', ואתה מלא מרירות ודפאון וכו' וכו', ולכן תעשה כל מה שביכולתך להתחזק להיות בשמחה, כי השם של פרנסה שהוא חת"ך היוצא מפסוק (תהלים קמה, טז) פותח את ידיך, יוצא גם מפסוק (דברים טז, טו) והיית' אף שמח, ולכן הדבר הראשון אתה צריך להשתדל להיות מאד מאד בשמחה, ולשמח את עצמך, ואף שאני יודע שמאד מאד קשה לך, ומרים לך החיים ממות, עם כל זאת עם עצבות ומרירות ודאגות לא תבוא לשום דבר, אלא תסתבר יותר, ולכן הדבר הראשון רק להיות בשמחה.

ואם תאמר במה יש לי לשמח, הרי אני עני ואביון ומלא חובות? אלא דע לך שתכמינו הקדושים אמרו (נדרים מא.) אין עני אלא מדעת, עקר העניות תלוי בחסרון דעת, כי המאמין האמתי שמאמין שאין בלעדיו יתברך כלל, והכל לכל אלקות גמור הוא, והוא יתברך מנהיג את עולמו בחסד וברחמים בצדק ובמשפט, ודבר גדול ודבר קטן לא נעשה מעצמו אלא בהשגחת המאציל העליון, עד כדי כך שאמרו חכמינו הקדושים (חלין ז:.) אין אדם נוקף אצבעו מלמטה אלא אם כן מכריזין מלמעלה; שאדם לא מקבל מכה קטנה באצבע קטנה אם לא מכריזין על זה קדם מלמעלה, האדם הזה הוא תמיד שמח, ואמר רבנו ז"ל (ספר המדות, אות ממון סימן פג) אמונה היא טוב לפרנסה; ולכן בזה שתשמח עם נקדת יהדותך שנבראת יהודי ושללא עשני גוי כגויי הארצות, השמחה והאמונה הזאת, תפתחנה לך את כל צנורי השפע והפרנסה.

וכן תשתדל לשמח את אשתך, כי כך אמרו חכמינו הקדושים

(קדושין לד:) אשה בעלה משמחה; וככל שתשמח יותר את אשתך תתרחב דעתך ותראה שעל ידי זה ישפע עליך שפע גשמי וְשפע רוחני.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי, שאני מבקש ומתפלל בערך תמיד, שתהיה לי הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה, תשכיל ותצלית.

המאחל לי ברכה והצלחה מן השמים...

## שפן.

**ידוע שרבנו אמר לא לאכול בצל חי.  
באיזה אופן כן מתר לאכול בצל?**

**שאלה:**

**מאת ריקי:** ידוע שרבנו אמר לא לאכול בצל חי. האם יש אופן כלשהו שבו כן אפשר לאכול בצל? והאם רבנו התכוון גם לבצל ירוק?

**תשובה:**

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר שלח כ' סיון ה'תשע"ב שלום רב אל ריקי, תתקיה.  
לנכון קבלתי את מכתבך.

מובא (שיחות הר"ן, סימן רסה) שרבנו ז"ל הזהיר מאד לבלי לאכול בצלים חיים כלל, אפלו עם שמן או שמן, ואפלו על ידי תערוכות כגון על ידי ביצים וכיוצא, ואפלו בשבת, והלעיג על האומרים שבשבת מצוה לאכול דבר המזיק שהם בצלים חיים, ואמר שהם מזיקים



מאד לכמה דברים, וחשב אז כמה עניני מחלה ומכאובים וחלישות שגורמים וכו', והפלל שהחמיר מאד והזהיר מאד לבלי לאוכלם חיים כלל, אפלו על ידי תערובות ואפילו בשבת. רק מבשלים מתר לאכול. ובתחלה שאלנו אותו על זה, מחמת ששמענו בשם הבעל-שם-טוב הקדוש זי"ע שהזהיר מאד לבלי לאכל בצלים חיים, ואמר שבודאי כן הוא והתחיל לחשב לכמה דברים הם מזיקים וכו'.

הרי שלך לפניך שרבנו ז"ל הקפיד מאד מאד לא לאכול בצלים חיים רק כשהם מבשלים וכו'.

ושמעתי מאנשי שלומנו שזה שיך רק לבצלים הגדולים, ולפני שמשתמשים בהם מטגנים אותם באש וכו', ואז יכולים לאכול את זה, אבל בצלים ירוקים כן יכולים לאכול.

הקדוש-ברוך-הוא יעזור לנו שנזכה לצית את רבנו ז"ל, על כל מה שהוא בקש מאתנו, כי אין לנו אלא דברי בן השמחה הנכלל במקור השמחה, והעוסק לקשרנו לשרש השמחה.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

## שפז.

**בכל פעם שאני אומר מלה לא במקום,  
אשתי מתרגזת ולא מדברת אתי כמה ימים**

**שאלה:**

**מאת יהודה:** לכבוד הרב הצדיק שליט"א, רפואה שלמה. אני ואשתי נשואים כבר עשר שנים אך לצערי יש בינינו הרבה מריבות. בכל פעם שאני עושה טעות או אומר מלה לא במקום היא מתרגזת ולא מדברת אתי כמה ימים, ולפעמים

אך במשך שְׁבוּעַ או שְׁבוּעִים. כְּשֶׁהיא עוֹשֶׂה אֶתִּי בְּרָגֵז זֶה מְכַאֵב מְאֹד, גַּם לִי וְגַם לִילְדִים, וְלִמְרוֹת שְׁאֲנִי מִנְסָה לְפִי־סֹ אוֹתָהּ הִיא לֹא מוֹכֵנָה לְהִתְפַּיֵס. מָה עוֹשִׂים בְּמִצֵּב כֵּזֶה? אֲנִי אֶחָזְרוּ לִי תִשׁוּבָה, כְּדֵי שִׁיחְזֹר הַשְּׁלוֹם לְבֵית. יִשְׂרָכֵחַ גְּדוֹל.

### תְּשׁוּבָה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֹדֵר שְׁלַח כ' סִיּוֹן ה'תשע"ב

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל יְהוּדָה, גְּרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלֵתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

תּוֹדָה רַבָּה עַל הָאֲחֻוּלִים וְהַתְּפִלוֹת.

אֶתָּה צְרִיךְ לְהִבִּין שְׁזֶה הַטָּבַע הַבְּרִיאָה שֶׁל אִשָּׁה וְכוּ', וְעַם כָּל הַכְּבוֹד לְכָל הַנְּשִׂים עַל פִּי רַב כִּכֶּה זֶה הוֹלֵךְ וְכוּ', וַיֵּשׁ לְזֶה כְּמָה סְבוּת שְׁאִין לְהַעֲלוֹתָן עַל הַכְּתָב וְכוּ', וְלִכֵּן הֶחָכֵם עֵינָיו בְּרֵאשׁוֹ, יוֹדֵעַ אִיךְ לְהִתְנַהֵג בְּבֵית לֹא לְעֶצְבָן אֶת הָאִשָּׁה בְּשׁוֹם פָּנִים וְאֶפֶן, וְאִיךְ הוֹלֵךְ הַפְּתִיגָם? "תְּהִיָּה חָכֵם וְלֹא צוֹדֵק", כִּי אִם אֶתָּה תְּהִיָּה צוֹדֵק תִּמְצָא אֶת עֶצְמְךָ בַּחוּץ וְכוּ', וּבְלִי אִשָּׁה, עִם כָּל הַצְּדָק שֶׁלְךָ וְכוּ', וְלִכֵּן לֹא בַּחֲנָם שְׁחַכְמִינוּ הַקְּדוֹשִׁים כָּל כֶּף הַזְּהִירוֹנוּ לְשָׁמֵר עַל כְּבוֹד הָאִשָּׁה, וְאָמְרוּ (בְּכָא מְצִיעָא נט.) לְעוֹלָם יֵהָא אָדָם זֶהִיר בְּכָבוֹד אִשְׁתּוּ, שְׁאִין בְּרָכָה מְצוּיָה בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ שֶׁל אָדָם אֶלָּא בְּשִׁבִיל אִשְׁתּוּ, שְׁנֵאמַר (בְּרֵאשִׁית יב, טז) "וְלֹאֲבָרְם הַטִּיב בְּעִבְרוֹהָ" וְהִינּוּ דְאָמַר לְהוּ רַבָּא לְבַנֵּי מְחוּזָא, אִוְקִירוּ לְנִשְׁיֵיכוּ כִּי הִיכִי דִתְתַעְתְּרוּ (תְּכַבְּדוּ וְתִיקְרוּ אֶת נְשׁוֹתֵיכֶם כְּדֵי שְׁתַּעֲשְׂרוּ).

וְאָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי מוֹהֲר"ן, חֶלֶק א', סִימָן טט) שְׁעַקֵּר הָעֵשִׂירוֹת בְּאִתְּ בְּזִכּוֹת הָאִשָּׁה, וְאָמְרוּ (בְּכָא מְצִיעָא נט.) לְעוֹלָם יֵהָא אָדָם זֶהִיר בְּאוֹנָאֵת אִשְׁתּוּ, שְׁמִתוֹךְ שְׁדַמְעָתָהּ מְצוּיָה אוֹנָאֵתָה קְרוּבָה, וְכֵן אָמְרוּ (בְּכָא מְצִיעָא נט.) לְעוֹלָם יֵהָא אָדָם זֶהִיר בְּתִבּוּאָה בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ, שְׁאִין מְרִיבָה

מְצוּיָה בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ שֶׁל אָדָם אֲלֵא עַל עֶסְקֵי תְבוּאָה, שְׁנֹאֲמַר (תהלים קמז, יד) "הַשֵּׁם גְּבוּלָךְ שְׁלוֹם חֵלֶב חֹטִים יִשְׁבִּיעֶךָ" אָמַר רַב פֶּפְאֵה הֵינּוּ דְאָמְרֵי אֵינְשֵׁי כְּמִשְׁלָם שְׁעָרֵי מַכְדָּא נְקִישׁ וְאֲתֵי תַגְרָא בְּבֵיתָא.

וְלָכֵן תִּשְׁבֵּר אֶת הָעֵקֶשׁנוֹת שְׁלֶךְ, וְתוֹדָה עַל הָאֲמַת וְכוּ', שְׁאֲשָׁה צְרִיכָה כְבוֹד, וּמְכַרְחִים לְתַת לָהּ אֶת הַכְּבוֹד וְכוּ', כְּמוֹבָא בְּדַבְרֵי רַבְנּוּ ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן רב) שֶׁהַנְּשִׁים מְקַפִּידוֹת מְאֹד עַל כְּבוֹדָן וְכוּ', עֵינֵן שָׁם. אֲשֶׁה צְרִיכָה הַרְבֵּה תְשׁוּמַת לֵב, וְצְרִיכִים לְתַת לָהּ אֶת זֶה, וְכֵן מוֹבָא (שיחות ה"ן, סימן רסד) שֶׁרַבְנּוּ ז"ל הִזְהִיר לְכַבֵּד וְלִיקַר אֶת אֲשֶׁתוֹ, כִּי אָמַר הֵלֵא הַנְּשִׁים הֵן סוֹבְלוֹת צַעַר וְיִסּוּרִים גְּדוֹלִים מְאֹד מְאֹד מִיְלִידֵיהֶן, צַעַר הָעֵבוֹר וְהַיְלִידָה וְהַגְּדוּל, כְּאֲשֶׁר יְדוּעַ לְכָל עֶצֶם מְכֹאֲוֶם וְצַעֲרָם וְיִסּוּרֵיהֶם בְּכֶמֶה אוֹפְנִים הַקְּשִׁים וְכַבְדִּים מְאֹד מְאֹד וְכוּ' וְכוּ', עַל כֵּן רְאוּי לְרַחֵם עֲלֵיהֶם וְלִיקְרָן וְלְכַבְּדָן.

וְלָכֵן אִם אַתָּה רוֹצֵה שְׂיִהְיֶה שְׁלוֹם בְּתוֹךְ הַבַּיִת, תִּשְׁמֹר מְאֹד אִיךָ שְׂאֲתָה מְדַבֵּר עִמָּה וְכוּ', כִּי אִם תִּפְלֹט מִפִּיךָ מְלֶה שְׁלֵא לְעֵנִין וְכוּ', תִּדַע שְׂיִהְיֶה פְצוּץ וְכוּ', כִּךְ הַחַיִּים וְכִךְ זֶה בְּכָל בַּיִת וְכוּ', אֲלֵא הַחֲכָם יוֹדֵעַ אֶת זֶה מֵרֵאשׁ, וְלָכֵן נִשְׁמַר מְאֹד מְאֹד מִזֶּה, וְעַל כֵּלָם צְרִיכִים הַרְבֵּה תְּפִלוֹת לְבַקֵּשׁ אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שֶׁהַכֹּל יִסְתַּדֵּר עַל הַצַּד הַכִּי טוֹב, כִּי הָאֲשָׁה הִיא עֶצֶם מַעֲצָמִיו, וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (יבמות סג.) זָכָה - עוֹזְרָתוֹ, לֹא זָכָה - כְּנַגְדּוֹ, כִּי הַכֹּל תְּלוּי בְּבַעַל, וְלָכֵן "תִּהְיֶה חֲכָם וְלֹא צוֹדֵק", וְהַחֲכָם מְכַל אָדָם אוֹמֵר (משלי יז, א): "טוֹב פֶּת חֲרֻבָה וְשִׁלּוּהָ בֵּה מִבַּיִת מְלֵא זִבְחֵי רִיב".

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתִפְלָתִי, שְׂאֵנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֵדָךְ תְּמִיד, שֶׁתִּהְיֶה לְךָ הַצְּלָחָה מְרֻבָּה, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנֶה, תִּשְׁכִּיל וְתִצְלִיחַ.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרַכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

## שפּח.

**אַנִי רוֹצֵה לְחַזֵּר בְּתִשׁוּבָה,  
אַבְל קִשָּׁה לִי מְאֹד לְצֵאת מֵהַזְּמָה**

**שְׂאֵלָה:**

מֵאֵת אֱלֹהִים: שְׁלוֹם לְמוֹהָרָא"ש. תּוֹדָה רַבָּה לָךְ עַל כָּל  
הַחֲזוּקִים וְעַל זֶה שֶׁבָּאתָ לְדַרְשָׁה בְּבֵת-יָם, יְצָאתִי מִשָּׁם עִם  
בְּכִיּוֹת, הַתְּעוֹרְרוֹת וְחֲזוּק. לְפָנַי שְׁלֹשׁ-עֶשְׂרֵה שָׁנָה זָכִיתִי  
לְחַזֵּר בְּתִשׁוּבָה וּלְהִתְקַרֵּב מְעַט לְצַדִּיק הָאֵמֶת. גָּדַלְתִּי בְּבֵית  
שְׁלֹא הָיָה חֶסֶר בּוֹ דָּבָר, חוּץ מִחֵם וְאַהֲבָה שְׁלֹא קִבַּלְתִּי מֵאָבִי  
מְעוֹלָם. מָה שֶׁכֵּן קִבַּלְתִּי הֵם הִרְבֵּה בְּזִיּוֹנוֹת, הַשְּׁפֹלוֹת וּמְכּוֹת.  
כָּבֵד מְגִיל קֶטָן יֵשׁ לִי בְּעֵינָי גְּדוֹלָה, וְלִמְרוֹת כָּל הַהִשְׁתַּדְּלוֹת  
וְהַתְּפִלוֹת שְׁלִי, שׁוּם דָּבָר לֹא זָז. בְּעֶרְךָ בְּגִיל שֶׁמוֹנֶה מְצָאתִי  
סְרִטִים מְקַלְקְלִים מְאֹד וּמְאֹז בּוֹעֶרֶת בִּי הַתְּאַוָּה כְּמוֹ אֵשׁ  
שׁוֹרְפֶת. כִּשְׁגַדְלְתִי וְהִגַּעְתִּי לְגִיל תְּשׁוּעָה עֲשֵׂרָה, אַחֲרֵי שֶׁעָשִׂיתִי  
הִרְבֵּה שְׂטִיּוֹת וְנִכְשַׁלְתִּי בְּעֵבְרוֹת בְּרַחְתִּי מֵהַבֵּית וְהַתְּחַנְנָתִי.  
יֵשׁ לִי זָקֵן וּפְאוֹת וְאֲנִי נִרְאֶה עוֹבֵד הַשָּׁם, אַבְל בְּתוֹךְ תּוֹכִי אֲנִי  
מְלֹא מַחְשָׁבוֹת רָעוֹת וּפְגָמִים. אֲנִי מְאֹד רוֹצֵה לְחַזֵּר בְּתִשׁוּבָה  
אַמְתִּית, אַבְל אֲנִי לֹא יוֹדַע אִיךָ לְצֵאת מֵהַזְּמָה הַזֹּאת. יֵשׁ לִי עוֹד  
בְּעֵינָי: אָבֹא שְׁלִי חוֹשֵׁב שֶׁרְצִיתִי לְקַחֵת מִמֶּנּוּ כֶּסֶף שֶׁל יְרוּשָׁה  
וְלָכֵן הוּא פָּגַע בִּי מְאֹד וְלֹא מְדַבֵּר אֵתִי, וְכִרְגַע אֲנִי חֲנוּנוֹ מִנְתָּקִים.  
אֲשַׁמַּח מְאֹד שֶׁתְּתַיַּחַס לְשִׁתִּי הַבְּעִיּוֹת שְׁלִי.

**תשובה:**

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר שלח כ' סיון ה'תשע"ב  
 שלום וברכה אל אליהו, נרו יאיר.  
 לנכון קבלתי את מכתבך.

חסדי השם יתברך שזכית להתחתן ועל זה אתה צריך לתת תודה  
 והודאה להקדוש-ברוך-הוא, שזו המתנה הכי יפה שנתן לך הקדוש-  
 ברוך-הוא את אשתך, ותקיים מה שאמר החכם מפל אדם (קהלת ד, ט):  
 "טובים השנים מן האחד אשר יש להם שכר טוב בעמלם: כי אם  
 יפלו האחד יקים את חברו ואלו האחד שיפול ואין שני להקימו"  
 וגו'.

יש הרבה בני הנעורים שלא מסתדרים בבית וכו', וחסר להם  
 חם ואהבה וכו', וקבלו השפלות ומכות וכו', אבל אתה צריך לדעת  
 שזה הכל מאחוריך, תראה לעשות התחלה חדשה, והדבר הכי חכם  
 בחייך שאתה יכול לעשות בשבילך וכו', הוא רק לכבד וליקר את  
 אשתך, כי היא נשארה איתך, והיא מלנה אותך כל הדרך וכו'.

ולכן שכוח תשכח את העבר שלך לגמרי, ותראה לבנות את  
 עצמך בכל מה שאתה רק יכול, והעקר שתעבד על נקדה אחת -  
 שמחה, כי כך אמרו חכמינו הקדושים (ירושלמי מועד קטן פרק ב' הלכה ד')  
 שמחה לאדם בשעה שהוא דר בתוך שלו, עכשו אתה יצאת מרשות  
 הבית וכו', ובנית את ביתך, אזי אתה צריך למסר את נפשך על מדת  
 השמחה כי אין דבר יותר חשוב כמו שמחה, וכך כך קשה לאדם  
 להגיע למדת השמחה יותר מפל העבודות הכי קשות, קל יותר לצום  
 וכו', ולסגף את עצמו עם סגופים קשים ומרים וכו', העקר לא להיות  
 בשמחה.

ולכן על שמחה צריכים מסירות נפש גדולה, ואמרו חכמינו

הקדושים (תנחומא שמיני ב) לפי שאין השמחה ממתנת לאדם, לא כל מי ששמח היום שמח למחר ולא כל מי שמצר היום מצר למחר לפי שאין השמחה ממתנת לאדם, ואם תהיה בשמחה, כל החיים שלך ילכו כבר בצורה אחרת לגמרי, כי תזכה לישוב הדעת כמו שאמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן י') מה שבני אדם רחוקים מהקדוש-ברוך-הוא, זה מחמת חסרון ישוב הדעת, ולמה אין ישוב הדעת? כי חסר מהשמחה.

ולכן תמסר את נפשך להיות בשמחה ואז תזכה לגדלות המוחין וכבר לא יחסר לך שום דבר, ותכף ומיד כשתגיע לגדלות המוחין, ישתנה כל מהלך מחשבתך לגמרי, ורבנו ז"ל אמר (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן קסט) כשאדם שש ושמח אז הקדוש-ברוך-הוא בעצמו שומר אותו שלא יכשל בתאות נאוף. ולכן תעשה כל מה שביכלתך רק להיות בשמחה, ואף שמרב צרות שעברו עליך בחייך אתה נמשך אל העצבות ואל העצלות וכו', דע לך שאם אתה רוצה להתחיל לחיות חיים חדשים כמו שרבנו ז"ל מלמד אותנו, אז אתה מכרח לעבד על נקדת השמחה.

תראה למסר את נפשך להתפלל את שלשת התפלות שחרית, מנחה וערבית במנין דיקא, כי כך אמרו חכמינו הקדושים (ברכות ח). מאי דכתיב (תהלים סט, יד) "ואני תפילתי לך הוי"ה עת רצון", אימתי עת רצון בשעה שהצבור מתפללין; ולכן תעשה לעצמך הרגל לבוא לבית הכנסת ואז טוב לך כל הימים, ואמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן ח') על מאמרם ז"ל (ברכות נד:) מחנה ישראל פמה הוי, תלתא פרסא, הינו כל זמן שאדם מתפלל את שלשת התפלות בכל יום, הוא נמצא במחנה ישראל, ואיך שהוא רק מתקרב ומתחיל להתרשל מאיזו תפלה לא להתפלל במנין, זו כבר קלפת עוג מלך הבשן שיעקר אותו מהיהדות.

וכן זכר גם זכר שְהֶעֱקַר לְלַמַּד בְּכָל יוֹם מִקְרָא, מִשְׁנָה, גְּמָרָא ומְדֻרָשׁ, שְׁהִלְמוּדִים הָאֵלוּ הֵם כְּנִגְדֵי אַרְבַּעַת הָעוֹלָמוֹת, אֲצִילוֹת, בְּרִיאָה, יְצִירָה, עֲשִׂיָה, ומִי שְׁלוּמֵד בְּכָל יוֹם אֶת אַרְבַּעַת הַלְמוּדִים הָאֵלוּ, מִמְשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ הָאֶרֶץ גְּדוּלָה וְנִפְלְאוֹת מְאֹד, מִקְרָא הוּא בְעֲשִׂיָה, מִשְׁנָה הִיא בְּיְצִירָה, גְּמָרָא הִיא בְּבְרִיאָה, מְדֻרָשׁ וְזֶהר הֵם בְּאֲצִילוֹת. אֲשֶׁרִי מִי שְׁלוּמֵד בְּכָל יוֹם אֶת אַרְבַּעַת הַלְמוּדִים הָאֵלוּ לְכָל הַפְּחוֹת, וְחָבַל שֶׁתַּחֲסִיר יוֹם אֶחָד מִלְמוּד אַרְבַּעַת הַלְמוּדִים הָאֵלוּ, כִּי סוּף כָּל סוּף רַק זֶה מָה שִׁישָׂאָר מֵאֲתָנּוּ, וְאִפְלוּ שֶׁתִּלְמַד מְכַל שְׁעוֹר קִצָּת, זֶה גַם כֵּן דְּבַר גְּדוֹל מְאֹד.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתִפְלָתִי, שְׂאֲנִי מִבְּקֵשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֶדְךָ תְּמִיד, שֶׁתִּהְיֶה לְךָ הַצְּלָחָה מְרֻבָּה, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנֶה, תִּשְׁכִּיל וְתִצְלִיחַ.

הַמְּאַחַל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

## שפ"ט.

**לְמָרוֹת שְׁתַּמִּיד עֲזָרְתִּי לְנִזְקָקִים,  
לְבִסוּף הַפְּכָתִי בְּעֲצָמִי לְנִזְקָק**

**שְׁאֵלָה:**

**מֵאֵת דָּוִד:** שְׁלוֹם לְךָ כְּבוֹד הָרַב, אֲנִי מִבְּקֵשׁ עַל בְּרִיאוֹתֶיךָ הַשְּׁלֵמָה. בְּרִצּוֹנִי לְהַתִּיעֵץ אִתְּךָ: מִזֶּה כְּעֶשְׂרִים וְאַחַת שָׁנָה, מֵאִז שֶׁהִתְחַלְתִּי לִשְׁמֹר מִצְוֹת, מִצְבֵי הַכִּלְכָּלִי הַפֶּה לְקִשָּׁה. תְּמִיד הַפְּרָשְׁתִּי מֵעֶשֶׂר מִכֶּסֶףִי בְּכַדִּי לְהַגְדִּיל תּוֹרָה בְּיִשְׂרָאֵל, וְאִף פְּתַחְתִּי מִפְּעַל כְּשֶׁבְכַוְנַתִּי לְעִזּוֹר לְנִזְקָקִים בְּאִמְצָעוֹת הַרְּיֹחַ שְׁאִפִּיק מִמֶּנּוּ. אִף לְצַעֲרִי קָרָה הַהֶפֶךְ, וּמֵהָר מֵאִד אֲנִי בְּעֲצָמִי הַפְּכָתִי לְנִזְקָק. קִבְּלְתִּי בְּרָכָה מֵהַרְּבֵה רַבָּנִים, אִף

שׁוּם בְּרָכָה לֹא הִתְקַיְמָה בִּי. אֲמַנָּם מְדַבֵּר רַק בְּכֶסֶף אֲבֵל זֶה  
מִשְׁהוּ שְׂאֵי אֶפְשֶׁר בְּלִעְדֵּיו וּכְבֵר נִגְמְרוּ לִי כָּל הַכּוֹחוֹת. לָמָּה  
זֶה קָרָה לִי? וּמָה עָלַי לַעֲשׂוֹת כְּדֵי שֶׁהַמָּצֵב יִשְׁתַּפֵּר?

### תְּשׁוּבָה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֵר שְׁלַח כ' סִיּוֹן ה'תשע"ב

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל דָּוִד, גֵּרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלֵתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

תְּשׁוּאוֹת חֵן לָךְ עַל הַתְּפִלוֹת שֶׁאַתָּה מִתְּפַלֵּל עַל רְפוּאָתִי וְהַחֲלָמָתִי  
הַמְּהִירָה, יַעֲזֹר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שֶׁכָּל הַתְּפִלוֹת שֶׁלָּךְ תִּתְקַבְּלֶנָּה  
לְרַחֲמִים וּלְרַצּוֹן לְפָנַי אֲדוֹן כָּל.

תַּעֲשֶׂה כָּל מָה שֶׁבִּיכַלְתָּךְ לְהִתְחַזֵּק לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה, כִּי הַשֵּׁם שֶׁל  
פְּרָנְסָה שֶׁהוּא חַתָּ"ךְ הַיּוֹצֵא מִפְּסוּק (תְּהִלִּים קמ"ה, טז) פּוֹתֵחַ אֶת 'יְדִיךָ',  
יּוֹצֵא גַם מִפְּסוּק (דְּבָרִים טז, טו) וְהֵייתָ אִךְ 'שִׂמְחָה', וְלִכֵּן הַדְּבָר הָרֵאשׁוֹן  
אַתָּה צְרִיף לְהִשְׁתַּדֵּל לְהִיּוֹת מְאֹד מְאֹד בְּשִׂמְחָה, וּלְשִׂמְחָה אֶת עֲצֻמָּךְ,  
וְאִף שְׂאֵנִי יוֹדֵעַ שֶׁמְאֹד מְאֹד קָשָׁה לָךְ וּמְרִים לָךְ הַחַיִּים מִמּוֹת, עִם כָּל  
זֹאת עִם עֲצָבוֹת וּמְרִירוֹת וּדְאָגוֹת לֹא תִּבּוֹא לְשׁוּם דְּבָר, אֲלֵא תִסְתַּבֵּר  
יּוֹתֵר.

וְלִכֵּן הַדְּבָר הָרֵאשׁוֹן רַק לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה, וְאִם תֹּאמֶר בְּמָה יִשׁ  
לִי לְשִׂמְחָה? הֲרֵי אֲנִי עָנִי וְאֲבִיוֹן וּמְלֵא חוֹבוֹת? דַּע לָךְ שֶׁחֲכָמֵינוּ  
הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ (נְדָרִים מא.) אֵין עָנִי אֲלֵא מִדַּעַת, עַקֵּר הָעֲנִיּוֹת תְּלוּי  
בְּחֶסֶד וְדַעַת, כִּי הַמְּאָמִין הָאֱמֵתִי שֶׁמְאָמִין שְׂאִין בְּלִעְדֵּיו יִתְבָּרַךְ  
כָּלֵל, וְהַכֵּל לְכָל אֱלֻקוֹת גְּמוּר הוּא, וְהוּא יִתְבָּרַךְ מִנְהִיג אֶת עוֹלָמוֹ  
בְּחֶסֶד וּבְרַחֲמִים בְּצַדֵּק וּבִמְשַׁפְּט, וְדַבֵּר גְּדוֹל וְדַבֵּר קָטָן לֹא נַעֲשֶׂה  
מִעֲצָמוֹ אֲלֵא בְּהִשְׁגָּחַת הַמְּאָצִיל הָעֲלִיוֹן, עַד כְּדֵי כִּף שֶׁאֲמְרוּ חֲכָמֵינוּ  
הַקְּדוֹשִׁים (חֲלִין ט:.) אֵין אָדָם נוֹקֵף אֲצַבְעוֹ מִלְּמָטָה אֲלֵא אִם כֵּן מְכַרְיִזִין



מלמעלה; שאדם לא מקבל מפה קטנה באצבע קטנה אם לא מכריזין על זה קדם מלמעלה, האדם הזה הוא תמיד שמח, ואמר רבנו ז"ל (ספר המדות, אות ממון סימן פג) אמונה הוא טוב לפרנסה.

ולכן בזה שתשמח עם נקדת יהדותך שנבראת יהודי ושללא עשני גוי כגויי הארצות, השמחה והאמונה הזאת, תפתחנה לך את כל צנורי השפע והפרנסה.

אתה צריך לזכור טוב מה שאמרו חכמינו הקדושים (שמות רבה פרשה לא סימן ג') לא מי שהוא עשיר היום עשיר למחר, ומי שהוא עני היום עני למחר, אלא לזה מוריד ולזה מעלה, שנאמר (תהלים עה, ח) "כי אלקים שופט זה ישפיל וזה ירים".

ולכן תתחזק ביתר שאת וביתר עז, אל תחשב שתמיד תהיה עני וכו', הכל יכול להתהפך בין לילה ליום, העקר תתפלל להקדוש-ברוך-הוא, כי כף אמרו חכמינו הקדושים (נדה ע:) מה יעשה אדם ויתעשר? אמר להן ירבה בסחורה וישא ויתן באמונה, אמרו לו הרבה עשו כן ולא הועילו, אלא יבקש רחמים ממי שהעשר שלו, שנאמר (חגי ב' ח') "לי הכסף ולי הזהב". מאי קא משמע לן? דהא בלא הא לא סגי, הינו שמכרחים להתפלל להקדוש-ברוך-הוא, כי אחרת זה לא הולך, ותפלה מועילה תמיד, כמאמרם ז"ל (ויקרא רבה פרשה ל' סימן ג') בדורות הללו שאין להם לא מלך ולא נביא לא כהן ולא אנרים ותומים ואין להם אלא תפלה זו בלבד אמר דוד לפני הקדוש-ברוך-הוא רבוננו של עולם אל תבזה את תפלתם (תהלים קב, יט) "תכתב זאת לדור אחרון" - מכאן שהקדוש-ברוך-הוא מקבל השבים, "ועם נברא יהלל יה" - שהקדוש-ברוך-הוא בורא אותן בריה חדשה.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפלתתי,

שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה, תשכיל ותצלית.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

## ש.צ.

**אני רוצה להתחזק באמונה ובשמירת מצוות,  
אך הסביבה מקשה עלי ולועגת לי**

**שאלה:**

מאת נופר אביטל: לכבוד הצדיק מוהרא"ש נרו יאיר. אני רוצה להתחזק באמונה שלמה שרק הקדוש-ברוך-הוא נמצא פה, להתמסר רק אליו ולקיים את כל המצוות, אך קשה לי, כי אני לא באה מסביבה חרדית או דתית ורק השנה חזרתי בתשובה. בחוץ יש בלבולים ויצר הרע גדול. החברות שלי לא אוהבות את זה ואומרות לי שאני מגזימה, ויש כאלו שגם אומרים לי שחס וחס להלילה אין השם, וכל העולם נוצר מפיצוץ. יש לי חבר כבר שנה וגם הוא מתחזק, אך בגלל שאין לנו בית לגור וזה לא הגיוני שנגור עם ההורים, אנחנו נשארים ככה ולא מתחתנים. תעזר לי בבקשה ותיעץ לי מה לעשות.

**תשובה:**

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר שלח כ' סיון ה'תשע"ב

שלום רב אל נופר אביטל, תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

אין את יכולה לתאר ולשער את גדל הזכות שיש לך שזכית לתזר בתשובה, כי אצלו יתברך בעל תשובה מאד מאד חשוב, כמאמרם ז"ל (ברכות לד:) במקום שבועלי תשובה עומדים, שם אין צדיקים גמורים יכולים לעמוד, ואמרו (פסחים קיט.) ידו של הקדוש-ברוך-הוא פרוסה תחת כנפי החיות כדי לקבל בעלי תשובה.

ולכן את צריכה מאד מאד לשמח על נעם חלקך, העקר לא להכנס בוכוחים עם אף אחד וכו', כי כך אמר איוב (איוב טז, ג) "הקץ לדברי רוח או מה ימריצך כי תענה". כוכב התפוצץ... כמו שאחד יספר לך שהיה לו בקבוק דיו ושפך את זה על ניר לכן, ופתאום יש לך ספר עם ספורים מדהימים...

ולכן אל תבלבלי את עצמך משום דבר, רק דעי לך שצריכים להתחתן מה שיותר מהר, אסור לחיות ככה עם בחור וכו', יעזר הקדוש-ברוך-הוא ששניכם תמצאו עבודה, ותוכלו להתחתן מה שיותר מהר.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי, שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה ובכל אשר תפני, תשכילי ותצליחי.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

## שצא.

**פיצד לנהג עם קרובי משפחה  
שהקרבה אליהם מחלישה אותנו רוחנית?**

**שאלה:**

**מאת לאה:** לכבוד קדשת הצדיקה, שלום וברכה ורפואה

שְׁלָמָה, וְיֵהי רְצוֹן שְׁנִזְכָּה לְרֵאוֹת אֶת הַצַּדִּיק בְּאֶרֶץ הַקֹּדֶשׁ  
 בְּמֵהָרָה. יֵשׁ עֲנִין שְׁמֹטְרִיד אוֹתִי מֵאֵד: יֵשׁ לָנוּ בְּמִשְׁפָּחָה זֹג  
 שְׁמֵאֵד קֶשֶׁה לָנוּ בְּנוֹכְחוֹתוֹ, הֵם לֹא מְבַרְרִים מִסְפִּיק בְּדַרְכָּם  
 הַדְּתִית וּבְכָל פְּעַם שְׁאָנוּ נִפְגָּשִׁים אִתָּם נוֹצֵרֶת עֲגֻמַת נֶפֶשׁ  
 מִהֶמוֹן בְּחִיבוֹת. בְּשֵׁל כָּף, אָנוּ נִמְנָעִים מִמְּפֻגָּשִׁים אִתָּם, אֲךָ  
 בְּכָל זֹאת זוֹ מִשְׁפָּחָה וְלִפְעָמִים אָנוּ נִפְגָּשִׁים. יֵשׁ לְצִין שְׁאָנוּ  
 מֵאֵד אוֹהֲבִים אוֹתָם וְיֵשׁ בֵּינֵינוּ קֶשֶׁר חָם, אֲךָ הַמְּצָאוֹת מִמְּשַׁכֵּת  
 בְּקִרְבָּתָם לֹא מוֹלִידָה טוֹב. מֵה גַם שְׁגָפְתִי מִדְּבַרְת בְּפִנֵי לְשׁוֹן  
 הָרַע עַל בְּעָלִי, דְּבַר שְׁמַצְעַר אוֹתִי מֵאֵד. כִּיצַד הַצַּדִּיק מִמְּלִיץ  
 לְהִתְנַהֵג בְּמִקְרָה זֶה?

### תשובה:

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֹדֵר שְׁלַח כ' סִיּוֹן ה'תשע"ב

שְׁלוֹם רַב אֶל לְאֵה, תַּחֲיִיה.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

תְּשׁוּאוֹת חֵן לְךָ עַל הַתְּפִלוֹת שְׁאֵת מִתְּפַלֵּלְת עַל רְפוּאָתִי וְהַחֲלֵמָתִי  
 הַמְּהִירָה, יַעֲזֹר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שְׁכָל הַתְּפִלוֹת שְׁלֹךְ תַּתְּקַבְּלָנָה  
 לְרַחֲמִים וּלְרְצוֹן לְפָנֵי אֲדוֹן כָּל.

אֶת צְרִיכָה לְדַעַת שְׁבַחֲיִיד הַפְּרָטִיִּים הַבְּעַל שְׁלֹךְ זֶה הַכָּל, וְלִכֵּן  
 הוּא בָּא קֹדֶם לְפָנֵי הַכָּל וְכו', וְאִם אֶחָד מִכְּפִישׁ אֶת בְּעַלְךָ וּמְדַבֵּר עָלֶיךָ  
 לְשׁוֹן הָרַע וְכו', אֶת צְרִיכָה לְהִמָּנַע לְלַכֵּת שְׁמָה, כִּי אִם זֶה הִיָּה הַפּוּדָה  
 שְׁמִמְשַׁפַּחַת בְּעַלְךָ הִיוּ מְדַבְּרִים עָלֶיךָ לְפָנֵי בְּעַלְךָ, גַּם אֶת לֹא הִיִּית  
 רוֹצֵה שְׁיִקְרָה כָּכָה, וְלִכֵּן הַדְּבַר הָרֵאשׁוֹן אֶת צְרִיכָה לְמָנוּעַ אֶת עֲצֻמָּךְ  
 מֵה שְׁפַחוֹת לְהִסְתוֹכֵב שְׁמָה וְכו', מִשְׁפָּחָה הִיא מִשְׁפָּחָה, הַכָּל טוֹב  
 וּבִסְדֵר וְכו', עַד שְׁזָה בָּא לְחִיִּים הַמְּשַׁתְּפִים שְׁלִכְם שְׁרוּצִים לְהֵרֵס  
 לְכֶם אֶת הַבֵּית, אֶת זֶה אֶת לֹא צְרִיכָה לְתַת בְּשׁוֹם פָּנִים וְאִפֵּן.

הקדוש-ברוך-הוא יעזר לכם שתחיו ביחד בשמחה ובאהבה והבנה הדדית, כי זה יסוד גדול בחיי נשואין, וחכמינו הקדושים אמרו (סוטה יז.) איש ואשה זכו שכינה ביניהן, ואמרו (ירושלמי ברכות פ"ק ט' הלכה ח') אי אפשר לאיש בלא אשה ואי אפשר לאשה בלא איש אי אפשר לשניהן בלא שכינה, ובמקום שהשכינה נמצאת שם הברכה מצויה, רק שיהיה ביניהם שלום ואהבה גדולה מאד, כי שלום אמרו חכמינו הקדושים (שבת י:) זה שמו של הקדוש-ברוך-הוא, ולכן אם מכניסים את הקדוש-ברוך-הוא בתוך הבית, זה נקרא שלום-בית, הינו שמו של הקדוש-ברוך-הוא בתוך הבית.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי, שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה ובכל אשר תפני, תשכילי ותצלחי.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

## שצב.

**אינני מרצה מעצמי,  
ובכל בקר אני קמה עם רגשות אשמה**

**שאלה:**

**מאת בתיה:** שלום לצדיק היקר. אני משתדלת לעשות מסירות נפש להיות בשמחה ומחפשת פתרון כיצד לנצח את רגשות האשמה שיש לי. ברגע שאני קמה בבקר, אני מתחילה להסתכל על עצמי ומרגישה אשמה בכל חלשות האפי שלי. אני נאבקת בכל יום עם המון כעס, ואני עובדת על האמונה שלי כדי למנוע את זה, אף למרות זאת אני מרגישה שאני עושה המון דברים שהם ההפך מהדרך שבה צריכה

אמא יהודית להתנהג. קשה לי לראות את החלשות שלי ולהתמודד אתן. מצד אחד אני אומרת לעצמי "תתאמצי, את יכולה לעשות יותר", ומצד שני אני אומרת לעצמי "זה בסדר שאני לא מצינת בהכל" ... יש לי רצון חזק לרכוש הרבה חכמה ודעת יותר מאשה רגילה, אף אני צריכה להיות עקרת בית ולדאג לצרכים הגשמיים של בעלי וילדי. אשמח לקבל עצה כיצד להתמודד עם הבלבולים האלו. יש לי שאלה נוספת: כפי שאתקרבתי לחסידות ברסלב, עמדתי להתחיל בלמודי פסיכולוגיה, אף לבסוף לא התחלתי ללמוד כי הבנתי שבלמודים אלו נושבות רוחות זרות וחילוניות ונשארת עם העצמא ללמוד ולהבין את הנפש. האם יש דרך ללמוד פסיכולוגיה מבלי להחשוף לרוחות זרות? אני מקווה שעם ההתחזקות שאקבל, אוכל לפרוץ קדימה, לבנות מחדש את ביתי ולהכניס לתוכו את השכינה. תודה רבה על כך שאתם מקדישים זמן ומאמץ לענות.

### תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר שלח כ' סיון ה'תשע"ב

שלום רב אל בתי, תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

את צריכה לדעת שרגשי אשמה וכו' זה הדבר הכי חמור שרק יכול להיות וכו', ואדם הורג והורס את עצמו כמו ידיו עם רגשי אשמה, ולכן תעשי כל מיני פעולות שבעולם ליצאת מרגשי אשמה, את לא אשמה בשום דבר. תעבדי על נקודת השמחה, ותתאזרי במדת הסבלנות שאין מדה יותר יפה מזו, ואפילו שזה בא לך מאד מאד קשה, זכרי מה שאמר התנא הקדוש (אבות פ"ק ה') לפום צערא אגרא, ודעי לך, כשאשה עוצרת עצמה לא לכעוס וכו', אפלו שהיא נמצאת

בְּמִדּוֹר הַקְּלָפוֹת וְכוּ' בְּזֶה הִיא עוֹלָה עַד עוֹלָם הָאֲצִילוֹת, שֶׁהִיא בְּטָלָה לְגַמְרֵי אֵל הָאֵין-סוּף בְּרוּךְ-הוּא, כִּי הַכֹּל תְּלוּי כְּפִי מִדַּת הַסְּבָלָנוֹת וְלֹא לְהַכְנִס בְּכַעַס, שֶׁבְּדֶרֶךְ כָּלֵל בָּא מְגֵאוֹת וַיִּשׁוּת. אִשָּׁה צְרִיכָה לְבַטֵּל אֶת עֲצָמָה כָּל כְּלָה אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וְשֵׁלֵא תִהְיֶה לָּהּ שׁוּם תְּרַעַמַת עַל בַּעֲלָהּ, כִּי הָאִשָּׁה הִיא חֵלֶק מִבַּעֲלָהּ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (בְּרֵאשִׁית ב' כג) "עֲצָם מֵעֲצָמִי וּבָשָׂר מִבָּשָׂרִי לְזֹאת יִקְרָא אִשָּׁה כִּי מֵאִישׁ לְקָחָהּ זֹאת".

וְלִכֵּן אִשְׂרֵי הָאִשָּׁה שֶׁקָּנְתָה לְעֲצָמָה אֶת מִדַּת הַסְּבָלָנוֹת לְגַבִּי בַּעֲלָהּ וְכוּ', וּמוֹחֶלֶת לוֹ עַל הַכֹּל, וּמִתְחַזְּקִים לְאַהֲב אֶחָד אֶת הַשְּׂנִי, שְׂאֵז הַשְּׂכִינָה תִשָּׁרֶה בְּתוֹךְ הַבַּיִת.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִתֵּן לָךְ שְׂמֵחַת הַחַיִּים, וַיְכוּלִים לְלַמַּד פְּסִיכּוֹלוֹגְיָה מֵעֲצָמוֹ וְכוּ', וּמַחֲזִי יוֹם יוֹם מֵה שְׂרוּאִים בְּמִשְׁפָּחָה וְכוּ', אוֹ אֲצֵל הַשְּׂכָנִים וְכוּ', אוֹ סָבִיב בְּחֻבְרָה וְכוּ', מְכַל דְּבַר יְכוּלִים לְלַמַּד אֵיךְ לְהַפְּךָ אֶת הַחַיִּים לְטוֹב, וּבִפְרָט כְּשֵׁיִשׁ אֶת הַהַקְּדָמוֹת שֶׁל רַבְּנוֹ ז"ל, אֲזִי יֵשׁ כְּבָר הַכֹּל, כִּי הַלְמוּד הָעֵמֶק שֶׁל רַבְּנוֹ ז"ל כָּלוּל מֵהַכֹּל.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְּלָתִי, שְׂאֵנִי מִבְּקֶשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֶדְךָ תְּמִיד, שֶׁתִּהְיֶה לָּךְ הַצְּלָחָה מְרֻבָּה וּבְכֹל אֲשֶׁר תִּפְנִי, תִּשְׁכִּילִי וְתִצְלִיחִי.

הַמְּאַחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

## שצג.

**הָאֵם יֵשׁ חוֹבָה לְגִלוֹת לְאָדָם שְׂשָׁנִים מִלְּדוֹ הֵם מְמַזְרִים?**

**שְׂאֵלָה:**

**מֵאֵת תַּמָּר:** כִּיצַד צְרִיכִים לְנַהֵג כְּאֲשֶׁר יוֹדְעִים שֶׁאֲשֵׁתוֹ שֶׁל אָדָם מְסִיִּם בְּגִדָה בּוֹ עִם חֲבֵרוֹ הַטּוֹב, וְשָׁנֵי יְלָדָיו הָאֲחֵרוֹנִים

אינם שלו והם ממזרים? מצד אחד אנשים לא מוכנים לספר ולגלות לו מאחר וההשקלות שיבואו בעקבות כך כגון פרוק הבית והאמללות של הילדים יהיו על מצפונם, אך מצד שני צריכים למנוע התרבות ממזרים בישראל. א. איך יש לנהג על-פי דין תורה? ב. האם יש עברה לאנשים שלא מוכנים לספר לו את האמת?

### תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר שלח כ' סיון ה'תשע"ב

שלום וברכה אל תמר, נרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

אתה צריך לדעת שבדבר כזה מרחחים לדבר עם רב מפרסם לירא שמים, ולהתייעץ אתו, כי זו שאלה חמורה בהלכה, ומה גם שלא יכולים לפסק שילדים הם ממזרים, כי על פי הלכה רב בעילות הן אחר הבעל, ועד שאין עדים שראו בפרוש וכו', אי אפשר להאשים בהאשמות וכו'. ויכול מאד להיות שהכל מפוברק וכו', וצריכים מאד מאד לשמר לא לפרק בית וכו'.

ולכן שב ואל תעשה עדיף וכו', הקדוש-ברוך-הוא מנהיג את עולמו ויבוא בעל הכרם ויכלה את קוציו וכו', וחכמינו הקדושים אמרו (כתבות ל). תני רבי חייא מיום שחרב בית המקדש אף-על-פי שבטלו סנהדרין ארבע מיתות לא בטלו וכו', אלא דין ארבע מיתות לא בטלו, מי שנתחייב סקילה או נופל מן הגג או חיה דורסתו, ומי שנתחייב שרפה או נופל בדלקה או נחש מכישו, ומי שנתחייב הריגה או נמסר למלכות או לסטים באין עליו, ומי שנתחייב חנק או טובע בנהר או מת בסרוניכי.



ולכן מי שחוטא או בוגד וכו', הוא צריך לזכר שאין העולם הפקר, ומקדם או אחר כך מגיע תורו וכו'.

המאחל לה ברכה והצלחה מן השמים...

## שצד.

**היכן עדיף להתפלל:**

**בבית כנסת של ברסלב שיש בו דבורים בזמן התפלה,  
או בבית כנסת כללי שאין בו דבורים בזמן התפלה?**

**שאלה:**

**מאת יוסף:** לכבוד הצדיק שלום וברכה ורפואה שלמה. יש בעירנו שני בתי כנסת, אחד מהם הוא בית כנסת של אנשי שלומנו חסידי ברסלב, אך בגלל שאין שם רב אין שם סדר, והרבה פעמים מדברים שם בזמן התפלה, והשני הוא בית כנסת של אחד מגדולי הדור שאינו חסיד ברסלב, אך מאד מעורר לעבודתו ותפלה, ויש שם סדר מופתי והרגשה מיחדת. היכן עדיף להתפלל? והאם יש ענין למסור את הנפש להתפלל דוקא בבית כנסת על שם רבנו כפי שכתב רבי נתן (בלקוטי הלכות, הלכות שבת) בשבח בתי כנסיות ומדרשות שקרויים על שם הצדיק? תודה רבה.

**תשובה:**

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר שלח כ' סיון ה'תשע"ב

שלום וברכה אל יוסף, גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

זה ברור שעדיף להתפלל בבית הכנסת הנקרא על שם הצדיק,

עם כל זאת אם יש שם הפקרות בבחינת (שופטים יז, ו): "בנימים ההם אין מלך בישראל איש הישר בעיניו יעשה", ובפרט שמדברים באמצע התפלה וכו', עדיף להתפלל בבית הכנסת שיש שמה סדר וכו', ובפרט שבמקום הזה מעוררים אותו לעבודת השם יתברך, כי אדם צריך להסתכל על עצמו איפה טוב לו ולילדיו, וזה העקר.

הקדוש-ברוך-הוא יעזר שכל בית כנסת הנקרא על שם רבנו ז"ל לא יבזה את שמו הקדוש, אלא שיידברו שמה רק מעצותיו הקדושות, כי רבנו ז"ל נמצא רק במקום שמדברים ממנו ומקיימים את עצותיו הקדושות ואת דבריו, כי אם יש בית כנסת על שם רבנו ז"ל שבו בכלל לא מדברים מרבנו ז"ל, רק הכל הפקר וכו', עבדא בהפקירא ניהא ליה וכו', אזי צריכים לדעת שרבנו ז"ל לא נמצא שמה, כי הוא נמצא רק במקום שמדברים ממנו.

הקדוש-ברוך-הוא יצליח את דרכך, ובכל אשר תפנה תשכיל ותצליח.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

## שצה.

**למרות רצוני העז לחזור בתשובה אני נופל יותר ויותר**

**שאלה:**

מאת מרדכי: שלום לכבוד הצדיק. אני משתוקק וכוסף כפר שנים לחזור בתשובה, אף למרות הרצון העז אני נופל יותר ויותר וקשה לי להחזיק מעמד. איך זה הגיוני? ומה אני עושה לא בסדר? תודה.

**תשובה:**

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר שלח כ"א סיון ה'תשע"ב

שלום וברכה אל מרדכי, נרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

קדם כל, אתה צריך לדעת מה זו חזרה בתשובה: רבנו ז"ל אמר (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן לה) שאדם צריך לזרק את עצמו חזרה, מאיפה שהוא בא, הינו הקדוש-ברוך-הוא מלא כל הארץ כבודו, והוא ממלא כל עלמין וסובב כל עלמין ובתוך כל עלמין, והנשמה של האדם היא חלק אלוך ממעל, והיא צריכה תמיד להיות דבוקה בו יתברך, אף כשאדם חוטא הוא נופל מהאמונה הזו, ועל ידי זה הוא נתק לגמרי ממנו יתברך, עד שמסתובב בעולם התהו וכו', וחשך ומר לו, כי כך אמר רבנו ז"ל (ספר המדות, אות אמונה סימן כב) הפשע של האדם מכניס כפירה לאדם, והרגע שיש לאדם כפירה בלבו, זה אבי אבות הטמאה.

וכן עקר החזרה בתשובה זה רק לנתק את עצמו מכל העבר שלו, להדביק את נפשו בו יתברך, שזה אותיות תשוב ה', ה' זה הנפש של האדם שצריכים להדביקה ולהשיבה אליו יתברך.

ואתה צריך להבין שזה לוקח הרבה זמן עד שאדם נעקר מהרע שנפל אליו, ולכן אסור להתיאש בשום פנים ואפן, רק להמשיך להתפלל להקדוש-ברוך-הוא, לדבר אליו יתברך כאשר ידבר איש אל רעהו והבן אל אביו, וצריכים לדעת שזה לוקח זמן, ובין כך אף שיש לו עליות וירידות, צריך לדעת שכל העתקה שנעתק מהרע ומושך את עצמו אל הטוב, זה עושה רשם גדול בשמים, וכבר אמר רבנו ז"ל (שיחות הר"ן, סימן יב) אלו הרוצים להיות אנשים פשרים ולהכניס בעבודת השם יתברך, ואזי יש להם בלבולים גדולים ומגיעות גדולות, ואינם יכולים לתת עצה לנפשם איך לעשות, מחמת גדל

הַבְּלוּלִים וְהַמְּנִיעוֹת שֵׁשׁ לָהֶם, וְכֹל מֵה שְׁרוּצִים לַעֲשׂוֹת בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, קָשָׁה לָהֶם לַעֲשׂוֹת כְּרֵאוֹי, צְרִיכִים שִׁדְעוּ, שְׁזֵה בְּעֲצָמוֹ שֶׁהֵם מְתִיגְעִים וְלֵהוּטִים לַעֲשׂוֹת אִיזוֹ עִבּוּדָה, אוֹ לְקַדֵּשׁ עֲצָמוֹ בְּאִיזוֹ קִדְשָׁה, אֶךְ-עַל-פִּי שְׁאִינֶם יְכוּלִים לְגַמֵּר כְּרֵאוֹי, זֶה בְּעֲצָמוֹ שֶׁהֵם מְתִיגְעִים וְלֵהוּטִים אַחֵר זֶה, הוּא בְּחִינַת קְרִבְנוֹת בְּבְחִינַת (תְּהִלִּים מֵד, כג) "כִּי עָלֶיךָ הִרְגָנוּ כָּל הַיּוֹם נִחַשְׁבָנוּ כְּצֹאן טְבָחָה".

וְאִתָּא בְּזֵהר (חַיִּי שְׂרָה קַדְוָה), שְׁזוֹ בְּחִינַת תְּפִלָּה שֶׁהִיא בְּחִינַת קְרִבְנוֹת, הֵינּוּ כְּשְׁרוּצִים לְהִתְפַּלֵּל וְאִין מְנִיחִין אוֹתוֹ וּמְבַלְבְּלִים אוֹתוֹ בְּכַמָּה מִינֵי בְּלוּלִים וְהוּא צְרִיךְ לְכַמָּה גִּיעוֹת בְּשַׁעַת הַתְּפִלָּה, וְאִזִּי אֶפְלוּ אִם אֵינּוּ זוֹכֵה לְהִתְפַּלֵּל כְּרֵאוֹי, אֶךְ-עַל-פִּי-כֵן הִיגִיעָה בְּעֲצָמָה שְׁמִיגָע עֲצָמוֹ בְּכָל כַּחוֹ וּמוֹסֵר נַפְשׁוֹ לְהִתְפַּלֵּל כְּרֵאוֹי, זֶה בְּעֲצָמוֹ הוּא בְּחִינַת קְרִבְנוֹת בְּחִינַת "כִּי עָלֶיךָ הִרְגָנוּ" וְגו', וְכַמוֹ כֵּן בְּכָל הַעֲבֻדוֹת וְהַקְּדוּשׁוֹת שְׁאֵדָם רוּצָה לְקַדֵּשׁ עֲצָמוֹ וְלַעֲשׂוֹת אֶת רְצוֹנוֹ יִתְבָּרֵךְ וְלַחֲזוֹר בְּתִשׁוּבָה שְׁלָמָה אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, אֶךְ-עַל-פִּי שְׁאֵינּוּ זוֹכֵה חֵס וְשְׁלוֹם לְקַדֵּשׁ עֲצָמוֹ כְּרֵאוֹי, אֶךְ-עַל-פִּי-כֵן הִיגִיעָה בְּעֲצָמָה וְהִיסוּרִין וְהַבְּלוּלִים שֵׁשׁ לוֹ מְזֵה מַחֲמַת שְׁרוּצָה וְחִפְץ לְקַדֵּשׁ עֲצָמוֹ, רַק שְׁאִין מְנִיחִין אוֹתוֹ, זֶה בְּעֲצָמוֹ הוּא בְּחִינַת קְרִבְנוֹת בְּחִינַת "כִּי עָלֶיךָ הִרְגָנוּ כָּל הַיּוֹם נִחַשְׁבָנוּ כְּצֹאן טְבָחָה".

עַל כֵּן אָדָם צְרִיךְ לַעֲשׂוֹת אֶת שְׁלוֹ תְּמִיד, לִיגָע עֲצָמוֹ בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ בְּכָל מֵה שְׁיֻכַּל, וְאֵת כָּל אֲשֶׁר תִּמְצָא יָדְךָ לַעֲשׂוֹת - עֲשֵׂה, אֶךְ-עַל-פִּי שֶׁקָּשָׁה עָלָיו מְאֹד, וְנִדְמָה לוֹ שְׁאִין מְנִיחִים אוֹתוֹ כָּלֵל וּמְרַחֲקִים אוֹתוֹ מְאֹד מְאֹד, וְאֵינּוּ זוֹכֵה לַעֲשׂוֹת כְּרֵאוֹי שׁוֹם דְּבַר שֶׁבְּקִדְשָׁה וְכו', וְאִדְרָבָה נִדְמָה לוֹ שְׁמִפִּילִים אוֹתוֹ מְאִיגְרָא רְמָא לְבִירָא עֲמִיקְתָּא וְכו', אֶךְ-עַל-פִּי-כֵן עָלָיו לַעֲשׂוֹת אֶת שְׁלוֹ, וְלֹא יִתְיָאֵשׁ בְּשׁוֹם פְּנִים וְאֶפְסָן, וְיִחְזִיק מְעַמָּד בְּכָל מֵה שְׁיֻכַּל וְהַשֵּׁם הַטּוֹב בְּעִינָיו יַעֲשֵׂה.

ולכן ראה מה לפניך, אל תהיה בטלן, כל אחד ואחד שרוצה לחזור בתשובה אליו יתברך, עוברים עליו הנסיונות הקשים והמרים האלו, כי הקלפות מסכבות אותו לגמרי, עד שאינו רואה שום צד אור וכו', עם כל זאת אם יהיה חזק בדעתו שהוא את הקדוש-ברוך-הוא לא יעזוב, על ידי זה סוף כל סוף יתפרדו כל פועלי און, ויתגלה אליו מלך הכבוד בעצמו.

ולכן הרגל את עצמך לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, ואז טוב לך כל הימים.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

## שצו.

**מה הדרך בעבודת השם שהכי מתאימה לאנשים כמוני?**

**שאלה:**

מאת חיים אברהם: לכבוד מוהרא"ש נרו יאיר. אני רואה שיש הרבה דרכים בעבודת השם, יש צדיקים שעסקו בתעניות וסגופים, יש צדיקים שעסקו בתפלה והתבודדות, ויש צדיקים שעסקו רק בלמוד תורה. מה הדרך הכי מתאימה לאנשים כמוני?

**תשובה:**

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר שלח כ"א סיון ה'תשע"ב

שלום וברכה אל חיים אברהם, נרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

רבנו ז"ל גלה לנו (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן מח) שאדם צריך לעבור

בזה העולם על גֶשֶׁר צר מאד מאד, והכָּלֵל וְהַעֲקָר שֶׁלֹּא יתְפַחַד כָּלֵל, הינו כְּשֶׁאָדָם יוצא לְאוֹר הָעוֹלָם מִבֶּטֶן אִמּוֹ, וְעַד שִׁיוּצֵא מִזֶּה הָעוֹלָם וְחוֹזֵר אֶל בֶּטֶן הָאֲדָמָה, כָּל הַחַיִּים זֶה גֶשֶׁר צר מאד, כִּי הַנְּשֻׁמָּה נִמְצָאת בְּזֶה הָעוֹלָם הָעוֹבֵר, וְהִיא נִמְצָאת בְּסִפְנֵי גְדוּלָה מְאֹד, כִּי כָּאֵן בְּזֶה הָעוֹלָם הַכֹּל נֶעְלָם וְנִסְתָּר לְגַמְרִי, לֹא רוֹאִים שׁוֹם דְּבָר רַק טִבֵּעַ מִקְרָה וּמִזֵּל, וְכָל דְּאֵלִים גָּבֵר, וְרִצְיָחוֹת וְאַכְזָרִיּוֹת וְכוּ', גְּנֻבוֹת וּגְזוּלוֹת וְכוּ', שֶׁקָּר וּמְרָמָה וְכוּ' וְכוּ', וְכָל אֶחָד עוֹבֵד עַל הַשָּׁנִי וְכוּ'.

וּמְאֹד מְאֹד קָשָׁה לְהִבִּין אֲשֶׁר כָּל הַחַיִּים פּוֹרְחִים לְאָדָם מְאֹד, כְּמוֹ שֶׁאָמַר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן סא) שֶׁהַשְּׂבָעִים שָׁנָה הֵם כְּמוֹ רִבַּע שָׁעָה, אִף אֶחָד לֹא קוֹלֵט שֶׁהֵנָּה יוֹם הֵנָּה לַיְלָה, הֵנָּה שְׁבֻעַ הֵנָּה חֹדֶשׁ הֵנָּה שָׁנָה, וּפְתָאוֹם פּוֹרְחִים לוֹ כָּל הַשָּׁנִים וְעֹבֵר שְׂבָעִים שָׁנָה בְּזֶה הָעוֹלָם, מְלֵא דְמִיּוֹנוֹת וּמַחְשָׁבוֹת זְרוֹת וְהִרְהוּרִים רְעִים, וְלֹא הִתְיַשֵּׁב לְרַגַע מֵהוּא עוֹשֶׂה בְּזֶה הָעוֹלָם. כִּי הַחַיִּים שֶׁל אָדָם בְּזֶה הָעוֹלָם הֵם מְאֹד מְאֹד מְסֻכָּנִים שֶׁלֹּא יִמָּשֵׁךְ אַחַר דְּעוֹת נְפֻסוֹת שֶׁל כְּפִירוֹת וְאַפִּיקוֹרְסוֹת טִבֵּעַ מִקְרָה וּמִזֵּל וְכוּ' וְכוּ', וְאִף אֶחָד לֹא קוֹלֵט שְׁבִין כֶּף פּוֹרְחִים לוֹ הַיָּמִים וְהַלֵּילוֹת וְכוּ', כְּמֵאֲמָרָם ז"ל (בְּרֵאשִׁית רַבָּה פְּרָשָׁה צו סִימָן ב') "כְּצֵל יְמִינוֹ עַל הָאָרֶץ וְאֵין מְקֻנָּה" (דְּבָרֵי הַיָּמִים-א כט, טו) - וְהַלְוֵאֵי כְּצֵלוֹ שֶׁל כֶּתֶל אוֹ כְּצֵלוֹ שֶׁל אֵילָן אֲלֵא כְּצֵלוֹ שֶׁל עוֹף בְּשָׁעָה שֶׁהוּא עָף, דְּכִתִּיב (תְּהִלִּים קמד, ד): "כְּצֵל עוֹבֵר". "וְאֵין מְקֻנָּה" - וְאֵין מִי שִׁיקְוָה שֶׁלֹּא יָמוֹת, הַכֹּל יוֹדְעִים וְאוֹמְרִים בְּפִיהֶם שֶׁהֵן מְתִים.

וְלָכֵן מִהֲרַגַע שֶׁאָדָם יוּצֵא לְאוֹר הָעוֹלָם, וְעַד שִׁיוּצֵא מִזֶּה הָעוֹלָם, הַחַיִּים הָאֵלוֹ הֵם גֶּשֶׁר צר מאד, כִּי הַנְּשֻׁמָּה יוֹרֶדֶת לָזֶה הָעוֹלָם, וְעוֹבֵרֶת אֶת זֶה הָעוֹלָם, וְאַחַר כֶּף חוֹזֶרֶת לְעוֹלָם שְׂבָאָה מִמֶּנּוּ וְכוּ' וְכוּ', וְהַדְרָךְ הַזֶּה נִקְרָאת גֶּשֶׁר, אֲבָל הוּא צר מאד, וּבְאֲמַת מֵהוּ עוֹשִׂים כְּשֶׁאָדָם מְכַרְחַ לְעִבּוֹר עַל גֶּשֶׁר צר וּמְאֹד מְפַחַד שֶׁלֹּא יפול אוֹ לְצַד זֶה אוֹ לְצַד זֶה? עוֹשִׂים גָּדֵר מִכָּאן וּגָדֵר מִכָּאן, וְאֵז נִכּוֹן לְבוֹ יִהְיֶה בְּטוֹחַ שֶׁלֹּא

יפול, כי אם יש שתי גדרות משני הצדדים, אזי הוא לא יפול לא לכאן ולא לכאן.

והנה שתי הגדרות האלו בדרכי רבנו ז"ל, הן שמחה והתבודדות, מצד אחד צריכים לשים גדר של שמחה, רק לשמח ולמסר את נפשו להיות בשמחה, ולהחיות את עצמו עם נקדת יהדותו שנברא יהודי, ושלא עשני גוי כגויי הארצות, והשמחה הזו עולה על כל השמחות, ומצד שני צריכים לשים גדר של התבודדות, להרגיל את עצמו לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, ולהשיח ולספר את כל אשר עם לבבו אליו יתברך, ולהרגיל את עצמו לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, ויספר לו יתברך כל מה שעובר עליו בפרטי פרטיות, ולכן על ידי שתי הגדרות האלו, מצד אחד שמחה, ומצד אחד התבודדות, אלו שתי הגדרות ישמרו אותו שלא יפול מהגשר הצר מאד שהוא צריך לעבור עליו.

ואלו הם שני היסודות בחסידות ברסלב, מצד אחד רק לשמח תמיד עם כל נקדה ונקדה טובה שיש בו, ומצד שני לא להפסיק לבקש את הקדוש-ברוך-הוא שהוא רוצה לחזר בתשובה, ורוצה לנתק את עצמו מהלכלוך והזהמה שנפל אליה, וזה ישמר אותו כל ימי חיי הבלו שלא יפול מהגשר הצר שהוא צריך לעבור עליו.

ודינא את שתי הגדרות האלו - מאד מאד קשה לקיים, כי רוב בני אדם נמשכים אחר העצבות והעצלות והמרה שחורה והדפאון מרב עוונותיהם וכו', וקשה להם מאד מאד לשמח, והסמ"ך-מ"ם מלביש את עצמו במצוות: איך אתה יכול לשמח? הרי יותר טוב להיות בלב נשבר, שבור ורצוץ וכו'... ואדם הולך אחריו וחושב לתמו שהוא צודק, כי הרי צריכים להסתובב בלב נשבר ממרמך ומדפא, בשעה שהוא לא קולט שזו רשת ומלכדת כדי שהאדם יפול בזה, ולכן מכרחים למסר את נפשו להיות בשמחה.

וכן בענין התבודדות שיחה בינו לבין קונו - לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא בשפת האם שלו, גם את זה מאד מאד קשה לאדם, כי תמיד נדמה לו כאלו לא צריכים אותו ולא רוצים לשמע אותו, וכאלו הוא לא שׁוה שום דבר, וכל זה בא מחמת כפירות ואפיקורסות שנכנסו בו, כמו שאמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן סב) שמה שאדם לא יכול לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, הוא מהכפירות שנכנסת בו, והסמ"ך-מ"ם מתלבש במצוות, ואומר לאדם: "איך אתה מתימר לחזר אליו יתברך ולדבר עמו יתברך? קדם כל, הרי יש את שלשת התפלות שחרית מנחה ערבית, ומה אתה צריך להוסיף תפלות?" ואחר כך הוא מכניס בו: "הרי אדם צריך להחזיק את עצמו שפלו ועניו וכו', ואיך תדבר עמו יתברך שזו גדלות גדולה וכו', שלא שיכת לבן אדם קטן כמוך?" וכו'. הכלל, ששמחה והתבודדות שהם שתי הגדרות על הגשר הצר מאד, אותן מאד מאד קשה לקיים.

ולכן כל מי שרוצה דרך בחיים, צריך להתאמץ עם כל הכחות להיות תמיד בשמחה, וכן תמיד לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא בשפת האם שלו, ובאמת זה כלול בדברי רבנו ז"ל שאמר (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן ו') כשאדם רוצה לחזר בתשובה, צריך להיות בקי בהלכה, הינו צריך לדעת איך ללכת בזה העולם לעבור את הגשר הצר הזה, וצריך שתהינה לו שתי בקיאויות, בקי ברצא ובקי בשוב, ופעמים מספר בק"י עולה כמספר דר"ך. הינו כשאדם רוצה לחזר אליו יתברך, שזה בקי ברצא, שזה הענין של תפלה והתבודדות - שאדם משתוקק תמיד אחריו יתברך לעלות מעלה מעלה, והוא משיח ומספר את כל אשר עם לבבו אליו יתברך, על זה צריכים בקיאות גדולה לא לעזב את עצמו בשום פנים ואפן, רק להיות עקשן גדול ולדבר תמיד אליו יתברך, ולעלות יותר ויותר מעלה מעלה.

ולהפך, כשנופל ונכשל וכו' עליו לחזק את עצמו בכל הכחות, שזה בקי בשוב, שזה ענין השמחה - שאדם צריך לשמח עם כל



הנְקֻדוֹת טוֹבוֹת שֵׁישׁ בּוֹ, וְאֶפְלוּ שְׁמֵרְגִישׁ שֶׁהוּא הֵכִי רְחוּק וְאֵין לוֹ כְּלוּם, עִם כָּל זֹאת גְּלֶה לָנוּ רַבְּנוּ ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן רפב) שְׁיִחְפֹּשׁ וַיִּבְקֹשׁ אַחַר הַנְּקֻדוֹת טוֹבוֹת שֵׁישׁ בּוֹ, כִּי כָּל בֵּר יִשְׂרָאֵל יֵשׁ בּוֹ הַמּוֹן טוֹב, כְּמֵאֲמָרָם ז"ל (בְּרֻכּוֹת נוז.) עַל הַפְּסוּק (שִׁיר הַשִּׁירִים ד') "כִּפְלַח הַרְמוֹן רִקְתָּךְ" מֵאֵי רִקְתָּךְ, אֶפְלוּ רִיקְנִין שְׁבָךְ מְלֵאִים מְצוֹת כְּרָמוֹן, וְלִכֵּן פְּעַמִּים בְּק"י הֵינּוּ בְּקִי בְּרִצּוֹא שְׁזוֹ הַתְּבוּדוֹת, וְכֵן בְּקִי בְּשׁוֹב שְׁזוֹ שְׁמִחָה, עַל יְדֵי שְׁתֵּי הַבְּקִיאוּיוֹת הָאֵלוּ, הוּא יִכּוֹל לְלַכֵּת עַל דֶּרֶךְ הַמְּלָךְ, וַיַּעֲבֹר אֶת הַגֶּשֶׁר בְּבִטְחוֹן שְׁלֵא יִפּוֹל לְשׁוּם צַד.

הַכֵּלֶל שֶׁתְּכַנִּיס אֶת הַדְּבָרִים הָאֵלוּ בְּתוֹךְ לְבָךְ וְאֵז טוֹב לָךְ כָּל הַיָּמִים.

הַמְּאֵחַל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

## שצז.

**בְּגִלְל שֵׁישׁ בֵּינֵינוּ הַרְּבֵה מְרִיבוֹת  
הַחֲלֻטֵּי לַעֲזֹב אֶת הַבַּיִת אוֹ לְהַתְּגַרֵּשׁ**

**שְׁאֵלָה:**

**מֵאֵת מֹשֶׁה:** לְכַבּוֹד הַצַּדִּיק הַגָּדוֹל מוֹהֲרָא"ש. אֲנִי מִתְּפַלֵּל שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִשְׁלַח לָךְ רְפוּאָה שְׁלֵמָה, כִּי הָעוֹלָם צָרִיךְ אוֹתָךְ. הַתְּחַתְּנֵתִי לִפְנֵי שָׁנָה, וּמֵאֲז אֲנִי וְאִשְׁתִּי לֹא מוֹסְתַדְרִים, עַל כָּל שְׁטוֹת הַיָּא צוֹעֵקֶת וּמִתְּנַפֶּלֶת עָלַי, וַיֵּשׁ בֵּינֵינוּ הַמוֹן מְרִיבוֹת וּמְכֻחִים. בְּגִלְל הַמְּצַב הַחֲלֻטֵּי לַעֲזֹב אֶת הַבַּיִת אוֹ לְהַתְּגַרֵּשׁ. בְּבִקְשָׁה תַעֲזֹר לִי!

**תשובה:**

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר שלח כ"א סיון ה'תשע"ב  
 שלום וברכה אל משה, נרו יאיר.  
 לנכון קבלתי את מכתבך.

תודה רבה על התפלות והאחולים שאתה מתפלל ומאחל לי  
 לרפואה שלמה.

אתה צריך לדעת, שפדי לריב צריכים שנים, ומי אומר לך  
 שאתה צריך להתחיל את היום עם מריבות ועם וכו' ופוחים? ואפילו  
 אם תגיד לי שרק אשתך היא המתחילה במריבות וכו' ופוחים וכו',  
 זה גם כן לא תרוץ, כי מי אומר שאתה צריך לענות לה? חכמינו  
 הקדושים אומרים (חלין פט.) מה אמנותו של אדם בעולם הזה ישם  
 עצמו כאלם, אם לא היית עונה לאשתך בעת שהיא מתפרצת עליך,  
 אזי בקלות היתה נכבית האש של הכעס והרציחה שלה, והיו נגמר  
 המריבות והפוחים, אלא הבעיה שאין לך שכל, ואתה לא יכול  
 לעצר את רוחך, ותכף ומיד פשאשתך מגיכה לך וכו', או מעוררת  
 אותך וכו', או עושה עליך בקורת וכו', אתה נכנס בעצבים ובאש  
 הכעס, עד שכל הבית נשרף וכו', נמצא שכל הבעיה זה אצלך ולא  
 אצל אשתך, וכך אמרו חכמינו הקדושים (תמורה יז.) אשה כיון שאין  
 לה תבואה בתוך ביתה מיד צועקת.

ולכן מי אומר שצריכים לענות לה? אם לאדם היה שכל, לא  
 היה עונה לצעקות ולצרחות שלה וכו', אדרבה, היה עונה לה בסבר  
 פנים יפות ובסבלנות גדולה מאד, את האשה הכי יפה בעולם וכו',  
 ואני אוהב אותך מאד מאד וכו', ואפילו אם היא היתה ממשיכה  
 לצרוח ולצעק וכו', לבסוף היתה נשברת ומפסיקה וכו'.

נמצא שכל הבעיה זה רק אצלך שאתה מכרח להגיב ולענות

על הצעקות שְׁלָהּ, ועל הופנוחים שְׁלָהּ וכו'. אתה לא טלית שְׁפָלָה תכלת, ואפלו שְׁתַּגִּיד לִי שֶׁהִיא מִתְחִילָה תָּמִיד לְהִתְפָּרֵץ וְכוּ', וְלִצְרַח וְלִצְעַק וְלִקְלָל וְכוּ', זֶה עֲדִין לֹא מִתִּיר לָךְ לְהִתְנַפֵּל עָלֶיהָ וּלְהָשִׁיב לָהּ, וְלִכֵּן אִם הָיִיתָ מִתְנַהֵג בְּסִבְלָנוּת, וְהָיִיתָ מְכַבֵּד תָּמִיד אֶת אִשְׁתְּךָ, אִזְ כָּל הַחַיִּים שֶׁלָּךְ הָיוּ חַיִּים אַחֲרַיִם לְגַמְרִי, וְכֵן אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (סוטה יז.) אִישׁ וְאִשָּׁה זָכוּ שְׂכִינָה בֵּינֵיהֶן, וְאָמְרוּ (ירושלמי ברכות פ"ק ט' הלכה ח') אִי אֶפְשָׁר לְאִישׁ בְּלֹא אִשָּׁה וְאִי אֶפְשָׁר לְאִשָּׁה בְּלֹא אִישׁ אִי אֶפְשָׁר לְשִׁנְיָהֶן בְּלֹא שְׂכִינָה, וּבִמְקוֹם שֶׁהַשְׂכִּינָה נִמְצָאת שֵׁם הַבְּרָכָה מְצוּיָה, רַק שִׁיחֵיו בֵּינֵיהֶם שְׁלוֹם וְאַהֲבָה גְדוּלָה מְאֹד, כִּי שְׁלוֹם אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (שבת י:) זֶה שְׁמוֹ שֶׁל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

וְלִכֵּן אִם מְכַנְסִים אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּתוֹךְ הַבַּיִת, זֶה נִקְרָא שְׁלוֹם-בַּיִת, הֵינּוּ שְׁמוֹ שֶׁל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּתוֹךְ הַבַּיִת, וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (בבא מציעא נט.) לְעוֹלָם יֵהָא אָדָם זֶהִיר בְּכָבוֹד אִשְׁתּוֹ, שְׂאִין בְּרָכָה מְצוּיָה בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ שֶׁל אָדָם אֲלֵא בְּשָׂבִיל אִשְׁתּוֹ, שְׁנֵאמַר (בראשית יב) "וּלְאַבְרָם הֵטִיב בְּעִבְרָה" וְהֵינּוּ דְאָמַר לְהוּ רַבָּא לְבַנֵּי מַחֲזָא, אִוְקִירוּ לְנִשְׁיֵיכוּ כִּי הֵיכִי דְתַתְּעִירוּ (תְּכַבְּדוּ וְתִיקְרוּ אֶת נְשׁוֹתֵיכֶם כְּדִי שְׁתַּתְּעִירוּ) וְאָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן ט) שְׁעָקַר הָעֲשִׁירוֹת בָּא בְּזָכוֹת הָאִשָּׁה, וְאָמְרוּ (בבא מציעא נט.) לְעוֹלָם יֵהָא אָדָם זֶהִיר בְּאוֹנָאֵת אִשְׁתּוֹ, שְׁמַתְוָךְ שְׁדַמְעַתָּה מְצוּיָה אוֹנָאֵתָה קְרוּבָה.

וְלִכֵּן בְּמְקוֹם שְׁתֵּאשִׁים אֶת אִשְׁתְּךָ שֶׁהִיא מִתְחִילָה וְכוּ', וְהִיא הַמְּקַלְלֵת וְכוּ', יוֹתֵר טוֹב שְׁתֵּאשִׁים אֶת עֲצַמְךָ שְׂאֵתָה אִשְׁם בְּזָה... כִּי אֵתָה עוֹנָה לָהּ וְכוּ', וְזֶה גוֹרֵם אֶת כָּל הָאִשׁ בְּבַיִת, וּמְרִים לָךְ הַחַיִּים. תְּרַגֵּל אֶת עֲצַמְךָ לְקַיֵּם אֶת דְּבָרֵי רַבֵּנוּ ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן ו') שְׁעָקַר הַתְּשׁוּבָה יִשְׁמַע בְּזִיּוֹנוֹ יָדָם וְיִשְׁתַּק, וּבְשָׁעָה שְׂאִשְׁתְּךָ מְבֻזָּה אוֹתְךָ אוּ מְקַלְלֵת אוֹתְךָ, וְאֵתָה שׁוֹתֵק, עַל יְדֵי זֶה מִתְּכַפְּרִים לָךְ כָּל עוֹנוֹתֶיךָ, וְאִזְ יִהְיֶה לָךְ שְׁלוֹם-בַּיִת נִפְלֵא מְאֹד.

ולכן תרגיל את עצמך מהיום והלאה לא להפנס בוכוחים עם אשתך, ומכל שכן לא לצער אותה וכו', אדרבה תראה לעזר לה יותר מיכלתך וכו', ואף פעם אל תענה לה, אזי תראה שבמשך זמן קצר הבית שלך יתהפך לגן עדן ממש, ואשרי הבעל שיש לו שכל לדעת איך להתנהג עם אשתו, ועל זה צריכים לבוא אל הצדיק האמת וללמד אתו דרך בחיים, איך לעבור את זה העולם, ושכבית אף פעם לא תהיינה שום מריבות ושום וכוחים, וזה תלוי העקר בבעל, הוא צריך להיות עם שכל ולא לענות, ועל ידי זה תכבה האש בבית.

אקנה שתצית אותי ותראה שבזמן קצר כל הבית שלך יתהפך לפנה הכי מתוקה בעולם, וכבר לא תרצה לברח וכו', ומכל שכן לא תרצה להתגרש וכו'.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי, שאני מבקש ומתפלל בערך תמיד, שתהיה לי הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה, תשפיל ותצליח.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

## שצח.

**מאז שחזרתי בתשובה נתקתי את הקשר  
עם כל החברים. האם נהגתי כשורה?**

**שאלה:**

**מאת גיא:** לכבוד הצדיק שלום רב. אני מתפלל שהקדוש-ברוך-הוא ישלח לי רפואה שלמה בכל רמ"ח איברי וש"ה גידיו ושתמשיך לזכות ולהציל את העם היהודי. ברוך השם אני חוזר בתשובה כבר כמעט שנתים, ומאז שחזרתי

בתשובה, התנתקתי מכל החברים שהיו לי כשהייתי חלוני. אני יודע שחלקם נפגעו מזה שאני לא ממשיך לשמור אתם על קשר. הם לא שומרים שבת, תורה ומצוות, ובגלל שהם משפיעים מההסטה של התקשרת נוצרה אצלם שנאה לצבור החרדי, אף הם אנשים עם לב טוב, הבטיה היא שרב השיחות אתם כוללות נאוף, כסף, בלויים ושאר הבלים. הלואי שגם הם היו מתקרבים אל התורה וחוזרים בתשובה שלמה אל אבינו שבשמים, הם אחים שלנו וכואב לי שהם רחוקים כל כך, אף אני מרגיש שאני לא יכול לקרב אותם. האם עלי לחדש אתם את הקשר בכל זאת?

### תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר שלח כ"א סיון ה'תשע"ב

שלום וברכה אל גיא, נרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

תשובות חן לך על התפלות שאתה מתפלל על רפואתי והחלמתי המהירה, יעזר הקדוש-ברוך-הוא שכל התפלות שלך תתקבלנה לרחמים ולרצון לפני אדון כל.

אתה צריך לדעת שאור וחשך לא מתערבים, ולכן מאחר שזכית לחזר בתשובה שלמה, ומאיר עליך אורו יתברך בהארה נוראה ונפלאה מאד, והתחלת לקים את המצוות, הן להניח תפלין בכל יום והן לאכול כשר והן לשמור שבת, בודאי קשה לך מאד להסתובב עם החברים שהיית עמם עד עכשו, ולכן אסור לך להצטרע בשום פנים ואפן שנתקת את הקשרים עמם, כי כעת אי אפשר להתאחד יחד, כי איך שהוא הם היו החברים שלך, ועדין הם החברים שלך,

והם ישפיעו עליך לרעה וכו', כי כמה אדם יכול לעמד בנסיון? ולכן טוב מאד שנתקת את כל הקשרים עמהם.

אם תתמיד בתורה ותתמיד בתפלה ותדבר הרבה עם הקדוש-ברוך-הוא בשיחה בינך לבין קונך שזה ענין ההתבודדות, זה יבנה אותך כל כך חזק באמונה ברורה ומזככת בו יתברך, עד שתוכל אחר כך לדבר גם עמהם לחזקם ולאמצם ולעודדם, ולקרבים אליו יתברך, כי באמת הם גם כן נשמות קדושות מאד מאד, כי נשמות ישראל הם חלק אלוך ממעל ממש, רק הסמ"ך-מ"ם תפס אותם ברשותו הטמאה, ולכן להוציא את נשמות ישראל מרשת הסמ"ך-מ"ם זו מצוה גדולה מאד, ובשמים מאד מתחשבים עם אדם שהוא מקרב רחוקים, כמובא בזהר (תרומה קכח): תא חזי, כל מאן דאחיד בידיא דחיבא, ואשתדל ביה למשבק ארחא בישא, איהו אסתלק בתלת סלוקין מה דלא אסתלק הכי בר נש אחרא, גרים לאכפייא סטרא אחרא, וגרים דאסתלק קודשא בריך הוא ביקריה, וגרים לקיימא כל עלמא בקיומיה לעילא ותתא, ועל האי בר נש כתיב (מלאכי ב, ה): "בריתי היתה אתו החיים והשלום" וזכי למחמי בגין לבנוי, וזכי בהאי עלמא וזכי לעלמא דאתי, כל מארי דינין לא יכלין למידן ליה בהאי עלמא ובצלמא דאתי, עאל בתריסר תרעי ולית מאן דימחי בידיה. ועל דא כתיב (תהלים קיב, ב) "גבור בארץ יהיה זרעו דור ישראלים יברך הון ועשר בביתו וצדקתו עומדת לעד זרח בחשך אור לישראלים" וגו'.

אבל רבנו ז"ל אמר (לקוטי מוה"ר, חלק א', סימן נט) מי שעוסק לקרב רחוקים, צריך מאד מאד לשמר שלא יתאחז בו הרע של אלו האנשים שהוא מקרבם, ולזה זוכים על ידי בחינת משפט, הינו שאדם שופט את עצמו תמיד ומרבה בהתבודדות, שעל ידי זה מתלהב לבו אליו יתברך, ואז לא יכולים להוריד אותו חזרה.

ולכן, הדבר הראשון תראה אתה להיות חזק בתורה ובתפלה ובקיום מצוות מעשיות, ובאמונה פשוטה בו יתברך, וכשאתה תהיה כבר חזק, אז תוכל אחר כך לקרב גם אותם, כי הם גם כן נשמות קדושות, כי מי כעמך ישראל גוי אחד בארץ. אין להקדוש-ברוך-הוא מה להתביש משום בר ישראל, שכלם קדושים וטהורים וכו' לגבי אמות העולם שהם אכזרים ורוצחים בדם קר, כמו שראינו ושמענו במשך כל הדורות איך שהרגו גברים נשים וילדים חפים מפשע בכל מיני מיתות משנות, מיתות אכזריות שאי אפשר לתאר ולשער כלל, ועם ישראל הם עם רחמן, רק הסמ"ך-מ"ם התגבר מאד מאד והעלים והסתיר את שרש נשמתם וכו'.

ולכן מצוה רבה להחזיר את נשמות ישראל בתשובה שלמה אליו יתברך, ואז יראו את היפי של היהלום הזה, שהם נשמות ישראל, ואמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן ו') שכל יהודי הוא אבן טוב יהלום בכתר המלך.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי, שאני מבקש ומתפלל בערך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה, תשכיל ותצליח.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

## שצט.

**מאז שנכנסתי להריון,  
אני מרגישה כל הזמן חלשה ועצבות**

**שאלה:**

**מאת לאה:** לכבוד קדשת הצדיקה, שלום וברכה ורפואה

שְׁלֵמָה. הַלְוִאי שֶׁנִּזְכָּה שֶׁהַצְדִּיק יָבֹא לְהַתְגַּוֵּר בְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל  
מִתּוֹךְ רֵב נַחַת, בְּרִיאוֹת וְשִׁמְחָה. בְּשָׁעָה טוֹבָה נִפְקְדָתִי וְאֲנִי  
בְּהַרְיוֹן, אִךְ רוֹב הַזְּמַן אֲנִי מְאֹד חַלְשָׁה וְאִין לִי כֹחַ לַעֲשׂוֹת שׁוּם  
דְּבָר. אֲנִי מְרַגֵּיֶשֶׁה גַם עֲצָבוֹת וְנִפְיֵלָה בְּמִצַּב הָרוּחַ. אֲשַׁמַּח  
אִם הַצְדִּיק יִתֵּן לִי עֲצָה אִיךָ לְהַתְגַּבֵּר וּלְהַתְחַזֵּק, וּיְכַרֵּךְ אוֹתִי  
שְׁיֵהִיָּה לִי הַרְיוֹן קַל וְוֹלָד בְּרִיא וְשָׁלֵם. תּוֹדָה.

### תְּשׁוּבָה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר שְׁלַח כ"א סִינּוֹן ה'תשע"ב

שְׁלוֹם רַב אֶל לְאֵה, תַּחֲיָה.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

תּוֹדָה עַל הַתְּפִלוֹת וְעַל הָאֲחֻלִּים לְרַפּוּאָה שְׁלֵמָה.

אֶת צְרִיכָה מְאֹד מְאֹד לְשַׁמַּח שְׁזִכִּית לְהַכְנִס בְּהַרְיוֹן, שְׁזוֹ הַמְתָּנָה  
הַכִּי יִפָּה שֶׁהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נוֹתֵן לְאִשָּׁה, וְלִכֵּן אֵל תִּפְחָדִי הַכֹּל  
יִתְהַפֵּךְ לְטוֹבָה וְתִלְדִּי בְּקִלּוֹת. תַּהֲיֵי רְגִילָה לוֹמֵר שְׁמוֹת הַצְדִּיקִים  
שֶׁמְאֹד מְסַגֵּל לְלִידָה קְלָה, אֲשֶׁר רַבְּנוּ ז"ל אָמַר (סֵפֶר הַמִּדּוֹת, אוֹת צְדִיק  
חֵלֵק שְׁנֵי סִימָן כ') עַל יְדֵי הַזְּכָרָת שְׁמוֹת הַצְדִּיקִים יִכּוֹלִין לְהַבִּיא שְׁנוּי  
בְּמַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית כְּלוֹמֵר לְשָׁנוֹת הַטָּבֵע; וְלִכֵּן טוֹב שֶׁתֹּאמְרִי בְּכֹל  
פַּעַם אֶת כָּל הַשְּׁמוֹת שֶׁל הַצְדִּיקִים שֶׁאֶת יוֹדַעַת בְּעַל פֶּה כְּגוֹן: אַבְרָהָם,  
יִצְחָק, יַעֲקֹב, מִשָּׁה, אֶהְרֵן, יוֹסֵף, דָּוִד, שְׁלֵמָה, רַבִּי שְׁמַעוֹן בַּר יוֹחָאִי,  
רַבִּי יִצְחָק לוֹרְיָא אֲשֶׁכְּנֹזִי, רַבִּי יִשְׂרָאֵל בְּעַל שֵׁם טוֹב, רַבִּי נַחֲמָן בֶּן  
פִּיִּיגָא מְבָרְסֵלֵב, רַבִּי נִתָּן מְבָרְסֵלֵב וְכוּ' וְכוּ', וְעוֹד כָּל מִינֵי שְׁמוֹת שֶׁל  
הַצְדִּיקִים שֶׁאֶת רַק זוֹכֵרֶת. תַּהֲיֵי רְגִילָה לוֹמֵר אֶת זֶה מְדִי פַעַם, וְאַחַר  
כֵּךְ תֹּאמְרִי אֶת הַתְּפִלָּה הַזֹּאת, וְתִרְאִי שֶׁתִּלְדִּי בְּקִלּוֹת:

יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ אֲבִי שְׁבַשְׁמִים שְׁבִזְכוֹת הַזְּכָרָת שְׁמוֹת  
הַצְדִּיקִים שֶׁהַזְּכָרָתִי לְפָנֶיךָ, בְּזְכוֹת צְדָקָתְךָ וְתוֹרָתְךָ וּמְסִירוֹת



נפֿשֵׁם שְׁהִיְתָה לָהֶם בְּשִׁבְלָךְ, שְׁתַּעֲזֹר לִי לְהוֹלִיד בְּקִלּוֹת וְלֹד בְּרִיא בְּחוֹשָׁיו וּבְאֵיבָרָיו, וְאַזְכֶּה לְעִבּוֹר אֶת הַהֲרִיזוֹן בְּקִלּוֹת, וְתִסִּיר מִמֶּנִּי כָּל מִינֵי עֵיז הָרַע שְׁלֹא יִפְגַּע בִּי מִשׁוֹם אָדָם בְּזֶה הָעוֹלָם, וְאַזְכֶּה לְהוֹלִיד בָּנִים וּבָנוֹת חַיִּים וְקַיָּמִים שְׂיַעֲשׂוּ אֶת רְצוֹנְךָ, וְאַזְכֶּה לְהִיּוֹת בְּרִיאָה כָּל יְמֵי חַיֵּי, וְלַעֲשׂוֹת נַחַת רוּחַ לְפָנֶיךָ, יִהְיוּ לְרְצוֹן אִמְרֵי פִי וְהִגִּיוֹן לְבִי לְפָנֶיךָ יְיָ צוּרֵי וְגוֹאֲלֵי, אֲמֵן כֵּן יְהִי רְצוֹן.

רק תתחזקי מאד להיות בשמחה, כי השמחה זו ההצלחה של האדם, כמו שאמר רבנו ז"ל (ספר המדות, אות שמחה חלק ב' סימן א') מי שהוא שמח תמיד על ידי זה הוא מצליח, ולכן אם את רוצה להצליח בחייך, תשתדלי עם כל הכחות להיות רק בשמחה, ואף שאני יודע שזה מאד מאד קשה לך להגיע לשמחה מרב הבלבולים שעוברים עליך וכו' וכו', עם כל זאת הכריחי את עצמך להיות בשמחה, ותראי שתהיה לך הצלחה בחיים.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל ישמע בתפילתי שאני מבקש עליך שתצליחי בכל אשר תפני.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

## ת.

**לְבַתִּי בַת הָאַרְבַּע יֵשׁ בְּעִיָּה שֶׁל נְשִׁירַת שִׁעוֹר  
זֶה מְתַסְּכָל אוֹתָנוּ מְאֹד**

**שאלה:**

**מאת ליסה:** שלום וברכה לכבוד קדשת מוהרא"ש. בתי אדל היא ילדה מקסימה בת ארבע וחצי. מאז שהיא נולדה השער

שְׁלָה לֹא אֹרֶךְ, וְלִפְנֵי כִּשְׁנָה הִתְחִילוּ לְהִצָּר לָהּ קִרְחוֹת  
 בְּשָׁעַר. יֵשׁ לְצִיָּן שָׂזָה לֹא עֲנִין גְּנֹטִי, וַיֵּשׁ לָהּ אַחוֹת שֶׁהִשְׁעָר  
 שְׁלָה בְּסֹדֶר גָּמוּר. יֵשׁ לָהּ מַעְקֵב בְּבֵית חוֹלִים, וְעֵדִין לֹא יוֹדְעִים  
 מִמָּה זֶה נוֹבֵעַ. גַּם הִיא וְגַם אֲנִי מְאֹד מִתְסַפְּלוֹת מִהֶעֱנִין, כֹּל  
 הַזְּמַן הִיא שׁוֹאֶלֶת אוֹתִי לָמָּה רַק לָהּ אֵין שְׁעָר אֶרֶךְ וְאֲנִי לֹא  
 יוֹדַעַת מַה לְהַגִּיד לָהּ. נוֹדָה מְאֹד לְכַבֹּדוֹ אִם יִתֵּן לָנוּ עֲצָה מִה  
 לַעֲשׂוֹת, וַיְבָרֵךְ אוֹתָנוּ שֶׁהִכֵּל יִסְתַּדֵּר. תּוֹדָה רַבָּה!

### תשובה:

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֶר שְׁלַח כ"א סִינן ה'תשע"ב  
 שְׁלוֹם רַב אֶל לִיסָה, תַּחֲיָה.  
 לְנִכּוֹן קִבְּלִיתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

הַיּוֹם יֵשׁ תְּרוּפָה לְהַכֵּל, וְלִכְּנֵן אָסוּר לָךְ לְהַפְּנֵס בְּלַחֲץ בְּשׁוּם פְּנִים  
 וְאֶפֶן, אֲלֹא לְמַצּוֹא אֶת הַרוּפָא הַמְּתַאִים, וְהוּא יִהְיֶה שְׁלִיחַ טוֹב,  
 וְחֻכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים דְּרָשׁוּ (בְּרִכוֹת ס.) עַל הַפְּסוּק (שְׁמוֹת כ"א, יט): "וְרָפָא  
 יִרְפָּא" - מִכָּאן שֶׁנִּתְּנָה רְשׁוּת לְרוּפָא לְרָפְאוֹת, וְאָמְרוּ צְדִיקִים שֶׁנִּתְּנָה  
 רְשׁוּת לְרוּפָא לְרָפְאוֹת, אֲבָל לֹא לִיאֵשׁ.

וְעַל כֵּן רָאִי לְקַבֵּל עֲלֶיךָ אִיזוֹ מִצְוָה אוּ דְבַר טוֹב בְּשִׁבִיל הַקְּדוּשָׁה-  
 בְּרוּךְ-הוּא, לְזִכּוֹת הַבַּת, וְתִרְאִי שֶׁהִכֵּל יִתְהַפֵּךְ לְטוֹבָה, וְהַעֲקֹר תִּשְׁתַּדְּלִי  
 לְהַדְּלִיק נְרוֹת לְכַבּוֹד שְׁבַת, וְלִפְנֵי הַנְּרוֹת תִּבְקְשִׁי הַרְבֵּה מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ  
 שֶׁתְּהִיָּה רְפוּאָה שְׁלֵמָה לַבַּת, וְאִז תִּרְאִי נִפְלְאוֹת שֶׁיַּעֲשֶׂה עִמָּךְ הַקְּדוּשָׁה-  
 בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁהִכֵּל יִתְהַפֵּךְ לְטוֹבָה.

רַק חֲזָקִי וְאִמְצִי מְאֹד בְּאַמוּנָה פְּשוּטָה בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְתִרְאִי יְשׁוּעָה  
 גְּדוּלָה שֶׁיַּעֲשֶׂה עִמָּךְ הַקְּדוּשָׁה-בְּרוּךְ-הוּא.

הַמְּאֹחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

## תא.

### אינני מרצה ממקום העבודה שלי למרות שהתנאים בו טובים

#### שאלה:

**מאת צבי:** לכבוד מוהרא"ש. קדם כל, אאחל לכם רפואה שלמה והרבה בריאות עד מאה ועשרים. ראיתי שהרב כתב שאדם צריך להתעסק בעסק שהוא אוהב ויש לי שאלה הקשורה לכך: לפני שנים עשרה שנה התחלתי לעבוד במחשבים, בהתחלה לא ידעתי כלום ובמשך השנים התקדמתי וקבלתי תפקיד טוב בחברה. לפני כמה שנים החברה שלנו נקנתה על ידי חברה גדולה בארצות הברית, ומאז לאט לאט התחילו לקחת ממני את האחריות והעבודה, והיום אני עוסק בעבודה פשוטה כמו שהיה בהתחלה. בהדרגה הם עשו אותי מיותר, עד שאין לי חשק ללכת לעבודה. מצד אחד לא טוב לי במקום העבודה, ואם הייתה לי ברירה הייתי בורח מזמן לעבודה אחרת, אף מצד שני מקום העבודה הנוכחי קרוב לביתי, אני מקבל בו משכורת מכבדת, ולא עובדות שם נשים. אני חושש לעבור לעבודה אחרת, כי אני לא רוצה להכניס את עצמי לתוך נסיון של מראות אסורות, וגם ידוע שרובנו אמר שאסור לאדם לזרק את הפרנסה שלו. אנא עזר לי כי אני אוהב עשות. תודה וברכה.

**תְּשׁוּבָה:**

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר שְׁלַח כ"א סִינּוֹן ה'תשע"ב  
 שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל צְבִי, נְרוּ יֵאִיר.  
 לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

כָּל הַבְּעִיּוֹת שֵׁישׁ לָךְ זֶה רַק מַחְמַת חֶסֶד הַשְּׂמִיחָה, כִּי אִם הֵייתָ  
 תְּמִיד שֵׁשׁ וְשִׂמְחָה, לֹא הָיָה חֶסֶד לָךְ שׁוֹם דְּבָר, וְהֵייתָ הַעֲשִׂיר הַכִּי גְדוֹל,  
 וְכִבֵּר אָמַר הַתְּנָא הַקְדוּשׁ (אָבוֹת פָּרָק ד') אֵיזְהוּ עֲשִׂיר הַשְּׂמִיחָה בְּחֻלְקוֹ.

וְלָכֵן תִּשְׂמַח עִם מֵה שֵׁישׁ לָךְ בֵּיד, וּמֵה אֶתְּהָ צְרִיף לְשִׁפּוֹר יוֹתֵר  
 מִמֵּה שֵׁישׁ לָךְ? הֲרֵי יֵשׁ לָךְ מִשְׁכָּרְת מְכַבֶּדֶת וְכוּ', וְהַמְשָׁרֵד בְּתוֹךְ  
 הַשְּׂכוּנָה שְׁלָךְ וְכוּ', וְכֵן אֶתְּהָ יְכוֹל לְהַנְצִיל בְּעִבּוּדָה מְרֵאיוֹת אֲסוּרוֹת  
 וְכוּ', אֲזִי לְמַה אֶתְּהָ צְרִיף לְהֵיוֹת שְׁבוּר וּמְמַרְמֵר? וְאִם תֹּאמֶר,  
 שֶׁהַפְּרִנְסָה אֵינָה מְסַפִּיקָה לָךְ, הֲרֵי יֵשׁ עֲצָה, וְהִיא לְהִתְחַזֵּק לְהֵיוֹת  
 בְּשִׂמְחָה, כִּי הַשֵּׁם שֶׁל פְּרִנְסָה שֶׁהוּא חֶת"ף הַיּוֹצֵא מִפְּסוּק (תְּהִלִּים  
 קמ"ה, טז) פּוֹתַח' אֶת' יְדִיךָ', יוֹצֵא גַם מִפְּסוּק (דְּבָרִים טז, טו): וְהֵייתָ' אֶדְ' שְׂמִיחָה.  
 וְלָכֵן הַדְּבָר הָרֵאשׁוֹן אֶתְּהָ צְרִיף לְהַשְׁתַּדֵּל לְהֵיוֹת מְאֹד מְאֹד  
 בְּשִׂמְחָה, וּלְשִׂמְחָה אֶת עֲצָמְךָ, וְאֵף שְׁאֵנִי יוֹדֵעַ שְׂמֵאֵד מְאֹד קֶשֶׁה לָךְ  
 וּמְרִים לָךְ הַחַיִּים מִמּוֹת, עִם כָּל זֹאת עִם עֲצָבוֹת וּמְרִירוֹת וּדְאָגוֹת לֹא  
 תָּבוֹא לְשׁוֹם דְּבָר, אֲלֵא תִסְתַּבֵּךְ יוֹתֵר.

וְלָכֵן הַדְּבָר הָרֵאשׁוֹן רַק לְהֵיוֹת בְּשִׂמְחָה, וְאִם תֹּאמֶר בְּמֵה יֵשׁ  
 לִי לְשִׂמְחָה? הֲרֵי אֲנִי עֲנִי וְאֲבִיוֹן וּמְלֵא חוֹבוֹת? אֲלֵא דַע לָךְ שְׂחֻכְמֵינוּ  
 הַקְדוּשִׁים אָמְרוּ (נְדָרִים מא.) אֵין עָנִי אֲלֵא מִדַּעַת, עֵקֶר הַעֲנִיּוֹת תְּלוּי  
 בְּחֶסֶד וְדַעַת, כִּי הַמְאָמִין הַמְאָמִין שְׂמֵאֵמִין שְׂאֵין בְּלַעֲדֵיו יִתְבָּרֵךְ  
 כָּלֵל, וְהַכֵּל לְכָל אֲלֻקוֹת גְּמוּר הוּא, וְהוּא יִתְבָּרֵךְ מִנְהִיג אֶת עוֹלָמוֹ  
 בְּחֶסֶד וּבְרַחֲמִים בְּצַדֵּק וּבְמִשְׁפָּט, וְדָבָר גְּדוֹל וְדָבָר קָטָן לֹא נַעֲשֶׂה  
 מִעֲצָמוֹ אֲלֵא בְּהַשְׁגָּחַת הַמְאָצִיל הַעֲלִיוֹן, עַד כִּדִּי כֵךְ שְׂאֵמְרוּ חֻכְמֵינוּ  
 הַקְדוּשִׁים (חֲלִין ז): אֵין אָדָם נוֹקֵף אֲצָבָעוֹ מִלְמָטָה אֲלֵא אִם כֵּן מְכַרְזִיוֹן

מלמעלה; שאדם לא מקבל מכה קטנה באצבע קטנה אם לא מכריזין על זה קדם מלמעלה, האדם הזה הוא תמיד שמח, ואמר רבנו ז"ל (ספר המדות, אות ממון סימן פג) אמונה הוא טוב לפרנסה; ולכן בזה שתשמח עם נקודת יהדותך שנבראת יהודי ושללא עשני גוי כגויי הארצות, השמחה והאמונה הזאת, תפתחנה לך את כל צנורי השפע והפרנסה.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי, שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה, תשכיל ותצלח.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

## תב.

**הייתי באומן, ואני מאכזבת שלא חזרתי  
עם הרגשה של התעלות רוחנית**

**שאלה:**

**מאת אורית:** לכבוד מוה"ר א"ש הקדוש. אני שולחת לך ברכת רפואה שלמה והחלמה מהירה, וכלנו מצפים לראות אותך במהרה בארץ הקדש. ברוך השם זכיתי להיות בציון של רבנו, אף היתה לי אכזבה, כי שמעתי שהרבה אנשים חוזרים מהציון מלאי התרגשות והתעלות רוחנית, ואני לא מרגישה את כל זה. אני מאד מאשרת שהשם זכה אותי להיות בציון, כי לא כל אחד זוכה לכך, אבל השבתי שאחזר עם אנרגיות אחרות. מה דעתו של הצדיק?

**תשובה:**

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר שלח כ"א סיון ה'תשע"ב  
 שלום רב אל אורית, תחיה.  
 לנכון קבלתי את מכתבך.

תשואות חן לך על התפללות שאת מתפללת על רפואתי והחלמתי  
 המהירה, יעזר הקדוש-ברוך-הוא שכל התפללות שלך תתקבלנה  
 לרחמים ולרצון לפני אדון כל.

את צריכה לשמח מאד מאד בשמחה אין סופית שזכית להיות  
 אצל ציון רבנו ז"ל בעיר אומן, אשר הבטיח הבטחה כל כך חזקה,  
 ואמר, שאפלו אם עצמו וגבהו חטאיו ופשעיו, אם רק יבוא אל הציון  
 שלו בעיר אומן ויתן פרוטה לצדקה בשבילו, ויאמר את העשרה  
 מזמורי תהלים הנקראים "תקון הכללי", יוציא אותו מהשאל  
 תחתית ומתחתיו, ומלבד זאת זוכים לקבל שם את כל התקוננים  
 בתכלית השלמות שאין שלמות אחריה, ולכן מאחר שזכית להיות  
 שמה, את צריכה רק לשמח ולרקד כל יום מרב שמחה.

ומה שאת כותבת שכל אחת חוזרת מהציון עם אורות וכו',  
 והתעוררות וכו', והתעלות ברוחניות וכו', ואת לא מרגישה כלום  
 וכו', דעי לך שהרבה פעמים כשאדם הולך אל רופא והוא מרדים  
 את החולה וכו', ועושה לו את הנתוח כדי להוציא ממנו את המחלה  
 שיש בו וכו', כשנתעורר על פי רב אינו מרגיש תכף ומיד בדיוק  
 מה קרה עמו וכו', אדרבה אדם חושב מה עשיתי אצל הרופא הזה  
 ומה הרוחתי אצלו? אבל כשעובר זמן ומשתנה כל הבריאות שלו,  
 אז הוא מסתכל חזרה ומבין שהרופא טפל בו טוב טוב, כמו כן  
 הוא אצל ציון רבנו ז"ל, יש הרבה אנשים שלוקח להם הרבה זמן  
 עד שמרגישים מה שהצדיק האמת עשה עמם ותקן אותם בתקון  
 נורא ונפלא מאד, ולכן חזקי ואמצי מאד ולא להשבר משום דבר

שבעולם, את צריכה להיות מאד מאד שמחה שהיית אצל ציון רבנו ז"ל, שזו הזכות הכי גדולה שרק יכולה להיות בעולם.

ולכן רק תתחזקי מאד להיות בשמחה, כי השמחה זו ההצלחה של האדם, כמו שאמר רבנו ז"ל (ספר המדות, אות שמחה חלק ב' סימן א') מי שהיא שמח תמיד על ידי זה הוא מצליח, ולכן אם את רוצה להצליח בחייך, תשתדלי עם כל הכחות להיות רק בשמחה, ואף שאני יודע שזה מאד מאד קשה לך להגיע לשמחה מרב הבלבולים שעוברים עליך וכו' וכו', עם כל זאת הכריחי את עצמך להיות בשמחה, ותראי שתהיה לך הצלחה בחיים.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל ישמע בתפילתי שאני מבקש עליך שתצליחי בכל אשר תפני.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

**תם ונשלם, שבח לאל בורא עולם!**

# הספר הקדוש הזה

נדפס לטובת נשמת בעל מחבר  
של הספר הזה מאור עינינו,  
חיות נפשינו, עטרת ראשינו, כבוד

קדושת מרן הגה"ק רבי  
אליעזר שלמה

בן רבי

## מנחם זאב

זצוקללה"ה

נלב"ע י"ז שבט תשע"ה

ת.נ.צ.ב.ה.



סוד די ליראיו וגריתו להודיעם זה שמו נאד לן



ומסגל מאד גם לפרנסה ולהצלה  
בכל העגנים בגשמיות וברוחניות  
אשרי מי שיאמרם בכל יום

תקנו נרא ונפלא מאד מאד  
לכלליות השאים  
והוא פגם הברית, רחמנה לצלו

# ת'ת'קון הפלא?

יסדו, תקנו, גלו וצנה לפרסמו לכל ישראל  
רבעו הקדוש והנורא אור העגנו והצפון  
בוצינא קדישא עלאה, אדוננו, מורנו ורבינו  
רבי נחמן מברסלב, זכותו יגן עלינו

חובא לדפוס על-ידי  
חסיד ברסלב  
עיה"ק ורשלים תובב"א



## תקון הפללי

טוב לומר זאת לפני אמירת העשרה מזמורים:

הַרְיֵנִי מִקֶּשֶׁר עֲצָמַי בְּאֲמִירַת הָעֲשָׂרָה מְזֻמָּרִים אֵלָיו לְכֹל הַצְדִּיקִים  
הָאֲמַתִּיִּים שְׁבֻדוֹרְנוּ, וּלְכֹל הַצְדִּיקִים הָאֲמַתִּיִּים שׁוֹכְנֵי עֶפְרָה, קְדוּשִׁים  
אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ הַמָּהָ, וּבִפְרֹט לְרַבְּנֵי הַקְּדוֹשׁ צְדִיק יְסוּד עוֹלָם נַחַל נוֹבֵעַ  
מִקּוֹר חֲכָמָה, רַבְּנֵי נַחְמָן בֶּן פִּיגָא, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ, שְׁגֵלָה תִּקּוֹן זֶה.

לְכוּ גְרַנְנָה לַיהוָה נְרִיעָה לְצוֹר יִשְׁעֵנוּ: נִקְדְּמָה פָּנָיו בְּתוֹדָה בְּזִמְרוֹת  
נְרִיעַ לוֹ: כִּי אֵל גְּדוֹל יְהוָה וּמֶלֶךְ גְּדוֹל עַל כָּל אֱלֹהִים:

קודם שיתחיל תהלים יאמר זה:

הַרְיֵנִי מְזֻמָּן אֶת פִּי לַהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל וּלְשַׁבַּח אֶת בּוֹרְאֵי לְשֵׁם יְחֻד  
קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְשִׁכְיִנְתָּה בְּדַחִילוֹ וּרְחִימוּ עַל-יְדֵי הַהוּא טְמִיר  
וְנַעֲלֵם בְּשֵׁם כָּל יִשְׂרָאֵל:

טז א מִכְּתָם לְדָוִד שְׁמִרְנֵי אֵל בֵּי-חֶסֶתִי בָּךְ:  
ב אֲמִירַת לַיהוָה אֲדַנִּי אַתָּה טוֹבָתִי בַל-עָלִיךְ:  
ג לְקְדוּשִׁים אֲשֶׁר-בְּאֶרֶץ הַמָּהָ וְאֲדִירֵי כָּל-חַפְצֵי-  
ד בָּם: יִרְבוּ עֲצָבוֹתֶם אַחַר מָהָרוּ בַל-אֲסִיךְ  
ה נִסְפִיָּהֶם מַדָּם וּבַל-אֲשָׂא אֶת-שְׁמוֹתֶם עַל-שִׁפְתָי:  
ו יְהוָה מְנַת-חֲלָקֵי וְכוֹסֵי אַתָּה תוֹמִיךְ גּוֹרְלִי:  
ז חֲבָלִים נִפְלוּ-לִי בְּנַעֲמִים אֶף-נַחֲלַת שְׁפָרָה עָלִי:  
ח אֲבָרַךְ אֶת-יְהוָה אֲשֶׁר יַעֲצֵנִי אֶף-לִילוֹת יִסְרוּנִי  
ט כְּלִיֹּתִי: ח שְׁוִיתִי יְהוָה לְנִגְדֵי תְמִיד כִּי מִימִינִי  
י בַל-אֲמוּט: ט לָכֵן א שָׁמַח לְבִי וַיִּגַּל כְּבוֹדֵי אֶף-  
יא בְּשָׂרֵי יִשְׁכֵן לְבַטָּח: י כִּי א לֹא-תַעֲזֹב נַפְשִׁי לְשִׂאוֹל  
יב לֹא-תִתֵּן חֲסִידְךָ לְרֵאוֹת שְׁחַת: יג תוֹדִיעֵנִי אֶרְחַ  
יד חַיִּים שִׁבַע שְׁמַחוֹת אֶת-פָּנֶיךָ נַעֲמוֹת בְּמִינְךָ  
טו נַצַּח:

לֵב א \* לְדוֹד מִשְׁכִּיל אֲשֶׁר־י נִשְׁוִי-פֶשַׁע כֹּסוּי הַטָּאָה:  
 ב אֲשֶׁר־י אָדָם לֹא יִחְשָׁב יְהוָה לוֹ עֵז וְאִין  
 בְּרוּחוֹ רַמְיָה: ג כִּי-הִחַרְשָׁתִּי בְּלוֹ עֲצָמֵי בִשְׁאֵנָתִי  
 כָּל-הַיּוֹם: ד כִּי | יוֹמָם וּלְיָלָה תִּכְבֵּד עָלַי יָדָךְ נִהַפְּךְ  
 לְשִׁדְי בְּחֶרְבְּנִי קִיִּץ סָלָה: ה חֲטָאתִי אֹדִיעֶךָ וְעֹנִי  
 לֹא-כִסִּיתִי אָמַרְתִּי אֹדָה עָלַי פֶּשַׁעֵי לִיְהוָה וְאַתָּה  
 נִשְׂאָתָ עֵזוֹן חֲטָאתִי סָלָה: ו עַל-זֹאת יִתְפַּלֵּל  
 כָּל-חֹסֵד | אֱלֹהִי לְעֵת מְצֵא רַק לְשִׁטָּף מִיָּם רַבִּים  
 אֱלֹוֹ לֹא יִגִּיעוּ: ז אַתָּה | סִתַּר לִי \* מִצַּר תִּצְרַנִּי  
 רַנִּי פִלַּט תִּסּוּבְּבִנִי סָלָה: ח אֲשַׁכִּילְךָ | וְאוֹרְךָ  
 בְּדַרְךָ-זוֹ תִלְךָ אִיעֲצָה עָלֶיךָ עֵינַי: ט אֶל-תִּהְיוּ |  
 כֹּסוּס כְּפָרֵד אִין הַבֵּין בְּמִתְגַּוְרָסָן עֲדִיו לְבָלוֹם  
 כֹּל קָרַב אֱלֹהִי: י רַבִּים מִכְּאוֹבִים לְרָשָׁע וְהַבּוֹטָה  
 בִּיהוָה חֹסֵד יִסּוּבְּבִנוּ: יא שְׁמָחוּ בִיהוָה וְגִילוּ  
 צְדִיקִים וְהִרְנִינוּ כָּל-יִשְׂרָאֵל-לֵב:

מא א \* לְמַנְעֵחַ מִזְמוֹר לְדוֹד: ב אֲשֶׁר־י מִשְׁכִּיל אֶל-  
 דָּל בַּיּוֹם רָעָה יִמְלִיטְהוּ יְהוָה: ג יְהוָה | יִשְׁמְרֵהוּ  
 וַיְחִיֵּהוּ וְאֲשֶׁר בְּאֶרֶץ וְאֶל-תִּתְנַהוּ בְּנַפְשׁ אִיְבִיו:  
 ד יְהוָה יִסְעֲדֵנוּ עַל-עַרְשׂ דְּוֵי כָּל-מִשְׁכָּבוֹ הַפְּכָתָ  
 בְּחִלְיוֹ: ה אֲנִי-אָמַרְתִּי יְהוָה חֲנֻנִי רַפְּאָה נַפְשִׁי  
 כִּי-חֲטָאתִי לָךְ: ו אוֹיְבֵי יֹאמְרוּ רַע לִי מָתִי יָמוּת  
 וְאַבְדַּ שְׁמוֹ: ז וְאִם-בָּא לְרֹאוֹת | שְׂוֹא יִדְבַר לְבוֹ

(\* אחר אתה סתר לי — צריך להפסיק מעט (עיין בלקו"מ ח"א סי' ריג)

יִקְבֹּץ-אָוֶן לוֹ יֵצֵא לַחוּץ יְדַבֵּר: ה יַחַד עָלַי יִתְלַחֲשׁוּ  
 כָּל-שֹׁנְאֵי עָלַי | יַחֲשְׁבוּ רָעָה לִּי: ט דְּבַר-בְּלִיעַל  
 יֵצוּק בּוֹ וְאֲשֶׁר שָׁכַב לֹא-יוֹסִיף לָקוּם: י גַּם-אִישׁ  
 שְׁלוֹמִי | אֲשֶׁר-בִּטַּחְתִּי בּוֹ אוֹכַל לְחָמִי הַגְּדִיל עָלַי  
 עָקַב: יא וְאַתָּה יְהוָה חָנּוּן וְחַקִּימָנִי וְאַשְׁלֵמָה לָּהֶם:  
 יב בְּזֹאת יִדְעֵתִי כִּי-חֲפָצָתָּ בִּי כִּי לֹא-יִרְעֶה אֹיְבִי  
 עָלַי: יג וְאֲנִי בְּתָמִי תִּמְכַּתָּ בִּי וּתְצִיבֵנִי לְפָנֶיךָ  
 לְעוֹלָם: יד בָּרוּךְ יְהוָה | אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מִהָעוֹלָם  
 וְעַד-הָעוֹלָם אָמֵן | וְאָמֵן:

מב \* לְמַנְצַח מִשְׁכִּיל לְבַנְי-קָרַח: ב כְּאֵיל תִּעְרַג  
 עַל-אֲפִיקֵי-מַיִם בֵּן נִפְשֵׁי תִעְרַג אֵלֶיךָ אֱלֹהִים:  
 ג עֲמָאָה נִפְשֵׁי | לְאֱלֹהִים לְאֵל חַי מְתִי אָבוֹא  
 וְאַרְאֶה פְּנֵי אֱלֹהִים: ד הִיִּתְהַלֵּי דְמַעְתִּי לָחֶם יוֹמָם  
 וְלַיְלָה כְּאֹמֵר אֵלַי כָּל-הַיּוֹם אֵיךְ אֵלֶיךָ: ה אֵלֶּה  
 אֲזַכְּרָה | וְאֲשַׁכַּח עָלַי | נִפְשֵׁי כִּי אֶעֱבֹר | בַּסֶּךְ  
 אֲדִידִם עַד-בֵּית אֱלֹהִים בְּקוֹל-רִנָּה וְתוֹדָה תָּמוֹן  
 חוֹנֵג: ו מִהַתְּשׁוּחָתִי | נִפְשֵׁי וּתְהַמִּי עָלַי הוֹחֲלִי  
 לְאֱלֹהִים כִּי-עוֹד אוֹדְנִו יִשׁוּעוֹת פָּנָיו: ז אֱלֹהֵי עָלַי  
 נִפְשֵׁי תִשְׁתּוֹחַח עַל-בֵּן אֲזַכְּרֶךָ כְּמֶרְץ יִרְדֵּן  
 וְחַרְמוֹנִים מִהַר מְצַעֵר: ח תְּהוֹם-אֶל-תְּהוֹם קוֹרָא  
 לְקוֹל צִנּוּרֶיךָ כָּל-מִשְׁבְּרֶיךָ וְנִגְלֶיךָ עָלַי עֲבְרוּ:  
 ט יוֹמָם | יֵצוּהָ יְהוָה | תְּסַדֵּוּ וּבְלִילָהּ שִׁירָה עִמִּי  
 תִּפְלֶה לְאֵל חַי: י אוֹמְרָה | לְאֵל סִלְעֵי לְמָה

שְׂכַחְתָּנִי לְמַה־קִּדְרֵךְ אֱלֹהֶיךָ בְּלַחֲץ אֹיִבִּי: <sup>א</sup> בְּרָצַח |  
 בְּעַצְמוֹתַי חִרְפוֹנִי צוֹרְרֵי בְּאִמְרָם אֵלַי כָּל־הַיּוֹם  
 אֵיךְ אֱלֹהֶיךָ: <sup>ב</sup> מַה־תִּשְׁתַּוְּחָחִי | נַפְשִׁי וּמַה־תִּתְהַמֵּי  
 עָלַי הוֹחִילִי לְאֱלֹהִים כִּי־עוֹד אוֹדְנוּ יְשׁוּעַת פָּנָי  
 וְאֱלֹהֵי:

נט \* לְמַנְעַח אֶל־תִּשְׁחַת לְדוֹד מִכֶּתֶם בְּשִׁלְחַ  
 שְׂאוּל וַיִּשְׁמְרוּ אֶת־הַבַּיִת לַהֲמִיתוֹ: <sup>ב</sup> הַצִּילֵנִי  
 מֵאִיִּבִי | אֱלֹהֵי מַמְתְּקוֹמִמִי תִשְׁנַבְּנִי: <sup>ג</sup> הַצִּילֵנִי  
 מִפְּעֵלֵי אֲזָן וּמֵאֲנָשֵׁי דָמִים הוֹשִׁיעֵנִי: <sup>ד</sup> כִּי הִנֵּה  
 אָרְבוּ לְנַפְשִׁי יְגוּרוּ עָלַי עֲזִים לֹא־פִשְׁעֵי וְלֹא־  
 חַטָּאתַי יְהוּה: <sup>ה</sup> בְּלִי־עֶזְרִי יִרְעוּן וַיִּפְּוֹנוּ עוֹרָה  
 לְקַרְאתִי וּרְאָה: <sup>ו</sup> וְאַתָּה יְהוּה־אֱלֹהִים | עֲבֹאוֹת  
 אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל הַקִּיְצָה לְפָקֶד כָּל־הַגּוֹיִם אֶל־תִּחַן  
 כָּל־בְּגֵדֵי אֲזָן סָלָה: <sup>ז</sup> יָשׁוּבוּ לְעֶרְבֵי יַהֲמוּ כַּכֶּלֶב  
 וַיִּסּוּבּוּ עִיר: <sup>ח</sup> הִנֵּה | יִבִּיעוּן בְּפִיהֶם חֲרָבוֹת  
 בְּשִׁפְתוֹתֵיהֶם כִּי־מִי שִׁמַּע: <sup>ט</sup> וְאַתָּה יְהוּה תִשְׁחַק־  
 לָמוֹ תִלְעַג לְכָל־גּוֹיִם: <sup>י</sup> עֲזוּ אֱלֹהֶיךָ אֲשַׁמְרָה כִּי־  
 אֱלֹהִים מִשְׁנַבְּנִי: <sup>יא</sup> אֱלֹהֵי חֲסָדֵי יִקְדַּמְנִי אֱלֹהִים  
 יִרְאֵנִי בְּשִׁרְרֵי: <sup>יב</sup> אֶל־תִּתְהַרְגֶם | פֶּן־יִשְׁפְּחוּ עָמִי  
 הַנִּיעֵמוּ בְּחִילְךָ וְהוֹרִידֵמוּ מִגִּבּוֹרֵי אֲדָנִי: <sup>יג</sup> חַטָּאת־  
 פִּימוֹ דְּבַר־שִׁפְתֵימוֹ וַיִּלְכְּדוּ בְּגֹאוֹנָם וּמֵאֲלֹהֵי  
 וּמִבְּחַשׁ יִסְפְּרוּ: <sup>יד</sup> כִּלָּה בְּחֶמְהָ כִּלָּה וְאֵינָמוּ וַיִּדְעוּ  
 כִּי־אֱלֹהִים מוֹשֵׁל בְּיַעֲקֹב לְאַפְסֵי הָאָרֶץ סָלָה:

טו וַיֵּשְׁבוּ לָעָרֵב יַהֲמוּ כַפְלָב וַיִּסּוּבּוּ עִיר: טז חֲמָה  
 יַנִּיעוּן לֶאֱכֹל אִם-לֹא יִשְׁבְּעוּ וַיִּלְיִנוּ: יז וְאֲנִי |  
 אֲשִׁיר עֶזְךָ וְאַרְנֵן לִבְקַר חֲסֶדְךָ כִּי-הָיִיתָ מְשֻׁנֵּב לִי  
 וּמָנוּס בְּיוֹם עַרְלִי: יח עֲזֵי אֱלֹהֵי אֲזַמְרָה כִּי-אֱלֹהִים  
 מְשֻׁנֵּבֵי אֱלֹהֵי חֲסֶדֶי:

עז \* לְמַנְעַת עַל- יְדוּתוֹן לְאַסָּף מִזְמוֹר: ב קוֹלִי \*  
 אֶל-אֱלֹהִים וְאַצְעָקָה קוֹלִי אֶל-אֱלֹהִים וְהֶאֱזִין  
 אֵלַי: ג בְּיוֹם עָרְתִי אֲדַנִּי דַרְשָׁתִי יָדִי | לִילָה נִגְרָה  
 וְלֹא תִפּוּג מֵאַנָּה הִנָּחֵם נַפְשִׁי: ד אֲזַמְרָה אֱלֹהִים  
 וְאַהֲמִיָּה אֲשִׁיחָה | וְתִתְעַטֵּף רוּחִי סְלָה: ה אֲחֹזֵף  
 שְׁמֵרוֹת עֵינַי נִפְעַמְתִּי וְלֹא אֲדַבֵּר: ו חֲשַׁבְתִּי יָמִים  
 מִקֶּדֶם שָׁנוֹת עוֹלָמִים: ז אֲזַמְרָה נִגְיַנְתִּי בַלִּילָה  
 עִם-לִבִּבִי אֲשִׁיחָה וַיִּחַפֵּשׂ רוּחִי: ח הֲלַעוֹלָמִים  
 יִזְנַח | אֲדַנִּי וְלֹא-יִסִּיף לְרַעוֹת עוֹד: ט הָאֵפֶס לְנִצָּח  
 חֲסֶדוֹ גָּמַר אֲמַר לְדָר וְדָר: י הַשְׁכַּח חַנּוּת אֵל  
 אִם-קִפֵּץ בָּאֵף רַחֲמָיו סְלָה: יא וְאֲמַר חֲלוֹתִי הִיא  
 שָׁנוֹת יָמִין עֲלִיּוֹן: יב אֲזַכּוֹר מֵעַלְלִי-יָהּ כִּי-אֲזַמְרָה  
 מִקֶּדֶם פְּלֹאֲךָ: יג וְהִגִּיתִי בְּכָל-פְּעֻלָּךָ וּבַעֲלִילוֹתֶיךָ  
 אֲשִׁיחָה: יד אֱלֹהִים בִּקְדָשׁ דִּרְכָּךָ מִי-אֵל גָּדוֹל  
 כְּאֱלֹהִים: טו אַתָּה הָאֵל עֲשֵׂה פְלֵא הוֹדְעַת בְּעַפְמִים  
 עוֹד: טז גְּאֹלֶת בְּזֹרֵעַ עַמְךָ בְּנֵי-יַעֲקֹב וַיֹּסֶף סְלָה:  
 יז רְאוּךָ מִיָּם | אֱלֹהִים רְאוּךָ מִיָּם יַחֲלוּ אֵף יִרְגְּזוּ

(\* כאמור אל אלהים תכווין המילוי כזה אל"ף למ"ד אל"ף למ"ד הזי יו"ד מ"ם

תְּהַמּוֹת: יח זָרְמוּ מַיִם | עֲבוֹת קוֹל נָתַנוּ שְׁחָקִים  
 אֶף־חֲצִצְיָהּ יִתְהַלְכוּ: יט קוֹל רַעְמָךְ | בְּנִלְגַל הַאִירוּ  
 בְּרָקִים תִּבֵּל רָגְזָה וְתַרְעֵשׂ הָאָרֶץ: כ בַּיָּם דְּרַכְךָ  
 וְשִׁבִילְךָ בְּמַיִם רַבִּים וְעַקְבוֹתֶיךָ לֹא נִדְעוּ:  
 כא נַחִיתָ כַּעֲזָן עֲמָךְ בְּיַד־מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן:

צ א תִּפְלָה לְמֹשֶׁה אִישׁ־הָאֱלֹהִים אֲדַנִּי מֵעוֹן אֶתָּה  
 הָיִיתָ לָנוּ בְּדַר וְדַר: ב בְּטָרֶם | הָרִים יִלְדוּ  
 וְתַחֲוִיל לְאָרֶץ וְתִבֵּל וּמַעוֹלָם עַד־עוֹלָם אֶתָּה אֵל:  
 ג תָּשֵׁב אֲנוּשׁ עַד־דָּכָא וְתֹאמֶר שׁוּבוּ בְנֵי־אָדָם:  
 ד כִּי אֶלֶף שָׁנִים בְּעֵינֶיךָ כְּיוֹם אֶתְמוּל כִּי יַעֲבֹר  
 וְאַשְׁמוּרָה בְּלִילָהּ: ה זָרְמַתֶּם שָׁנָה יֵהִיוּ בְּבִקְר  
 כְּחֶצִיר יַחֲלֶף: ו בְּבִקְר יָצִיץ וְחֲלֶף לְעָרֵב יִמּוּלֵל  
 וַיִּבֶשׁ: ז כִּי־כָלִינוּ בְּאַפְךָ וּבַחֲמַתְךָ נִבְהַלְנוּ:  
 ח שָׁתָה עֲזוֹתֵינוּ לְנִגְדְךָ עֲלִמְנוּ לְמֵאוֹר פְּנִיךָ: ט כִּי  
 כָּל־יִמִּינוּ פָּנוּ בְּעִבְרַתְךָ כָּלִינוּ שָׁנִינוּ כְּמוֹ־הֶגְהָ:  
 י יְמֵי־שָׁנֹתֵינוּ בָּהֶם שִׁבְעִים שָׁנָה וְאִם בְּגִבּוֹרֹת |  
 שְׁמוֹנִים שָׁנָה וְרַחֲבָם עָמַל וְאוֹן כִּי־גִז חִישׁ וְנִעְפָּה:  
 יא מִי־יֹדַע עִז אַפְךָ וּכְיִרְאֶתְךָ עִבְרַתְךָ: יב לְמַנּוֹת  
 יְמִינוּ כִּן הוֹדַע וְנָבֵא לְבַב חֲכָמָה: יג שׁוּבָה יְהוָה  
 עַד־מָתִי וְהִנָּחֶם עַל־עֲבֹדֶיךָ: יד שִׁבְעֵנוּ בְּבִקְר  
 חֲסִדְךָ וְנִרְנְנָה וְנִשְׁמַחָה בְּכָל־יְמִינוּ: טו שְׁמַחְנוּ  
 כִּימֹת עֲנִיתָנוּ שָׁנוֹת רָאִינוּ רָעָה: טז יִרְאֶה אֵל־  
 עֲבֹדֶיךָ פָּעֲלְךָ וְהִדְרֶךְ עַל־בְּנֵיהֶם: יז וַיְהִי | נַעַם

אֲדַנִּי אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יְדֵינוּ כּוֹנֵנָה עָלֵינוּ  
וּמַעֲשֵׂה יְדֵינוּ כּוֹנֵנָהוּ:

קה \* הוֹדוּ לַיהוָה קְרָאוּ בְשֵׁמוֹ הוֹדִיעוּ בְּעַמִּים  
עֲלִילוֹתָיו: ב שִׁירוֹ-לוֹ וּמְרוֹ-לוֹ שִׁיחוּ בְּכָל-  
נִפְלְאוֹתָיו: ג הִתְהַלְלוּ בְּשֵׁם קְדֹשׁ יִשְׁמַח לֵב |  
מִבְּקִשֵׁי יְהוָה: ד דְּרִשׁוּ יְהוָה וְעִזּוּ בְּקִשׁוֹ פָּנָיו  
תְּמִיד: ה זְכְרוּ נִפְלְאוֹתָיו אֲשֶׁר-עָשָׂה מִפְתֵּי  
וּמִשְׁפְּטֵי-פִיו: ו זֶרַע אֲבָרָהֶם עֲבָדוּ בְּנֵי יַעֲקֹב  
בְּחִירָיו: ז הוּא יְהוָה אֱלֹהֵינוּ בְּכָל-הָאָרֶץ  
מִשְׁפָּטָיו: ח זָכַר לְעוֹלָם בְּרִיתוֹ דָּבָר צוּה לְאַלְף  
דוֹר: ט אֲשֶׁר כָּרַת אֶת-אֲבָרָהֶם וּשְׁבוּעָתוֹ לְיִשְׁחָק:  
י וַיַּעֲמִידָהּ לְיַעֲקֹב לְחֹק לְיִשְׂרָאֵל בְּרִית עוֹלָם:  
יא לֵאמֹר לְךָ אֲתֵן אֶת-אֶרֶץ כְּנָעַן חֶבְל נַחֲלַתְכֶם:  
יב בְּהִיוֹתָם מִתֵּי מִסְפָּר כְּמַעַט וְגָרִים בָּהֶ:  
יג וַיִּתְּהַלְכוּ מִגּוֹי אֶל-גּוֹי מִמַּמְלָכָה אֶל-עַם אֲחֵר:  
יד לֹא-הִנִּיחַ אָדָם לַעֲשֹׂקֶם וַיּוֹצֵחַ עֲלֵיהֶם מְלָכִים:  
טו אֶל-תִּגְעוּ בְּמִשְׁיַחֵי וּלְנַבִּיאֵי אֶל-תִּרְעוּ:  
טז וַיִּקְרָא רָעַב עַל-הָאָרֶץ כָּל-מִטְהַלְּחֵם שָׁבַר:  
יז שָׁלַח לְפָנֵיהֶם אִישׁ לַעֲבֹד גִּמְרָה יוֹסֵף: יח עָנוּ  
בְּכָבֵל רָגְלוֹ בְּרֹזֶל בָּאָה נִפְשׁוֹ: יט עַד-עַתָּה  
כּוּ אֲדַבְּרוּ אִמְרַת יְהוָה עֲרַפְתָּהּ: כ שָׁלַח מֶלֶךְ  
וַיִּתִּירָהּ מִשָּׁל עַמִּים וַיִּפְתַּחְהוּ: כא שָׁמוֹ אֲדוֹן  
לְבֵיתוֹ וּמִשָּׁל בְּכָל-קַנְיָנוֹ: כב לְאַסֵּר שָׂרָיו בְּנִפְשׁוֹ



וּזְקַנְיוֹ יִחַפּוּם: כג וַיָּבֹא יִשְׂרָאֵל מִצְרַיִם וַיַּעֲקֹב גֵּר  
בְּאֶרֶץ־חָם: כד וַיִּפֹּר אֶת־עֲמוּ מֵאֵד וַיַּעֲצֵמָהּ  
מִצְרַיִם: כה הִפְךָ לָבֶם לְשֵׁנָא עֲמוּ לְהַתְנַפֵּל בְּעַבְדֵי־וֹ:  
כו שְׁלַח מֹשֶׁה עֲבָדָו אַחֲרָן אֲשֶׁר בָּחַר־בוֹ: כז שְׁמוֹ־  
בָּם דְּבַרֵי אֱתוּתָיו וּמִפְתִּים בְּאֶרֶץ חָם: כח שְׁלַח  
חֹשֶׁךְ וַיִּחְשְׁךְ וְלֹא־מָרוּ אֶת־דְּבָרוֹ: כט הִפְךָ אֶת־  
מִימֵיהֶם לָדָם וַיָּמַת אֶת־דִּגְתָּם: ל שְׂרַץ אֲרָצָם  
עֲפָר־דַּעִים בְּחֲדָרֵי מַלְכֵיהֶם: לא אָמַר וַיָּבֹא עָרַב  
כְּנִים בְּכָל־גְּבוּלָם: לב נָתַן גְּשָׁמֵיהֶם בְּרַד אֵשׁ  
לְהַבּוֹת בְּאֲרָצָם: לג וַיֵּךְ גְּפָנִים וּתְאֲנַתָּם וַיִּשְׁפֹּר עַץ  
גְּבוּלָם: לד אָמַר וַיָּבֹא אֲרָבָה וַיִּלַּק וַאֲיִן מִסְפָּר:  
לה וַיֹּאכַל כָּל־עֵשֶׂב בְּאֲרָצָם וַיֹּאכַל פְּרִי אֲדָמָתָם:  
לו וַיֵּךְ כָּל־בְּכוֹר בְּאֲרָצָם רֵאשִׁית לְכָל־אוֹנָם:  
לז וַיּוֹצִיאֵם בְּכֶסֶף וְזָהָב וַאֲיִן בְּשַׁבְטָיו כּוֹשֵׁל:  
לח שְׁמַח מִצְרַיִם בְּעֲצַתָּם כִּי־נִפְּל פַּחַדָּם עֲלֵיהֶם:  
לט פָּרַשׁ עֲנָן לְמִסְךְ וַאֲשׁ לְהָאִיר לִילָה: מ שְׁאֵל  
וַיָּבֹא שָׁלוֹ וְלָחֶם שָׁמַיִם יִשְׁבִּיעֵם: מא פָּתַח עוֹר  
וַיִּזְוְבוּ מַיִם הִלְכוּ בַּעֲצוֹת נָהָר: מב כִּי־זָכַר אֶת־  
דְּבַר קִדְשׁוֹ אֶת־אֲבֹרָהֶם עֲבָדָו: מג וַיּוֹצֵא עֲמוּ  
בְּשֵׁשׁוֹן בְּרִנָּה אֶת־בְּחִירָיו: מד וַיִּתֵּן לָהֶם אֲרָעוֹת  
גּוֹזִים וַעֲמַל לְאֲמִים יִירָשׁוּ: מה בַּעֲבוּר | יִשְׁמְרוּ  
חֻקָּיו וְתוֹרָתוֹ יִנְעֲרוּ הַלְלוּיָהּ:

קלז \* על-נהרות | בבל שם ישבנו גם-פכינו  
 בזכרנו את-ציון: ב על-ערבים בתוכה תלינו  
 בנרותינו: ג כי שם שאלנו שובינו דברי-שיר  
 ותוללינו שמחה שירו לנו משיר ציון: ד איך נשיר  
 את-שיר-יהוה על אדמת נכר: ה אם-אשפחך  
 ירושלם תשפח ימיני: ו תדבק לשוני | לחפי  
 אם-לא אזכרכי אם-לא אעלה את-ירושלם על  
 ראש שמחתי: ז זכר יהוה | לבני אדום את יום  
 ירושלם האמרים ערו | ערו עד היסוד בה:  
 ח בת-בבל השודדה אשרי שישלם-לך את-  
 גמולך שנמלת לנו: ט אשרי | שיאחו ונפיץ את-  
 עלליך אל-הסלע:

קנ \* הללויה | הללו אל בקדשו הללוהו ברקיע  
 עזו: ב הללוהו בגבורתיו הללוהו כרב גדלו:  
 ג הללוהו בתקע שופר הללוהו בגבל וכנור:  
 ד הללוהו בתוף ומחול הללוהו במנים ועגב:  
 ה הללוהו בצלצלי-שמע הללוהו בצלצלי תרועה:  
 ו כל הנשמה תהלל יה הללויה:

אחר שסיים תהלים יאמר זה:

מי יתן מציון ישועת ישראל בשוב יהוה שבות עמו יגל יעקב ישמח ישראל:  
 ותשועת צדיקים מיהוה מעוזם בעת צרה: ויעזרם יהוה ויפלטם ויפלטם  
 מרשעים ויושיעם פי חסו בו: